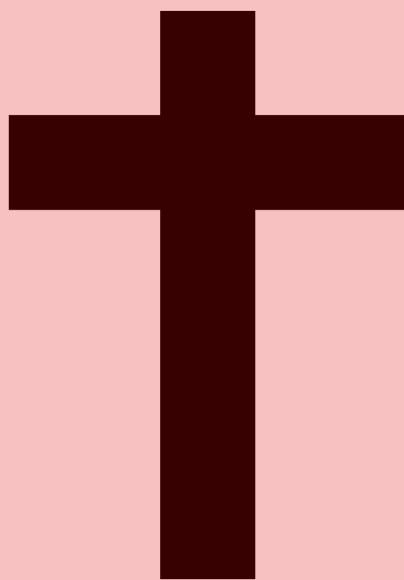

Manji Yiljep

Mupun New Testament

Manji Yiljep
Mupun New Testament

copyright © 2024 Initiative for the Translation and Development of African Languages and The Seed Company

Language: Mupun (Mwaghavul)

Contributor: Initiative for the Translation and Development of African Languages

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 3 Jul 2025

77a1013c-7c23-599f-9af1-1adbfc09489

Contents

Maak	1
Dak Jeplep	38
1 Koronti	95
2 Koronti	120
Nen Galati Mo	136
Afesus	145
Nen Filipi Mo	153
Kolosi	159
1 Tasoloni	165
2 Tasoloni	170
Titus	173
Jemis	176
1 Pita	183
2 Pita	191
2 Joon	196
3 Joon	197
Juud	198
Suun	200

Pwoo deret nKaa Jesu Kristi De Maak

Joon nGucin Baptisma Dak Ar

¹ Desə a shee pwoo deret nkaa Jesu Kristi Ngubam, Laa Naan.

² Kaade gyet mo kə ten ran ndəən bəət haal mə Aizaya ngusatpwoo Naan sə nənee,

<<Naan wur sat nə, an nlep ngulep fen
shindəm a kyeen fwaa, <<mbəkə wur dak ar
fwaa di.

³ Mee gwar kə pəreppee shi doo
dədes a naaryil,

<Wur dak ar
nDaa

Wur aar ar
nwur ndir-ndir!> >>

⁴ Joon ngucin baptisma, a wur jì put a naaryil. Wur satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə mmo tuwap di, kə nwur cìn baptisma di mmo, mbe fwo kə shikbish mo-mo.

⁵ Nenyil nJudiya mo, kə nenyil nJerusalem mo des, mo pwat dəm pee Joon di, de mo woo shikbish fur mo, be wur cìn baptisma mmo ndəən gyeen nJodan.

⁶ Joon lep a nlər de mo dak shi shweep raakumi, wur kə dyyin zaal de mo dak shi shim shin ciir mbwoon fin. Wur kə se a cibəl, kə nloor nshì de mo a yil.

⁷ Wur sat ngurum mo nənee, <<Mee gwar pə jì mbwoon fen, de, wur des met nghan, kə baa deret fen nə mak, kə nghan doom mbəkə nghan fwen teng kwoopshi wur di kas.

⁸ Wen kən cìn baptisma nwun a shi am, dangbə gwar nə wur nji be wur ncìn baptisma nwun a shi Riin Debang.>>

Joon Cìn Baptisma nJesu

⁹ nDəən teer mənə mo, bə Jesu yool nyil nNazaret mə Galili, kə wur dəm pə Joon di gyeen nJodan, be Joon cìn baptisma nwur ndəən gyeen nJodan nə.

¹⁰ Kaade Jesu nkaa put ndəən am nə, be abet, wur naa dengnaan a wuwang. Be Riin sham kaa mbul sə, nə sham lang nkaa wur.

¹¹ Kəzak, mee doo put ndəən dengnaan de nə sat nənee, <<Gha a Laa fen de nwal gha, kə kat retnyit kə gha hakyeng.>>

ngujwaan Kam Jesu

¹² Abet-abet, bə Riin Naan dəm kə Jesu a naaryil.

¹³ Jesu cìn teer laarfeer a yil nə, a peedi ngujwaan kam wur di. Wur yem ashak kə luwaa yil mo. Nenlep Naan mo jì bam wur

Jesu Shee Yaa Dak nYil nGalili

¹⁴ Abwoon de mo kə yaa Joon le ndəən lushoot, bə Jesu dəm wul nGalili, wur nkaa satpwoo deret mə Naan.

¹⁵ Wur sat ngurum mo nənee, <<Pee nə kə wul, kə mulki kə Naan nə kus zak. Wu tuwap, wu shinzeen mpwoo deret nə.>>

Jesu Pet Nen Yak Pupwap Mo Feer

¹⁶ Kaade Jesu a ar del mpwoo am kuur mə Galili, bə wur naa Simon Pita kə dyemnəən fin Andru, mon nkaa bwet shang mbut am, mbe yak pupwap mo.

¹⁷ Be Jesu wur sat mmo nānee, <<Wu jì ndang nghan, be nghan nle kə wu dee a nensatpwo kə Naan, mbəkə wu dul gurum mo shin jì pee nghan dī kaadi wuu yak pupwap sə.>>

¹⁸ Abet, be mo yool yit shang fur mo, be mo dām ndang wur.

¹⁹ Kaade wur gyes dām de a kyeen lee, be wur naa Jemis làa Zebedi, kə dyemnəən fin Joon, mo ndəən tii zak. Mon nkaa dak shang fur mo.

²⁰ Abet, be wur pet mo. Be mo yool yit puun fur Zebedi ndəən tii nə, ashak kə nen de moo cìn dak mmo. Be mo dām ndang Jesu.

Mee Gwar Dewur Kə Riin Debish

²¹ Mo dām ndəən Kaparnahum, be Jesu del ndəən mee lu Naan parpuus Nookdi. Be wur yaa kámpwoo Naan ngurum mo.

²² Kám wur nə aapwoo mmo zam, mbəde wu kám a kaa gwar de wu kə iiko sə, baa a kaa nenkám Wàar Mosis mo sə kas.

²³ Mee gwar wu kə riin debish, ndəən lu Naan nə, be gwar nə bwet or.

²⁴ Wur sat nee, <<Jesu ngwe Nazaret, a me kaat mun kə gha ye? A jì mpesi a mbe twe mun aa? Wen man nə, gha a gwar debang mə Naan.>>

²⁵ Jesu gwak riin debish nānee, <<A dok tətək! A put aku ndəən gwar nə!>>

²⁶ Kaade riin debish nə yoon gwar nə bal-bal, be nə le or shibal, be nə put ndəən gwar nə.

²⁷ Ne aapwoo gurum nə mo jir, har mo doom tal pushak nə, <<A me ndesə ye? A mee kám depoo ndesi! Wu satpwoo shi iiko, be har riin debish mo cìn mbii de wu sat.>>

²⁸ Abet be pwoo nkaa Jesu nə put dām ndəən yil de mo neer Galili ciirkaat jir.

Jesu Bar Nəənkaam mPita

²⁹ Kaade mo pwat ndəən lu Naan nə, be mo dām ntul Simon Pita kə Andru, ashak kə Jemis kə Joon.

³⁰ Be mo kat nəənkaam Pita waa saam kə cilem. Abet be mo sat nJesu.

³¹ Be wur jì yaa sar waa, wu dyEEP waa tong a təng, be cilem nə kyes nwar, be war cìn dak mbiise mmo.

Jesu Bar Gurum Mo Des nKansəən

³² Nkansəən, kaadi puus nə doom taa nlu, be gurum mo jì kə nen ciinkoom mo des, de mo kə riin debish mo pee Jesu dī.

³³ Nen yilkaam nə mo jir, mo jì kuur mpolu nə.

³⁴ Jesu bar nenciinkoom mo des, kə shwal mo shini-shini, wu pwat kə riin debish mo des zak. Baa wu yit kə riin debish nə mo leshap de kas, mbəde mo kə man wur.

Jesu Satpwoo Naan nGalili

³⁵ Daar nə, be Jesu yool put mpar-mpar, be wur dām a peedi baa mee gurum dī kas, mbe wur dangnaan (leshap kə Naan).

³⁶ Pita kə nen de mo ashak kə wur, mo pwat dām mbe yap wur.

³⁷ Kaade mo kat wur, be mo sat nwur nānee, <<Gurum mo jir mo nkaa yap gha.>>

³⁸ Jesu sat mmo nānee, <<Wu yit kə mu dām njep yil de mo akyeen sə, mbəkə nghan dām nsatpwo Naan dī nyil mənə mo zak. Mbəde wen jì a mbe satpwoo Naan nə.>>

³⁹ Mbəmənə, be wu dām ndəən yil nGalili jir, wu satpwoo Naan ngurum mo ndəən lu Naan mo, kə wur pwat kə riin debish mo zak.

Jesu Bar nGuloom

⁴⁰ Mee nguloom ji kurum nfurum ntoom Jesu, be wu dang pə Jesu nānee, <<Katdang a rəbet, be gha mak bar nghan kə wen dee di a debang.>>

⁴¹ Jesu naajeel gwar nə, be wu zan sar fin, wu tung gwar nə, dang wur sat ngwar nə nānee, <<wen nlap ii, aa bar.

⁴² Abet, be loom nə kyes, be gwar nə zum.

⁴³ Jesu satpwoo ngwar nə shibal. Be wur bwet gwar nə abet-abet.

⁴⁴ Be wur sat ngwar nānee, <<A tap, taji a sat mee mbii mmee gurum kas. Dangbe a dām a kam sak fwaa mpris, mbəkə wur naa gha di, kə a shin zuum di zak, kaadi gyet Mosis sat nə, nen de mo ke ten zum, be mo shin mbiizuum, mbəkə gurum mo man nnə moo ke dee a debəbar.>>

⁴⁵ Dangbe gwar nə wur put, be wur yaa satpwoo nə gurum mo des, be pwoo nə kaatpee jir, har nə le kə baa Jesu mak baa del ndəən yil nə agaak kas. Dangbe wur tong a peedi baa mee gurum mo de kas. Jir kəsə, be gurum mo pwat shipee-shipee, mo dām pee wur di.

2

Jesu Bar Mee Gwar

De Foshik Wur Fii

¹ mBwoon jep teer mo be Jesu wur del ndəən Kaparnahum, be gurum mo kələng nə, wur waaji ntul.

² Gurum mo des mo gam lu nə, har mpolu, de baa mee pee dēshii di kas. Jesu nkaa satpwoo Naan mmo.

³ Be mee des mo feer, mo ji kə mee gwar de foshik wur fii, pee Jesu di.

⁴ Mbə duu gurum nə mo, be baa mo mak dām kə gwar nə kus pee Jesu de kas. Dangbə mo kaa tap wang deng lu nə nciit kə pee di Jesu wur ndəən nə. Kaade mo wang deng lu nə, be mo lep gwar nə sham nkaa mbiisaam, de gwar nii saam nkaa nə.

⁵ Kaade Jesu naa shinzeen mo nə, be wu sat ngwe foshik de fii nə nānee, <<Làa fen, mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha.>>

⁶ Dangbe pak nenkám Wàar Mosis mo, de moo tong de, mo nkaa pan ndəən pətuup fur mo nānee,

⁷ <<A me le dang gwar desə wur sat pwoo mənə ye? Wur leshin kaa Naan sə! Baa mee gurum mak fwo shikbish kas, see Naan bəshin bejee dak.>>

⁸ Abet, be Jesu man mbii de moo pan nə ndəən pətuup fur mo, be wur sat mmo nānee, <<A mi le dang wuu pan mbii desə mo ndəən pətuup fuu mo ye?

⁹ A dedang fiyeel met ye? De wen nsat nguciinkoom nānee, <mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha,> aa koo de wen nsat nwur nānee, <A yool a mang mbiisaam fwaa a mwaan> yi?

¹⁰ Dangbə mbəkə wu man de nə, Làa Gurum, wur kə iiko nkaa yil nə, mbe fwo shikbish mo. Be Jesu sat ngwar de foshik wur fii nə, nānee,

¹¹ <<Wen sat gha, a yool, a mang mbiisaam fwaa a dām ntul>>

¹² Abet, be gwar nə wur yool, wur mang mbiisaam fin, be wur put dām ntul a yit mo jir. Be nə aapwoo mo jir, be mo kwoop Naan, mo sat nə, <<Baa muu cam naa mee mbii aapwoo kaa desə sə kas.>>

Jesu Pet Livai

¹³ Jesu put dām mpwoo am kuur zak, be gurum mo des, mo ji kuur pee wur de. Be wu yaa kámpwoo Naan mmo.

¹⁴ Be kaadi wur a ar del dām, be wur naa Livai làa Alfiyas, wur tong a peelap shool wap. Jesu sat nwur nānee, <<A ji ndang an.>> Be Livai wur yool taa ndang Jesu.

¹⁵ Kaade Jesu dām tong a peese mbiise nlu Livai, be nenlapwap mo des, kə nenshikbish mo, nen de baa moo kyeer Wàar Mosis kas, kə pak gurum mo des, mo ji tong ashak kə Jesu kə jeplep wur mo, a peese mbiise nā.

¹⁶ Be nenkām Wàar nMosis mo, de mo a nen Farisi mo, mo naa Jesu wur nkaa sese ashak kə nenshikbish mo, kə nenlapwap mo. Be mo sat jeplep mo nānee, <<A me le dang Jesu wur sese ashak kə nenlapwap mo, kə nenshikbish mo yi?>>

¹⁷ Kaade Jesu kələng pwoo mənə, be wur lap mmo nānee, <<Baa nen de mon nkoom, mon nyap nguyen kas, amma a nen de mo a gok. Baa wen ji a mbe pet nen de ndere mo kas, amma wen ji a mbe pet nenshikbish mo.>>

Tal nKaa Wet Kə Neen

¹⁸ Nenlep nJoon mo, kə nen Farisi mo, mon nkaa wet kə neen. Pak gurum mo ji pee Jesu di, mo tal pə wur nānee, <<A me le dangbe nenlep nJoon mo, kə mənə nen Farisi mo, moo wet kə neen, dangbə baa jeplep fwaa, moo wet kə neen kas yi?>>

¹⁹ Jesu lap mmo nānee, <<Wu yee nā, nən mmak cìn kə məzep de mo a pee serəbet mə dyik, mon ntong kə neen, be mish kə matpoo nā wur de ashak kə mo me? Katdang mish matpoo nā wur kudi ashak kə mo, be baa mon mmak wet kə neen kas.

²⁰ Dangbə puus nā mon nji, de mon mmang mish nā nkaa mo. Dangbə, mon ntong kə neen ndəən teer mənə mo.

²¹ Baa mee gurum mak luwas nlər desəər shi fuwaat depoo kas, katdang wu cìn kəsə, be fuwaat depoo, de wu luwas nlər desəər nā dishik, nən nkur, be nən nwaa tee nlər desəər nā, be tee mənən ndes met ndinshee.

²² Kəzak, baa mee gurum mak doo am anab depoo ndəən tuulshim desəər mo kas. Katdang wur cìn kəsə, be am anab depoo nən mpyan tuulshim desəər nā mo, kə am anab nən mbeer, kə tuulshim nā mon ntee zak. Amma moo doo am anab depoo a ndəən tuulshim depoo mo.>>

Nen Jesu Mo Cəlang Dəben Parpuus Nookdi

²³ Mee parpuus Nookdi, be Jesu yaa ar del mbut mmaar dəben. Kaade mo a ar del nā, be nendəm ndang Jesu mo doom cəlang pak dəben nā.

²⁴ Nen Farisi mo sat nJesu nānee, <<A naa jeplep fwaa mo nkaa cìn mbii de baa nā ret kə mo cìn mənə parpuus Nookdi kas.>>

²⁵ Jesu lap mmo nānee, <<Ashee, baa wuu cam tang mbii de mo ran ndəən bəət haal Naan nkaa mbii de gyet Devit, kə nenyil de mo ashak kə wur mo cìn, kaadi gyet neenlāa wur kə nenyil de mo ashak kə wur kas se?

²⁶ Gyet wur del ndəən Lu Naan dəədes, be wur mang gəəl aas de mo kə ten shin nən nNaan, wur se, kə wur shin pak nenyil de mo ashak kə wur. Gəəl aas de baa a mee gurum buu mak se nā kas, see a pris mo dak. Gyet wur del Lu Naan dəədes nā a mbít de Abiyata wur a pris dəədes met jir.>>

²⁷ Jesu sat mmo nā, <<Mo le parpuus Nookdi nā a mbe gurum, baa mo le a gurum mbe parpuus Nookdi nā kas.

²⁸ Desə nā kām nā, Làa Gurum, wur a Daa mə puus Nookdi nā zak.>>

3

Jesu Bar Gwar De Sar nWur Fii.

¹ Jesu waa baa ðel ndəən mee lu Naan. Be mee gwar ði nlu nə, ðe sar wur fii.

² Pak gurum mo leyit fur mo nkaa Jesu, mbəkə mo naa ðe. Kyet wur mbar gwar nə mpuus Nookði wa? Mbəkə mo kat mbii cìn mwaanaa ði.

³ Jesu sat gwar ðe sar wur nə fii nənee, <<A yool a jì a ðar sə agaak.>>

⁴ Be wur tal pə mo nənee, <<Kyet Wàar Mosis nə sat nə, mu cìn a mbii ðeret mpuus Nookði, aa koo mu cìn a mbii ðebish ye? Mu ðam seen gurum aa, koo mu tutu seen nə ye?>> Amma mo ðok tətək.

⁵ Jesu naa mo shi tuup, mbəðe nə shwal nwur mbut mbe balkáa kə mo nə, bə wur sat ngwar nənee, <<A zan sar fwaa.>> Be gwar nə zan sar nə, be sar wur nə zuum.

⁶ Nen Farisi mo pwat, bə abet, mo ðəm bwołpwoo ashak kə nen nHerot mo, mbəkə mo yap ar ðe mon ntu Jesu ðe.

Gurum Mo Des Mo Dəm nDang Jesu mPwoo Am Kuur

⁷ Jesu yool ðəm mpwoo am kuur, ashak kə nendəm ndang wur mo, be nen Galili mo, kə nen Judiya mo ðes, mo ðəm ndang wur,

⁸ kə nen ðe mo nkwang nJerusalem, kə nkwang Idumiya, kə candel nkwang Jodan, kə nkwang yil nTaya kə Sidon zak. Gurum mo ðes mo jì pee Jesu ði. Mbēði mo kələng mbii ðewur cìn mo jir.

⁹ Jesu sat njelep fir mo, kə mo tang mee tii le nwur kus, mbəkə taji ðuu gurum nə mo jyar jì ðwat wur ðe kas.

¹⁰ Mbēði wur kə bar gurum mo ðes, be nenciinkoom mo ðe nkaa jì, mbəkə mo tung wur ðe.

¹¹ Kə nen ðe mo kə riin ðebish mo, katðang mo naa wur, be mmo taa ntoom nwur, be mo bwet or nənee, <<Gha a Làa Naan.>>

¹² Dangbe Jesu sat nriin ðebish nə mo shibal hakyeng, nə, Taji mo woo wuði kas.

Jesu Bəlip Jeplep Mo Kaapaat Baavəl

¹³ Jesu kaa aðeng jwak, be wur pərep nen ðewur rəbet mo, be mo jì pee wur ði.

¹⁴ Wur bəlep gurum mo kaapaat baavəl, mbəkə mo ðee ðe a jeplep nwur mo, kə mo tong ði ashak kə wur, kə wur lep mo ðe mbe satpwoo Naan.

¹⁵ Wur shin mbal mo mbe ceen riin ðebish mo zak.

¹⁶ Səm nen ðewur bəlep mo kaapaat baavəl nə, mo a Simon, ðe Jesu le səm nwur a Pita.

¹⁷ Kə Jemis làa Zēbedi, kə Joon ðyemnəən Jemis, wur le səm mo a Bowanarjis, ðe shii mənə nə, (moo cìn mbii a koo nluu ðe nii petpee sə.)

¹⁸ Kə Andru, kə Filip, kə Bartolomi, kə Matiyu, kə Tomas, kə Jemis làa Alfiyas, kə Taddawus, kə Simon, ðe moo pet wur a Zeelot.

¹⁹ Kə Judas Iskariyot, gwar ðewur ji seet kə Jesu sə.

Jesu Kə Beelzebul

²⁰ Jesu waa baa ntul zak. Be gurum mo ðes mo waa baaji kuur pee wur ði zak, har nə le kə baa Jesu kə jeplep wur mo mak se mbiise kas.

²¹ Kaade nen wur mo kələng nə, baa wur mak katpee mbe se mbiise kas, kə mo kələng gurum moo sat nə, Jesu kə tar, be mo ðəm mbe yaa wur.

²² Pak nenkám Wàar Mosis ðe mo pwat nJerusalem ji, mo sat zak nānee, <<Jesu kə Beelzebul, ðe nə a mishkoom mə riin ðebish mo, kə wur kə ceen riin ðebish mo a shibāl mə mishkom kə riin ðebish mo.>>

²³ Jesu pərep mo jì kus, be wur sat Səmpwoo mo nānee, <<Cinarang ðangbe ngujwaan nwaa ceen ngujwaan put yi?

²⁴ Katðang be mee yil ðədes bāk set vəl, mbe cìn lek kə set, be yil ðədes mənən nleng.

²⁵ Katðang be mee nentul mo bāk sut vəl, mbe cìn lek kə shak, be tul mənən nleng.

²⁶ mBe mənə, kaðang be ngujwaan wur bāk mulki wur ðe vəl, mbe cìn lek kə foshik wur, be baa mulki wur nən ndar kas, be a kyes wur nə mmənə.

²⁷ Baa mee gurum mak ðel ntul ngubal, mbəkə wur hər long wur ðə kas, see koo wur shee bwot ngubal nə akudang, be wur mmak hər long wur nə.

²⁸ <<Azeen, kən sat nwun nə, shikbish ðe gurum moo cìn, kə pwoo ðebish ðe moo sat, be Naan wur nfwo shikbish mənən ngurum mo.

²⁹ Dangbə katðang mee gwar cìn shikbish, nkaa Riin Naan, be baa Naan nfwo gwar mənə kas, mbe vit. Mbedi wu cìn a shikbish ðe baa Naan cam fwo nə nwur kas har ngaa-ngaa.>>

³⁰ Jesu satpwoo ðesə a mbəðe pak gurum moo sat nānee, <<Wur kə riin ðebish.>>

Nān Jesu Kə Dyemnān Wur Mo

³¹ Nān Jesu kə dyemnān wur mo jì ðar atəleng, be mo lep mee gurum ðel pet wur.

³² Gurum mo ðes mo tong neer Jesu cəarkaāt, mo sat nwur nānee, <<Nān fwaa, kə dyemnān fwaa moo rəbet naa gha atəleng.>>

³³ Jesu sat mmo nānee, <<A wii a nān fen, kə a wii mo a dyemnān fen yi?>>

³⁴ Be wur lyap nen ðe moo tong neer wur cəarkaāt, be wur sat mmo nānee, <<Wu naa, a nān fen, kə dyemnān fen mon ndesi!

³⁵ Ngwar ðewur cìn dyen kə Naan, be a gwar mənə a dyemnān fen ðemish, kə dyemnān fen ðe mat, kə nān fen zak.>>

4

Jesu Sat Səmpwoo nKaa nGubwet Cirem*

¹ Jesu waa baa yaa kām-kam ðe ngurum mo mpwoo am kuur nə. Be gurum mo ðes mo jì kuur pee wur ði. Mbe ðuu kə gurum nə mo, be Jesu ðel tong ndəən tii nkaa am nə, be ðuu kə gurum nə mo jì ðar pəkom am kuur nə.

² Jesu kām mbii mo ngurum mo ðes shi səmpwoo mo. Ndəən kām wur nə mo, be wur sat mmo nānee,

³ <<wu lekom! Gyet mee ngumaar wur put ðəm mbe bwet cirem mbut mmaar.

⁴ Be kaadi wur nkaa bwet cirem nə, be pak cirem nə mo taa nkaa ar, be nyer mo sham cak cirem nə se.

⁵ Pak cirem nə mo taa nkaa kwoop, a peedi baa nə kə yil ðes kas. Abet, be cirem nə mo ciir kàa.

⁶ Kaade puuskàa be mo caan har mo fii, mbəðe baa mo kat yil ðes mbe sham seen kas.

* 4: 4.1 ko fwoo.

⁷ Pak cirem nà mo taa mbut nhər mo, be mo kàa wurang ndəən hər nà mo, be hər nà mo təreng kàa mmo, be baa mo le mee aa kas.

⁸ Pak cirem nà mo taa nkaa yil deret, be mo kàa wurang rərət, kə mo le àa des. Memee le àa mo laarkun, kə memee le mo laarpeemee, kə memee le mo kambil.>>

⁹ Jesu sat nànee, <<Ngwar dewur kə koom mə kələngpee, be nà ret kə wur kələng.>>

Jesu Leshap nGurum Mo Shi Səmpwoo

¹⁰ Kaade Jesu dee mbəshin, be pak nen de mo kələng səmpwoo nà, mo jì ashak kə jeplep wur de dekaapaat baavəl sə mo. Mo jì tal pə wur, mbəkə wur sat shii Səmpwoo nà di mmo.

¹¹ Jesu sat mmo nà, <<Naan shin man nwun, mbəkə wur manshii kə mbii de mo a səsok mə mulki Naan, amma pee nen de atələng mo, be moo kələng mbii desə mo jir a shi səmpwoo.

¹² Mbəkə koo
<de mo naa, be mon nnaa shi yit dak,
amma baa mon nnaashii nà kas.
Pee nen de mo kələng,
be mon nkələng a shi kom dak,
amma baa mon mmanshii nà kas,
mbəkə taji mo ciir,
kə Naan fwo shikbish fur mo di.>>

Shii Kə Səmpwoo nKaa Fwo Cirem Ni

¹³ Jesu tal pə mo nànee, <<Baa wuu manshii səmpwoo desə nà kas aa? Cinarang dang wun mmanshii kə koor səmpwoo nà mo yi?

¹⁴ Shii kə səmpwoo nà ndesi, ngumaar nà wur a kaa ngusatpwoo Naan sə.

¹⁵ Pak gurum mo a kaa cirem de mo taa a ar sə, de katdang mo kələng pwoo Naan nà, be abet, ngujwaan wur jì ghər pwoo de mo kələng nà ndəən pətuup fur mo.

¹⁶ Pak gurum mo a kaa cirem de mo bwet a kwoop sə, de katdang mo kələng pwoo kə Naan ni, be mo lap shi retnyit kələk-kələk.

¹⁷ Amma baa nà sham seen jurum-jurum, ndəən mo kas, kə baa mon nteer vəl kas. Katdang mee luk yool koo gurum mo shin jeel mmo, mbe pwoo Naan nà, be abet, mo baa shibwoon kələk-kələk.

¹⁸ Pak gurum mo a kaa cirem de mo taa mbut nghər mo sə, de katdang mo kələng pwoo Naan nà,

¹⁹ be, mbe pan kə mbii mo, kə choor long mə yil desə mo, kə numpee mə long mo, kə fwoot mə pak mbii mo, mo vwan pwoo nà, be baa mo làa-làa kas.

²⁰ Pak gurum mo a kaa cirem de mo bwet mo nkaa yil deret sə, de mo kələng pwoo Naan nà. Be mo lap nà, be pwoo Naan nà cìn dak des ndəən pətuup fur mo, kaa cirem de nà làa-làa mo des sə. Pak mo làa-làa laarkun, pak mo laarpeemee kə pak mo kambil.>>

Wus zukpaal De Mo Paa Shi Daa Dədes

²¹ Jesu sat mmo nànee, <<Kyet mee gurum nle wus nfitila, dang wur waa mang daa dedes paa nà di wa? Koo wur waa le nà nder peesaam wa? Amma wur nle nà adəng pee, a pee le fitila.

²² Baa mee mbii de, de na a sasok de nen nook put agaak kas, ka baa mee mbii de, de na a papaa, de mon nook put ka na agaak kas.

²³ Ngwar dewur ka kom ma kelengpee, be na ret ka wur keleng.>>

²⁴ Wur sat mmo zak nanee, <<Wu cin pan nkaa mbii de wuu keleng mo. Shi daa de wuu kam mbii de ngurum mo, be mon nkam mbii mo wun a shi shik zak, be nen ngam met mumo na zak.

²⁵ Koo dang weyi dewur ka mbii, be mon ncin dyika nwur. Dangbe gwar de baa wur ka mee mbii kas, be mon nsat nwaa yaa wur ka rep mbii dewur ka na.>>

Sampwoo Ma Cirem De Nii Kaa

²⁶ Jesu sat zak nanee, <<Mulki Naan na a kaa mee gwar de wu bwet cirem dabben mbut mmaar sa.

²⁷ Be wur saam mpar, ka wur yool mbii, be dabben nii kaa nii wurang. Be baa wur man kaadi nii wurang sa kas.

²⁸ Yil na shikaa wur, nii ka le mbii kəkop mo kaa laa-laa. Nshee, be na wurang kaa pyan kom, be na putkaa, ka na le aa.

²⁹ Kaade dabben na nung, be wur mang cuk dam diip dabben na abet, mbade pee mak diip na.>>

Jesu Sat Sampwoo nKaa Rep aas Mustad

³⁰ Jesu sat nanee, <<Mun nkam mulki Naan na a kaa me sa yi? Ka mun nkam na a shi sampwoo dedangyii?

³¹ Na a kaa aas ka mee tang, de moo pet na a mustad sa, de na kat met aas ka cirem mo jir, dang be katdang mo kop na nyil,

³² be na yool wurang, be na dee a tang dedes zam. Nii put song denan-nan mo, be nyer mo ji le tish fur mo mbut riin ni.>>

³³ Jesu satpwoo ngurum mo, nkaa mulki ka Naan shi sampwoo mo shini-shini, kaadi mo mak manshii na sa.

³⁴ Baa Jesu satpwoo ngurum na mo kas, see a shi sampwoo mo. Dang be katdang wur dee mbashin ashak ka jeplep nwur mo, be wur tap yakshii sampwoo na mmo jir.

Jesu Le Ka Kut Ni Dok Tatak

³⁵ Parpuus mənə, nkansən, be Jesu sat njeplep fin mo nanee, <<Wu yool mmun, ka mu candel mu dam nkor desí.>>

³⁶ Mo yool yit duu gurum na mo, be mo dam ashak ka Jesu ndəən tii dewur tong ndəən na. Pak tii na mo yool dam ndang wur zak.

³⁷ Mee kut dedes na yool nkaa am na, be am del ndəən tii na. Be tii na doom gam ka am.

³⁸ Dangbe Jesu nsaam mbwoon ndəən tii na. Be jeplep wur mo dam mii wur. Mo sat na, <<Ngukam, a naa mun murep mbəsə kas aa?>>

³⁹ Jesu wur mii, be wur gwak kut na, ba wur sat am kuur na nanee, <<A dok tatak. A saam coot.>> Be kut na dar, pee dokshik tatak.

⁴⁰ Jesu sat njeplep wur mo nanee, <<A me le dang kəərmuut yaa wun ye? Har yaksə, be baa wun shinzeen kas aa?>>

⁴¹ Na aapwoo mmo des zam, be mo sat nshak nanee, <<Gwar desə wur a weye? De har kut ka am kuur, mo cin ndyen wur!>>

¹ Jesu kə jeplep wur mo can am kuur de Galilee del, be mo ji wul nkor dæar mu yil nGarasin.

² Kaade Jesu put ndæan tii nə abet be wur kaat kə mee gwar dewur kə riin debish, wur kə tong a ndæan gwoot kəcir mo.

³ A peetong kə ngwar nə mmənə. Baa mee gurum katbal de mmak yaa wur bwoot kas. Koo de mo bwoot wur a shi tasek, bə wur kə saa tasek nə.

⁴ Di moo naa njwal shii fir mo mbut nfut, kə mo bwoot sar wur mo shi tasek, dang be wur roop nfut nə, kə wur kəram tasek nə fwo. Baa mee gurum mak cìn mee mbii nwur kas.

⁵ Par kə puus, be wur tong a ndæan kəcir, kə ndæan jwak mo, kə wur le or, kə wur kóon foshik wur nkaa jwak nə mo.

⁶ Kaade wur naa Jesu kə ji jong-jong, be wur yool su dəm, wur dəm kurum nforum ntoom wur.

⁷ Be wur bwet doo shibal nənee, <<A me kaat mun kə gha ye? Jesu Làa Naan Dehai! Wen dang pə gha mbe səm Naan, taji a lejeel nghan kas.>>

⁸ Gwar nə sat kəsə, a mbəde Jesu kə sat nriin debish nə nənee, <<A put aku mbut ngwar nə, gha riin debish.>>

⁹ Jesu tal pə gwar nə nənee, <<Səm fwaa a weyi?>> Gwar nə lap nənee, <<Səm fen nə a Lijiyon, de shii kə mənə nə, mun di des.>>

¹⁰ Riin debish nə mo dang pə Jesu hakyeng, mbəkə taji wur ceen mo pwat ndæan yil mənə kas.

¹¹ Kus kə peemənə, be kuur kə danus mo di des, mo nkaa se shit shituur jwak.

¹² Riin debish nə mo dang pə Jesu, kə wur cínpee mmo, kə mo dəm del de ndæan danus nə mo.

¹³ Jesu cínpee mmo, be riin debish nə mo pwat ndæan gwar nə, be mo dəm del ndæan danus nə mo. Duu kə danus nə mo wul ngal vəl, mo yool shwe sham a shituur jwak, be mo sham beer ndæan am candar nə, har mo murap jir.

¹⁴ Nentap danus nə mo shwe dəm sat ngurum mo ndæan yilkaam, kə jepyil mo jir. Gurum mo pwat ji mbe naa mbii de nə kə cìn.

¹⁵ Mo ji pee Jesu de, be mo naa gwar de di wur kə riin debish mo wur kə tong, kə nlər a ləlep, kə wur ndæan dyen fin rəret, be kəarmuut yaa mo.

¹⁶ Nen de mo cìn mbii desə nə a yit fur, be mo yakshii nə ngurum mo, kaadi Jesu bar gwar de di wur kə riin debish mo sə, kə kaadi danus nə mo murap sə.

¹⁷ Dangbe nenyil nə mo dang pə Jesu, kə wur yool put ndæan yil fur.

¹⁸ Kaade Jesu pə del ndæan tii, be gwar de, wur kə riin debish sə, wur dang pə Jesu nənee, <<A yit an dəm di ndang gha.>>

¹⁹ Amma baa Jesu rəbet kas. Wur sat ngwar nə nənee, <<A waa baa ntul, pee dyemnənə fwaa mo di, mbəkə a satpwoo de mmo nkaa mbii dedes de Naan kə cìn gha, kə dewur kə naajeel fwaa.>>

²⁰ Gwar nə wur baa waa, be wur taa satpwoo nə nenyil de nkwang nyil nDikapolis mo, nkaa mbii dedes de Jesu kə cìn nwur. Mbii de gwar nə sat nə aapwoo ngurum mo.

Reep Jairus Kə Mat De War Kə Beer Toom

²¹ Jesu waa baa candel nkwang nkor dese, ndæan am, be gurum mo des mo ji kuur pee wur di, mpwo am kuur nə.

²² Mee gwar de moo pet səm wur a Jairus, wur a memee ndæan nennan-nan mə mee lu Naan, wur ji kurum ntoom Jesu.

²³ Wur dang pə Jesu hakyeng, wur sat nānee, <<Reep fen delee war pə yap muut. A jì a lesar fwaa nkaa war, mbəkə war kat seen dī.>>

²⁴ Jesu yool dām ashak kə Jairus, be gurum mo des mo dām ndang wur, be mo neer wur cærkaat kus-kus.

²⁵ Mee mat war de zak, de waa kə beer toom mbe bit mo kaapaat baavəl.

²⁶ War kə kyes long fin mo jir pə nenyen mo, jir kəsə, be baa memee mak bar war kas. Dangbe shwal war nii war sət cici nna.

²⁷ Kaade war kələng pwoo nkaa mbii de Jesu wur cìn mo, be war dām dēl mbut duu gurum nā mo. Be war tap dām mbwoon Jesu, be war tung pəkom nlər wur.

²⁸ Mbēdī war kə ten pan ndəən pətuup war nānee, <<Katdang be an tung koo a pəkom nlər wur de bejee dak, be an mbar.>>

²⁹ Aasə be, war tung pəkom nlər wur nā, be abet, toom war nā dar. War man ndəən fwoshik war nā, nee shwal war nā kə kyes jee.

³⁰ Abet Jesu man nā, iiko kə put ndəən foshik wur nā, be wur ciir tal pə gurum nā mo, nānee, <<A wii tung nlər fen yi?>>

³¹ Jeplep wur mo lap nwur nānee, <<A naa duu gurum nā mo neer gha ciirkaat, be a sat nānee, <A wii tung gha yi> aa?>>

³² Jesu ciir mbəkə wur naa gwar de tung pəkom nlər wur nā dī.

³³ Mat nā war man koom de war kə kat nā, be war jì shi kəarmuut kə daar, war kurum nyil ntoom Jesu, be war sat zeen nwur jir mbii de nā kə cìn.

³⁴ Jesu sat nwar nānee, <<Reep fen, shinzeen fii nā le kə yi dee a debəbar. Shwal fii nā kyes. Yi dām, yi wul riyang.>>

³⁵ Kaade Jesu kudi nkaa sat pwoo mənə, be mee des mo tong ntul Jairus mo jì, be mo sat nwur nānee, <<Reep fwaa war kə muut, Mbəmənə be taji a lejeel Ngukám wur kas.>>

³⁶ Amma Jesu lekom kaa baa wur kələng pwoo de mo sat nā kas sə. Be wur sat nJairus nānee, <<Taji pətuup fwaa wat kas, amma a shinzeen bejee.>>

³⁷ Baa Jesu yit kə mee gurum dām ndang wur kas, see a Pita, kə Jemis kə Joon dyemnəən Jemis bejee dak.

³⁸ Kaade mo jì wul ntul Jairus nā, be Jesu naa gurum mo nkaa fwo ruruu, mo nkaa wal, mo nkaa maap zak.

³⁹ Wur dēl ndəən lu nā, be wur sat mmo nānee, <<A me le dang, wuu fwo ruruu kə wun mmaap yi? Baa laareep nā war kə muut kas, amma war a nsaam bejee.>>

⁴⁰ Amma gurum nā mo jir, mo shwar wur shi shwar mə bakpee. Kaade wur le kə gurum nā mo pwat atələng jir. Be wur le kə puun kə nān reep nā, kə nen de mo ashak kə wur, mo dēl ndəən lu de laareep nā war kə saam dī.

⁴¹ Be wur yaa sar laareep nā, be wur sat nwar nānee, <<Talifa kumi> de shii mənə a nā, <<Apa, wen sat yi, yi yool.>>

⁴² Abet be reep nā war yool dar, war yaa mwaan. Bitlāa war nā a kaapaat baavəl. Nā aapwoo ngurum mo des hakyeng.

⁴³ Jesu satpwoo mmo shibāl nānee, <<Taji wu satpwoo mmee gurum nkaa nā kas.>> Wur sat zak nānee, <<wu shin mbiise nwar se.>>

6

Mo Cii Lap Jesu nYil nNazaret

¹ Jesu yool yit peemənə, be wur waaji ndəən yil wur. Jeplep wur de mo jì ndang wur.

² Kaade parpuus Nookdi nə wul, be wur yaa kám-kam ngurum mo, ndəən lu Naan. Gurum mo des mo kələng wur, nə aapwoo mmo, be mo sat nənee, <<Gwar desə wur kat mbii desə mo jir a nneyi? Mo shin a seen dedang ngwar desə ye? De nə le kə wur cìn mbii aapwoo denan-nan sə mo yi?

³ Baa a ngu pwās shyeep sə ndesə kas aa? Dyem kə Meeri, de dyemnəən wur mo a Jemis, kə Josep, kə Judas, kə Simon kas aa? De dyemnəən wur de mat sə mo, ashak kə mu zak, kas aa?>> Mbəmənə be mo langtuup kə wur.

⁴ Jesu sat mmo nənee, <<Baa gurum moo cii shin dedes ngusatpwoo Naan kas, see a pə nenyil wur mo, kə dang wur mo, kə nentul wur mo, a moo cii shin dedes nwur bejee dak.>>

⁵ Baa wur cìn mee mbii aapwoo denan-nan mo mpeemənə kas, amma wur lesar nkaa pak nenciinkoom mo lee dak, bə wur bar mo.

⁶ Nə aapwoo nJesu zam, mbəde baa gurum nə mo shinzeen kas.

Jesu Lep Jeplep nWur De Kaapaat Baavəl Sə Mo

⁷ Jesu mwaan neer jepyil nə mo, mbəkə wur kámpwoo Naan de ngurum mo. Wur pərep jeplep wur de kaapaat baavəl sə mo, be wur lep mo she seet vəl-vəl. Wur shin iiko mmo nkaa riin debish mo.

⁸ Wur sat mmo shibal nənee, <<Taji wu mang mee mbii mbə mwaan nə kas, koo gill aas, koo kuluk, koo shooll ndəən daam fuu mo kas.

⁹ Amma wu mak mang kammwaan, kə wu jwal kwoopshi nshii fuu mo bejee dak. Kə taji wu lep nlər mo vəl kas.

¹⁰ Koo tul dedangyii, de wu del de, be wu tong ntul mənə, har parde wun nyool wu yit pee nə.

¹¹ Koo pee dedangyi de baa mo lap wun kas, kə baa mo kələng pwoo fuu kas zak, be katdang wun a ar put mbe nə, be wu bwap ərong de nən nkaa shii fuu mo, mbəkə nə dee de a langtəng nkaa nenyil nə mo, nə mo cii lap wun.>>

¹² Dangbe mo pwat dəm yaa satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə gurum mo tuwap di.

¹³ Mo ceen riin debish mo des, kə mo pwes nenciinkoom mo des shi mwoor paat, kə mo bar mo.

Muut Joon nGucìn Baptisma

¹⁴ Mishkoom Herot kələng pwoo nkaa Jesu, mbəde səm Jesu nə dee a deməman ngurum mo jir, mbe mbii aapwoo dewur cìn mo, be nə le kə pak gurum moo sat nənee, <<A Joon ngucìn baptisma wur kə yool a peemúut. A nə le dangbe wur kə iiko mbe cìn mbii aapwoo desə mo.>>

¹⁵ Amma pak gurum mo sat nənee, <<A Ilaija ji kámshin agaak.>> Kə pak mo sat nənee, <<Wur a ngusatpwoo Naan, koo memee ndəən nensatpwo Naan de gyet yam mo sə.>>

¹⁶ Kaade Herot wur kələng mənə, be wur sat nənee, <<A Joon de Di wen kən le kə mo can káa wur sí. A wur kə baa yool a peemúut.>>

¹⁷ Di Herot shikáa wur, wur kə lep gurum mo dəm yaa Joon bwoot le nlushoot, mbe Herodiyas mat dyemnəən nwur Filip, de Herot wur kə lap war mmāt.

¹⁸ Mbēdi Di Joon wur naa nsat nHerot nə, <<Baa nə ret kə a lapmat kə dyemnəən fwaa kas.>>

¹⁹ A mpeemənə be Herodiyas war fes naa Joon kə yit də bish, be war rəbet tu Joon, dang baa war kat ar nə kas.

²⁰ Herot wur kær Joon, mbæde wur man nā, Joon wur a nguzeen, kə gwar de ndere. Nə le kə nHerot tap kə Joon ræret ndæən lushoot nā. Herot wur kələng pwoo de Joon kə sat mo shi retnyit, amma pwoo nə moo daampee nwur zam.

²¹ Abwoon jep mənə, be Herodiyas waa katpee mbe tu Joon, a parpuus de mishkoom nHerot wur cet mbii serəbet, mbe pan parpuus de gyet mo lāa wur de. Be wur pærep mishkoom de mon nder wur, kə nenyil denan-nan nkaa shiitoo nwur mo, kə nenyil denan-nan de mo ndæən Galili, mbəkə mo jì de mbe serəbet nā.

²² Be reep kə Herodiyas war del met kook, be nā ret nHerot nyit zam, kə nenyil de moo tong a pee sese ashak kə wur zak. Mishkoom Herot wur sat nreep nā war nānee, <<Koo mbii dedangyii, de yii rəbet, be yi dāng, be wen ncin nyi.>>

²³ Wur waa baa tuweerpwoo nwar shibal zak nā, <<Koo a meye de yi dāng pə an jir, be an ncin nyi. Koo dāng nā a koor mulki fen, be nghan nshin nyi.>>

²⁴ Reep nā war dām tal pə nān waa nānee, <<Wen ndāng a meye?>> Nān nā war sat nānee, <<Yi dām yi sat wur shin kaa Joon nguchin baptisma nyi.>>

²⁵ Reep nā war baa pə mishkoom de kəlak-kəlak, be war sat nwur nānee, <<A shin kaa nJoon nguchin baptisma an ndæən kong sə.>>

²⁶ Mbii de war dāng desə nā wāt pətuup mishkoom zam, amma mbæde wur kə ten tuweerpwoo nreep nā war shi bəlemcuk, ntoom mæzep wur nā mo, be nā dee nwur a tēng, kə wur shin kaa nJoon nwar.

²⁷ Abet-abet mishkoom Herot wur lep mee shiitoo mbut nen tappee wur mo ke wur dām can kaa nJoon jì kə dī. Shiitong nā wur dām can kaa Joon ndæən lushoot.

²⁸ Be wur jì kə kaa nā ndæən kong. Be wur shin nwar. Be war dām shin nnān fer.

²⁹ Kaade jeplep Joon mo kələng nā mo kə tu Joon, be mo jì mang kúm wur dām wum ndæən kəcir.

Jesu Se Kə Gurum Mo nGal Paat

³⁰ Jeplep Jesu mo waaji pə wur de, be mo sat nwur mbii de mo dām cìn mo, kə mbii de mo kə kām ngurum mo zak.

³¹ Mbēdi gurum mo des moo jì, kə pak moo waa baa zak, be nā le kə baa Jesu kə jeplep fir mo katpee de mon nse mbiise de kas. Be Jesu sat mmo nānee, <<Wu jì mmun, mu dām mbəsun a peedi baa gurum mo de kas kə wun wu nook dī.>>

³² Be mo dām mbusut ndæən mee tii am, mpeede baa gurum mo dī kas.

³³ Amma gurum nā mo naa moo dām, kə mo man nā, a mo. Be gurum nā mo yool ndeen yilkaam mo jir, mo yaa ar a dæər nshii, be mo dām taa tələng nJesu kə jeplep wur mo.

³⁴ Kaade Jesu put ndæən tii nā, be wu naa gurum mo kuur des. Be wur naa mo jeel wur nyit, dāng mo dee a kaa tām de baa mo kə ngunaa kas sə. Wur doom kām mbii mo mmo des.

³⁵ Kus yak puus nru, be jeplep nwur mo jì sat nwur nānee, <<A naa puus nā kus kə ru, dāng pee desə nā a naaryil de baa tul gurum mo dī kas.>>

³⁶ A sat ngurum nā mo dām, mbəkə mo dām de ndæən tul nenmaar mo, kə jepyil de mo neer pee desə cærkaat, mo seet mbiise de shikaa fur.>>

³⁷ Dangbe Jesu lap mmo nānee, <<Wu shin mbiise mmo se.>> Mo lap nwur nānee, <<Mun ndem mu seet gæl aas mə shool zinariya kambil vəl, kə mu shin mmo se aa?>>

³⁸ Jesu tal pə mo nənee, <<Wun kə gəl aas mo a kong ye? Wu dəm wu naa de.>> Kaade mo dəm naa, be mo sat nənee, <<Mun kə gəl aas mo paat, kə pupwap mo vəl.>>

³⁹ Be Jesu sat njeplep wur mo bək gurum nə mo tong nyil, shikuur-shikuur nkaa dem de məlep nə.

⁴⁰ Aasə be gurum nə mo tong nyil shikuur-shikuur, pak mo kambil-kambil, dang pak mo laarpaat-larpaat.

⁴¹ Jesu mang gəl aas depaat nə mo, kə pupwap de vəl nə mo, be wur dyeep yit fer adeng, be wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Be wur yilang gəl aas nə shin jeplep wur mo, kə mo swap de ngurum nə mo se, kəzak, wur bək pupwap de vəl nə mmo aasə zak.

⁴² Gurum nə mo jir, mo se əbəl.

⁴³ Har nen mwaan ndang wur nə mo kok kor gəl aas kə pupwap de mo dee de, be nə gam kəcik mo kaapaat baavəl.

⁴⁴ Daa de mo se mbiise nə, mo wul ngal paat.

Jesu Mwaan nKaa Am

⁴⁵ Abet, be Jesu le kə nen mwaan ndang wur mo del ndəən tii, mbəkə mo dəm di nwur atəng, mbe candel nkor Betseda, kə wur bwet duu kə gurum nə mo de akudang.

⁴⁶ Abwoon dewur kə bwet mo, be wu kaa adeng jwak mbe cìn dangnaan (leshap kə Naan).

⁴⁷ Kaade tii nə kə wul a naar am kuur nə, be pee kə shool. Jesu wur dee di a dər mbəshin.

⁴⁸ Wur naa mo nkaa shwaajeel, mpee tung tii nə, mbəde mee kut dedes nii baa kə mo shibwoon. Be wur mwaan nkaa am kuur nə ke wur dəm pee mo di, naar kə karfe kun har dəm karfe mpeemee. Kaade wur dəm wul pee mo di, be wur cìn kaa wur ndədel mo sə.

⁴⁹ Be, kaadi mo naa wur mwaan nkaa am nə, be mo pan nə a mee nshon, be mo bwet or.

⁵⁰ Mbedi mo jir mo naa wur, be kəərmuut fes yaa mo des. Abet, be Jesu leshap kə mo, wur sat mmo nənee, <<Wu bwet pətuup fuu mo, a an. Taji kəərmuut yaa wun kas.>>

⁵¹ Be wur kaa del ndəən tii nə ashak kə mo, dangbe kut nə dar coot. Be nə aapwoo mmo zam.

⁵² Mbedi baa mo manshii kə pwoo nkaa mbii aapwoo de Jesu cìn nkaa gəl aas, dang wur shin ngurum mo ngal paat mo se sə kas. Mbedi baa pətuup fur mo mak manshii nə rəret kas.

Jesu Bar Nenciinkoom Mo nYil nGenesaret

⁵³ Kaade mo can am nə del, be mo jì wul kwang nyil nGenesaret, be mo dyiin tii nə pəkom dər.

⁵⁴ Kaade mo pwat ndəən tii nə, be abet-abet Be gurum mo man nə, a Jesu.

⁵⁵ Mo yool shwe dəm del ndəən yil nə jir, be mo ghər nenciinkoom mo nkaa mbiisaam fur mo, mo dəm kə mo mpee de mo kəlang nnə Jesu di.

⁵⁶ Peedi Jesu del de jir, koo ndəən jepyil mo, koo ndəən yilkaam mo, koo a peemaar mo, be gurum mo ghər nenciinkoom fur mo, mo le mo mpwoo lutuk, kə mo dang pə Jesu, katdang wur rəbet, be wur yit kə mo tung koo a pəkom nlər wur de bejee dak. Nen de mo tung nlər wur nə jir, be mo bar.

7

Kám Kə Nen Məyii
Mə Nen Yahudi Mo

¹ Nen Farisi mo, kə pak nenkám Wàar Mosis mo, de mo tong nJerusalem, mo jì kuur pee Jesu dī.

² Be mo naa pak jeplep Jesu moo se mbiise shi sar de baa nə bang kas, shii kə mənə nə, baa mo vwang sar fur mo kaadi nen Farisi mo sat nnə, mo cìn sə kas.

³ Baa nen Farisi mo kə nen Yahudi mo jir, moo see mbiise kas, see mo shee vwang sar fur mo rəret akudang. Moo tap aa mbii de gyet məyii fur moo loot kə cìn nə.

⁴ Katdang mo tong nlutuk jì, be baa mon nse mee mbii kas, see mo shee vwang sut rəret akudang. Pak mbii mo dādes, de moo cìn, de mo kám a pə nen məyii fur mo, kaa vwang laadaa mo, kə tuul mo, kə daa bòng mo sə.

⁵ Nen Farisi mo, kə nenkám Wàar nMosis mo tal pə Jesu nənee, <<A me le dangbe baa jeplep fwaa moo tap kə kám kə nen məyii funu mo kas ye? Har moo se mbiise shi sar de baa mo bang kas.>>

⁶ Jesu lap mmo nənee, <<Wun nen mwaan ndang Naan shi pətuup vəl-vəl mo. Gyet Aizaya wur satpwoo nkaa wun azeen nənee, <Nen desə moo shin dedes nghan a shi

məshpwoo fur mo.

Amma pətuup fur mo
 jong kə an.

⁷ Moo seyil nghan a buu.

Kám de moo kám nə
 a Wàar mə
 gurum mo.

⁸ Wuu yit Wàar Naan, kə wu dyel a Wàar de gurum moo loot kə cìn nə.>>

⁹ Wur sat mmo zak nənee, <<Wun kə mee ar seen mbe cii Wàar Naan mo, mbəkə wu dyel kám fuu mo de.

¹⁰ Mosis sat nənee, <A shin dedes mpuun fwaa kə nəən fwaa,> Kəzak nənee, <gwar dewur satpwoo debish nkaa puun koo nəən wur, be mon ntu wur ating.>

¹¹ Amma wuu kám ngurum mo nə, <Katdang gurum wu kə mee mbii de nə ret kə wu bam puun wur de, koo nəən wur shi shik, dangbe wu sat nə, nə a Korban, (de shii mənə nnə, nə a mə Naan).

¹² Be baa wu kudi wuu yit nwur cìn mee mbii mbe bam puun wur de kə nəən wur de kas.

¹³ A mbe kám fuu desə mo, be wuu lepwoo Naan dee a mbii debuu, kə mbii mo des de wuu cìn mo aasə zak.>>

Mbii De Moo Le Gurum
Dee a mBii Debish (Nyaknkap)

¹⁴ Jesu waa baa pet duu gurum nə mo, be wur sat mmo nənee, <<Wu lekom, kə wur kələng mbii de an nsat dī, kə wur manshii nə de zak.

¹⁵ Baa mee mbii de gurum kə se mpwoo, nən nle kə gurum dee a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan kas, amma a mbii de moo kaa pwat mpwoo gurum, a mənə moo ke le gurum dee a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan.>>

¹⁶ Katdang gwar de kə kom mbe kələngpee, be wu kələng.

¹⁷ Kaade Jesu yool yit duu gurum nə mo, be wur dām dēl ndəən lu. Be jeplep wur mo tal shii səmpwoo mənə pə wur.

¹⁸ Jesu sat mmo nānee, <<Baa wun wu manshii nā kas zak aa? Wu man nā, koo a mbii dēdangyi dē gurum se, be baa nān mmak le gurum dēe a mbii dēbish (nyaknkap) nyit Naan kas.

¹⁹ Mbedi mbii dē gurum se, be baa nii dēl sham a ndāen pātuup wur kas, amma nii dēl sham a ndāen but nwur, be wu ndem kēn nā ndyes.>> Jesu satpwoo dēse, a mbākē wur kām dē nā, baa mee mbiise mak le gurum dēe a mbii dēbish (nyaknkap) nyit Naan kas.

²⁰ Jesu sat zak nānee, <<A mbii dē moo kaa pwat ndāen pātuup gurum, a moo le gurum a mbii dēbish (nyaknkap) nyit Naan.

²¹ Mbedi a ndāen pātuup ngurum, be pan dēbish moo pwat a dī. Mbii mo kaa tang mat mo, kē wat, kē tukāa, kē ngaa.

²² Kē tēlāk, kē yaa bē pātuup, kē gwampee, kē ciin yaasut, kē zuur, kē wat sēm, kē dyeep kaa, kē dak mwen.

²³ A mbii dēbish dēsi mo jir, dē moo pwat ndāen pātuup gurum, a mēnē moo kē le gurum dēe a mbii dēbish (nyaknkap) nyit Naan.>>

Shinzeen Mee Mat

²⁴ Jesu yool a peemānē zak, be wur dām ndāen yil nTaya kē Sidon. Wur dām dēl ndāen mee lu, dē baa wur rābet kē mee gurum manpee dēwur dē kas, amma jir kēsē, be gurum mo dām yap wur kat.

²⁵ Kaadē mee mat, dē riin dēbish ndāen reep war dēlee, war kēlōng pwoo nkaa Jesu, be abet, war jī taa ntoom wur.

²⁶ Baa mat nā war a mat Yahudi kas, war a mat Heleni. Mo lāa war a nFonisha, dē nān nyil nSiriya. War dāng pē Jesu, mbākē wur ceen riin dēbish nā put mbut nreep war nā.

²⁷ Jesu lap nwar nānee, <<Yi yit kē mu shin mbiise njeplu mo ēbēl dī aku, mbādē baa nā ret kē mu mang mbiise mē jep mo, kē mu fwo nān as mo kas.>>

²⁸ Amma waa sat nā, <<Ii, nā aasē Daa, amma as nā moo se rep pak mbiise dē nii dōng nyil, nder peetong mē sese jeplu nā mo.>>

²⁹ Jesu sat nwar nānee, <<Mbē pwoo dē yi sat sē, be yi dām ntul wur-wur, riin dēbish nā kē put mbut nreep fii nā.>>

³⁰ Kaadē mat nā war baa ntul far, be war kat reep war nsaam nkaa mbiisaam. Riin dēbish nā kē put ndāen reep nā jee.

Jesu Bar Mee Tāding

³¹ Jesu yool yit yil nTaya, be wur taa mer nSidon, be wur jī wul am kuur mē Galili, nkwang nyil nDikapolis.

³² Mee des mo jī kē mee tāding, dē baa wur mak leshap kas pee Jesu dē. Mo dāng pē wur, kē wur lesar wur dī nkaa tāding nā.

³³ Mbut duu gurum nā mo, be Jesu yaa tāding nā nsar, dām kē wur mee kwang coot mbāshin. Jesu jwal nākongsar fin mo ndāen kom gwar nā, kē wur bwet lii, be wu tung liis gwar nā zak.

³⁴ Jesu naapee kaa adeng, dāngbē wur nook puut, be wur sat ntāding nā shi lēpwoo mu nenyil Arameek mo nānee, <<Iffata>> dē shii kē mēnē nā, <<Wang!>>

³⁵ Be abet, be gwar nā kēlōngpee, kē liis nwur nā fween, be wur leshap rāret.

³⁶ Jesu satpwoo ngurum nā mo shibāl nā, taji mo satpwoo nkaa nā mmee gurum kas, amma a koppee dē mon ndok tātāk, be mo waa dām satpwoo ngurum mo nkaa nā dēs.

³⁷ Nə aapwoo ngurum nə mo hakyeng, dangbe mo sat nənnee, <<Wur cìn mbii mo jir a ndəre-ndəre. Wur le kə komjoor mo kələngpee, kə təding mo leshap zak.>>

8

Jesu Se Kə nGurum Mo nGal Feer

¹ Ndəən teer mənə mo, be duu gurum nə mo waa baa kuur pə Jesu di des. Be baa mo kə mbiise kas. Jesu pərep nen jeplep wur mo, be wur sat mmo nənnee,

² <<Wen naajeel duu gurum sə mo, mbəde mo kə cìn teer kun ashak kə an ndesi, dang baa mo kudi kə mbiise kas.

³ Katdang wen bwet mo shindəm ntul fur mo kə neen, be mon ntaa muutleet a ar, mbəde pak mo pwat a mpee dejong.>>

⁴ Jeplep Jesu mo tal pə wur nənnee, <<Mun mmak kat mbiise a nneye, a naaryil dese, de duu gurum sə mon nse kə nə mak əbəl mo de ye?>>

⁵ Jesu tal pə mo nənnee, <<Wun kə gəl aas mo a kong ye?>> Mo lap nənnee, <<Mun kə gəl aas nə mo a pwovəl.>>

⁶ Jesu sat nduu gurum nə mo tong nyil. Be wur mang gəl aas de pwovəl nə mo, wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Be wur yilang gəl aas nə mo, wur shin jeplep wur mo, mbəkə mo shwap de ngurum nə mo, be jeplep wur nə mo shwap ngurum nə mo se.

⁷ Mo kə rep pak pupwap mo dikə lee. Jesu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa pupwap nə mo, be wur shin jeplep wur mo, mbəkə mo shin de ngurum nə mo se zak.

⁸ Duu gurum nə mo se, har mo əbəl jir. Dangbe jeplep Jesu mo kok koor mbiise de nə dee de, be nə gam kəcik mo pwovəl.

⁹ Duu gurum de mo se mbiise nə mo wul ngal feer. Abwoon mənə, be Jesu bwet gurum nə mo shin waa.

¹⁰ Be abet, Jesu del ndəən tii ashak kə jeplep wur mo, be mo del dəm nyil nDalmanuta.

Gurum Mo Tang Naa mBii Aapwoo Mo Pə Jesu

¹¹ Pak nen Farisi mo jì pee Jesu de, be mo doom beetshik kə Jesu, mbəkə mo kam wur de. Be mo sat nwur nənnee, <<A cìn mee mbii aapwoo de nə tong adeng sham de.>>

¹² Be Jesu nook puut kə tuup. Wur sat mmo nə, <<A me le dang gurum de nyiicinsə moo rəbet naa mee mbii aapwoo de nə tong adeng sham ye? Azeen, kən sat nwun nə, baa mon nkám mee mbii aapwoo nen de nyiicinsə mo kas.>>

¹³ Jesu yool yit mo, be wur baa del ndəən tii am, mbəkə wur can am del dəm nkor desí.

Tap Kə Kám Mə Nen Farisi Mo

¹⁴ Jeplep Jesu mo munsut mmang gəl aas pan, dang be mo kə memee məndong bejee ndəən tii nə.

¹⁵ Jesu sat mmo shibal nənnee, <<Wu tap kə kám (yist) mə nen Farisi mo kə mə Herot.>>

¹⁶ Jeplep wur nə mo doom beet ashak, nənnee, <<Wur sat pwoo mənə a mbəde baa mun kə gəl aas kas.>>

¹⁷ Jesu man mbii de moo beet nə, be wur sat mmo nənee, <<A me le dang wuu beet nə, baa wun kə gəl aas kas yi? Tan, har yaksə be baa wu naashii nə kə wu man kas aa? Pətuup fuu nə mo dee a dəbal de mo cii manshii kə nə me?

¹⁸ Wun kə yit, mbe naapee, be baa wu naapee shi shik kas aa? Wun kə kom mbe kələngpee, be baa wun kələngpee shi shik kas aa? Wuu munshik ee?

¹⁹ Gəl aas depaat sə mo, de di an yilang nshin ngurum mo ngal paat mo se sə. Be di wu kok koor gəl aas de nə dee de, be di nə gam kəcik mo a kong ye?>> Mo lap nə, <<di nə gam kəcik mo kaapaat baavəl.>>

²⁰ <<Koo dang wuu munshik gəl aas de pwovəl sə mo, de di an yilang nshin ngurum mo ngal feer mo se sə ye? Be di wur kok koor gəl aas de nə dee de, be di nə gam kəcik mo a kong yi?>> Mo lap nə, <<di nə gam kəcik mo pwovəl.>>

²¹ Jesu sat mmo nənee, <<To, be yaksə, baa wu manshii nə kas aa?>>

Jesu Bar Mee

nGuvum nYil mBetseda

²² Mo ji wul mBetseda. Be mee des mo ji kə mee nguvum pee Jesu de. Mo dang pə wur, kə wur tung nguvum nə di.

²³ Be Jesu yaa nguvum nə nsar, be wur put kə nguvum nə abwoon laayil nə. Kaade Jesu tus lii nkaa yit kə nguvum nə, be wur lesar wur mo nkaa nguvum nə. Be wur tal pə nguvum nə nənee, <<Aa naa mee mbii ye?>>

²⁴ Be nguvum nə wur dyeep yit, be wur lap nənee, <<Ii, wen naa gurum mo, dang be nghan naa mo, a kaa təng de moo mwaan sə.>>

²⁵ Jesu baa lesar fin mo nkaa nyit gwar nə, be yit gwar nə wang, bə wur naapee, har wur naa mbii mo rəret jir.

²⁶ Jesu bwet gwar nə shindəm ntul fir, dang wur sat ngwar nə nənee, <<Taji a baa del ndəən laayil nə kas.>>

Be De Pita Sat nKaa Jesu

²⁷ Jesu kə jeplep wur mo yool put, be mo dəm del ndəən jepyil de mo nkwang nSizariya mə Filipi. Kaade mo a ar, be Jesu tal pə jeplep wur mo nənee, <<Gurum moo sat nə an a weyi?>>

²⁸ Jeplep nwur mo lap nənee, <<Pak gurum nə moo sat nənee, <gha a Joon ngucin baptisma,> dang pak moo sat zak nənee, <gha a Ilaija.> Pak moo sat nənee, <gha a memee mbut nensatpwoo Naan mo.>>

²⁹ Jesu tal pə mo nənee, <<Amma wun, wuu sat nə, nghan a weyi?>> Pita lap nwur nə, <<Gha a Kristi.>>

³⁰ Jesu satpwoo mmo shibal nə, taji mo sat mee pwoo nkaa wufi a Kristi Ngubam de Naan lep kas.

Jesu Satpwoo nKaa

Muut Dewur Cin

³¹ Abwoon mənə, be Jesu doom kám jeplep wur nə mo nənee, <<Nə a təng Lāa Gurum, wur nshwaajeel mo des shini-shini, kəzak, nennan-nan mo, kə pris denan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mon chii wur, dangbe mon ntu wur. Be parpuus dekun, be wur mbaa yool a peemúut.>>

³² Jesu satpwoo desə mmo agaak, be Pita pet Jesu dəm kə wur mmee kwang coot, be wur jəər wur.

³³ Amma Jesu ciir naa jeplep wur nə mo, be wur sat mPita nənee, <<A baku pee an de, gha Shetan! Mbefi baa gha aa pan a mbii de mo a mə Naan kas. Amma pan fwaa nə a mə gurum mo bejee.>>

³⁴ Jesu pàrep ðuu gurum nə mo ashak kə jeplep wur nə mo, be wu sat mmo nənnee, <<Katdang mee gurum rəbet jì ndang an, be naa təng wur cii shin kə wur ðakshin de mbe shwaajeel, nən ndee a kaa wur mang a shiyeepmúut fin, kə wur jì de ndang an sə.

³⁵ Koo gwar ðedangyi dewur rəbet bam seen fir, be nən nloom wur, amma koo gwar ðedang ye, dewur shin seen fin mbe səm fen, kə mbe pwoo ðeret nə zak, be gwar mənən nkat seen.

³⁶ Gurum nkat a ləbet ðedang ye, katdang wur kat mbii de mə yil nə mo jir, amma katdang seen wur loom a wu, be kwoop mbii mənə mo a meyii?

³⁷ A me a mbii de gurum wu nshin a koppee kə seen wur yi?

³⁸ Koo gwar ðedangyi de naashwoop yaa wur mbe nghan, kə kám fen mo nyiicinsə, de nə a mə nenbutbish mo, kə nen de baa mo man Naan kas. Be Laa Gurum, wur ncìn naashwoop kə gwar nə zak, parpuus de wu nji ndəən ðedes mə puun wur de ashak kə nenlep Naan ðebang mo.>>

9

¹ Jesu sat mmo nənnee, <<Azeen nzeen kən sat nwun nə, pak mo de ndəən nen de moo ðirang mpeesə, baa mon mmurep kas, naa təng mo naa mulki Naan nə jì shi mbal akudang.>>

Fwoshik Jesu Nə Cəər nDəən Dədes Fər

² nBwoon teer mo peemee, be Jesu mang Pita, kə Jemis, kə Joon. Wur kàa kə mo a mee ðeng jwak dewurang, mon mbusut. Be fwoshik Jesu nə cəər ndəən ðedes wur a yit fur.

³ Nlər wur mo cəər dee a ðepiyaa pet-pet, ðangbe nə mang yit mmo. Baa mee gurum ndəən yil sə mak vwang nlər piyaa kaa mənə sə kas.

⁴ Dangbe jeplep Jesu mo naa Mosis, kə Ilaija mon nkaa leshap kə Jesu.

⁵ Be Pita sat nJesu nənnee, <<Ngukám, nə ret kaadi mun de mpeesə sə. A yit kə mo ðyik bit mo kun, memee gha, memee Mosis, kə me ði Ilaija.>>

⁶ Baa Pita man mbii de nwur nsat kas, mbəde kəərmuut nii fes yaa mo.

⁷ Dangbe nluu jì paa mo, kə mo kələng mee ðoo nə put ndəən nluu nə, de nə sat nənnee, <<Desə a Laa fen, de wen nwal nwur zam. Wu kələng wur.>>

⁸ Abet, kaadi mo ciir naapee, be baa mo naa mee gurum kuði ashak kə mo kas, be a Jesu nbəshin bejee.

⁹ Kaade mo a ar sham adeng jwak nə, be Jesu sat mmo shibal nə, taji mo sat mmee gurum mbii de mo naa kas, naa təng Laa Gurum wur yool a peemúut akudang.

¹⁰ Baa mo sat mbii de mo kə naa nə mmee gurum kas, amma mo tal peshak nənnee, <<A me a shii kə yool a peemúut nə yi?>>

¹¹ Mo tal pə Jesu nənnee, <<A me le ðang nenkám Wàar Mosis mo sat nənnee, <<Ting Ilaija wur shee jì akudang yi?>>

¹² Jesu lap mmo nənnee, <<Ilaija wur nshee jì, mbəkə wur ðak mbii mo de reret jir. Be a me le ðangbe mo kə ten ran nə, Laa Gurum wur nshwaajeel mo des shini-shinə mon mbák wur, kə le wur a ðebuu yi?

¹³ Amma wen sat nwun nə, Ilaija wur kə ten jì, kə mo kə cìn mbii de mo rəbet kə wur jir, kaadi mo kə ran ndəən bəət haal Naan nkaa wur sə.>>

Jesu Bar Mee Laa Dewur Kə Riin Debish

¹⁴ Kaade mo sham wul pee kor jeplep wur nə mo de, be mo naa ðuu gurum mo des pee mo de, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo nkaa beetshik kə nen mwaan ndang Jesu nə mo.

¹⁵ Kaade duu gurum nə mo naa Jesu, be nə aapwoo mo jir. Abet, be mo shwe dām pee wur de, be mo tok kə wur.

¹⁶ Jesu tal pə jeplep wur nə mo nənee, <<Wuu cin a beetshik me kə mo yi? >>

¹⁷ Be mee gwar mbut duu gurum nə mo wur lap nənee, <<Ngukám, wen jì kə làa fen pee gha de, mbəde wur kə riin debish, de nə kə cí leshap nwur.

¹⁸ Tong be nii jì yool yaa wur karmat, be nii mang wur shweer nyil, dang təfil kə jì put nwur mpwoo, dang wur kə səm oos, dangbe nii le kə fwoshik wur nə fii. Wen dang pə jeplep fwaa mo, mbəkə mo ceen riin debish nə put de, amma baa mo mak kas.>>

¹⁹ Jesu sat mmo nənee, <<Wun nen de nyicinsə baa wur shinzeen kas! Wen ntong ashak kə wun mbe vit aa? Wu jì kə làa nə pee an di.>>

²⁰ Mo jì kə làa nə pee Jesu di. Kaade riin debish nə naa Jesu, be abet nə yoon làa nə, nə mang wur shweer nyil, be làa nə wur bəring nyil, təfil jì put nwur mpwoo.

²¹ Jesu tal pə puun làa nə nənee, <<Mbii desə nə yaa cìn dyem fwaa nə a pərangyi?>> Puun nə wur lap nənee, <<Pəgyet wur kuđi a làa delee.

²² Nii naa mang wur vwet ndəən wus, kə ndəən am zak, mbəkə nə tu wur di. Amma katdang gha mak cìn mee mbii, be a naajeel fen, kambok a bam mun.>>

²³ Jesu sat nwur nənee, <<A me le dang waa sat nənee, <Katdang wen mak yi?> Ngwar dewur shinzeen, be mbii mo jir, mon mmak cìn mbe wur.>>

²⁴ Abet-abet, be puun làa nə wur dyeep doo fir nənee, <<Wen shinzeen. A bam an kə ciin shinzeen fen nə!>>

²⁵ Kaade Jesu naa des gurum nə mo jar jì kus-kus, be wur gwak riin debish nə, wur sat nnə nənee, <<Gha, riin debish de waa cí leshap kə kələngpee ngurum. Wen sat ngha, a put mbut nlàa nə. Taji a baa del ndəən làa nə zak kas.>>

²⁶ Abwoon de riin debish nə le or, be nə yoon làa nə shibal, be nə mang làa nə vwet nyil, be nə put. Làa nə wur gan nyil kaa wur kə mumuut sə, dangbe nəen gurum nə mo sat nənee, <<Làa nə kə muut.>>

²⁷ Amma Jesu yaa sar làa nə, wu dyeep wur, be làa nə yool dar atəng.

²⁸ Abwoon mənə, be Jesu del ndəən lu, be jeplep wur mo tal pə wur coot nənee, <<A me le dangbe baa mun mu mak put kə riin debish nə kas yi?>>

²⁹ Jesu lap mmo nənee, <<Baa mbii kaa desə nən mmak put kas, see a shi leshap kə Naan. >>

Jesu Baa Satpwoo nKaa Muut Fin

³⁰ Jesu kə jeplep wur nə mo yool yit peemənə, be mo yaa ar del nyil nGalili, be baa wur rəbet kə gurum mo man peedi wur de kas.

³¹ Mbēdi wur nkaa kam jeplep wur mo nənee, <<Mon nshin Làa Gurum ndəən sar gurum mo, be mon ntu wur, dangbe a puus dekun be wur nyool a peemúut.>>

³² Amma baa jeplep Jesu nə mo manshii pwoo mənə kas, dang mo kəər tal nə pə wur zak.

A wii A Dədes Met Jir Yii?

³³ Kaade mo jì wul nyil nKaparnahum, be Jesu del ndəən lu, be wur tal pə jeplep wur nə mo nənee, <<De wuu beetshik, a nkaa me, a ar sə yi?>>

³⁴ Amma mo dok tətək, mbəde mo kə beetshik kə shak a ar nə, a wii a dedes met jir ndəən dun yi?

³⁵ Jesu tong nyil, be wur pærep jeplep wur de kaapaat baavæl nà mo, be wur sat mmo nà, <<Katdang mee gurum ræbet den a denshee, be nà ret kà wu dee a de abwoon, kà a wur nden a ngudak niyee mo jir zak.>>

³⁶ Wur pet mee làa delee, be wur le làa nà dar nnaar fur, be wur mang làa nà nsar fin, be wur sat mmo nànee,

³⁷ <<Koo gwar dedangyii, dewur lap mee làa delee kaa desà sà, ndàen sàm fen, be gwar nà lap a nghan mmənə. Koo gwar dedangyi dewur lap an zak, be baa wur lap a nghan mbəsen bejee kas, amma wur lap a gwar dewur lep an shiin ji mmənə zak.>>

*Ngwar De Baa
Wur Shaarlek Fun Kas,
Be Wur A Munu*

³⁸ Joon sat nwur nànee, <<Ngukám de mu naa mee gwar wu nkaa ceen riin debish mo pwat ndàen gurum mo shi sàm fwaa, be mà cíi nwur, mbəde baa wur a memee ndàen mun kas.>>

³⁹ Amma Jesu sat mmo nànee, <<Taji wu cíi nwur kas. Mbedi baa mee gurum mak cìn mee mbii aapwoo shi sàm fen, dangbe wur waa ciir satpwoo debish nkaa an kas.

⁴⁰ Mbedi gwar de baa wur a shaarlek fun kas, be gwar nà a munu mmənə.

⁴¹ Azeen nzeen kà sat nwun nà, koo gwar dedangyii, dewur shin am nwun shwaa, mbəde wun a mu Kristi mo, be gwar mənən nlap kwat nà hakyeng.>>

*Jwaan De Moo Le
Gurum Cìn Shikbish*

⁴² <<Koo gwar dedangyi dewur le kà memee məndong ndàen jep sà mo, de mo shinzeen an, mo cìn shikbish, be nà nret met kà mo dýiin mee fin dýees dak detoon nttook gwar mənə, kà mo vwet wur de ndàen am kuur.

⁴³ Katdang sar fwaa nà le kà a cìn shikbish, be a can nà a vwet. Mbedi ngyal desi be a del ndàen peeseen kà sar məndong, nà ret met aku de mon nvwet gha ndàen aawus de dəm ngaa-ngaa, be gha kà sar mo vəl.

⁴⁴ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kà baa wus nən cham pit de kas zak.

⁴⁵ Kà katdang be shii fwaa nà le kà a cìn shikbish, be a can nà a vwet. Mbedi ngyal a del ndàen peeseen shi shii məndong, nà ret met, aku de mon nvwet gha ndàen aawus de dəm ngaa-ngaa be gha kà shii mo vəl.

⁴⁶ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kà baa wus nən cham pit de kas zak.

⁴⁷ Kà katdang be yit fwaa nà le kà a cìn shikbish, be a pun nà a vwet. Mbedi ngyal deesi be a del ndàen mulki mə Naan kà yit məndong, nà ret met aku de mon nvwet gha ndàen aawus de dəm ngaa-ngaa, be gha kà yit mo vəl.

⁴⁸ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kà baa wus nən cham pit di kas zak.

⁴⁹ <<Mon ncìn dak shi wus, mbəkə mo le gurum mo pan shee ret de jir, kaadi moo le kəən nkaa mbii, mbəkə taji nà wam kas sà.

⁵⁰ Kəən nà a mbii deret, dang be katdang baa kəən nà kudí kà shang kas, be mon ndak nà a shi me, mbəkə nà waa shang de yi? Wun jeplep fen mo, wu tongryang kà shak, kaa kəən de baa nii bəkshak kà shang nà kas sà.>>

¹ Jesu yool yit peemənə, be wur dām nkwang yil nJudiya, wur candel nkor Jodan. Duu gurum mo des mo waaji kuur pee wur dī, dangbe wur kámpwoo Naan mmo, kaadi wur loot kə nə sə.

² Pak nen Farisi mo jì pee wur dī, mbəkə mo kam wur dī, be mo tal nənē, <<Kyet Wàar Mosis nə sat nə, gurum mak ceen mat wur mbe koo a mbii debish dedangyi de war cìn waa?>>

³ Jesu lap mmo nənē, <<Gyet Mosis ran nnə, wur ncìn a meyii?>>

⁴ Mo lap nənē, <<Mosis ran nnə, gurum mak ceen mat wur, katdang wur kə ten ran haal mə tudyik shin nwar.>>

⁵ Jesu sat mmo nənē, <<A mbəde wun a nen cīshik mo, a nə le dang gyet Mosis ran Wàar desə mo nwun.

⁶ Gyet a Naan wur le mish kə mat pugyet de nshee kə yil nə.

⁷ <Mbəmənə be gurum wur nyit puun kə nən wur mo, mbəkə wur balkaa wur de ashak kə mat wur.

⁸ Dangbe mo weet, mon ndee a nan deməndong. Abwoon dese, be baa mo kudi a gurum mo vəl kas, amma moo dee a nan deməndong.>

⁹ Mbəmənə, be nen de Naan wur kə ten bəl mo ashak, be taji mee gurum bək mo kas.>>

¹⁰ Kaade mo del nlu, be jeplep wur mo waa baa tal shii pwoo mənə de pə wur.

¹¹ Be wur sat mmo nənē, <<Koo gwar dedangyi wur ceen mat wur, mbəkə wur lap mee mat decì dī, be gwar mənə cìn a ngaa nkaa mat wur de mmənə.

¹² Kə katdang be, mee mat war yit mish war, mbəkə war dām dyik de mmee gwar decì, be war cìn a ngaa mmənə.>>

Jesu Le Daret nKaa Jep Dedyeen Mo

¹³ Pak gurum mo jì kə jep de dyeen-dyeen mo pee Jesu dī, mbəkə wu le deret de nkaa mo shi sar wur, be jeplep wur mo gwak gurum nə mo.

¹⁴ Amma kaadi Jesu naa mənə, be nə làa nwur mbut, be wur sat jeplep mu mo nənē, <<Wur yit kə jep de dyeen-dyeen mo jì pee an de, taji wur daam mo kas. Mbedi mulki Naan nə a mbe nen de mo kə mase kaa mə jep de dyeen-dyeen mo sə.

¹⁵ Azeen-nzeen sat nwun nə, koo weye de baa wur le Naan a dedes ndəən pətuup wur shi mase de nə kaa mə jep dedyeen mo sə kas, be baa wur mmak del ndəən mulki Naan kas, koo dāben.>>

¹⁶ Dangbe Jesu ghər jep nə mo nkaa baal wur, be wur le sar nkaa mo, dang wur le deret nkaa mo.

Mee nGulong

¹⁷ Kaade Jesu yool put mbe dām, be mee gwar su jì kurum nfurum ntoom wur. Gwar nə tal pə wur nənē, <<Ngukám deret, an ncìn a dak deret dedang, mbəkə wen kat seen de dām ngaa-ngaa de yi?>>

¹⁸ Jesu lap nwur nənē, <<A me le dang a pet an a Ngukám deret yi? Baa mee gurum de a deret kas, see a Naan mbəshin bejee dak.

¹⁹ Gha man mbii de Wàar Mosis nə mo sat jir nənē, <Taji a tukáa kas. Taji a cìn ngaa kas. Taji a cìn wat kas. Taji a cìn langtəng mə đung nkaa gənan fwaa kas. Kə taji a seen a gurum mo kas. A shin dedes mpuun fwaa, kə nən fwaa.> >>

²⁰ Gwar nə wur lap nənē, <<Ngukám, nghan kən ten tap Wàar desə mo jir pegyet din kudi a làa zəlang.>>

²¹ Jesu naa gwar nə shi wal, be wur sat ngwar nə nənē, <<A mbii məndong dee de nghan bejee. A dām, a sərep long fwaa mo jir, kə a bək shool nə de

nenjeel mo, dangbe waa nkat long ndəən dengnaan. Abwoon mənə, be a jì ndang nghan.>>

²² Kaade gwar nə wur kələng pwoo mənə, be nə wət pətuup nwur, dangbe wur waa baa shi pətuup dewuwat, mbəde wur kə long mo des zam.

²³ Jesu lyap jeplep wur mo cəərkaat, be wur sat mmo nənē, <<Nin nluk, kə nenlong mon ndel ndəən mulki Naan.>>

²⁴ Kaade jeplep wur mo kələng pwoo mənə, be nə aapwoo mmo zam. Jesu baa sat mmo zak nənē, <<Jep fen mo, nə luk, kə gurum wur del ndəən mulki Naan.

²⁵ Ngyal desə be raakumi nkəlak del ndəən fung ngilili, met aku de ngulong wur ndel ndəən mulki Naan.>>

²⁶ Kaade jeplep wur mo waa baa kələng pwoo mənə, be nə sət aapwoo mo zam. Be mo sat kə shak nənē, <<Katdang mbii nə aasə, be a wii mmak kat bam yi?>>

²⁷ Amma Jesu lyap mo, be wur sat mmo nənē, <<Baa gurum mak cìn mbii desə mo kas, amma Naan wur mak cìn mbii mo jir.>>

²⁸ Dangbe Pita sat nənē, <<A naa, mun kə yit mbii mo jir, mbəkə mu dəm dī ndang gha.>>

²⁹ Jesu sat mmo nənē, <<Azeen kən sat nwun, koo a gwar dedangyi dewur yit tul, koo dyemnəən demish mo, koo dyemnəən de mat mo, koo nən, koo jep mo, koo mmaar, mbe səm fen, kə mbe pwoo deret,

³⁰ be wur nkat tul mo, kə dyemnəən demish mo, kə dyemnəən de mat mo, kə nən mo, kə jep mo, kə mmaar mo, har mo wul kambil nyiicinsə, ashak kə shwaajeel, kə wur nkat seen de dəm ngaa-ngaa ndəən seen de nən pə jì zak.

³¹ Pak gurum denshee mo des, mon nyool dee a nen de abwoon mo. Nen de abwoon mon nyool dee a nen denshee mo zak.>>

Jesu Baa Satpwoo Dekun nKaa Muut Fin

³² Kaade mo a ar kàa nJerusalem, be Jesu táa kyeen mmo be nə aapwoo mo, kə nə lekəərmuut nen de moo dəm ndang wur nə mo. Be Jesu pərep jeplep wur de kaapaat baavəl nə mo, dəm mmee kwang mbəsut, be wur sat mmo mbii de mon nkàa cìn nwur nJerusalem.

³³ Nənē, <<Wu naa, mun a ar kàa nJerusalem ndesi, katdang mu wul, be mon nseet Làa Gurum ndəən sar pris denan mo, kə nen kám Wàar kə Mosis mo, dang mon ncandyeel muut nwur. Mon nshin wur nsar nen de baa mo a nen Yahudi mo kas.

³⁴ Kə mon nshwar wur, mon ntwas lii nkaa wur. Mon nfwo nɔwat nwur, mon ntu wur zak, dangbe parpuus dekun, be wur nyool a peemúut.>>

Jemis Kə Joon Mo Cìn Dang

³⁵ Dangbe Jemis kə Joon, jep Zebedi mo, mo jì pee Jesu dī, be mo sat nwur nənē, <<Ngukám, muu rəbet kə koo a meye dī mu dang pə gha be a cìn mmun.>>

³⁶ Jesu tal pə mo nənē, <<Wuu rəbet kə wen cìn a me nwun ye?>>

³⁷ Mo lap nwur nənē, <<Katdang a rəbet, be parde ghan ntong ndəən dedes fwaa, be a le kə mun mu tong ashak kə gha, memee nsarse fwaa, kə memee nsarkul fwaa zak.>>

³⁸ Jesu sat mmo nənē, <<Baa wur man mbii de wuu dang nə kas. Wun mmak shwaajeel de nghan nshwaa nə aa? Wun mmak lap baptisma de mon ncìn nghan nə aa?

³⁹ Mo lap nānee, <<Ii mun mmak.>> Dangbe Jesu sat mmo nānee, <<Azeen wun mmak nshwaajeel de wen nshwaa nā, kə baptisma de mon ncìn nghan nā.

⁴⁰ Amma mbe shin pee nwun tong nsarse fen, kə nsarkul fen, baa an kə bal de an ncìn mənā nwun kas. Amma nā a mbee nen de Naan wur kə ten dak nā le mbe mo.>>

⁴¹ Kaade jeplep wur de kaapaat sə mo kələng dang mənā, be mo langtuup kə Jemis kə Joon.

⁴² Jesu pərep mo jì ashak jir, be wur sat mmo nānee, <<Wu man nā, a mishkom nen de baa mo a nenyil Yahudi mo kas, moo lesut fur mo a dedes nkaa nen fur mo, kə nennan fur mo, moo kām iiko fur mo zam, nkaa gurum nā mo.

⁴³ Amma baa nən nden nnaar fuu aasə kas. Koo gwar dedangyi dewur yool dee a dedes nnaar fuu, be nā a təng kə wur sham kə kaa wur, mbe cìn dak nwun.

⁴⁴ Kə koo gwar ye dewur rəbet dee a denshee ndəən wun, be nā a təng kə wur dee a kərem fuu jir.

⁴⁵ Baa Làa Gurum wur jì a mbəkə gurum mo cìn dak de nwur kas, amma a mbəkə wur cìn dak de ngurum mo, kə wur shin seen fir dī mbe ang gurum mo des zak.>>

Jesu Bar Bartimawus nGuvum

⁴⁶ Mo jì wul nJeriko, be kaadi Jesu a ar put ndəən Jeriko nā, ashak kə jeplep wur mo, kə duu kə gurum mo des. Be mee nguvum de moo pet səm wur a Bartimawus làa Timawus, wur kə tong a pwoo ar mbe dang-dang.

⁴⁷ Kaade nguvum nā wur kələng nā, a Jesu ngu Nazaret, be wur yaa dyeep doo shibal nānee, <<Jesu, Làa Devit, a naajeel fen!>>

⁴⁸ Gurum mo des mo gwak wur, bə mo sat nwur dok kətək. Dang be wur waa sət dyeep doo balbal nānee, <<Làa Devit, a naajeel fen.>>

⁴⁹ Jesu dar, be wur sat mmo nānee, <<Wu pet wur shin ji.>> Dangbe mo pet nguvum nā, mo sat nwur nānee, <<Taji kəərmuut yaa gha kas. A yool, Jesu kə pet gha.>>

⁵⁰ Nguvum nā wur vwet mbiisəp wur, be wur sham yool wuret, dām pee Jesu de.

⁵¹ Jesu tal pə wur nānee, <<Aa rəbet kə nghan cìn a me nghan ye?>> Nguvum nā wur lap nānee, <<Ngukám, a le kə yit fen mo naapee.>>

⁵² Jesu sat nwur nānee, <<To yit fwaa mo naapee dak, mbəde waa shinzeen nnə an mbar gha.>> Abet-abet, be yit wur nā mo naapee. Be wur dām ndang Jesu, kə wur shin dedes nNaan.

11

Jesu Del nDəən Jerusalem

Kaa Mishkoom Dədes Sə

¹ Kaade mo jì wul kus kə Jerusalem, be mo jì wul mBetfaji, kə Betani mə Jwakpaat. Be Jesu lep jeplep fir mo vəl.

² Wur sat mmo nānee, <<Wur dām ndəən laayil de nā a kyeen fuu sə. Katdang wu wul, be abet, wun nkat mee làa jaaki de a didiin, de baa mee gurum kə cam lang nkaa nā kas. Be wur shang wur jì kə nā mpesi.

³ Katdang mee gurum tal pə wun nānee, <A me le dang wuu shang jaaki nā yi?> Be wur sat nā, a Daa wur kə rəbet nā. Abwoon be wu mbaa lep nā shi jì abet.>>

⁴ Mo dām kat làa jaaki nā a didiin mpolu kus kə pwoo ar. Kaade mo yaa shang nā,

⁵ be nen de moo dar de a pee nà, mo sat nànee, <<A me le dang wuu shang làa jaaki nà yi?>>

⁶ Be jeplep nà mo lap nciit kà mbii de Jesu sat mmo. Dangbe nenjaaki nà mo yit mmo dàm de kà nà.

⁷ Kaade jeplep nà mo jì kà làa jaaki nən Jesu, be mo le nlər fur mo nkaa jaaki nà, be Jesu lang nkaa nà.

⁸ Gurum mo des mo paa ar nà shi nlər fur mo, bə pak mo saa kom kəkar mbut mmaar mo, mo paa ar nà shi-shik zak.

⁹ Nen de mo akyeen, kà de mon mbwoon Jesu, mo dyeep doo fur mo sat nànee, <<Hosana! Daa le deret nkaa gwar dewur jì ndəən səm Daa!

¹⁰ Naan le deret nkaa mulki de mu puun fun Devit nà, nii jì wul. Hosana Naan ndəən mulki fin.>>

¹¹ Kaade Jesu del ndəən Jerusalem, be wur del ndəən Lu Naan dedes nà. Be wur naa mbii mo de ndəən Lu Naan nà jir. Kaade kansəən kà ten cìn, be wur put dàm nBetani ashak kà jeplep wur de kaapaat baavəl sà mo.

Jesu Le Door nKaa Tingkeen Be Nà Fii

¹² Dadaar nà, be kaadi mo kà yool yit Betani nà, be neenlāa nJesu.

¹³ Kaade wur naa mee tängkyeen kà dee jong, de nà ləhət kà kom zam, be wur dàm mbe naa tängkyeen nà, kyet nii mee làa mo wa, dangbə wur kat nii ləhət aa kompee bejee dak, mbəde baa a tar làa mə keen nà kas.

¹⁴ Jesu sat ntängkyeen nà nànee, <<Taji mee gurum kuđi kà se làa kyeen mbut wii zak kas.>> Jeplep wur mo kələng pwoo dewur sat ntängkyeen nà.

Jesu Del nDəən Lu Naan Dədes

¹⁵ Kaade mo jì wul nJerusalem. Be Jesu del ndəən Lu Naan dədes, wur yaa ceen nenwer mo, kà nenseet mbii mo ndəən Lu Naan dedes nà. Wur bərep teebul mə nen pəring shool mo, kà mbii tong mə nensərep mbul mo.

¹⁶ Baa wur yit kà mee gurum mang mee mbii jì del seet kənə afur ndəən lu Naan nà kas zak.

¹⁷ Wur kám ngurum nà mo nànee, <<Nə a rəran ndəən bəət haal Naan nànee, <Mon mpet lu fen a lu dangnaan (leshap kà Naan) mbe gurum de mo ndəən yil nà jir,> amma wun kà ciir kà ni, kà nà dee a gwoot mu nwat mo.>>

¹⁸ Kaade pris denan mo, kà nenkám Wàar Mosis mo kələng pwoo mənə, be mo tang ar de mon ntu Jesu de. Amma mo kəər wur, mbəde kám wur nà aapwoo nduu gurum nà mo jir.

¹⁹ Kaade kansəən cìn, be Jesu kà jeplep fir mo, mo pwat yit yilkaam nà.

Be Kam nKaa Fii Kà Tängkyeen

²⁰ Dadar mbít, be kaadi mo a ar del, be mo taa naa tängkyeen nà kà fii sham put jir.

²¹ Kaade Pita panpwoo de doon Jesu sat ntängkyeen nà, be wur sat nJesu nànee, <<Ngukám, a naa tängkyeen de doon a le door sí, nà kà fii jee.>>

²² Jesu sat mmo nànee, <<Wu shinzeen nNaan.

²³ Be azeen-nzeen kən sat nwun nà, koo a gwar dedangyi dewur sat njwak desə nànee, <A yool a sham a taa ndəən am kuur sə.> Katdang baa gwar nà sat pwoo mənə a shi pətuup vəl kas, amma gwar nà shinzeen nà, mbii dewur sat nən ncìn, be nən ncìn.

²⁴ A mpeemənə, be wen sat nwun nà, koo mbii dedangyi de wu cìn dangnaan (leshap kà Naan) mbe nà, dang wur shinzeen nà, wuu ten wur lap mbii dewur dang nà, be Naan wur nshin nwun.

²⁵ Kə koo a pərangye de wu yaa chìn dangnaan (leshap kə Naan), be wur fwo shikbish de gurum mo cìn nwun, mbəkə Naan puun fuu de adeng wur fwo shikbish fuu mo de nwun zak.

²⁶ Mbedi katdang baa wur fwo shikbish de gurum mo cìn nwun kas, be baa Naan puun fuu de adeng wur nfwo shikbish fuu mo wun kas zak.

Mo Cìn Tal nKaa mBal Mulki Kə Jesu

²⁷ Mo waaji nJerusalem, be kaadi Jesu nkaa mwaan ndəən Lu Naan dədes, be pris denan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, kə nennan-nan mo, mo jì pee wur dī.

²⁸ Be mo tal pə wur nənee, <<Waa aa cìn mbii desə mo a shi iiko dēdangyii? A wii shin iiko desə nwaa yi?>>

²⁹ Jesu lap mmo nənee, <<Wen kən rəbet tal mee mbii pə wun de zak. Katdang wu lap nghan, be an nsat nwun iiko de nghan kən cìn mbii desə mo shi shik zak.

³⁰ Kyet gyet a Naan lep Joon mbəkə wu jì cìn baptisma de ngurum mo aa? Aa koo gyet a gurum mo lep wu yi? Wu lap nghan.>>

³¹ Mo beet bwet nshak nənee, <<Katdang mu sat nə, Gyet a Naan lep wur shin ji, be wur nsat nənee, <A me le dang baa gyet wu shinzeen nwur kas ye?>

³² Dangbe katdang mu sat nə, gyet a gurum lep Joon jì, be gurum nə mon nlangtuup.>> Moo kəər gurum mo, mbəde gurum nə mo jir moo le Joon a ngusatpwoo Naan.

³³ Dangbe mo lap nJesu nənee, <<Baa mu man kas.>> Jesu sat mmo nənee, <<Katdang nə aasə, be baa wen nsat nwun gwar de shin iiko nghan, mbe cìn mbii aapwoo nə mo kas zak.>>

12

Səmpwoo nKaa Mee Nennaa Bong Mo

¹ Jesu doom sat pwoo ngurum mo shi səmpwoo mo nənee, <<Gyet mee ngulu wur kop anab mo mbong wur, be wur neer nə shi kok, wur bwān mee tuun mbe dʷat làa təng anab nə, kəzak, wur dʷik mee dengpee mbe naa anab nə. Dangbe wur yit mar nə nsar mee kə nennaa mar mo, mbəkə mo naa bong nə de nwur. Abwoon mənə, be wur yool dām mmee yil.

² Kaade tar nung làa anab nə wul, be wur lep mee kərem nwur dām pee nennaa maar anab nə mo de, mbəkə kərem lap pak làa anab nə dām kə nə de nwur.

³ Dangbe nennaa maar anab nə mo yaa kərem ni, mo nəram wur, be mo ceen wur baa shi sar de nfii.

⁴ Ngulu nə wur waa baa lep mee kərem shiin dām pee mo de zak. Be mo nas wur nkáa, kə mo shínjeel nkərem mənə zak.

⁵ Abwoon mənə, be ngulu nə wu waa baa lep mee kərem dām pee nennaa mar nə mo zak, be mo yaa kərem mənə tu, kə moo naa ncìn mpak kərem nə mo aasə zak, har mo nəram pak mo, kə mo twe pak mo.

⁶ Ngulu nə wur dee de kə memee məndong, de mənə a làa wur dēwur nwal nlàa nə zam. Be wur lep làa nə dām pee nennaa bong nə mo de, abwoon kə kərem nə mo jir. Ngulu nə wur pan nənee, <Nentap maar nə mon naa dēdes kə làa fin.>

⁷ Dangbe nennaa maar nə mo sat nshak nənee, <wu naa a làa de mənən nyool ghər kop puun nə ndesi, wu jì mmun, kə mə tu wur, mbəkə kop nə dee de a munu.>

⁸ Dangbe mo yaa làa nə tu, be mo vwet kúm nə shin ciir mbwoon kok maar nə.

⁹ Wur pan nə, ngumaar nə wur ncìn a me kə nennaa maar desə nə mo ye? Wun nji twe nennaa mar desə nə mo, mbəkə wur le mee nennaa mar decì mo dī.

¹⁰ Baa wuu cam tang pwoo de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə kas me? De nə sat nənee, <<nGhək de nen dyiklu mo cii nə, <<Be a nə dee a dedes ndəən kwang lu nə.

¹¹ Desə nə a dak de Daa wur kə ten cìn; <<Nə a mbii aapwoo pee mun dī! > >>

¹² Nennan mə nen Yahudi mo yappee mbe yaa Jesu, mbəde mo man nə, wur sat səmpwoo desə nə a nkaa mo, dangbə baa mo mak yaa wur kas, mbəde mo kəər duu gurum nə mo. Mbəmənə, be mo yool yit wur de, be mo dəm ntul.

Gurum Mo Cìn Tal nKaa Kwatwap nSiza

¹³ Dangbe nen Farisi mo kə nen nHerot mo lep pak nen fur mo shindəm pee Jesu de, mbəkə mo kat mee mbii de mon nyaa wur dī ndəən pwoo dewur sat mo.

¹⁴ Kaade mo jì, be mo sat nJesu nənee, <<Ngukám, mu man nə, gha a nguzeen, baa waa kə kak mee gurum kas, dang baa waa kə shangyit mmee gurum kas zak, dangbə gha aa kám ar Naan ngurum mo azeen-nzeen. Kyet nən ndere kə mu kwatwap Siza, mishkoom dedes mu nen Rom mo aa, koo mu nook kwat nə yi?>>

¹⁵ Dangbe mbəde Jesu man pan debish mə pətuup fur mo, be wur lap mmo nənee, <<A me le dangbe wuu kam nghan yi? Wu jì kə mee shool zinariya nə nghan naa.>>

¹⁶ Be mo jì kə memee nwur. Be Jesu tal pə mo nənee, <<A mə riin mukáa, kə səm mu we, a rəran nkaa shool nə yi?>> Mo lap nənee, <<A mə Siza mishkoom nRom.>>

¹⁷ Jesu sat mmo nənee, <<Wu shin nSiza mbii de mo a mə Siza, kə wu shin Naan mbii de mo a mə Naan zak.>> Nə aapwoo mmo zam mbe mbii dewur sat nə.

Talpwoo nKaa Yool A Peemúut

¹⁸ Pak nen Saddusi mo, nen de moo sat nə, baa mee yool a peemúut de kas, mo jì pee Jesu de, be mo tal pə wur nənee,

¹⁹ <<Ngukám, Mosis kə ran mmun nə, katdang mee gurum muut seet yit mat wur dī, de baa war làa-làa nwur kas, be nnə mee dyemnəən wur lap matkaa nə, mbəkə wur làa-làa mo de ndyemnəən fin de wu kə ten muut nə.

²⁰ Gyet mee dyemnəənshak mo de pwovəl. Gwar denshee nə wur lapmat, be wur muut ndin nlàa mee làa.

²¹ Be dyemnəən fin devəl nə wur lap matkaa nə, be baa wur làa mee làa kas, dang wur jì muut. Gwar dekun nə wur waa lap matkaa nə war zak.

²² Dang mo pwovəl, mo lapmat nə war, bə mo jì murəp jir, be baa memee yit mee làa dee de kas. Kyes nə, be mat nə war yool muut abwoon kə mo nə jir zak.

²³ To, katdang parpuus yool a peemúut, be war kə ndee a mat we ndəən mo pwovəl sə ye? Mbēdi mo jir, mo kə lap war mmat.>>

²⁴ Jesu sat mmo nənee, <<Wun wuu del dikə, mbəde baa wu man mbii de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan kas, kə baa wu man dedes Naan kas zak.

²⁵ Mbēdi parpuus de nen nə mon nyool a peemúut, be mon ndee a kaa nenlep Naan de adeng mo sə. Baa mee lapmat, koo dəmdyik de kas.

²⁶ Pwoo nkaa yool a peemúut mə nen de mo kə ten murəp mo, be baa wuu kam tang pwoo de mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Mosis kas aa? Mbii de Naan sat nwur ndəən làa ləət de nə lapwus sí nə, <Wen a Naan kə Abraham, kə Naan Aizik, kə Naan kə Jekop.>

²⁷ Baa wur a Naan mu nenmuut mo kas, amma a mə nen de mmeen mo. (Desə nə kám nə koo de mo kə ten murap be mo de kə seen pee Naan.) Wun wu del dikə bish-bish hakyeng!>>

Wàar Dədes Met Jir

²⁸ Mee gwar mbut nenkám Wàar Mosis mo, wur jì kələng mo nkaa beetshik nə, be wur kələng Jesu tap lappwoo nə nen Saddusi mo rəret. Be wur tal pə Jesu nənee, <<A Wàar dədang a dədes met jir ndəən Wàar nə mo yi?>>

²⁹ Jesu lap nwur nənee, <<A Wàar dədes met nə ndesi, <Wun nen Isreil mo, wur kələng. Daa Naan fun, a wur a Daa məndong bejee.

³⁰ A wal nDaa Naan fwaa shi pətuup fwaa jir, shi seen fwaa jir, kə shi pan fwaa jir, kə shibal fwaa jir.>

³¹ De vəl nə a kaa mənə sə zak nənee, <A wal ngənanng fwaa kaa sak fwaa sə.> Baa mee Wàar de waa des met de vəl sə mo kas.>>

³² Ngukám Wàar Mosis nə wur sat nJesu nənee, <<Azeen Ngukám, a sat a rəret. Daa Naan wur a məndong bejee dak, baa memee de kas, see a wur mbəshin.

³³ Kə nə a təng kə gurum nwal nwur shi pətuup fin jir, kə shi pan fin jir, kə shibal fin jir, kə gurum nwal ngənəən fin kaa shin fin sə zak. Wàar de vəl sə mo ret met nlong de gurum moo shin mbe wus mbiizuum, kə koor mbiizuum de gurum moo shin mon nNaan jir.>>

³⁴ Kaade Jesu kələng gwar nə tap lappwoo nə rəret, be wur sat ngwar nə nənee, <<Baa waa jong kə mulki Naan kas.>> Abwoon desə be baa mee gurum mak katbal mputuup mbe tal mee pwoo de pə Jesu zak kas.

Kristi Wur A Làa Kə Weyii?

³⁵ Kaade Jesu nkaa kam-kam ngurum mo ndəən Lu Naan dədes, be wur tal pə mo nənee, <<A me le dāngbe nenkám Wàar Mosis moo sat nə, <Kristi wur a làa Devit ye?>

³⁶ Mbedi Riin Naan nə le kə Devit shikáa fin wu sat nənee,
<Daa wu sat nDaa fen nə,
A tong nsarse fen.

Har pardí wen le shaarlek fwaa mo
tong nder shii fwaa.>

³⁷ Devit pet Kristi a Daa fin, be cirang dāng Kristi wu waa ciir dee a Làa Devit zak ye?>> Duu gurum nə mo kələng wur shi retnyit.

Tap Kə Kam Nə

Kam Waar Mosis

³⁸ nDəən kám Jesu, be wur sat ngurum nə mo nənee, <<Wu tap kə kam nenkám Wàar Mosis mo. Mo a nen de moo jwal nlər dēshwal-shwal mo, kə moo mwaan mbəkə gurum mo naa mo dī. Moo rəbet kə gurum mo tok kə mo ndəən lutuk.

³⁹ Kə moo rəbet peetong mə nennan-nan mo ndəən lu Naan mo, kə moo rəbet peetong deret met jir mo a pee serəbet mo.

⁴⁰ A moo yak matkaa mo kə lee fur mo, kə moo dāngnaan (leshap kə Naan) dēshwal-shwal mo shi nyang zak, mbəkə gurum mo kwoop mo dī. Mbēe mbii dēbish de moo cìn desə mo, be Naan wur ncin kwat dēshwal mo des hakyeng.>>

Mee Matkaa Bwet mBiizuum

⁴¹ Kaade Jesu tong a kyeen, kus kə pee bwet shool mbiizuum mə Lu Naan dedes nə, be wur naa kaadi gurum moo bwet shool mbiizuum fur mo de ndəən nə. Pak nenlong mo des mo bwet shool des ndəən nə.

⁴² Be mee matkaa de war a matjeel waa jì bwet rep anini mo vəl de ndəən nə zak.

⁴³ Jesu pərep jeplep wur nə mo jì ashak, be wur sat mmo nənee, <<Azeen kən sat nwun, mbii de matkaa dejeel desə waa bwet ndəən kwati mə bwet mbiizuum nə, nə met mə koor gurum nə mo jir.

⁴⁴ Mbedi nen desə mo jir, mo bwet mbiizuum nə a mbut ndes mə long de mo kəni, dangbə war ndəən jeel war, be war səhət bwet a kyes kə mbii de war kə nə.>>

13

Jesu Satpwoo nKaa Jeel Denshee Jì Mo

¹ Kaade Jesu a ar put ndəən Lu Naan dedes nə, be memee mbut jeplep nwur mo sat nənee, <<Koi, Ngukám, a naa lu deret de mo tap dyik mo shi nghək denan-nan sə mo.>>

² Jesu lap nənee, <<Aa naa a lu de mo dyik mo nan-nan shi nghək sə mo aa? Baa mon nyit mee nghək tong nkaa nghək mpee desə kas, amma mon nshirip mo jir.>>

³ Kaade Jesu tong nkaa Jwakpaat de nii naa shak kə Lu Naan dədes, be Pita, kə Jemis, kə Joon, kə Andru, mo jì tal pə wur a səsok, mo sat nwur nənee,

⁴ <<A sat mmun, mbii desə mon yool cìn a pərangyi? Kə mun nnaa a mbii aapwoo dedang, katdang mbii desə mo doom gam yi?>>

⁵ Jesu doom sat mmo nənee, <<Wu tap, taji mee gurum ngwam wun kas.

⁶ Mbedi gurum mo des mon nji ndəən səm fen, kə mo sat nə, wudun a wen, dangbe mon ngwam gurum mo des.

⁷ Katdang be wu kələng pwoo nkaa lek mo, kə pwoo kyetwa nkaa lek mo, be taji kəarmuut yaa wun kas, mbəde nə atəng mbii desə mon nyool cìn akudang, be parkyes yil nii kudi kə jì.

⁸ Pak yil mon nyool lek nkaa pak yil mo, kə mee mulki mon nyool lek nkaa mee mulki deçì mo. Yil nən ntungpee des-des shipee-shipee, neen nən ntaa, ndəən yil nə mo. Dangbe mbii desə mo jir a shee kə jeel, kaadi aak kə shee se mat sə.

⁹ <<Dangbe wu tap kə káa fuu, mbəde gurum mon nyool sərep wun nsar kə nentokdyeel mo, kə mon nnəram wun ndəən lu Naan mo. Mon ndəm kə wun ntoom gofna, kə mishkoom mo, mbe səm fen. Desə nən nle kə wun katpee satpwoo deret nə de ntoom mo.

¹⁰ Dangbe akudang kyes kə yil nii jì, be təng see mo shee satpwoo Naan deret sə ngurum mo jir ndəən yil nə akudang.

¹¹ Katdang be mo yak wun, kə mo dəm kə wun nludyeel be taji wu an suk mbe mbii de wun nsat kas. Mbedi a Riin Naan wur nkám wun mbii de wun nsat mo. Mbedi baa a wun nkaa satpwoo nə kas, amma a Riin Naan wur nkaa satpwoo nə.

¹² Dyemnəənsak mon nsərep shak har mpee muut, bə puun wur nseet làa fin zak. Jep mon nyool lek kə puun fur mo, kə nən wu mo, be mon nle kə mo twe mo.

¹³ Gurum mon ncii wun jir, mbe səm fen. Dangbe gwar de wu gung har peekyes nə, be a wur nkat bam.>>

Jeel denaat

14 <<Dangbe katdang wu naa mbii debish, de nii watpee dee buu, nii dar a peedi baa nə ret kə nə dar de kas. (Ngwar dewur tang pwoo desə ni, be nə ret kə wu manshii nə). Be nenyil de mo ndəən Judiya, mo swe dām mbut jwak mo.

15 Ngwar dewur nkaa deng lu, be taji wu sham del ndəən lu nə, mbe mang lée fin mo kas.

16 Kə gwar dewur a peemaar a yil, be taji wu waa baa ntul mbə mang mbiisəp fin kas.

17 Amma jeel nən nsəət naat nkaa mat aak mo, kə mat de mon nkaa shin wur njep mo ndəən teer mənə mo.

18 Wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) nNaan, mbəkə taji mbii desə mo cìn a ntarkut kas.

19 Mbedi jeel dedes nən nji taa nkaa gurum mo ndəən teer mənə mo, de baa mo kə cam naa nə kas, pəgyet Naan shee leyil nə de, har cicinsi, kə baa gurum mon mbaa naajeel mənə de zak kas har ngaa-ngaa.

20 Katdang de baa Daa Naan wur baa kə pak teer nə mo kas, be baa de mee gurum mmak kat bar kas, amma a mbe sām kə nen debəbələp nə mo, be Naan wur baa kə pak teer nə mo.

21 <<Katdang mee gurum sat nwun nənəe, <Wu naa, Kristi wu mpesi.> Koo dang nnə, <wu naa, wur akyeen si!> Be taji wu shinzeen mpwoo mənə kas.

22 Mbedi nen de mon ncìn dung, nnə wudun a Kristi, kə nen de mo lesut a kaa nensatpwoo Naan mo sə, dangbə mo a nendung mo, mon nji put des. Mon ncìn mbii aapwoo mo des, kə mbii lukshik mo zak. Mbeekə katdang nə mak cìn, be mo ngwam nen de Naan wu kə ten bələp mo.

23 Amma wu tap kə káa fuu mo. Wen kən satpwoo desə mo nwun nshee akudang pee nii wul.>>

Baaji Kə Laa Gurum

24 <<Abwoon kə jeel mənə mo,
be puus nən ncəər dee a peenkoo,
kə baa tar nən mbangpee kas,
ndəən teer mənə mo.

25 Kə zar de adeng
mon mbeer sham nyil,
kə iiko de mo adeng mon ntungpee zak.

26 Dangbe gurum mon naa Làa Gurum, wur sham put ndəən nluu de adeng, shi iiko kə Dehai, kə bal dədes.

27 Be wur nlep nenlep Naan mo, mbəkə mo dām kok nen dewur kə ten bələp mo kuur ashak, ndəən kwang de feer mə yil nə. Yaa mpeedar kə yil nə jir, be dām wul mpeedar kə deng nə.>>

mBiiKám nKaa Təngkyeen

28 <<Wu yit kə təngkyeen nə dee a mbiikám pee wun di. Katdang song təngkyeen nə mo doom put kə kompee depoo, be wu man nə, tarlok nə kus mmənə.

29 Aasə zak, katdang wu naa mbii desə mo cìn jir, be wu man nə, wen kən ji wul kus-kus mmənə.

30 Azeen nzeen kən sat nwun nə, Baa gurum de yaksə mon mmurep jir kas, nə atəng mbii desə mo gam jir akudang.

31 Deng kə yil mon ndel dām weet, dangbə baa pwoo fen mmak cam del dām kas.>>

*Baa Mee Gurum Man
Puus Baa Ji Kə Jesu Kas*

³² <<Baa mee gurum mak man puus mənə, kə pee nə kas, koo a nenlep Naan de adeng mo, kə koo a Lāa nə shikāa fin, be baa wur man kas, amma see a puun bejee dak.

³³ Wu tap kə kaa fuu mo, kə wu tong shi gongpee, mbəde baa wu man pardi pee nən nwul de kas.

³⁴ Katdang pee nə wul, be nən ndee a kaa mee gurum de wu yool mbe dām mwaan jong-jong sə. Akudang wur yool yit tul nə, be wu le nə nsar kə kərem fin mo, wu shwap dak nkərem fin nə mo jir, shiməndong-shiməndong. Wur sat ngutap kə shiyeepkəpang mə tul nə nənnee, <A tong shi gongpee rəret.>

³⁵ Mbəmənə, wu tong shi gongpee, mbəde baa wu man parpuus de ngulu nə wu mbaaji wul de kas. Meebe wu mbaaji nkansəən, koo a nnaar mpar, koo a nciit kə pəbit, koo a mbít.

³⁶ Mbəkə taji wur mbaaji nwun ndi mman, dangbe wur kat wu dee nsaam kas.

³⁷ Mbii de wen sat nwun, be an kən sat a ngurum mo jir mmənə nə, wu tong shi gongpee.>>

14

*Nennan-nan Mo
Bwolpwoo Be Tu Jesu*

¹ Dee teer mo de vəl, kə mo cìn retnyit mə Candel di, kə mu retnyit mə gəəl aas de baa nə kə yist kas. Be pris denan mo, kə nenkām Wàar Mosis mo, mo tang ar de mon nyaa Jesu de shi seen, mbəkə mo tu wur di.

² Dangbe mo waa sat nənnee, <<Baa mun nyaa wur a ndəən teer mə retnyit sə kas, mbəkə taji gurum nə mo yool lek nkaa mun.>>

*Mee Mat Pwes Kaa
nJesu Shi mWoor*

³ Kaade Jesu nyil mBetani, ndəən lu kə Siman nguloom, be wur nkaa se mbiise. Be mee mat war ji kə tuut mwoor de nə kə toos shangshang de moo pet nə a nard, de nə kərim zam. Be war tep took kə tuut nə, mbəkə war doo mwoor nən nJesu nkāa.

⁴ Amma nə láa mpak gurum de mo de mbut, har mo satpwoo kə shak nənnee, <<A me le dangbe moo təkook kə mwoor desə aasə yi?

⁵ De nə ret kə mo seet kə mwoor desə nə nkaa shool zinariya de nə met kambil kun, mbəkə mo shin shool nə de nenjeel mo.>> Pak gurum nə mo gwak mat nə war, shi tuup.

⁶ Amma Jesu sat mmo nənnee, <<Wu yit war di. A me le dang wuu daampee nwar yi? War cìn a dak deret nghan hakyeng.

⁷ Wun di ashak kə nenjeel mo shidaar-shidaar, mpeemənə be koo a par dedangyi de wuu rəbet, be wun mmak cìn deret mmo. Amma baa wun nkat nghan ashak kə wun shidaar-shidaar kas.

⁸ War kə cìn mbii de waa mak cìn nə. Mwoor de waa kə doo nkaa fwoshik fen sə, war cìn mənə a mbe dak san fen mbe wum.

⁹ Azeen kən sat nwun nə, koo a pee dedangyi ndəən yil desə jir, de mon nsatpwoo deret desə ni, be mbii de mat desə war cìn nghan, be mon nkəə sat nə mbe pan war.>>

*Judas Iskariyot Lap
II mBe Seet Kə Jesu*

¹⁰ Judas Iskariyot, dewur a memee ndaen jeplep Jesu de kaapaat baavæl sæ mo, Wur dæm pee pris denan-nan mo di, mbækæ wur seet kæ Jesu de ndaen sar mo.

¹¹ Kaade mo kælæng pwoo mænæ, be næ ret mon nyit zam, har mo tuweerpwoo næ, mon nshin shool nwur. Yaa mparmæni, be Judas Iskariyot naa nyap ar dewur nseet kæ Jesu di mo.

Jesu Se mBiise Retnyit Mæ Candel

¹² Parpuus denshee de mæ gæl aas de baa næ kæ yist kas, de næ a puus de moo fet tæm mo, mbæ mbiise mæ retnyit mæ Candel næ. Be jeplep kæ Jesu mo tal pæ wur nænæ, <<Aa ræbet kæ mu dæm mu dak peese mbiise mæ Candel næ nghan a nneyi?>>

¹³ Jesu lep memee mo væl ndaen jeplep fin mo, wu sat mmo nænæ, <<Wu dæl ndaen yilkaam ni, be wun nkat kæ mee gurum dewur kæ tuul am nkåa, be wu dæm ndang wur,

¹⁴ har ndaen lu dewur ndæm dæl de. Be wu tal pæ ngulu næ nænæ, <Ngukám wur sat nnæ, lumæzep de wen nse mbiise Tong Ashak mu Candel ashak kæ jeplep fen mo, næ a nneyi?>

¹⁵ Ngulu næ wur nkám mee ludeng dedes nwun, de mo kæ dakle. Be wu dak mbiise næ mmun, nlu mæni.>>

¹⁶ Jeplep de væl næ mo yool dæm dæl ndaen yilkaamnæ, be mo kat næ a kaadi Jesu wu sat mmo sæ, be mo dak mbiise Tong Ashak mæ Candel næ nlu ni.

¹⁷ Kaade kansaen cîn, be Jesu jî ashak kæ jeplep de kaapaat baavæl næ mo.

¹⁸ Mon nkaa se mbiise næ, be Jesu sat mmo nænæ, <<Azeen-nzeen, kæn sat nwun, memee ndaen wun wu nseet kæ an. A gwar de mun nkaa sese ashak kæ wur yaksæ.>>

¹⁹ Pwoo de Jesu sat, næ wæt pætuup mmo zam, be mo doom tal pæ wur shimændong-shimændong nænæ, <<Daa a an aa?>>

²⁰ Wur sat mmo nænæ, <<A memee ndaen wun de kaapaat baavæl sæ mo. A gwar dewur sham kæ gæl aas nsar mbæ lep mpuk ndaa kæ an.

²¹ Mbedi Låa Gurum, wur mmuut a kaadi mo kæ ten ran ndaen bæet haal Naan nkaa wur sæ. Amma jeel næn ntaa nkaa gwar dewur seet kæ Låa Gurum. Ngyal desi be, Di mon nnook låa gwar mæni, be di næ ret met nwur.>>

Shee Se Tong Ashak Mæ Daa

²² Kaade mo nkaa sese næ, be Jesu mang gæl aas, be wur cîn dangnaan (leshap kæ Naan) mæ pælång Naan nkaa næ, be wur yilång næ, be wur shin njeplep fin mo. Wur sat mmo nænæ, <<Wu lap, desæ næ a fwoshik fen.>>

²³ Wur mang mee laadaa zak, be wu cîn dangnaan (leshap kæ Naan) mæ pælång Naan nkaa næ, be wur shin mmo. Be mo jir mo shwaa ndaen næ.

²⁴ Be wur sat mmo nænæ, <<Desæ næ a toom fen de næ dee a gam mæ tuweerpwoo depoo shi toom mæ Naan, de næ yaa dak mbe toom fen de mon mbeer næ mbe gurum mo des.

²⁵ Azeen-nzeen, kæn sat nwun næ, baa an mbæa shwaa am anab di kas, see pardi an nshwaa am anab depoo næ ndaen mulki Naan.>>

²⁶ Kaade mo cîn kook, be mo pwat dæm a Jwakpaat.

Pita Wu nYool Cûpwoo nNæ, Baa Di Man Jesu Kas

²⁷ Jesu sat mmo nænæ, <<Wun jir wun nshwe wu yit nghan di, mbæde mo kæ ten ran ndaen bæet haal Naan nænæ,
<Wen ntu
ngukiyeer tæm næ mo,

be tām nə mon

ntiit shini-shini.>

²⁸ Amma abwoon de Naan wur baa yool kə an a peemúut, be an ndəm nwun akyeen nyil nGalili.>>

²⁹ Pita sat nJesu nānee, <<Koo de mo jir, mo shwe yit gha de, be baa wen cam yit waa kas.>>

³⁰ Jesu sat mPita nānee, <<Azeen-nzeen kən sat gha nə, mpar cicinsi, akudang deel taadoo yit vəl, be waa nciipwoo yit kun nə, baa waa man an kas.>>

³¹ Amma Pita lappwoo nJesu shibal hakyeng nānee, <<Koo dangde nə atəng kə wen muut ashak kə gha, be baa wen cam ciipwoo kas.>> Be koor jeplep Jesu nə mo sat aasə *zak.

Jesu Cìn Dangnaan nDəən Maar nGetsamani

³² Mo jì wul mee peedí moo pet nə a Getsamani, be Jesu sat njeplep fin mo nānee, <<Wu tong mpeesə, aku nghan cìn dangnaan (leshap kə Naan) dī.>>

³³ Be Jesu dām ashak kə Pita, kə Jemis, kə Joon. Pətuup fin nə wat, nə daampee nwur zam hakyeng.

³⁴ Wur sat mmo nānee, <<Pətuup fen nə wat zam, har kaa nən ntətu nghan sə. Wu tong mpeesə, kə wur gongpee de.>>

³⁵ Wur gyes dām de akyeen lee, be wur dām kurum nyil, wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) nānee, <<Puun fen, katdang de nə mak cìn, be taji wen shwaajeel desə nə kas.>>

³⁶ Kə wur sat nānee, <<Daa, puun fen, waa mak cìn mbii mo jir, be a baa kə kap mə jeel desə aku pee nghan de. Baa a kaadi wen kən rəbet sə kas, amma see a kaadi waa aa rəbet sə.>>

³⁷ Wur waa dām pee jeplep fin dekun nə mo de, be wur kat mo nkaa saam. Be wur sat mPita nānee, <<Simon waa a nkaa saam wo? Tan, baa a mak gongpee mbe awa məndong kas aa?

³⁸ Wu tong shi gongpee, kə wu cìn dangnaan (leshap kə Naan), mbəkə taji wu del mbut jwaan kas. Riin nə rəbet dak, amma nan nə cii, mbəde baa nə bal kas.>>

³⁹ Jesu waa dām de, a pee dangnaan (leshap kə Naan) nə, be wur waa baa cìn dangnaan (leshap kə Naan) a kaadi wur cìn nshee sə zak.

⁴⁰ Wur waa baaji kat jeplep dekun nə mo de nsaam zak, mbəde yit fur mo toon kə nsaam. Baa mo man mbii de mon nlap nwur kas.

⁴¹ Kaade wur waa waaji pee jeplep nə mo de yit dekun, be wur sat mmo nə, <<Har yaksə, be wun de nkaa saam kə nookdi aa? Nə mak kəsə, pee nə kə wul. Mo kə seet kə Làa Gurum nsar nenshikbish mo.

⁴² Wu yool mmun seet. Wu naa gwar dewur seet kə an wur kə jì wul.>>

Mo Yaa Jesu

⁴³ Kaade Jesu kudi nkaa leshap mənì, be Judas Iskariyot, dewur a memee ndəən jeplep Jesu de kaapaat baavəl sə mo, wur jì wul ashak kə duu gurum mo des ndang wur. Gurum nə mo kə kwai mo, kə kam mo. A pris denan-nan mo, kə nenkām Wàar Mosis mo, kə nennan-nan mo, a mo lep gurum nə mo.

⁴⁴ Gwar dewur seet kə Jesu nə, wur kə ten cìn mee be naa man (alaama) mmo nānee, <<Ngwar de wen tok kə wur, dang wen tung wur shi məshpwoo, be a gwar nə mmənə. Be wu yaa wur rəret, wu dām kə wur.>>

⁴⁵ Kaade Judas jì, be wur dām pee Jesu de abet, kə wur sat nānee, <<Ngukám.>> Be wur tok kə Jesu, dangbe wur tung Jesu shi məshpwoo zak.

⁴⁶ Dangbe mo jì yaa Jesu.

⁴⁷ Amma memee ndəən nen de moo dar de mpee nə, wur shang kwai fin, be wur can kom kə kərem mə pris dedes met jir nə vwet nyil.

⁴⁸ Jesu sat nduu kə gurum nə mo nə, <<Wun, wu pwat wur jì kə kwai mo, kə duul mo, mbəkə wu yaa wen de, kaa wen a mee kus wat sə aa?

⁴⁹ Shidaar-shidaar be an de ashak kə wun, kə an kən kám nwun ndəən Lu Naan dēdes, be baa wu yaa an kas. Amma mbii desə mo cìn aasə jir, a mbəkə pwoo de mo kə ten ran mo ndəən bəət haal Naan mo gam de.>>

⁵⁰ Jeplep wur mo jir, mo yool shwe yit wur de.

⁵¹ Mee dyem zəlang wur di, dewur sup a mee fuwaat nkaa shin bejee, wur dəm ndang Jesu, kaadi mo yaa wur,

⁵² be wur su dəm ngum, wur yit fuwaat nə mmo.

Jesu nToom Nenbeetpwoo Mo

⁵³ Mo dəm kə Jesu ntul kə pris dedes met jir nə, a peedi pris denan-nan mo, kə nennan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis moo kuur de ashak.

⁵⁴ Pita tap dəm ndang Jesu abwoon jong-jong, har ntul kə pris dedes met jir nə, be wur del tong ashak kə nentappee mo, kə wur kə kələng wong wus de.

⁵⁵ Pris denan-nan nə mo, kə kuur nennan-nan nə mo jir, mo tang mbii de mon cìn langtəng mə dung mo nkaa wur, mbəkə mo katpee tu Jesu de, amma baa mo kat kas.

⁵⁶ Koo di gurum mo des mo jì kə langtəng mə dung mo nkaa Jesu, be baa mbii de mo sat nkaa Jesu nə mo yakshak kas.

⁵⁷ Pak gurum mo yool dar atəng, kə mo sat mbii de mə dung nkaa Jesu nənee,

⁵⁸ <<Mu kələng wur sat nənee, <wudin nshirip Lu Naan dedes sə, de gurum mo dyik nə shi sar, dangbe wudin mbaa dyik memee de ndəən teer mo kun zak, de baa a shi sar kas.> >>

⁵⁹ Jir kəsə, be baa mbii de mo sat nə mo yakshak kas.

⁶⁰ Dangbe pris dedes met jir nə wur yool dar atəng nnaar fur. Be wur tal pə Jesu nənee, <<Baa waa kə mee mbii de waa nlap nkaa pwoo desə mo kas aa? A sat a me nkaa mbii de des desə mo sat nkaa gha yi?>>

⁶¹ Amma Jesu dok kətək, baa wur lap mee pwoo kas. Be pris dedes met jir nə wur waa baa tal de pə Jesu zak nənee, <<A gha a Kristi Làa Naan Dehai aa?>>

⁶² Jesu lap nənee, <<A nghan a wu, wun nnaa Làa Gurum, wur tong nsarse Naan debal met jir, bə wun nnaa wur jì ndəən nluu de adəng mo zak.>>

⁶³ Kaade pris dedes met jir, wur kələng pwoo mənì, be wur yilang nlər fin mo, bə wur sat nənee, <<Muu tang a langtəng dedəng dīkə zak yi?

⁶⁴ Yaksə, wu kələng pwoo de Jesu wur sat, dewur leshin a kaa Naan sə. Wur naa arang nkaa pwoo mənə yi?>> Be mo jir, mo candyeel muut nJesu.

⁶⁵ Pak mo yaa twes lii nkaa wur, mo paa yit wur mo, dang mo nərem wur, bə mo sat nwur nənee, <<A woo gwar de cut gha nə mmun.>> Be nentappee mo nərem wur hakyeng.

Pita Cípwoo nNə Baa De Man Jesu Kas

⁶⁶ Kaade Pita dar a fur nder ludyeel nə, be mee reep de war a kərem pris dedes nə war jì.

⁶⁷ Be kaadi war naa Pita ke tong a wus, be war tər yit nzing nkaa Pita, bə war sat nənee, <<Gha ashak kə Jesu ngwe Nazaret zak!>>

⁶⁸ Dangbe Pita cípwoo nənee, <<Baa wen man mbii de yii sat nə kas, baa wen man pwoo mənə kas.>> Be wur yaa ar del put nshieeppəbong.

⁶⁹ Be reep de war a karem mu pris dedes met jir nā war baa naa wur de, be war sat nen de moo dar mpwoo shiyeppabong nā mo nānee, <<Gwar dāsi wur a memee mbut nen Jesu nā mo.>>

⁷⁰ Amma Pita baa cīpwoo de zak. Lang dī lee, be nen de moo dar dī pee nā, mo sat mPita nānee, <<Azeen-nzeen, gha a mee mbut nen Jesu nā mo, mbāde gha a ngu Galili.>>

⁷¹ Amma Pita cīpwoo, wur dālwus, wur sat nānee, <<Naan shin kar nghan katdang wen man gwar de wuu satpwoo nkaa wur nā.>>

⁷² Abet-abet, be deel tokshik de vāl. Be Pita yeepwoo de Jesu sat nwur sī nānee, <<Akudang deel tokshik yit vāl, be ghan cīpwoo fen yit kun nnā, baa a man wen kas.>> Kaade Pita yeepwo māni, be nā tep kwak nwur, bā wur yaa gwar maap.

15

Mo Dām Kā Jesu nToom Paillet

¹ Kaade bit mang, be pris denan-nan mo, ashak kā nennan-nan mo, kā nenkām Wàar Mosis mo, kā nenbeetpwoo nā mo jir, mo kuur ashak, be mo lepwoo, be mo bwot sar kā Jesu, mo dām shin wur mPaillet.

² Paillet tal pā Jesu nānee, <<A gha a mishkom nen Yahudi mo aa? Jesu lap nānee, <<aa fen a sat.>>

³ Pris denan-nan nā mo jī kā langtāng mā dung mo des nkaa Jesu.

⁴ Paillet, wur waa baa tal pā Jesu nānee, <<Baa gha kā mee pwoo de ghan nlap kas aa? A naa pwoo mo des de mo jī kā mo nkaa gha>>

⁵ Amma baa Jesu lap mee pwoo nwur koo mēdong kas, har nā fes aapwoo mPaillet zam.

Mo Candyeel Muut nJesu

⁶ Gyet be koo a parpuus mā retnyt mā Candel dedangyii, be Paillet wur kā loot bwet mee gurum de bubwōot mēdong mmo, de gurum nā moo rābet.

⁷ Mee gwar de moo pet sām nwur a Barabbas, wur de a bubwōot nlushoot ashak kā nenbwetbeer mo, de mo kā tukāa ndāen bwetbeer fur nā.

⁸ Duu gurum nā mo jī kus, be mo yaa dang nā pā Paillet, kā wur bwet mee gurum de mmo, kaadī wur loot kā cīn nā sē.

⁹ Paillet tal pā mo nānee, <<Wuu rābet kā nghan bwet a mishkoom mā nen Yahudi mo nwun aa?>>

¹⁰ Paillet man nā, pris denan nā mo jī kā Jesu ntoom fin a mbā zuur.

¹¹ Dangbe pris denan mo kar duu gurum nā mo, mbākā mo dang pā Paillet kā wu bwet Barabbas de mmo.

¹² Paillet waa baa sat mmo nānee, <<Wuu rābet kā nghan cīn a me kā gwar de wuu pet wu a mishkoom nen Yahudi mo yi?>>

¹³ Dangbe mo waa sāt le or shibal nānee, <<A le kā mo pwas wur nkaa shiyeep.>>

¹⁴ Paillet sat mmo nānee, <<A mbe meye? Wur cīn a mbīi debish dedang yi?>> Be mo waa sāt le or shi dōo dedes hakyeng, <<A le kā mo pwas wur nkaa shiyeep! A le kā mo pwas wur nkaa shiyeep!>>

¹⁵ Mbedī Paillet rābet kā nā ret de nduu kā gurum nā mon nyit, be wu bwet Barabbas mmo. Amma abwoon dewur fwo nbwat Jesu, be wur shin Jesu mmo, mbākā mo dām pwas wur de nkaa shiyeep.

Shiitōon Mo Toklong nJesu

¹⁶ Dangbe shiitōon mo dēl kā Jesu ndāen lu mā gofna nā, de moo pet nā a Praitoriyum, be mo pārep shiitōon de mpee mēnā mo jir, mo jī kuur ashak pee Jesu dī.

¹⁷ Mo lep mee nlər de nə naat pan a tup nJesu, kə mo raa mee mbiikaa ghər, mo lep nwur nkāa.

¹⁸ Dangbe mo tok kə nwur nənēe, <<Muu tok kə gha da mishkoom nen Yahudi mo.>>

¹⁹ Be mo cut wur nkāa shi raas, bə mo tus lii nkaa wur. Be mo kurum nfurum, kə mo seyil nwur.

²⁰ Abwoon de mo kə shwar, kə bāk wur, be mo shang nlər denaat pan a tup nə nkaa wur, dangbe mo lep nlər nwur mo nwur. Be mo put dām kə wur atələng, mbəkə mo pwas wur de.

Mo Pwas Jesu nKaa Shiyeepyoom

²¹ Kaade mo a ar dām nə, be mo taa kaat kə mee gwar, de moo pet sim nwur a Simon, wu a ngu Sairin, puun Alekzanda kə Rufus, wur tong mmee laayil jì de, be shiitooon nə mo le wur mang shiyeepmúut Jesu nə ating.

²² Mo ji wul kə Jesu mmee peedi moo pet nə a Golgofa (shii kə Golgofa nə a dyeskāa.)

²³ Mo shin am anab de mo kə riyeep nə kə mee yen de moo pet naa myrrh nwur, amma wur cii shwaa nə.

²⁴ Kaade mo pwas Jesu nkaa shiyeep, be mo koospaa mbe bāk nlər wur. Be Mo bāk nlər nwur mo nnaar mu. Be mo bələp mbəkə mo naa be de koo a gwar dedangyi nwur nkat di.

²⁵ Mo pwas Jesu nkaa shiyeepyoom nə a kaa karfe pwoofeer de mə bit sə.

²⁶ Mo ran pwoo nkaa mbii de nə le dang mo tu Jesu, mo lang nkaa shiyeepyoom nə ndeel nkāa nJesu, də nə sat nənēe, << A MISHKOOM MƏ NEN YAHUDI MO NDESƏ.

²⁷ Mo pwas mee kus wat mo vəl ashak kə Jesu zak. Mo pwas memee nkwang sarse nwur, bə memee nkwang sarkul nwur zak.

²⁸ Mo cìn mbii desə mo jir a mbəkə pwoo de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nə gam de nənēe, <<Mon tang wur mbut nendebish mo.

²⁹ Nen de mo del ar peedi mo pwas Jesu de, mo zəkkāa fur mo, kə mo nwangpwoo nwur nənēe, <<Kaigwa! Waa de di a sat nə, waa nshirip Lu Naan dədes, dangbe nghan mbaa dyik nə de ndəən teer mo kun zak.

³⁰ A bam sak kəse! A sham nkaa shiyeep nə shiko.>>

³¹ Pris denan-nan mo, kə nenkām Wàar Mosis mo, mo shwar, bə mo toklong nJesu zak, mo sat nənēe, <<Waa bam nen deci mo, dangbə baa waa mak bam sak kas.

³² Katdang gha a Kristi azeen-nzeen, mishkoom nen Isreil mo. Be a sham nyil nkaa shiyeepmúut nə yaksə, mbəkə mu naa, kə mun shinzeen de.>> Wat de mo pwas mo ashak kə Jesu, mo satpwoo debuu nwur zak.

Muut Jesu

³³ Kaade karfe kaapaat baavəl mə puus a naar ting-təng nə wul, be pee nə rii ndəən yil nə jir, del dām wul karfe kun mə puus.

³⁴ Kaade karfe kun nə cìn, be Jesu wu petpee shi doo dədes, nənēe, <<Eloi, Eloi, lama sabaktani?>> Manshii nə a nənēe, <<Naan fen, Naan fen. A mbeeme dang a yit an yi?>>

³⁵ Kaade pak gurum mo mbut nen de moo dar de mpee nə, mo kələng petpee mənì, be mo sat nənēe, <<Gwar desə wur kə pet a Ilaija>>

³⁶ Be memee ndəən mo, wur su dām mang tuvuk lep ndəən am anab dedwang, wur lep nkaa rep mee kam. Wur lep kaa nJesu mbəkə wur dyas de. Pak gurum nə mo sat nənēe, <<Wu dar aku mun naa mbii de nən ncìn di de, kyet Ilaija wun nji bam wur wo?>>

³⁷ Jesu waa baa bwet or shi doo dādes, be wur shang nookmuut.

³⁸ Be fuwaat de nā ndāen Lu Naan dēdes de nii paapee Debang met jir, nā tee sham a naar be nā bāk vəl.

³⁹ Kaade gwar dādes nkaa shiitooon mo kambil mēndong dēwur dār kus kē shiyeepmūt nā, wur naa kaadi Jesu shang nookmuut, be wu sat nā, <<Azeen-nzeen, gwar dēsə wur a Lāa Naan.>>

⁴⁰ Pak mat moo dār dē pan jong, mon nkaa naa mbii dē nii cīn jir. nDāen mat nā mo, be Meeri Makdalin waa dē, kē Salome kē Meeri nāen Jemis dēlee kē Josep.

⁴¹ A mo a mat dē di mo dām ndang Jesu, kē moo cīn dāk nwur kaadi di wur kuđi ndāen yil nGalili, kē pak mat mo dēs dē mo yool nGalili jī ashak kē wur nJerusalem.

Mo Wum Jesu

⁴² Nciit kē mēni, be kansāen cīn, a parpuus dē gurum moo dāk sut dē, mbāde daar nā a puus nookđi.

⁴³ Be Josep ngu Arimafiya, mee gwar dādes, dēwur ndāen nenbeetpwoo mo, wur shikāa fin wur nkaa gong jī kē mulki Naan. Wur yaa pātuup, be wur dām dang kúm Jesu pē Paillet, mbākē wur dām wum dē.

⁴⁴ Nā aapwoo mPaillet zam, mbāde wur kēlāng nā, Jesu kē ten muut. Dangbe Paillet pet shiitooon dēdes nā, be wur tal pē shiitooon nānee, <<Kyet Jesu kē ten muut a yam wo?>>

⁴⁵ Kaade Paillet kēlāng mbii dē shiitooon nā sat, be Paillet sat mmo kē mo dām shin kúm Jesu nāen Josep.

⁴⁶ Dangbe Josep seet kē mee fuwaat dēpiyaa. Be wur sham kē kúm Jesu nā, wur bwot kúm nā shi fuwaat nā. Be wur dām le kúm Jesu nā ndāen kēcir dē mo am nā ndāen jwak. Be wur tup mee nghāk dādes, wur paa pwoo kēcir nā dī.

⁴⁷ Meeri Makdalin, kē Meeri nāen kē Josep, mo naapee dē mo le kum Jesu nā dī.

16

Jesu Yool A Peemūt

¹ Abwoon kē parpuus Nookđi mē nen Yahudi mo, be Meeri Makdalin kē Salome, kē Meeri nāen kē Jemis, mo seet mwoor tus shangshang, mbākē mo dām pwes dē nkaa kúm Jesu.

² Parpuus dēnshee mbut nteer pwovəl sē mo, mbīt nciit kē dē puus mbē kaa be mat nā mo pwat dām a peedī kēcir nā dī.

³ Mon nkaa sat nā shak a ar nānee, <<A wii mbet nghāk dēdes nā mmun mpwoo kēcir nā ye?>>

⁴ Be kaadi mo dēyep yit, be mo naa mo kē bēt nghāk dēdes nā baa kēnā. Nghāk nā a dēdes hakyeng.

⁵ Kaade mo dēl ndāen kēcir nā, be mo naa mee zēlāng wur tong nkwang sarse, wur kē nlər dēpiyaa, be nā lekāermuut mmo zam.

⁶ Zēlāng nā wur sat mmo nānee, <<Taji kēermuut yaa wun kas, mbāde wen man nā, wun pē yap a Jesu ngu Nazaret. Gwar dē mo pwes wur nkaa shiyeep sí, wur kē yool a peemūt nā. Baa wur mpesi kas. Wu jī wu naapee dē mo le wur dē ndesi!

⁷ Be wu dām, wu sat jeplep wur mo, kē Pita nā, wur kē yool a peemūt, yaksə wur a ar dām nGalili a tēlāng nwun. Wun ndem wu naa wur a mpee mēni, kaadi dē wur kē ten sat nwun sē.>>

⁸ Dangbe mat nə mo yool pwat yit kəcir nə, be mo shwe dām kə kəərmuut, dang nə aapwoo mo zak. Baa mo taa sat mee mbii mmee gurum kas, mbəde kəərmuut nə fes yaa mo zam.

Jesu Kámshin mMeeri Makdalin

⁹ Kaade Jesu yool mbít parpuus denshee, de nə a puus Láadi be wur shee kámshin fin a mMeeri Makdalin, a war a mat de di Jesu kə ceen riin debish mo pwoovəl pwat ndəən war sí.

¹⁰ War dām sat nen de di mo ashak kə Jesu. Mon nkaa wal kə maap.

¹¹ Amma kaadi mo kələng pwoo de war sat nə, Jesu wur kə yool a peemúut, dangbe wen kə naa wur, be baa mo shinzeen kas.

Jesu kámshin nJeplep Wur Mo

¹² Abwoon mənì, be Jesu kámshin mmee jeplep wur mo vəl, kaadi mo a ar dām mmee laayil.

¹³ Mo ciir dām sat nkoor jeplep nə mo nə, wudun kə naa Jesu, amma baa koor nə mo shinzeen kas.

¹⁴ Abwoon dese, be Jesu ji kámshin njeplep de kaapaat baaməndong sə mo, be moo tong a peese mbiise. Wur gwak mo mbe ciin shinzeen fur, kə mbəde pətuup fur mo a debal, mbəde baa mo shinzeen nen de mo naa wur abwoon dewur kə yool a peemúut kas.

¹⁵ Jesu sat mmo nənee, <<Wur dām ndəən yil nə jir, wur satpwoo deret de ngurum mo jir.

¹⁶ Gwar dewur shinzeen, kə mo cìn baptisma wur zak, be wur nkat bam, amma gwar dewur cii shinzeen, be mon ncandyeel muut nwur.

¹⁷ Mon nnaa mbii aapwoo desə mo pə nen de mo shinzeen nghan. Mon nshin iiko mmo mbe ceen riin debish mo ndəən səm fen. Mon nkatpwoo shi liispwoo mo shini-shini.

¹⁸ Katdang mo yak nwòo mo, koo mo shwaa yen tupee be baa nən ncìn mee mbii mmo kas koo dāben. Mon nle sar fur mo nkaa nenciinkoom mo be mon mbar.>>

Mo Mang Jesu Kàa Kə Wur Adeng Naan

¹⁹ Abwoon de Daa Jesu kə leshap kə mo, be mo mang wur kaa adeng Naan. Be wur kaa tong nsarse Naan.

²⁰ Jeplep nə mo pwat dām satpwoo Naan shipe-shipe. Daa wur cìn dak ndəən mo, wur kám agaak nə, pwoo de moo sat nə azeen shi mbii aapwoo de mo cìn mo.

Dak Jeplep Jesu Mo

Cweerpwoo nKaa Sham Riin Debang

¹ Dəm pə gha Tiyoofilus. Ndəən bəət-haal fen denshee, bə wen ran pwoo nkaa mbii de Jesu wur cìn mo, kə mbii dewur kám mo.

² Dəm wul parpuus de Naan mang wur kaa kə nə adeng. Aku dang Naan mang wur kaa kə nə adeng, bə wur leshap nnen dewur kə bələp mo, mbəkə mo dee de a jeplep fin mo, shi iiko mə Riin Debang.

³ Mbə teer mo laarfeer abwoon de Jesu kə yool a peemúut, bə wur woo shin mmo yit des, ndəən ar mo shini-shini, de nə kám agaak nə, wur di mmeen azeen-zeen. Mo naa Jesu, kə wur leshap mmo nkaa mulki mə Naan.

⁴ Par mə puus sə, bə kaade wur di ashak kə jeplep fin mo, bə wur leshap mmo balbal nənee, <<Taji wu yool wu yit Jerusalem kas. Dangbe wu tong, wu naa gam zuum de puun fen wur kə ten cweer nwun, de wuu kələng nə mpwoo fen.

⁵ Də Joon wur cìn baptisma ngurum mo a shi am, dang dee meeteer mo di a lee dak, bə mon ncìn baptisma nwun a shi Riin Debang.>>

Mo Mang Jesu Kàa Kə Wur Adeng

⁶ Kaade jeplep Jesu mo kuur ashak, bə mo tal pə wur nənee, <<Daa, gha mbə cìn shin mulki nə nnen Isreil mo a ndəən meeteer desə mo ee?>>

⁷ Jesu lap mo nənee, <<Baa desə nə a muu, mbəkə nwun man puus nə, kə bit de Daa kə ten le mo ndəən iiko fin kas.

⁸ Dangbə Naan wur nshin bal nwun, katdang Riin Debang sham nkaa wun. Bə wun mbə dee a langtəng fen mhffig

o ndəən Jerusalem, kə ndəən Judiya jir, kə Samariya, dəm wul ndəən yil mo jir zak.>>

⁹ Kaade wur sat pwoo mənə, bə mo mang wur kaa kə nə adeng a yit mo. Yaksə nluu jì paa wur, baa mo kutdi naa wur kas.

¹⁰ Kaade mo di nkaa ban yit mo mo kaa kə nə adeng, bə mee gurum mo vəl, mo jì dar pə mo di, kə nlər piyaa petpet

¹¹ Nen nə mo sat nənee, <<Wun nnen Galili mo, a mii le dang wuu dar, wuu ban yit kaa kə nə adeng ii? Jesu de wu naa mo kə mang wur kaa kə nə adeng pə wun di sə, bə wur mbə baa sham a kəsə zak.>>

Mo Bəlip Mee Gurum A Koppee Judas

¹² Bə jeplep mə Jesu mo yool yit Zuul Paat de nə kus kə Jerusalem, dejong nə kə Jerusalem a meel məndong bejee dak.

¹³ Kaade mo jì wul ndəən pee kaam nə, bə mo dəm kàa ndəən ludeng, a pee de moo tong di. A mon ndesə, Pita, kə Joon, kə Jemis, kə Andru, Filip kə Tomas, Bartolomi, kə Matiyu, kə Jemis dyem Alfiyas, kə Simon Zelot, memee mbut mee nnen de gyet mo balkaa mo mbə tang mulki mə yil mo, kə Judas làa Jemis.

¹⁴ Nen desə mo balkaa mo mo ashak mbə dangnaan shidaar-shidaar, shi pətuup məndong ashak kə pak shurep mo, kə Meri nəən Jesu, kə dyemnəən fin mo zak.

¹⁵ Ndəən meeteer mənə mo, bə nen shinzeen nə mo kuur ashak, (de duu mo nə wul kambil məndong kə laarvəl), bə Pita yool dar atəng nnaar mo mbə leshap, bə wur sat nənee,

16 <<Dyemnaa mo, nā a tēng kē mo gampwoo dē mo kē ten ran ndān bāt haal mā Naan. Pwoo dē gyet Riin Debang lē kē Devit leshap nkaa Judas ngwe dewur dē a ngukām ar nnen dē dā mo yaa Jesu.

17 Dā wur a memē mbut mmun, kē dā wur cīn pak dak fun dēsā nā zak.>>

18 (Shi shoal dē Judas lap mbā kwat dak fin debish, bā wur dām seet mee maar dishik. A pee dewur sham taa wur muut, wur piin but fin, dām kat pinbut wur mo pwat beer.

19 Mbii dēsā nā dē a demāman ngurum dē moo tong ndān yil nJerusalem jir, moo pet maar dēsā nā shi liispwoo mo a Akeldama. Dē shii mēnā a maar toom).

20 <<Mbādā mo Jeplep Jesu mo ten ran ndān bāt haal Zabura nānee, <<Wu ar kē nlu wur nā dē a kērem. Taji mee gurum tong ndān nā kas,> Kē mo ran zak nānee, <Wu yit kē mee gurum dē dī a koppee wur nā.>

21 <<Mbā mēnā, bā nā ret kē mmun bālēp mee gurum mbut nnen dē peegyēt mo dī ashak kē mun, kaadē dā Daa Jesu wur kē mwaan dām kē mun shipee-shipee sā.

22 Yool mbīt dē Joon kē cīn baptisma ngurum mo, dām wul parpuus dē Naan mang Jesu kaa kē nā adēng, pā mun dī. Nā dē a tēng kē memē mbut nnen dē mun mbālēp sā mo, wur dē a ngusatpwoo nkaa yool kē Jesu a peemūt nā ashak kē mun.>>

23 Aasā bā mo lē gurum mo vāl dē sām mo mo a Josep dē moo pet wur a Barsabas koo Jastus, kē Matiyas zak.

24 Yaksā mo dangnaan nānee, <<Daa, gha dē a man pātuup gurum mo jir. A kām ngwe dē waa a bālēp mmun, ndān dēs dēvāl sā mo.

25 Mbākā ngwe nā cīn dak dī a koppee mā Judas kaa memē ndān jeplep kē Jesu mo sā. Dā Judas yool yit dak nā dī, mbākā nwur dām dī a pee dyem fin.>>

26 Kaadē mo bwet bālēp nā, bā nā taa nkaa, Matiyas. Yool mmēnā, bā mo tang Matiyas ashak kē jeplep dē kaapaat baamāndong nā mo.

2

Riin Debang Sham Parpuus Pentikos

1 Kaadē parpuus Pentikos nā wul, bā nen shinzeen nā moo kuur ashak a pee māndong jir.

2 Yaksā, nnen mman, bā mee dōo dē fiipee ka kut dēbal-bal sā, nā tong adēng sham gam lu dē moo tong dī jir.

3 Yaksā mo naa mee mbii kaa mbālem wus sā, nā sham lang nkaa mo jir

4 Mo gam mo jir shi Riin Debang, yaksā mo doom leshap mo shi liispwoo mo shini-shini, kaadē Riin Debang kām mmo sā.

5 Ndān meeteer mēnā mo, bā pak nen Yahudi mo ndān Jerusalem dē moo kār Naan mo dī, kē dē mo pwat ndān yil mo shini-shinā jir, mo jì nJerusalem.

6 Kaadē gurum mo kālēng dōo nā, bā dūu mā gurum nā mo kuur a peeshak. Nā aapwoo ngurum nā mo, mbādē koo a ngwe dēdangyi, bā wur kālēng nen shinzeen nā mo nkaa leshap shi liispwoo mā yil fin.

7 Nā lekārmuut, dang nā aapwoo mo, bā mo sat nānee, <<Nen dē moo leshap sā mo jir, a nen Galili mo.

8 Cirang dang koo a ngwe dēdang ndān mun, pā kālēng mo nkaa leshap shi liispwoo mā yil fin ii?

9 Mun mu tong a nyil mPartiya, kē Mediya, kē Elam, kē nen dē mo tong ndān Mesopotamiya, kē Judiya, kē Kapadosiya, kē Pontus, kē Eshiya,

¹⁰ Kə Firijiya, kə Pamfiliya, kə Ijip, kə ngaar Libiya, kus kə Sairin, kə pak fun mo a məzep de mo tong nyil nRöm jì dī.

¹¹ (Mo a nen Yahudi mo, kə nen de mo jì dedel ndəən nen Yahudi mo). Kə nen Kritan mo, kə nen Arab mo. Muu kələng mo nkaa leshap nkaa mbii aapwoo dēnan-nan de Naan wur cìn mo shi liispwoo mə yil fun mo.>>

¹² Nə aapwoo mmo, dang nə suur mo jir, dang mo baa tal pə shak nənee, <<A mii a shii mbii desə yii?>>

¹³ Dangbə pak gurum mo nwang pwoo mmo, dang mo sat nənee, <<Nen desə mo raa a am anab.>>

Pita leshap nDuu Gurum Mo Parpuus Pentikos

¹⁴ Bə Pita yool dar atəng ashak kə jeplep de kaapaat baaməndong sə mo, bə wur diyeep doo fin balbal, bə wur sat nduu gurum nə mo nənee, <<Wun nen Yahudi mo, kə wun nen de wuu tong nJerusalem jir. Wu lekom kə nwen sat shii mbii desə mo dī nwun.

¹⁵ Baa nen desə mo raa a am anab kə nə yir kaa mo kaade wuu pan sə kas, mbəde pee nə kutdī a pwoofeer mə bīt ndesə bejee dak.

¹⁶ Dangbə, desə nə a mbii de gyet ngusat pwoo Naan Jowel kə ten sat sə nənee,

¹⁷ <Naan wur sat nənee, Ndəən meeteer mə kyes nə mo. Bə an mbə ndoo Riin fen nkaa gurum mo jir. Jep fuu demish mo, kə de mat mo, mon nsatpwoo Naan ngurum mo, kə mbii de mo mbə jì akyeen. Zəlang fuu mon nnaa mbii desəsok mo, de Naan wur rəbet kām nə mmo, kə dəkaam fuu mon nsuun suun mo.

¹⁸ Kəzak, ndəən teer mənə mo, bə an mbə doo Riin fen nkaa kərem fen demish mo, kə de mat mo. Bə mon nsatpwoo fen, kə mbii de mo mbə jì akyeen zak.

¹⁹ An mbə cìn mbii lukshik mo adəng, dang an mbə cìn mbii aapwoo mo ndəən yil nə, de toom kə wus, kə diyeel, mon dēn kaa gərong-gərong,

²⁰ akudang puus dedes, kə iiko mə Daa nən njì, bə Puus nən nciir dee a peenkwoo, kə tar nən nciir dee a toom zak.

²¹ Parmənə, bə koo a ngwe dedangyii, dewur pet səm mə Daa bə a wur nkat bam.>

²² <<Wun nen Isreil mo! Wu lekom kə wu kələng pwoo desə mo de. Jesu ngu Nazaret, ngwe de Naan kat retnyit kə wur, kə de Naan cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo kə Səmpwoo mo nsar wur a yit fuu. Wun shikáa fuu wu man nə, mbii desə mo cìn a kəsə.

²³ A Jesu desə de mo seet wur nsar fuu. Mbədə a Naan kə ten le, kə wur man nə, nən ncìn a kəsə. A wun wu tu wur, mbədə a wun wu le, kə nnenshikbish mo pwas wur nkaa shiyeep.

²⁴ Dangbə Naan yool kə Jesu a peemúut, kə wur fween Jesu ndəən jeel mə muut, mbədə baa muut nə mmak yaa wur le ntuun nə kas.

²⁵ Mbədə gyet Devit kə ten leshap nkaa Jesu nənee, wen naa Daa ashak kə an shidaar-shidaar. Mbədə wur kus kə an, bə baa mee mbii mmak daampee nghan kas.

²⁶ Mbə mənə, bə pətuup fen nə gam kə retnyit, dang lis fen met kook retnyit. Dəm wul a de fwooshik fen tong ndəən canciin zak.

²⁷ Mbədə baa gha mmak yit seen fen ndəən kəcir kas, kə baa gha mmak yit Ngwe Dəbang fwaa nwur naa wam ndəən kəcir kas.

²⁸ Waa a ten a kām ar de mo a mə seen nghan. Kə gha mbə ngam pətuup fen shi retnyit ntoom fwaa zak.>

²⁹ <<Dyemnaa mo, wu lekom, kə nghan leshap dī nwun rərret nkaa puunkaam fun Devit, de gyet wur muut, bə mo wum wur, kəcir wur nə dī mpee desə har cicinsə.

³⁰ Gyet wur a ngusat pwoo mə Naan, dang wur man mbii de Naan kə ten cweer nānee, wur nyool le memee ndāen dang wur mo, kə nwur dee di a mishkoom koo Devit sə.

³¹ Gyet Devit kə ten naa mbii de Naan nyool cìn akyeen, a kəsə bə, wur leshap nkaa yool mə Kristi a peemúut nānee. Baa Naan nyit wur a peemúut kas, kə baa fwooshik wur nən nwam ndāen kəcir kas.

³² A Jesu desə de Naan kə yool kə wur a peemúut, dang mun sə jir, mun a langtəng nə Jesu kə yool a peemúut.

³³ Mo kə le Jesu a dedes, yaksə wur kə tong nsarse mə Naan, wur kə lap Riin Debang pə Naan kaade gyet wur kə cweer sə. Mbii de wuu naa, kə de wuu kələng sə, a zuum mə Riin Debang dewur kə doo shin sham nkaa mun.

³⁴ Baa gyet Devit kə kaa adəng kas, dang wur shikáa fin sat nānee <Daa wur kə sat nDaa fen nānee, A tong nsarse fen.

³⁵ Dəm wul a de an nle shaarlek fwaa mo dee a mbii leshii ngha.>

³⁶ <<Mbə mənə, wu yit kə nnen Isreil mo jir, mo man azeen-zeen nānee, An pə leshap a nkaa Jesu de wu pwas wur sə. Dangbe Naan kə le wur dee a Daa, kə Kristi zak.>>

³⁷ Kaade gurum nə mo kələng pwoo mənə, bə nə sul pətuup mmo hakyeng, yaksə mo sat mPita kə koor jeplep nə mo nānee, <<Dyemnaa mo, mun mbə ncín a mii?>>

³⁸ Bə Pita lap mmo nānee, <<Wu tuwap, mbəkə mmo cìn baptisma di nwun jir ngwe dedangyii ndāen wun, ndāen səm kə Jesu Kristi, mbəkə nNaan fwo shikbish fuu mo di nwun. Bə wun mbə lap zuum mə Riin Debang.

³⁹ Pwoo de mo cweer nə, a mbə wun, kə jep fuu mo, kə mbə nen dejong mo jir, kə koo a ngwe dedangyii de Daa fun Naan wur mpet zak.>>

⁴⁰ Shi pwoo mo des, bə wur leshap mmo balbal, dang wur sat mmo nānee, <<Wu shang káa fuu mo mbut kar de nə mbə jì nkaa nen debish de nyicinsə mo.>>

⁴¹ Nen de mo shinzeen mpwoo dewur le nə, bə mo cìn baptisma mmo, parpuus mənə, bə mo kat gurum mo dyikye koo ngal kun sə.

⁴² Moo tong ashak shidaar-shidaar mbə kələng kám mə jeplep Jesu mo, kə shaar ashak, kə moo sese ashak, kə dangnaan ashak zak. Tong Nə Dəm Dan Jesu Mo

⁴³ Jeplep mə Jesu nə mo, cìn mbii aapwoo mo kə mbii lukshik mo des, nə le kə gurum mo kəer Naan zam.

⁴⁴ Nen de mo shinzeen nJesu jir, bə mo balkaa mo mo ashak, kə mo le mbii mo mo ashak jir, a pee məndong.

⁴⁵ Mo sərep mbii mo mo, kə long fur mo jir, mbəkə mo shwap di ashak, koo a wii, bə baa wur kat mee mbii jee nwur kas.

⁴⁶ Koo puus dedangyii bə moo dəm kuur ashak, ndāen Lu Naan dedes nə, kəzak mo kə se mbiise fur mo ashak ndāen lu fur mo shi retnyit hakyeng, kə shi pətuup deməndong.

⁴⁷ Moo kwoop Naan, dang gurum moo kələng retnyit kə mo. Koo a puus dedangyii, bə Daa wur jì kə nen de mo kə kat bam dyikye mmo.

3

Pita Bar Mee Gwar Dewur A Kurumkut

¹ Par sə bə Pita kə Joon mo káa nLu Naan dedes mbə dangnaan koo kun de mə puus sə.

² Yaksə mo kat mee gwar de mo làa wur a kurumkut mpwoo lu nə, de moo pet a Deret. Koo puus dedangyii bə moo mang wur jì le mpwoo lu nə, mbəkə nwur dang shool di pə nen de moo del ndāen Lu Naan dedes nə.

³ Kaade wur naa Pita kə Joon mo mbə ɗel ndəən Lu Naan nə, bə wur ɗang shool pə mo.

⁴ Pita kə Joon mo ban yit nkaa wur. Bə Pita sat ngwar nə nənnee, <<A naa mun.>>

⁵ Yaksə wur lepyit nkaa mo, mbəde wur pan nə, mon nshin mee mbii ndin.

⁶ Pita sat ngwar nə nənnee, <<Baa an kə mee shool azurfa, koo zinariya kas. Mbii ɗe an kə nə, bə an nshin ngha. Ndəən səm kə Jesu Kristi ngu Nazaret, a yool a mwaan.>>

⁷ Pita yaa sarse mə gwar nə, kən nwur wur ɗiyeep gwar nə ɗi. Yaksə abet-abet, bə kwakshii wur mo, kə baas wur mo katbal.

⁸ Bə gwar nə yool məreppée shi shii fin mo, ɗang wur doom mwaan, ɗəm ɗel ndəən Lu Naan ɗedes nə ashak kə mo zak. Wur nkaa mwaan, ɗang wur nkaa məreppée, kəzak wur nkaa kwoop Naan.

⁹ Kaade gurum mo naa wur nkaa mwaan, ɗang wur nkaa kwoop Naan,

¹⁰ bə mo man nə, a gwar ɗe di moo mang wur jì le mpwoo lu Naan ɗe moo pet a Ɗeret mbəkə nwur ɗang shool ɗi pə gurum mo. Nə aapwoo ngurum nə mo zam, kəzak nə lekəərmuut mo mbə mbii ɗe mo cin ngwar nə.

Pita Leshap Ngurum Mo nDəən Lu Naan Dedes

¹¹ Kaade gwar nə wur ɗyiin ndang Pita kə Joon, bə nə aapwoo ngurum nə mo zam, yaksə mo su ɗəm pə mo ɗi ndəən kuut ɗe moo pet a mə Solomon.

¹² Kaade Pita naa a kəsə, bə wur sat ngurum nə mo nənnee, <<Wun nen Isreil mo! A mii le ɗang bar gwar ɗesə nə aapwoo nwun yii? A mii le ɗang wuu ban yit nkaa mun, koo a shi mee ɗedes fun, koo a shi mee ɗeret fun, ɗang mu le ngwar ɗesə mwaan yii?

¹³ A Naan mə Abraham kə mə Aizik kə mə Jekop, kə mə puun fun mo, a wur le ngudak fin Jesu a ɗedes. Də a wun wu seet Jesu, ɗang wu cii wur ntoom Paillet, kaade Paillet sat nə, ɗyin mbə bwet Jesu.

¹⁴ Də wu cii ngwe Ɗebang, dewur a ngwe ɗe ndəre, mbəkə nwun ɗang mmo bwet a ngutukáa ɗi nwun.

¹⁵ Wu tu ngwe dewur a tuus mə seen, ɗe a wur shin seen ngurum mo. Dangbe Naan yool kə wur a peemúut, ɗang mun a langtəng mənə.

¹⁶ A shi shinzeen ndəən səm kə Jesu, a nə le ɗang gwar ɗesə, kat bar. Gwar ɗe wu naa, kə ɗe wu man sə. A ndəən səm kə Jesu, kə shinzeen ɗe nə put pə wur ɗi, a nə le ngwar ɗesə wur ɗee a ngu nkoom kədəng-dəng, a yit fuu jir.

¹⁷ <<Yaksə ɗyemnaa mo, wen man nə, mbii ɗe də wun kə nennan fuu mo, wu cìn nJesu, bə də wu cìn a mbə ciin man.

¹⁸ Dangbe Naan yit kə mo cìn mbii ɗesə mo jir, a mbəkə mmo gampwoo ɗe gyet Naan kə ten sat mpwoo nensatpwoo fin mo nə, Kristi fin mbə shwaajeel.

¹⁹ Wu tuwap, mbəkə nwun ciir pə Naan ɗi, mbəkə nNaan fwoo shikbish fuu mo ɗi nwun. Katɗang wu tuwap azeen-zeen, bə Naan mbə naa ngam wun shi mbii ɗe mo a mə Riin fin, mbəkə taji nə waam wun kas.

²⁰ Kə wur mbə lep Jesu Kristi, dewur kə ten bələp wur mbə wun.

²¹ Wur mbə tong ndəən dengnaan, ɗəm wul parɗe Naan ciir kə mbii mo ɗee a ɗepwoo jir akudang. Kaade gyet Naan kə ten cweer mpwoo nensatpwoo fin ɗebang mo pəgyet ɗi yam-yam sə.

²² Gyet Mosis sat nənnee, <Daa Naan fuu mbə yool kə mee ngusatpwoo fin nwun, mbut nnen fuu mo, kaa wen sə.> Nə a təng nwun lekom, kə nwun kələng mbii dewur mbə sat mo ɗi nwun jir.

²³ Koo a ngwe dedangyii de baa wur mbə lekom kə nwur kələng ngusatpwoo Naan mənə di kas, bə mon nshang wur baa kə nə mbut nen Naan mo.

²⁴ Nensatpwoo mə Naan mo jir, yool mbít Samuwel, kə nensatpwoo Naan de mo jì mbwoon wur zak, mo jir mo kə ten leshap nkaa teer desə mo.

²⁵ Pwoo de gyet Naan wur cweer mpwoo nensatpwoo fin mo nə a mbə wun, kə nwun sekop mə mbii de gyet Naan wur kə ten cweer mpuun fuu mo shi toom, kə de gyet wur sat Abraham nənəe, <A ndəən dāng fwaa, bə gurum de ndəən yil nə mo jir, mon nkat deret.>

²⁶ Kaade Naan wur bələp ngudak fin, bə Naan wur shee lep wur shin jì a pə wun di, mbəkə nwur le deret di nkaa wun, kə mbəkə nə ciir di kə koo a wii ndəən wun, kə nwur yit cìn mbii debish mo di.>>

4

Pita Kə Joon, Ntoom Nennan Mo

¹ Kaade Pita kə Joon, mo di nkaa leshap ngurum nə mo, bə pak pris mo, kə ngwe dedes mə nentap Lu Naan dedes, kə pak nen Sadusi mo, mo jì pə mo di.

² Nə láa mmo mbut, mbəde jeplep devəl nə mo, nkaa kám ngurum mo nə, Jesu kə yool a peemúut. De nə kám nə, katdang gurum mo murep, bə mon nyool a peemúut mmənə.

³ Mo yaa Pita kə Joon, bə mo dām shoot mo teer nlushoot, mbəde kansəən kə cìn.

⁴ Jir aasə gurum mo des mo shinzeen mpwoo nə, de daas mo kus kə wul ngal paat.

⁵ Dədaar nə, bə nen taatələng mə nen Yahudi mo, kə nen denan-nan mo mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo kuur ashak, nJerusalem.

⁶ Kə Anas dewur a pris dedes met jir, wur di ashak kə mo, kə Kayafas, kə Joon kə Alekzanda, kə nen de mo a dāng mə pris dedes met jir nə zak.

⁷ Kaade mo lep kə mmo dām jì kə Pita kə Joon, bə mo le mmo dar ntoom mo. Yaksə mo doom tal pə mo nənəe, <<A shi dedes mə wii, koo a ndəən sām mə wii, bə wuu cìn mbii desə yii?>>

⁸ Mbəde Pita wur gam kə Riin Debang, bə wur lap mmo nənəe, <<Wun nen taatələng mə gurum mo, kə nen denan-nan mo.

⁹ Katdang wu tokdyeel mun cicinsə a mbə deret de mo cìn ngwar de də wur a kurumkut sə, kə nkaa ar de gwar nə wur dee a debəbar sə,

¹⁰ bə wu yit kə mbii desə dee a mə man pə wun di, kə nen Isreil mo jir nee, a shi sām mə Jesu Kristi ngu Nazaret, de wu pwas wur nkaa shiyeep dewur muut, dāngnaan yool kə wur a peemúut. A mbə Jesu, dāng gwar desə wur dar ntoom fuu a debəbar.

¹¹ A Jesu a ngwe de mo kə ten ran pwoo nkaa wur ndəən bəət-haal mə Naan nənəe, <Ngək de wun nen dyiklu mo wu cii, bə a nə dee a ngək dekəkoop met jir ndəən kwang mə lu nə.>

¹² Baa gurum mon nwaa mak kat mee bam pə mee ngwe di kas. Mbəde ndəən yil desə jir, bə baa Naan kə shin dedes mmee ngwe, mbəkə nwur bam gurum mo di kas, tēng a ndəən sām mə Jesu Kristi bejee dak>>

¹³ Kaade mo naa Pita kə Joon, mo leshap balbal, baa kə mee kəarmuut kas, bə nə aapwoo mmo, mbəde baa Pita kə Joon mo a mee mbii kas, kəzak baa mo kə kam tang ran dām jong kas zak nə tang mo pətuup nə de mo ashak kə Jesu.

¹⁴ Baa nenbeetpwoo nə mo mak cìn mee mbii kas, mbəde mo naa gwar de mo kə bar wur nə, wur dar di ashak kə Pita kə Joon.

¹⁵ Aasə, bə mo le kə mmo pwat kə Pita kə Joon, mbəkə mmo beet di ashak mbii de mon ncìn kə mo.

¹⁶ Mo sat nənee, <<Mmun ncìn a mii kə nen desə mo yii? Azeen-zeen gurum de moo tong ndəən nJerusalem jir, mo kə man nə, Naan kə cìn mee mbii lukshik dedes nsar kə Pita kə Joon, dang baa mun mmak cípwoo nə kas.

¹⁷ Mbəkə taji gurum mo des mo kələng pwoo desə nə kas, bə wu yit kə mmun cí mmo nə, taji mo baa leshap di mmee gurum ndəən səm mə Jesu kas.>>

¹⁸ Kaade mo waa pet Pita kə Joon mo del, bə mo sat mmo balbal nənee, <<Taji wu baa wu sat meepwoo, koo wu kám mee mbii ndəən səm mə Jesu kas.>>

¹⁹ Dangbe Pita kə Joon mo lap mmo nənee, <<Wun shikáa fuu wu beet, kyet nən nret nNaan nyit kə mmun cìn a mbii de wun wu sat aa? Koo a mbii de Naan sat yii?

²⁰ Baa mun mbə nook leshap nkaa mbii de mu naa, kə mbii de mu kələng kas.>>

²¹ Abwoon de mo kə gwak mo balbal kə lekəərmuut mmo, bə mo bwet mo, baa nenbeetpwoo nə mo mak cin mee kar debish mPita kə Joon kas, mbədə gurum nə mo jir, mon nkaa kwoop Naan mbə mbii de mo naa nə cìn.

²² Gwar de mo bar wur shi ar de mə aapwoo nə, bit wur mo met nlaarfeer.

Nenshínzeen Mo Dangnaan Mbə Leshap Deret Nə

²³ Kaade mo bwet Pita kə Joon, bə mo dəm pə nniyee fur mo di. Mo sat nniyee fur nə mo, mbii de pris denan-nan mo, kə nen denan-nan mo sat mmo jir.

²⁴ Kaade nen shinzeen nə mo kələng pwoo mənə, bə mo dangnaan shi pətuup məndong, nənee, <<Daa Dehai, de waa a le deng kə yil, kə am kuur mo, kə mbii de mo ndəən mo jir.

²⁵ Gyet a shi Riin Debang, bə waa a leshap mpwoo mə kərem fwaa dewur a puunkaam fun Devit nənee <A mii le dang gurum de baa mo a nen Yahudi mo kas, mo yool ntuup yii? A mii le dang gurum nə mo kə pan debish ndəən pətuup fur mo, mbə cìn mbii debuu mo yii?

²⁶ Deskoom de mə yil nə mo,
mo kə dak sut fur mo mbə lek,
kə nenpanyil mo
kə balkaa fur mo ashak,
mbəkə mmo yaa lek di kə Daa Naan
kə Kristi fin zak.>

²⁷ Mbədə azeen-zeen ndəən pee nkaam desə, bə Herot kə Pontus Paillet, ashak kə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə nen Isreil mo, mo kə kuur ashak, mbəkə mmo dee a shaarlek mə ngudak fwaa Jesu Debang, de waa a bələp wur, de a gha le nwur dee a Kristi.

²⁸ Mo kuur ashak, mbəkə mmo cìn koo a mbii dedangyii de a gha aa ten a le shi iiko fwaa kə rebet fwaa nə, mbii nə mon ncìn a kəsə.

²⁹ Yaksə Daa Naan a naa kəərmuut de moo le mmun. A shínbal mmun kərem fwaa mo, mbəkə mmun satpwoo fwaa di balbal, baa ashak kə kəərmuut kas.

³⁰ A le kən iiko fwaa nə bar gurum mo, kə a le kə mbii lukshik mo kə mbii aapwoo mo cìn ndəən səm mə ngudak fwaa Jesu Debang.>>

³¹ Kaade mo kyes dangnaan mənə, bə pee de moo kuur di ashak, nə səən. Mo gam kə Riin Debang jir, yaksə mo yaa satpwoo mə Naan balbal agaak, baa ashak kə kəərmuut kas.

Nenshínzeen Nə Mo Lelong Fur Mo Ashak

³² Nen de mo shinzeen nJesu jir, bæ pan mo mo, kə məse mo mo dee a deməndong jir zak. Baa mee gurum ndəən mo mak sat nə, long fin nə a mənə mbəshin kas, dang mo le mbii fur mo jir, ashak.

³³ Jeplep nə mo dee a langtəng shi iiko, nkaa yool mə Daa Jesu a peemúut. Daa Naan le deret nkaa mo jir hakyeng.

³⁴ Baa mee ngwe dee, a ngujeel ndəən mo koo məndong kas, mbəde nen de mo kə maar mo, kə lu mo, bæ mo sərep mo jir,

³⁵ bæ mo jì shin shool mə mbii de mo kə sərep nə mon njeplep mə Jesu nə mo. Bə jeplep nə mo shwap shool nə nnen shinzeen nə mo nciit-nciit, mbəkə koo ngwe dedangyii, bæ wur kat mbii dewur kə rebet.

³⁶ Kaade mo nkaa cìn mənə kəsə, bæ Josep ngu Livai, dewur put a nyil nSaiprus, kə de jeplep nə mo le səm nwur a Barnabas, (de shii mə səm mənə a nə, Ngwe dewur kə caapee).

³⁷ Wur mang mee maar fin seet, bæ wur jì shin shool nə jir njeplep nə mo.

5

Ananiyas Kə Mat Fin Saffira

¹ Mee gwar di, de moo pet səm wur a Ananiyas, kə mat fin Saffira, mo mang mee maar fur mo seet.

² Dangbe wur kə mat fin mo balpwoo mo ashak, mbəkə mmo sok pak shool nə di, dang Ananiyas jì shin koor shool nə njeplep nə mo.

³ Dangbe Pita sat nənee, <<Ananiyas, a mii le dang a yit kə nngujwaan gam pətuup fwaa, kən nghan cìn dung di nRiin Debangyii? Mbəde aa sok pak shool maar nə.

⁴ Akudang aa mang maar nə a seet, bæ baa də nə a mwaa kas aa? Kəzak abwoon de də a mang maar nə a seet, bæ baa shool nə a mwaa kas ee? A mii le dang a kat pan mə cìn mbii desə ndəən pətuup fwaa yii? Baa a cìn dung desə nə a ngurum mo kas, a cìn dung nə a nNaan.>>

⁵ Kaade Ananiyas kəlong pwoo mənə, bæ wur taa nyil, wur muut. Nen de mo kəlong muut nə jir, bæ kərmuut dedes yaa mo hakyeng.

⁶ Zəlang mo jì del ndəən lu nə, bæ mo bwoot kúm wur nə shi zaal, bæ mo mang kúm nə put kə nə a tool, dang dəm wum wur.

⁷ Abwoon de mo tong koo awa kun sə, bæ mat wur Saffira jì del nlu nə. Baa war man mbii de nə kə tung kas.

⁸ Pita tal pə war nənee, <<Yi sat nghan, kyet a jee mə shool de wu seet kə maar nə ndesə aa?>> War lap nənee, <<Ii, a jee shool nə mmənə.>>

⁹ Pita sat nwar nənee, <<A mii le dang wu balpwoo ashak kə mish fii, mbəkə nwun wu kam Riin mə Daa Naan di ee? Yi kəlong shii mə nen de mo waa nwum mish fii mo kə jì wul mpwoo lu sə. Mo mbə mang kúm fii nə put kə nə a kəsə zak.>>

¹⁰ Abet-abet bæ war sham taa nyil nshii Pita, yaksə war muut. Kaade zəlang nə mo jì del nlu nə, bæ mo kat war kə muut, bæ mo mang kúm nə put kə nə a tool, bæ mo dəm wum war pəshak kə mish fer.

¹¹ Kərmuut dedes yaa nen shinzeen nə mo jir, kə nen de mo kəlong pwoo nkaa mbii mənə mo.

Jeplep Mo Cìn mBii Lukshik Kə mBii Aapwoo Mo Des

¹² Jeplep nə mo cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo des, nnaar gurum nə mo. Nenshínzeen nə moo kuur ashak jir ndəən kuut mə Solomon shi pətuup deməndong.

¹³ Dangbe ndæen koor gurum de baa mo shinzeen kas, bæ baa mee ngwe mak gung, dewur mbàlkáa fin ashak kə mo kas. Jir kəsə, bæ gurum mo kə kwoop mo hakyeng.

¹⁴ Gurum mo des, daas mo kə shurep mo, mo shinzeen nDaa, bæ mo balkaa fur mo ashak kə nen shinzeen nə mo, de nen shinzeen nə mo des hakyeng.

¹⁵ Mbə mbii aapwoo de jeplep nə mo cìn, bæ gurum mo kok nengok mo jì le pəkom ar nkaa gwaansaam mo, kə kurkwaa mo, mbəkə katdang Pita jì del, bæ mə riin wur nə ntáa tung pak nengok nə mo di.

¹⁶ Nen de mo ndæen yil de mo neer Jerusalem ciirkaat mo jì kuur. Mo jì kə nen de baa mo kələng koom kas, kə nen de riin debish mo kə lejeel mmo, bæ jeplep nə mo bar mo jir.

Mo Lejeel nJeplep Nə Mo

¹⁷ Pris dedes met jir kə nen de mo ashak kə wur jir, de mo a soon mə nen Sadusi mo, mo gam kə zuur mbə jeplep nə mo.

¹⁸ Mo yak jeplep nə mo, mo dəm le mo ndæen lushoot.

¹⁹ Dangbe mpar, bæ mee ngulep mə Daa jì wang pwoo lushoot nə mmo, bæ wur pwat kə mo, dang wur sat mmo nənee,

²⁰ <<Wu dəm, wu dar ndæen Lu mə Naan dedes nə, kən nwun satpwoo mə seen desə nə di ngurum mo jir.>>

²¹ Kaade mo kələng pwoo mənə, bæ daar mbít-mbít, mo dəm del ndæen Lu mə Naan dedes nə, bæ mo yaa kámpwoo Naan ngurum mo. Bə pris dedes met nə jì kə nen de mo ashak kə wur, bæ mo pərep nenbeetpwoo mo, kə nen dənən-nan de mə nen Yahudi mo, mo kuur ashak jir. Yaksə mo lep jepkam mo shindəm nlushoot nə, mbəkə mmo jì di kə jeplep nə mo.

²² Dangbe kaade jepkam nə mo dəm, bæ baa mo dəm kat jeplep nə mo di ndæen lushoot nə kas. Yaksə jepkam nə mo baaji sat mmo nənee,

²³ <<Mu kat lushoot nə a shishoot rərret, kə nentappee nə mo kə dar mpwoo lu nə mo, dang kaade mu wang lu nə, bæ baa mu kat jeplep nə mo di kas.>>

²⁴ Kaade ngwe dedes nkaa nentap Lu mə Naan dedes nə, kə pris dənən-nan mo kələng pwoo mənə, bæ nə daampee mmo zam, mbə jeplep nə mo, mbəde baa mo man mbii de nə kə kat jeplep nə mo kas.

²⁵ Mee gurum jì sat mmo nənee, <<Wu naa, nen de wu le mo ndæen lushoot sə, mon nkaa kam-kam ngurum mo ndæen Lu mə Naan dedes nə.>>

²⁶ Yaksə ngwe dedes nkaa nentap Lu mə Naan dedes nə dəm, ashak kə pak nentap lu mə Naan nə mo, mo dəm jì kə jeplep nə mo. Dang baa mo dəm jì kə mo a shi mee bal kas, mbəde mo kəer gurum nə mo, mbəkə taji gurum nə mo car mo shi ndəng kas.

²⁷ Kaade mo jì kə jeplep nə mo, bæ mo le mmo dar ntoom mə nenbeetpwoo nə mo. Yaksə pris dedes met jir nə tal pə Pita kə Joon nənee,

²⁸ <<Muu təərsar nwun balbal nə, taji baa wu kám mee mbii ngurum mo ndæen səm mə Jesu kas. Dangbe mbii de wuu cìn desə nə, wuu daar a mbəkə nwun sat di ngurum mo nə, a mun mu tu gwar desə nə, kəzak wu gam Jerusalem shi kám fuu desə nə zak.>>

²⁹ Dangbe Pita kə jeplep nə mo, mo lap mmo nənee, <<Nə a təng kə mun cìn a mbii de Naan sat, met mbii de gurum mo sat.

³⁰ Jesu de wu tu wur, de wu pwās wur nkaa shiyeepyoom, bæ Naan mə puun fun mo, kə yool kə Jesu a peemúut.

³¹ Naan kə yool kə Jesu a peemúut, bæ yaksə Jesu kə tong nsarse mə Naan, a wur a Laakop kə Ngubam zak. A wur wang ar tuwap nnen Isreil mo, mbəkə nNaan fwo shikbish mo mo di zak.

³² Mun a langtəng mə mbii desə mo, kə Riin Debəng de Naan shin nnen de mo cìn dyen wur, mo kə cìn langtəng nə a kəsə zak.>>

³³ Kaade kuur mə nenbeetpwoo nə mo kələng pwoo mənə, bə nə lāa mmo mbut hakyeng, dām wul a de moo rebet twe jeplep nə mo.

³⁴ Dang mee ngu Farisi de kə kām Wàar mə Mosis, di sām wur a Gamaliyel, gurum mo jir mo kə shin dedes nwur. Wur yool dar atəng ndəən lu beetpwoo nə, bə wur le kə mmo pwat kə jeplep nə mo a tool be reppee lee.

³⁵ Bə wur sat nnen beetpwoo nə mo nānee, <<Dyemnaa mo, nen Isreil mo. Wu tap kə mbii de wuu rebet cìn nən ndes desə mo.

³⁶ Gyet yam-yam, bə mee gwar de, de mo kə pet sām wur a Tudas, wur kə cam yool a kəsə. Gyet wur lekāa fin a koo mee ngwe dedes sə, de gurum mo koo kambil feer sə mo dām ndang wur. Dang abwoon de mo tu wur, bə nen de mo dām ndang wur nə jir, mo rangkāa, baa mo dee a mee mbii kas.

³⁷ Abwoon Tudas, bə Judas, mee ngu Galili yool zak, ndəən bit de moo tang duu gurum mo di, yaksə wur dul pak gurum mo dām ndang shin, dang abwoon de mo tu wur zak, bə nen de mo dām ndang wur jir, mo rangkāa.

³⁸ Mbəmənə an pə sat nwun, taji wu cìn mee mbii ndes desə mo kas. Wu yit mo mbəsut. Mbədə katdang pwoo de moo kām ngurum mo, kə dak de mo kə cìn nə a mə mase mə gurum, bə nən nyool dee a debuu.

³⁹ Dang katdang mbii de moo cìn nə a mə Naan, bə baa mu mmak se koorong nkaa mo kas. Wu tap taji nwun dee koo wun a nlek kə Naan sə kas.>>

⁴⁰ Nenbeetpwoo nə mo kələngkar Gamaliyel nə. Mo pərep jeplep nə mo cìn jì del zak, bə mo sarem mo, kəzak mo təərsar mmo balbal nānee, <<Taji baa wu sat mee pwoo di ndəən sām mə Jesu zak kas.>> Abwoon pwoo mənə, bə mo bwet mo.

⁴¹ Jeplep nə mo pwat ntoom mə nenbeetpwoo nə mo shi retnyit, mbədə mo mak shwaajeel mbə sām mə Jesu.

⁴² Yool parmənə, bə baa mo nook kām kə leshap mə Naan ngurum mo, ndəən Lu mə Naan dedes nə kə ndəən lu mə gurum mo, koo puus dedangyii kas, nə Jesu a Kristi.

6

Mo Bəlip Nenbam Mo Pwoovəl

¹ Kaade nenseet ndang Jesu mo doom yaa bul, ndəən meeteer mənə mo, bə mee bələp yool nnaar mə nnen de mo man pwoo mə nen Grik mo kə nen Yahudi de mo kə tong nJerusalem, mbədə nen de mo man pwoo Grik nə mo sat nə, baa mo kə shìn mbiise Matkāa fur mo mbut mbiise de moo shwap shidaar-shidaar kas.

² Aasə bə, jeplep de kaapaat baavəl nə mo pərep kuur mə nenseet ndang Jesu mo jir, kə mo sat nānee, <<Baa nə ret kə mmun nook satpwoo mə Naan, mbəkə mu dee di bək mbiise kas.

³ Mbə mənə, dyemnaa mo, wu bələp mee gurum mo pwoovəl nnaar fuu, de mo kə mase daret, kə de mo gam kə Riin Debəng, kə de mo manshii mə mbii zak. Mbəkə mun le mo tap di kə dak shwap mbiise nə.

⁴ Dang mun, mbə sekyeen kə dangnaan shidaar-shidaar kə satpwoo mə Naan.>>

⁵ Pwoo de jeplep nə mo sat nə, ret nkuur mə nenseet ndang Jesu nə mo jir. Aasə bə mo bələp Stivin, dewur gam kə shinzeen, kə Riin Debəng, kə Filip, kə Prokorus, kə Nikanor, kə Timoti, kə Parmenas, kə Nikolas ngu Antiyok, de gyet wur kə piring mbə seyil nNaan mə nen Yahudi mo.

⁶ Mo jì kà nèn ðe mo kà bələp mo ntoom jeplep nə mo, bə mo dangaan kəzak mo lesar fur mo nkaa mo.

⁷ Pwoo Naan nə sekyeen, dəm wul a ðe nenseet ndang Jesu ðe mon nJerusalem mo bul ðes hakyeng, kà pris mo ðes mo shinzeen nJesu Kristi.

Mo Yaa Stivin

⁸ Stivin, dewur gam kà ðeret kà bal mə Naan, wur cìn mbii lukshik mo, kà mbii aapwoo ðenan mo nnaar gurum mo.

⁹ Dangbè pak gurum mo ði, ðe mo a mmee lu Naan ðe mo kà pet a lu Naan mə nèn Frimen mo. Nèn ðesə mo a nnen Yahudi ðe mo pwat nyil nSairin, kà Alekzandriya, kà ngaar yil nSilisiya, kà mə yil Eshiya mo zak, mo yool kà pwoo mo, kà beetshik nkaa Stivin.

¹⁰ Dang baa mo mak katbal ðe mon ndar kən mo cìn beetshik ði kà Stivin kas, mbəde wur leshap a shi dyen ðe Riin mə Naan shin nwur.

¹¹ Mo kar pak gurum mo a səsok, mbəkə mmo sat ði nənee, <<Mu kələng Stivin satpwoo ðebish nkaa Mosis, dang wur baa satpwoo ðebuu nkaa Naan zak.>>

¹² Pwoo ðe mo sat nə láa ngurum nə mo mbut, bə pak nèn ðenan-nan mo, kà pak nenkám Wàar Mosis mo. Mo yool kà tuup, mo dəm yaa Stivin, bə mo jì kà wur ntoom mə kuur mə nenbeetpwoo mo.

¹³ Kəzak mo jì kà langtəng mə dung mo, ðe mo sat nənee, <<Gwar ðesə wur leshap ðebish nkaa Lu Naan ðedes nə, kà nkaa Wàar Mosis shidaar-shidaar zak.

¹⁴ Mu kələng wur sat nə, Jesu ngu Nazaret mbə shirip Lu mə Naan ðedes nə, kən nwur cəar kà mbii ðe muu loot kà cìn mo, ðe gyet Mosis shin mo mmun.>>

¹⁵ Nèn ðe moo tong ði a pee beetpwoo nə jir, mo ban yit fur mo nkaa Stivin, bə mo naa yit wur nə ðee a koo yit ngulep mə Naan sə.

7

Stivin Leshap nKuur Mə Nenbeetpwoo Mo

¹ Pris ðedes met jir nə wur tal pə Stivin nənee, <<Mbii ðe moo sat nkaa gha sə, mo azeen aa?>>

² Yaksə Stivin lap nənee, <<Dyemnaa mo, kà puun mo, wu lekom, kən nwun kələng mbii ðe an mbə sat nə ði. Gyet Naan Dehai wur woo shin fin mpuun fun Abraham, bə wur kutði nyil mMesopotamiya, akudang wur dəm tong ndəən yil nHaran.

³ Naan sat nwur nənee, <A yool a yit yil fwaa, kà dang fwaa mo zak, kən nghan dəm ði mmee yil ðe an mbə kám nə ngha.>

⁴ Abraham yool yit yil nèn Kaldiya mo, kən wur dəm tong ði ndəən yil nHaran. Abwoon ðe puun Abraham muut nyil nHaran, bə Naan jì kà Abraham ndəən yil ðesə, ðe wuu tong ndəən nə yaksə.

⁵ Dangbə baa Naan shin rep pak yil nə Abraham, mbəkə nə ðee ði a mə kaa wur, koo kaa mang shii mändong sə kas. Jir kəsə, bə Naan cweerpwoo Abraham nə, wur mbə shin yil nə Abraham, kà nə ðee a mbii sekop wur, dəm wul kà dang wur ðe mon nji mwoon wur zak. Koo ðe gyet mbít mənə, bə baa Abraham kà mee làa kas aku.

⁶ Gyet Naan sat zak nənee, <Dang Abraham mon mbə ðee a məzep mo ndəən mee yil ðeci. Nenyil mənə mon nle kà mmo cìn ðak laatong zak, kà mon nle mmo ðee a kərem mo, mbə bit kambil feer.>

⁷ Naan wur baa sat dyikye zak nənee, <An mbə tokdyeel nnen ðe mo le mo ðee a kərem, dang abwoon mənə, bə an mbə pwat kà mo aku mbut yil mənə, mbəkə mmo jì seyil ði nghan ndəən pee ðesə.>

⁸ Naan sat Abraham can-can, kə nə dee a Səmpwoo (alaama) mə pwoo de Naan kə ten cweer nAbraham shi toom. Mbə mənə kaade Abraham làa Aizik, bə wur can dyem fin nə nkaa puus ndepwookun. Aizik can làa wur Jekop a kəsə zak, kə Jekop can jep fin mo, de mo a puun fun de kaapaat baavəl sə mo a kəsə zak.

⁹ <<Puun fun desə mo, mo cìn zuur kə Josep, yaksə mo seet kə wur sham nyil Ijip koo kərem sə. Dangbe Naan di ashak kə wur.

¹⁰ Naan bam Josef mbut jeel de mo taa nkaa wur jir. Naan shin deret nJosep, kə manshii mə cìn mbii ntoom Feero, mishkoom Ijip, de nə le nwur den Josep a dedes nkaa yil Ijip, kə nkaa lu fin zak.

¹¹ Mee neen dedes taa nyil Ijip jir, kə yil nKeenan de nə jì kə jeel dedes hakyeng, de le baa puun fun mo kat mbiise kas.

¹² kaade Jekop kələng nə, mbiise di nyil Ijip, bə wur shee lep puun fun mo sham nyil Ijip nə.

¹³ A ndəən sham mo ndevəl nyil Ijip nə, dang Josef woo shin ndyemnəən fin mo. A mpeemənə, bə Feero man dang mə Josep mo jir.

¹⁴ Abwoon mənə, bə Josep lep kə mmo kàa pet puun fin Jekop kə nen wur mo jir. Nen de mo pet mo shin sham nyil Ijip nə jir, mo wul laarpwoovəl baapaat.

¹⁵ Nə le dang Jekop sham nyil Ijip, bə wur sham muut a nyil mənə, kəzak puun fun mo jì murep a nyil Ijip zak.

¹⁶ Yaksə mo kok kúm mo mo kàa kə mo nyil nShekem, mbəkə mo wum mo di ndəən kəcir de gyet Abraham kə seet shi azurfa mo, nsar jep Hamor mo.

¹⁷ kaade pee nə wul kus, mbəkə nNaan gam mbii de gyet wur kə ten cweer Abraham, bə nen fun mo kə bul des ndəən yil Ijip nə hakyeng.

¹⁸ Nen Ijip mo lep mee mishkoom depwoo nyil Ijip, de baa wur man mee pwoo nkaa Josep kas.

¹⁹ Mishkoom desə wur gwam puun fun mo, dang wur shin jeel mpuun fun mo, wur le kə mpuun fun mo fwo jep fur mo mbəkə mmo murep di.

²⁰ A ndəən bit mənə, bə mo làa Mosis. Gyet Mosis a mee làa deret naa zam. Puun wur mo kyeer wur ndəən lu mbə tar kun.

²¹ Dang kaade mo put dəm le wur a təleng, bə reep Feero mang Mosis dyel, kə nwar kyeer wur koo làa fer sə.

²² Mo kám man mə nen Ijip mo mMosis jir, yaksə wur yool dee a mee ngwe dedes ndəən mbii dewur sat mo, kə mbii dewur cìn mo zak.

²³ <<Kaade Mosis wul bit mo laarfeer, bə wur pan mputuup fin mbə dəm naa dyemnəən fin nen Isreil mo.

²⁴ Yaksə wur taa naa mee ngu Ijip nkaa shinjeel mmee ngu Isreil. Bə Mosis dəm bam ngu Isreil nə, kə nwur lap di ngwar nə. Yaksə Mosis tu ngu Ijip nə.

²⁵ Mosis pan nə, nen fin mo mmanshii mənə nə, Naan mbə bam mo a shi sar fin. Dang baa mo manshii nə kas.

²⁶ Daar nə, bə Mosis kat mee nen Isreil mo vəl, pə lek nshak. Yaksə wur rebet ben mo, kə wur sat mmo nənəe, <Daa mo, wun a dyemnəənshak, a mii le dang wuu lek nshak yii?>

²⁷ Dangbə gwar dewur nkaa shinjeel ngənəən nə, bet Mosis shin baa aku, kə nwur sat mMosis nənəe, <A wii le gha a mishkoom kə ngutokdyeel nkaa mun ii?>

²⁸ Aa rebet tu wen a kaade doon a tu ngu Ijip sə mee?>

²⁹ Kaade Mosis kələng pwoo mənə, bə wur su ar yil Ijip, kə nwur dām tong dī nyil mMidyan, koo məzep sə. A ndəən yil mMidyan nə, bə Mosis lāa jep demish mo vəl.

³⁰ <<Abwoon bit mo laarfeer, bə mee ngulep mə Naan jì woo shin mMosis, shi mbəlem wus nkaa mee laaləət a yil kus kə zuul Sinai.

³¹ Kaade Mosis naa wus nə, bə nə aapwoo nwur, bə wur gyes dām dī kus rep laaləət nə, mbəkə nwur naa dī rərret, bə wur kələng doo mə Daa, nənēe,

³² <A an a Naan mə puun fwaa mo, Naan mə Abraham, kə mə Aizik, kə mə Jekop.> Yaksə Mosis daar, mbəde kəərmuut fes yaa wur zam, baa wur katbal dewur mbə mak naa wus nə kas.

³³ Daa Naan sat mMosis nənēe, <A shwat kwoopshi de mon nshii fwaa, mbəde pee de aa dar dī yaksə, nə a pee dəbang.

³⁴ Azeen-zeen, an kən naajeel nen fen de mon nyil Ijip, kən kələng gwan mo mo. Mbəmənə kən sham, mbəkə nghan bam mo dī zak. Mbə mənə, a jì kə nghan lep gha shindəm nyil Ijip.>

³⁵ <<Gyet nen Isreil mo cii Mosis, bə gyet mo sat nənēe, <A wii le gha a mishkoom kə ngutokdyeel nkaa mun yii?> A Mosis a ngwe de gyet Naan lep wur, mbəkə nwur dee a Taakyeen kə Ngubam mə nen Isreil mo shi bam mə ngulep mə Naan de gyet wur woo shin mMosis ndəən rep laaləət a yil sə.

³⁶ A Mosis put kə nen Isreil mo ndəən yil Ijip, kəzak gyet wur cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo ndəən yil Ijip nə, kə ndəən Am kuur Denaat, kə a naaryil, mbə bit mo laarfeer zak.

³⁷ <<Gyet a Mosis sat nnen Isreil mo nənēe, <Naan mbə yool lep mee ngusat pwoo Naan nwun, koo an sə, mbut nnen fuu mo.>

³⁸ Gyet Mosis dī ashak kə kuur nen Isreil mo a naaryil, ashak kə puun fun mo, kə ngulep mə Naan de gyet wur leshap kə Mosis nkaa nzuul Sinai. A mbəde gyet Mosis kə kələngkar mə seen pə Naan dī shin mmun.

³⁹ <<Dangbe gyet puun fun mo cii cìn mbii de Mosis sat, kəzak mo toklong shi Mosis, kə mo le mputuup fur mo mbə waa baa dām Ijip.

⁴⁰ Mo sat Eeron nənēe, <A kəlem pak naan mo mmun, de mon ntaa mmun akyeen. Mbədə baa mu man mbii de nə kat Mosis de gyet wur put kə mun ndəən nyil Ijip kas.>

⁴¹ A ndəən meeteer mənə mo, bə mo kəlem mee laanəng kə nə dee mmo, koo mee naan sə. Mo jì kə mbiizuum mo laanəng nə, yaksə mo serəbet mə retnyit mbə naan de mo kəlem shi sar fur mo.

⁴² Mbə mənə bə Naan cəər kəbwoon mmo, kəzak wur le kə mmo seyil dī nzar mo, kə mbii de adeng mo. Kaade mo kə ten ran ndəən bəət-haal mə nensatpwoo kə Naan mo nənēe, <Wun nen Isreil mo, ndəən bit delaarfeer sə mo a naaryil, bə baa gyet wu saa long mo, kə wus mbiizuum mo, a mbə an kas.

⁴³ Dang gyet wuu mang a Tent mə kùm Molek, wu mwaan kə nə, kə zar mə kùm fuu Refan. Wu kəlem mbii desə mo, mbəkə nwun seyil dī mmo. Mbə mənə, bə an mbə le kə mmo dām kə wun jong-jong, de dām del yil de abwoon mBabilon.>

⁴⁴ <<Gyet puun fun mo kə Tent mə langtəng nə, Naan dī ashak kə mo a naaryil. Mo dak Tent mənə a nciit-nciit kə de Naan shin mMosis naa. Mosis sat mmo tap dak a kəsə zak.

⁴⁵ Abwoon mənə, bə puunkaam fun mo lap Tent mənə pə puun fur mo kə mmo mang Bit mə Daa nə pan kaade mo del ashak kə Joshuwa ndəən yil de Naan shin mmo. Naan ceen nenyil mənə mo, de baa mo a nen Yahudi mo kas, a yit puun fun mo. Tent mənə war dī jì wul mbít mə Devit.

⁴⁶ Devit kat deret ntoom Naan, wur dang, mbəkə nwur dyik mee peetong di nNaan mə Jekop.

⁴⁷ Dangbe a Solomon yool dyiklu Naan nə.

⁴⁸ Jir kəsə, bə baa Daa Naan Dehai kə tong a ndəən lu de gurum mo dyik kas. Pwoos desə nə nciit kə pwoos de gyet ngusatpwoos Naan ten sat nənee,

⁴⁹ <Naan sat nə, dengnaan nə a peetong fen, kə yil desə nə a pee leshii fen zak. Wun ndyik a mee lu dədang nghan yii? Peede an nnookdi a nii?

⁵⁰ Baa a sar fen le mbii desə mo jir kas aa?>

⁵¹ <<Wun nencinshik mo, de pətuup fuu mo dee a koo mə nenkum mo sə. Wuu dee a komjoor mo mbə ciikəlongpwoos mə Naan, kəzak wu cii Riin Debang shidaar-shidaar, kaade gyet puun fuu mo kə cən sə. Mbəmənə wun a koo puun fuu mo gyet sə zak.

⁵² Gyet puun fuu mo shínjeel nnenkop pwoos Naan mo jir. Gyet mo twe nen de moo leshap nkaa jì Ngwe de ndəre sə, de yaksə bə a wun seet wur, dang a wun, wu tu wur zak.

⁵³ A wun a nen de wu lap Wàar mə Naan dewur shin nwun nsar nenlep mə Naan mo, dang baa wu cən mbii de Wàar nə mo sat kas.>>

Mo Tu Stivin Shi nGyak Mo

⁵⁴ Kaade nenbeetpwoos nə mo kəlong pwoos de Stivin sat mmo, bə nə láa mmo mbut des hakyeng, yaksə mo ərep sar fur mo mbə tuup.

⁵⁵ Mbədə Stivin gam kə Riin Debang, bə wur naapee kaa adeng, bə wur naa Dehai mə Naan, kə Daa Jesu kə dar nsarse kə Naan zak.

⁵⁶ Bə Stivin sat nənee, <<Wu naa mo wang dengnaan, kəzak Làa kə Gurum kə dar nsarse mə Naan.>>

⁵⁷ Dangbe gurum nə mo lep or shi doo dedes, kə mmo duur kom fur mo shi sar fur mo, bə mo yool su jì taa nkaa Stivin.

⁵⁸ Mo dul wur put mbwoon pee nkaam nə, bə mo car wur shi gyak bə wur muut. Nen de mo car Stivin nə mo, shwat nlər fur mo, mo le pə mee zəlang de moo pet səm wur a Sool.

⁵⁹ Kaade mon nkaa car Stivin, bə wur nkaa dangnaan nənee, <<Daa Jesu, a lap seen fen.>>

⁶⁰ Yaksə wur kurum mfurum, bə wur petpee shi doo dedes nənee, <<Daa Naan, a fwoos shikbish desə nə mmo.>> Kaade wur sat pwoos mənə, bə wur muut.

8

Sool Shínjeel Nenseet nDang Jesu Mo

¹ Nə fes ret nSool nyit zam, mbədə mo tu Stivin.

Parpuus mənə, bə jeel dedes nə taa nkaa kuur mə nenseet ndang Jesu de moo tong nJerusalem. Mbə jeel nə, bə mo rangkàa jir, dəm ndəən yil nJudiya, kə Samariya, təng dee a jeplep nə mo de nJerusalem bejee dak.

² Pak nen de mo kəər Naan, mo wum Stivin, kəzak mo yém mmaap mbə muut wur nə.

³ Dangbe Sool shínjeel nenseet ndang Jesu nə mo des hakyeng. Wur dəm del shitul-shitul, kən nwur yak daas mo, kə shurep mo, dəm shoot mo ndəən lushoot.

Mo Kop Pwoos Naan nDəən Pee Kaam nSamariya

⁴ Nen de mo rangkàa nə mo. Mo dəm kop pwoos Naan ngurum mo koo a pee dedangyii de mo dəm di.

⁵ Filip dəm mmee pee kaam de nen nSamariya, wur nkaa leshap ngurum mo nkaa Kristi mpee mənə.

⁶ Kaade kuur mə gurum nə mo kələng, dang mo naa mbii lukshik de Filip pə cìn mo zak, bə mo lekom, kəzak mo lepan fur mo nkaa mbii dewur sat nə.

⁷ Riin debish mo lep or dedes, kəzak mo pwat mbut ngurum mo des. Mo bar gurum mo des de shik mo mo fii, kə kəbel mo.

⁸ Mbə mənə, bə gurum mo kat retnyit des ndəən pee nkaam mənə.

Simon nGwu Mulak

⁹ Mee gwar dewur di ndəən pee nkaam nə, de səm wur a Simon, de mbə bit mo des, bə wur kəcin mulak, kəzak wur kəcin mbii aapwoo mo a yit mə nen Samariya mo. Wur cutzung nə, dyin a mee ngwe dedes.

¹⁰ Gurum mo jir mo kə lepyit nkaa wur, yool ndedyeen mo, dəm wul ndenannan mo, dang moo sat nə, gwar desə wur aa bal mə Naan de moo pet a iiko Dedes Met

¹¹ Moo lepyit nkaa wur, a mbəde bit mo des, bə wur cìn mbii aapwoo mo a yit mo mo shi mulak nə.

¹² Dang kaade mo shinzeen mpwoo deret de Filip sat mmo, nkaa mulki mə Naan, kə nkaa Jesu Kristi zak, bə mo cìn baptisma ndaas mo, kə shurep mo de mo shinzeen.

¹³ Simon shikaa fin shinzeen zak, bə mo cìn baptisma nwur. Abwoon mənə, bə wur dəm ndang Filip, dang nə aapwoo nwur mbə mbii lukshik mo, kə dak dənən-nan dewur naa Filip kəcin mo.

¹⁴ Kaade jeplep de moo tong nJerusalem mo kələng nə, nen Samariya mo kə lappwoo Naan, bə mo lep Pita kə Joon dəm pə mo di.

¹⁵ Kaade Pita kə Joon mo dəm wul, bə mo dangnaan nkaa nen de mo shinzeen nə. Mbəkə nNaan shin Riin Debang de mmo.

¹⁶ Mbədə baa Riin Debang kə sham nkaa memee ndəən mo kas. Mo kə cìn a baptisma mmo ndəən səm mə Daa Jesu bejee dak.

¹⁷ Pita kə Joon, mo lesar fur mo nkaa mo, bə Naan shin Riin Debang ngurum nə mo.

¹⁸ Kaade Simon naa nə, moo shin Riin Debang nə nnen shinzeen nə mo, a mbəde jeplep nə mo lesar fur mo nkaa mo, bə wur shin shool mPita kə Joon, dang wur sat mmo nənəe,

¹⁹ <<Wu shin bal mənə nghan zak, mbəkə koo wii de wen lesar fen nkaa wur, bə wur nkat Riin Debang nə zak.>>

²⁰ Dangbə Pita sat nSimon nənəe, <<Waa kə shool fwaa nə, wun ndel nwus. Mbədə aa pan nə, a mmak seet mbiizuum mə Naan a shi shool.

²¹ Baa mee mbii bəl gha kə mun mbut dak fun desə nə kas mbədə baa pətuup fwa nə ndere a kəkyeen nNaan kas.

²² A tuwap mbə pan fwaa debish nə, kəzak a dang Daa Naan, mbəkə nNaan fwoo shikbish mə pan kə pətuup fwaa debish nə di ngha.

²³ Mbədə wen naa, aa gam kə zuur debish, dang aa dee a de bubwoot ndəən shikbish.>>

²⁴ Simon sat mPita kə Joon nənəe, <<Kuzuk, wu dang pə Daa Naan, mbəkə taji memee ndəən mbii de wu sat sə mo kat an kas.>>

²⁵ Abwoon de Pita kə Joon mo kə satpwoo nkaa Jesu, dang mo leshap Naan zak, bə kaade mo a ar kàa nJerusalem, bə mo taa kop pwoo deret nə ndəən jepyil mo des, de mo nSamariya.

Filip Kə Mee nGu Itiyopiya

²⁶ Mee ngulep mə Naan sat mFilip nənəe, <<A yool a sham nkor ngyeen a ar de nə yool nJerusalem dəm wul nGaza, de nə a naaryil.>>

²⁷ Wur yool seet, bæ wur taakáat kə mee ngu Itiyopiya dewur a meermuut. Wur a mee ngwe dedes dewur tap kə long mə mishkoom de mat, Kandes mə yil Itiyopiya. Gwar desə wur waa a nJerusalem mbə seylil nNaan.

²⁸ Kaade wur a ar baa waa, bæ wur kə tong ndəən mbiilang, wur nkaa tang bəət-haal mə ngusatpwoo mə Naan Aizaya.

²⁹ Bə Riin Debang sat mFilip nənee, <<A dəm kus kə mbiilang desə.>>

³⁰ Filip su dəm kus kə mbiilang nə, bæ wur kələng gwar nə nkaa tang bəət-haal mə ngusatpwoo mə Naan Aizaya. Yaksə Filip tal pə gwar nə nənee, <<A manshii mə mbii de gha nkaa tang nə aa?>>

³¹ Gwar nə lap nənee, <<Cirang dang an mbə mmanshii mənə di ii? Kat baa a mee gurum kámshii mənə nghan kas ii?>> Gwar nə sat mFilip kàa tong ashak kə wur.

³² A pwoo dewur nkaa tang nə ndəən bəət-haal nə ndesə, de nə sat nənee, <<Wur a koo təm de mo kə dəm kənə, mpee saa sə. Koo təm de dok tətək ntoom mə ngusaa shweep nə sə, Wur dok tətək a kəsə zak.

³³ Mbədə wur sham kə káa fin, bæ baa mo tokdyeel nwur nkaa zeen kas. A wii mmak yool leshap nkaa dang wur mo ii? Mbədə mo kə mang seen wur ndəən yil nə.>>

³⁴ Bə ngu Itiyopiya nə wur tal pə Filip nənee, <<A sat nghan. Gyet ngusatpwoo mə Naan desə wur leshap nə a nkaa wii? Wur leshap nə a nkaa shin aa? Koo a mee ngwe decì yii?>>

³⁵ Yaksə Filip doom leshap deret nkaa Jesu, shi pwoo de gwar nə kə tang nə.

³⁶ Kaade mon mwaan a ar nə, bæ mo jì wul mpee de am di, bæ ngu Itiyopiya nə wur sat mFilip nənee, <<A naa am səsə! A mii ncíi kə nghan cín baptisma nghan ii?>>

³⁷ Filip lap nənee, <<Katdang a shinzeen nJesu shi pətuup məndong azeen-zeen, bæ mon ncín baptisma nghan. Ngu Itiyopiya nə wur sat nə, Nshinzeen nə Jesu Kristi wur a Làa mə Naan azeen-zeen.>>

³⁸ Yaksə gwar nə wur le mbiilang nə dar. Bə Filip kə gwar de nə, mo sham ndəən am nə dukvəl, bæ Filip cín baptisma ngwar nə.

³⁹ Kaade mo kàa pwat mbut am nə, bæ Riin mə Daa, mang Filip dəm kə wur mmee mpee. Baa ngu Itiyopiya nə wur kutdi kə naa Filip zak kas. Yaksə wur sekyeen kə mwaan fin, kəzak wur gam kə retnyit.

⁴⁰ Gurum mo naa Filip ndəən yil Azotus. Wur dəm shipee-shipee ndəən pee nkaam nə mo jir, mbə kop pwoo deret nə, dəm wul nSizariya.

9

Tuwap Mə Sool

¹ Sool sekyeen kə shinjeel nnenseet ndang Jesu mo, wur tang ar mbə twe mo. Aasə bæ, wur dəm pə pris dedes met jir nə.

² Yaksə Sool dang pə pris dedes nə, mbəkə nwur shin lep a rəran mmo dewur ndəm kə mmo nLu mə Naan mo, de mo nDamaskus, mbəkə katdang wur kat nen de moo dəm ndang ar Jesu, koo daas mo kə shurep mo, bæ wur yak mo jì kə mo nJerusalem.

³ Kaade wur jì wul kus kə Damaskus, bæ nnen mman, bæ mee peebang tong adeng sham bangpee dewur de.

⁴ Yaksə wur taa nyil, kəzak wur kələng mee doo kə sat nənee, <<Sool, Sool! A mii le dang aa shinjeel nghan yii?>>

⁵ Yaksə Sool tal nənee, <<A gha a wii Daa?>>

Doo nə lap nənee, <<A an Jesu, de gha nkaa shinjeel nghan.

⁶ A yool a del ndaen pee nkaam na, ba mon nsat nghan mbii de na a tanga gha ncin.>>

⁷ Nen de mon mwaan na ashak ka wur mo dar tatok, baa mo le mee shap kas, mo kelaeng doo na, dang baa mo naa nguleshap na kas.

⁸ Sool yool dar atang, ba wur wang yit fin, dang, baa wur mak naapee kas. Mbə mənə ba mo yaa sar nwur, mo del ka wur nDamaskus.

⁹ Mbə teer mo kun, ba baa wur mak naapee kas, kəzak baa wur se mee mbiise, koo shwaa mee mbii kas zak.

¹⁰ Mee nguseet ndang Jesu di nDamaskus, de moo pet wur a Ananiyas. Daa sat Ananiyas ndaen suun nane, <<Ananiyas!>> Yaksə wur lap nane, <<An səsə Daa.>>

¹¹ Daa sat nwur nane, <<A yool a dam a ar desə, de moo pet a Sham ndər-ndər, ba a tal mee gwar de moo pet sam wur a Sool, wur a ngu Tarsus. Wur ntul Judas. Yaksə ba wur nkaa dangnaan.

¹² Ndaen suun wur, ba wur naa mee gwar de moo pet sam wur a Ananiyas, wur ji del, dang wur lesar fin nkaa wur, mbəkə nyit fin mo baa naapee di zak.>>

¹³ Dangbe Ananiyas lap nane, <<Daa, gurum mo des mo ka leshap nghan, nkaa niyang de gwar desə wur kacın nnen fwaa de mon nJerusalem.

¹⁴ Kəzak wur ji mpee desə nDamaskus, shipee de pris denan mo shin nwur, mbəkə nwur yak nen de mo shinzeen ndaen sam fwaa jir.>>

¹⁵ Dangbe Daa lap wur nane, <<A yool a dam, mbəde an kən bələp wur, mbəkə nwur cın dak di nghan. Wur mbə le kən nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas, ka mishkoom mo, ka nnen Yahudi mo man sam fen zak.

¹⁶ An mbə kām nwur jeel de nwur mbə shwaa mo mbə sam fen.>>

¹⁷ Ananiyas yool dam del ndaen lu Judas na. Wur lesar fin mo nkaa Sool, dang wur sat nane, <<Dyemnaa Sool, Daa Jesu dewur woo shin fin nghan, kaade gha a ar ji mpee desə, a wur lep an, mbəkə nghan baa a naapee di zak. Ka mmo gam gha shi Riin Debang zak.>>

¹⁸ Abet-abet berep mee mbii mo koo feel mə pupwap sə, mo pwat nyit Sool, mo sham dong nyil, ba yit wur mo cın naapee. Yaksə wur yool dar atang, ba mo cın baptisma nwur.

¹⁹ Abwoon dewur ka se mbiise, ba wur baa katbal zak.

Sool Kop Satpwoo Naan nDamaskus

Sool tong ashak ka nenseet ndang Jesu de mon nDamaskus, mbə meeteer mo ruk.

²⁰ Abet-abet ba wur dam ndaen lu mə Naan mo ba wur doom sat na, Jesu a Lāa Naan.

²¹ Nen de mo kelaeng wur jir, ba na aapwoo mmo, dang mo tal nane, <<Baa a gwar dewur twe nen de mo shinzeen ndaen sam mə Jesu, ndaen Jerusalem sə ndesə kas ee? Wur ji mpee desə a mbəkə nwur yak mo dam ka mo a bubwot pə pris denan-nan mo di zak kas aa?>>

²² Dangbe Sool katbal, kən nwur leshap di bal-bal, de na kām agaak na, Jesu wur a Kristi azeen-zeen. Pwoo dewur sat na mo, na daampee nnen Yahudi de moo tong nDamaskus.

Sool Put nSar Nnen Yahudi Mo

²³ Abwoon meeteer mo des, ba nen Yahudi mo beetpwoo ka sut, mbəkə mmo tu Sool di.

²⁴ Dang pwoo de mo bwot na taa nkom Sool. Mo tap pwoo lu de mon mpee nkaam na mpar ka puus, mbəkə mmo tu Sool de.

²⁵ Dangbe nen shinzeen de mo dam dang Sool na mo, mo mang wur ndaen kaci mpar, ba mo bwet wur sham mbwoon pee nkaam na ndaen mee fung.

Sool Wul nJerusalem

²⁶ Kaade Sool wul nJerusalem, bæ wur tang ar dewur mbæ bálkáa wur dí ashak kə nenseet ndang Jesu mo. Dangbe mo jir, mo kəər wur, mbæde baa mo shinzeen nə, wur kə dee a nguseet ndang Jesu kas.

²⁷ Yaksə a Barnabas jì kə wur pə jeplep nə mo dí, kən nwur leshap ngurum nə mo, kaade Sool kə naa Daa Jesu a ar, nə, Daa Jesu kə leshap kə Sool. Barnabas leshap mmo nkaa sat pwoo kə Naan ndəən Jesu agaak, de Sool kə cìn ndəən Damaskus, baa ashak kə mee kəərmuut kas, koo dəben.

²⁸ Aasə bæ wur tong ashak kə mo. Kəzak wur mwaan dām shipee-shipee ndəən Jerusalem, kəzak wur satpwoo kə Naan balbal ndəən sām mə Daa Jesu.

²⁹ Wur naa nleshap nə, kə beetshik kə nen Yahudi de moo kələng pwoo kə nen Helene mo, de nə le kə mmo tang ar de mon ntu wur dí.

³⁰ Jir aasə kaade nenseet ndang Jesu mo kələng mənə, bæ mo dām kə Sool nSizariya, kə mo lep wur shindəm nTarsus.

³¹ Abwoon mənə, bæ nenseet ndang Jesu de mon nJudiya, kə Galili, kə Samariya, mo tongriyang ndəən meeteer mənə mo. Shi bam mə Riin Debang, bæ nenseet ndang Jesu nə mo katbal, dang mo bul zak. Moo mwaan ndəən kəər mə Naan, dang moo shin dedes nNaan zak.

Pita Bar Aniyas

³² Pita mwaan shipee-shipee jir, bæ wur jì wul pə nen Naan mo, de mo kə tong nLidda.

³³ Yaksə wur kat mee gwar dí mpee nkaam mənə, de mo kə pet sām wur a Aniyas, dewur kə mee shwal de nə fii shik wur, de baa wur mak yool a peesaam kas, mbæ bit mo pwookun.

³⁴ Pita sat nwur nənee, <<Aniyas, Jesu Kristi wur bar gha. A yool a cibet mbiisaam fwaa.>> Abet-abet, bæ wur yool.

³⁵ Kaade jir nen de mo kə tong ndəən Lidda kə Sharon mo naa wur bar, bæ mo cəər kə pətuup fur mo, de nə le mmo shinzeen nDaa.

Pita Yool Kə Tabita A Peemúut

³⁶ Mee mat seet ndang Jesu war dí ndəən yil nJoppa, de sām war a Tabita, sām war nə shi liispwoo mə nen Heleni mo a Dokas, de shii kənə a <<Tap.>> Mat desə war kə cìn dak deret mo, dang war kə bam nenjeel mo zak.

³⁷ Ndəən meeteer mənə mo, bæ mee shwal yaa war, de nə le nwar muut. Kaade mo vwang kúm war, bæ mo le ndəən mee ludeng.

³⁸ Lidda kus kə Joppa, bæ kaade nenseet ndang Jesu mo kələng nə Pita dí nJoppa, bæ mo lep gurum mo vəl shindəm pə wur de, mbəkə mmo dang dí pə wur, kə nwur jì pə mo dí kəkəlak, taji wur taa dee bir kas.

³⁹ Pita yool dām ashak kə mo, kaade mo jì wul, bæ mo kàa kə wur ndəən ludeng nə. A pee de matkaa mo jì dírang pə wur dí. Mo nkaa wal, dang mo kám nlər mo, kə leelep mo, de də Tabita kə raa mmatkáa nə mo, bæ war kutdí seen.

⁴⁰ Dangbe Pita le mmo pwat a tool jir, bæ wur kurum mfurum, kə nwur dangnaan dí. Yaksə wur cəər pə kúm nə de, wur sat nənee, <<Tabita yi yool.>> Yaksə war wang yit fer. Kaade war naa Pita, bæ war yool tong atəng.

⁴¹ Bə wur yaa sar nwar, dang wur diyeep war dar atəng. Bə wur pərep nen mə Naan nə mo, kə matkaa nə mo, bæ wur shin Tabita mo kə seen.

⁴² Mbii desə nə dee a deməman ndəən yil nJoppa jir, bæ gurum mo des mo shinzeen nDaa.

⁴³ Pita tong ashak kə mee ngudak shim, de mo kə pet sām wur a Simon, mbə teer mo des de nJoppa nə.

10

Pita Kə Konilus

¹ Mee gwar di ndəən Sizariya, de sām wur a Konilus, wur a mee ngwe dedes, dewur kə tap kə shiitooon mo kambil məndong, de mə yil Itali.

² Wur a mee ngwe dewur le pətuup fin nkaa Naan, kəzak wur kəər Naan ashak kə nenlu fin mo jir. Wur shin zuum ngurum mo des, kə wur kə naa ndang Naan shidaar-shidaar.

³ Parmeeci sə, koo kun de mə puus sə, bə ndəən suun, bə wur naa ngulep kə Naan agaak, dang ngulep nə sat nwur nənee, <<Konilus,>>

⁴ Bə Konilus naa ngulep nə shi yit kəərmuut, bə wur sat nənee, <<A mii yii Daa?>> Ngulep mə Naan sat nKonilus nənee, <<Naan kə lap dang fwaa mo, kə mbiizuum de aa shin nenjeel mo, bə mo kəkàa wul pə Naan di adeng, dang mo dee a mbii de Naan pan gha zak.

⁵ Mbəməənə, bə a lep mee gurum mo dām nJoppa, mbəkə mmo dām pet mee gwar de mo kə pet sām wur a Simon Pita, jì ntul fwaa.

⁶ Wur tong a nlu Simon ngudak shim, de lu wur nə kus kə pwoo Am kuur sə.>>

⁷ Kaade ngulep mə Naan leshap kə Konilus, bə Konilus pet kərem fin mo vəl kə mee shiitooon, dewur a ngwe de ndəre mbut nen de mo kə cin dak ntul fin shidaar-shidaar.

⁸ Abwoon dewur sat mmo mbii de nə cin jir, bə wur lep mo dām nJoppa.

⁹ Daar nə, bə mo yaa ar, bə mo jì wul kus kə pee nkaam nə. Pita kəkàa nludeng mbə dangnaan, koo puus a naar sə.

¹⁰ Neenlāa nwur, dang wur rebet mee mbii dewur nse. Kaade mo kutdi nkaa cet mbiise nə, bə Pita cin mee suun.

¹¹ Dee wur naa dengnaan nə wang, dang mee mbii tong adeng sham koo haal dedes sə. Mo yaa sham kənə nyil shi kwang nə mo feer.

¹² Ndəən nə, bə koo a luwaa dedangyii, de mo kə mwaan shi shii feer mo, kə de mo kə fee shi but mo, kə nyer de mo kə yool ncáap mo dibut jir.

¹³ Bə Pita kələng mee doo kə sat nənee, <<Pita a yool, a can a se.>>

¹⁴ Dangbe Pita lap nənee, <<Hai Daa! Baa wen kən cam se mee luwaa debuu, koo de baa nə ret kə ngu Yahudi se kas.>>

¹⁵ Pita waa cin kələng doo nə de zak, de nə sat nənee, <<Mbii de Naan kə le a debang, bə taji waa a le a debuu kas.>>

¹⁶ Mo cin a kəsə dām wul ar kun, bə mo waa baakàa kə haal nə adeng.

¹⁷ Kaade Pita nkaa panshii mə suun nə, bə nen de Konilus lep mo sə, mo kə ten yap lu mə Simon nə mo kat, bə mo jì dar mpwoo lu nə.

¹⁸ Mo petpee, bə mo tal nənee, <<Kyet gwar de mo kə pet wur a Simon Pita sə, kə tong a nlu desə ee?>>

¹⁹ Kaade Pita kutdi nkaa panshii mə suun desə nə, bə Riin mə Naan sat nwur nənee, <<A naa mee gurum mo kun, mo pə yap gha.

²⁰ A yool, a sham, kə nghan seet ashak kə mo, baa a shi mee kyetwo kas, mbəde a an lep mo.>>

²¹ Bə Pita sham pə nen nə mo di, bə wur sat mmo nənee, <<An sə, a an a ngwe de wun pə yap nə. Wu jì a mbə miyi?>>

²² Mo lap nənee, <<A mee ngwe dedes nkaa shiitooon mo, de mo kə pet sām wur a Konilus dewur a mee ngwe de ndəre, ngukəər Naan. De nen Yahudi mo jir mo kə kwoop wur. A mee ngulep mə Naan debang jì sat nwur nə, wur lep mo pet gha, kə nghan dām di ntul fin, mbəkə nwur kələng mbii de gha mbə sat nə di nwur.>>

²³ Pita del kə des dekun nə mo nlu, mbəkə mmo teer di.

Daar nā, bā Pita yool seet ashak kē mo. Pak nenseet ndang Jesu de mon nJoppa mo seet ashak kē wur.

²⁴ Daar nā, bā mo dām wul nSizariya. Konilus nkaa dānaa mo. Wur kē ten pārep dāng fin mo, kē shaar fin mo, mo kuur ashak des.

²⁵ Kaade Pita a ar del ndāen lu nā, bā Konilus kaat wur, bā wur taa mPita ntoom, mbā seeyil nwur.

²⁶ Dangbe Pita diyeep Konilus, bā wur sat nānee, <<A yool atāng, wen shikāa fen, an a gurum koo waa sē zak.>>

²⁷ Pita nkaa leshap kē Konilus, bā kaade wur del, ndāen lu nā, bā wur kat gurum mo kē kuur ashak des.

²⁸ Pita sat mmo nānee, <<Wun shikāa fuu wu man nā, baa nā ndāre kē ngu Yahudi balkaa fin ashak kē mee soon deci mo, koo wur jì pā mo dī kas. Dangbe Naan kē kām nghan, kē taji wen mpet mee gurum a debuu, koo debish kas.

²⁹ Mbā mēnā, kaade wu lep mo pet an sē, bā wen jì pā wun dī, baa wen cii kas. Mbāmēnā wen rebet kēlēng mbii de nā le kē nwun pet an nā.>>

³⁰ Konilus sat nānee, <<Nā kus aa teer mo feer cicinsā, nciit kē pee kēsā, bā nkaa ndang Naan nkun mā puus ndāen lu fen. Bā nnaa mee gwar sē, de nlār wur mo piyaa pet-pet, wur jì dār a kyeen fen.

³¹ Yaksā wur sat nānee, Konilus! Naan kē lap dāng fwaa, kē mbiizuum de aa shin nenjeel mo sē, mo dee a mbii de Naan wur pan gha zak.

³² Mbā mēnā a lep-lep dām nJoppa, kē mo dām pet mee gwar de sām wur a Simon Pita, wur kē tong a ntul mā Simon ngudak shim, de lu wur nā kus kē pwoo am kuur sē.

³³ Abet-abet bā wen nlep-lep shindām pā gha dī. Nā ret zam kaade a jì mpee desā. Mun sē jir ntoom mā Naan yaksā, mbākā mmun kēlēng mbii de Daa wur sat nghan, mbākā nghan sat dī mmun.>>

Pita Leshap nTul Konilus

³⁴ Pita leshap mmo nānee, <<Azeen-zeen wen naa nā, baa Naan kē bakyit mmee gurum kas.

³⁵ Dangbā Naan wur kē lap gurum mo jir, de mo kē kār wur, kēzak moo cìn mbii deret mo zak.

³⁶ A pwoo de Naan wur lep nnen Isreil mo ndesā. Moo leshap deret, de nā a mā tongriyang mmo ndāen Jesu Kristi, dewur a Daa mā mbii mo jir,

³⁷ Wun shikāa fuu, wu man mbii aapwoo de mo kē cìn ndāen yil nJudiya jir. Gyet mo shee cìn nā a nGalili, abwoon de gyet Joon ngucìn baptisma wur leshap mmo nkaa nā.

³⁸ Desā nā a pwoo nkaa Jesu Ngu Nazaret, de gyet Naan doo Riin Debang kē iiko nkaa wur. Wur dām koo a pee dedangyii, bā wur cìn dak deret, dewur bar nen de mon ndār bal mā nngujwaan jir, mbāde Naan ashak kē wur.

³⁹ Mun a langtāng mā mbii dewur cìn mo jir ndāen yil nJudiya, kē ndāen Jerusalem zak. A wur a de gyet mo tu wur, kaade gyet mo pwas wur nkaa shiyeepyoom sē, dee wur muut.

⁴⁰ Jir aasā Naan yool kē wur a peemúut parpuus dekun, kēzak Naan le kē nwur woo shin fin mmun agaak.

⁴¹ Baa a gurum mo jir mo naa wur kas, dāng wur woo shin a mmun, de Naan kē ten bēlāp mun, kē mmun dee dī a langtāng fin. Gyet muu se mbiise kē shwaa am ashak kē wur, abwoon dewur kē yool a peemúut zak.

⁴² Wur sat mmun balbal nā, mu satpwoo mā Naan ngurum mo jir zak, kē mmun tong a langtāng dī nā, a Jesu wur a gwar de Naan shin dedes nwur,

mbəkə nwur dee di a ngutokdyeel nnen de mmeen mo, kə nnen de mo kə murep mo zak.

⁴³ A wur a ngwe de gyet nensatpwoo mə Naan mo jir, mo kə ten tong a langtəng wur nə, a mbə səm wur, dang koo a ngwe dedangyii dewur shinzeen, bə wur nkat fwo mə shikbish wur mo.>>

Mo Shin Riin Debang nNen De Baa Mo A nNen Yahudi Mo Kas

⁴⁴ Kaade Pita kutdi nkaa leshap desə mmo, bə Riin Debang sham nkaa nen de mo pə kələng pwoo nə jir.

⁴⁵ Nen Yahudi de mo a nen shinzeen de mo jì ashak kə Pita sə, nə aapwoo mmo, Mbədə mo naa Naan shin Riin Debang shi zuum nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.

⁴⁶ Mo kələng mo kə leshap shi pak liispwoo mo, dang mon nkaa shin dedes nNaan. Bə Pita sat nənee,

⁴⁷ <<Kyet mee gurum mmak cii nkaa am de mon ncìn baptisma di nnen desə mo aa? Mbədə mo kə lap Riin Debang nə a kaade gyet mmun mu lap sə.>>

⁴⁸ Yaksə Pita le kə mo cìn baptisma mmo ndəən səm mə Jesu Kristi. Mo dang pə Pita, mbəkə nwur pan yém di ashak kə mo mbə rep meeteer mo ruk akudang.

11

Pita Yakshii Mə mbii De Nə Cìn

¹ Jeplep mo kə nenseet ndang Jesu de mon nJudiya, mo kələng nə, pak gurum de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo kə lappwoo Naan zak.

² Kaade Pita kaa wul nJerusalem, bə nen shinzeen de mo kə can mo, mo yool kə pwoo nkaa wur.

³ Mo sat nənee, <<Waa dəm a del nlu mə nen de nsuluk mo har a se mbiise ashak kə mo.>>

⁴ Aasə bə Pita yaa yakshii mə mbii de nə cìn jir, wur sat mmo nənee,

⁵ <<Də an ndəən pee nkaam nJoppa, bə kaade an nkaa dangnaan bə wen suun. Bə ndəən suun nə, nnaa mee haal dedes de nə tong adeng sham de, nə kə kwang mo feer, nə sham wul pə an di.

⁶ Wen ban yit nkaa nə, bə nnaa longlu mo, kə luwaayil mo, kə mbii de mo kə fee shi but mo, kə nyer de mo kə yool ncáap, mo di ndəən nə.

⁷ Bə nkələng mee doo, de nə sat nghan nənee, <Pita, a yool a saa mo, a se.>

⁸ Dangbe wen nsat nənee, <Hai Daa! Baa wen kən cam se mee luwaa debuu, koo de baa nə ret kə ngu Yahudi se kas.>

⁹ Yaksə doo nə cìn sat di nghan adeng nənee, <Mbii de Naan le a debang, bə taji a le nə a debish kas.>

¹⁰ Mo cìn a kəsə, dəm wul ar kun, bə mo waa baa dul haal nə kaa kə nə adeng.

¹¹ Abet, nciit kə mənə, bə gurum mo kun, de mo kə lep mo nSizariya mbə jì pet an, mo kə dar mpwoo lu de an di.

¹² Riin mə Naan sat nghan nə, a seet ashak kə mo, baa ashak kə mee kyetwo kas. Pak nenseet ndang Jesu mo peemee, mo seet ashak kə an zak, bə mu dəm mu del nlu kə gwar nə.

¹³ Yaksə gwar nə wur sat mmun nə, di naa mee ngulep mə Naan kə dar ndəən lu fin, dang ngulep nə sat ndyin nənee, <A lep shindəm nJoppa, kə mo pet mee gwar de mo kə pet səm wur a Simon Pita jì ntul fwaa.>

¹⁴ Wur mbə nsatpwoo nghan de nən nle kə nwun kat bam, waa kə nenlu fwaa mo jir.

¹⁵ <<Kaade ndoom leshap, bə Riin Debang sham nkaa mo, nciit kə də də wur sham nkaa mun nshee sə.

¹⁶ Bə nə le nghan panpwoo mə Daa, de gyet wur sat nənnee, <Joon kə cìn baptisma ngurum mo a shi am, dangnaan wur mbə ncìn baptisma nwun a shi Riin Debang.>

¹⁷ Katdang bə mbiizuum desə, de Naan wur shin mmo, nə a deməndong kə dewur shin mmun, mbəde mu shinzeen nDaa Jesu Kristi, bə wen a wii, de an mmak cii nNaan yii?>>

¹⁸ Kaade mo kələng pwoo mənə, bə mo dok tətək, yaksə mo kwoop Naan dedes. Mo sat nə, <<Daa Naan kə shínpee nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mbəkə mo tuwap, kə mo kat seen di zak.>>

Nbenseet nDang Jesu De Mon Antiyok

¹⁹ Nen de də mo rangkää mbə jeel de nə kə yool, de nə le gyet mo tu Stivin, bə pak mo dəm wul nyil mFonisha, kə Saiprus, kə pee nkaam nAntiyok. Baa mo satpwoo Naan nə, mmee nen decì mo kas, təng a nnen Yahudi mo bejee dak.

²⁰ Dangbe pak nen shinzeen nə mo, de mo a nen Saiprus mo, kə Sairin mo, mo dəm wul Antiyok, bə mo kop pwoo Naan nə nnen Helene mo zak, kəzak mo leshap deret ngurum mo nkaa Daa Jesu.

²¹ Iiko mə Daa nə di ashak kə mo, bə gurum mo des mo shinzeen, bə mo ciir kə pətuup fur mo pə Daa Naan di.

²² Pwoo nkaa mo nə wul nkom mə nenseet ndang Jesu de mo kə tong ndəən Jerusalem, bə mo lep Barnabas, kə nwur dəm de Antiyok nə.

²³ Kaade wur seet wul, bə wur naa deret de Naan le nkaa mo, bə wur kat retnyit, dang wur leshap mmo jir, mbəkə mmo dar balbal ndəən shinzeen nNaan azeen-zeen shi pətuup fur mo jir.

²⁴ Barnabas a mee ngwe de ndəre, kəzak wur gam kə Riin Debang, kə shinzeen zak. Gurum mo des mo shinzeen nDaa zak.

²⁵ Abwoon mənə, bə Barnabas dəm nTarsus, mbə yap Sool.

²⁶ Kaade wur kat Sool, bə wur ji kə wur nAntiyok. Mbə bit məndong, bə Barnabas kə Sool moo kaat ashak kə nen shinzeen nə mo, yaksə mo kám-kam ngurum mo. Mo shee pet nenseet ndang Jesu mo a Kristiyan a ndəən pee nkaam Antiyok.

²⁷ Ndəən teer mənə mo, bə pak nensatpwoo mə Naan mo pwat nJerusalem, bə mo ji Antiyok.

²⁸ Memee ndəən mo, de səm wur a Agabus, wur yool dar atəng, bə wur sat agaak shi iiko bal mə Riin Debang nənnee, <<Mee neen dedes nə mbə taa nkaa yil nə jir.>> Mo cìn mənə a ndəən bit de Klodiyus a mishkoom.

²⁹ Nenseet ndang Jesu mo le pətuup fur mo, kə koo weyi, bə wur shin mbii dewur mak, mbəkə mmo lep bam dəm di nnen shinzeen de mo kə tong ndəən yil nJudiya.

³⁰ Kaade mo cak zuum fur nə mo le ashak, bə mo lep shindəm nnen dənan-nan mə nen shinzeen de mo kə tong ndəən yil nJudiya nsar Barnabas kə Sool.

12

Mo Tu Jemis, Kəzak Mo Shoot Pita

¹ Ndəən teer mənə mo, bə mishkoom Herot doom shinjeel baanbaan nkaa pak nenseet ndang Jesu nə mo.

² Wur tu Jemis, dyemnəən mə Joon shi kwai.

³ Kaade mishkoom Herot naa muut mə Jemis nə ret nnen Yahudi mon nyit, bə wur waa cin shin yaa Pita zak. Desə nə den a nciit kə de mo kə se mbiise retnyit mə gilaas de baa nə kə yist kas

⁴ Kaade Herot yaa Pita, bə wur le wur ndəən lushoot, nsar shiitooon mo kaapaat baapeemee, mbəkə mmo tap wur de rərret. Herot kə lepan nə, dyin mbə put kə Pita ntoom gurum mo abwoon mə retnyit nə mbəkə tok diyeel.

⁵ Kaade Pita di a bəbwoot ndəən lushoot nə, bə nenseet ndang Jesu mon nkaa dangnaan hakyeng, mbə wur.

Mo Put Kə Pita nDəən Lushoot

⁶ Dangbə mpar, de daar bə Herot wur lepan mbə put kə Pita, mbəkə nwur shinjeel di nwur. Bə Pita nsaam nnaar shiitooon mo vəl. Mo bwoot wur shi shoobəring mo vəl. Nentappee mo de mpwoo lushoot nə, mon nkaa tappee rərret.

⁷ Yaksə ngulep mə Daa jì dar pə Pita di, bə peeəbang nə bangpee ndəən lu nə. Ngulep mə Daa cut Pita nkwoop, wur mii Pita, bə wur sat nənee, <<A yool nkyen>> Yaksə shoobəring de mo nsar wur mo dong nyil.

⁸ Ngulep nə sat nwur nənee, <<A lep lee fwaa, kəzak a jwal kwoopshi fwaa mo.>> Bə Pita wur cin mbii de ngulep nə sat. Ngulep nə sat nwur zak nənee, <<A səp mbiisəp fwaa. A jì ndang an.>>

⁹ Pita put dəm ndang ngulep nə. Baa wur man nə, mbii de ngulep nə cin nə azeen kas. Mbədə wur pan nə dyin a nsuun.

¹⁰ Kaade mo del nentappee denshee mo, kə devəl mo, bə mo jì wul mpwoo lu de mo dak a shi shool, de nii naa nkwoop pee nkaam, bə pwoo lu mənə wang shikáa fer. Bə mo pwat, mo yaa ar deməndong. Bə nnen mman, bə ngulep nə wur yit Pita mbəshin.

¹¹ Kaade Pita kə winshin mbut mbii de nə cin, bə wur sat nənee, <<Yaksə, wen mman azeen-zeen nə, a Daa lep ngulep fin, mbəkə nwur jì bam an di nsar Herot, kə mbii de nen Yahudi mon nkaa lepyit nə, nən ncin.>>

¹² Kaade wur winshin mbut nə a kəsə, bə wur dəm nlu Meeri nəən Joon, de moo pet wur a Maak zak. A pee de gurum mo kə kuur di des, kə mo nkaa dangnaan di.

¹³ Kaade Pita bwap pwoo lu, bə mee laareep de mo kə pet səm war a Roda, war jì mbə wang pwoo lu nə.

¹⁴ Kaade war kələng doo nə a mə Pita, bə baa war wang pwoo lu nə kas mbə retnyit. Dangbə war waa cin shin, kə nwar sat nnen de mo ndəən lu nə, Pita kə dar a tool mpwoo lu nə.

¹⁵ Mo sat nwar nənee, <<Yii tətətar aa?>> Dangbə war sat nə, təng a Pita azeen-zeen. Yaksə mo sat nənee, <<A ngulep wur.>>

¹⁶ Dangbə Pita naa a mbwap pwoo lu nə dak, bə kaade mo wang pwoo lu nə, bə mo naa a Pita azeen-zeen, bə nə aapwoo mmo zam.

¹⁷ Dangbə Pita dək sar mmo, mbəkə mmo dok tətək. Bə wur yakshii nə mmo, kaade Daa put kə dyin ndəən lushoot nə. Wur sat mmo zak nənee, <<Wu satpwoo desə nə nJemis, kə koor nen shinzeen nə mo zak.>> Abwoon mənə, bə Pita yool dəm mmee pee deci.

¹⁸ Kaade bitmang, bə mee bəlep dedes yool nnaar shiitooon de mo kə tap Pita ndəən lushoot nə, mbədə baa mo man mbii de nə cin Pita kas.

¹⁹ Herot kə le kə mmo dəm yappee de Pita dəm di, bə baa mo dəm kat wur kas. Herot tal pə shiitooon nə mo rərret, bə wur le kə mmo twe mo di. Abwoon mənə, bə Herot yool yit yil nJudiya, kə nwur dəm di nyil nSizariya, bə wur dəm cin mee rep teer mo de mpee mənə.

Muut Kə Herot

²⁰ Herot langtuup kə nen Taya mo, kə nen Saidon mo hakyeng. Aasə bə mo balkaa fur mo ashak, mbəkə mmo dām naa wur di. Mo shee yap ar de mon ndām naa Herot a pə Blastus di, dewur a ngwe dedes nkaa lu mishkoom nə. Yaksə mo dām pə Herot di, bə mo dāng pə wur, kə mmo kat tonggriyang di pə mishkoom, mbəde yil mo nii kat mbiise a ndəən yil mishkoom nə.

²¹ Kaade puus de mo kə le nə wul, bə Herot tap jwal lee fin de mə mishkoom, wur tap tong nkaa mbii tong mə dedes fin, bə wur leshap nnen nə mo.

²² Nen nə mo le or, dāng mo sat nənee, <<Desə nə a doo mə mee naan baa a mə gurum kas.>>

²³ Nnen mman, bə mee ngulep mə Daa Naan cut Herot, mbəde baa wur shin dedes nNaan kas. Bə yaksə nyet mo se Herot bə wur muut.

²⁴ Gurum mo des mo kələng pwoo mə Naan, bə mo shinzeen, bə pwoo mə Naan nə dām shipee-shipee zak.

²⁵ Kaade Barnabas kə Sool mo kyes dak fur, bə mo baaji nJerusalem ashak kə Joon de mo kə pet wur a Maak.

13

Mo Lep Barnabas Kə Sool

¹ Ndəən kuur kə nenseet ndāng Jesu de mon Antiyok, bə pak nensatpwoo mə Naan mo, kə nenkam-kām mo di. Barnabas, kə Simiyon de mo kə pet wur a detəp, kə Lusiyus ngu Sairin, kə Manayen dewur wurang ashak kə mishkoom Herot, kə Sool.

² Kaade mon nkaa seyil nDaa dāng mon nkaa yaa pwoo kə neen zak, bə Riin Debang sat nənee, <<Wu bələp Barnabas kə Sool wu le nghan, mbə dak de an kən mpet mo mbə cìn nə.>>

³ Bə mo yaa pwoo kə neen, dāng mo dāngnaan zak, bə mo lesar nkaa mo, bə mo bwet Barnabas kə Sool mo shinseet.

Mo Satpwoo Mə Naan nSaiprus

⁴ Riin Debang lep Barnabas kə Sool mo shindəm nSelusiya, bə mo dām del tii mpeemənə, kə mo dām de nSaiprus.

⁵ Kaade mo wul nSalamis, bə mo satpwoo mə Naan ngurum mo ndəən lu mə Naan mə nnen Yahudi mo. Joon de sām wur a Maak sə, wur de ashak kə mo mbə bam.

⁶ Abwoon de mo kə mwaan ndəən yil de Am kuur neer nə cəərkaat jir bə, mo dām wul mPafos, bə mo kat mee ngu Yahudi de mo kə petsəm wur a Barjesu wur a ngucìn yen debish, kəzak wur leshin a koo ngusatpwoo mə Naan sə, dāng baa wur a ngusatpwoo Naan kas.

⁷ Wur di ashak kə ngudak mə ngwe dedes nə, gofna Sarjiyus Polo, wur a mee ngumanshii mbii zam. Gofna nə wur pet Barnabas kə Sool, mbəde wur rebet kələng pwoo mə Naan pə mo di.

⁸ Dangbe Elimas nguyen debish sə, (A sām wur nə mmənə shi liispwoo mə Heleni) wur cii mmo, mbəde wur rəbet kə taji gofna nə wur shinzeen mpwoo mə Naan kas.

⁹ Dangbe Sool de moo pet wur a Pool, wur gam kə Riin mə Naan, bə wur ban yit fən nzəng nkaa ngucìn yen debish nə,

¹⁰ bə wur sat nənee, <<Waa làa mə ngunjwaan! Gha a shaarlek mə mbii de ndəre mo jir. Kəzak pətuup fwaa nə gam kə gwampee, kə cìn nyang. Aa daar shidaar-shidaar, mbəkə nghan cəər kə zeen mə Daa, mbəkə nə dee di a dung.

¹¹ A naa yaksə, Daa Naan wur mbə le kə gha dee a vum. Baa gha mmak naa puus kas, mbə reppee lee.>> Abet-abet, bə vuun, kə peenkwoo mo jì paa Elimas, bə wur doom yappee, mbə yap ngwe de mbə yaakam nwur.

¹² Kaade gofna nə wur naa mbii aapwoo mənə, bə wur shinzeen, mbəde nə fes aapwoo nwur nkaa kám dewur kələng nkaa Daa Naan.

Pool Kə Shaarmwaan Fin Mo nYil Antiyok

¹³ Pool kə nnen de mo ashak kə wur, mo yool mPafos, bə mo del ndəən tii, kə mo dām di mPaga de nə nyil mPamfiliya, bə Joon Maak yit mo mpeemənə, kə nwur baa dām di nJerusalem.

¹⁴ Mo yool mPaga, bə mo del dām Antiyok de nə mPisidiya. Parpuus Nookdi, bə mo del ndəən lu mə Naan, bə mo tong di.

¹⁵ Abwoon de mee gurum kə tang ndəən bəət-haal mə Wàar mə Mosis mo, kə ndəən bəət-haal mə nensatpwoo mə Naan mo, bə nen dənən-nan nkaa lu mə Naan nə, mo lep sat mmo nənəe, <<Dyemnaa mo, katdang wun kə mee pwoo de wun mbə sat ngurum nə mo, bə wu sat.>>

¹⁶ Pool yool dar atəng, bə wur diyeep sar wur, mbəkə ngurum nə mo dok de tətək, bə wur sat nənəe, <<Wun nnen Isreil mo, kə wun nen de baa wun a nnen Isreil mo kas, de wuu kəər Naan, wu lekom fuu mo.

¹⁷ Naan mə nnen Isreil mo, bələp puun fun mo dang wur le mo a dedes, bə mo a məzep ndəən yil Ijip. Wur put kə mo ndəən yil Ijip shibal fin dedes zak.

¹⁸ Mbə bit mo laarfeer, bə wur mang gung kə mo a naaryil.

¹⁹ Wur le kə mmo twe mee soon mo pwoovəl ndəən yil nKeenan, bə wur shin yil mənə nnen fin Isreil mo, bə nə dee mo a mbii kok kop. Mo tong ndəən yil mənə mbə bit mo kambil feer kə laarpaat.

²⁰ Abwoon mənə, bə wur shin nentokdyeel mo mmo, dām jì wul mbít mə ngusatpwoo mə Naan Samuwel.

²¹ Kaade mo dang pə Naan kə nwur shin mishkoom mmo, bə Naan shin Sool làa mə Kish mmo, dewur a dang mə Benjamin. Sool se mishkoom nə mbə bit mo laarfeer.

²² Abwoon de Naan shang Sool mbut ndak mishkoom nə. Bə wur bələp Devit kə nwur dee a mishkoom mo. Naan shin langtəng nkaa Devit nənəe, <An kən nkat Devit làa mə Jese, a ngwe de wen nrebet hakyeng. Wur mbə cin mbii de nsat mo nwur jir.>

²³ A ndəən dang mə gwar de desə, bə Naan jì kə Jesu Ngubam mbə nnen Isreil mo, kaade gyet Naan kə ten tuweer mmo sə.

²⁴ Akudang Jesu jì, bə Joon kə ten satpwoo Naan nnen Isreil mo jir nənəe, <Mo tuwap, mbəkə mmo cin baptisma di mmo zak.>

²⁵ Kaade Joon kus kə kyes dak fin, bə wur tal pə gurum nə mo nənəe, <Wun, pəpan nə, an a wii? Baa a an a ngwe de wun mbə dānaa jì wur kas. Dangbe wu lekom, mee gurum mbə jì abwoon fen, de koo a teng kwoopshi de nshii wur mo, bə baa deret fen nə mak kə nghan fwen teng kwoopshi wur nə mo kas.>

²⁶ <<Dyemnaa mo! Jep mə dang Abraham mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, de mo kə kəər Naan ndəən wun. A mbə wun jir, bə Naan kə lep pwoo bam desə nə jì.

²⁷ Nen de mo kə tong ndəən Jerusalem kə nennan fur mo, baa mo man nə, Jesu a Ngubam kas, kəzak baa mo manshii mə pwoo nensatpwoo mə Naan mo, de mo kə tang koo a parpuus Nookdi dedangyii kas zak. Gyet mo gampwoo de gyet nensatpwoo mə Naan mo kə ten sat kaade gyet mo tokdyeel muut nJesu sə.

²⁸ Koo de baa gyet mo kat wur cìn mee shikbish de nà mak muut nwur kas, bə mo dang pə Pailət kə mmo tu wur dī.

²⁹ Kaade mbii de mo kə ten nran nkaa wur mo gam jir, bə mo sham kə kúm wur nkaa shiyeepyoom nà, bə mo dām le kúm wur ndəən gwoot kəcir.

³⁰ Dangbe Naan yool kə wur a peemúut.

³¹ Mbə meeteer mo des, bə wur woo shin fin nnen de gyet mo kə mwaan ashak kə wur, yool nGalili jì nJerusalem. Yaksə bə mo dee a langtəng wur pə gurum mo dī.

³² Mmun, muu satpwoo deret nwun, a pwoo de gyet Naan kə ten cweer mpuun fun mo.

³³ Naan kəgam pə mun jep mo mo ndesə, kaade wur yool kə Jesu a peemúut. Desə nà nciit kə mbii de mo kə ten ran ndəən Zabura devəl sə nənēe, <Gha a Lāa fen, cicinsə an kən dee a puun fwaa.>

³⁴ A pwoo de Naan sat nkaa yool wur a peemúut ndesə nənēe, <Baa wur mbə baa cam muut de zak kas>

Kəzak Naan sat zak nənēe, <An mbə le deret de nà azeen-zeen nkaa wun, de gyet kən ten ncweer nDevit.>

³⁵ Kəzak, wur sat ndəən mee Zabura nənēe, <Baa gha mmak yit kə ngwe fwaa debang wam ndəən kəcir kas.>

³⁶ <<Gyet Devit kə cìn dak nciit kə dyen mə Naan mbít fin mo, bə wur muut, bə mo wum wur ashak kə puun fin mo, bə wur wam.

³⁷ Dang Jesu de Naan kə yool kə wur a peemúut, baa wur wam ndəən kəcir kas.

³⁸ Mbə mənə dyemnaa mo! Wu man nà, a mbə deret mə gwar desə nà, bə mun nkaa leshap nwun nkaa fwo mə shikbish fuu mo.

³⁹ A mbə Jesu zak, dang koo ngwe dedangyii dewur shinzeen, bə wur mbə kat bam ndəən shikbish mo jir. Dangbe baa Wàar Mosis nà mo mak bam wun mbut shikbish fuu mo kas.

⁴⁰ Mbə mənə, wu tap kə káa fuu mo, kə taji mbii de gyet nensatpwoo mə Naan mo sat nà sham taa nkaa wun kas. Gyet mo sat nənēe,

⁴¹ <Wu lekom, wun nenbákpee mo, nən aapwoo nwun, dang wu mmurep. Mbəda an mbə cìn mee dak ndəən teer fuu mo, dak de baa wun mbə shínzeen nnə kas, koo dāben. Koo de mee gurum leshap nwun nkaa nənēe, bə baa wun mbə shínzeen kas.> >>

⁴² Kaade Pool kə Barabbas mo a ar put ndəən lu mə Naan nà, bə gurum nà mo dang pə mo, mbəkə mmo cìn leshap dī nkaa mbii de mo kə sat mo, parpuus Nookdī de mbə jì zak.

⁴³ Bə abwoon de gurum mo rangkáa a peekuur nà, bə nnen Yahudi mo des, kə nnen de mo kə ciir dee a nnen Yahudi mo. Nen de moo lepyit nkaa Naan, mo seet ndang Pool kə Barnabas. Yaksə Pool kə Barnabas mo leshap mmo, shínbal mmo mputuup, mbəkə mmo mwaan dī ndəən deret mə Naan.

⁴⁴ Kaade parpuus Nookdī nà jì wul, bə nen pee nkaam nà mo des hakyeng mo baaji kuur, mbə kələng pwoo mə Naan nà, dee rep pak mo ndəən pee nkaam nà a lee dak.

⁴⁵ Dangbe kaade nnen Yahudi mo naa gurum mo kuur des, bə pətuup mo mo gam kə zuur zam, nà le mmo sat nà, mbii de Pool sat nà mo a dūng, dang mo leshap debuu nkaa wur zak.

⁴⁶ Yaksə Pool kə Barnabas mo waa sət leshap nà balbal agaak baa kə mee kəarmuut kas. Mo sat nənēe, <<Nə a təng kə mo shee satpwoo mə Naan nà a nwun, dang wu ciipwoo Naan nà, kəzak wu lesuk a koo baa wun kəkoop nà mbə kat seen de dām nghaa-nghaa kas. Bə yaksə, mun mbə yit wun, mbəkə

mmun dām mu satpwoo mā Naan nā de nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.

⁴⁷ Mbədə Daa kə sat mmun nānee, <An kən le gha, mbəkə nghan dee a peebang mbə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas. Mbəkə ndəən gha, bə gurum de ndəən yil nā mo jir, mo mbə kat bam dī.> >>

⁴⁸ Kaade nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo kələng pwoo mənə, bə mo kələng retnyit zam, kəzak mo lepwoo mā Naan a dedes. Nen de mo kə ten bələp mo le, mbəkə mmo kat seen de dām nghaa-nghaa dī.

⁴⁹ Pwoo kə Daa Naan nā dām shipee-shipee ndəən yil mənə jir.

⁵⁰ Dangbe nnen Yahudi mo kar pak shurep de mo kəər Naan, shurep dēnan-nan mo, kə nen dēnan-nan mā pee nkaam nā mo, kə mmo shinjeel de nkaa Pool kə Barnabas. Dangbe mo ceen Pool kə Barnabas put aku ndəən yil mo.

⁵¹ Bə Pool kə Barnabas mo bwap ərong de nən nkaa shii mo mo, mbəkə nā dee dī a langtəng nkaa nen pee nkaam nā mo, bə mo dām Ikoniyum.

⁵² Nenseet ndang Jesu mo gam kə retnyit zam, dang mo gam kə Riin mā Naan zak.

14

Pool kə Barnabas nDəən Yil Ikoniyum

¹ nDəən Ikoniyum, bə Pool kə Barnabas mo del ndəən lu mā Naan mā nnen Yahudi mo. Bə mo sat pwoo mā Naan, de gurum mo des ndəən nnen Yahudi mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo shinzeen.

² Dangbe nnen Yahudi de mo cii shinzeen mpwoo nā, mo kar, kəzak mo lepszii nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mbəkə mmo yool dī kə pwoo debuu nkaa nenseet ndang Jesu mo.

³ Pool kə Barnabas mo tong mpee nkaam mənə, mbə teer mo des hakyeng, kə mmo leshap ngurum mo nkaa Daa balbal agaak, baa ashak kə mee kəərmut kas. Mo dee a langtəng mā pwoo wur deret nā, mbədə Daa kə le kən Pool kə Barnabas mo cīn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo.

⁴ Nen pee nkaam nā mo bāksut vəl, pak mo dām ndang pwoo mā nnen Yahudi mo, dang pak mo dām ndang pwoo mā jeplep nā mo.

⁵ Nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, kə nnen Yahudi mo, mo balpwoo mo mo ashak kə nen dēnan-nan mā pee nkaam nā mo, mbəkə mmo shinjeel dī njeplep nā mo, kə mmo car mo dī shi ghək zak.

⁶ Yaksə kaade jeplep nā mo kələng mənə, bə mo pwat shwe dām mpee nkaam nListira kə Debi, de mo ngaar yil nLukoniya, kə pak jepyil de mo neer pee nkaam mənə mo.

⁷ Mo leshap deret ngurum mo mpeemənə mo zak.

Mo Car Pool nDəən Yil nListira

⁸ Ndəən Listira nā, bə mee gwar wur dī, de shii wur mo kut, mbədə pəgyet mo lāa wur a kurumkut bə baa wur kə cam mwaan shi shii fin kas.

⁹ Wur lekom mbəkə nwur kələng Pool de nkaa leshap. Pool ban yit nzəng nkaa gwar nā, bə kaade wur naa gwar nā kə shinzeen de nā mak kən mo bar gwar nā,

¹⁰ yaksə Pool sat shi doo dedes nānee, <<A yool a dar shi shii fwaa!>> Bə gwar nā wur sham yool metpee, dang wur mwaan zak.

¹¹ Kaade kuur mā gurum nā mo naa mbii de Pool cīn bə mo diyeep doo fur mo shi liispwoo mā nnen Lukoniya mo, mo sat nānee, <<A naan mo sham pə mun de, ndəən nan koo mun gurum sə.>>

¹² Mo pet Barnabas a Ziiyos, dang mo pet Pool a Hamis, mbæde a Pool wur a ngusatpwoo nə.

¹³ Yaksə mishkoom kùm de mə Ziiyos, de lu kùm wur nə kus kə pee nkaam nə, wur jì kə kus nəng mo, kə peldem mo, ngaar pəbong nə, mbæde wur kə kuur gurum nə mo, mo kə rebet wus mbiizuum njeplep nə mo.

¹⁴ Dangbe, kaade, Barnabas kə Pool mo kələng mənə, bæ mo yilang nlər fur mo. Mo shwe dəm dël ndəən kuur gurum nə mo, bæ mo le or, bæ mo sat nənee,

¹⁵ <<Hee des oo! A mii le dang wun pə rebet cìn mbii mənə ii? Mun a gurum mo koo wun sə. Mu jì mpee desə a mbəkə mmo satpwoo deret de nwun, mbəkə nwun yit mbii debuu sə mo dī, de baa mo kə mee koop nə kas. Mbəkə nwun jì pə Naan dewur kə seen. A wur le deng, kə yil, kə Am kuur mo, kə mbii de ndəən mo jir zak.

¹⁶ Də yam-yam bæ, a Naan shínpee ngurum mo jir, kə mo mwaan ndəən ar de mo kə rebet.

¹⁷ Jir kəsə, bæ baa wur kə cam nook cìn langtəng mbə shin fin kas, mbæde wur cìn mbii deret mo. A wur shin fwan sham nwun adeng, kə mbii kəkop fuu mo ntarpas, dang a wur shin mbiise nwun des zak, kəzak a wur gam pətuup fuu mo shi retnyit zak.>>

¹⁸ Jeplep nə mo leshap desə mmo, jir kəsə, bæ a prurut, dang mo cī nkuur kə gurum nə mo, mbəkə taji gurum nə mo wus mbiizuum mbə seyil mmo kas.

¹⁹ Dangbe pak nnen Yahudi mo pwat Antiyok, de nə mPisidiya, kə Ikoniyum, mo jì mangdyeen ngurum nə mo, de mo kar kuur gurum nə mo, mbəkə mmo yool dī kə lek nkaa jeplep nə mo. Yaksə mo car Pool shi ghək, bæ mo fee wur put kə nə abwoon pee nkaam nə. Mo pan nə, Pool kə muut.

²⁰ Dang kaade nenseet ndang Jesu mo jì neer Pool, bæ wur yool, wur dël ndəən pee nkaam nə. Daar nə, bæ wur kə Barnabas mo pwat dəm nDebi.

²¹ Pool kə Barnabas, mo dəm leshap deret nə nnen pee nkaam nDaabi mo, bæ gurum mo des mo shinzeen nDaa Jesu. Abwoon mənə, bæ mo baaji nListira, kə Ikoniyum, kə Antiyok zak.

²² Mo shínbal mputuup nenseet ndang Jesu mo. Mo leshap mmo, mbəkə mmo dar de balbal ndəən shinzeen mo, kə mo kám mo zak nənee, <<Mun shwaajeel des, akudang bæ mun mbə mmak dël ndəən pee dehai mə Naan.>>

²³ Pool kə Barnabas mo bələp nen denan-nan mo, mbə koo a kuur mə nenseet ndang Naan dəđang mo ii, ashak kə dang, kə yaa pwoo kə neen zak, bæ mo le nnen de mo bələp nə mo nsar mə Daa, de mo shinzeen nwur.

²⁴ Abwoon de mo kə taadel ngaar mPisidiya, bæ mo jì wul mPamfiliya.

²⁵ Kaade mo kə satpwoo nə ndəən Paga, bæ mo yool sham dəm Ataliya.

²⁶ Mo yool mpee mənə, bæ mo dël tii, kən mmo baaji dìn Antiyok, pee nkaam de də mo shee dangnaan di nkaa mo, mbəkə nderet mə Naan nə kyeer mo dī ndəən đak, de yaksə bæ mo kə cìn kyes.

²⁷ Kaade mo baaji wul, bæ mo pet kuur nenseet ndang Jesu nə mo ashak jir, bæ mo leshap ngurum nə mo nkaa mbii de Naan le kə mmo cìn, kə kaade wur wang ar mə shinzeen nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.

²⁸ Mo tong ndəən pee nkaam mənə des, ashak kə nenseet ndang Jesu mo.

15

Kuur Kə Nennan Mə Nen Jesu Mo nJerusalem

¹ Pak gurum mo tong nJudiya mo jì nAntiyok, bæ mo jì kám nenseet ndang Jesu nə mo nənee, <<Katđang baa mo can wun, kaade Wàar mə Mosis sat sə kas, bæ baa wun mbə mak kat bam kas.>>

² Pool kə Barnabas mo cìn beetshik des kə mo, nkaa kám mənə. Aasə bə, mo bələp Pool kə Barnabas kə pak gurum mo ndəən nen shinzeen nə mo, kə mmo dām nJerusalem pə jeplep mo di, kə nennan mə Eklesiya mo, mbəkə mmo dām beetpwoo desə nə di.

³ Eklesiya mo bwet mo, bə mo taa mer nyil mFonisha kə Samariya. Mo satpwoo tuwap mə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, kəzak kaade mo le pətuup mo mo pə Naan di. Pwoo desə nə jì kə retnyit nnenseet ndang Jesu nə mo hakyeng.

⁴ Kaade mo wul nJerusalem, bə nenseet ndang Jesu mo kə jeplep mo, kə nen denan-nan mo, mo kaat mo. Yaksə mo yakshii mə mbii de Naan wur cìn ashak kə mo jir.

⁵ Yaksə pak nen shinzeen de mo a mə ar mə nen Farisi mo, mo yool kə pwoo nənee, <<Nə ret kə təng mo can nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, kəzak nə a təng mo tap Wàar mə Mosis rərret zak.>>

⁶ Jeplep mo, kə nen denan-nan mə Eklesiya nə, mo kuur ashak, mbəkə mmo naashii mə pwoo desə nə di.

⁷ Abwoon de mo kə beetpwoo nə des ndər-ndər hakyeng, bə Pita yool dər atəng, bə wur sat mmo nənee, <<Dyemnaa mo! Wu man nə, Naan shee bələp an mbut nwun, mbəkə nghan sat pwoo deret nə di nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mmo shinzeen di.

⁸ Naan dewur man pətuup mə gurum mo jir, wur kám agaak nə, dyin di lap mo, kaade wur shin Riin Debang mmo, nciit kə de də wur kə shin mmun sə zak.

⁹ Baa Naan bəkyit mmun kə mo kas. Wur vvang shikbish de ndəən pətuup mo mo, a mbəde mo shinzeen.

¹⁰ Mbə mənə yaksə, bə a mii le dāng wun pə kam Naan ii? Wun nkaa le lée de toon nkaa took mə nenseet ndang Jesu mo, de koo a puun fun mo, kə mun, bə baa mu mak mang lée nə mo kas.

¹¹ Hai! Mu shinzeen nə, a mbə deret mə Daa fun Jesu, dāng mu kat bam, kaade mo kat bam nə sə zak.>>

¹² Kuur mə gurum nə mo dok tətək, kə mmo lekom mbə kələng pwoo mə Barnabas, kə Pool, kaade mo nkaa leshap mmo nkaa mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo, de Naan le kə mPool kə Barnabas mo cìn, ndəən nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.

¹³ Abwoon de mo kyes leshap nə, bə Jemis sat nənee, <<Dyemnaa mo, wu lekom kə nwun kələng an di.

¹⁴ Pita kə leshap nwun nkaa wal de Naan shee kám nə nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas. Wur shwat pak mo ndəən mo, mbəkə mmo dee di a nen fin mo.

¹⁵ Desə nə a nciit kə pwoo mə nensatpwoo mə Naan mo, de mo kə ten ran ndəən bəət-haal mə Naan nənee,

¹⁶ <Abwoon desə bə an mbə baaji. Mbəkə nghan mbaa di kə lu mə Devit de nə shirip sə di. An mbə baa diyeep kərem lu de mo kə shirip nə zak.

¹⁷ Mbəkə nkoor gurum mo jir, bə mo jì tang Daa di, kə jir nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, de an kən pərep mo, mbəkə mo dee di a nen fen mo.

¹⁸ A Daa kə sat a kəsə! Wur kə ten le kə mbii desə mo dee a deməman pegyet di yam-yam.>

¹⁹ <<Mbə mənə, nnaa mənə, bə taji wu le nə luk nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, de mo ciir kə pətuup fur mo pə Naan di.

²⁰ Dangbe mu ran lep a rəran mmo, mbəkə mmun sat di mmo nənee. Taji mo se mee mbiise de mo kə ten shin nkùm kas. Kəzak taji mo cìn ngaa kas. Taji mo se luwaa mə long de mo miyoor took nə kas. Kəzak taji mo se toom kas zak.

²¹ Mbəðə mo kə tang Wàar mə Mosis nə peedə ði yam-yam, koo a parpuus Nookði ðedangyii ndəən lu mə Naan nə mo jir, kə ndəən pee nkaam nə mo jir zak.>>

Mo Ran Lep nNen De Mo Shinzeen De Baa Mon A Nen Yahudi

²² Jeplep nə mo, kə nen ðenan-nan mo, kə nen shinzeen nə mo jir, mo naa nə, nə ret kə mmo bələp pak gurum mo nnaar fur, mbəkə mmo lep mo shindəm Antiyok ashak kə Pool kə Barnabas. Bə mo bələp Judas ðe moo pet wur a Barsabas, kə Silas zak, ðe mo a ðenan-nan mbut nnen shinzeen nə mo.

²³ Yaksə mo lep mo shindəm ashak kə lep a rəran ðe nə sat nənnee, <<Jeplep mo, kə nen ðenan-nan mə Eklesiya mo, mun ðyemnəən fuu mo, muu lep tokshik fun ðeðes ðəm pə wun ðyemnəən fun, nenseet ndang Jesu mo, ðe baa wun a nnen Yahudi mo kas. De wuu tong ndəən yil Antiyok, kə Siriya, kə Silisiya.

²⁴ Mu kələng nə, pak gurum mo ndəən nen ðe mo pwat pə mun ði, mo kə ðəm daampee nwun shi pwoo mo, kə mmo ringshii nwun. Bə baa a mun mu lep mo kas.

²⁵ Kaade mu kuur ashak, bə pwoo fun mo seet ndangshak, bə mu naa nə, nə ret kə mmun bələp pak gurum mo, mbəkə mmun lep mo ðəm pə wun ði. Mo ðəm ashak kə shaar fun mo Barnabas kə Pool.

²⁶ Mo kə shin seen fur mo mbə cìn ðak mə Daa fun Jesu Kristi.

²⁷ Mbə mənə, mu lep Judas kə Silas ðəm pə wun ði. Mo shikáa fur, mon nyakshii mə mbii ðe mə nran ndəən lep a rəran nə nwun shi pwoo.

²⁸ Mbəðə Riin Debang kə naa nə ret, ðang mmun mu naa nə ret a kəsə zak, mbəkə taji mo le mee lée toon nkaa wun, waa met mbii ðesə mo kas.

²⁹ Taji wu se mbiise ðe mo kə ten shin nkùm kas, kəzak taji wu se luwaa ashak kə toom kas. Taji wu se luwaa mə long ðe mo miyoor took nə kas, ðang taji wu cìn ngaa kas. Katðang baa wuu cìn mbii ðesə mo kas, bə nə ret zam. Dang mukaat. Wu tongriyang.>>

³⁰ Mo lep nenlep nə mo shinseet, bə mo ðəm Antiyok, a mpee ðe kuur mə nenseet ndang Jesu mo ði ashak, bə mo shin lep ðe a rəran nə mmo.

³¹ Kaade mo tang lep a rəran nə ngurum nə mo, bə mo kələng retnyit zam, mbəðe pwoo nə fes gangkwak mmo zam.

³² Mbəðə Judas kə Silas, mo a nensatpwoo mə Naan mo zak, bə mo shínbal ngurum nə mo mputuup zak.

³³ Abwoon ðe mo cìn rep teer mo ndəən Antiyok bə nenseet ndang Jesu nə mo bwet mo ryang, mbəkə mmo baa ði pə nen ðe ðə mo lep mo.

³⁴ Dangbə Silas naa nə nə ret kə ndyin ði tong ði mpee mənə.

³⁵ Bə Pool kə Barnabas mo tong ndəən Antiyok mbə rep teer mo. Mo nkaa kám, kəzak mo nkaa satpwoo mə Daa, ashak kə pak gurum mo ðes.

Pool Mo Bakshak Kə Barnabas

³⁶ Abwoon meeteer mo ruk, bə Pool sat mBarnabas nənnee, <<Nə ret kə mmun cìn mu ðəm, mbəkə mmun tok kə nenseet ndang Jesu mo ndəən koo a pee nkaam ðedangyii be kə mun nakoom mu ði.>>

³⁷ Barnabas rebet kə mmo seet ashak kə Joon ðe moo pet wur a Maak.

³⁸ Dangbə Pool naa baa nə ret kə nwur seet ashak kə mo a peedak nə kas. Mbəðə ðə wur kə su yit mo ðe nyil mPamfiliya kəzak baa wur sekyeen ashak kə mo ndəən ðak nə kas.

³⁹ Bə beetshik yool mmo nnaar, ðe nə le mmo bəkshak. Barnabas mang Maak ashak kə wur, bə mo ðel ndəən tii kə mmo ðəm ði nSaiprus.

⁴⁰ Dangbæ Pool bælep Silas. Bæ abwoon de nenseet ndang Jesu mo dangnaan (leshap kə Naan), bæ mo le mo nsar deret mə Daa Naan, bæ mo pwaŋ seet.

⁴¹ Pool del dām ndāen yil nSiriya kə Silisiya, wur nkaa gangkwak nnenseet ndang Jesu de mo mpeemənə jir.

16

Timoti Seet Ndang Pool Kə Silas

¹ Pool jì wul nDebi kə Listira. Yaksə wur kat mee nguseet ndang Jesu ndāen Listira nə, de sām wur a Timoti. Wur a làa mee mat Yahudi de war shinzeen nDaa Jesu, dang puun wur a ngu Heleni.

² Nenseet ndang Jesu de mon nListira kə Ikoniyum, moo kwoop məse kə Timoti nə.

³ Pool rebet kə nTimoti seet ndang wur, a kəsə bæ Pool can Timoti, mbə nnen Yahudi de mo ndāen peemənə mo. Mbəde mo jir, mo man nə, puun Timoti a ngu Heleni.

⁴ Kaade mo a ar mwaan, bæ mo dām del ndāen pee nkaam mo, kə mo leshap kə nenseet ndang Jesu de mon mpeemənə mo, nkaa Wàar de jeplep mo, kə nennan mə Eklesiya de nJerusalem mo kə sat, mbəkə nnenseet ndang Jesu mo tap di kə Wàar nə mo.

⁵ Aasə bæ, nenseet ndang Jesu nə mo dar balbal ndāen shinzeen fur, dang mo bul shidaar shidaar zak

Pool Suun Nkaa Mee Ngu Masidoniya

⁶ Pool kə nen de mo ashak kə wur, mo del dām ndāen yil nFirjiya kə yil nGalati zak, mbəde baa Riin Debang yit kə mmo satpwoo Naan ndāen yil Eshiya kas.

⁷ Kaade mo wul a pee bàkyil mə nen Misiya mo, bæ moo rebet del dām nyil mBisiniya, dang Riin Jesu təərsar mmo.

⁸ Aasə bæ, mo del dām ndāen yil mMisiya, mbəkə mmo del sham di nyil nTrowas.

⁹ Mparmənə, bæ Pool teer suun nə, di naa mee ngu Masidoniya kə dar, dang wur nkaa dang pə dyin nənəe, <<A can a del nyil mMasiidoniya kə nghan bam mun di!>>

¹⁰ Kaade Pool suun suun desə, bæ abet-abet mu dak sun mbə dām Masidoniya nə, mbəde mu man azeen-zeen nə, a Naan pet mun, mbəkə mmun dām mu satpwoo fin di mpee mənə.

Lidiya Shinzeen

¹¹ Mu yool ndāen tii nTrowas, bæ mu del mu seet wur-wur mbə dām nSamotras. Daar nə bæ mu jì mu wul Niyapolis.

¹² Mu yool a mpeemənə, bæ mu mwan shi ji nFilipi, de nə a pee nkaam dedes ngaar mMasiidoniya. Nə a mee yil de nən ndər nen Rom mo. Yaksə mu cìn meeteer mo ruk ndāen pee nkaam mənə.

¹³ Parpuus Nookdi, bæ mu put mpee nkaam nə, kən mmun dām di mpwoo dung, a pee de mu pan nə, mun nkat mee pee dangnaan di. Mu tong di mpwoo dung nə, mu leshap kə shurep de mo jì kuur di.

¹⁴ Mee mat war di mbut nnen de mo kələng mun, sām war a Lidiya de war a mat Tayatira, de war kə seet kə leelep de rərret mo, kəzak war a mat de war kə seyil nNaan zak. Daa Naan wang pətuup war, nə le nwar lappwoo de Pool kə sat mo.

¹⁵ Abwoon de mo cìn baptisma nwar kə nenlu war mo jir, bə war dang pə mun nənnee, <<Katdang wu le, nə an a mat de wen shinzeen nDaa azeen-zeen, bə wu jì ntul fen.>> Nə le nwar d̄yiin shi mun, mbə dəm ntul fer nə.

Mo Shoot Pool Kə Silas Nyil nFilipi

¹⁶ Par sə kaade mun mbə dəm mbə ndang Naan bə mukaat kə mee reep de war mat joon, de nii le kən nwar naa mbii de mo mbə jì a kyeen. War kə naa n̄jì kə shool des mpuun fer mo, mbəde war kə naa mbii de mo mbə cìn a kyeen ngurum mo.

¹⁷ War naa jì ndang Pool kə mun, dang war le or nənnee, <<Nen desə mo a kərem mə Naan Dehai, kəzak mon nkaa sat a ar de mə bam nwun!>>

¹⁸ War naa ncìn a kəsə, mbə meeteer mo des, dəm wul a de nə láa mPool mbut des hakyeng, bə wur ciir sat nriin debish nə nənnee, <<An pə sat nghan ndəən səm mə Jesu Kristi, a put aku mbut nwar.>> Abet-abet bə riin debish nə put ndəən war.

¹⁹ Dangbə kaade puun war mo naa ar kat shool mo nə duu, bə mo yaa Pool kə Silas, mo dul mo dəm kə nə ntoom nen tokd̄yeel mo mpeepring.

²⁰ Kaade mo jì kə mo ntoom nentokd̄yeel nə mo, bə mo sat nənnee, <<Nen desə mo a nnen Yahudi. Moo ring gurum mo ndəən pee nkaam fun.

²¹ Mo nkaa kám mbii mo mmun, de baa muu loot cìn mo kas. Mbə mənə, baa mu lap mbii de mon nkaa kám nə kas, mbəde mun a nnen Rom mo.>>

²² Yaksə duu gurum nə mo jir mo yool taa nkaa Pool kə Silas. Nen tokd̄yeel nə mo le kə mmo yilang nlər mPool kə Silas. Bə mo le kə mmo nərem mo shi kam.

²³ Kaade mo nərem mo des, bə mo dəm shoot mo ndəən lushoot. Mo sat ngutap nen de mo a shishoot nə, kən nwur tap mo de rəret.

²⁴ Kaade gwar nə kələng pwoo nə bal a kəsə, bə wur dəm shoot Pool kə Silas ndəən lushoot de nə ndəən-ndəən, bə wur jwal shii mo mo mbut nfut.

²⁵ Nnaar par, bə Pool kə Silas mo nkaa dangnaan kə kook mə kwoop Naan. Nen de mo a shishoot nə mo lekom kə moo kələng Pool kə Silas de.

²⁶ Bə nnen mman, yil nə sən des hakyeng, yaksə kuk lushoot nə mo yoon. Abet bə pwoo lushoot nə mo wang, bə shoobəring de mo bwoot nen de mo a shishoot nə jir mo fwen.

²⁷ Kaade ngutap nen de mo, a shishoot nə mo mii nsaam, bə wur naa pwoo lushoot nə mo a wuwang jir, bə wur shang kwai fin, mbəkə nwur tu shik de, mbəde wur pan nə nnen de mo a shishoot nə jir mo, mo kə pwat shwe seet jee.

²⁸ Dangbə Pool d̄iyeep d̄oo balbal nənnee, <<Taji a le mee láa nsak kas, mbəde mun di jir.>>

²⁹ Yaksə ngutap nen de mo a shishoot nə wur pet mo jì kə wus, bə wur yool kəkəlak, del taa ntoom Pool kə Silas, wur nkaa daar mbə kəermuut.

³⁰ Bə wur put kə mo a tool, kən nwur sat mmo nənnee, <<Daa mo, an cìn a miyi, kə nghan kat bam d̄i yi?>>

³¹ Mo sat nwur nənnee, <<A shinzeen nDaa Jesu. Bə gha mbə nkat bam, waa kə nenlu fwaa mo jir.>>

³² Mo satpwoo Naan nwur ashak kə nenlu fin mo jir.

³³ Bə mparmənə, wur vvang láa mo mo. Yaksə abet-abet mo cìn baptisma nwur, ashak kə nenlu fin mo jir.

³⁴ Wur jì kə mo ntul fin, kən nwur shin mbiise mmo. Pətuup wur nə gam kə retnyit des hakyeng, mbəde wur ashak kə nenlu fin mo jir, mo shinzeen nDaa Naan.

³⁵ Bə kaade bitmang, bə nendyeel nə mo lep jepkam mo, mbəkə mmo sat dī ngutap nen de mo a shishoot nə mo nānee, <<A bwet des devəl sə mo.>>

³⁶ Yaksə ngutap nen de mo a shishoot nə sat mPool nānee, <<Nendyeel mo lep-lep nə, mun bwet gha kə Silas, mbəkə nwun seet mbuu dī. Mbə mənə wu put yaksə, kən nwun seet dī ryang.>>

³⁷ Dang Pool sat njepkām nə mo nānee, <<Doo mo kə nārem mun agaak, bə baa mo kə tokdyeel mmun, mbəkə mmo man dī nə kyet muu cin mee mbii debish dī kas. Mun de mun a nnen Rom mo. Kəzak doon mo dām shoot mun nlushoot zak. Dangbə yaksə, bə moo rebet ceen mun a səsok aa? Dām wu sat mo jì pwat kə mun shikāa fur.>>

³⁸ Aasə bə, jepkam nə mo baa, bə mo satpwoo de Pool sat nnentokdyeel nə mo. Kaade nentokdyeel nə mo kələng nə, Pool kə Silas mo a nnen Rom mo, bə kəarmuut yaa mo.

³⁹ Bə nentokdyeel nə mo jì dang pə Pool kə Silas, mbəkə mmo fwoo dī mmo. Yaksə mo tap put kə mo ndəən lushoot nə, dangbə mo sat mPool kə Silas kə mmo yit pee nkaam nə.

⁴⁰ Abwoon de Pool kə Silas mo kə pwat ndəən lushoot nə, bə mo dām ntul Lidiya. A pee de mo kat nenseet ndang Jesu mo de, bə mo leshap mə caa pətuup ngurum nə mo, dang mo yool yit pee nkaam mənə dī.

17

Ndəən Yil nTasoloni

¹ Pool kə Silas mo yaa ar dām put Amfipolis kə Apoloniya, bə mo jì wul nTasoloni, a pee de lu Naan mə nnen Yahudi mo dī.

² Bə Pool del nLu Naan, kaade wur loot kə cìn nə sə. Mbə puus Nookdī mo yitkun, bə Pool nkaa beetpwoo kə gurum nə mo ndəən pwoo Naan.

³ Wur nkaa kāmshii mə pwoo Naan nə mmo, de mo naa nə dee agaak nə, nə a təng kən Kristi shwaajeel, dang wur nyool a peemúut zak. Wur sat zak nānee, <<Jesu de an kən satpwoo nwun nkaa wur sə, a wur a Kristi.>>

⁴ Pak nnen Yahudi nə mo shinzeen mpwoo de Pool sat bə, nə le mmo seet ndang Pool kə Silas. Aasə zak, bə nnen Heleni mo des de mo kə kəər Naan, mo shinzeen ashak kə pak shurep dēnan-nan mo.

⁵ Dangbe nnen Yahudi mo gam kə zuur, mbəde gurum mo des mo dām ndang kām mə Pool kə Silas, bə mo dām pərep pak nen debish mo, kə jepkut de mo kə tong mpwoo lutuk mo, mo kuur mo ashak. Yaksə mo yool kə or kə pwoo debuu koo mo tətтар sə ndəən pee nkaam nə. Bə mo shwe dām ntul Jesen, mo nkaa yap Pool kə Silas, mbəkə mmo put dī kə mo pə duu mə gurum nə mo.

⁶ Dang kaade baa mo kat mo kas, bə mo fee Jesen, kə pak nenseet ndang Jesu mo pwat, bə mo jì kə mo ntoom nen dēnan-nan mə pee nkaam nə mo. Mo nkaa le or nānee, <<Nen desə mo, de mo kə ciir kə yil nə shikāa atuum, mo jì mpee desə zak.

⁷ Nə le Jesen lap mo le ntul fin! Moo tep a Wàar mə Siza, mbəde mon nkaa sat nə, mee mishkoom dī, de mo kə pet wur a Jesu.>>

⁸ Kaade gurum nə mo kə nen dēnan-nan mə pee nkaam nə mo kələng pwoo mənə, bə nə daampee mmo, bə tuup tu mo zam.

⁹ Yaksə nen dēnan-nan mə pee nkaam nə mo le Jesen kə pak nenseet ndang Jesu nə mo kwat shool bwet, akudang mo bwet mo.

Pool Kə Silas Ndəən Yil mBeriya

¹⁰ Kaade par cìn, bæ nenseet ndang Jesu mo sat mPool kà Silas, kən mmo dəm nyil mBeriya. Kaade mo dəm wul mBeriya, bæ mo del ndəən lu Naan mə nnen Yahudi mo.

¹¹ Nen Yahudi de mon mBeriya, mo kə dyen met nnen Yahudi de mon nTasoloni, mbəde mo kələngkar nə shi pətuup məndong rəret, dang mo nkaa bələp pwoo Naan, shidaar shidaar mbəkə mmo naa di nə, kyet pwoo de Pool sat mo azeen aa?

¹² Nen Yahudi mo des mo shinzeen, kə pak nnen Heleni mo des mo shinzeen, daas mo kə pak shurep dənən-nan mo zak.

¹³ Dangbə kaade nnen Yahudi de mon nTasoloni, mo kələng nə, Pool nkaa sat pwoo Naan ndəən yil mBeriya. Yaksə mo dəm kar duu mə gurum de mon nyil mBeriya nə, mbəkə mmo yool kə lek nkaa Pool kə Silas zak.

¹⁴ Abet, bæ nenseet ndang Jesu mo lep Pool dəm mpwoo Am kuur dang Silas kə Timoti mo pan yém di nyil mBeriya nə.

¹⁵ Nen de mo dəm bwet Pool, mo seet ndangshak kə wur bæ mo dəm wul Atens. Bə mo baa nyil mBeriya ashak kə lep mə Pool pə Silas kə Timoti nə, mo dəm kat dyin kəkəlak.

Pool Ndəən Pee Nkaam Atens

¹⁶ Kaade Pool nkaa dānaa jì Timoti mpee nkaam Atens nə, bæ nə daampee nwur zam, mbəde wur naa pee nkaam nə gam kə kùm mo koo a pee dəangyi.

¹⁷ Yaksə Pool bələp shii pwoo Naan nə ashak kə nnen Yahudi mo, kə nnen Heleni de mo kə seyil nNaan, ndəən lu Naan mə nnen Yahudi nə mo, kə wur satpwoo Naan ndes gurum de mo kə jì ndəən lutuk zak.

¹⁸ Yaksə pak nnen Ipikuriyan mo, kə nnen Stoyik mo, des desə mo a nenman mo. Mo kaat kə Pool, bæ mo doom beetshik kə wur. Yaksə pak mo sat nənee, <<Ngulupwoo buu koo mwen sə, kə rebet sat a miyi?>> Dang pak mo sat nənee, <<Muu kələng koo wur leshap a nkaa mee Naan decì mo sə.>> Mo leshap desə, a mbəde Pool nkaa satpwoo deret nkaa Jesu, kə yool a peemúut zak.

¹⁹ Mo yaa Pool, bæ mo kàa kə wur a peekuur de mo kə pet a Ariyopagus, bæ mo sat nwur nənee, <<Muu rebet manshii mə kám depwoo de gha nkaa leshap nkaa nə sə.

²⁰ Mbəde pak mbii de waa a sat nə mo a depwoo pə mun dī, kəzak muu rebet manshii mo nə.>>

²¹ (Nen pee nkaam Atens mo jir, kə məzep de mo jì tong dī, mo kə fes rebet kələng, kə leshap nkaa mbii depwoo mo, bæ mo le nə dee a koo dak sə.)

²² Pool yool dar a peekuur de moo pet a Ariyopagus nə, bæ wur sat mmo nənee, <<Wun nnen Atens mo! An pə naa wun a nen de wuu seyil nnaan mo des hakyeng.

²³ Mbəde kaade an pə mwaan ndəən pee nkaam fuu nə, bæ an pə naa mbii de wuu seyil mmo shini-shinə. Nə le nghan kat mee peewus mbiizuum, de mo ran-ran nkaa nə nənee, <Mbə Naan de baa mu man wur kas.> Naan de baa wu man wur kas, de wuu seyil nwur sə, an pə kən leshap nwun a nkaa wur.

²⁴ <<Naan dewur leyil desə, kə mbii de mo ndəən yil nə jir. Wur a Daa mə deng kə yil desə, kə baa wur kə tong a ndəən lu de gurum mo dyik shi sar mbə seyil nwur kas.

²⁵ Baa wur kə yap mee bam pə gurum kas koo dəben, mbəde a wur shikáa fin, kə shin seen kə nook ngurum mo, kə mbii mo jir zak.

²⁶ A ndæen gurum mændong, bæ Naan le peeput mæ gurum de mo ndæen yil næ mo shini-shinæ jir. Wur le kæ mmo tong nkaa yil næ jir. Wur kæ tap le bit næ mo, kæ peekaat mæ yil fur næ mo shini-shinæ zak.

²⁷ Naan cîn kəsə, a mbəkə ngurum mo yap wur di, meebe, mon nyap wur kat, mbæde baa wur jong kæ mun gurum kas.

²⁸ A mbæ dəbal mæ Naan, bæ muu kat seen, kæ muu mwaan, dang mun de zak. Kaade pak nenkook fuu mo kæ sat sə nənee, <Mun zak, a jep wur mo.>

²⁹ Kaade mun a jep mæ Naan mo sə, bæ baa næ ret kæ mmun pan næ, mæse mæ Naan næ a koo mbii de gurum mo kæ dak a shi zinariya, koo azurfa, koo ngək, koo mee mbii de gurum mo am shi seen fur kas.

³⁰ Gyet yam-yam bæ baa Naan ledyeen nkaa mwen mæ gurum næ mo kas, dang yaksə, bæ wur kæ sat ngurum mo tuwap jir, koo a ndæen yil dədang yi.

³¹ Mbædə Naan lepuus dewur mbæ tokdyeel ngurum de ndæen nyil næ jir, shi gwar dewur kæ ten bæləp. Naan wur kæ woo langtəng mənə ngurum mo agaak jir, mbæde wur kæ yool kæ gwar mənə a peemúut.>>

³² Kaade mo kələng Pool leshap nkaa yool a peemúut, bæ pak mo shwar wur shi shwar mæ bákpee, dang pak mo nənee. Muu rebet kən nghan cin a leshap di nkaa mbii desə zak.

³³ Aasə bæ Pool yool yit peekuur næ di.

³⁴ Pak gurum næ mo seet ndang wur, bæ mo shinzeen. Mbut nnen de mo shinzeen næ, a Diyonisiyus dewur a memee mbut nennan mæ peekuur de mo kæ pet næ a Ariyopagus, kæ mee mat de moo petsəm war a Damaris, kæ pak gurum mo.

18

Pool Ndæen Yil nKoronti

¹ Abwoon desə, bæ Pool yool yit Atens, bæ wur dæm nKoronti.

² Be wur kat mee ngu Yahudi, de moo pet sëm wur a Akila, de mo lăa wur a mPontus. Wur kæ mat fin Priskila mo yool a Itali mo jì nKoronti næ. Mbæde mishkoom Klodiyus sat næ, nen Yahudi mo jir, mo yool aku nRom. Pool dæm pə mo di.

³ Be wur tong pə mo di, mbæde wur a ngudak Tent koo mo sə, dang mo cîn dak fur ashak zak.

⁴ Koo a parpuus Nookdi dədangyii, bæ Pool kæ naa mbeetshik kæ nnen Yahudi mo, kæ nen Heleni mo mbəkə mo shinzeen di.

⁵ Kaade Silas kæ Timoti mo tong mMasidoniya jì wul, bæ Pool fes lekăa fin kyap, mbæ satpwoo deret næ, dang wur dee a langtəng nen Yahudi mo næ, Jesu a Kristi.

⁶ Dangbə kaade nen Yahudi mo ciipwoo næ, kəzak mo leshap debuu nwur, bæ wur ciir kəbwoon mmo, bæ wur sat mmo kæ tuup nənee, <<Katdang wu murep ndæen shikbish fuu mo, bæ a wun wu lesuk. Baa mee sar fen dibut kas. Yool nyaksə, bæ an mbæ dæm a pə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas.>>

⁷ Wur yool yit lu Naan mæ nen Yahudi næ mo, bæ wur dæm del ntul mee gwar de mo kæ petsəm wur a Titus Jastus. Wur a mee nguseyil nNaan, de lu wur næ kus kæ lu Naan næ.

⁸ Krispus ngwe dedes nlu Naan næ, shinzeen nDaa ashak kæ nenlu wur mo jir. Kəzak gurum mo des ndæen nen Koronti mo, de mo kələng pwoo Pool næ, bæ mo shinzeen, yaksə mo cîn baptisma mmo zak.

⁹ Parmeeci sə mpar, bæ Daa leshap kæ Pool ndæen suun nənee, <<Taji kəærmuut yaa gha kas, a satpwoo næ, kəzak taji a nook sat næ kas.

¹⁰ Mbədə an di ashak kə gha. Baa mee gurum mmak cìn mee mbii nghan kas. Mbədə an di kə gurum mo des ndəən pee nkaam desə nə.>>

¹¹ Aasə bə, Pool tong ndəən pee nkaam nKoronti, mbə bit məndong kə koor, wur nkaa kámpwoo Naan ngurum mo.

¹² Dangbə ndəən bit de moo le Galiyo a gofna mə yil Akaya, bə nnen Yahudi mo balkaa ashak, bə mo yaa Pool dəm kə wur pə nentokdyeel mo di.

¹³ Mo sat nənee, <<Gwar desə wur nkaa pəring kə pan mə gurum mo, mbəkə mmo seyl di nNaan ndəən ar de baa nə nciit kə Wàar nə kas.>>

¹⁴ Dangbə kaade Pool doom leshap, bə Galiyo dewur a gofna, sat nnen Yahudi nə mo nənee, <<Wun nnen Yahudi mo! Katdang bə de gwar de desə wur cìn a mee mbii debish, kə koo dewur wat a mee mbii, bə yoo an mmak lekom kən nghan nkələng wun di.

¹⁵ Dangbə kaade nə a beetshik nkaa pak pwoo mo, kə səmpwoo, kə Wàar fuu mo, bə wu dəm wu beet mənə mbuu shikáa fuu. Baa an mbə rebet dee a ngutokdyeel mə mbii koo mənə mo sə kas.>>

¹⁶ Yaksə wur ceen mo shin pwat aku ndəən ludyeeel nə.

¹⁷ Mo jir mo yaa Sostenis, ngwe dedes nkaa lu Naan nə, bə mo nərem wur mpwoo ludyeeel nə, dang baa Galiyo lekáa dyikye kas.

Pool Baa Dəm Antiyok De Nən Nyil nSiriya

¹⁸ Pool waa cìn tong di nKoronti nə des ashak kə nenseet ndang Jesu nə mo. Bə wur yool yit mo, bə wur del ndəən tii mbə dəm nyil nSiriya, ashak kə Priskila kə mish war Akila. Akudang Pool yool seet, bə wur sak káa fin nSenkiriya, mbəkə nwur gampwoo dewur kə ten cweer nən nNaan nkaa shin fin.

¹⁹ Mo jì wul ndəən yil Afisus bə Pool yit Priskila kə Akila mpee mənə. Yaksə wur dəm del ndəən lu Naan, kə wur yakshii mə pwoo mo ashak kə nnen Yahudi mo.

²⁰ Kaade mo dang pə wur kə nwur pan yém de pə mo, bə wur cíi.

²¹ Dangbə kaade wur yool yit mo, bə wur cweerpwoo mmo nənee, <<Katsang Naan rebet, bə an mbə baaji pə wun di.>> Aasə bə, wur del ndəən tii dəm nAfisus.

²² Kaade wur dəm wul nSizariya, bə wur kàa nJerusalem, kə nwur tok di kə nenseet ndang Jesu nə mo. Abwoon mənə, bə wur dəm Antiyok.

²³ Abwoon dewur pan cìn rep teer mo de, bə wur yool dəm shipee-shipee, ngaar yil nGalati, kə Firijiya, wur nkaa gangkwak mputuup nenseet ndang Jesu nə mo jir.

Apolos Ndəən Yil Afisus Kə Koronti

²⁴ Mee ngu Yahudi de moo petsəm wur a Apolos, de mo làa wur a nAlekszandriya, be wur ji Afisus. Wur a mee nguman, dang wur man bəet-haal mə Naan des hakyeng.

²⁵ Mo kə kám ar de nə a mə Daa nwur, dang wur dar balbal ndəən nə. Wur leshap, dang wur kám ngurum mo nkaa Daa Jesu ndəre-ndəre, dang jir kəsə, be wur man a baptisma mə Joon bejee dak.

²⁶ Wur doom kop pwoo Naan agaak, baa ashak kə mee kəarmuut kas, ndəən lu Naan nə. Kaade Priskila kə Akila mo kələng wur, bə mo pet wur dəm kə nə ntul fur, kən mmo sət kám ar mə Naan di nwur ndəre-ndəre.

²⁷ Apolos yool mbə dəm Akaya, be nenseet ndang Jesu de mon Afisus mo bam wur, shi ran lep a rəran shin nwur pán nenseet ndang Jesu de mon nyil Akaya, mbəkə mmo kaat wur di, katsang wur dəm wul. Kaade wur dəm wul, bə wur bam nnen de mo kə shinzeen mbə deret mə Daa zam.

²⁸ Wur gan nnen Yahudi mo ntoom kə gurum mo, mbə beetshik, kəzak wur kám ngurum mo agaak, wur nkaa leshap mmo nkaa mbii de mo ndəən pwoo Naan nənee, <<Jesu wur a Kristi azeen-zeen.>>

19

Pool Nyil Afisus

¹ Kaade Apolos di ndəən Koronti, bə Pool nkaa mwaan ndəən yil mo, bə wur jì wul Afisus. Yaksə wur jì kat pak nenseet ndang Jesu mo di mpee nkaam mənə.

² Bə wur tal pə mo nənee, <<Kaade də wu shinzeen, bə wuu lap Riin Debang ee?>> Mo lap nwur nənee, <<Hai, baa muu cam kələng mee pwoo nkaa Riin Debang kas.>>

³ Wur tal pə mo nənee, <<Bə də mo cìn a baptisma dəđang nwun yii?>> Mo lap nənee, <<A baptisma mə Joon.>>

⁴ Pool sat mmo nənee, <<Baptisma mə Joon nə a mbə nen de mo kə tuwap. Gyet Joon sat nnen Yahudi mo shinzeen a ngwe dewur mbə jì mbwoon fin. A Jesu mmənə.>>

⁵ Kaade mo kələng pwoo desə, bə mo cìn baptisma mmo ndəən səm kə Daa Jesu.

⁶ Pool lesar fin nkaa mo, bə Riin Debang sham nkaa mo, bə mo leshap shi liispwoo decì mo, dang mo satpwoo Naan ngurum mo.

⁷ Nen de mo lap baptisma nə, mo wul kaapaat baavəl.

⁸ Pool wur del ndəən lu Naan, mbə tar mo kun, bə wur leshap nə, baa ashak kə kərmuut kas, kəzak wur cìn beetshik kə mo, dang wur daar mbəkə nwur kám de mmo agaak nkaa mulki mə Naan.

⁹ Dangbə pak mo cəer bal mputuup, kə mmo cii shinzeen, bə mo leshap debuu nkaa pwoo mə Naan ntoom gurum mo jir. Aasə bə, Pool yit mo de, bə wur pərep nen shinzeen nə mo shin jì ashak. Bə koo a puus dēdangyii, bə wur yakshii kə pwoo mo ndəən lu kam-kam de mə Tairanus.

¹⁰ Moo naa ncìn a kəsə dəm wul mbə bit vəl. Aasə bə, nen de mo kə tong ndəən yil Eshiya, nen Yahudi mo, kə nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas, mo jir mo kələng pwoo kə Naan.

Jep Skiiva Mo

¹¹ Naan le kə Pool cìn mbii lukshik mo des, de baa mo kə cam naa mo kas.

¹² Nə le har mmo lap lee dewur kə pwes wun dīshik, kə nlər dewur kə lep mo, kə mo dəm tung nengok mo dīshik, bə mo kat bar ndəən shwal mo mo shini-shini, kəzak riin debish mo pwat mbut ngurum mo des zak.

¹³ Dangbə mee des mo di mbut nnen Yahudi mo, de moo mwaan dəm shiyil-shiyil, kən mmo kə ceen riin debish mo dī. Mo doom leshap nnen de mo kə riin debish mo ndəən səm mə Jesu, bə mo sat nənee, <<Ndəən səm mə Jesu de Pool kə leshap nkaa wur sə, bə an nsat ngha, a put aku.>>

¹⁴ Mee dyemnəənshak mo di pwoovəl, de mo a jep mee pris dedes mə nnen Yahudi mo, di səm wur a Skiiva. A mo a nnen cìn mənə.

¹⁵ Riin debish nə lap mmo nənee, <<Wen man Jesu, kə wen mman Pool zak, dang wun a wii mo yii?>>

¹⁶ Bə gwar dewur kə riin debish nə, wur yool met nkaa mo, bə wur met mmo mbal jir mo. Wur nas mo, dang wur le láa mmo, bə wur yilang nlər mmo, bə mo yool shwe pwat ndəən lu nə ngúm, bə toom kə sham mmo.

¹⁷ Kaade mbii desə nə dee a deməman pə nnen Yahudi mo, kə nnen Heleni mo de mo kə tong ndəən yil Afisus, bə kərmuut yaa mo jir, bə gurum mo le dedes nsəm kə Daa Jesu.

¹⁸ Gurum mo des mbut nnen de mo shinzeen, mo ji woo shikbish mo mo, ka dak mo debish mo agaak zak.

¹⁹ Pak gurum mo des mbut nnen de moo cin yen debish ma gwampee mo, mo kok baet-haal ma yen mo na mo, ken mmo ji fwoo mo nwus ntoom gurum na mo jir. Kaade mo tang shool ma baet-haal de mo fwo nwus na mo, ba mo kat shool azurfa mo wul ngal laarpaat.

²⁰ Aas ba, pwoo ma Daa na mwaan shipee-shipee jir, na le na bal hakyeng.

Demetriyus Yool Ka Pwoo Debish Nkaa Pool

²¹ Abwoon de mbii des mo ka cin, ba Pool naa na ret na, ka ndyin dam nJerusalem, ba dyin mba yaa ar na dam put a mMasidoniya ka Akaya. Ba wur sat nane, <<Abwoon de an ndam wul nJerusalem, ba na atang an mba ndam nyil nRom zak.>>

²² Pool lep Timoti ka Erastus de mo a nenbam wur mo, ka mmo dam mMasidoniya akyeen wur, dang wur shikaa fin, wur mpan yem di lee ndaen yil Eshiya na.

²³ Nciit ka mana, ba gurum mo yool ka pwoo debish de na daampee zam nkaa pwoo Naan na.

²⁴ Mee ngukalem, dewur ka dak mbii mo shi azurfa, de moo pet sam wur a Demetriyus. Wur naa nkalem pak jep kum mo, shi azurfa de mo lapshak ka war kum Atemis dedes na, ba dak des na ni ji ka shool nnenkalem na mo zam.

²⁵ Demetriyus parep nenkalem na mo ji ashak jir, ka nen de dak mo na mo, a koo ma nenkalem na mo sa zak. Yaks wur sat mmo nane, <<Daa mo! Wu man na, mmun muu kat shool des a ndaen dak fun des.>>

²⁶ Yaks wun shikaa fuu, ba wu naa, ka wuu kelong mbii de gwar de moo pet wur a Pool sa wur ka cin. Wur sat na, naan de gurum mo ka dak mo a shi sar, ba baa mo a naan kas koo lee lee, dang wur ciir ka petuup gurum mo des ndaen pee nkaam Afisus, ka yil de mo ngaar Eshiya jir. Na, taji mo seet kum na mo kas.

²⁷ Wu naa zak, yaks baa dak fun na kutdi ka mee sam deret kas. Baa a dak fun na bejee dak kas, ka Atemis dedes, war mba dee a mbii shwar ngurum mo, ka naan na war shikaa fer zak. Gurum de mo ngaar yil Eshiya, ka yil sa jir, mo ka seyil a nwar.>>

²⁸ Kaade mo kelong pwoo mana, ba na laa mmo mbut zam, mo le or pwoo mandong, mo sat nane, <<Atemis ma Afisus war a dedes!>>

²⁹ Gurum de mo ndaen pee nkaam na, mo jir mo lap or na zak. Gurum na mo dam yaa Gayus ka Aristakus de mo a nen Masidoniya mo, ka de mo a shaar mwaan ma Pool, ba mo dam ka mo kakalak a peekuur.

³⁰ Pool rebet dam dar akyeen gurum na mo, ba nenseet ndang Jesu mo ci nwur.

³¹ Pak nen denan-nan de nyil Eshiya mo, de mo a shaar Pool. Mo lep shindam nwur na, taji wur dam di a peekuur na kas.

³² Gurum na mo le or a peekuur na jir, mon nkaa sat mbii mo shini-shini, mba de des ma gurum na mo, baa mo man mbii de na le ka mo kuur ashak kas.

³³ Nen Yahudi mo le ken Alekzanda dam dar akyeen ma gurum na mo, ba wur diyeep sar, mbaka ngurum na mo dok di tetak, mba de wur ka rebet leshap ngurum na mo na, baa dyin ka nen fin mo, duu cin mee mbii debish kas. Mba de kaade gurum na mo naa Alekzanda ka dar akyeen, ba mo pan na, a wur ka mbii na.

³⁴ Kəzak kaade mo naa nə, wur a ngu Yahudi, bə mo sət le or pwoo məndong jir, mbə awa vəl. Mo nkaa sat nənee, <<Atemis, kə nə Afisus mo, war a dedes!>>

³⁵ Kaade nguran mə pee nkaam nə wur le kə ngurum mo dok tətək, bə wur sat mmo nənee, <<Wun nen Afisus mo! A wii nook man nə, a wun a nən de wun pə tap kə lu kum mə Atemis dedes ndəən Afisus kas yii? Kəzak nghək de gyet nə tong adeng sham taa mpee desə kas yii?

³⁶ Baa mee gurum mak cípwoo mə mbii desə mo kas. Mbə mənə bə nə ret kə nwun tong coot, taji wu cìn mee mbii kəkəlak kəsə kas.

³⁷ Wun wu jì kə nen desə mo mpee desə, bə baa mo kə cìn mee wat ndəən lu kum fuu nə mo kas, kə baa mo sat mee pwoo debish nkaa naan fuu dedes war kas zak.

³⁸ Katdang Demetriyus ashak kə nniyee fin mo, mo kə mee pwoo nkaa mee gurum, bə mo dəm kə pwoo nə nludyeel mpee de nendyeel mo di, mbəkə mmo beetpwoo nə di.

³⁹ Dangbə kat wun pə tang a mee mbii decì, bə wu beetpwoo mənə a peekuur kə nenyil nə mo.

⁴⁰ Azeen-zeen mun mbə teer dibut katdang mo dəm kə mun nludyeel mbə or də cicinsə, mbəde baa mun manshii mə mbii de wun pə dyeep or nkaa nə kas, kəzak, baa kuur fuu nə kə mee koop nə kas.>>

⁴¹ Abwoon dewur kə leshap mənə, bə wur sat ngurum nə mo dəm ntul mo.

20

Pool Baa Dəm mMasidoniya Kə Gris

¹ Abwoon de or nə kyes, bə Pool pərep nenseet ndang Jesu mo, bə wur leshap kə mo, mbə shínbal mmo mputuup, bə wur sat dang mukaat mmo, bə wur yool dəm mMasidoniya.

² Wur mwaan dəm ngaar nyil mənə mo jir, wur nkaa caa pətuup ngurum nə mo, bə wur jì wul nyil nGris.

³ A mpee dewur cìn tar kun di. Nen Yahudi mo balpwoo mo ashak nkaa wur, bə kaade wur mbə del ndəən tii mbə dəm nyil nSiriya, bə wur waa yaa ar nə a mMasidoniya.

⁴ Bə Sopata làa Pires ngu Beriya, dəm ndang Pool kə Aristakus kə Sekundus, de mo a nən Tasoloni mo, kə Gayus ngu Debi, kə Timoti, kə Tikikus, kə Trofimus de mo a nen Eshiya mo.

⁵ Nen desə mo shee dəm wul nTrowas mmun akyeen, kən mmo dar naa jì fun a mpee nkaam mənə.

⁶ Mun mu del ndəən tii nFilipi, abwoon retnyit mə se gəl aas de baa nə kə yist kas. Bə ndəən teer mo paat, bə mu dəm mu wul pə mo de nTrowas nə. Mun cìn teer pwoovəl di mpee mənə.

Pool Yool Kə Yutikus A Peemúut nTrowas

⁷ Parpuus denshee mbut nteer depwoovəl, bə mu kuur ashak mbə se Tong Ashak. Pool kə dak shin, mbəkə daar wur yool mwaan di, bə wur leshap ngurum mo. Wur naa a nleshap nə dak, dəm wul nnaar mpar.

⁸ Mo lewus naapee mo di des ndəən ludeng de muu kuur de nə.

⁹ Mee zəlang de mo kə pet səm wur a Yutikus kə tong mpwoo fung mə ludeng nə, bə kaade Pool naa an satpwoo Naan nə dak, bə saam doom yaa Yutikus, bə saam nə jì met nwur mbal, bə wur yool mpwoo fung mə ludeng dekun nə, sham taa nyil, kaade mo sham mang wur, bə mo kat wur kə muut.

¹⁰ Yaksə Pool sham zan shik fin nkaa kúm mə zəlang nə, bə wur kup kúm nə, bə wur sat ngurum nə mo nənəe, <<Taji nə daampee nwun kas, mbəde wur de kə seen.>>

¹¹ Bə Pool baakaa di nluḍeng nə, wur tep gəl aas se. Abwoon dewur kə leshap kə mo har bit mang, bə wur yool seet.

¹² Mo dām kə dyem zəlang nən ntul kə seen, bə mo kat retnyit des hakyeng.

¹³ Pool sat mmun nə, dyin pə rebet dām Asos a nshii, mbəmənə bə mun mu dām mu del ndəən tii dām mu wul Asos nwur akyeen, a pee de mu mang wur di.

¹⁴ Kaade wur jì kat mun Asos, bə mu mang wur ndəən tii nə, kə mu dām mMitilini.

¹⁵ Mu yool mMitilini nə, bə daar nə mu dām mu wul kus kə yil nKiyos. Daar nə zak, bə mu jì mu wul ngaar Samos, kə daar nə zak, bə mu jì mMiletus.

¹⁶ Pool ledyeen mbə del dām Afisus ndəən tii nə, mbəkə taji wur waa taa dee ndəən yil Eshiya kas, mbəde wur rebet wurung, mbəkə kat nə mak cìn, bə wur wul di nJerusalem parpuus Pentikos.

Pool Leshap Kə Eklesiya De Afisus

¹⁷ Kaade Pool wul mMiletus, bə wur lep shindəm nen denan-nan mə Eklesiya de Afisus mo, nə mo jì kat ndyin di.

¹⁸ Bə kaade mo jì wul pə wur di, bə wur leshap mmo nənəe, <<Wun shikaa fuu, wu man tong fen nnaar fuu peedə di an nshee jì di ngaar nyil Eshiya.

¹⁹ Gyet ncìn ḍak mə Daa nə, baa a shi mee diyeepkaa kas, kəzak an kə shwaajeel des mbə cìn ḍak nə shibit shibit, kə mbə gwak de dā nen Yahudi mo bwet mbə an.

²⁰ Wun shikaa fuu wu man zak nə, baa gyet nsak shii mbə sat mee mbii de nə kəkoop nwun pə wun di kas. An mbə kámpwoo nkaa Jesu nwun jir agaak, kə an kə dām nkámpwoo nə nwun shilu-shilu zak.

²¹ Gyet wen kən sat zeen nnen Yahudi mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, balbal nə, nə ret kə mmo tuwap jir, kə mo jì pə Naan di, kə mmon shinzeen de nDaa fun Jesu Kristi zak.

²² Yaksə, wu naa an mbə dām nJerusalem, mbəde a Riin Debang lep an shindəm, dang baa wen man mbii de nən ndəm kat an di mpee mənə kas.

²³ Dangbə Riin Debang kə kám nghan nə jir ndəən pee nkaam dedangyii, kə jeel pə ḍarnaa an, bə gurum mon yaa an shoot zak.

²⁴ Baa wen lesen fen nə mee koop nə pə an di kas, dang an kən rebet kə nghan kyes a ḍak de Daa Jesu kə shin nghan mbə cìn nə. Dak dewur shin nə nghan ndesə, kə nghan leshap deret di ngurum mo nkaa zuum mə Naan.

²⁵ <<Yaksə wen man nə, baa memee ndəən wun, de gyet an kən mwaan nnaar fuu, mbə leshap nwun nkaa yil mishkoom mə Naan nə, wun baa wu naa an di kas.

²⁶ Mbə mənə, wen kən sat nwun cicinsə nə, katdang bə memee fuu muut mbut shikbish, bə sar fen mo paat.

²⁷ Mbəde baa gyet wen nsak shii mbə sat pan mə Naan mo jir nwun kas.

²⁸ Mbə mənə, wun nen de Riin mə Naan kə le a nennaa kuur mə tām nə mo jir, wu tap kə kaa fuu mo rəret, kən nwun kyeer Eklesiya mə Naan dewur kə seet nshin shi toom mə kaa fin.

²⁹ Wen man nə, abwoon de wen kən seet, bə ncuwe debyaal mo, mon nji del nnaar fuu, bə baa mon nyit tām nə mo de kas.

³⁰ Pee nə pə jì, bə pak gurum mon nyool nnaar fuu, mo mbə sat pwoo de mo a ḍung nkaa zeen nə, mbəkə mmo dul nenseet ndang Jesu mo dām di ndang mo.

³¹ Mbə mənə, bə wu tong shi gongpee, taji wu munsuk kas nə, gyet mbə bit mo kun, bə baa wen nook leshap nə nwun mpar kə puus balbal, kə yitmwaas kas.

³² <<Yaksə, bə wen le wun nsar Naan, kə pwoo deret wur de nə kə bal mbə dyik wun, mbəkə nə shin deret mə Naan, di wur kə nə mbə nnen wur mo jir nwun zak.

³³ Baa wen kən coor mee azurfa, koo zinariya, koo nlər mə mee gurum kas.

³⁴ Wun shikaa fuu wu man nə, a shi sar fen desə mo, bə an kən cìn dak shi mo, mbə mbii de an kən rebet mo, kə mbə mbii de nnen de mo ashak kə an mo kə rebet zak.

³⁵ An kən nkām nwun ndəən mbii mo jir, nə, a shi dak mə kaa fuu mo, dang wun bam nen de baa mo katbal kas, kaade muu panpwoo de Daa Jesu kə sat shikaa fin sə nənee, <Kat gurum shin mbii, bə wur nkat deret met ngwe dewur lap nə.> >>

³⁶ Abwoon de Pool sat pwoo mənə, bə wur kurum nkaa furum ashak kə mo jir, kən nwur dangnaan di

³⁷ Kaade mo doom sat dang mukaat mPool, bə mon nkaa wal, dang mo kə jì lesar nwur ntook, kə mo kə tung wur shi mishpwoo zak.

³⁸ Mbii de nə sət wət pətuup mmo met jir, nə aapwoo de Pool sat mmo nə, baa mon nkutdi mbə naa yit fin kas. Mo dəm bwet wur mpwoo tii.

21

Pool Pə Kàa nJerusalem

¹ Abwoon de muu sat dang mukaat mmo, bə mu del ndəən tii bə mu yaa ar wur-wur mu dəm nyil nKos. Daar nə, bə mu dəm mu wul nRodes. Mu yool mpeemənə, bə mu dəm mPatara.

² Kaade mu kat mee tii de nə mbə candel mFonisha, bə mu del ndəən nə, bə mu yool.

³ Kaade mu naa yil nSaiprus kə dee, bə mu yit nə nsarkul, mu del mə dəm akyeen nyil nSiriya. Mu dəm mu sham mpee nkaam nTaya, mbəde tii nən nsham kə lee mo a mpee mənə.

⁴ Kaade mu katpee de pak nenseet ndang Jesu mo de, bə mo sat mPool nə, taji wur dəm nJerusalem kas.

⁵ Dangbə kaade puus seet fun nə jì wul, bə mu yool mə sekyeen kə mwaan fun. Bə nenseet ndang Jesu nə mo ashak kə shurep fur mo, kə jep fur mo, mo dəm ndang mun mbwoon pee nkaam nə, a pee de mə kurum nkaa furum mbə dangnaan di ashak kə mo mpwoo am kuur nə.

⁶ Abwoon de mu sat dang mukaat nshak, bə mmun mu del ndəən tii nə, bə mo baa ntul.

⁷ Yaksə mmun mu sekyeen kə mwaan fun. Mu yool nTaya, bə mu jì mə wul mPolemayas. Bə mu dəm mu tok kə nenseet ndang Jesu mo mpeemənə, bə mu tong ashak kə mo, mu teer məndong.

⁸ Daar nə, bə mu yool, mu dəm mu wul nSizariya, bə mu tong ntul Filip ngusat pwoo Naan dewur a memee mbut nnen depwoovəl sə mo, de gyet mo bəlep mo nJerusalem.

⁹ Filip kə jiraap mo feer, de baa mo kə yool dyik kas. Jiraap desə nə mo kə leshap nkaa mbii de nə mbə jì.

¹⁰ Kaade mu pan mu yém de, mbə meeteer mo ruk, bə mee ngusatpwoo mə Naan di səm wur a Agabus, wur kə tong nJudiya jì di.

¹¹ Kaade wur jì pə mun di, bə wur mang zaal de Pool kə dyiin mbwoon, bə wur bwot sar kə shii fin mo dishik. Bə wur sat nənee, <<Riin Debang

sat nə, nnen Yahudi de mon nJerusalem, mon ndəm bwoot ngu zaal desə nə a kəsə zak, kən mmo shin wur nsar mə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.>>

¹² Kaade mu kələng pwoo mənə, bə mmun kə koor nə mo, mu dang pə Pool mbəkə taji wur dəm nJerusalem kas.

¹³ Dangbə Pool lap nənəe, <<A mii le dang wun pə wal, kən nwun wət pətuup fen di yii? Yaksə wen kən dak sen, baa a mbəkə mmo bubwoot an di bejee dak kas, koo a mbəkə nghan muut di ndəən yil nJerusalem zak, mbə səm mə Daa Jesu.>>

¹⁴ Kaade baa mu mak daam wur kas, bə mu nook, dang mu sat nənəe, <<Dee a mbii de Daa Naan naa kə gha dak.>>

¹⁵ Abwoon rep meeteer mo, bə mu bwoot lee fun mo, kə mmun kàa di nJerusalem.

¹⁶ Pak nen Jesu de mon nSizariya mo jì ndang mun, de mo jì wul kə mun ntul Mason, a mpee de mə tong di. Wur a ngu Saiprus, dang wur a memee mbut nenseet ndang Jesu denshee mo.

¹⁷ Kaade mu jì mu wul nJerusalem, bə nenseet ndang Jesu mo kaat mun shi retnyit.

¹⁸ Daar nə, bə Pool dəm kə mun pə Jemis di, a pee de nennan mə Eklesiya mo de ashak jir.

¹⁹ Abwoon de Pool kə tok kə mo, bə wur yaa yakshii nə mmo bang-bang, mbii de Naan le kən nwur cìn mo ndəən nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.

²⁰ Abwoon de mo kələng pwoo nkaa mbii mənə mo, bə mo kwoop Naan hakyeng. Bə mo sat mPool nənəe, <<Dyemnəən fun, a naa nnen Yahudi mo des hakyeng mo kə dee a nen shinzeen mo, dang mo fes le pətuup fur mo nkaa Wàar mə Mosis.

²¹ Mo kə kələng pwoo nkaa gha nənəe, <Waa a kám nnen Yahudi mo jir, de mo kə tong mbut nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, nə, mo yit Wàar Mosis mo, dang nə taji mo can jep fur mo kas, kəzak nə taji mo tap kə mbii de puun fun mo kə loot kə cìn mo kas.>

²² Bə, yaksə, bə gha arang yaksə yii? A lekom kən nghan kələng mbii de mun nsat, de nə ret kə nghan cìn. Mbədə təng mon nkələng nə, aa jì.

²³ A mbii de muu rebet kə nghan cìn ndesə. Mun kə gurum mo feer, de mo kə cweerpwoo nDaa Naan nkaa kaa fur.

²⁴ A dəm ashak kə mo, kən nwun cìn mbii de wun nlesuk dee di a debang nyit mə Naan. A gha nkwat shool mbə mbii de mon ncìn jir. Bə mon mmak sak shweepkàa fur mo zak. A ndəən ar desə, bə jir mo mman nə, baa mee zeen mbut pwoo de mo kə sat nkaa gha nə kas, mbədə gha shikàa fwaa aa tap kə Wàar mə Mosis nə mo.

²⁵ Mbə nnen de mo shinzeen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, bə mu ten mulep a rəran mmo, nkaa pwoo de gyet mu yool mu dar nkaa nə, nə, taji mo se mee mbiise de mo kə ten shin nkùm kas, kə taji mo se toom kas, kəzak taji mo se long de mo miyoor took nnə kas, kə taji mo cin ngaa kas.>>

²⁶ Daar nə, bə Pool seet ashak kə des defeer nə mo, kə mmo cìn mbii de mon nlesut dee di a debang nyit mə Naan. Yaksə wur del ndəən Lu Naan Dedes nə, mbəkə nwur sat di ngurum mo, puus de mon nlesut dee a debang nən nkyes di, parpuus de koo a wii, bə wur nshin mbiizuum mbə shik.

Mo Yaa Pool Ndəən Lu Naan Dedes

²⁷ Kaade teer depwoovəl nə mo kus kəgam, bə pak nnen Yahudi de mo kə tong Eshiya mo jì naa Pool ndəən Lu Naan dedes, bə mo kar, kəzak mo lephshii nkuur mə gurum nə mo jir, bə mo yaa Pool.

²⁸ Moo le or, bə mon nkaa sat nənnee, <<Wun nnen Isreil mo, wu bam mun! Wu naa gwar de də wur dām shipee-shipee ndəən yil nə mo, mbəkə nwur kām ngurum mo, kən mmo bák mun nnen Isreil mo de, kə Wàar mə Mosis mo, kə Lu Naan dedes sə zak. Baa a mənə bejee dak kas, wur kə del kə pak nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas ndəən Lu Naan dedes zak. Wur kə le Lu Naan dedes nə dee a debuu.>>

²⁹ Mo leshap desə, a mbəde mo kə naa Trofimus ngu Afisus ashak kə wur ndəən pee nkaam, bə mo pan nə, ntong a Pool kə jì kə wur ndəən Lu Naan dedes nə.

³⁰ Bə nen pee nkaam nə mo yool jir, gurum nə mo shwe jì kuur ashak abet, koo a nkoop pee defangyii, mo yaa Pool, bə mo fee wur put mbwoon Lu Naan dedes nə, bə mo shoot pwoolu nə mo abet-abet.

³¹ Kaade mo nkaa tangpee tu Pool, bə ngwe dedes mə shiitooon mə nnen Rom mo, kələng nə, Jerusalem nə gam kə or des zam.

³² Abet-abet bə wur pərep shiitooon mo, kə pak dənən-nan mə shiitooon nə mo, bə mo shwe dām pə nen de mo yaa Pool dī. Kaade mo naa ngwe dedes nə kə shiitooon mo, bə mo nook nərəm Pool.

³³ Yaksə ngwe dedes nə jì kus kə Pool, bə wur yaa Pool, wur le kə mmo bwoot Pool shi shoobəring mo vəl. Wur tal nənnee, <<Gwar desə wur a wii? Kəzak wur cìn a mii?>>

³⁴ Yaksə kuur mə gurum nə mo le or. Pak mo nkaa sat mee mbii, dang pak mo nkaa sat mee mbii de cì mo zak. Kaade baa ngwe dedes nə wur mak manshii mə mbii de nə le kən ngurum nə mo kə dyyeep doo des kas, bə wur le kə mmo dām kə wur mpeetong mə shiitooon mo.

³⁵ Kaade mo jì wul a pee kəkàa mpwoo lu nə, bə shiitooon mo mang wur dyyeep adeng mbəde kuur mə gurum nə mo dee a koo nentar mo sə.

³⁶ Mo nkaa dyyeep doo bə, mo nkaa sat nənnee, <<Wu tu wur, wu tu wur!>>

Pool Leshap Gurum Mo

³⁷ Kaade mo nkaa del kə Pool ndəən peetong mə shiitooon nə mo, bə wur sat ngwe dedes mə shiitooon nə mo nənnee, <<Kyet a mmak yit nghan nsat mee mbii dī nghan wo?>> Ngu taakyeen nə tal pə wur nənnee, <<A man pwoo mə nnen Heleni mo ee?

³⁸ Tan! Baa a gha a ngu Ijip de gyet ndəən meeteer dedel sə mo, bə wur bwetbeer nkaa gwomnati, dewur dul gurum mo ngal feer, dām ndang shin a naaryil, mbə twe gurum mo sə kas ee?>>

³⁹ Pool lap nwur nənnee, <<An a ngu Yahudi. Mo làa an a nTarsus ndəən yil nSilisiya. An a laayil mənə, de nə a mə man nkòo a wii. An pə dang pə gha, a shínpee nghan nleshap dī kə kuur mə gurum nə mo.>>

⁴⁰ Ngu taakyeen nə wur shínpee nwur. Yaksə Pool dar nkaa pee kəkàa nə, wur dyyeep sar nkuur mə gurum nə mo, mbəkə mmo dok de tətək. Kaade mo dok tətək, bə wur leshap ngurum nə mo shi liispwoo Hiburu. Wur sat mmo nənnee,

22

¹ <<Dyemnaa mo, kə puun fen mo, wu lekom kən nwun kələng an dī, kən nghan leshap de nwun agaak, de nenkām nə, baa wen kən cìn mee mbii debish kas.>>

² Kaade mo kələng wur leshap mmo a shi liispwoo Hiburu, bə mo sət dok tətək. Yaksə Pool sat nənnee,

³ <<An a ngu Yahudi, de mo làa an a nTarsus mə yil nSilisiya. Dangbə nwurang a ndəən pee nkaam desə. An nkam tang ran a nsar mə Gamaliyel.

Mo kə tap kám nghan rəret hakyeng ndəən Wàar de mo a mə puun fun mo, de an kə zuur des zam mbə cìn dak Naan, koo wun sə.

⁴ Nə le gyet wen kən shinjeel des, nnen de mo kə seet ndang Jesu Kristi, kəzak, wen kən twe pak mo, dang kən mbwoot shurep mo kə daas mo, de nle mo nlushoot.

⁵ Koo a pris dedes sə, kə nen denan-nan desə mo, bə mon mmak dar langtəng fen, nə pwoo de an pə sat nə azeen. Mbəde gyet wen kən lap bəat-haal a pə mo, mbəkə nghan ndəm kə nə ndyemnəən fun nnen Yahudi mo, de mo kə tong ndəən Damaskus, kə nghan nyak nenseet ndang Jesu, de mo kə tong pee nkaam mənə. Mbəkə nghan jì dī kə mo nJerusalem a bəbwoot, kən mmo shinjeel dī mmo.>>

Pool Leshap Nkaa Tuwap Fin

⁶ <<Kaade an a ar yoo mwaan nə, bə jì nwul kus kə Damaskus, koo puus a naar sə. Nnen mman, bə mee peebang dedes, tong adeng sham bangpee de an dī cəərkaat.

⁷ Yaksə ntaa nyil, bə kələng mee doo nə pə sat nghan nənəe, <Sool, Sool, a mii le dang aa shin jeel nghan yii?>

⁸ Bə ntal nənəe, <A gha wii Daa?> bə wu sat nghan nənəe, <A an Jesu ngu Nazaret de gha nkaa shinjeel nghan.>

⁹ Nen de mo ashak kə an, mo naa peebang nə, dang baa mo kələng doo mə ngwe dewur leshap kə an nə kas.

¹⁰ Bə ntal nənəe, <Daa, waa a rebet kən nghan cìn a mii?> Yaksə Daa sat nghan nənəe, <A yool a dəm nDamaskus, a mpeemənə bə mon nsat mbii mo nghan jir, de an kən nle mo mbəkə gha cìn dī.>

¹¹ Wen ncəər ndee a vum, mbə bal mə peebang nə. Bə nen de mo ashak kə an, mo yaa sar nghan, bə mo dəm kə an nDamaskus.

¹² <<Mee gwar dī de mo kə petsəm wur a Ananiyas, wur a mee nguseet ndang Naan, dewur kə cìn mbii de Wàar Mosis moo sat rəret. Nnen Yahudi de mo kə tong nDamaskus jir, moo shin dedes nwur.

¹³ Wur jì dar kus kə an, bə wur sat nghan nənəe, <Dyemnəən fen Sool, a naapee> Abet-abet bə nnaapee, de nə le nghan nnaa wur.

¹⁴ Bə wur sat nghan zak nənəe, <Naan mə puun fun mo, kə bələp gha, mbəkə nghan man mbii de Naan kə rebet kən gha cìn dī, kə mbəkə nghan naa Ngwe de ndəre sə, kə nghan kələng doopwoo wur dī zak.

¹⁵ Mbəde gha mbə dee a langtəng wur, mbəkə nghan leshap dī ngurum mo nkaa mbii de aa naa, kə mbii de aa kələng zak.

¹⁶ Yaksə, bə aa yap a mii? A yool kən mmo cìn baptisma de nghan, Mbəkə nghan dang dī ndəən səm mə Daa, kən nwur vwang shikbish fwaa mo dī.>>

Naan Pet Pool Mbə Satpwoo Fin Nnen Heleni Mo

¹⁷ <<Kaade waa baa nji nJerusalem, bə an nkaa dangnaan ndəən Lu Naan dedes, bə nsuun suun.

¹⁸ An naa Daa, bə wur sat nghan nənəe, <A yool nkyyen, a put aku ndəən Jerusalem nə, mbəde baa mon lap langtəng de gha mbə sat nə nkaa an kas.>

¹⁹ Bə nlap nə, daa, mo shikáa mo, mo man nə, gyet an kən del nkòo a lu Naan dedangyii, mbəkə nghan twe nen de mo shinzeen nghan, kə gyet an kən nərem mo zak.

²⁰ Kəzak, kaade gyet mo tu Stivin ngusatpwoo fwaa, bə gyet an kən dar dī zak, dang gyet an abwoon mə mbii de mo cìn nə jir, de gyet a an nyaa leelep mə nen de mo tu Stivin nə zak.

²¹ Bə Daa sat nghan nənəe, <A yool a dəm, mpeede an mbə lep gha dəm jong-jong, pə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.> >>

Ngu Taakyeeen Mə Shiitooon Mo Bam Pool

²² Kuur mə gurum nə mo lekom pə kələng Pool bə jì wul mpwoo dewur sat nə, dangbə mo waa baa dyeep doo di zak, mo sat nānee, <<Wu tu wur! Wu tu wur! Wu baa kə gwar de mənə aku ndəən yil nə. Baa nə ret kə mmo yit gwar de mənə di mmeen kas!>>

²³ Kaade mo nkaa dyeep doo nə, kə mo nkaa taat leelep fur mo shin kaa adəng, dang mo nkaa woo ərong kaa kə nə adəng zak.

²⁴ Yaksə ngwe dedes mə shiitooon mo, le kən mmo del kə Pool ndəən lu de a peetong mə shiitooon nə mo. Wur le kə mo cam Pool shi mbwat, mbəkə nwur mak manshii mə mbii de nə le kə nkuur gurum nə mo kə dyeep doo di nkaa wur.

²⁵ Dangbə kaade mo bwoot wur shi teng shim, mbəkə mmo shin mbwat di nwur, bə Pool sat mmee dedes mə shiitooon nə mo, dewur dar kus kə wur nānee, <<Tan, kyet nə a ndəre kən nwun shin mbwat ngwe dewur a ngu Rom, bə baa mo kə tok mee dyeel de nə yaa wur kas aa?>>

²⁶ Kaade shiitooon dedes kələng pwoo mənə, bə wur dām sat ngwe dedes mə shiitooon nə mo nānee, <<Aa rebet cìn a mii ngwar desə yii? Gwar desə nə wur a ngu Rom.>>

²⁷ Bə ngwe dedes nə wur jì sat mPool nānee, <<A sat an azeen-zeen, gha a ngu Rom ee?>> Yaksə wur lap nānee, <<Kəzak an a ngu Rom!>>

²⁸ Bə ngwe dedes nə sat nwur nānee, <<Gyet wen nkwaat a shool des, akudang bə wen dee a nguyil nRom nə.>> Pool sat nānee, <<Dang mo lāa wen a ngu Rom.>>

²⁹ Mbə mənə bə nen de mo kə rebet cìn tal pə wur de, mo yool abet bə mo yit wur mbəshin. Kaade ngwe dedes nə man nə, Pool a ngu Rom, bə kəərmuut yaa wur hakyeng, mbəde wur kə ten bwoot wur.

Pool Ntoom Nendyeel Mo

³⁰ Dangbə daar nə, bə ngwe dedes nə rebet man zeen mə mbii de nə le kə nnen Yahudi mo rebet yaa wur nə. Yaksə wur fwen Pool, wur le kən mmo pərep pris denan mo, kə nendyeel mo, mo kuur ashak jir, dang wur dām le Pool dar ntoom nendyeel nə mo.

23

¹ Pool ban yit nkaa nendyeel nə mo, bə wur sat mmo nānee, <<Dyemnaa mo, an kən ncìn dak mə Naan a shi pan kə pətuup fen de nə a nde ndəre ntoom mə Naan jiwul nCicinsə.>>

² Kaade Ananiyas, pris dedes kələng pwoo mənə, bə wur sat nnen de moo dar kus kə Pool, kə mmo shweer wur mpwoo.

³ Bə Pool sat nwur nānee, <<Naan nshweer gha zak, gha a koo shibutlu de mo pwes shi tweep piyaa piyaa sə. Waa aa tong mbəkə nghan tokdyeel di nghan shi wàar nə mo, dang a gha waa ciir a tep wàar nə zak. Mbədə a gha sat nə mo shweer an.>>

⁴ Nen de moo dar di a pee nə, mo sat mPool nānee, <<Waa aa fəlap a pris dedes mə Naan mmənə.

⁵ Pool sat nānee, <<Dyemnaa mo, baa wen mman nə, wur a pris dedes mə Naan kas, mbəde mo kə ten ran ndəən bəət-haal mə Naan nānee, <Taji a sat mee pwoo debish nkaa ngwe dedes dewur nkaa nen fwaa mo kas.> >>

⁶ Kaade Pool man nə, pak mo ndəən nendyeel nə mo a nnen Sadusi mo, kə pak mo a nnen Farisi mo, bə wur diyeep doo ndəən ludyeel nə. Wur sat nānee, <<Dyemnaa mo, an a ngu Farisi, dang a ngu Farisi lāa an zak. A mbəde wen shinzeen nə, gurum mon nyool a peemúut, a nə le dang mo mbə tokdyeel nghan ndesə.>>

⁷ Kaade Pool sat pwoo mənə, bə bəlep yool nnaar nnen Farisi mo, kə nnen Sadusi mo, bə kuur kə gurum nə mo bak sut vəl.

⁸ Nen Sadusi moo sat nə baa gurum mon nyool a peemúut kas, kə baa mee nenlep mə Naan mo dī kas, kə baa mee mə riin mo de kas zak, dang nnen Farisi mo shinzeen nə mbii desə mo de jir.

⁹ Bə or dedes yool dī ndəən ludyeeel nə. Pak nenkám Wàar mə Mosis de mo a nnen Farisi mo, mo yool dar atəng, mo yaa beetshik des hakyeng. Mo sat nənee, <<Baa mu naa mee mbii debish ndəən gwar desə kas, ngul a mee riin, koo a mee ngulep mə Naan leshap kə wur.>>

¹⁰ Kaade beetshik nə naat zam, bə ngwe dedes kəər nə, mon nyool tu Pool, bə wur lep shiitooon mo dām dul wur balbal shin put ndəən ludyeeel nə, kə mmo dām kə wur a mpeetong mə shiitooon nə mo.

¹¹ Parmənə mpar, bə Daa jì woo shin mPool, bə wur sat nənee, <<Taji kəərmuut yaa gha kas, kaade aa leshap ngurum mo nkaa an ndəən Jerusalem kə kaade a dee a langtəng nkaa an sə, bə təng gha mbə dām a leshap ngurum mo nkaa an ndəən Rom a kəsə zak.>>

Mo Balpwoo Mbə Tu Pool

¹² Daar mbít, bə pak nnen Yahudi mo balpwoo mo shi bal ashak, kə mmo bəlemcuk shi toom ndəən sām mə Naan nə, baa dūn nse mee mbii, koo shwaa mee am kas, təng dūn tu Pool akudang.

¹³ Nen de mo balpwoo ashak mbə tu Pool nə, mo met nlaarfeer.

¹⁴ Yaksə mo jì pə pris denan mo, kə nen denan-nan mo, mo sat nənee, <<Mun muu balpwoo fun balbal ashak, kə mmun tuweer ndəən sām mə Naan nə, baa mun cam mee mbiise kas, təng mun tu Pool akudang.

¹⁵ <<Mbə mənə yaksə, wun kə nendyeel mo jir, wu sat ngwe dedes, kən nwur jì kə Pool pə wun dī, koo wuu tang a naa pwoo wur nə dī rəret sə. Mun mun ten mu dak sun, mbəkə mun taa mu tu wur dī a ar, akudang wur jì wul pə wun dī.>>

¹⁶ Dangbə kən Pool, kələng pwoo de mo sat nkaa loom ndəm mo pəkom ar nə, bə wur dām dēl ndəən Peetong shiitooon nə mo, bə wur woo pwoo mənə mPool.

¹⁷ Yaksə Pool pet memee mbut denan mə shiitooon nə mo, bə wur sat nənee, <<A dām kə làa zəlang desə pə ngwe dedes dī, mbəde wur kə mee pwoo dewur kə rebet sat nə ngwe dedes.>>

¹⁸ Mee dedes nkaa shiitooon nə mo, wur mang làa zəlang nə, wur dām kə wur pə ngwe dedes dī, bə wur sat nənee, <<A Pool dewur a bubwoot sə, a wur pet an, kən nwur dang pə an, kən nghan nji kə làa zəlang desə pə gha dī. Nə, làa nə wur kə mee pwoo dewur kə rebet sat nə ngha.>>

¹⁹ Bə ngwe dedes nə yaa sar làa zəlang nə, wur dām kə làa zəlang nə mmee koop mbəshin. Yaksə wur tal pə làa zəlang nə coot nənee, <<Waa aa mee pwoo dəđang de aa rebet sat nə nghan yii?>>

²⁰ Làa zəlang nə sat nənee, <<A nnen Yahudi mo kə balpwoo mo ashak nə, mo mbə jì dang pə gha, mbəkə daar a dām dī kə Pool a pee beetpwoo. Mo mbə cìn koo mo a mbə baa naa pwoo nə dī rəret sə.

²¹ Taji a rebet mmo kas, mbəde gurum mo met nlaarfeer mbut mmo, mo kə ləəm a ar, mo mbə yap Pool dām. Mo kə bəlemcuk shi toom ndəən sām mə Naan nə, baa dūn nse, koo shwaa mee mbii kas, təng dūn ntu Pool akudang. Yaksə mo kə dak sut, moo dar naa a de gha mbə lep Pool shindəm bejee.>>

²² Abwoon mənə, bə ngwe dedes nə wur bwet làa zəlang nə shinseet, bə wur sat làa zəlang nə nənee, <<Taji a woo mmee gurum nə aa leshap desə nə nghan kas.>>

Mo Lep Pool Shindam Pə Gofna Feliks Di

²³ Abwoon mənə, bə ngwe dedes nə pet mee dənən-nan mə shiitooon mo vəl, de mo kə tap shiitooon mo kambil kambil. Wur sat mmo nənee, <<Wu le shiitooon mo kambil vəl, kə shiitooon mə lang bəring mo laarpwoovəl, kə shiitooon mə lek lek shi kop mo kambil vəl zak. Mbəkə mmo dām nSizariya, koo naapuus pwoofeer de mə par cicinsə.>>

²⁴ Wur sat kən mmo le mee bəring de nən mang Pool, mbəkə mo seet kə wur ryang pə gofna Feliks di.

²⁵ Ngu taakyeen nə ran mee lep a rəran shindam ngofna Feliks, de nə sat nənee,

²⁶ <<Tokshik nsar ngwe dedes Klodiyus Lisiyas, dām pə ngwe dedes gofna Feliks di.

²⁷ Nnen Yahudi mo kə yaa gwar desə, dang də mo yappee de mon ntu wur di, a kəsə bə a, an ndəm kə shiitooon mo, bə a an mbam wur, mbəde nkələng nə, wur a ngu Rom.

²⁸ Kaade an pə rebet manshii mə mbii de nə le dang mo yaa wur, bə ndəm kə wur ndəən ludyeeel mo.

²⁹ Yaksə nkat mo yaa wur a mbə pak mbii de mo ndəən Wàar mo mo, dang pwoo de mo sat nkaa wur nə, bə baa nə mak muut nwur, koo nə le kə mo shoot wur kas.

³⁰ Bə kaade nkələng nə pak nnen Yahudi nə mo kə balpwoo mo mbə tu gwar nə, bə nlep wur shindam pə gha di abet. An kən nsat nnen de mo kə pwoo nkaa wur nə, kən mmo dām leshap de mo kə nə nkaa wur di ntoom fwaa.>>

³¹ Aasə bə shiitooon nə mo mang Pool, kaade mo kə sat mmo sə, mo dām kə wur Antipatris mpar.

³² Daar nə, bə mo yit kən nnenbəring mo dām kə wur, kən nnenshii mo waa baa di a peetong shiitooon nə mo.

³³ Kaade nenbəring desə nə mo dām wul nSizariya, bə mo shin Pool kə lep di a rəran nə ngofna.

³⁴ Kaade gofna tang lep di a rəran nə, bə wur tal pə Pool nənee, <<Waa a put a nkoop yil dedangyii>> Bə kaade wur kələng nə Pool put a nkoop nSilisiya,

³⁵ Yaksə gofna nə sat nənee, <<An mbə kələng pwoo fwaa nə, katdang nen de mo pungwool fwaa nə mo jì wul.>> Wur le kən mmo shoot Pool nkoop tul mə mishkoom Herot.

24

Nen Yahudi Mo Dām Kə Dyeel nkaa Pool

¹ Abwoon meeteer mo paat, bə Ananiyas pris dedes, jì ashak kə pak pris dənən mo, kə mee Nguberepdyeel de sām wur a Tartulus, mo dām kə dyeel nkaa Pool pə gofna di.

² Kaade mo pet Pool, bə Tartulus doom leshap nkaa Pool nənee, <<Waa Feliks ngwe deret met jir. A mbə gha, dang muu tongriyang, hakyeng, kə a mbə dak deret fwaa mo zak, dang yil fun desə nə dee a de dak, koo a mpee dedangyii.

³ Mbii de a cìn nə mo, bə mu plang des zam, koo a nii, bə gurum moo plang gha.

⁴ Dangbə mbəkə taji nle kən nghan yool a yaa pwoo a tong mpee desə kas, bə an pə dang pə gha mbə deret fwaa, a lekom kən nghan kələng mun di mbə reppee lee.

⁵ Mu kat gwar desə wur a ngu təkook kə pee, də wur le bəlep debish yool nnaar kə nnen Yahudi mo. Koo mpee dedangyii ndəən yil nə. Kəzak wur a ngu taakyeen mə soon mə nnen Nazarin mo zak.

⁶ Nə le gyet wur rebet le Lu Naan dedes nə dee a mbii debuu, dang mu yaa wur. Muu rebet tokdyeel nwur a shi wàar fun mo.

⁷ Dangbə gyet ngwe dedes Lisiyas jì dul wur put kənə shibal nsar fun.

⁸ Yaksə Lisiyas sat nnen de mo kə pwoo nkaa wur nə, kən mo jì pə gha di. Katdang a tal pwoo mo nkaa mbii de muu sat sə mo shikáa fwaa pə wur, bə a mman zeen mə pwoo desə mo jir, de muu jì kə mo nkaa wur.>>

⁹ Nen Yahudi mon mbwoon pwoo de Ngu bərep dyeel nə sat, dəm mo tong a langtəng nə, pwoo de Ngu bərep dyeel sat nə mo azeen jir.

Pool Put Kaa Fin Ntoom Kə Feliks

¹⁰ Bə gofna kam sar mPool, mbəkə nwur leshap di. Yaksə Pool sat nənee, <<Wen man nə, waa aa cìn bit mo des, bə gha nkaa tokdyeel nnen desə mo. Mbə mənə bə an pə leshap desə nə a shi retnyit, mbə put kə káa fen.

¹¹ Waa shikáa fwaa a mak bəlep shii mənə, bə a mman nə, mbut teer de mo del kaapaat baavəl sə mo, bə gyet wen nkàa nJerusalem mbə seyil nNaan.

¹² Baa nnen Yahudi mo kə cam kat an mpwoo kə mee gurum ndəən Lu Naan dedes kas, kə baa mo cam kat wen nle mee gurum bwetbeer kas, koo a ndəən Lu Naan mo, kə koo a ndəən pee nkaam nə kas zak.

¹³ Kəzak, baa mon mmak kám nghan agaak azeen-zeen nkaa mbii de mo jì kə dyeel fen pə gha yaksə nə kas.

¹⁴ Dangbə nə azeen-zeen, an kən seyil nNaan mə puun fun mo a ndəən ar de mə mo kə pet a dung. An kən seyil nNaan mə puun fun mo, dang nshinzeen mbii de mo ran mo ndəən bəət-haal mə Mosis mo jir. Kə mbii de mo ran mo ndəən bəət-haal mə nen satpwoo mə Naan mo zak.

¹⁵ An kən canciin ndəən Naan, kaade mə mo kə canciin ndəən Naan sə zak nə, mon nyool kə gurum mo a peemúut jir, nnen de ndəre mo, kə nen debish mo zak.

¹⁶ A mbə canciin mənə, dang an pə mbə gung, mbəkə nghan tong de shi mase deret ntoom kə Naan, kə ntoom kə gurum mo shidaar-shidaar.

¹⁷ <<Abwoon mə bit mo ruk, bə wen nji kə shool mbə bam nen fen mo, kə mbii mo mbə wus mbiizuum nNaan zak.

¹⁸ Kaade an nkaa cìn mənə, bə mo jì kat an ndəən Lu Naan dedes nə, bə kən lesen a debang. Bə baa mo kat an ashak kə mee kuur gurum mo, de mun nkaa dyeep doo koo wat mee mbii mo kas. Gyet pak nnen Yahudi de mo pwat Eshiya mo di.

¹⁹ Katdang yoo mo kə mee pwoo nkaa an, bə yoo nə nret kən nnen Yahudi de mo pwat Eshiya sə, mo de ntoom fwaa, mbə jì kə dyeel nkaa an nə.

²⁰ An mbə rebet kə nnen de mon mpee desə shikáa fur kən mmo sat mbii debish de mo kat ndəən an, kaade de ndar ntoom nendyeel mo sə di.

²¹ Dee a mbii məndong, de diyeep doo fen nnaar mo, bə a an sat mmo nənee, <A mbə pwoo nkaa yool a peemúut, dang wun bə tokdyeel nghan ntoom fuu cicinsə, bejee dak.>>

Mo Le Pool Nlushoot

²² Dangbə mbəde Feliks pan man pwoo nkaa ar nə rəret, bə wur dar kə dyeel nə. Wur sat nənee, <<Katsang parpuus de Lisiyas ngwe dedes mə shiitoo mo jì wul, bə an nsəet nnaa pwoo fuu nə.>>

²³ Wur sat ngwe dedes nkaa shiitoo mo, kə nwur tap kə Pool, dang wur shínpee mPool, taji mo daampee nshaar mə Pool mo mbə jì cìn bam nwur kas.

²⁴ Abwoon pak meeteer mo, bə Feliks jì ashak kə mat fin Drusila, de war a reep Yahudi. Yaksə wur lep mmo dām jì kə Pool. Feliks lekom kən nwur kələng pwoo de Pool nkaa sat nə, de nə a mə shinzeen ndəən Jesu Kristi.

²⁵ Pool leshap nkaa tong de ndəre-ndəre, kə ngurum yaashin, kə pwoo nkaa tokdyeel de nən mbə jì. Bə kəərmuut yaa Feliks, nə le nwur sat mPool nənēe, <<A mak seet yaksə aku, katdang parpuus de nkatpee, bə an mbə pet gha zak.>>

²⁶ Feliks ledyeen nə, tong Pool mbə shin a shool ndyin, a nə le dang wur naa mpet Pool shidaar-shidaar, mbəkə nwur leshap de kə nwur.

²⁷ Abwoon bit mo vəl, bə Poncus Festus wur kaa a gofna a koppee Feliks. Gyet a mbəde Feliks rebet kən nnen Yahudi mo dee a shaar fin mo, a nə le dang gyet wur yit Pool ndəən lushoot.

25

Pool Dyeep Dyeel Fin Shindam nSiza

¹ Abwoon meeteer mo kun, de Festus kə jì ndəən yil mə mulki mishkoom fin, bə wur yool nSizariya kaa nJerusalem.

² Yaksə pris denan mo, kə nennan mə nnen Yahudi mo jì kə dyeel mə mbii debish mo, de nə, Pool kə cìn mo pə Festus dī, mo dang pə wur,

³ mbəkə nwur bam mo dī. Moo rebet kən Festus lep mmo jì kə Pool nJerusalem, mbəde mo kə tap daksut, mbəkə mmo taa tu Pool dī a ar.

⁴ Dangbə Festus lap mmo nənēe, <<Pool wur a bubwoot nSizariya. An shikaa fen, wen nrebet yool sham nSizariya nə ndəən meeteer desə mo.

⁵ Wur sat zak nənēe, wu yit kən mpak nen denan-nan mo mbut nwun, mo sham ashak kə an, mbəkə mmo sat mbii debish de gwar nə wur cìn mo dī.>>

⁶ Abwoon de Festus tong ashak kə mo mbə teer mo pwookun koo kaapaat, bə wur yool sham nSizariya. Yaksə wur tong nkaa mbii tong mə tokdyeel, bə wur sat mmo dām jì kə Pool.

⁷ Kaade mo jì wul kə Pool, bə nnen Yahudi mo jì, de mo tong nyil Jerusalem kə pwoo debish mo des nkaa wur, de baa mə mo shikaa mo mo mak kām agaak zeen mə pwoo nə mo kas.

⁸ Pool dar balbal mbə shang kaa fin, bə wur sat nənēe, <<Baa an kən cìn mee mbii debish kas, koo a nkaa Waar mə nnen Yahudi mo, kə koo a nkaa Lu Naan dedes nə, kə koo a nkaa Waar mə mishkoom Siza kas koo lee lee.>>

⁹ Dangbə mbəde Festus rebet kə nnen Yahudi mo dee a shaar fin, bə wur tal pə Pool nənēe, <<Kyet aa rebet kaa nJerusalem, kən nghan tokdyeel dī nghan mpeemənə nkaa mbii desə mo aa?>>

¹⁰ Bə Pool sat nənēe, <<An mbə dar a ntoom mbii tong mə tokdyeel mə Siza, a pee de nə ret kə mmo tokdyeel dī nghan mmənə. Baa an kən cìn mee shikbish nnen Yahudi mo kas. Waa shikaa fwaa a man azeen-zeen nə, baa an kən cìn mee mbii debish kas.

¹¹ Katdang yoo an kən tep Waar nə, koo cìn mee mbii debish de nə mak kən mmo tu an, bə dī baa an kəərmuut nə kas. Dangbə katdang bə baa mee zeen dī ndəən mbii de nnen desə moo dyeel fen mbə nə kas, bə baa mee gurum mak shin an nsar mo kas. An kən rebet kə a Siza tokdyeel nə nghan.>>

¹² Bə abwoon de Festus beetpwoo nə ashak kə nnen de moo bam wur ndyéel, bə wur sat nənēe, <<Waa a dang mbə dām pə Siza dī! Bə gha mbə dām a pə Siza dī.>>

Pool Ntoom Agripa Kə Barnis

¹³ Abwoon teer mo ruk, bə mishkoom Agripa kə Benis mo jì wul nSizariya, mbəkə mmo sat mwaanlee dī nFestus.

¹⁴ Mbəðə mo kə cìn teer mo des di nSizariya nə, bə Festus yakshii mə pwoo nkaa Pool mishkoom Agripa, wur sat nənēe, <<Mee gwar di, de gyet Feliks yit wur a bəbwoot nlushoot.

¹⁵ Kaade də nkāa nJerusalem, bə pris denan mo, kə nen denan-nan mə nnen Yahudi mo jì kə dýeel nkaa gwar nə pə an dī. Mo dang pə an, mbəkə nghan candýeel muut di ngwar nə.

¹⁶ Dangbə nlap mmo nə, baa nə a mase mə nnen Rom mo, kən mmo candýeel mmee gurum, de mo kə jì kə dýeel nkaa wur nen pee mmo kən shínpee nwur, kən nwur leshap mə shang káa fin dī nludýeel ashak kə nen de mmo jì kə dýeel nə mo kas. Dangbə tēng mo nshee shínpee nwur, kən nwur leshap mə shang káa fin dī akudang mon ncandýeel ngwar nə.

¹⁷ Kaade mo jì mpee desə ashak kə an, bə baa wen ndar dī kə pwoo nə kas, bə daar nə, bə wen tong nkaa mbii tong mə tokdýeel, bə wen nle kə mmo dām jì kə gwar nə.

¹⁸ Kaade nen de mo jì kə dýeel nkaa gwar nə, mo yool dar leshap, bə baa mo sat mee pwoo debish mo nkaa gwar nə, kaade an kən pan sə kas.

¹⁹ Dangbə pwoo de mo sat nkaa wur nə, a pwoo nkaa pak mbii de mo a mə mase mə seyil nNaan mo, kə pwoo nkaa mee ngwe de moo pet sām wur a Jesu zak. De nə, wur muut. Bə nə, Pool leshap ngurum mo balbal nə, Jesu de mmeen.

²⁰ Kaade baa wen mman mbii de an mbə cìn nkaa pwoo desə nə mo kas, bə wen ntal pə Pool nə, kyet aa rebet káa nJerusalem, kə mmo tokdýeel de nghan nkaa mbii desə mo mpeemənə aa?

²¹ Dangbə kaade Pool dang nə, tēng a Siza tokdýeel nə ndýin, bə wen nle kə mmo tap kə wur rəret, dām wul parpuus de an mbə lep wur shindām pə Siza dī.>>

²² Bə Agripa sat nFestus nənēe, <<An kən nrebet kəlēng pwoo mə gwar mənə shikáa fen.>> Festus sat nənēe, <<Dədaar bə gha mbə nkəlēng wur.>>

Pool Ntoom Mishkoom Agripa

²³ Daar nə, bə Agripa kə Benis mo jì ndəən dedes mo hakyeng, bə mo del ndəən ludýeel nə ashak kə pak shiitōon dēnan-nan mo, kə nnen dēnan-nan mə pee nkaam nə mo. Yaksə Festus lep mmo dām jì kə Pool.

²⁴ Bə Festus sat nənēe, <<Mishkoom Agripa, kə wun nen de wun ashak kə mun jir mpee desə. Wu naa gwar desə, də nnen Yahudi mo jir, mo kə jì kə dýeel nkaa wur pə an dī nJerusalem, kə mpee desə zak. Də mon nkaa dýeep doo dang moo sat nə baa nə ret kə mmo yit gwar desə dī mmeen kas.

²⁵ Dangbə baa wen kat wur kə cìn mee mbii debish de nən mmak kə mmo tu wur kas. Pool shikáa fin, dang kə mmo dām kə dýeel fin nə pə Siza dī. Yaksə bə wen kən ledýeen mbə lep Pool shindām pə Siza dī.

²⁶ Dangbə baa wen mman zeen kə mə mbii dewur cìn nə, de wen nran Agustus nkaa nə kas. Mbə mənə wen nji kə wur ntoom fuu, met jir, bə a ntoom fwaa mishkoom Agripa, mbəkə abwoon de mo bələp pwoo wur nə, bə an nkat mee mbii de an nran shindām dī Agustus.

²⁷ Mbəðə wen naa nə dee a koo dak mwen sə, kən mmo lep mee gurum shindām a bəbwoot, baa ashak kə satpwoo nkaa mbii debish de ngwe nə cìn kas.>>

¹ Mishkoom Agripa sat mPool nānee, <<Mo shínpee ngha, mbəkə nghan leshap dī shikáa fwaa.>> Aasə bə Pool dīyeep sar fin, bə wur leshap mə shang káa fin. Wur sat nānee,

² <<Azeen-zeen, mishkoom Agripa, yaksə bə nə fes shang nghan zam, mbəde wen nkatpee leshap mə shang nkáa fen ntoom fwaa cicinsə, nkaa mbii de nnen Yahudi moo sat cin nkaa an mo jir.

³ Mbədə gha kə man des zam, nkaa mase mə mbii de mo a mə nnen Yahudi mo, kə pwoo nkaa mbii de moo bəlep nkaa nə zak. Wen ndang pə gha, a gung kən nghan kələng mbii de an mbə nsat mo shi pətuup mə gung.

⁴ Nnen Yahudi mo jir, mo man tong fen, peegyet nkutdī a nzəlang. Mbut nnen fen mo, kə ndəən Jerusalem zak, jì wul cicinsə.

⁵ Mo man an peegyet dī nshee. Kəzak katdang bə de moo rebet langtəng nə, yoo mon nsat nə, azeen an a ngu Farisi, de nə a mee soon de mo fes dər bal-bal nkaa seyil nNaan fun nə.

⁶ Mbəmənə kən dər mpee desə, mbəkə mmo tokdyeel dī nghan, a mbəde an pə canciin nkaa gampwoo de gyet Naan kə cweer nən mpuun fun mo.

⁷ A pwoo de gyet Naan kə cweer nsoon fun de kaapaat baavəl sə mo, de moo canciin mbə lap nə, dāng mo kə gung mbə seyil nNaan mpar kə puus, mbə canciin desə. Bə nnen Yahudi mo dəm kə dyeel fen, ntoom fwaa mishkoom!

⁸ A mii le dāng baa nnen Yahudi mon mmak shinzeen nə, Naan mbə nyool kə nnen de mo kə murep a peemúut kas yii?

⁹ Gyet wen mpan shikáa fen nə, an mbə cin mbii de mmak jir, mbəkə nghan tekook kə səm Jesu ngu Nazaret dī.

¹⁰ Gyet a mbii de ncìn nJerusalem mmənə, de kən nlap bal pə pris denan mo. Gyet kən shoot nenseet ndang Jesu mo des ndəən lushoot, kəzak gyet an mbwoon nnen de mo twe nenseet ndang Jesu nə mo zak.

¹¹ Yit des, bə nshinjeel nnenseet ndang Jesu nə mo ndəən lu Naan mo zak. Gyet kən rebet le kən mmo cípwoo nə, baa Jesu a Kristi kas. Mbədə gyet njar naa mo nyit bəbish zam. Mbə mənə bə gyet mmwaan ndəm mpee nkaam de baa mo a mə nnen Yahudi mo kas, mbəkə nghan nshinjeel dī nnenseet ndang Jesu mo.>>

Pool Leshap Nkaa Tuwap fin

¹² <<Par sə mpuus bə an a ar dəm nDamaskus mbə yak nenseet ndang Jesu nə mo, shi bal de kən nlap pə pris denan mo, də a mo lep an zak.

¹³ Bə kaade puus a naar, mishkoom! Yaksə nnaa mee peebang de nə tong adəng sham bangpee, de nə met mbangpee mə puus. Nə bangpee neer an cəərkaat ashak kə nen de mo ashak kə an.

¹⁴ Bə mun jir mu dōng nyil, bə nkələng mee dōo nə sat nghan shi liispwoo Hiburu nānee, <Sool, Sool, a mii le dāng waa aa shinjeel nghan yii? Nən nshwal ngha, kən nghan cut sak shi deelkam de peet peet.>

¹⁵ Bə ntal nānee, <A gha wii Daa?> Yaksə Daa sat nghan nānee, <A an Jesu de aa shinjeel nghan sə.

¹⁶ Yaksə a yool a dər atəng, mbəde an mbə woo sen fen ngha, a mbəkə nghan dee de a ngudak fen, kə ngudar langtəng ngurum mo nkaa mbii de aa naa, kə mbii de an mbə kám mo nghan zak.>

¹⁷ An mbə bam gha nsar nnen Isreil mo, kə nsar nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas. An mbə lep gha shindəm pə nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.

¹⁸ Mbəkə nghan wang yit mo mo dī. Kən mmo yit peenkwoo, kə mmo del dī ndəən peebang. Kəzak mbəkə mmo put dī mbut mbal mə ngujuwaan. Kən

mmo jì dī pə Naan zak. Mbəkə katdang mo shinzeen, bə mon nkat fwoō mə shikbish fur mo, kən mon nkat peetong de ashak kə nen de Naan kə ten bələp mo zak.>>

Pool Leshap Nkaa Dak Fin

¹⁹ <<Mishkoom Agripa, baa gyet ncii cìn mbii de suun de nə tong adeng sham sat nghan kas.

²⁰ Gyet nshee satpwoo Naan nə a nnen Damaskus mo, dang ndəm kən nghan sat de nnen Jerusalem mo, kə yil de mo neer Judiya jir. Abwoon mənə, bə nsat nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak. An pə sat mmo tuwap, kən mmo ciir pə Naan dī, kən mmo cìn dak de nə kām tuwap mo nə dī zak.

²¹ A mpeemənə, dang nnen Yahudi mo yaa an ndəən Lu Naan dedes, kə gyet mo kə tang ar mbə tu an.

²² Dangbə mbəde nkat bam pə Naan dī, a nə le dang kən ndar dī ntoom fwaa mbə cicinsə. An nkaa satpwoo Naan nə nennan mo, kə jep dedyeen mo jir. Baa nsat a mmee pwoo dēci kas, tēng a pwoo de nensatpwoo Naan mo, kə Mosis mo kə ten sat nə, nən nyool cìn a kəsə.

²³ Nə, tēng Kristi mbə shwaajeel, kə a wur a ngwe dēnshee mə yool a peemūt zak. A wur mbə shee leshap nkaa peebang nə nnen Yahudi mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.>>

Pool Rebet Kən Agripa Shinzeen

²⁴ Kaade Pool nkaa leshap mbə shang káa nə, bə Festus sat shii dōo dedes nānee, <<Pool aa tətтар aa? Man fwaa nii le gha dee a ngutar.>>

²⁵ Bə Pool lap nānee, <<Baa an a ngutar kas Festus, ngwe deret met jir. An kən sat a pwoo de mo azeen-zeen kə de mo a ndəre zak.

²⁶ Mishkoom man mbii de kən nsat sə mo agaak. Mbədə mman azeen-zeen nə, baa mee mbii loom gha mbut mbii desə mo jir kas. Mbədə baa gyet mo cìn mbii mənə mo a səsok kas.

²⁷ Mishkoom Agripa, a shinzeen nnensat pwoo mə Naan mo ee? Mman nə, a shinzeen.>>

²⁸ Mishkoom Agripa sat mPool nānee, <<Ndəən reppee dī lee sə, bə aa rebet ciir kə an, kən nghan ndee dī a nguseet ndang Jesu ee?>>

²⁹ Pool lap nānee, <<koo a ndəən reppee lee. Koo a ndəən pee de nə des, bə an nkaa dangnaan mbə gha, kə nnen de mo nkaa kələng an cicinsə jir, mbəkə mmo tuwap kən mmo dee dī a nenseet ndang Jesu koo an sə. Dangbe taji a shi shoobəring kaade an kə nə sə kas.>>

³⁰ Abwoon mənə, bə mishkoom yool, kə gofna, kə Benis, kə nnen de mo kə tong ashak kə mo.

³¹ Bə mo dəm mmee koop mbəsut, bə mo beet kə shak nānee, <<Baa gwar desə kə cìn mee mbii debish de nə mak muut, koo mo nle wur ndəən lushoot kas.>>

³² Agripa sat nFestus nānee, <<Katdang yoo baa gwar desə wur kə dang mbə dəm kə dŷeel nə pə Siza dī kas, bə yoo mon bwet wur.>>

27

Pool Del Ndəən Tii Mbə Dəm nRom

¹ Kaade mo beet nə, mun ndel ntii kən mmo dəm dī nyil Itali, bə mo le Pool kə pak nen de mo a bubwōot, nsar mə mee ngwe dedes nkaa shiitoon mo, de moo pet sēm wur a Juliyus, de nə a soon mə nentap mə mishkoom Agustus.

² Mu del ndəən mee tii de nə tong a nyil Adramitium jì, dang nən mbə yool mbə dəm ngaar yil de mo nkoop yil Eshiya mo. Yaksə mu yool mwaan

nə ndəən tii nə. Aristakus mee ngu Masidoniya mə yil nTasoloni, wur di ashak kə mun zak.

³ Daar nə, bə mə wul nSidon. Juliyus cìn deret mPool, wur shínpee mPool kə nwur dəm pə shaar fin mo, mbəkə mmo bam wur di.

⁴ Kaade mə yool mpeemənə, bə mu dəm shigəng mə yil nSaiprus nə, mbəde kut nə daampee mmun zam.

⁵ Abwoon mənə, bə mu dəm mu wul nkor kuur de nən ngaar Silisiya kə Pamfiliya. Yaksə mu dəm mu wul mMira de nən nyil nLisiya.

⁶ A mMira nə, bə ngwe dedes nkaa shiitoo mo, kat mee tii de nə tong Alekzandriya jì, de nən mbə dəm Itali, bə wur le mun ndəən nə.

⁷ Mu cìn teer mo des-des mun mmwaan lee-lee, nkaa am kuur nə, a purut-purut dāng mə jì mə wul kus kə Nidus. Kaade baa kut nə yit mmun dəm de a kyeen kas, bə mə waa mə yaa ar nə shigəng mə yil nKrit, kus kə Salmone.

⁸ A purut-purut dāng mu jì mu wul di a pəkom dəər nə, bə mu jì mə wul mmee mpee de mo kə pet a peekaat deret, de nə kus kə pee nkaam nLasiya.

⁹ Mbədə mun mbə yém di mpeemənə mbə teer mo des, bə kaade mə yaa mwaaan, bə nə jì kə jeel des, mbəde tar mwaaan nkaa am nə kə ten del, dāng nə abwoon tartong kə neen, bə Pool leshap nnen de mo ndəən tii nə.

¹⁰ Wur sat mmo nənəe, <<Daa mo, wen nnaa mwaaan fun desə nən nden kə jeel, kə lée de mun kə mo ndəən tii nə mon ntəkook, dāng tii mənən ntəkook, dəm wul kə seen fun mo zak.>>

¹¹ Jir aasə baa ngwe dedes nkaa shiitoo nə mo, ledyeen mpwoo de Pool sat kas, tēng wur nkələng a pwoo mə ngutung tii nə dak, kə mə ngu tii nə met mbii de Pool sat nwur.

¹² Baa peedar mə tii desə nii ret ntarkut kas, a kəsə bə des mə gurum nə mo beet nə, ngyel mə yool aku mpeemənə, kə koo de arang yii bə mu nwul di nFoniks, de nə a mee pee am kuur deret ndəən pee nkaam nKrit, nii naa gaar ngyeen, nsar puusru, kə ngaar ndeng nsar puusru zak, mu hos ntarkut a mpee mənə.

Kut Dedes Yool Nkaa Am kuur

¹³ Kaade kut nə doom cut pee lee-lee ngaar ngyeen, bə mo pan nə, nən nji wudun nciit kə pan fur mo, bə mo dul bwootsəp nə, kə mmo tung tii nə shindəm kus kə pəkom dəər mə yil nKrit.

¹⁴ Dangbə kaade mo lang di lee, bə mee kut dedes de moo pet a Yurakium də nə put nnar kwang deng kə sar puus kaa nə cutpee jì di nkaa pee nkaam nə.

¹⁵ Kaade kut dedes nə cut tii nə, bə baa tii nə mak dəm ngaar pee de kut nə kə jì de kas. Bə mu yit nkut nə tēp mun shindəm di mmee ngaar dyik.

¹⁶ Mu del shigəng mərəp mee yil de am neer ciirkaat de moo pet a Kauda. A purut-purut dāng mu mak bwoot làa tii nə nkaa dedes nə.

¹⁷ Abwoon de mo kə diyeep làa tii nə le ndəən tii dedes nə, bə mo bwoot teng shin ciir nkaa tii dedes nə. Mo sham kə nlər mə tii nə mo. Mbədə mo kəər nə, taji kut nə tēp tii nə dəm shweer shi pəkom dyes nSirtis kas. Mo dul bwootsəp mə tii nə kàa ndəən am nə kən mmo yit, kən nkut nə tēp tii nə shindəm di.

¹⁸ Mbədə kut nə des zam, dāng nə fes yoon mun des zam. Daar nə, bə mo doom kok pak lee de mo ndəən tii nə car mbut am.

¹⁹ Parpuus dekun nə zak, bə mo shikáa fur, mo kok lee tii nə mo car mbut am zak.

²⁰ Mu cìn teer mo des, baa mu mak naa puus koo zar mo kas. Dee a kut dedes, kə tungzung mo kàa paa mun dak, de nə le kən mmun put kə pətuup nə baa mun mbar kas.

²¹ Mbədə gurum nə mo kə cìn teer mo des nnen se mbiise, bə Pool yool nnaar mo, bə wur sat nənēe, <<Daa mo, katdang də wu kələng pwoo fen, bə baa də wun nyool ndəən yil nKrit, kən nwun shwaajeel desə, kən nwun bəlang nlée fuu mo kərong kas.

²² Mbəmənə an pə sat nwun, wu yaa pətuup fuu mo, mbədə baa mee gurum ndəən wun, mbə mmuut kas, a tii nən mpyan kash-kash dak.

²³ Mbədə dədoon mpar, bə mee ngulep mə Naan de an a məwur, kə de an kən nseyil nwur zak, wur jì woo shin nghan.

²⁴ <<Bə wur sat nghan nənēe, <Taji kəərmuut yaa gha kas Pool. Nə a təng gha mbə dar ntoom kə Siza. A naa Naan kə cìn dərēt nghan, ashak kə nen de mo ndəən tii nə jir. Baa mee gurum ndəən tii nən mmuut kas.>

²⁵ Mbə mənə, daa mo, wu cìn retnyit. Mbədə wen nshinzeen nNaan nə, mbii de mo woo nghan, bə nən ncìn a kəsə.

²⁶ Dang jir kəsə bə kut nən təp tii nə shweer nkaa mee yil de am neer nə ciirkaat.>>

Tii Nə Pyan Kash-Kash

²⁷ Ndəən teer de kaapaat baafeer nə, bə kut nə təp mun kàa kə sham ndəən am kuur mə Adriya. Yaksə nnaar par, bə nen tii nə mo pan nə, muu wul kus kə mee yil.

²⁸ Bə mo kam lu mə am nə, bə mo kat nə a shii mo kambil məndong kə laarvəl (120). Kaade mu gyes mu dəm dī lee, bə mo cìn shin kam lu mə am nə de zak, bə mo kat nə wul a shii laarpwoofeer (90).

²⁹ Mbə kəərmuut de nə, meesə, kut nən ndəm shweer tii nə nkaa ngək, bə mo fwen bwootsəp nə mo sham feer mbwoon mə tii nə, mbəkə ntii nə dər dī coot, mbədə mo le pan nkaa bit de nən mbə mang.

³⁰ Nentung tii nə mo nkaa yap ar de mon nshwe yit tii nə dī, bə mo kə ten shang làa tii nə shinsham mbut am kuur nə. Mo cìn kəsə a mbə gwam gurum mo, kən mmo naa dī nə, wudun a mbə fwo bwootsəp nə de mon mpəkyeen mə tii nə, de moo bwet shinsham sə.

³¹ Dangbe Pool sat ngwe dedes mə shiitooon nə mo nənēe, <<Katsang bə baa nentung tii nə mo tong dī ndəən tii nə kas, bə wu mmurep jir.>>

³² Bə shiitooon mo can teng mə làa tii nə, mo yit nə sham taa ndəən am nə, yaksə kut mang nə seet kə nə.

³³ Kaade bit kus kə mang, bə Pool sat ngurum nə mo jir kə mmo se mbiise, wur sat nənēe, <<A teer mo kaapaat baafeer ndesə, bə wun pə tong gongpee, kə baa wu se mee mbiise kas.

³⁴ Mbəmənə kən dang pə wun, mbəkə nwun se mbiise, mbədə mənən nshinbal nwun ndəən shik fuu mo. Baa mee shweepkàa mə mee gurum məndong ndəən wun nən nloom kas.>>

³⁵ Kaade Pool sat pwoo mənə, bə wur mang gəəl aas, bə wur dangnaan de mə plang Naan a yit gurum nə mo jir, bə wur tep gəəl aas nə, bə wur yaa se nə.

³⁶ Yaksə gurum nə mo jir mo kat retnyit, bə mo shikàa fur mo se gəəl aas nə zak.

³⁷ Mun gurum de mun ndəən tii nə jir, mu wul kambil vəl kə laarpwoovəl kə peemee (276).

³⁸ Kaade gurum mo se mbiise mo əbəl, bə mo kok aàs dəben de nə ndəən tii nə, mo car shinsham mbut am kuur nə, kən ntii nə pan fiyeel dī.

³⁹ Kaade bitmang, bə baa nentung tii nə mo man yil de mo dī nə kas, bə mo naa mee pəkom dər de nə kə dyees, bə mo beet nə, katsang nə mak cìn, bə mo dəm kə tii dī pəkom nə.

⁴⁰ Bə mo saa teng de mo yaa bwootsəp nə mo, kən mmo yit bwootsəp nə mo mbut am kuur nə, kən mmo fween teng de moo yaa mbii ciir kə tii nə. Yaksə mo diyeep nlər de nən mpəkyeen mə tii nə nkor de kut kə jì dī, bə mo yaa ar dəm pəkom dər.

⁴¹ Dangbə kaade mu wul mmee mpee de kut kə cut am nə jì kaat dī, bə tii nə del shamru mbut diyees, de baa nə kutdī kə tungpee kas, bə koor mbwoon mə tii nə doom pyan, mbə bal mə kut de nii cut nə.

⁴² Yaksə shiitooon nə mo beetpwoo, mbə twe nen de mo a bubwoot jir, mbəkə taji mo cut lung, kə mo dəm loom dī kas.

⁴³ Dangbə ngwe dedes nkaa shiitooon nə mo, kə rebet bam Pool, bə wur cii mmo. Wur le kə nən de mo man lung jir, mo mərəp sham mbut am nə, kən mmo taa lung dəm wul de a pwoo dər.

⁴⁴ Abwoon mənə, bə koor gurum nə mo mərəp sham taa nkaa shiyeep mo, kə pak mo nkaa yoom mə tii de nə pyan nə zak.

28

Pool Ndəən Yil mMalta

¹ Abwoon de mu wul ndəən yil nə nkoom jir, bə mu kələng nə, moo pet səm yil de am neer nə cərkaat a Malta.

² Nenyil nə mo kaat mun jir, kəzak mo bam mun zam, bə mo bil wus mmun, mbəde fwan nkaa jì, kə pee zuum zak.

³ Dangbə kaade Pool kok yoom le nwus, bə mbə tal mə wus nə, bə mee nwò de səm nə a pang, nə pus sar mPool, dang nə dyyin nkaa sar wur.

⁴ Kaade nenyil nə mo naa nwò desə nii dyyin mPool nkaa sar, bə mo sat nshak nənəe, <<Azeen-zeen gwar desə wur a ngutukáa, koo dewur kə put mbut njeel mə am kuur nə, bə baa kwat mə shikbish nə mak yit wur de mmeen kas.>>

⁵ Bə Pool vwet nwò nə sham taa nwus. Mbədə nwò de nə pus wur nə, bə baa nə cìn mee mbii nwur kas.

⁶ Nenyil nə mo pan nə, yak mon nnaa Pool wup, koo mo nnaa wur taa nyil muut. Dangbə kaade mo tong naapee, bə baa mo naa mee mbii cìn Pool kas, bə mo waa sheepwoo de, mo sat nənəe, <<Gwar desə wur a mee naan.>>

⁷ Kus kə peemənə, bə mee maar mə Pubiliyus ngwe dedes nkaa yil de am neer cərkaat nə, wur kaat mun le nlu fin mbə teer mo kun, dang wur tap kə mun, wur cìn dərət mmun zam.

⁸ Puun mə Pubiliyus, baa wur nkoom kas, wur a peesaam kə shikshwal, kə dyestoom zak. Pool del pə ngunan nə dī, bə wur dangnaan bə wur lesar fin nkaa ngunan nə, bə ngunan nə bar.

⁹ Kaade Pool cìn mənə, bə koor nengok de mo ndəən yil de am neer cərkaat nə, mo jì jir, mbəkə mPool bar mo dī.

¹⁰ Nenyil nə mo shin zuum mo mmun des, dang kaade mun mbə del ndəən tii nə mbə seet, bə mo shin mbii de mon mbam mun a ar mwaan nə jir zak.

Pool Wul nRom

¹¹ Abwoon tar mo kun, bə mə yool ndəən mee tii de nə tong a Alekzandriya jì, de nii hos ntarkut ndəən yil de am neer cərkaat sə. tii desə nə kə səmpwoo (alaama) mə káa Jan demish mo nkaa nə, de mo a Kasto, kə Pollukus, mee naan mə mo, nə mo.

¹² Mu jì mə wul nSirakus, bə mu cìn teer mo kun dī, mpee mənə.

¹³ Kaade mu yool mpee mənə, bə mu jì mu wul nRegiyum. Mu teer mpeemənə, bə mee kut yool nkor ngyeen, bə daar nə, bə mu dəm mu wul mPutiyoli.

¹⁴ Mu kat nenseet ndang Jesu mo mpeemənə, bə mo dang mun kən mmun cìn teer mo pwoovəl di ashak kə mo. A mwaan fun nə mmənə, dee mu dəm mu wul nRom.

¹⁵ Kaade nenseet ndang Jesu de mon mpee nkaam nRom, mo kələng pwoo nkaa mun, bə mo pwat jì mbə kaat mun, bə mo jì wul mpeepring Apiyus, kə pee de luməzep mo dekun. Kaade Pool naa mo, bə wur plang Naan, dang pətuup wur nə sət katbal.

¹⁶ Kaade mu jì mu wul ndəən pee nkaam nRom, bə mo shínpee mPool tong di mbəshin mpee dewur rəbet, ashak kə shiitoon dewur kə tap Pool.

Pool Sat Pwoo Naan Ndəən Pee Nkaam nRom

¹⁷ Abwoon teer mo kun, bə Pool pərep nen denan-nan mə nnen Yahudi mo. Kaade mo kuur ashak, bə wur sat mmo nənee, <<Dyemnaa mo, baa kən cìn mee mbii debish nnen fun mo kas. Koo a nkaa məse mə wàar puun fun mo, bə baa kən cìn mee mbii debish kas, jir kəsə, bə mo yaa an shin nnen Rom mo a bubwoot ndəən yil nJerusalem.

¹⁸ Kaade nnen Rom mo tokdyeel nghan, bə mo rəbet bwet an, mbəde baa kən cìn mee mbii debish de nə mak kə mmo tu an kas.

¹⁹ Dangbə baa nnen Yahudi mo rəbet kə mmo bwet an kas, bə nə dee nghan a təng kən nghan dang nə, mo jì kə dyeel fen nə pə Siza di. Baa nə, kən rəbet yap a nen fun mo kə dyeel kas.

²⁰ A mbə pwoo desə, bə wen nyappee de an nnaa wun di, mbəkə wen leshap di kə wun, mbəde a mbə canciin de nnen Isreil mo kə nə, dang an di a bubwoot shi shoobəring desə.>>

²¹ Mo sat nwur nənee, <<Baa mmun muu kat mee lep a rəran nyil Judiya nkaa gha kas. Kəzak baa mee dyemnəən fun mo jì mpee desə, kən mmo satpwoo di mmun nkaa gha, koo mo sat mee pwoo mmun nkaa mbii debish de a cìn mo kas zak.

²² Dangbə mu rəbet kələng nə mpwoo fwaa mbii de gha naa nə ret, mbəde katdang a pwoo nkaa Ar desə nə, bə mu man nə, koo a nii, bə mo nkaa leshap debish nkaa nə.>>

²³ Abwoon mənə, bə mo lepuus. Bə kaade puus nə wul, bə gurun mo des mo jì pə Pool di a pee dewur kə tong di. Yool mbít, dəm wul nkansəən, bə Pool kámshii mə mulki mə Naan nə ngurun mo, dang wur tong a langtəng nkaa nə zak. Wur rəbet dul mo jì pə Jesu di, shi kám mə Wàar mə Mosis, kə shi kám mə nensatpwoo mə Naan mo zak.

²⁴ Pak gurun nə mo shinzeen mpwoo dewur sat nə, dang baa pak mo shinzeen kas.

²⁵ Kaade baa mo kələngkar nə ashak jir kas, bə akudang moo rangkáa, bə Pool sat mee pwoo mmo məndong, nənee, <<Azeen-zeen pwoo de gyet Riin Debang wur kə sat mpuun fuu mo nsar kə ngusat pwoo Naan Aizaya nənee,

²⁶ <A dəm pə nnen desə mo di, kən nghan sat mmo nənee, wun nsat a kələngpee, dang baa wun mmanshii mə mbii de wun kələng nə kas koo dəben. Wun nsat a nnaapee dak, dang baa wun mmanshii mə mbii de wuu naa nə kas koo dəben.

²⁷ Mbəde pətuup mə nnen desə nə mo fii dee kakras. Mo kə duur kom fur mo, dang mo kə kup ar fur mo zak. Mbəkə taji mo naapee shi yit fur mo, kə taji mo kələngpee shi kom fur mo zak, kəzak, mbəkə taji mo manshii nə ndəən pətuup fur mo. Kən mmo ciir pə an di, bə yool an bam mo.>

²⁸ <<Mbə mənə, bə wen nrəbət kə nwun man nə, mo kə lep pwoo nkaa bam mə Naan nə shindəm nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Yaksə mon nlekom mbə pwoo nə, bə mon nkələng.>>

²⁹ Kaade Pool leshap desə mmo, bæ nnen Yahudi mo rangkáa, kə mon nkaa beetpwoo nə kə shak.

³⁰ Pool tong ndəən lu de a wur kwat shikáa fin, mbə bit mo vəl. Wur kə kaat nen de mo jì pə wur dī jir.

³¹ Wur leshap ngurum mo nkaa mulki mə Naan nə, baa ashak kə mee kəərmuut kas, kə baa mee ngwe cíi nwur kas, kəzak, wur kámpwoo ngurum mo nkaa Daa Jesu Kristi.

Pwoo dinshee di Pool ran Nen Koronti mo

Tokshik

¹ Lepran dəsə nə put a nsar kə Pool, de shi dem Naan, be Naan pet wur kə wur dee a laalep mə Kristi Jesu, kə dyemnənən fun Sosfenes.

² Wen kən lep pwoo dəsə nə dām pee Ekəlisya mə Naan de nə nyil nKoronti. Nen de Naan kə ten bələp mo le, mbəkə mo dee di a nen fir mo ndəən Jesu Kristi, kə mpee nen di koo a nneye, de moo pet sām kə Daa fun Jesu Kristi dewur a Daa fur kə Daa fun zak.

³ Deret kə tongryang de nə put a pee Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun.

Pool Pəlang Naan

⁴ Wen pəlang Naan shidaar-shidaar mbe wun, mbedə Naan wur cìn deret wun ndəən Kristi Jesu.

⁵ nDəən Jesu Kristi, be Naan wu kə shin man mbii mo wun, kə man leshap rəret des hakyeng.

⁶ Mbəde langtəng fun nkaa Kristi nə dee azeen-nzeen ndəən wun.

⁷ Mbəmənə, be baa wu nook kat mee zuum de nə a mə Riin Naan kas, kaade wuu choor mbe kum parpuus di Daa fun Jesu Kristi wun nji put agaak.

⁸ Wur nwaa shin bal nwun har peekyes nə, mbəkə wu dee di a de ndəre-ndəre parpuus mə Daa fun Jesu Kristi.

⁹ Naan dewur kə ten pərep wun, kə wu dee di a nentong ashak kə Lāa fir Jesu Kristi, Daa fun, wur a nguzeen.

Bəkshak Ndəən Ekəlisya

¹⁰ Dyemnaa mo, wen dang pee wun, ndəən sām kə Daa fun Jesu Kristi, nee, nə ret kə pwoo fuu mo dām ndangshak, mbəkə taji mee bəkshak yool nnaar fuu kas. Dangbe nə ret kə wu dee a deməndong ndəən pan fuu mo kə ndəən mbii de wu rəbet cìn mo.

¹¹ Dyemnaa mo, nentul kə Klo mo ji sat wen nə, bələp kə yool nnaar fuu.

¹² Mbii de mo sat nə a nə, koo a weye ndəən wun, be wur sat mbii mo shini-shini, pak moo sat nənee, <<Wen a mə Pool,>> Koo <<wen a mə Apolos,>> Koo, <<wen a mə Kefas,>> Koo, <<wen a mə Kristi.>>

¹³ Kristi wur dee a debəbak ee? Gyet mo pwas a Pool nkaa shiyeepyoom mbə wun aa? Aa koo gyet mo cìn baptisma nwun a ndəən sām kə Pool yii?

¹⁴ Wen pəlang Naan, mbedə baa gyet wen cìn baptisma memee fuu kas, təng a Krispus kə Gayus bejee dak.

¹⁵ Mbəmənə be baa mee fuu mmak sat nə, gyet mo cìn baptisma wudin a ndəən sām fen kas.

¹⁶ (Dangbe gyet wen cìn baptisma nentul Stifenas mo. Katdang baa a mo kas, be baa wen pan nə, gyet Wen cìn baptisma mmee gwe kas.)

¹⁷ Baa gyet Kristi wur lep wen a mbəkə wen cìn baptisma di kas, amma gyet wur lep an, a mbəkə wen satpwoo deret nə di, baa a shi mee seen kə man satpwoo kas. Mbeekə taji mo lebal mə shiyeepmúut kə Kristi nə dee a debuu kas.

*Kristi Wur a iiko
Mə Naan Kə Seen Fir Zak*

¹⁸ Pee nenyil di mo nkaa loom, be pwoo nkaa shiyeep nə a pwoo debuu pee mo di. Dangbe pee mun, nen de muu kat seen, be shiyeep nə a iiko Naan.

¹⁹ Mbəde mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee,
<<Wen nshirip seen nenseen mo,
kə nghan mmang man
kə nenman mo nle
mmee kwang
akudang.>>

²⁰ Katdang nə a kəsə, be nguseen nə a nneyii? Be nguman mbii a nneyii? Be ngubeetshik mbut mbít dəsə a nneyii? Naan wu kə ten shin ciir kə nenseen mə yil dəsə nə dee a mwen mo.

²¹ Mbəde ndəən seen kə Naan, be yil nə shi seen kə nə, baa nə man Naan kas. Dangbe nə ret Naan nyit mbe pwoo deret di mə sat nə, de pak nenkəlengpwoo mo, be moo sat nə, nə a pwoo mwen mo. Dangbe nə a bam mpee nen de mo shinzeen.

²² Nen Yahudi moo tang mbii aapwoo mo, kə nen Heleni moo tang a seen.

²³ Dangbe mun, muu sat a pwoo nkaa Kristi de mo pwas wur nkaa shiyeepyoom. Dəsə nə dee a mbii canshii nen Yahudi mo, kə nə dee a pwoo mwen pee nen di baa mo a nen Yahudi mo kas.

²⁴ Dangbe pee nen de Naan kə ten pərep mo, koo a nen Yahudi mo, koo a nen Heleni mo, be Kristi wur a iiko mə Naan kə seen fir zak.

²⁵ Mbəde mwen Naan nə met nseen gurum mo, kə bəwàar kə Naan nə kə bal met bal mə gurum mo.

²⁶ Dyemnaa mo, wu pan kaade Naan wur pərep wun sə. Baa gyet wur pərep a nen de moo seen mə yil dəsə des kas, kə baa gyet a nen de mo kə iiko des kas. Baa a nen de gyet mo làa mo mbut ndang mə nenlong mo des kas.

²⁷ Dangbe Naan wur bələp a mbii demwen mə yil nə mo, mbəkə wur cin yitlwaan di nenseen mə yil nə mo. Naan wur bələp mbii de baa mo kə bal ndəən yil nə kas, mbəkə mo shweep mbii de moo bal mo di.

²⁸ Naan wur bələp a mbii de yil nə bees, kə yil nii naa mo a kaa mbii debuu mo sə, har kaa mbii di baa mo di kas sə, mbəkə nə twe mbii de yil nii naa mo, a kaa mbii de moo koop nə sə de.

²⁹ Mbeekə taji mee gwe canjoom nyit Naan kas.

³⁰ Dangbe Naan wur jì kə wun ndəən Kristi Jesu, kə wur le Jesu Kristi a seen fun, kə deret fun, kə a mbee wur dangbe wu mak dee a dəbang nyit Naan, kə a wurang mun mbut shikbish fun mo zak.

³¹ Nə a kaa de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə nənee, <<Koo a weyii de wur canjoom, be nə ret kə wur canjoom nə ndəən be de Daa Naan Cin.>>

2

Pwoo nkaa Muut Kristi

¹ Dyemnaa mo, kaade gyet wen jì pee wun de, be baa gyet wen satpwoo nwun nkaa mbii dəsə sok mə Naan nə mo a shi liispwoo deshəng kəlong, kə man satpwoo mə seen kas.

² Mbəde, kaade gyet wen ashak kə wun, be gyet wen kə ten lesen a kaa gwe di baa wur man mə be kas, a Jesu Kristi bejee, de mo kə pwas wur nkaa shiyeepyoom sə.

³ Gyet wen ashak kə wun, be wen a ndəən cínbal, kə ndəən kəarmuut kə daar zak.

⁴ Kə gyet pwoo de wen kən sat nə, kə kám fen nə mo, baa gyet wen kən sat mo a shi pwoo deshang kələng kə seen mə man satpwoo kas, amma gyet nə a ndəən kám mə iiko kə Riin.

⁵ Mbeekə taji wu le shinzeen fuu mo tong a ndəən seen mə gurum mo kas, amma wu le shinzeen fuu mo a ndəən iiko kə Naan.

Man Naan

⁶ Dangbe muu sat a pwoo di mə man, pee nen de mo kə wurang ndəən mbii de mo a mə Riin Naan. Baa man dəsə nə a mə yil dəsə kas, kə baa nə put a pee nen mulki mə yil dəsə mo, de mo mbə del dəm sə kas.

⁷ Dangbe mun muu sat a pwoo nkaa man Naan de nə a səsok ngurum mo, man de Naan wur kə ten le mbe dedes fun akudang wur leyil nə.

⁸ Baa mee ngu mulki mə yil dəsə mmak man mənə kas. Katdang de gyet moo man mənə, be baa gyet mon mpwas Daa de hai nkaa shiyeepyoom kas.

⁹ Kaadə mo kə ten ran ndəən bəət haal sə nənəe,

<<Mbii di baa gurum kə cham naa kə yit kas,

<<de baa gurum kə cham kələng nə shi kom kas,

<<de baa pətuup gurum kə cham pan

<<mbii de Naan wur kə tap dak nə le,

<<nen de mo

wal nwur mo kas.>>

¹⁰ Dangbe Naan wur kámshii mənə mmun a shi Riin fir, mbedə Riin wur bələp mbii mo jir, har koo di a jurum kə mbii aapwoo mə Naan mo.

¹¹ A gurum dedang mmak man pan kə mee gwe yii? Katdang baa a riin kə gwe nə kas yii? Nə aasə zak, baa mee ngwar cham man pan Naan kas, naa təng a Riin Naan bejee dak.

¹² Baa mun mu kat a riin mə yil dəsə kas, amma mə lap a Riin Naan, mbəkə mu manshii kə mbii de Naan wur ten shin mmun de.

¹³ Mbəmənə, pwoo de muu sat nwun, baa nə put a mbut mman mə gurum kas, amma a Riin wur woo nə mmun. Riin nə wur woo zeen, mbe nen de mo kə Riin Naan ndəən pətuup fur mo.

¹⁴ Ngwar di baa wu kə Riin kə Naan ndəən pətuup fin kas, be baa wur mak lap zuum de mo a mə Riin Naan kas. Mbədə mbii de mo a mə Riin Naan, mo a pwoo debuu pee gwe mənə di, kəzak, baa pan kə gwe mənə mak manshii mo nə kas, mbedə a Riin Naan kə mak le gurum man mbii dəsə nə mo.

¹⁵ Ngwe dewur kə Riin Naan ndəən pətuup fir, be wur mak manshii mbii dəsə nə mo, amma baa mee gurum mak tokdyeel nwur kas.

¹⁶ Kaadə mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənəe,

<<A wii kə man pan Daa yii?

Mbeekə gwe mənə

beetpwoo de kə wur yii?>>

amma mun kə pətuup mə Kristi.

3

Nendak Naan Mo

¹ Dyemnaa mo, baa wen mak leshap kə wun kaa nen de mo kə Riin Naan sə kas, dangbe Wen katpwoo kə wun a kaa nen di mə yil nə mo sə, mbedə gyet wun a laa njuu mo ndəən mbii de mo a mə Kristi.

² Gyet wen kən shin a wur nwun. Baa gyet a mbiise dəbal kas, mbedə baa gyet wu mak se mbiise dəbal kas, har yaksə be baa wuu daksuk mbe se mbiise dəbal nə kas.

³ Tong fuu, nə de a mə yil desə, mbedə wun kə cìn zuur, kə wuu jær kə shak. Kiyeet kə tong desə kám nə, wun de a mə yil nə, kə wuu mwaan a ndəən shiimwaan mə yil desə nə.

⁴ Katdang memee fuu sat nə, wudin a mə Pool, kə memee sat nə, wudin a mə Apolos, dang ntan azeen-nzeen be wuu sat mbii mənə mo a ndəən pan mə gurum kas aa?

⁵ A wii a Apolos yii? A wii a Pool yii? Mun a kərem Naan, de Naan wur shìn dak mun kə har wu shinzeen. Koo dang a weyi ndəən mun, be gyet muu cìn a mbii de Naan wur kə ten le nsar fun.

⁶ A an kop, dangbe Apolos wur le am dike, amma a Naan wur le nə wurang.

⁷ Mbəmənə be gwe dewur kop mbii, kə gwe dewur le am dike, be baa mo a mee mbii kas, amma a Naan bəshin wur kə le mbii nə mo wurang.

⁸ Ngwe de wur kop, kə gwe dewur le am dikə, be mo a nchiit-nchiit. Koo a weyi be wur nlap kwat fir a nchiit-nchiit kə dak de gwe nə cìn.

⁹ Mun jir a shaar dak kə Naan. Wun a bong kə Naan, kə wun a lu kə Naan.

¹⁰ Shi deret de Naan wur kə ten shin nə wen, be wen kən bwet kuklu nə, a kaa nguman dyiklu sə, kə mee gwe dyiklu nkaa kuk nə. Dangbe nə a təng kə koo a weyi, be wur tap kə dyikpee de wur dyik nə nkaa kuk nə.

¹¹ Baa mee kuk di, de mee gurum nwaa baa bwet di, waa met kuk de Naan wur kə ten bwet nə, shi Jesu Kristi kas.

¹² Yaksə, katdang mee gwe kə dyikpee nkaa kuk nə a shi zinariya, koo shi azurfa, koo shi ghək dekəram mo, koo shi yoom, koo shi shit, koo shi yangkas,

¹³ be nə ret kə ngwar mənə man nə, ret kə dak fir nən ndee agaak parpuus de Daa Jesu wur mbaaji ndəən yil desə. Parpuus mənə be mon nwoo dak kə koo a ngwar dedangyii, har a wus ncham ret mə dak kə koo weyii.

¹⁴ Katdang baa wus se mbii de gurum kə ten dyik nkaa kuk nə kas, be gwar mənə nlap kwat.

¹⁵ Dangbe katdang wus se mbii de gurum kə ten cìn nə, be nən ndee a dak debuu, amma gwar mənə shikaa fir, be wur nkat bam wur, amma nə dee kaa wu del put wus nə a shi tambut sə.

¹⁶ Baa wu man nə, wun shikaa fuu wun a lu dəədes kə Daa Naan kas aa? Kə Riin kə Naan kə tong ndəən wun kas aa?

¹⁷ Katdang mee ngwar təkook lu kə Naan nə, be Naan wun təkook gwar mənə zak. Mbedə lu kə Naan nə a debang kə a wuwun a lu kə Naan nə.

¹⁸ Taji mee gurum numkaa fir kas, katdang mee gurum ndəən wun di wu kə lekaa fir a kaa ngwar di kə seen nyicinsə, be nə ret kə gwar mənə lekaa fir kaa mwen sə, mbəkə wur kat seen di.

¹⁹ Mbedi seen mə yil desə nə a mwen nyit Naan bejee, kaade mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə nənnee, <<Naan wur yak nenseen mə yil desə mo, ndəən seen fur debish.>>

²⁰ Kəzak, <<Daa wur man nənnee, <<pan kə nenseen mə yil desə mo nə a mbii debuu.>>

²¹ Mbəmənə be taji mee gurum canjoom nkaa gurum mo kas. Mbedi mbii mo jir a muu.

²² Koo dang de a Pool, koo a Apolos, koo a Kefas, koo de a yil desə, koo de a seen, koo de a muut, koo de a yaksə, koo de a mbii de mo akyeen, be mo jir a muu.

²³ Kəzak, wun a mə Kristi, kə Kristi wur a mə Naan.

4

Jeplep Mə Kristi Mo

¹ Nə ret kə gurum mo man mun a kaa jeplep kə Kristi mo sə, kə kaa nendak mo, de Naan wur kə ten le zeen mbii fir desəsok mo ndəən sar fun sə.

² Nə a təng nen de mo kə ten le zeen nə nsar fur, be mo dee a nenyil de mon ncınzeen mmo.

³ Baa nə daampee wen kas koo dəben, katdang wu cham an, koo de cham nə a nludyeel mə gurum mo, baa wen kən tokdyeel nsen kas.

⁴ Wen man nə, baa an del dike kas, amma jir kəsə, be baa nə kám nə wen a nen nshikbish kas. A Daa wur a gwe de wur tokdyeel wen.

⁵ Mbəmənə be, taji wu candyeel nkaa mee gurum kas, atəng pee nə wul akudang. Wu gong waaji nDaa. Daa wur nji le mbii de mo a səsok mo dee agaak, kə wur nwang pan de mo ndəən pətuup kə gurum mo dee agaak zak. A nchiit kə mənə be koo a weyii, be Naan wun nkwoop wur nchiit-nchiit kə kwoop de nə ret kə wu kat.

⁶ Yaksə dyemnaa mo, wen kən sat səmpwoo dəsə mo nkaa Apolos kə sen fen, mbəkə mu dee di a mbiikám pee wun di, <<Taji wu cın mbii mo met mbii di mo kə ten ran nə kas,>> Kə taji memee fuu cın roop nkaa mee gurum, kə wur bees mee gurum di kas zak.

⁷ A wii le waa met niyee mo yii? Baa də a Naan shin mbii de waa kə mo jir kas aa? Katdang nə aasə, be a me le dang gha kə dyeepekāa ye, kaa baaji waa ləlap a nzuum sə kas sə aa?

⁸ Wu ten wu kat mbii de wuu Rəbet mo jir. Wu ten wu dee a nenlong mo. Wu dee a mishkoom mo, baa ashak kə mun kas. Dyen wen kə de wuu ten wu dee a mishkoom mo, kə mun dee di a mishkoom ashak kə wun.

⁹ Nnaa mənə, be Naan wu kə le mun a jeplep Jesu mo. Muu dee a nen de mo tong sham sət nə, kaa nen de mo kə ten candyeel muut mmo sə, mbəkə mo twe mun di nyit gurum mo des. Mu dee a mbiishwar nyil nə jir, nyit mə Nenlep Naan mo, kə nyit gurum mo zak.

¹⁰ Mu dee a mwen mo mbe səm kə Kristi, amma wun a nenseen mo ndəən Kristi. Baa mun kə bal kas, amma wun kə bal. Gurum mo shın dedes nwun, amma mo bees mun.

¹¹ Har yaksə be neen kə láa mmun, kə neen am kə tu mun. Muu jwal a goklee mo, kə gurum moo nas mun. Baa mun kə mee tul kas.

¹² Muu cın dak balbal shi sar fun mo. Katdang gurum mo bees mun, be muu le deret nkaa mo. Katdang mo lejeel mmun, be muu gung.

¹³ Katdang mo satpwoo debish nkaa mun, be muu lap mmo shi pwoo deret. Yaksə, be mo dee a kaa zungtung di gurum moo beerpee de sə. Muu dee a mbii debish de koo weyii kə cii mun ndəən yil nə.

¹⁴ Wen kən ran dəsə nwun, baa a mbəkə an cın yitluwaan di nwun kas, amma a mbəkə nghan kámshii nə di nwun, kaa jep fen di nghan wal mmo sə.

¹⁵ Koo dang di wun kə nenkám mo ngal kaapaat ndəən Kristi, amma be wun kə puun a məndong. Mbəđə ndəən Jesu Kristi, be wen kən dee a puun fuu ndəən pwoo deret nə.

¹⁶ Mbəmənə, be Wen kən dang pə wun, kə wu mwaan ndəən shiimwaan fen zak.

¹⁷ A mbii de nə le mmənə, dangbe Wen kən lep Timoti, dyem fen, de wen wal nwur, de wur kə dar balbal ndəən Daa, dəm pee wun də. Wur yee nwun nkaa mwaan fen ndəən Kristi Jesu. Mwaan fen nə nchiit-nchiit kə mbii di Wen kən kám ngurum mo, koo a nneye ndəən Ekəlisya mo.

¹⁸ Pak mo ndəən wun, moo roop kaa baa wen nkudí kən mbaadəm pee wun di kas sə.

¹⁹ Katdang Daa wur rəbet, kə wen dəm pee wun di kəlak-kəlak, be wen nnaa mbii de nenroop nə moo sat, kə wen nnaa iiko de mo kə nə zak.

²⁰ Baa mulki Naan nə a sat shi pwoo kas, amma nə a iiko.

²¹ Wu rəbet a dedangyii? Kyet wen nji pee wun di a shi mbwat wo? Koo dang a shi wal mə riin de nə a pədok yii?

5

Cin nGaa nDəən Ekəlisya

¹ Azeen gurum moo sat nwen nə nencin ngaa mo di nnaar fuu, kaan ngaa de koo a nenkum mo, be baa moo cin mənə kas. Mbedi wen kələng nə, laa kə saam kə mat kə puun fin.

² Har nnə, wuu cin roop kə mənə. Baa di nə ret kə wu gam aa wat pətuup, kə di nə ret kə wu ceen kaan nen de moo cin mbii debish mənə mo ndəən tong ashak fuu kas aa?

³ Koo dang di baa nghan ashak kə wun mbut nan kas, amma wen di ashak kə wun ndəən Riin, kə wen kən ten candyeel debish gwe di wu cin mbii debish mənə ndeen səm kə Jesu Kristi, kaa nghan di ashak kə wun sə.

⁴ Katdang wu kuur ashak ndəən səm kə Daa Jesu, be wen di ashak kə wun ndəən riin, kə iiko mə Daa fun Jesu nə di ashak kə mun.

⁵ Wu shin ngucin ngaa nə nsar Shetan, mbəkə shin fin di nə a mə cin shikbish nə muut di, amma riin fir nə dee di a debəbam parpuus mə Daa Jesu.

⁶ Baa roop fuu nə ret kas, koo dəben. Baa wu man nə a rep yist nlee be nii fuk gəl aas kas aa?

⁷ Mbəmənə be wu pwat kə yist desəər mə shikbish nə ndəən tong fuu mo aku mbəkə wu dee di a nenyil debang mo. Gyet Jesu Kristi wu muut a mbə shikbish fun mo, a wu a Laatəm mə Retnyit kə Candel fun, de mo kə ten shin wur a mbiizuum sə.

⁸ Mbəmənə be wu yit kə mu sekween kə cin Retnyit mə Candel fun, baa a shi gəl aas de nii yist desəər mə shikbish kə butbish kas. Dangbe mə cin Retnyit mə Candel nə shi gəl aas di baa nii yist kas, gəl aas de nə a mə pətuup məndong kə zeen.

⁹ Gyet wen kən ran nwun ndəən lepran fen nnə taji wu balkaa fuu ashak kə nencin ngaa mo kas.

¹⁰ Baa gyet wen kən satpwoo a nkaa nencin ngaa di mə yil desə mo, kə nenrəbet mbii mo, koo wat mo, koo nenyil di moo seyil nkum mo kas. Katdang wu rəbet kə taji mee mbii bəl wun kə nenyil desə mo kas, be nə a təng kə wun mpwat aku ndəən yil desə kənding-nding mənə.

¹¹ Amma wen kən ran nwun, nə, taji wu balkaa fuu kə ngwar de wu kə pet shin a ngudəm ndang Jesu, dangbe wur kə cin ngaa, koo rəbet mbii, koo seyil nkum, koo satpwoo debish nkaa gurum mo, koo shwaamwes, koo ngucin wat kas. Baa nə ret kə wu se mbiise ashak kə gwar mənə kas.

¹² Baa nə a dak fen mbəkə an tokdyeel nenyil di baa mo a nen dəm ndang Jesu mo kas. A wun tokdyeel nenyil de mo ndəən Ekəlisya mo bejee.

¹³ A Naan nwur ntokdyeel nenyil di baa mo a nendəm ndang Jesu kas. Wen sat nənee, <<Wu ceen ngwar debish put aku mbut nwun.>>

6

Pwoo nKaa Dəm Kə Shak Nludyeel

¹ Katdang memee ndəən wun kə mee pwoo nkaa dyemnəən fin, be wu naa nə ret kə wu mang pwoo nə, dəm kə nə ntoom kə ngudyeel di baa wu a ngucinzeen kas aa? Baa nə ret kə a nen Naan mo beetpwoo mənə kas aa?

² Baa wu man nə, a nen Jesu mon ntokɔyeel nyil nə kas aa? Katɔɔng a wun nyool wu tokɔyeel nyil nə, be baa, wu mak beet rep jep pwoo ɔlee-lee mo kas aa?

³ Baa wu man nə, parmeeci be a mun ntokɔyeel Nenlep kə Naan mo kas aa? Katɔɔng nə aasə, be a me le ɔng baa mə mak beet ɔyeel ɔi mə yil ɔsə kas ye?

⁴ Katɔɔng wun kə ɔyeel mo, be a me le ɔng wuu ɔm kə ɔyeel nə a ntoom kə nen ɔe baa mo a mee mbii pee Ekəlisya mo ɔe kas ye?

⁵ Wen sat ɔsə nə a mbəkə nə shweep wun ɔi. A nə le ɔng kən sat nwun nə, baa wun kə mee gurum ɔseen ndəən wun, ɔewur mmak beet ɔyeel mənə mo nwun nendəm ndang Jesu mo kas aa?

⁶ Kyet nə ret kə ngudəm ndang Jesu mang ɔyemnəən fir ngudəm ndang Jesu zak, ɔm kə wur nludyeel, mbəkə wu ɔar ɔi ntoom ngudyeel ɔe baa wu a ngucinzeen kas wo?

⁷ Katɔɔng wuu mangshak wu ɔm kə nə nludyeel, be nə kām nə, wuu taa wu ɔee kənding-nding mmənə. Gyel ɔsə be wu yit kə ɔyemnəən fuu mo wət pətuup wun met aku ɔi wun ɔm kə shak nludyeel. Gyel ɔee a sə be wu yit kə mo seen kaa wun kas aa?

⁸ Dangbe wun shikaa fuu, wuu wət pətuup nshak, kə wuu seen kaa shak zak. Jir ɔi wun a ɔyemnəən ɔməndong ndəən Kristi.

⁹ Baa wu man kas aa? Nə, baa nen ɔəbish mon ndel mmulki Daa Naan kas. Taji wu numkaa fuu kas. Baa nencin mbii ɔəbish mo, koo nenseyil nkum mo, koo nencin ngaa mo, koo mish ɔe moo teer kə shak, koo mat ɔi moo teer nshak, koo wat mo, koo nenrəbet mbii mo, koo nenshwaa mwos mo, koo nensatpwoo ɔəbish nkaa gurum mo. Koo ɔng nenseen akə gurum mo.

¹⁰ Baa mon mmak ɔel ndəən mulki Naan kas.

¹¹ Gyet yam be pak fuu mo kə cin mbii ɔisi mo, amma mo kə vvang wun mbut shikbish. Yaksə mo kə le kə wu ɔee a nen Naan. Yaksə be Daa Jesu Kristi, kə Riin Naan fun, wu kə le kə wu ɔee a nen ɔin ɔəre mo nyit Naan.

Wu Shin ɔəɔes nNaan Shi Fwoshik Fuu Mo

¹² Meebe mee gurum sat nə, <<Baa mee mbii ɔe nə cii cin ɔi kas.>> Ii, azeen, amma baa a mbii mo jir ɔi mo kə kwoop nə kas, <<Pee wen ɔi, be nə azeen-nzeen nə, baa mee mbii ɔe nə cii cin ɔi wen kas.>> Dangbe baa Wen rəbet ɔee a kərem kə mee mbii kas.

¹³ Mee gwe tal nənee, <<Mbiise nə a mbə but, kə but a mbə mbiise.>> Nə azeen, amma Naan wu nshirip mo weet. Baa mo leshin kə gurum, a mbə cin mbii ɔəbish mo kaa ngaa sə kas. Dangbe mo leshin kə gurum a mbəkə nə cin ɔak ɔi Daa, kə a Daa wur tap kə shin kə gurum nə zak.

¹⁴ Naan wu yool kə Daa a peemúut, be wu nyool kə mun a peemúut shi iiko fin aasə zak.

¹⁵ Baa wu man nə, fwoshik fuu nə mo, a beep kə Kristi kas aa? Chinarang ɔangbe wen mmang mee beep kə Kristi, kə nghan bal nə ashak kə beep mə mat ngaa yii? Baa mənə mmak cin kas koo ɔəben!

¹⁶ Baa wu man nə, ngwar ɔi wu bəlshin fin kə mat ngaa, be wu ɔee a nan ɔməndong kə mat ngaa nə kas aa? Mbəɔə mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee, <<Mo vəl, mon ndee a nan ɔməndong.>>

¹⁷ Dangbe ngwar ɔe wu bal shin kə Daa, be mo ɔee a ɔməndong ndəən Riin.

¹⁸ Wu swa wu baa aku pee mbii ɔəbish mo, kaa ngaa sə. Koo a shikbish ɔɔɔangyii, ɔe gurum kə cin nə, be wur kə cin nə a kəbwoon kə fwoshik fin. Dangbe gwar ɔi wu kə cin ngaa, be wu kə cin shikbish a nkaa fwoshik fin.

¹⁹ Baa wu man nə, fwoshik fuu nə a lu kə Riin kə Naan dewur tong ndəən wun kas aa? A Naan wu shin Riin mənə wun kə baa wun a mukáa fuu kas.
²⁰ Jesu kə seet kə wun shi mbii dekərəm, mbəmənə, be nə a təng, kə wu shin dedes nNaan shi fwoshik fuu mo.

7

Pwoo nKaa Dyik

¹ Yaksə, be wen kən rəbet satpwoo nwun nkaa mbii de dí wu ran mo. Nə ret kə gurum tong kəsə nen nlapmat.

² Dangbe mbe jwaan mə cìn ngaa, be nə ret kə koo a mish dedangyi, be wur kə mat fin, kə koo a mat dedangyi, be war kə mish fer.

³ Nə ret kə mish nə wu cìn mbii de nə ret kə wur cìn mmat fin, kə nə ret kə mat nə waa cìn mbii di nə ret kə war cìn mmish fer zak.

⁴ Baa mat war kə iiko nkaa fwopshik fer kas, amma mish war wur kə nə. Nə aasə zak, baa mish wur kə mee iiko nkaa fwoshik fin kas, amma a mat wur war kə nə.

⁵ Taji wu cii nshak akə fwoshik fuu mo kas, see katdang wuu ten wu lap ii kə shak nə, wun nnookdi mbe rep mee pee mo nlee dak, mbəkə wu lekáa fuu di mbe cìn dangnaan (leshap kə Naan). Dangbe abwoon mənə, be wu baa wu kaat di nshak, mbəkə taji nguwan gwam wun mbe cìn yaasuk kas.

⁶ Wen kən satpwoo desə mo nwun a kaa chiin sə, baa wen kən sat a mee Wàar nwun kas.

⁷ Azeen, wen rəbet kə, de wun ntong kaa an sə, amma koo weyi, be wu kə lap zuum pee Naan di dyík kə mə gənəən. Naan wu shin zuum mo mmun a shini-shini.

⁸ Yaksə, wen kən sat nen di baa mo kə cindiyik kas, kə matkaa mo nə, nə ret kə mo tong kə sə, kaa an sə.

⁹ Dangbe katdang be baa mo mak yaasut kas, be nə ret kə mo cindiyik, mbəde ngyel gurum cindiyik, met aku di coor se seen ngurum.

¹⁰ Mpee nen de mo kə cindiyík, be wen kə mee Wàar di, (baa a an kas, amma a Daa wu kə shin nwen) mbəkə an sat di mo nə. Taji mat waa bəksak kə mish fer kas.

¹¹ Katdang war bəksak kə mish war, be taji war baa cìn mee dyik di zak kas, kasbe, war waaji pee mish waa di, kə mo dak dyik fur di. Taji mee mish wur tudiyík kə mat fin kas.

¹² Mpee koor nə mo, be wen sat nə, (baa a Daa wu sat mənə kas, a an), katdang mee ngudəm ndang Jesu, wur kə mat di baa war kə cinzeen kas, dangbe war rəbet tong ashak kə mish fer, be taji wur bəksak kə war kas.

¹³ Katdang mee mat dəm ndang Jesu war kə mish di baa wur kə shinzeen kas, dangbe wur rəbet tong ashak kə war, be taji war bəksak kə wur kas.

¹⁴ Mbəde mish di baa wur kə shinzeen kas, be wur dee a deləlap nyit Naan, mbe mat fin di war kə shinzeen. Kəzak, mat di baa war kə cinzeen kas, be war dee a deləlap nyit kə Naan, mbe mish war dewur shinzeen. Kat kəsə kas, be jep fuu mon ndee a kaa jep kə nenkum mo sə, amma yaksə be mo a deləlap nyit Naan.

¹⁵ Dangbe katdang mish koo mat, de baa mo kə shinzeen kas, moo rəbet bəksak, be wur yit kə mo bəksak di. Katdang nə aasə, be ngushinzeen nə, kyet a mish aa, koo a mat nə ye, be gwe nə kə pee, mbe cìn mbii di wur naa nə ret. Mbəde Naan wur pərep mun a mbəkə mu tong de ryang kə shak.

¹⁶ Wii mat dəm ndang Jesu, cirang yi mman di ye? Ngul yi nyool yi bam wur mish yii? Waa mish ngudəm ndang Jesu, cirang gha mman di yii? Ngul waa nyool a bam mat fwaa yii?

Koo Weyi Tong Nchiit Kə Peede Naan Kə Le Gwe Nə

¹⁷ Koo weyi, be wur tong nchiit kə peede Daa wur le gwe nə di, Naan wur kə pet gwe nə mbe nə. A desə nə a Wàar fen pee koo a Ekəlisya dedangyi.

¹⁸ Ngwe di gyet mo kə ten can wur akudang Naan kə pet wur, be taji wur yappee dewur ndee di nsuluk kas. Kə gwar de baa gyet mo kə ten can wur kas, dangbe Naan pet wu, be taji wur waa tang ar di mon ncan wur di kas.

¹⁹ Mbədə koo di mo can gwe nə, kə koo di baa mo can ngwar nə kas, be baa mənə mo kəkoop nə kas. Dangbe mbii de nə kəkoop nə, a di gurun ntap kə Wàar kə Naan mo bejee dak.

²⁰ Koo weyi, be wur tong di ndəən peedi gyet wur kənə, akudang Naan kə pet wur sə.

²¹ Katdang gyet waa a kərem, akudang Naan kə pet gha, be taji mənə daampee nwaa kas. Dangbe katdang waa mak katpee, mbəkə a dee di a mukaa fwaa, be a gung kə a kat nə di.

²² Ngwe di gyet Naan pet wur be wur kudi a kərem, dangbe yaksə, be wur dee a mukaa fin ndəən Daa. Nə aasə zak, gwe de gyet wur a laa lu kaa de Naan pet wur, amma yaksə gwe mənə dee a kərem mə Kristi.

²³ Jesu Kristi sərep wun a shi toom dekərem, Mbəmənə be taji wu dee a kərem mə gurun mo kas.

²⁴ Nə aasə, dyemnaa mo, koo di gyet mo pərep wun a ndəən tong dedangyi, be nə ret kə mu tong di a ndəən tong mənə ashak kə Naan.

Talpwoo nKaa Gwoor

Mo Kə Matkaa Mo

²⁵ Pwoo nkaa nen de baa mo kə cindyik kas, be baa wen kə mee Wàar pee Daa di, mbe mo kas. Dangbe wen kən sat a pan fen, kaa gwe di ndəən kambok kə Naan, be gurun mo mak shinzeen wen sə, be wen kən pan nə,

²⁶ Mpee mbii daampee di mo di yaksə, be wen naa nnə nə ret kə taji gurun cindyik kas.

²⁷ Dangbe katdang waa kə mat, be taji a tang ar mbe tudyik nə kas. Katdang baa waa kə mat kas, be taji a tang ar mbəkə a lapmat di kas.

²⁸ Dangbe katdang waa cindyik, be baa waa cən a shikbish kas, kə katdang mee reep cindyik, be baa war cən shikbish kas. Dangbe jir kəsə, nen di mo cindyik, be mon nkat jeel mə yil nə. Mbəmənə, nnaa fen be taji gurun cindyik kas, mbəkə taji wur shwaajeel.

²⁹ Mbii de wen kən rəbet sat nə ndesə dyemnaa mo, peedi Naan wur kə ten bəlap nə le, nə kə wul kus. Yool nyaksə, be nen de mo kə mat mo, be mo tong kaa baa mo kə cham cindyik kas sə.

³⁰ Nen di mon mmaap, be mo tong kaa nen di baa mon mmaap kas sə. Nen di mon nretnyit, be mo tong kaa baa mo a nretnyit kas sə. Nen di mo nkaa nweer mo, be mo tong kaa nen di baa mo kə mee mbii kas sə.

³¹ Nen di moo cən dak kə mbii mə yil desə mo, be mo tong kaa baa mo kə cham cən mee mbii kə mbii mə yil nə mo kas sə. Mbədə mbii de mə yil desə nə mo nkaa del seet.

³² Dyeen nwen, kə taji wu daampee nsuk kas. Ngwe di baa wu kə cindyik kas, be wur le pətuup fin a nkaa mbii di mo a mə Daa. Wur pan a ar di wur ncən dak di mo ret di nDaa nyit.

³³ Dangbe ngwar di wu kə cindyik, be wur kə le pətuup fin a nkaa mbii mə yil nə mo, wur kə pan a ar di wur ncən mbii de mo ret di mmat fin nyit.

³⁴ Desə nə le kə pan fin mo bak vəl mmənə. Mat di baa war kə cindyik kas, koo reep, be war le pətuup war a nkaa ar di war ncən mbii de mo ret di nDaa nyit, kə ar di war ndee a debang ndəən nan, kə ndəən Riin. Dangbe mat di

war kə cɪndyik, be waa le pətuup fer a nkaa mbii mə yil nə mo, di war ncɪn, mbəkə nə ret di mmish fer nyit.

³⁵ Wen kən sat desə a mbəkə nə bam wu wun di, baa wen cɪ a cɪndyik nwun kas, ɗangbe wen sat pwoo sə mo a mbəkə mbii mo dəm di nwun ndəre-ndəre, kə mbəkə wu cɪn ɗak mə Daa di shi pətuup məndong.

³⁶ Katɗang nə dampee mə gwar, kaa baa wur pee cɪn be de ndere nmat kwam fin kas ɗang katɗang coor mat kə jar dampee nwur, ɗang wur nan nə ret kə mo cɪn dyik di, be nə ret kə wur cɪn be de nə nbut pan wur, baa wur pee cɪn a shikbish kas.

³⁷ Dangbe katɗang be wur naa nə, baa nə a təng kə wur cɪndyik nreep fin kas, kə wur ɗar kə pan fin nkaa mbii di wur naa nə ret nwur, kə wur fes le pətuup fin balbal nə, wur mmak tap kə waar, be wur cɪn a mbii de nə ret.

³⁸ Ngwe de wur cɪndyik, be wur cɪn a mbii di nə ret, ɗangbe gwe di baa wur cɪndyik kas, be wur cɪn a mbii de nə waa ret met.

³⁹ Mat war a nder mish fer, har parpuus di wur mmuut. Katɗang mish nə muut, be waa kə pee mbe cɪndyik koo a weyi di war kə rəbet, ɗangbe təng a gwe di wur ndəən Daa.

⁴⁰ Amma katɗang a nnaa mənə, be war ntong shi retnyit met, katɗang war nook cɪndyik. Pan fen, be wen kə Riin Naan zak.

8

Tal nKaa mBiise Də Mo Kə Shɪn nKùm Mo

¹ Yaksə, pwoo nkaa mbiise di mo kə ten shɪn nkùm mo, mə man nənəe, <<mun jir mun kə man >> Man nii le kə gurum dyeepkàa, ɗangbe wal nii tap dyik gurum kàa rəret.

² Katɗang mee gurum kə pan nə, wuɗi man mee mbii, be baa wu kə man mee mbii kaade nə ret kə wur man sə kas.

³ Dangbe gwe de kə wur wal nNaan, be Naan man gwe mənə.

⁴ Yaksə, pwoo nkaa se mbiise de mo kə ten shɪn nə nkùm mo, mə man azeen nə, baa kùm mo kə mee seen kas. Kəzak, mə man nə, Naan wur a bishin bejee ɗak.

⁵ Koo di pak mbii mo di, de moo pet mo a naan mo, di mo ndəən dengnaan, koo de mo ndəən yil desə, mbəde naan mo di des, kə daa mo di des zak.

⁶ Dangbe jir kəsə, be pee mumun di, be Naan wur a məndong bejee, dewur a puun fun, a wur le mbii mo jir, kə a mbə wur ɗangbe mun kə seen. Daa fun wur a məndong bejee zak, wur Jesu Kristi, di a ndəən wur be Naan le mbii mo jir, kə a ndəən wur be mun kə seen.

⁷ Dangbe baa a gurum mo jir mo kə man zeen desə nə kas. Pak mo kə fes loot kə kùm mo hakyeng, har mbə cicinsi, be katɗang mo se mbiise, be moo pan nə mbiise nə a mə kùm. Baa pan de mputuup fur nə bal kas, kə mo pan nə, wuɗun kə dee, a dewuwat mbə mbiise.

⁸ Baa mbiise mak jì kə mun kus kə Naan kas. Koo di mu se mbiise, be baa mun nshee di kas, kə koo di baa mu se mbiise kas, be baa mun ntaa mə kat kas.

⁹ Dangbe wu tap taji katpee fuu mbe cɪn mbii di wuu rəbet nə dee a mbii canshii nen di baa shinzeen fur nə bal kas.

¹⁰ Mbəde katɗang mee gwar de baa shinzeen fin nə bal ndəən mbii desə mo kas, wur naa gha gwar di waa kə man, aa se mbii nlukùm, be baa nən nshɪn bal nwur ndəən pətuup wur be kə wur se mbiise di mo kə ten shɪn nə nkùm kas aa?

¹¹ Nə aasə, be shi man fwaa, gha le kə dyemnəən fwaa di Kristi kə muut mbe wu, wu dee a deləloom.

¹² Katdang gha cìn mbii mənə, be gha cìn shikbish nkaa gənan, mbəde gha kə le kə pətuup fin di baa nə kə dar balbal kas nə pal, kəzak, gha cìn shikbish a nkaa Kristi shikaa fin.

¹³ Mbəmənə, katdang mbii de wen nse, nən ndee a mbii le canshii ndyemnəən fen, be baa wen nkudī kən se mbiise mənə zak kas, mbəkə taji wen le kə dyemnəən fen canshii kas.

9

Pwoo nKaa Jeplep Jesu Kristi Mo

¹ Baa wen mak cìn mbii di wen kən rəbet kas aa? Baa wen a laalep Kristi kas aa? Baa wen kən ten naa Daa fun Jesu Kristi kas aa? Baa gyet a Wen satpwoo Naan nə nwun, dangbe wu dee a nen dəm ndang Daa kas aa?

² Koo di baa pak gurum mo lap an kaa laalep Kristi sə kas, be nə a təng wen a laalep Kristi pee wun di. Mbədə wun a langtəng mə dak fen kaa laalep Kristi sə pee Daa di.

³ A desə nə a mbii di wen kən sat, nen di moo chakpwoo ndang wen.

⁴ Baa wen kə pee mbəkə wen se mbiise kə shwaa mbii shwaa be dak fen kas aa?

⁵ Baa wen kə pee, mbe lapmat di war a ngudəm ndang Jesu, kə wen pan war ndang sen kas aa? Kaadə koor jeplep kə Kristi mo, kə dyemnəən mə Daa mo, kə Pita moo cìn sə kas aa?

⁶ Aa koo a wen kə Barnabas bejee de təng see mə cìn dak aku mu kat mbiise de mun nse di aa?

⁷ A mee shiitoo dēdang wur kə cham kwat shool dak di wur cìn nshin ye? A wii kə cham kop anab mbong, be baa wur nyool se làa anab nə kas yi? A wii kə cham kyeer long mo, be baa wur nshwaa wur mo nə kas yi?

⁸ Kyet wen kən sat desə nə a shi pan mə gurum wo? Baa Wàar Mosis nə sat aasə zak kas aa?

⁹ Mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Wàar Mosis nənee, <<Taji a lep shang nkus randong mpwoo, <<kaadə nə nkaa təreng deben mbong <<mbəkə aas nə put di kas.>>

Naan wur kə pan aa randong mo aa?

¹⁰ Dangbe gyet wur le kə mo ran Wàar mənə mo a mbe mun gurum. Mbəkə gwe di wur kop kə gwe di wur diip, be mo cìn dak fur di shi canciin mbe se dəben nə.

¹¹ Katdang mun, muu ten mu kop a mbii di nə a mə Riin mbut nwun, be baa nə ret, kə wuwun wu bam mun kə mbii di mə yil nə mo kas aa?

¹² Katdang pak gurum moo kat mbii desə mo pee wun di, be baa nə ret kə mun, mu kat mbii mo des met mumo nə pee wun di kas aa? Baa mun muu le təng nwun, mbəkə wu shin mbii desə mo di mmun kas, dangbe muu gung mbii mo jir, a mbəkə taji mu daam sekyeen mpwoo deret mə Kristi kas.

¹³ Baa wu man nə, nen di moo cìn dak ndəən Lu Naan dēdes, be moo kat mbiise fur a nLu Naan dēdes nə kas aa? Kə baa wu man nə nen di moo wus mbiizuum a peewus mbiizuum mo, be moo se a pak mbiizuum nə kas aa?

¹⁴ Nə aasə zak, be Daa wu satpwoo nə. Nen di moo satpwoo deret ngurum mo, be nə ret kə mo kat mbiise fur a debut zak.

¹⁵ Dangbe, baa wen kən cham cìn dak kə iiko fen desə kas, kə baa Wen ran lepran desə nwun, a mbəkə wu shin mbii mo di nwen kas. Ngyal desə be

wen muut, met a kudi mee gwe le mbii di wen kən canjoom nkaa nə dee a mbii debuu.

¹⁶ Mbədə koo di wen kən satpwoo deret nə, be baa wen kə pee mbe canjoom kas. Dangbe kən satpwoo deret nə a mbedə, a Naan wur kə letəng an, mbəkə an satpwoo nə di. Jeel di mbe wen, katdang baa wen satpwoo deret nən ngurum mo kas.

¹⁷ Katdang di wen kən satpwoo nə a shi dyen fen, be di wen nkat kwat. Dangbe wen kən satpwoo deret nə ngurum mo, baa a shi dyen fen kas, mbedə a dak di Naan wur kə le nə nsar fen mmənə.

¹⁸ Kwat fen nə a meyii? A kwat fen nən ndesə, a peedi Naan wur kə shínpee nwen, mbəkə wen satpwoo deret nə ngurum mo shi zuum, baa wen kən cìn dak kə iiko fen mbe tang kwat pee wun di kas.

¹⁹ Koo di baa wen a kərem kə mee gurum kas, dangbe wen kən ten nle sen a kərem kə gurum mo jir, mbəkə wen jì di kə gurum mo des nDaa.

²⁰ Mbə nen Yahudi mo, be wen dee a kaa mo sə, mbəkə wen jì kə mo di nDaa. Kəzak, nen Yahudi mo, a ndər Wàar Mosis, be wen dee a kaa mo sə, koo di baa wen shikáa fen an a nder Wàar Mosis kas. Dangbe wen kən dee a kaa nen di mon ndər Wàar Mosis nə sə, mbəkə wen jì kə mo di nDaa.

²¹ Mpee nen di baa mo kə Wàar kə Mosis kas, be wen dee a kaa mo sə, mbəkə wen jì kə mo di nDaa. Dangbe wen kən tap kə Wàar Naan. Azeen wen a ndər kə Wàar mə Kristi.

²² Mpee nen di baa mo kə bal ndəən shinzeen kas, be wen fwang mo, mbəkə wen jì kə mo nDaa. Wen kən ten dee a mbii mo jir, pee gurum mo di jir, mbəkə koo di a ndəən ar dedangyi, be wen bam pak mo di.

²³ Wen kən lesen ndəən mbii mo jir, a mbe pwoo deret nə, kə mbəkə wen kat pak deret mə pwoo deret nə di zak.

²⁴ Baa wu man nə, ndəən kwoon mə sushii, be gurum mo des moo shwe, dangbe a nguməndong kə lap zuum nə bejee dak kas aa? Nə aasə zak, nə ret kə wu shwe, mbəkə wu kat zuum nə di.

²⁵ Koo weyi, di wur a ngusushii, be wu naa nkar shin fin ndəən mbii mo jir. Wur kar shin fin, mbəkə wur lap zuum di nii kəlak kə wat di, amma mumun, muu lap a zum di baa nən cham wat kas.

²⁶ Baa wen kən su a buu-buu kas, kə cutpee di wen kən cìn nə, baa wen kən cut a buu kas.

²⁷ Dangbe wen kən cìn kə sen fen, mbəkə sen fen nə bal di, kə nə dee di ndər fen kaa kərem sə, mbəkə taji abwoon di wen kə satpwoo deret nə ngurum mo, dangbe mo yool baa kə wen shikáa fen mbwoon kas.

10

Gwakshik nKaa Seyil nKùm Mo

¹ Dyemnaa mo, wen rəbet kə wu man, gyet puun fun mo jir, mo a nder nluu, kə gyet mo jir mo can am Bahar Denaat mo del ryang ndang Mosis zak.

² Gyet mo cìn baptisma mmo jir a ndəən nluu, kə ndəən am bahar kaade gyet mo dəm ndang Mosis sə.

³ Gyet mo jir, mo se mbiise di gyet Naan shin mmo di nə a mə Riin.

⁴ Gyet mo jir mo shwaa am di Naan shin mmo. Mbedi gyet mo shwaa am di gyet nə jì put mbut jwak. Gyet jwak desə nə mwaan ndang mo. Gyet jwak desə a Kristi shikáa fir.

⁵ Jir kəsə, be baa gyet Naan wur kat retnyit kə pak mo kas. Mbəmənə be mo murep des a naaryil.

⁶ Yaksə, be mbii desə mo jir, mo dee a mbiikám mumun. Mo gwak mun, mbəkə taji mu coor mbii debish mo, kaade gyet mo cìn sə kas.

⁷ Taji wu dee a nenkum mo, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə kas, kaade mo kə ten ran ndəən bəət haal mə Naan sə nənee, <<Gurum nə mo tong nyil, <<mbəkə mo se gwom kùm, <<kə shwaa mwes, <<kə mo yool a təng mbe cìn kook.>>

⁸ Taji mu cìn ngaa kas, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, har gurum mo ngal laarvəl baakun, mo murəp parpuus məndong.

⁹ Taji mu kam Daa kas, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, be har gyet nwòo mo, twe mo.

¹⁰ Taji mə chakpwoo ndoom-ndoom kas, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, har mo murəp nsar kə ngulep mə muut.

¹¹ Mbii di gyet nə kat mo, nə dee a mbiikám pee mun di. Mo kə ten ran mo, a mbəkə mo gwak mun di, mun de peekyes kə bit nə mo kə jì a nkaa mun.

¹² Mbəmənə, be koo a weyi, di wur kə pan nnə wudin kə dar balbal, be wur tap, taji wur pal kas.

¹³ Baa mee jwaan de nən nkat wun di kas, see a di nən nkat koor gurum mo jir zak. Naan wur a nguzeen, baa wur nyit kə mee jwaan kat wun, de nən mmet mbal fuu kas. Dangbe a shi jwaan nə, be nwun nle ar put nə di zak, mbəkə wu mak gung jwaan nə di.

¹⁴ Mbəmənə dyemnaa mo, taji wu seyil nkùm mo kas.

¹⁵ Wen kən katpwoo wun, a kaa nen de mo kə dyen sə, Naan wur kə ten kám ar nə wun sə. Mbəmənə, be wu beet kə suk, nkaa mbii di wen kən sat nə.

¹⁶ Katdang mu mang laadaa mə Se Tong Ashak di muu pəlang Naan mbe nə, be baa wu man nə, muu bəl a káa fun mo ashak kə Kristi ndəən toom fir kas aa? Gill aas de muu yilang sə, be baa wu man nə, muu bəl a káa fun ndəən fwoshik Kristi kas aa?

¹⁷ Mbədə gill aas nə a məndong, di muu yilang nə mə mu se ashak. Nə aasə zak, mun di des, dangbe mun a nan deməndong, mbədə muu se a gill aas deməndong.

¹⁸ Wu pan nkaa nen Iisreal mo ndəən nan, nen di moo se ndəən mbiizuum di mo wus nə, be moo bal a káa fur kə Naan di moo shìn nə nwur.

¹⁹ Wen kən rəbet sat a meyii? Kyet mbiise di moo shìn nkùm, mənə a mee mbii ee? Koo a kùm nə a mee mbii ye?

²⁰ Hai yo, wen kən sat a nə, mbii di nenkum moo gap mpee cìn zuum, be moo shìn nə a riin debish mo, baa moo shìn zuum nə a nNaan kas. Baa wen rəbet kə wu balkaa fuu mo ashak kə riin debish mo kas.

²¹ Baa wun mmak shwaa mbut laadaa mə Daa, kə wu waa wu shwaa mbut laadaa mə riin debish mo zak kas.

²² Taji mu cìn mee mbii di nən nle kə Naan cìn tuup kas. Kyet mun, mu bal met wur wo?

Wu Cìn Mbii Mo Jir Mbə Shin Dədes nNaan

²³ Gurum mo sat nə, <<Mu mak cìn koo meye, di mu rəbet.>> Nə azeen, dangbe baa a mbii mo jir di mo mak dik wun koo moo koop nə mbə gurum kas.

²⁴ Taji mee gurum tang mbii de mo ret mukáa fin kas. Amma nə ret kə wur tang a mbii di mo ret mbə niyee mo.

²⁵ Wu se mbii di moo sərep mo ndəən lutuk mə luwaa mo. Taji wu talpwoo kas, mbə pan di nə ndəən pətuup.

²⁶ Mbədə mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee, <<Yil nə kə mbii de mo ndəən nə jir, mo a mə Daa.>>

²⁷ Katdang mee gwar di baa wur ka shinzeen nDaa Jesu kas, wur pet wun mbə sese ashak ka wur. Katdang wuu lap ii, nnə wun ndem, be wu se mbii di wu nle a kyeen fuu. Taji wu tal kas, mbə pan di nə ndəən pətuup fuu.

²⁸ Amma katdang mee gwe ka ten sat nwun nənee, <<Mo ka ten shin luwaa desə nə nkùm.>> Be taji wu se luwaa nə kas, mbə gwar de wu sat pwoo mənə nwun, ka mbe pan de nə ndəən pətuup.

²⁹ Baa a mbe pan muu mo kas, amma a mbe pan ka gwar nə. Mbəme dang pan ka mee gurum nən ncii nwen, mbə katpee de wen ka nə, mbe cìn mbii di wen kən rəbet yi?

³⁰ Katdang wen pəlang Naan mbe mbiise fen. Be cirang dangbe gurum moo leshap debuu nkaa wen, mbə mbiise di wen kən ten pəlang Naan nkaa nə yi?

³¹ Mbəməmə, be koo a mbii dedangyi de wuu cìn, koo a se mbiise, koo a shwaa mbiishwaa, be wu cìn mbii mo jir mbə shin dehai Naan.

³² Taji wu le ka mee gurum canshii kas. Koo dang di gwe nə a ngu Yahudi koo baa a ngu Yahudi kas, koo di a Ekəlisya mə Naan.

³³ Kaadə wen kən gung mbəkə wen cìn mbii di mo shang di ngurum mo jir. Baa wen kən tang a deret mukaa fen kas, dangbe wen kən tang a deret mə gurum mo des, mbəkə mo kat bam wur di.

11

Mat Mo Paakaa Fur a Pee Seyil nNaan

¹ Wu mwaan ndəən shiimwaan fen, kaadi wen kən mwaan ndəən shiimwaan mə Kristi sə.

² Wen kwoop wun, mbedə wuu pan an ndəən mbii mo jir, ka wuu mwaan ndəən kám də wen kám mo nwun zak.

³ Amma wen rəbet ka wun man nə, a Kristi wu a kaa ka koo a mish dedangyi, ka a mish wu a kaa ka mat fin, ka Naan wu a kaa ka Kristi.

⁴ Mbəməmə koo mish dedangyi di wu cìn dangnaan (leshap ka Naan), ka satpwoo Naan ndəən duu ka gurum mo ka kaa fin a pəpaa, be wur ji ka yitluwaan nkaa Kristi di a wu a kaa fin mmənə.

⁵ Koo mat dedangyi di war cìn dangnaan (leshap ka Naan), ka satpwoo ka Naan di baa war Paakaa war kas, be war ji ka yitluwaan nkaa mish war. Dewur a kaa fin, kəzak, be war dee a kaa mat di mo sak kaa nwar ngau sə mmənə.

⁶ Katdang baa mat Paakaa fin kas, be nə ret ka war saa shweepkaa fer. Amma katdang saa shweepkaa koo sak shweepkaa nən nji ka yitluwaan mmat, be nə ret ka war Paakaa fer.

⁷ Baa nə ret ka ngumish Paakaa fin kas, mbedə Naan dak mish a kaa shin sə, ka wur kám a dedes ka Naan. Amma mat war ka kám a dedes mə mish.

⁸ Baa gyet Naan dak mish a shi fwoshik mə mat kas, dangbe gyet wur dak mat a fwoshik mə mish.

⁹ Kəzak, baa gyet Naan wu le mish a mbe mat kas, amma gyet wur le mat a mbe mish.

¹⁰ Mbəməmə, be nə ret ka mat Paakaa war, ka nə kám di nə, war nder ka mish fer, ka mbe nenlep ka Naan mo zak.

¹¹ Jir kəsə, be seen fun di mun ka nə ndəən Daa, be baa mat war dyik ka mish fer kas, ka baa mish wur dik ka mat fin kas zak.

¹² Mbedi gyet Naan wu dak mat a shi mee dyes ka mish, ka nə aasə zak, yaksə be a mat war ka làa mish. Mbii moo pwat a pee Naan di jir.

¹³ Wun shikáa fuu, wu beetpwoo desə nə, kyet nən ndere mbəkə mat war cìn dangnaan (leshap kə Naan) nNaan ndəən kuur kə gurum mo, de baa war Paakáa war kas wo?

¹⁴ Koo a shi dyen, be nə kám nwun kas aa? Nə a mbii yitluwaan kə mish wur dyel shweepkáa shwal-shwal.

¹⁵ Amma katdang be mat war dyel sheepkáa deshwal-shwal, be mənə a mbii jwat nwar kas aa? Mbədə mo shin sheepkáa deshwal-shwal nə nwar, a mbəkə waa Paakáa war di.

¹⁶ Amma katdang mee ngwar kə rəbet beetshik nkaa pwoo desə, be baa mumun, koo Ekəlisya mə Naan mo, baa mu loot kə mee ar di nə a mə seyil nNaan di nə dik kə mənə kas.

Təkook Kə Se Tong Ashak

¹⁷ nDəən wàar desə, be baa wen kwoop wun kas, mbədə kuur fuu nə baa nii kwoop nə kas. Mbədi katdang wu jì wu kaat ndəən kuur fuu, be mbii di wuu cìn nə mo, be baa mo ret kas. Nii waa wuwat gurum mo met aku di nən mbam mo.

¹⁸ To, dínshēe nə, katdang wu kuur, kaa Ekəlisya sə, mbe seyil nNaan, be baa pwoo fuu moo dəm ndangshak kas, har kaadē de wen kələng pwoo mənə, be wen doom shinzeen nə.

¹⁹ Baa nə kə mee kyetwoo kas, nə a təng, kə mo kat bəksak di ndəən wun, mbəkə mo man nen dəm ndang Naan de dərə nə mo di azeen-nzeen.

²⁰ Katdang wu jì wu kaat ashak, be baa wuu se a Tong Ashak mə Daa nə kas.

²¹ Mbədə katdang wu doom se nə, be koo weye wur yaa se mbiise di wur jì kəni, har wuu le kə neenlāa mpak mo, kə pak moo shwaa be yīrkaa di.

²² Kai! Baa wun kə tul di wun nse kə shwaa di kas aa? A me le dang wuu toklong shi nkuur mə Ekəlisya kə Daa ye? Kə a me le dang wuu shin yitluwaan nen di baa mo kə mee mbii kas yi? Wen nsat a me nwun mbə mbii kaa desə sə yi? Wen nkwoop wun aa? Hai yo, baa wen nkwoop wun kas koo dāben.

Ar Se Tong Ashak

Mə Daa, Də Nə Ret

²³ Wen lap kám desə nə a pee Daa də, de wen kən shin nwun sə zak. Nə, mpar di gyet mo seet Daa Jesu di, be Daa Jesu wur mang gill aas.

²⁴ Abwoon di wur kə cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa gill aas nə, be wur yilang nə, wur sat nənee, <<Desə nə a fwoshik fen, <<di wen kən shin nə mbe wun, <<Wu naa nshin aasə, <<mbəkə taji wu muunshik nwen kas.>>

²⁵ Nə aasə zak, be abwoon di mo se mbiise, be wur mang laadaa, be wu sat nənee, <<Laadaa desə nə a bəlemcuk shi toom kə Naan depwoo, di nə ndəən toom fen. Katdang koo a pərangye di wun nshwaa am anab ndəən laadaa nə, be wuu shwaa nə a mbəkə taji wu muunshik wen kas.>>

²⁶ Shii kə desə nə a nə, koo a pərangye di wuu se gill aas nə, kə wu shwaa am anab ndəən laadaa nə, be wuu cìn a langtəng nkaa muut kə Daa Jesu, har pardī wur mbaa jì.

Se Tong Ashak

Mə Daa nDəən ar Debish

²⁷ Katdang mee gwe kə se gill aas nə kə shwaa am anab ndəən laadaa mə Daa nə, baa a ndəən ar dín dərə kas, be gwe mənə kə cìn a shikbish nkaa fwoshik mə Jesu kə toom fir mmənə.

²⁸ Nə ret kə gurum shee kyamshin fin akudang wur se gill aas, kə shwaa am anab di nən ndəən laadaa mə Daa nə.

²⁹ Mbəðə katdang baa gurum manshii kə shin mə Daa Jesu kə toom fin nə kas, dangbe wu kə se gill aas kə shwaa am anab di nə ndəən laadaa mə Daa ni, be gwar mənə kə ji aa dʏeel nkaa fwoshik fin mmənə.

³⁰ A nii le, dangbe pak fuu mo a gok, kə baa pak mo kə bal kas, har pak fuu mo des, mo kə murəp.

³¹ Amma katdang mə kyamsun fun mo azeen-nzeen, kə mə cɪn mbii mon ndəre-ndəre be baa Naan tokdʏeel mmun kas.

³² Amma Naan wur tokdʏeel mmun, kə wur kar mun, a mbəkə taji wu ncandʏeel debish mmun ashak kə gurum debish, di mo ndəən yil desə, parkyes kə yil nə kas.

³³ Mbəmənə, dʏemnaa mo, katdang wu kuur ashak mbe Se Tong Ashak mə Daa, be nə ret kə wu darna shak.

³⁴ Katdang neenlāa mmemee fuu, be nə ret kə gwar mənə sese ntul fir akudang wur ji kuur nə. Mbeekə taji Naan wur candʏeel debish nkaa wun jir, a peekuur fuu nə. Pwoo nkaa koor mbii di mo dee di, be see pardə wen wul pee wun di, dangbe wen nsatpwoo nwun nkaa mo jir.

12

Zuum di Riin kə Naan wur Shin nGurum Mo

¹ Dʏemnaa mo, pwoo nkaa zuum di Riin Naan wur shin ngurum. Baa wen rəbet kə wu nook manshii nə kas.

² Wu man nə, kaade gyet wu kudi a nenseyil nkùm mo, be wuu seyil nkùm de baa mo kə seen kas, shi ar mo shinə-shinə.

³ Wen rəbet kə wu man nə, baa mee gwe, di wur katpwoo shi Riin Naan, wur mmak sat nənee <<Jesu candoor!>> kas, kə baa mee gurum mak cɪn langtəng nənee, <<Jesu wur a Daa.>> Katdang baa wur mwaan a ndəən Riin Naan kas.

⁴ Zuum di Riin kə Naan wur shin ngurum mo, mo di shinə-shinə, amma a Riin deməndong wur cɪn mo ngurum mo.

⁵ Dak mo di shinə-shinə, amma Daa a məndong.

⁶ Man di gurum moo cɪn dak dʏishik mo shinə-shinə, dangbe a Naan deməndong wur cɪn man nə ngurum mo, mbəkə mo cɪn dak nə di.

⁷ Riin Naan wur kám shin ngurum mo ndəən ar mo shinə-shinə, mbəkə mo cɪn dak de nə mbam niyee mo di jir.

⁸ Mee gurum, be Riin Naan nə shin a zuum mə man satpwoo nwur shi seen, kə mee gurum be Riin nə shin a zuum mə man mbii nwur.

⁹ Mee gurum, be Riin nə shin a zuum mə cinzeen nwur, kə mee gurum be Riin nə shin a iiko nwur mbe bar nenchəenkoom mo.

¹⁰ Mee gurum be Riin Naan nə shin a zuum mə cɪn mbii aapwoo nwur, kə mee gurum be Riin Naan nə shin a iiko mu satpwoo Naan gwe nə. Mee gurum be Riin wur shin a man mə bəkyit nzuu de mo put a pee Riin Naan di, kə riin di baa mo put a pee Naan di kas zak. Mee gurum be Riin wu shin a zuum mə katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə ngwar mənə. Kə Mee gurum zak, be wur shin a zuum de mə manshii kə pəring ləpwoo mə gurum mo shinə-shinə gwe nə.

¹¹ A Riin Naan desə wur məndong, di wur shin zuum desə mo ngurum mo shinə-shinə zak, kaade wur naa nə ret nwur nyit sə.

Fwoshik Fun Nə Kə Beep Mo Des

¹² Kristi wur a kaa fwoshik kə gurum sə. Kaadə wu man nə, shin kə gurum nə kə beep mo des, amma jir kəsə be fwoshik kə gurum nə a məndong bejee dak, koo di nə kə beep mo shinə-shinə.

¹³ Mo cìn baptisma mmun jir a ndəən Riin deməndong, aasə be mu dee a deməndong, koo di mun a nen Yahudi mo, koo di baa mun a nen Yahudi mo kas, koo di mun a kərem mo, kə koo di mun a jeplu mo zak. Mun jir, be muu ten mə shwaa a bwut Riin Naan deməndong.

¹⁴ Baa fwoshik kə gurum nə kə beep a məndong bejee kas, amma nə kə beep mo a des.

¹⁵ Katdang shii sat nənee, <<mbəde baa wen a sar kas, be baa wen a memee mbut fwoshik kə gurum kas.>> Koo de shii sat pwoo mənə, be baa nən nnook dee a memee mbut beep mə fwoshik kə gurum kas.

¹⁶ Kəzak, katdang be kom sat nənee, <<mbəde baa wen a yit kas, be baa wen a memee mbut fwoshik kə gurum kas.>> Koo de kom sat pwoo mənə, be baa kom nən nnook dee a memee mbut shin kə gurum kas.

¹⁷ Katdang di fwoshik kə gurum nə a yit jir, be de gurum kə kələngpee a shi meyii? Katdang di fwoshik kə gurum a kom jir bejee, be de cirang gurum nkələng du kə mbii mo di yi?

¹⁸ Amma Naan wur lebeep mo shinə-shinə ndəən fwoshik kə gurum, kaadə wur naa nə ret nwur nyit sə.

¹⁹ Katdang be di beep nə a məndong bejee dak, be di fwoshik kə gurum nə a nneyi?

²⁰ Kaadə beep kə gurum mo di des, amma be fwoshik kə gurum nə a məndong bejee dak,

²¹ mpeemənə, be baa yit mmak sat nsar nə, <<Baa wen kən rəbet wii kas.>> Kəzak, baa kaa mmak sat nshii nənee, <<Baa wen kən rəbet wii kas.>>

²² Azeen, baa nə aasə kas, mbedə rep beep di muu naa mo kaa baa mo kə bal kas sə, be mo kəkoop nə des mbe fwoshik kə gurum.

²³ Kə muu tap kə beep di muu bák mo des zam. Beep de mo mbut nsun funu mo, di baa mo ret naa kas, be muu tap kə mo rəret.

²⁴ Dangbe baa muu shin dedes mənə mbeep fun deret naa nə mo kas. A Naan wur tap le fwoshik kə gurum aasə, mbəkə beep di baa mo kə bal kas, be mu tap di kə mo rəret zak.

²⁵ Mbəkə taji mee bákshak yool ndəən fwoshik kə gurum kas. Amma koo a beep dedangyi be nii tap kə gənəən.

²⁶ Katdang jeel taa nkaa mee beep nə, be koor beep nə mo jir mon nshwaajeel nə. Amma katdang mo kwoop mee beep nə, be koor beep nə mo jir, mon ncìn retnyit ashak kə beep mənə.

²⁷ Wun jir wun a fwoshik kə Kristi, koo a weye ndəən wun, be wur a memee mbut mbeep fin.

²⁸ nDəən Ekəlisya, be Naan wu kə bələp gurum mo le shinə-shinə. Din nshee, be wu kə bələp jeplep kə Jesu mo, devəl, be wu bələp nensatpwoo Naan mo, dekun, be wur kə bələp nenkám mo. Kə wur bələp nen cìn dak mə mbii aapwoo mo. Dangbe wur kə bələp nen bar gurum mo, kə nən bam gurum mo, nennaa gurum mo, mbəkə mo cìn dak di ndəre-ndəre, kə nnen katpwoo mo shi liispwoo mo shinə-shinə zak.

²⁹ Baa a gurum mo jir a jeplep kə Jesu kas. Baa a gurum mo jir mo a nensatpwoo Naan kas. Baa a gurum mo jir mo a nen kamkam kas. Baa a gurum mo jir mo cin dak di mə aapwoo kas.

³⁰ Baa a gurum jir moo mak barr gurum mo kas. Baa a gurum jir mo kə mak katpwoo shi liispwoo mo shinə-shinə kas. Baa a gurum mo jir, di moo

mak yakshii mbii di moo sat shi liispwoo mo shinə-shinə kas.

³¹ Dangbe nā ret kə pətuup fuu mo dee a nkaa zuum di mo kəkoop nā met ndāen zuum desə nā mo. Yaksə, be wen nkām wun mee mbii de nā ret kə wu cìn met koor mbii mo jir.

13

Wal

¹ Katdang wen mak katpwoo shi ləpwoo mə gurum mo, kə mə nenlep Naan mo, dangbe katdang baa an kə wal ndāen pətuup fen kas, be wen dee a kaa wal tuul de nān nfii sə, koo kaa wal kungguleng sə.

² Katdang be Wen kə zuum mə satpwoo Naan nkaa mbii de mo pə jì, kə wen manshii mbii desəsok mo, har kə koor seen mo jir, kə koo di wen kə shinzeen di nā le kə wen sat njwak mo yool aku, a peede mo di, be katdang baa wen kə wal ndāen pətuup fen kas, be baa wen a mee mbii kas, koo dāben.

³ Koo de wen shin long fen mo jir ngurum mo shi zuum, kə koo de wen shin sen fen mbəkə mo wus nā di, be katdang baa wen kə wal kas, be baa nii mee koop pee wen di kas, koo dāben.

⁴ Wal nā a gung mbii mo, kə naajeel gurum mo zak. Baa wal nā kə cìn zuur koo canjoom kas koo wup nsat kas.

⁵ Baa wal nā kə roop, koo toklong ngurum mo kas. Baa wal nā kə dar a nkaa mbii de mo ret nā nyit bejee dak kas. Baa wal nā kə langtuup, koo nā wet nyaa shikbish de gurum kə nā mputuup kas.

⁶ Baa wal nā kə kat retnyit kə mbii debish mo kas, amma wal nii kat retnyit a ndāen mbii di mo azeen.

⁷ Wal nā kə gung ndāen mbii mo jir, kə nii shinzeen ndāen mbii mo jir zak. Wal nii canciin ndāen mbii mo jir, kə nii yaa sat ndāen mbii mo jir.

⁸ Baa wal nii kyes kas, har ngaa-ngaa. Amma satpwoo Naan nkaa mbii de mo pə jì mon ndel dām, kə zuum mə iiko mə katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, mon ndel dām. Manshii mbii mo, be mənə ndel seet zak.

⁹ Azeen baa man fun nā a de kəgam kas, kəzak, satpwoo Naan nkaa mbii de mo pə jì, baa nā a degəgam kas.

¹⁰ Amma katdang pardī gwe di wu a degəgam wu njì, be mbii di baa mo a degəgam kas, mon ndel dām sə.

¹¹ Kaadə gyet wen kuđi a làa, be wen kən katpwoo a kaa làa sə. Wen kən cìn a pan njep mo ndāen pətuup fen, kəzak, wen kən cìn mbii mo a kaa làa sə. Amma, yaksə kaade wen a ngunan, be wen yit dak di mo a mə jep mo jir.

¹² Mbii di muu naa mo yaksə, be muu naa mo a shir-shir kaade muu naa muriin ndāen mbii naayit di baa nā naapee rəret kas sə. Amma parmeeci be mun nnaa mbii mo rəret shi yit kə yit. Yaksə be mbii de wen man mo akáa-akáa bejee dak, amma parpuus mənə be wen mman mbii mo ndəre-ndəre jir, kaade Naan wur kə ten man wen sə.

¹³ Mbii mo de kun, de baa mon cham del kas, mo a shinzeen, kə le pətuup, kə wal, amma wal nā des met mmo jir.

14

Zuum Də Riin Naan Wur Shin nGurum Mo

¹ Nā ret kə wu naa tong ndāen wal, kəzak, wu le pətuup fuu mo nkaa zuum di Riin wur shin mo, met jir, be a zuum mə satpwoo Naan nkaa mbii di mon ncìn.

² Koo a weyi di wu ka katpwoo a shi mee lapwoo decə, be wur katpwoo aa Naan, baa wur katpwoo aa gurum mo kas. Mbədə baa mee gurum man mbii di wu sat nə kas, wur sat a mbii di mo a səsok ndəən bal ka Riin.

³ Dangbe koo a weyi, dewur sat a mbii de Naan kəcin nwur, mbəkə wur sat di ngurum mo, be wur leshap aa gurum mo jir mmənə. Mbəku wur bal kwak di ngurum mo, kəzak, mbəkə wur gang kwak mo di, ka mbəkə wur caa mo di.

⁴ Ngwe dewur katpwoo a shi mee lapwoo decə, wur bam a kaa fin bejee. Amma gwe di wur sat a pwoo di Naan ka shin nwur, mbəkə wur sat di ngurum mo, be wur bam a Ekəlisya nə jir.

⁵ Wen rəbet ka wun jir, wu katpwoo shi lapwoo mo shinə-shinə, amma dyen nwen nə, di wun jir, wun nsat a pwoo de Naan ka shin nwun, mbəkə wu sat de ngurum mo. Ngwe di wur sat a pwoo de Naan ka shin nwur mbəkə wu sat di ngurum mo, be gwar mənə met gwar di wur ka katpwoo shi mee lapwoo decə, see koo katdang be mee gurum di, di wur mmak pəring ka pwoo nə akudang, mbəkə nə bam Ekəlisya nə di.

⁶ Yaksə dyemnaa mo, katdang wen dəm pee wun di, dangbe wen katpwoo ka wun a shi lapwoo mo shinə-shinə, be kyet nghan ka mee koop nə pee wun di wa? Katdang baa nghan dəm aa mee lep depwoo nwun pee Naan di, koo mee man, koo mee pwoo di Naan wu ka shin nwen, mbəkə nghan kām di nwun kas, be baa nə ka mee koop nə pee wun kas.

⁷ Koo dang a mbii cən kook di baa mo ka mee seen kas, kaa koor ka ndeng-ndeng sə, katdang baa ngutaa nə, taa doo nə rəret kas, be cirang dang gurum mmanshii ka kook di gwar nii taa di yi?

⁸ Kəzak, katdang baa ngutaa feer wu taa doo nə rəret kas, be cirang dang gurum mon dak sut mbe lek yi?

⁹ Nə aasə zak ka wun, katdang wu sat mbii mo a shi lapwoo decə di baa gurum mo manshii nə rəret kas, be cirang dang gurum mon mmanshii ka mbii di wuu sat nə di yi? Katdang nə aasə, be pwoo di wuu sat nə, be kut ka mang nə del dəm ka nə sə zhaap.

¹⁰ Azeen lapwoo mo di shinə-shinə ndəən yil desə, ka koo a dedangyi, be nə ka manshii nə.

¹¹ Dangbe katdang baa wen manshii lapwoo di mee gurum ka sat kas, be gwar mənə a məzep pee wen di, ka wen dee a məzep pee gwar mənə di zak.

¹² Nə aasə zak ka wuwun. Kaadə wun wuu fes wu coor zuum mo di Riin ka Naan wur ka Shin mo, be wu gung ka wu cən dak di, a shi zuum de mon ncən mbam mbe dyik Ekəlisya nə.

¹³ Mbəmənə, ngwar de wur katpwoo shi lapwoo mo shinə-shinə, be wu dangnaan (leshap ka Naan), mbəkə Naan wu shin zum mə man pəring shii ka mbii di wur nsat nə mo di zak.

¹⁴ Mbədə katdang wen dangnaan (leshap ka Naan) nNaan shi mee lapwoo diidik, be riin fen nii dangnaan (leshap ka Naan) nə zak, dangbe baa pan fen nii koop nə kas.

¹⁵ Katdang nə aasə, be wen ncən a meye? Wen ndangnaan (leshap ka Naan) shi riin fen, ka wen dangnaan (leshap ka Naan) shi pan fen zak. Wen ncən kook ndəən riin fen, ka wen ncən kook nə shi pan fen zak.

¹⁶ Katdang waa dangnaan (leshap ka Naan) mə pəlang Naan ndəən kuur a shi riin fwaa bejee, di baa gurum mo kəlong mbii di gha sat nə kas, be cirang mon nsat nənee <<nə akəsə>> mbe dangnaan (leshap ka Naan) mə pəlang di gha sat nə ye? Mbədə baa gurum nə mo man mbii di gha sat nə kas.

¹⁷ Koo dang di dangnaan (leshap ka Naan) fwaa mə pəlang Naan nə ret nNaan nyit, be baa nə bam gərang kas.

¹⁸ Wen pəlang Naan, mbedə wen kən leshap mo shi ləpwoo mo shinə-shinə met nwun jir.

¹⁹ Dang be ndəən kuur mə Ekəlisya, be ngyel wen satpwoo mo a paat bejee, di gurum mon nkələng, kə nə kām mbii mo zak, met di wen nsatpwoo mo ngal kaapaat shi ləpwoo mo shinə-shinə de baa gurum mo manshi nə kas.

²⁰ Dyemnaa mo, taji wu cìn pan kaa jep mo sə kas, wu dee kaa jep mo sə ndəən mbii debish mo, dangbe wu dee kaa nennan mo sə ndəən pan fuu mo.

²¹ Mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənnee, <<A shi gurum di moo leshap decə mo, <<kə a shi ləpwoo kə məzep mo, <<be wen nkatpwoo nen desə mo, <<a dishik dangbe jir kəsə, <<be baa mon nkələng wen kas, Daa wur sat aasə.>>

²² Katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, nə dee a bee naa man mbe nen di baa mo shinzeen kas. Satpwoo di Naan kə shin mmee gurum, mbəkə wu sat mbii di ngurum mo, mənə a mbe nen di mo kə ten shinzeen mo, baa mənə a mbe nen di baa mo kə shinzeen kas.

²³ Mbəmənə katdang nenyil Ekəlisya mo kaat ashak, dangbe koo weyi wu doom leshap shi ləpwoo mo shinə-shinə, be katdang nen di baa mo man mee mbii kas, koo nen di baa mo kə shinzeen kas, mo jì del ndəən kuur fuu nə, be wu pan nnə, mon nsat nə wun a nentar mo kas aa?

²⁴ Dangbe katdang be koo weyi wur sat a pwoo kə Naan, be katdang mee gurum di baa wur kə shinzeen kas, koo gwar di baa wur man mee mbii kas, wur jì del ndəən kuur fuu nə. Be pwoo Naan di wuu sat nə, nən nle kə gwar mənə man nənnee azeen-nzeen di a ngushikbish, be pwoo dewur kələng nə, nən mbiyang pətuup fin.

²⁵ Mbii di gwar mənə kə pan mo a səsok ndəən pətuup fin, be mon nkàa put agaak, kə har wu ntaa nyil, kə wu seyil di nNaan, kə wur nsat di nə, azeen-nzeen Naan wu di nnaar fuu.

Ar Seyil nNaan Ashak

²⁶ A mbii de wen kən rəbet sat nə ndesə, dyemnaa mo. Katdang wu kuur ashak mbe seyil nNaan, be memee fuu kə kook mə kwoop Naan, kə memee kə mbiikām, kə memee kə pwoo di Naan kə woo nwur, kə memee kə satpwoo ndəən ləpwoo decə mo, kəzak, memee kə pəring mbii di moo sat shi ləpwoo decə nə mo. Wu yit kə mbii desə mo jir, mo dee a mbii de mon cìn bal Ekəlisya nə.

²⁷ Katdang mee gurum mo man katpwoo shi ləpwoo decə mo, be gurum mo kaa vəl koo kun sə, mo katpwoo nə ndangshak-ndangshak, be nə a təng mee gurum pəring shii mbii de mo sat nə ngurum mo jir.

²⁸ Dangbe katdang baa mee gurum di, dewur mmak yakshii mbii de ngusatpwoo shi ləpwoo decə nə wu sat kas, be gwar mənə dok tətək ndəən kuur Ekəlisya nə, be see wu leshap mənə a ndəən pətuup fin kə Naan bejee dak.

²⁹ Gurum mo kaa vəl koo kun sə, mo leshap de Naan wur kə shin mo, mbəkə mo sat nə di ngurum mo. Nə ret kə kwoor nə mo beetshii kə mbii di mo sat nə.

³⁰ Dangbe katdang Naan wu shin mee pwoo mee gurum dewur di ndəən kuur nə, mbəkə wur sat di ngurum nə mo, be nə ret kə gwar dewur nkaa leshap nshee sə wur dok tətək.

³¹ Wu mak satpwoo kə Naan nə ngurum mo ndangshak-ndangshak, mbəkə koo weyi be wu kām mee mbii di kə nə bam pətuup nwur di zak.

³² Zuum mə satpwoo Naan, nə a nder kə ngusatpwoo Naan nə.

³³ Baa Naan wur a Naan dewur cìn mbii mo a burish kas, amma wur a Naan dewur tap cìn mbii mo ndangshak-ndangshak ndəən ryang. ndəən Ekəlisya mə nen dəbang mo jir,

³⁴ nə ret kə, mat mo dok tətək ndəən kuur mə Ekəlisya mo. Baa mu rəbet mmo, kə mo leshap dī kas. Amma nə ret kə, mo sham kə káa fur mo, kaadi Wàar kə nen Yahudi mo sat sə.

³⁵ Katdang mo rəbet man mee mbii, be mo tal pə mish fur mo ntul. Mbedi nə a mbii shweeppee, mbəkə mat katpwoo ndəən kuur kə Ekəlisya mo.

³⁶ De mo shee pwoo kə Naan nə a shi wun aa? Koo a wun a nen dī pwoo Naan nə wul pee wun dī bejee dak yi?

³⁷ Katdang mee gurun kə pan nə, wudin a ngusatpwoo Naan, koo wudi kə zuum dī nə a mə Riin, be nə ret kə gwar mənə man nə, mbii de wen kən ran nwun nə a Wàar Naan.

³⁸ Katdang gwar mənə chii kələng pwoo desə nə mo, be taji wu kələng wu kas.

³⁹ Mbəmənə, dyemnaa mo, wu le pətuup fuu mo a nkaa satpwoo kə Naan, kə taji wu cii katpwoo ndəən ləpwoo mo shinə-shinə kas.

⁴⁰ Amma wu cìn koo a meyii ndəən dyen, kə ndangshak-ndangshak zak.

15

Yool Jesu a Peemúut

¹ Dyemnaa mo, yaksə be wen rəbet baa lepan dī nwun, nkaa pwoo deret, de gyet wen kən sat nə nwun, de gyet wuu lap nə, kə de wu shinzeen, dī wuu dar a nkaa nə zak.

² A shi pwoo deret desə nə, be wuu kat bam wur katdang be wu yaa pwoo dī nghan kən sat nə nwun balbal. Katdang aasə kas, be shinzeen fuu nə a debuu.

³ Mbii dī gyet nghan kən lap nə, be wen kə shin a nə nwun, dī nə kə kwoop nə hakyeng nə Kristi wu muut mbe shikbish fun mo, kaadi mo kə ten ran ndəən bəet haal Naan sə.

⁴ Mo wum wur, be wur yool a peemúut par shii dekun, nchiit kə mbii dī mo kə ten ran ndəən bəet haal kə Naan sə.

⁵ Wur shee kámshin fin mPita, dangbe wu kámshin fin njeplep fin dekaapaat baavəl sə mo.

⁶ Abwoon mənə, be wur kámshin fin nenshínzeen mo, dī mo met kambəlpàat a nook məndong. Pak nenyil de jì mo naa wu, mo dī des de mo kudin kə seen, amma pak mo kə ten murep.

⁷ Wur kámshin fin nJemis zak, kə jeplep fin nə mo jir.

⁸ Dangbe a peekyes nə, be wur kámshin fin nwen zak, wen de an a kaa làa de mo taa làa, be baa tar làa nə kə wul kas sə.

⁹ Mbedi nghan a delee mbut jeplep kə Jesu nə mo. Baa dī nə ret kə mo pet wen a memee mbut jeplep Jesu mo kas, mbəde gyet wen kən shin jeel Ekəlisya Naan.

¹⁰ Amma mbe deret Naan, be wen de, a agwe de wen a nə yaksə sə. Dəret desə de Naan wu shin nwen, nə kə cìn dak des ndəən wen. Har wen kən cìn dak shibal met jeplep fin nə mo jir. Dangbe jir kəsə, be baa a wen cìn dak mənə mo kas, dangbe a deret Naan de nə cìn dak ndəən pətuup fen.

¹¹ Nə aasə, koo dī gyet, a Wen satpwoo nə, koo dī gyet a mo satpwoo nə, be muu sat a mbii deməndong, kə wun wuu shinzeen a pwoo mənə.

Yool Kə Nenmumuut mo

¹² Katɗang moo satpwoo nə, Kristi wur kə yool a peemúut, be a me le ɗang pak fuu moo sat nnə, baa mee yool a peemúut ɗi mbe nen ɗi mo kə ten murəp mo kas yi?

¹³ Katɗang baa mee yool a peemúut ɗi, mbe nen ɗi mo kə ten murəp kas, be nə kám nə, baa Kristi wur kə yool a peemúut kas mmənə.

¹⁴ Katɗang be baa ɗi Kristi wur kə yool a peemúut kas, be pwoo ɗeret, ɗi muu sat nə ɗee a ɗebuu, kə be ɗe shinzeen fuu nə ɗee a ɗebuu zak.

¹⁵ Be ɗi mə ɗee a nen cìn langtəng mə ɗung mo nkaa Naan, mbeɗə muu cìn langtəng nkaa Naan nə, a Naan wur yool kə Kristi a peemúut. Amma katɗang ɗi nə azeen-nzeen nnə, baa nen ɗi mo kə ten murəp mon nyool a peemúut kas, be baa Naan wu kə yool kə Kristi a peemúut kas mənə zak.

¹⁶ Katɗang baa nen ɗi mo kə murəp mon nyool kas, be baa Kristi wur kə yool kas zak.

¹⁷ Katɗang ɗi baa Kristi wur kə yool a peemúut kas, be shinzeen fuu nə ɗee a ɗebuu, be ɗe har yaksə, wuu tong ɗi a mbut shikbish fuu mo vit.

¹⁸ Be ɗi nen ɗi mo kə ten murəp mbut Kristi, mo kə ɗee a ɗiiləloom mo mmənə zak.

¹⁹ Katɗang ɗi canciin fun ndəən Kristi nə a mbe seen ɗi mə yil ɗiisi ɗak, be ɗi mə ɗee a mbii naajeel, met koor gurum mo jir.

²⁰ Yaksə Naan wur kə yool kə Kristi a peemúut azeen-nzeen. A wur a ɗinshee, mə yool a peemúut, mə nen ɗi mo kə ten murəp mo jir.

²¹ Kaadə gyet, muut nə ɗel ndəən yil ɗəsə, a mbe nguməndong, nə aasə zak, be a mbe nguməndong, be Naan wur nyool kə gurum ɗi mo kə ten murəp mo a peemúut zak.

²² Mbeɗə a mbe Adam be gurum mo jir mo murəp, nə aasə zak, a ndəən Kristi be gurum mo jir mon nyool a peemúut kə seen.

²³ Dangbe koo meye be mo a ndangshak-ndangshak. A Kristi wur a ɗinshee mə yool a peemúut akudang. Katɗang wur mbaaji, ɗangbe nen wur mon nyool a peemúut zak.

²⁴ Dangbe peekyes kə yil nən nji wul, be Kristi wur nshin mulki nə nNaan puun, abwoon ɗi wur kə ten twe koo a mulki, kə iiko, kə koo a bal ɗedang ye.

²⁵ Mbeɗə təng Kristi wur ncìn mulki nə har parpuus ɗe Naan wur nle shaarlek kə Jesu mo ɗee nder shii fen.

²⁶ Shaarlek ɗe wur ntu nə a peekyes nə, a muut.

²⁷ Mbeɗə Naan wur kə ten le mbii mo jir nder shii fen. Kaadə mo kə sat sə nənəe, <<mo kə le mbii mo jir nder shii fen.>> Be nə ɗee agaak nnə, baa a Naan ɗee nder fir kas, amma Naan wur kə le mbii mo jir nder kə Kristi.

²⁸ Dangbe, abwoon ɗi mo kə le mbii mo jir, nder mulki mə Naan, be Làa nə wur shikáa fen, wur nleshin fen nder kə Naan. Naan ɗi wur le mbii mo jir nder Kristi, mbəkə Naan wur se mulki ɗi nkaa mbii mo jir.

²⁹ Yaksə, katɗang be ɗe baa mee yool a peemúut ɗi kas, be ɗi nen ɗe moo cìn baptisma mmo a koppee kə nen ɗi mo kə murəp, be mon nkat a meye? Katɗang ɗi baa mee yool a peemúut ɗi kas, be a me le ɗangbe gurum moo cìn baptisma a koppee kə nenmuut mo ye?

³⁰ Kəzak, be ɗi a me le ɗangbe muu lappee, kə muu shwaajeel ɗi kəsə shidaar-shidaar yi?

³¹ Dyemnaa mo, wen kən naa muut, koo a puus ɗedang yi. A roop ɗi wen kənə ndəən wun, ɗi nə a seen fun ndəən Kristi Jesu, Daa fun, a nə le ɗang wen sat pwoo mənə.

³² Katɗang ɗi gyet wen cìn lek ashak kə luwayil mo nyil Afisus a mbe pan mə gurum ɗak, be ləbet ɗi wen nkat nə a me yi? Katɗang be baa mo yool kə

nen di mo kə ten murəp a peemúut kas, <<Be wu yit kə mu se, mu shwaa, mbəkə dədəar be mə murəp di.>>

³³ Taji wu yit kə mee gurum ngwam wun kas. Katdang gurum kə mwaan ashak kə nendebish mo, be məse fin nən ndee a debish zak.

³⁴ Wu baa wu jì ndəən pan fuu mo kaadi nə ret kə wu cìn sə, kə wu nook cìn shikbish. Wen kən sat nwun nə, baa pak fuu mo man Naan kas. Wen kən sat diisi a mbəkə nə shweep wun di.

Fwoshik Də Gurum kə Yool Dishik a Peemúut

³⁵ Meebe, mee gurum ntal nənee, <<Chinarang dangbe nen di mo kə ten murəp, mon mbaa yool di a peemúut kə seen yi? Mon nyool a shi nkan fwoshik dedang yi?>>

³⁶ Waa mwen! A man nə, katdang a kop cirem ndəən yil, be see cirem nən nwam, dangbe àas mbii di a kop nə kaa put.

³⁷ Katdang a kop mee cirem nyil, be baa waa kə iiko nkaa nə kas, amma waa kəkop a àas nə bejee dak. Bishmee be, nə a àas shwaa, kas meebe mee cirem dedik.

³⁸ Dangbe Naan wur nshin mee fwooshin di nnə, kaade wur kə ten le nə sə. Koo àas cirem dedangyi, be Naan wur ntap shin fwooshin kə nə dík.

³⁹ Baa nan mo a nchiit-nchiit jir kas. Gurum mo kə nan muru dyik, kə luwa mo kə nan muru dyik, kə nyer mo kə nan muru dyik, kə pupwap mo kə nan muru dyik zak.

⁴⁰ Mun di kə fwoshik di mo a mə dengnaan, kə mun di kə fwoshik di mo a mə yil desə zak. Amma fwoshik fun di mo a mə dengnaan, ret kə dedes kə mo dík zak kə fwoshik fun de mo a mə yil desə.

⁴¹ Ret dedes mə puus nə dík, ret kə dedes mə tar nə dík, kə mə zar mo dík zak, jir kəsə, be pak ret kə dades, mə zar nə moo met nshak zak. Mo de kə dedes fur mo shinə-shinə.

⁴² Nin ndee aasə zak, parpuus di nen di mo kə ten murep, mon nyool a peemúut. Kaadə mo wum gurum, be fwoshik fin nə wam, amma kaade Naan wu nyool kə gurum a peemúut, be baa fwoshik fin nən nwam di zak kas.

⁴³ Kaadə mo wum gurum, be nii bish naa, kə baa nə kə bal kas, amma parpuus de Naan wur nyool kə nə a peemúut, be nən yool a ndəən dades, nən nret naa zak.

⁴⁴ Kúm gurum di moo wum nə aa fwoshik mə nan bejee dak, dangbe parpuus di Naan wur nyool kə gurum a peemúut, be nə den a fwoshik mə riin. Kaadə fwoshik di nə a mə nan nə di sə, be azeen-nzeen fwoshik de nə a mə riin nə di zak.

⁴⁵ Mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee, <<Naan wur shee le Adam wur a gurum deseen.>> Amma Adam de mə kyes nə, wur a Riin, kə wur shin seen ngurum mo.

⁴⁶ Baa gyet a gwe mə riin wur shee jì kas, amma gyet a gwe mə nan shee jì dangbe gwe mə Riin kə waaji.

⁴⁷ Gwar de gyet Naan shee le wur, be gyet Naan dak wur a shi yil, dangbe gwar devəl nə wur tong adeng sham di.

⁴⁸ Nen di mo a mə yil nə, be mo a kaa gwar di gyet Naan shee dak wur shi yil nə sə. Dangbe nen di mo a mə deng, be mo a kaa gwar di gyet wur tong adeng sham di sə.

⁴⁹ Kaadə muu lep a fwoshik di nə a kaa mə gwar de gyet Naan dak wur a shi yil sə, be mun nyool mə lep a fwoshik de nə a kaa mə gwar dewur tong adeng sham di sə zak.

⁵⁰ Dyemnaa mo, wen kən sat nwun agaak nə, baa gurum ndəən məse mə nan kə toom, mak sekoop mə mulki Naan kas. Kə baa mbii dəwam, nən mmak sekop a koppee kə mbii di baa nii cam wam kas, zak.

⁵¹ Wu lekom, kə wen sat mee mbii de nə a səsok di nwun. Baa mun jir mun mmurep kas, amma Naan wur nchəər kə fwoshik fun nə mo jir.

⁵² Kəlak kaa dyaapyit (kup yit chəər wang) sə, parpuus di mon ntāa feer di mə kyes nə, be nen di mo kə ten murep, mon nyool kə seen. Baa mon mbaa wam di zak kas. Dangbe mon nchəər kə fwoshik fun nə mo jir.

⁵³ Mbədə nə a təng parpuus mənə, be fwoshik fun di mo a mə wam, mon nlep sun di baa mənə mon cham wam kas zak, kə sun fun di mo a mə muut, be baa mon cham murəp kas zak.

⁵⁴ Abwoon di fwoshik fun di mo a mə wam, mo lep fwoshik di baa mon cham wam kas, kə fwoshik fun di mo a mə muut, mo lep fwoshik di baa mon cham murəp kas zak. Dangbe səmpwoo di mo kə ten ran nə ndəən bəət haal kə Naan nən ngam di, de nə sat nənee,
<<Mo kə see koorong kə muut hakyeng kənding-nding.

⁵⁵ Muut, koorong fii nə a nneyi?

Muut, bal fii di wii twe gurum mo dishik sə nə a nneyi?>>

⁵⁶ Bal mə twapee kə muut nə a shikbish, kə a mbə Wàar dangbe shikbish nə kat iiko.

⁵⁷ Dangbe yaksə, mə pəlang Naan, dəwur shin se koorong mmun ndəən Daa funu Jesu Kristi.

⁵⁸ Mbəmənə dyemnaa mo, wu dar balbal. Taji wu le kə mee mbii tər wun kas. Dangbe wu sat a ncìn dak mə Daa shidaar-shidaar, mbəde wu man nə, koo a dak dədangyi de wuu cìn nə mbe Daa, be baa nən cham dee a mbii debuu kas, koo dəben

16

Shin mbiizuum mBe Bam Nen Naan Mo

¹ Yaksə, be pwoo nkaa kok shool di wun ntul nə mbe bam nen Naan de mo nyil nJudiya, nə ret kə wu cìn kaade gyet wen kən sat Ekəlisya di mo ndəən yil nGalati mo cìn sə.

² Koo a puus Láadi dədangyi, be nə ret kə koo weye wu le mee shool mbe shin zuum nciit-nciit kə bal fin, mbəkə katdang parpuus de wen ndem pee wun di, be taji wu dee ncak mee shool kas.

³ Katdang wen ndem wul pee wun di, be wen nshin lepran Nen de wuu ten wu bəlep mo, mbəkə mo dām di kə shool nə yilkaam nJerusalem.

⁴ Katdang wen naa nə ret, kə wen dām nJerusalem, be mon ndem ashak kə wen zak.

Mbii De Pool Wur Rəbet Cìn Mo

⁵ Wen nji pee wun di, abwoon de wen kən dām nyil mMasidoniya, mbədə wen kən Rəbet yaa ar nə del dām a nyil mMasidoniya nə.

⁶ Meebe wen mpan nyém pee wun di mbe rep pee mo nlər dak, kə meebe wen ntong pee wun di mbe tar kut, mbəkə wu bam wen di, a ar mwaan fen, koo pee dədang ye di wen ndem di.

⁷ Dyeen nwen nnaa wun zam, baa a de wen nnaa wun, be wen a ar del dām kəlak-kəlak kas. Katdang Daa wur rəbet, be wen ncanciin mbe dām tong pee wun di pan pong.

⁸ Amma wen ntong mpeesə nyil Afisus, har see parpuus mə serəbet mə Pentikos.

⁹ Mbədə, pee de nwen des mpee desə, mbəkə wen katpee cìn ɗak ɗeret, kə ɗi nii koop nə ndəən nyil Afisus nə zak. Koo de gurum mo des moo cii ɗak fen nə.

¹⁰ Katɗang Timoti wur dəm wul pee wun ɗi, be wu kaat wur rəret nnaar fuu. Taji wu le mee kəərmuut yaa wur kas, mbedə wur kə cìn a ɗak kə Daa, kaade wen kən cìn sə zak.

¹¹ Taji mee gurum bák wur kas, amma nə ret kə wu bam wur ndəən mwaan fin, mbəkə wur sekyeen ɗi kə mwaan fin nə ndəən ryang, kə mbəkə wur waaji ɗi pee wen ɗi zak, mbedə wen kən leyit mbe naa waaji fin ashak kə pak dyemnəa mo zak.

¹² Yaksə, pwoo nkaa dyemnəən fun, Apolos, ɗi wen kən satpwoo nwur shibal nə, nə ret kə wur dəm naa wun ashak kə dyemnəən mo. Baa gyet dyeen nwur ndəm pee wun ɗi nciit kə mənə kas, ɗangbe katɗang wur nkatpee, be wur ndəm pee wun ɗi.

Pwoo De Mə Kyes Nə

Kə Tokshik

¹³ Wu tong shi gongpee, kə wu ɗar balbal ndəən shinzeen fuu. Wu dee a nengung mo ndəən pətuup, kə nendəbal mo.

¹⁴ Wu cìn ɗak fuu mo jir ndəən wal.

¹⁵ Wu man nə, gyet a nentul kə Stifenas mo a nen ɗi gyet mo shee shinzeen ndəən nyil Akaya, kə mo shin sut fur mo mbe cìn ɗak ɗi mo bam nen Naan mo ɗi zak. Wen kən ɗang pə wun dyemnəa fen mo,

¹⁶ kə wu mwaan ndang məse kə gurum mo kaa mənə mo sə, kə wu mwaan ndang koo weyi de wu shin kaa fin, mbe cìn ɗak mə bam wur, ashak kə mo.

¹⁷ Nə fes ret nwen nyit zam, mbe jì kə Stifenas kə Fortunatus, kə Akaikus, mbedə mo jì kə mbii mo nwen a koppee fuu, mbii de baa ɗi wen kə mo kas.

¹⁸ Kəzak, mo caa wen, kaade ɗi moo caa wuwun sə. Gurum mo kaa mo sə, nə ret kə wu shin dedes mmo.

¹⁹ Ekəlisya de mon nkwang yil mə Eshiya moo lep tokshik fur mo dəm pee wun ɗi. Akwila kə Priskila, kə Ekəlisya ɗi moo kaat ashak ndəən tul fur, mo lep tokshik mə nen dəm ndang Jesu mo dəm nwun ndəən səm kə Daa.

²⁰ Dyemnəən fun, ɗi mo mpeesə, moo lep tokshik fur mo dəm pee wun ɗi jir. Wu tok kə shak ndəən wal kaa mə nen dəm ndang Naan mo sə.

²¹ A wen Pool, kən ran tokshik desə nwun, shi sar fen.

²² Koo ngwar ɗɗangyi de baa wur wal nDaa kas, be wu yit kə gwar mənə dee a mbii caan Naan. Daa fun wur mbə waaji.

²³ Ɖeret kə Daa fun Jesu nə tong ashak kə wun jir.

²⁴ Wal fen nə tong ashak kə wun jir ndəən səm kə Kristi Jesu. Nə aa sə.

Pwoo devəl də Pool ran nen Koronti mo

Tokshik

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool laaləp mə Kristi Jesu, shi rebet Naan, kə nsar kə dyemnəən fun nə Timoti. Wen kən lep lepran desə nə dām pee Ekəlisya joon Naan di moo nKoronti, kə nenseet ndang Jesu di mo ndəən yil Akaya jir.

² Deret, kə ryang mə Naan puun fun, kə mə Daa fun Jesu Kristi mo tong ashak kə wun.

Pool Pəlang Naan

³ wen kən pəlang Naan puun Daa fun Jesu Kristi. Puun di wur gam kə kussuk mə naajeel. Naan di wur a ngubam mun jir.

⁴ A wur bam mun mbut njeel fun mo jir, mbəkə mə katpee bam nen di moo shwaajeel mu shinə-shinə shi bam di mu mə kat nə pee Naan di sə zak.

⁵ Kaade mu shwaajeel des, ndəən jeel de Kristi wur kə shwaajeel sə, bə Naan wur mbam mun des ndəən Kristi aasə zak.

⁶ Katdang mu shwaajeel, bə nə a mbə gang pətuup fuu mo, kə nə a mbə bam fuu zak. Katdang Naan wur bam mun, bə nə a mbə bam wun zak, di nən nle kə wu gung caan jeel di wuu shwaa nə mo, kaa mun sə zak.

⁷ Mbəmənə bə canciin fun di nə ndəən wun, baa nə mak yoon kas, koo lee. Pe gyet di mu man nə, kaadi wuu shwaajeel ashak kə mun sə, bə wun nkat bam ashak kə mun aasə zak.

⁸ Dyemnaa mo, muu rebet kə mə le nwun npan, nkaa jeel di mə shwaa nə ndəən yil Eshiya. Gyet jeel nə fes ten mun toon-toon hakyeng, har gyet nə met mmun mbal, kə har gyet mu put kə pətuup fun mo nə, baa mun mbar kas.

⁹ Kə gyet mə naa kaa mo can a dyeel tukaa mmun sə, dang nə cìn aasə, a mbəkə taji mu gāngkaa fun a nkaa sun fun mo kas, amma mu gāngkaa fun nə mo a nkaa Naan bejee dak. Naan di wur yool kə gurum mo a peemúut.

¹⁰ Naan wur ten put kə mun ndəən muut nə, kə wur mbə put kə mun ndəən muut nə zak. Mun mə shinzeen nə, wur waa put kə mun ndəən muut nə ryang zak.

¹¹ Wu bam mun shi dangnaan (leshap kə Naan) fuu mo, mbəkə gurum mo des mo pəlang Naan di mbə mun, mbə bam di Naan wur cam cìn nə mmun. Pe di Naan wur lap dangnaan (leshap kə Naan) di gurum mo des moo cìn nə mbə mun.

Pool Dar Kə mWaan Wur

¹² A mbii de mu canjoom dikə ndesə, apan di ndəən pətuup fun mo kə cìn langtəng nə, tong fun ndəən yil desə nə a shi pətuup məndong, pə Naan, kə pee wun di zak. Baa a shi mee seen di nə a mu gurum mo kas, amma a shi deret mə Naan.

¹³ Baa mu ran a mee pwoo deluk nwun ndəən ran nə kas, dang a pwoo nkaa mbii de wun mmak tang nə, bə wun mmanshii nə zak. Wen canciin nə, wun mmanshii nə rəret.

¹⁴ Kaade wuu ten wu manshii nə lee sə nə, wun mmak canjoom shi mun, kaade mumun ncanjoom shi wun sə zak, parde Daa fun Jesu wur nji ndəən yil desə zak.

¹⁵ A mbəde gyet wen naa nə ret aasə, a nə le dang gyet wen kə rebet dām pee wun di nshee, mbəkə wu kat deret di kaa yit vəl sə.

¹⁶ Wen kən rebet taa pee wun di, a ar dām mMasidoniya, kə katdang wen dām mMasidoniya nə, bə wen nji taa pee wun di zak, mbəkə wu bām wen di a ar dām nyil nJudiya.

¹⁷ Ashee! Kaade di wen rebet cìn kəsə, bə wen cìn a mbii de nkan mmənə aa? Aa koo, wu yee nə wen kən cìn mbii a buubuu, kaadi gurum mə yil nə moo cìn sə yi? De wen nsat nənəe, <<Ii, Ii>> dangbe nbwoon, bə wen waa sat nənəe, <<haiyoo, haiyoo>> Zak aa?

¹⁸ Kaade Naan wur a nguzeen sə, bə pwoo de muu sat nwun, baa nə a <<Ii>> Kə <<haiyoo>> Kas.

¹⁹ Pwoo di gyet Silas kə Timoti kə wen, mu sat nwun nkaa Jesu Kristi làa Naan, bə baa pwoo mənə a Ii, koo haiyoo kas. Amma ndəən Naan, bə koo a pərangye, bə pwoo mənə a <<Ii>>

²⁰ Pe gyet di pwoo de Naan wur tuweerpwoo mo jir, bə mo gampwoo mənə mo a ndəən Jesu, kə a mbə Jesu dangbe muu sat nənəe, <<Nə aasə>> Zak mbəkə mo le Naan di a dedes.

²¹ A Naan di wur bələp mun le dyik, a wur le mun ashak kə wun ndəən Kristi.

²² Wur bii naa man wur nkaa mun, nə mun a mu wur mo. Wur shin Riin wur debang mmun ndəən pətuup fun mo, mbəkə Riin nə kām di mmun mbii de wur le nə mmun a kyeen.

²³ Amma wen pet Naan a langtəng fen nə, mbii de di nə le kə wen nook dām nKoronti nə, a mbəkə taji wen lejeel nwun kas.

²⁴ Baa muu gung a mbəkə mu le təng di nwun nkaa mbii di wu shinzeen nnə kas koo lee, mbəde wuu dar balbal ndəən shinzeen nə. Amma muu cìn dak ashak kə wun, mbəkə wu kat retnyit di.

2

¹ Wen lepan ndəən pətuup fen nə, baa wen mbaa dām pee wun di kas, mbəkə taji wen wāt pətuup nwun.

² Katdang bə wen wāt pətuup nwun, bə a wii ndee di a de wur nle retnyit nwen yi? A wun nen di wen wāt pətuup nwun, bə a wun ncaa wen.

³ A mbəmənə, bə wen ran-ran nə nwun, mbəkə katdang wen jì pee wun di, bə taji wen kat mee mbii wāt pətuup mbut nwun, nen di wu le retnyit nwen kas. Wen shinzeen nwun jir nə, retnyit fen nə a muu jir zak.

⁴ Wen ran-ran nə nwun a shi pətuup deewuwat hakyeng, kə shi yitmwa, kə jeel des zak. Wen ran-ran desə, baa a mbəkə wen wāt pətuup di nwun kas, amma a mbəkə wu man di nə, wen wal nwun zam.

Fwo Shikbish nGwe De Wur Del Dika

⁵ Katdang mee ngwe wāt pətuup mmee gurum, bə baa ngwe mənə təkook a pətuup mənə bejee dak kas, amma wur təkook aa pətuup muu, koo a pətuup mə pak fuu mo. Baa dyen nwen nsatpwoo shibal nkaa ngwe mənə kas.

⁶ Mpee nkaan ngwe mənə, bə kar de wuu ten shin nwur, nə mak.

⁷ Amma yaksə, bə ngyel wu fwo di ngwar mənə, mbəkə wu bām wur di, mbəkə taji pətuup de wat wur nə waa sət daampee nwur hakyeng.

⁸ Mbəmənə wen dang pee wun, wu sət wu kām wal fuu moo nwur.

⁹ Gyet wen ran-ran nə nwun, a mbəkə wen cam wun di, kə wen man di nə, kyet wun a nen cìn mbii mo, ndəən dyen jir wo?

¹⁰ Koo ngwe dedangyi di wu fwo nwur, mbə mee debish de wur cìn, bə wen nfwo ngwe nə aasə zak. Katdang bə mee mbii mə fwo nə di, bə wen nfwo ngwe mənə a mbə wun, mbə deret Kristi.

¹¹ Mbəkə taji Gujwan kat mee ləbet ndəən mun kas, mbəde baa seen wur debish mo a desəsok mmun kas.

*Mbii Nə Le
Anshik mPool nTrowas*

¹² Kaade wen baaji nTrowas mbə satpwoo nkaa Kristi ngurum mo, bə wen kat Daa wur kə wang ar mbə wen.

¹³ Jir kəsə, bə baa pətuup fen nə kat retnyit kas, mbəde baa wen kat dyemnəən fen Titus di mpəmənə kas. Mbəmənə bə gyet wen sat dangmukaat mmo, bə wen del dām nyil Masidoniya.

Se Koorong nDəən Kristi

¹⁴ wen pəlang Naan, de a wur kə bwet mun shidaar-shidaar, kə mu dee di a koorong mo, mbə deret Kristi. A shi mun, bə wur pwəər man Kristi de nə a kaa mbii de nə kə toos shangshang sə, koo a mpee dedangyi.

¹⁵ Pe gyet di pee Naan di, bə mun a kaa toos deshang mo, mə Kristi, pə nen de mo kat bam, kə nen de mo a ar loom.

¹⁶ A mə peekyes nə ndesə, du dəvəl nə a du de mə wam, mə muut di nə dām a peeloom. Amma a mu dīnshee nə ndesə, nə a fwaap deshang mə seen di nə dām a peeseen. A wii mmak mang toon mbii desə mo yii?

¹⁷ Mbəde baa mun a kaa pak gurun de moo satpwoo Naan nə a mbə kat ləbet mə shooll kas. Pwoo munu nə a məndong, mbii di Naan wur sat mmun, bə mu sat a pwoo mənə dəən zeen ntoom Naan aasə, kaa kərem Kristi mo sə.

3

*Dak nDəən Bəlemcuk Shi
Toom Mə Naan Depwoo*

¹ Yaksə, bə mun nwaa mə doom kwoop a kaa fun zak aa? Kyet mu rebet mee ran nkaa mu mə langtəng dām pə wun di, koo ran mə langtəng nkaa wun ji pə mun di, kaadə pak gurun moo kə cīn sə wo?

² Wun shikaa fuu, a wun a ran fun, di mon cīn langtəng dīshik nə. Mo joon ran nə ndəən pətuup fuu mo, mbəkə koo wii wur man nə di, kə wur tang di zak.

³ Nə kām agaak nə, a Kristi shikaa wur ran-ran desə nə mo ndəən pətuup fuu mo, dangbe wur lep nə nsar fun. Baa mo ran-ran desə nə a shi ink kas, kə baa mo ran nə a nkaa sulet mə ngək kas. Amma mo ran nə a ndəən pətuup gurun mo, shi Riin Naan di wur mmeen har ngaa-ngaa.

⁴ Muu sat pwoo mənə, a mbəde mu gāngkàa nkaa Naan ndəən Kristi.

⁵ Baa mee mbii ndəən mun, di nə mak le kə mu sat nə, mə cīn mbii desə mo a shikaa fun nə kas. Dak desə nə a bal di mu mak cīn pak mbii mo, put a pee Naan di.

⁶ Mbəde a wur le kə mə dee a nen cīn dak mə bəlemcuk shi toom Naan depwoo, baa a shi Wàar derəran mo kas, amma a shi Riin. Wàar derəran nə jì kə muut, amma Riin mə Naan wur shin seen.

⁷ Gyet mo ran Wàar Mosis nə mo a nkaa sulet mə ngək mo, kə Kaade gyet Naan shin Wàar nə mo mMosis, bə dedes mə Naan jì put agaak. Koo di gyet mələp mə yit Mosis nə kyes, bə baa gyet nen Yahudi mo mak təər yit fur mo nkaa yit Mosis kas, mbə peebang di nə des nə. Katdang bə gyet Wàar mə Mosis di nə jì kə muut nə jì aa dedes aasə,

⁸ be nə a təng dak mə Riin mə Naan nən ndes met mə Wàar nə.

⁹ Katdang bæ mo le ðak mə Wàar di nə jì kə loom a ðedes, bæ azeen-nzeen ðak mə Riin di nən nji kə ðeret mə Naan, nə a ðedes met ðak mə Wàar nə hakyeng.

¹⁰ Ndəən desə, bæ wu naa nə, mbii di gyet nə a ðedes, bæ mbii di nən ntong di har ngaa-ngaa nə fes met di gyet yam nə.

¹¹ Katdang bæ mo kám nə, mbii di ndung ðel dəm a ðedes, bæ mbii di nə ntong di har ngaa-ngaa nən nden kə ðedes met di nə ndung ðel dəm nə, ðes hakyeng.

¹² Mbəde mun kə canciin ndəən pwoo ðeret nə aasə, bæ muu satpwoo fun shibal agaak hakyeng.

¹³ Baa mun a kaa Mosis sə kas, di gyet wur paa yit wur shi fwaat, mbəkə taji nen Yahudi mo naa kyes ðedes, mə mələp mə yit wur di nən ndel dəm sə kas.

¹⁴ Mbəde gyet pan fur nə mo a ðeduduur har mbə cicinsə. Katdang mo doom tang pwoo Naan desəer, bæ fwaat paapee desə nə paa nə, kə nə kutdi, a ðepəpaa pee mo di. See katdang gurum shinzeen nKristi bejee, dangbe moo mmak mang fwaat nə waa kə nə.

¹⁵ Azeen-nzeen har cicinsə, katdang mo doom tang Wàar mə Mosis nə mo, bæ fwaat desə, nə kə paa pətuup fur mo di vit.

¹⁶ Amma katdang mee gurum cəer pee Daa di, bæ abet, mon mmang fwaat nə baa kə nə aku pee ngu nə di.

¹⁷ Daa wur a Riin, kə peeðe Riin Daa nə di, bæ gurum mo ðee a mukáa fur.

¹⁸ Yaksə, mun nenseet ndang Jesu mo jir, bæ mo mang fwaat di nə paa yit fun mo ba kə nə aku. Yaksə bæ gurum moo naa a ðedes kə Daa ndəən tong fun nə mo, kə wur cəer kə mun, kə mə ðee di kaa wur sə, ndəən ðedes wur di nə nkaa wurang. Desə nə put a pee Riin mə Naan ðewur a Daa.

4

Long nDəən Tuulwan Mo

¹ A Naan Wur cin ðak mə Satpwoo wur ðeret wo mun ndəən ðeret mə kussuk wur. Mbəmənə, bæ taji nə waam kwak mun kas.

² Mu cii cìn ðak ðebish mo, kə mbii naashweep ðe a səsok, kə mbii ðe mo le naashweep ngurum mo jir. Baa mun ncìn ðung ngurum mo, koo sat ðung nkaa pwoo kə Naan kas. Dang mu sat zeen nə agaak, mbəkə koo a wii, bæ wur naa zeen fun nə di, ndəən dyen wur, nyit Naan.

³ Katdang bæ pwoo Naan ðe muu sat nə a ðepəpaa, bæ nə a pəpaa a mbee nen ðe mo a ar loom bejee ðak.

⁴ Baa mo shinzeen kas, a mbəde mishkoom ðebish mə yil desə wur kə paa yit fur mo, Mbəkə taji mo naa peebang mə pwoo ðeret mə Kristi kas, ðewur a ðeməndong kə Naan.

⁵ Mbəde baa muu satpwoo nə ngurum mo nkaa fwoshik fun kas, amma a pwoo nkaa Jesu Kristi, di wur a Daa, kə mun shikáa fun bæ mu ðee a kərem fuu mo mbə səm kə Jesu.

⁶ Naan wur kə ten sat nə, peebang nə put a ndəən peenkwoo, kə nə bangpee di. A wur le kə nə bang pətuup fun mo, mbəkə nə shin peebang di mmun, kə mbəkə mu man ðedes Naan di, ndəən yit Jesu Kristi.

⁷ Mun kə long ðe mə Riin kə Naan nə, a ndəən Tuulwan. Shii kə mənə, a fwoshik fun mo, mbəkə mo kám bal ðedes desə nə di, agaak nə, nə a mə Naan, kə baa nə a munu kas.

⁸ Moo tərang mun koo a nkwoop ðedangyi, jir kəsə, bæ baa mo mpyan mun kas. Moo wuk mun, jir kəsə bæ baa kəərmuut yaa mun kas.

⁹ Gurum mo lejeel mmun, jir kəsə, bə pak gurum moo wal mmun. Moo hər mun car nyil, jir kəsə, bə baa Mu murep kas.

¹⁰ Koo a pərangyi, bə mun a ndəən jeel mə muut, kaa caan kə muut de gyet Jesu cìn sə, mbəkə gurum mo naa məse kə Jesu nə dī ndəən fwoshik fun mo.

¹¹ Kaade mun de mmeen sə, bə muu tong a tong mə muut mbə Jesu, mbəkə mo kām məse kə Jesu nə dī, ndəən fwoshik fun, de mo a mə muut sə.

¹² Desə nə kām nə, muut nə nkaa cìn dak ndəən mun, amma seen nə nkaa cìn dak ndəən wun.

¹³ Mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan nənee, <<wen shinzeen, a nə le dangbe wuu satpwoo.>> A mbəde mun mə shinzeen nNaan aakəsə, a nə le dang mu satpwoo zak.

¹⁴ Mu man nə, ngwe də wur yool kə Daa Jesu a peemúut, nwur nyool kə mun ashak kə Jesu aasə zak, kə wur nji kə mun ashak kə wun ntoom wur zak.

¹⁵ Mbii desə mo jir a mbə wun, mbəkə deret kə Naan nə wul dī mbut ngurum mo des, kə mbəkə gurum mo des mo pəlang Naan dī mbə dedes wur.

A Mbəde Mu Shinzeen Dangbe Mu Kat Seen

¹⁶ Mbəmənə, bə baa nə waam mmun kas. Koo də mun kə fwoshik dī nə a mu gurum, de nə wam, amma jir kəsə, bə koo puus dedangyi, bə moo le riin fun nə mo dee a depwoo.

¹⁷ Mbəde rep jeel de mu shwaa nə a mbə rep pee lee dak, nən nkəlak kə del dām, kə nən nji kə dedes de nə dām ngaa-ngaa, de nə met mu sat, nə met jir.

¹⁸ Baa mu leyit fun nə mo nkaa mbii de gurum moo naa nə yaksə kas, amma muu leyit fun nə mo a nkaa mbii də baa mu mak naa nə yaksə sə kas. Mbəde mbii de gurum mo mak naa mo shi yit yaksə, be a mo a mbii de mo nkəlak kə del dām. Amma mbii de baa gurum mo mak naa mo yaksə shi yit kas, a mo a mbii de moo tong dī har ngaa-ngaa.

5

Peetong Fun nDəən Dengnaan

¹ Yaksə bə mu man nə, katdang bə fwoshik fun de mun kə mo ndəən yil desə, mo wam, bə Naan wur kə dak mee fwoshik fun de mon ntong de har ngaa-ngaa ndəən dengnaan. A Naan wur dak fwoshik mənə mo shikáa wur.

² Ndəən fwoshik fun, bə muu gwaar gwan, kə mu coor, mbəkə Naan shin fwoshik fun de mo a mə dengnaan sə de mmun.

³ Mbəde katdang Naan cìn fwoshik fun mənə mo mmun, bə baa mo mmak kat mun ngum kas.

⁴ Kaade mu kutdi mu tong ndəən fwoshik fun de nə. A mə yil nə, bə muu gwaar gwan mbə jeel de mu shwaa. Baa a mbəde nə, muu rebet a bəksak kə fwoshik fun de mo a mə yil desə kas. Amma muu rebet kə Naan shin fwoshik fun de mo a mə dengnaan sə mmun. Be fwoshik fun de mo kə seen sə, mo ndee de a koppee kə fwoshik fun de mo a mə muut yaksə.

⁵ A Naan wur dak mun, mbə cəər desə mo, kə wur kə ten shin Riin wur mmun, de nə dee a be naa man mə mbii dewur kə dak mo le mbə mun.

⁶ Mbəmənə, bə koo a pərangyi, bə mun kə shinzeen ndəən pətuup fun, kə mu man zak nə, kaade mu kutdi ndəən fwoshik fun de mə yil desə, bə baa mun ashak kə Daa kas. Mu jong kə wur.

⁷ Muu tong ndəən yil desə nə a shi shinzeen, baa a shi mbii de mu naa mo shi yit kas.

⁸ Azeen-nzeen mun kə shinzeen ndəən pətuup fun, kə ɖyeen mmun mbəkshak kə fwoshik desə nə mo, mbəkə mu tong de ashak kə Daa ntul.

⁹ Mbəmənə bə koo de mun di ndəən yil desə, kə koo a ndəən yil de nən ndung ji, bə ɖyen mmun kə mu cin a mbii de mo ret nNaan nyit.

¹⁰ Mbəde təng, mun jir, mun ndar ntoom kə mbii tong mə tokɖyeel kə Kristi, mbəkə koo a weyi be wur nlap kwat mə ɖak de wur kəcin mo, bə wur kutdi ndəən shin mə yil desə. Kyet kwat nə a ɖeret aa? Aa koo a ɖebish yi?

Shaar Ashak Kə Naan nDəən Kristi

¹¹ A mbəde mu manshii mə kəər Daa, a nə le ɖang mu gung mbə dul gurum mo ji pee Kristi di. Ndəən tong fun, bə Naan wur man rəret hakyeng, kə mu canciin nə, wun wu man mun akəsə zak, ndəən pətuup fuu mo.

¹² Baa muu gung a mbəkə mu waa mu baa mu sat mee langtəng de nkaa sun fun mo pee wun di kas. Amma mu kām a ar nwun, mbəkə wu cin retnyit de shi mun, kə mbəkə wu katpee lappwoo de nen di moo canjoom a shi ɖedes fur mo. Baa a shi məse fur mo kas sə.

¹³ Mbəde koo de baa mun de mbut məse fun nə mo kas, bə mənə a mbə Naan, kə katɖang mun di ndəən məse fun mo, bə mənə a mbə wun.

¹⁴ Yaksə, bə wal kə Kristi nə se mulki ndəən pətuup fun mo mbə wun, kə mu man azeen nə, mee ngwe məndong wur kə muut mbə gurum mo jir. Mbəmənə, bə gurum mo jir mo cam muut zak.

¹⁵ Wur muut a mbə gurum mo jir, mbəkə nen de mo kə lap seen wur, bə taji mo waa baa tong di a mukaa fur. Zak kas. Amma mo tong a mə ngwe ɖewur kə muut mbə mo, kə mo waa yool kə wu a peemúut mbə mo zak.

¹⁶ Mbəmənə, yaksə, bə baa mu kutdi mu naa tong kə gurum a shi yit de mə yil desə kas. De mu naa Kristi a shi shin de mə yil desə, amma yaksə, bə baa mu kutdi mu naa wur a shi fwoshik de mə yil sə kas.

¹⁷ Koo ngwe ɖɖangyi de wur tong ndəən Kristi, be ngwe mənə kə ɖee a ɖepwoo. Mbəde məse wur desəər mo kə ɖel dəm jee, kə koo mii nə kə ɖee a ɖepwoo zak.

¹⁸ Mbii desə mo jir, a cin Naan, de wur cəər kə mun shaarlek wur mo, mbəkə mu ɖee di a shaar wur mo shi Kristi. Wur cin ɖak desə mmun, mbəkə mu cəər kə gurum mo, di mo a shaarlek wur mo, mbəkə mo ɖee di a shaar wur mo zak.

¹⁹ A pwoo de mun nkaa sat nə desə nə, Naan wur nkaa le gurum de mo ndəən yil nə, kə mo ɖee a shaar wur. Baa Naan wur tang shikbish kə gurum nə mo nkaa mo kas, kə wur kə lepwoo mu cəər kə gurum de mo a shaarlek wur mo, kə mo ɖee a shaar wur mo nsar fun zak.

²⁰ Mbəmənə, bə yaksə mun a jelep mə Kristi mo, de Naan wur pərep gurum mo a shi mun. Mu ɖang pə wun a koppee kə Kristi, wu yit kə Naan wur cəər kə wun, kə wu ɖee di a shaar wur mo.

²¹ Wur de baa wur man cin mee shikbish kas, bə Naan le wur mang shikbish fun mo, mbəkə ndəən wur bə mu ɖee di a nen din ndəre mo, nyit Naan.

6

¹ Kaade mun mu cin ɖak ashak kə Naan zak, bə mu ɖang pee wun, mbəkə taji wu lap ɖeret kə Naan wu le nə a mbii ɖebuu kas.

² Wu kələng mbii de Naan wur kə sat nənee,

<<Kaade pee mə cin ɖeret nə wul,

bə wen cin ɖeret nwaa.

Kaade puus bam nə ji wul,

bə wen bam waa zak.>>
 Azeen-nzeen wen sat nwun nə, cicensə nə a pee mə lap deret mə Naan!
 Kəzak, cicensə nə a puus mə kat bam pee Naan di.

³ Baa mu le mee mbii canshii mmee gurum kas, mbəkə taji mo bees đak fun nə di kas.

⁴ Amma koo a ndəən ar đedangyi, bə muu kám ngurum mo azeen-nzeen nə, Mun a kərem mə Naan mo, kə muu kám nə, mun a kərem kə Naan mo shi gung kə shwaajeel des, kə mwaan ndəən mbii lejeel mo.

⁵ Muu shwaanas, kə mo naa mbwoot mun, kə muu tong mbut nenyool kə bəlep mo, kə đak mo des, kə tong shi gongpee, kə tong kə neen, kə ciin saam zak.

⁶ Muu kám zeen fun shi məse deret kə man, kə gung shi məse de mə naajeel ndəən Riin Đebang, kə shi wal mu azeen-zeen zak,

⁷ kə shi pwoo de mo azeen-nzeen, kə shibal kə Naan. Mun kə zeen nə, kaa leelele đin ndəre mo sə, nsarse kə nsarkul fun mo.

⁸ Gurum mo le mun a dedes, amma pak moo waa lejeel mmun zak. Pak gurum moo kwoop mun, dang pak moo waa bees mun zak. Moo le mun a kaa nendung mo sə, dang mun a nensat zeen mo.

⁹ Gurum mo le mun a kaa baa mo man mun kas sə, dang mun a de mə man pee mo. Mu dee kaa muu mumurep sə, dang mun di kə seen. Mo nərem mun, jir kəsə, bə baa mo twe mun kas.

¹⁰ Mu dee kaa mun aa pətuup deewat sə, dangbe mun a mbut nretnyit shidaar-shidaar. Mu dee kaa nenjeel mo sə, dang jir kəsə, bə mu le kə gurum mo des mo kat long. Mu dee kaa baa mun kə mee mbii kas sə, dang jir kəsə, bə koo mbii đedangyi bə nə a munu.

¹¹ Wun nen Koronti mo, wu man nə, baa mu sok mee mbii nwun kas. Gyet muu satpwoo nwun agaak mbii de mo ndəən pətuup fun jir.

¹² Baa gyet mu nook sat nwun mbii de mo ndəən pətuup fun kas. Gyet a wun wu nook sat mmun mbii de mo ndəən pətuup fuu mo.

¹³ Wen dang pee wun kaa jep fen mo sə, mbəkə wu woo mbii də mo ndəən pətuup fuu mo mmun.

*Pətuup Fuu Mo, a Peede
 Naan Wur Tong Di*

¹⁴ Taji wu bəlsuk ashak kə nen de baa mo shinzeen nNaan kas. Mbəde a mii bal đak deret kə đak đebish yii? Kə a mii bal peebang kə peenkwoo yii?

¹⁵ Baa mee shaar ashak de nnaar Kristi kə Gujwan kas. A mii bal ngushinzeen, kə ngwe de baa wur shinzeen kas yi?

¹⁶ A mii bal Lu Naan dedes kə lu kùm yii? Pətuup fun mo a peede Naan wur tong di, Kaade wur kə ten sat sə nənee,

<<wen ntong ashak kə mo,

kə wen mmwaan nnaar fu zak.

Wen ndee a Naan fu,

kə mon ndee a

nen fen mo zak.>>

¹⁷ Mbəmənə bə wu put aku,

<<mbut nen de baa mo shinzeen kas,

kə wu bəksak kə mo zak,

Daa Naan wur sat akəsə.

Taji wu tung mee mbii de nə a derap kas,

dangbe wen nlap wun.

¹⁸ Wen ndee a puun fuu,

kə wun ndee a jep fen demish mo, kə de mat mo.

A Daa đebal met jir,

wur sat pwoo mənə.>>

7

¹ Shaar fen mo de wen wal nwun, kaade Naan wur ka ten tuweerpwoo mbii desə mo mmun akəsə, bə nə ret ka mu lesun fun mo dee a debang, ndəən koo a mbii debish dedangyi, de nə təkook ka nan fun mo, ka riin fun mo zak. Nə ret ka mu dee a nen debang mo rəret ndəən shiimwaan fun mo, mbə shin dedes nNaan.

Retnyit Mə Pool

² Wu wang pətuup fuu mo mmun, mbəde baa di mu cən mee mbii debish mmee gurum kas, ka baa mu tikook ka mee gurum kas zak. Baa di mu seen nkaa mee gurum kas.

³ Baa wen sat desə nə a mbəkə wen le wun di a nenshikbish mo kas, dang wen satpwoo desə nə a mbəde di wen ka ten sat nwun nə, mu wal nwun zam. Kə koo de a ndəən muut, kə koo de mun di ka seen, bə mun di ashak vit ndəən pətuup fun mo.

⁴ Wen shinzeen nwun azeen-nzeen, kə wen ka cən roop des a shi wun zak. Har wu fes wu caa pətuup fen nə rəret hakyeng. Jir ka jeel de muu shwaa nə, bə wen nkaa cən retnyit des zam.

⁵ Kaade gyet mu dām mu wul nyil mMasidoniya sə, be baa gyet mu kat mee pee bwet sun kas. Gurum mo shin jeel mmun des, koo a ndəən ar dedangyi. Gurum mo bəlep ka mun, ka gyet ndəən pətuup fun mo, bə kəərmuut nə di zak.

⁶ Dangnaan wur shin bal ka wur caa pətuup mu nen de baa mo bal mputuup kas. Gyet wur shin bal pətuup fun mo shi ji ka Titus.

⁷ Baa a ji ka Titus nə bejee dak kas, dang ashak ka di gyet wu cən caa pətuup wur, har wur sat mmun nə, wu coor mbə naa wen, ka wuu naajeel fen, ka nə, wun mbwoon fen zak. Pwoo desə nə mo sət le retnyit nwen des hakyeng.

⁸ Koo de gyet wen wət pətuup nwun shi ran de wen ran nwun sə, be baa gyet nə daampee nwen, mbəde wen ran-ran nə nwun kas. Gyet yam be nə wət pətuup nwen, mbəde gyet wen naa nə, ran nən wət pətuup fuu mo zam. Koo di gyet nə wət pətuup nwen a mbə rep pee mo lee dak.

⁹ Dang yaksə wen kat retnyit. Baa nənnee mbəde a ran nə le pətuup fuu mo tikook kas, dang a mbəkə wu tuwap di, mbə mbii de mo le ka pətuup fuu mo tikook. Daa Naan wur rebet a kyeet ka tikook ka pətuup mənə, mbəde nə nle ka wu tuwap. Mbəmənə be baa mu cən a mee mbii debish nwun kas.

¹⁰ Mbəde kyeet ka pətuup dewat di a Naan le, nə ka ji ka tuwap, ka nə ji ka kat bam zak. Baa nə le ka gurum mak sat nənnee, <<katdang di wen oo!>> Kas. Dang pətuup dewat mə yil desə, mənə ka ji aa muut.

¹¹ Wu naa, mbii de Naan wur ka cən ka pətuup dewat nə, nə le ka wu dak məse fuu mo azeen-nzeen. Kə nə le ka wuu rebet kām agaak nə, baa gyet wu man mee mbii debish kas, har nə ka le ka wu kat canciin. Nə le ka wu katbal, kə nə le ka wu kat gung ndəən kar fuu zak. Mbut mbii desə mo, bə koo a ndəən ar dedangyi, be nə kām azeen-nzeen nənnee, << wuu mwaan a ndəən deret.

¹² Koo de gyet wen ka ran-ran nwun, bə baa nə a mbə mee ngwe de wur ka cən shikbish kas. Kə baa nə a nkaa mee ngwe də mo cən debish nwur kas. Dang wen ran-ran nə, a mbəkə nə kām di nwun agaak ntoom ka Naan, canciin fuu mbə mun.

¹³ A mbə mbii desə mo, dangbe gyet pətuup fun mo katbal. Baa gyet nə gang a kwak fun mo bejee dak kas, dang mu kat retnyit di kə des, mbə retnyit kə Titus, mbəde gyet wun jir wuu kaat wur shi retnyit.

¹⁴ Gyet wen kə ten canjoom fuu nwur, be baa gyet mee naashweep yaa wen mbəməmə kas. Mbii de mu sat mo nwun sə, mo azeen-nzeen. Canjoom fun de mu sat nTitus nkaa wun, nə azeen a kə sə zak.

¹⁵ Wur le pətuup wur nkaa wun jir met deyam hakyeng. Kaade wur yee nə, wun jir, wun a nen gyet de wu lappwoo dewur sat mo nwun. Kə wu kaat wur shi retnyit, kə gyet wu cìn mbii deret wur zak.

¹⁶ Wen kat retnyit mbəde wen mak kək kaa nkaa wun rəret hakyeng.

8

Shin mBiizuum Shi Rebet Kə Pətuup

¹ Dyemnaa mo, muu rebet kə wu man pwoo nkaa deret de Naan wur shin nə Ekəlisya de mo nyil mMasidoniya.

² Koo de di mo kə cam mo shi jeel denaat, kə mo nkaa shwaajeel mə mbii mo zak, bə jir kəsə, retnyit fur nə des. Bə nə le kə mo cìn mbii deret mbəde mo shin mbii fur mo shi zuum, koo de baa mo kə mee mbii des kas.

³ Wen man azeen nə, mbii de mo cìn nə a nciit kə bal fur, har nə met bal fur, mbəde mo shin nə a shi rebet kə pətuup fur mo.

⁴ Moo dang pə mun des hakyeng nə, mu shin pee ndun kə mo ledun mbut nen de mon ncìn bam mbə nen Jesu mo sə.

⁵ Har mo shin mbii mo des met mbii de mu lepan. Dang mo shee shin a pətuup fur mo nDaa, kə mun zak, nciit kə mbii de Naan kə rəbet kə mo cìn.

⁶ Kaade mu naa nə ret, bə mu lep Titus dəm pee wun di, mbəde di a wur shee cìn dak deret desə nə ndəən wun, be nə ret kə a wur nsəet sekyeen kə dak nə.

⁷ Wun kə sekyeen ndəən koo a mbii dedangyii, har ndəən shinzeen, kə satpwoo, kə man, kə gung mbii mo des, kə wal di wun kə nə mbə mun. Nə ret kə wu sekyeen kə cìn dak deret mə shin zuum shi pətuup məndong.

⁸ Baa wen kə le a mee wàar pee wun di kas, dang nə a mbə kám gung de nwun, mbəkə wen man di azeen nə, wal de wun kə nə, mbə bam niyee mo, nə azeen.

⁹ Mbəde wun kə man deret mu Daa fun Jesu Kristi, koo de gyet wur a ngulong, jir kəsə, bə wur lekáa wur dee kaa ngujeel sə mbə wun. Mbəkə ndəən jeel wur nə, be wu dee di a nenlong mo.

¹⁰ A pan mənə nkaa mbii nə ndesə, nən nret kə yaksə bə wu sət koor mbii de gyet wuu yaa cìn nə doontoom sə. Gyet a wun shee shin mbii, kə wun kə pətuup mu shin mbii hakyeng.

¹¹ Nə ret kə wu kyes koor dak nə shi rebet kə pətuup fuu mo, nciit kə bal fuu, kaade gyet wu shee cìn nə sə.

¹² Katdang be mee gurum kə pətuup de mə shin mbiizuum, be Naan nlap mbiizuum kə ngwe nə nciit kə mbii de ngwe nə shin nNaan. Baa Naan wur ntang a mbii di ngwe nə nnə kas.

¹³ Baa wen sat pwoo mənə a mbəkə pak gurum mo nook shin mbiizuum, mbəkə nə toon di wuwun kas.

¹⁴ Dang a mbəkə mo le mbii mo dee din ndəre, bə wu bam mo yaksə, shi mbii kəkāt fuu mo, mbəde baa mo kə mee mbii kas. Mbəkə katdang parpuus de wu taa njeel, be mo bam wun di zak. Desinə nə a mbəkə mo shwap mbii mo di nciit-nciit.

¹⁵ Kaade mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənēe, <<Ngwe dewur chak des, be baa nən njar des kaa wur kas, kə ngwe dewur chak lee, be baa nən njar kat kaa wur kas.>>

Titus Kə Shaarmwaan Wur Mo

¹⁶ wen pəlang Naan, de wur lepan ndəən pətuup kə Titus, mbəkə wur bam wun di, kaade wen kən cən wun sə.

¹⁷ Baa wur lap ii a mbə dang fun bejee dak kas, amma wur kə fes lepan wur, mbəkə wur dām pee wun shi pan mukáa wur.

¹⁸ Muu lep wur dām pee wun di ashak kə dyemnəən fun di gurum moo fes shin dedes nwur, mbə satpwoo kə Naan ndəən Ekəlisya mo jir.

¹⁹ Baa a mənə bejee dak kas, amma Ekəlisya mo bəlep wur, mbəkə wur dām di ashak kə mun, mbə dām kə mbiizuum de muu shin nə, mbə le Daa a dedes, kə kám agaak nə, mun kə pətuup de nə a mə bam zak.

²⁰ Baa muu rebet kə mee gurum fəlep mun nkaa mbiizuum desə, de gurum moo shin nə shi pətuup məndong, de mun nkaa shin nə sə kas.

²¹ Mbii de muu rebet ndesə, kə wu cən mbii mo di ndəre-ndəre, baa a ntoom kə Daa bejee dak kas, har kə ntoom kə gurum mo jir zak.

²² Muu lep dyemnəən fun ashak kə mo zak. Mun kə cam dyemnəən fun wur yit mo des, be mə kat wur a ngudak zam ndəən ar mo shinə-shinə. Yaksə bə wur cən dak nə waa met deyam zak. Wur kə cən dak deret nə des mbə bam wun.

²³ Titus wur a shaarmwaan fen, dewur cən dak ashak kə wen mbə bam wun zak. Mpee dyemnəən fun desə mo, be mo a nen de Ekəlisya mo lep mo, mbəkə mo le sām kə Kristi di a dedes.

²⁴ Mbəmənə, be wu kám wal fuu mmo, mbəkə Ekəlisya nə mo man di azeen-nzeen nə, joom de mu can nə mbə wun, nə a ndəre azeen-nzeen.

9

Cin Bam mBa Nenseet Nđang Jesu Mo

¹ Pwoo nkaa cin bam mbə nenseet ndang Jesu mo, be baa nə a təng kə wen ran mee pwoo nwun nkaa nə kas.

² Mbəde wen man sekyeen fuu, har wen kə canjoom shi wun ntoom kə nen Masidoniya mo. Wen sat mmo nə, gyet doontoom be Ekəlisya dīn Akaya war kə ten dak set mbə cin bam. Rəbet fuu mbə shin mbiizuum de wu shin nə balkwak ngurum mo des ndəən mo zam.

³ Amma wen lep dyemnəən fun desə mo dām pee wun di, mbəkə taji canjoom de mu sat shi wun, nkaa mbii desə nə dee a mbii debuu kas, dang mbəkə wu tong di shi dak suk, kə mbiizuum nə, kaade gyet wen kən sat nwun nə, wu tong shi dak suk sə.

⁴ Mbəde katdang pak nen Masidoniya nə mo yool jì ashak kə wen, dangbe mo jì kat baa wuu dak suk kas, bə naashweep nyaa mun, kə nən nsəet yaa wun met nwen zak, mbəde muu shinzeen nwun.

⁵ Nə akəsə be wen naa nə, nə ret kə wen dang dyemnəən fun desə mo, mbəkə mo shee dām pee wun di nwen atəlang, mbəkə mo cak mbiizuum de gyet wuu tuweer nə, wun nshin nə di. Katbaa wen kən dām wul pee wun di, be mo kə ten chak mbiizuum nə mo. Be nə kám nə, wu shin mbiizuum nə a shi rebet kə pətuup fuu mo, baa a mee gurum le təng nwun kas.

⁶ Taji wu munsuk kas nə, ngwe dewur kop cirem lee ndəən maar wur, be wur ndiip deben nə a lee dak. Ngwe dewur kop cirem des, bə wur ndiip deben nə des akəsə zak.

⁷ Koo weyi be wur cin mbii dewur kə pan mputuup mbə shin nə, baa a shi pətuup vəl-vəl kas, kə baa a gurum mo le təng nwur kas. Mbəde Naan wur kə rebet a ngwe dewur shin mbiizuum, a shi retnyit ndəən pətuup wur.

⁸ Naan wur kə bal de wur nshin mbii mo nwun des met mbii de wuu rebet mo. Mbəkə koo a pərangyi, be wu kat mbii de wuu rebet mo di mbə suk fuu mo, kə mbəkə wu katpee shin mbiizuum di shi pətuup məndong mbə dak deret mo jir.

⁹ Kaade mo kə ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənnee,
<<Wur shin mbii nenjeel mo shi zuum des,
kə shi pətuup məndong, Deret wur nən ntong
de har ngaa-ngaa.>>

¹⁰ A Naan kə shin cirem ngumaar, kə a wur shin mbiise mu se zak. A wur nshin cirem nwun wu kop, kə a wur nle kə nə kaa wurang. Wur nle deret nkaa dak fuu dīn ndəre, kə nə des di hakyeng.

¹¹ Wur nle kə wu dee a nenlong mo koo a ndəən ar dedangyi, mbəkə wu naa nshin mbiizuum di shi pətuup məndong. Mbiizuum de wun nshin nə, nə ndee ngurum mo a mbii pəlang pee Naan.

¹² Mbəde dak fuu deret desə nə, baa nə bam a nen Naan mo bejee dak kas, dang nə waa sət le kə gurum mo pəlang Naan des zam.

¹³ Dak fuu deret desə nə kām nə, shinzeen fuu nə dar balbal hakyeng. Nən nle kə gurum mo le Naan a dedes, mbə mbiizuum de wu shin mo ashak kə koor gurum nə mo shi pətuup məndong. Be nə kām agaak nə, wuu lappwo deret mu Kristi nə azeen-nzeen.

¹⁴ A mbə wal de gurum mo kə nə mbə wun, be mo ncīn dangnaan (leshap kə Naan) mbə wun, Mbəde mo man nə, Naan wur kəcin deret nwun des zam.

¹⁵ Wu yit kə mu pəlang Naan mbə zuum de wur shin mmun. Zuum di nə met mbal mu sat.

10

Pool Vwang Shin nKaa Dak Wur

¹ Wen Pool shikaa fen, wen dang pee wun, mbə məse mu pədok kə deret mə Kristi. Wen de moo sat nə, wen a ngudokpwo təktək, katdang wen ashak kə wun, dang Nnee wen kən sat mbii mo nwun agaak, katdang baa wen ashak kə wun kas.

² Wen dang pee wun, mbəkə taji wu le təng nwen satpwo nwun shibal kas, katdang wen jī pee wun di. Mbəde wen man azeen nə, wen mak satpwo shibal nen de moo sat nnə, mbii de muu cīn sə be nə a dak mə yil desə.

³ Koo de muu tong a ndəən yil nə, be mbii de mun nkaa cīn lek mbə nə, baa nə a mə yil desə kas.

⁴ Leelek de muu cīn lek dishik, baa nə a mə yil desə kas. Dang leelek fun nə a bal mə Naan, de nən mmak shirip kok dəbal mo.

⁵ Muu shirip pwo kə nen de moo jī kə mbii langkaa nkaa man Naan, kəzak, muu shirip koo a kok mə roop dedangyi de nə daam man Naan ngurum mo. Kə muu le kə koo a pan kə weyi, be nə cīn dyen kə Kristi di zak.

⁶ Abwoon de wun nkām agaak azeen-nzeen nə, wuu kələng pwo fun, bə mun dak sun fun rəret mbə kar nencii kələngpee mo.

⁷ A mii le dang wuu leyit fuu mo nkaa mbii də mo abwoon yi? Katdang mee gurum kə leshin nnə, wuđin a mə Kristi, be nə ret kə wur pan rəret, kə wur man nnə mun a mə Kristi zak.

⁸ Mbəde koo də wen canjoom des shi bal de Daa wur shin mmun, be nə a mbəkə mu dak wun di, baa a mbəkə mu shirip wun di kas. Baa mee naashweep yaa wen kas.

⁹ Taji wu pan nə, wen kən gung a mbəkə wen lekəərmuut di nwun shi ran fen nə mo kas.

¹⁰ Mbəde pak gurum moo sat nə, mbii de wur ran ndəən ran wur nə mo toon, kə mo bal zam, amma katdang gurum naa wur nyit, bə baa shin wur nə kə mee bal kas. Pwoo de wur sat nə, be baa nə ke koop nə kas.

¹¹ Nə ret kə nen sat pwoo mənə mo man nə, mbii de muu sat ndəən ran, bə baa nə dyik kə mbii de muu sat nwun nyit kə yit kas, katdang mukaat ashak kə wun.

¹² Baa mu mak lekāa fun, koo mu kāmkaa fun mo nciit kə nen de moo canjoom a shi sut fur mo kas. Mbəde moo kām sut fur mo kə shak, kə moo camsut fur kə shak zak. Nen mənə mo a mwen mo.

¹³ Baa mun ncanjoom del peeđe nə ret kə mu dar di kas. Amma mu dar a nkaa pee dak de Naan wur kə can nə mmun, desə nə bal kə dak fun nnaar fu.

¹⁴ Wun a ndəən pee dak də Naan wur kə can mun, akəsə bə baa di mu canjoom mbə dak fun dik kas, kaade gyet mu dām kə pwoo mə Kristi nə nwun sə.

¹⁵ Baa canjoom fun nə del met mbii də nə ret kas, kə baa nə tung dak ke mee gurum mo kas. Amma mu canciin nə, a shinzeen fuu nə bul hakyeng, be dak fun ndəən wun, nən mbul des hakyeng zak.

¹⁶ Mbəkə mu katpee satpwoo kə Naan di ndəən yil de mo a kyeen fuu. Baa mu canjoom a shi peeđe mee gurum kə cam cìn dak di kas.

¹⁷ Amma kaade moo kə ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənē, <<Jir ngwe de wur canjoom, bə nə ret kə wur canjoom nə a shi mbii de Daa wur kə cìn.>>

¹⁸ Mbəde baa Naan wur kə rebet ngwe de wur ke kwoop a shin kas, amma a ngwe de Daa wur kə kwoop bejee.

11

Pool Kə Jeplep Mu Dung Mo

¹ Wen canciin nə, wu ngung kə wen mbə rep mwen fen sə. Kussuk wu gung kə wen!

² Wen kən cìn zuur nkaa wun mbə Naan. Wun a kaa reep nuk de baa war kə man mish kas. Wen kən tuweerpwoo mbə shin wun ndyik, kaa matpoo sə pee mish war de, a Kristi wur a mish fuu nə.

³ Amma wen kən kəər, taji nə yool dee a kaa gyet nwoo gwam Iif shi seen wur de mu dung sə kas. Taji mo yool gwam wun, kə mo mer kə pan fuu mo nkaa wal deret, de wun kə nə mbə Kristi kas.

⁴ A mii le dang katdang mee gurum jì satpwoo nkaa mee Jesu de dyik kə pwoo de mun mu sat nə nwun bə wuu kələng pwoo mənə yi? Wu pan nə riin mənə dyik kə Riin Naan de wuu kat nə yi? Kə wu pan nə, mee pwoo Naan nə de dyik waa met pwoo Naan de wuu lap nə yi?

⁵ Wen man azeen nə, baa wen a dekat met jir ndəən jeplep nə mo kas.

⁶ Meebe, baa wen man satpwoo rəret kas, amma wen man satpwoo deret nə. Muu kām man nə nwun agaak koo a pərangyi mbut mbii mo jir.

⁷ Tan, gyet wen cìn a mbii debish, mbəde gyet wen sham kə kaa fen, mbəkə Naan wur diyeep wun di kaade wen satpwoo kə Naan nə nwun shi zuum sə wə?

⁸ Wen lap bam pə pak Ekəlisya mo, mbəkə wen cìn ɗak di nnaar fuu. Wen mak sat nə, gyet wen ghər a long fur mo, mbəkə wen bam wun di.

⁹ Kaade gyet wen de ashak kə wun, bə baa gyet wen kə mee mbii kas, kəzak, baa gyet wen lejeel mmee gurum kas. Mbəde ɗyemnəən fun de mo tong mMasidoniya jì di, a mo jì shin wen mbii de wen kən rebet mo. A mbəmənə, ɗangbe koo a ndəən ar ɗedangyi, be baa wen le mee jeel wun kas. Kaade baa gyet wen lejeel wun kas sə.

¹⁰ Mbəde wen man nə, pwoo de wen kən sat nə a pwoo mə Kristi azeen, be baa mee ngwe mak cii canjoom nwen ndəən yil Akaya kas.

¹¹ A mii le ɗang wen sat kəsə yi? A mbəde baa wen wal nwun kas aa? Naan wur man nə, wen wal nwun zam.

¹² ɗak de wen nkaa cìn nə, be wen sat a ncìn a nə, mbəkə wen shootpwoo mu canjoom di jeplep de moo sat nə, ɗak fur nə a nciit kə munu.

¹³ Kaan kə nen mənə mo a jeplep mu ɗung mo. Moo cìn a ɗak de mu numpee mo. Moo lekáa fur kaa mo a jeplep mu Kristi mo sə, ɗang baa mo a jeplep Kristi kas.

¹⁴ Baa nə dee a mbii aapwoo kas, mbəde koo a Gujwan shikáa wur, bə wur leshin kaa wur a ngulep mu peeɓang sə.

¹⁵ Mbəmənə be baa nə dee a mbii aapwoo kas, katɗang bə kərem mu Gujwan mo lesut fur, kaa mo a nen cìn ɗak ɗeret mo sə zak. A peekyes nə, be mon nlap kwat fur mo nciit kə ɗak fur mo zak.

Pool Shwaajeel mBə Dee a Ngulep Jesu

¹⁶ Wen kən baa sat di zak nə, taji mee gurum pan nə, wen a mwen kas. Amma katɗang wu pan nə, wen a mwen, be wu lap wen ɗesə kaa mwen nə sə, mbəkə wen kat pee can rep joom di lee.

¹⁷ Pwoo de wen sat sə, be baa wen sat a mee pwoo de Daa wur lep wen kas, amma wen kən satpwoo nə a kaa mwen sə, wen kən sat pwoo mənə a tyap.

¹⁸ Kaade gurum mo ɗes moo can a joom de mu yil ɗesə bejee ɗak sə, be wen ncanjoom nə akəsə zak.

¹⁹ Wun nen de wu seen be wu gung kə nenmwen mo shi retnyit.

²⁰ Mbəde katɗang, be mee gurum le wun kaa kərem mo sə, koo wur ghəər wun, koo wur se ləbet nkaa wun, kə koo wur kám a ɓal mu tuur nwun, kə koo wur nənas wun, jir kəsə be wuu gung kə ngwe mənə.

²¹ Nə shweep wen mbə lap ii, nə gyet mun kə ɓal mbə cìn mbii ɗesə mo kas, amma katɗang mee gurum kə canjoom nkaa mee mbii, be wen kən satpwoo nə a kaa mwen sə. Wen ncanjoom akəsə zak.

²² Katɗang bə, mo a nen Hiburu mo, bə wen a ngu Hiburu zak. Katɗang be, mo a nen Izrel mo, be wen a ngu Izrel zak. Katɗang be mo a ɗang kə Abraham, be wen a ɗang kə Abraham zak.

²³ Katɗang be mo a kərem mu Kristi mo, be wen a kərem mu Kristi zak. Wen satpwoo nə a kaa ngutar sə! Mbəde wen cìn ɗak de nə ɗes met mumo nə. Mo kə ɓwoot wen le nlushoot, kə wen shwaanas met mə sat zak. Wen kən shwaajeel mo shinə-shinə har kus kə muut zak.

²⁴ Gyet yit paat, be nen Yahudi mo fwo ngwoor nwen laarkun baapwoofeer.

²⁵ Nennan-nan mu Rom mo sərem wen shi gwoor yitkun. Nen Yahudi mo car wen shi nding yit məndong, mbəkə mo tu wen di. Yitkun be tii am, nə taa pyan kə mun. Wen kən cam teer kə wet nkaa am bahar.

²⁶ Shidaar-shidaar bə wen a ar mwaan mo des, kə nwen kən naa muut shi yit fen mbut ndung mo. Wen kən naa muut nsar kə nenwat mo, kə nwen naa muut nsar kə dang fun nə Yahudi mo zak. Wen kə naa muut nsar kə nenkum mo. Wen kən naa muut ndəən yilkaam mo, kəzak, wen kən naa muut a naaryil mo. Wen kə naa muut nkaa am bahar mo. Wen kən naa muut nsar kə dyemnəən de mu dung mo.

²⁷ Wen kən shwaadak mo, kə wen kən shwaajeel mo, kən nnaa nteer mmeen, kə wen kə shwaaneen zak, kə neen am tu wen zak. Yit mo des baa wen kat mee mbiise kas. Wen kən shwaakut, mbə ciin mbiisəp,

²⁸ kə pak mbii mo des de kəzak. Mbii de mo daampee nwen, koo puus dedangyi, nə a mbəde wen kə toon mə tap kə Ekəlisya mo jir zak.

²⁹ Katdang baa mee ngwe katbal kas, be nə le kə baa wen katbal kas zak. Katdang mee ngwe taa pal ndəən shikbish, be nə shwal nwen zam.

³⁰ Katdang bə nə a təng kə wen canjoom, be wen canjoom nə a nkaa mbii de nən nkám agaak nə baa wen kə bal kas,

³¹ Naan puun kə Daa Jesu de səm wur nə kat deret har ngaa-ngaa. Wur man azeen-nzeen nə, baa wen kən sat a dung kas.

³² Ndəən yil nDamaskus, be gofna dewur ndir kə mishkoom Aritas wur shootpwoo sheep pəbong din nDamaskus mo, mbəkə mo yaa wen di.

³³ Mo le wen sham ndəən kəci dedes mmee fung mu fwang mu yilkaam nə, har wen put nkoom nsar wur.

12

Pool Naa mBii Mo Shina-Shina nDəən Suun

¹ Wen ncanjoom a təng, koo de baa wen kat mee ləbet ndəən nə kas. Amma yaksə be wen nsekyeen kə satpwoo nkaa suun mo, kə mbii de Daa wur woo mo nwen.

² Wen man mee gurum ndəən Kristi de gyet Naan mang wur kaa kə wur ndəən dengnaan dekun. Nə wul a bit mo kaapaat baafeer yaksə. Kyet, gyet Naan kaa kə wur a ndəən nan mu yil desə aa? Be baa wen man kas, amma Naan man.

³ Wen man nə, mo mang gwar nə kaa kə wur a mparadayis. (Shii kə mənə a peeđe Naan di). Kyet a shi nan mu yil desə aa? Koo baa a shi fwoshik mu yil desə kas aa? Be baa wen man kas, amma Naan wur man.

⁴ Wur kələng mbii mo, de baa mon mmak sat mo shi pwoo kas, kə mbii de baa gurum mo mak sat shi ləpwoo kas zak.

⁵ Wen kən canjoom a shi gwar desə. Baa wen kən canjoom a shikaa fen kas. Amma wen kən kám a ciin bal fen agaak.

⁶ Koo de wen rebet canjoom nə, be baa wen dee a mwen kas, mbəde wen kən sat azeen. Amma baa wen canjoom kas, mbəkə taji mee gurum lepan nkaa wen, waa met mbii dewur naa wen kən cìn mo, kə mbii dewur kələng kə pwoo fen kas.

⁷ Mbəkə taji wen diyeep kaa fen mbə suun dedes desə di Naan kə kám mo nwen kas. Amma mo le mee ghər ndəən fwoshik fen, de nə dee a mee shwal pee wen di, ngulep kə Gujwan wur daampee nwen, mbəkə taji wen canjoom kə fwoshik fen kas.

⁸ Wen kən dang pee Daa yit kun, mbəkə wur shang mbii desə nə baa kə nə aku.

⁹ Amma Daa wur sat nwen nənnee, <<Deret fen nə mak waa. Mbəde a ndəən ciin bal mu gurum, dangbe mon naa gam kə bal fen.>> Mbəmənə be wen sət canjoom ndəən ciin bal fen nə. Mbəkə bal mu Kristi nə tong di ndəən wen.

¹⁰ Aasə be wen kən kat retnyit ndəən səm mu Kristi, mbə ciin ɓal fen nə, kə fəlep de moo cìn nwen, kə mbii daampee mo, kə jeel mo, kə luk mo shinə-shinə, mbə Kristi. Mbəde katdang baa wen kə ɓal kas, be wur shínɓal nwen.

*Pool Wur An mBə
Ekəlisya Din nKoronti Mo*

¹¹ Wen kən lesen dee a kaa mwen sə, amma a wun wu le kə wen dee a mwen nə. Gyet nə ret kə a wun, wun nkwoop wen, mbəde baa wen a dekat met jir ndəən jeplep nə mo kas, koo de baa wen a mee mbii kas.

¹² Naan cìn mbii lukshik kə mbii aapwoo mo, kə dak denan-nan mo shi wen, kaade wen gung mbə cìn dak fen mo shidaar-shidaar. Dak mu mbii aapwoo de mo kám agaak nə, wen a ngulep azeen-nzeen.

¹³ Wen kən cìn a mii, koor Ekəlisya nə mo yii? Di baa wen kən cìn mənə nwun kas yi? Aa koo a mbəde baa gyet wen le mee toon nwun kas aa? Be wu fwo di nwen.

¹⁴ Yaksə be wen kən dak sen mbə dām pee wun di, be a dām dekun pee wun di mmənə. Baa wen le kə wu kwat wen kas, mbəde baa wen kən tang a mee mbii pee wun di kas, amma wen kən tang a wuwun. Mbəde baa a jep mon ntang mbii le mbə puun fur mo kas. Amma puun nə mon ntang mbii le mbə jep fur mo.

¹⁵ Nə nret nwen nyit zam, mbəkə wen cìn mbii de wen kə nə jir, kə sen fen zak, mbə ɓam wun. Wen wal nwun des, dangbe wun wu wal nwen a lee dak aa?

¹⁶ Wu man azeen nə, baa gyet wen lejeel wun kas. Amma mee gurum sat nə gyet wen saseen nkaa wun, kə wen le cip mu gwampee wun zak.

¹⁷ Kyet wen kən cam seen a wun shi gwampee mbut nen də wen lep mo dām pee wun di wa?

¹⁸ Gyet wen dang Titus, kə wur dām pee wun di, ashak kə dyemnəən fun desə. Kyet, gyet Titus wur lap mee mbii pee wun di wa? Baa a Riin Naan de mändong wur ɓwet mun weet kas aa? Baa mun weet muu cìn dak nə a ar de mändong kas aa?

¹⁹ Tan, peedi di be wuu pan nə, mu jì aa mee mbii langkää mbə sun fun pee wun di wa? Hai. Muu sat a pwoo mu Kristi ntoom Naan. Shaar fen mo, mbii de muu cìn mo jir, be muu cìn mo a mbə ɓam wun.

²⁰ Mbəde wen kəər nə, meebe, katdang wen dām pee wun di, be wen nkat məse fuu nə dyik kə məse də dyeen nwen nkat wun kə nə. Kəzak, wun nnaa məse mənə nə dyík, kə məse də dyeen wun naa wen kə nə. Meebe wen kat ɓəlep, kə zuur, kə tuup, kə walnkää, kə dung kə pwoo ndom ndom, kə dyeepkää, kə ciin tongryang nnaar fuu.

²¹ Wen kəər nə, katdang wen waa ndəm pee wun di, be baa Naan fen wur nsham kə wen ntoom fuu kas. Katdang Naan sham kə wen ntoom fuu, be wen nkat pətuup dewat, kə gurum mo des ndəən wun. Nen də gyet mo kə cìn shikbish yam, dangbe baa mo kə tuwap kas mbə məse debish, kaa cìn ngaa, kə koor mu cìn mbii debish mo zak.

13

*Pool Gwakshik Kə
Tokshik Mə Kyes Nə*

¹ Wen kən dām pee wun di, a dekun ndesə, <<Mbəkə mo man zeen kə meepwoo azeen-nzeen, bə nə a täng kə mo kat langtäng mo vəl koo kun>> kaade mo ran ndeen ɓəet haal.

² Wen kən gwak a nen də gyet mo cìn shikbish yam, kə koor nə mo jir zak. Gyet wen kən gwak mo, be baa wen di ashak kə mo kas. Wen gwak wun

kaade gyet wen gwak wun nji fen devəl pee wun di sə, nə, katdang wen mbaaji, be wen nshin kar nen de di mo cìn shikbish sə, kə koor nə mo.

³ Katdang be dyeen nwun kə wu man azeen-nzeen nə, wen kən satpwoo desə mo a shi bal mu Kristi, be nə ret kə wu man nə Kristi wur kə bal des. A wur nkar wun, kə a wur kám bal wur ndəən wun.

⁴ Mbəde koo de gyet mo pwas wur nkaa shyeeep, be gyet a wur shin shin nə mo pwas nkaa shyeeep nə, be jir kəsə, be wur di kə seen shi iiko mu Naan. Mun a nen de baa mun kə bal kas, dang ndəən iiko mu Naan shi Kristi, be mun di kə seen, mbəkə mu bam wun di.

⁵ Wu camkăa fuu mo, kə wu man di rəret nə, kyet wuu mwaan a ndəən shinzeen fuu nə mo wa? Wu camkăa fuu mo rəret. Baa wu man nə, Jesu Kristi wur kə tong a ndəən wun kas aa? See koo katdang wuu taa wu pal kənding-nding.

⁶ Muu rebet kə wu man nə, baa mun mu taa mu kat kas.

⁷ Muu dang pə Naan kə taji wu cìn mee mbii debish kas. Muu dang pə Naan, baa a mbəkə nə cām di agaak nə, mun kə se koorong nkaa cam nə kas, amma see a mbəkə wun wu cìn mbii deret mo di, koo də wu naa kaa mun muu taa mu kəkət sə.

⁸ Mbəde baa nə mmak cìn kə mu cìn mee mbii nkaa zeen nə kas, amma see muu sat azeen nə.

⁹ Muu kat retnyit, katdang baa mun kə bal kas, kə wun di kə bal. Dangnaan de muu cìn nə a mbəkə wu dee di a degəgam.

¹⁰ Mbəmənə, bə wen ran-ran desə dəm wun bə baa wen di ashak kə wun kas, a shibal də Naan wur shin nə nwen mbə dyik wun, baa nə a mbə shirip wun kas.

¹¹ Peekyes kə nə, dyemnəa mo, dang mukaat. Wu dak məse fuu mo. Wu kələng pwoo fen mo. Wu lappwoo kə shak, kə wu tongryang kə shak zak. Naan də wur a wal, kə ryang, wur ntong ashak kə wun.

¹² Wu tok kə shak shi wal rəret.

¹³ Nen Naan mo jir, moo tok kə wun.

¹⁴ Deret kə Daa Jesu Kristi, kə wal Naan, kə shaar ashak kə Riin Debang, mo tong ashak kə wun jir. Nə a kə sə.

Lepran De Pool Ran Nen Galati Mo

¹ Wen Pool, laalep Jesu Kristi, de baa a gurum mo pet an koo a me gwar pet an, dang nə le kə nghan dee a laalep wur kas, dangbe a shi rəbet Jesu Kristi, kə Naan puun, dewur yool kə Jesu a peemúut.

² Dyemnaa de mo ashak kə wen, moo lep tokshik fur mo shindəm pə nendəm ndang Naan (Ekəlisya) de mo ndəən yil nGalati.

³ Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi mo naa wun shi yit mə naajeel, kə mo shin tongryang nwun zak.

⁴ Jesu Kristi wur shín shin mbə shikbish fun mo, mbəkə wur bam mun de ndəən bit debish desə mo, nciit-nciit kə rəbet kə Naan puun fun.

⁵ Dedes dee pə wur mbe ngaa-ngaa kə ngaa-ngaa. Nə aasə.

Pwoo Deret Nə A Mədong Bejee Dak

⁶ Nə aapwoo nwen zam, mbəde wu ciir wu cii ngwe dewur pet wun shi yit naajeel mə Kristi kəlak-kəlak aasə, mbəkə wu shindəm de ndang mee pwoo Naan deci.

⁷ Azeen-nzeen baa mee pwoo deret waa dee de, de nə waa met de wuu kələng pə ghan de kas. Dang pak gurum moo daampee nwun, kə mo rəbet ciir kə pwoo deret mə Kristi nə.

⁸ Dangbe koo de a mun, jir de a mee ngulep Naan tong a dengnaan sham, dangbe wur sat mee pwoo deret de nwun, dyik kə mbii de mu ten mu sat nwun, be gwar mənə dee a mbii debuu-buu mbə vit.

⁹ Kaade mu ten mu sat sə, an kən baa nsat de nənee. Katdang mee ngusatpwoo deret de nwun dyik kə de mu ten mu sat nwun, be wu yit kə ngwar mənə dee ndər tuup Naan mbə vit.

¹⁰ Wu pan nee, an kən tang a dedes pə gurum mo de aa? Aa koo a pə Naan di yi? dang wu pan nee, an tang a tong dyen ngurum mo ghe? Katdang de an kən tang a tong dyen ngurum mo, be de baa an a kərem Kristi kas.

A Naan Pet Pool Dee A Laalep

¹¹ Dyemnaa mo, dyen wen kə wun man nee, pwoo deret de gyet wen kən sat nwun, baa nə put a pə mee gurum di kas.

¹² Mbəde, baa gyet wen nla nə a nsar mee gurum kas. Kəzak, baa a mee gurum kám nə nwen kas, a Jesu Kristi shikáa wur, wur woo nə nwen.

¹³ Wu kələng pwoo nkaa shiimwaan fen, de gyet nyam, ndəən seyil nNaan mə nen Yahudi mo, mbít mənə, be wen shínjeel Ekəlisya Naan mo hakyeng, mbe gyet wen kən gung mbəkə nghan tu nə di.

¹⁴ Gyet ndəən gang fen mo, be wen met mmo jir, mbə mwaan ndəən rat nen Yahudi mo. Gyet wen cìn zuur mbə mwaan ndəən wàar puun fen de moo ten murep mo.

¹⁵ Dangbe Naan dewur ten bələp an yam-yam, akudang moo làa an, be ndəən deret wur, be wur pet ghan mbəkə wen dee di a mə wur.

¹⁶ Be nə ret nNaan wur nyit be wur kám Làa wur nwen, mbəkə nghan sat pwoo deret de nkaa wur, nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Baa gyet wen beet mənə kə mee gurum kas.

¹⁷ Kəzak, baa gyet wen kàa nJerusalem, pə jeplep Jesu Kristi mo de kas, de gyet wur shee pərep mo baadang wur pet an. Dangbe wen dəm nyil Arabiya, abwoon mənə be wen waa mbaa dəm nDamaskus.

¹⁸ Abwoon bit mo kun, be wen kàa nJerusalem, mbəkə nghan naa Kefas dī. Wen tong ashak kə wur mbee teer mo kaapaat baapaat.

¹⁹ Baa gyet wen waa nkaat kə memee ndəən jeplep Jesu mo kas. Gyet wen kaat aa Jemis d̄yemnəən Daa, bejee dak.

²⁰ Ntoom Naan, be mbii d̄e wen ran nwun, baa mo a d̄ung kas.

²¹ Abwoon mənə, be wen ndəm nkwang yil nSiriya kə Silisiya.

²² Baa gyet nendəm ndang Kristi d̄e mo ndəən Judiya nə mo man wen kas.

²³ Moo kələng a gurun mo nkaa sat nənē, <<Gwar d̄e d̄a wur shínjeel mmun s̄ə, yaks̄ə be wur nkaa satpwoo ngurun mo nkaa shinzeen d̄e gyet wur gung mbə tu n̄ə.>>

²⁴ Mo kwoop Naan mbə an.

2

Jeplep Jesu Mo Lap Pool

¹ Abwoon bit mo kaapaat baafeer, be wen mbaa nkàa nJerusalem, ashak kə Barnabas. Gyet wen mang Titus mpan dī.

² Wen kàa nJerusalem n̄ə, a mbəde Naan woo nwen n̄ə, nkàa dī. Gyet nciit kə mənə, be nkaat kə nen d̄enan-nan n̄ə mo a s̄əsok, mbəkə wen sat dī mmo, nkaa pwoo d̄eret d̄e wen nkaa sat n̄ə nen d̄e baa mo a nen Yahudi mo kas. Mbəkə taji, dak d̄e gyet wen c̄in n̄ə kə d̄e wen nkaa cin yool d̄ee a buu kas.

³ Dangbe Titus, dewur ashak kə wen, jir dewur a ngu Heleni, be baa gyet mo letəng nwur, kə mo can nwur dī kas.

⁴ Dang pak nendəm ndang Kristi d̄e m̄ə d̄ung s̄ə mo, mo tap j̄i d̄el ndəən mun, kaa nengwol mo s̄ə, mbəkə mo tap gwol mun, kə mo katpee d̄e mbut mun, d̄e mun ndəən Kristi Jesu, mbəkə mo le mu d̄ee dī a k̄ərem fur mo.

⁵ Baa gyet mu shínpee mmo kas koo d̄əb̄en, mbəkə mu tap d̄e kə zeen m̄ə pwoo d̄eret n̄ə d̄e mbə wun.

⁶ Dangbe mbə nen d̄e mo lekàa fur mo a kaa mee mbii s̄ə, koo d̄e mo a wii mo yi, be baa n̄ə daampee nwen kas. Baa Naan wur shwatyit mmee gurun kas. Nen d̄e k̄ən sat mmo, koo d̄e gyet mo a nen d̄enan-nan mo, dangbe be jir k̄əs̄ə, be baa gyet mo le mee mbii d̄yik nkaa pwoo fen n̄ə kas.

⁷ Akoppee mənə b̄ə mo naa n̄ə, Naan wur cin dak m̄ə satpwoo d̄eret n̄ə nen d̄e baa mo a nen Yahudi mo kas nsar fen, kaade wur cin dak m̄ə satpwoo d̄eret n̄ə mPita mbə nen Yahudi mo s̄ə.

⁸ Be mo naa nənē, << Naan dewur shinbal mPita, mbəkə wur d̄ee d̄e a ngusatpwoo d̄eret n̄ə nen Yahudi mo, a wur shinbal nwen zak, mbəkə wen d̄ee dī a ngusatpwoo d̄eret n̄ə nen d̄e baa mo a nen Yahudi mo kas.

⁹ Kaade mo naa d̄eret d̄e Naan wur cin nwen, Jemis kə Pita, kə Joon, d̄e gyet mo a nen nan m̄ə nendəm ndang Naan n̄ə mo, (Ekəlisya) n̄ə, mo shin sarse fur d̄e m̄ə shaarshak nwen, kə Barnabas. Mo sat n̄ə, mmun mu d̄əm mu satpwoo Naan n̄ə nen d̄e baa mo a nen Yahudi mo kas, kə nwud̄un, d̄u d̄əm d̄e pee nen Yahudi mo.

¹⁰ Mo sat mmun nee, taji mu mund̄ər nenjeel d̄e mo ndəən mo kas, a mbii d̄e gyet k̄ən fes le p̄ətuup fen mbee c̄in n̄ə mənə.

Pool Gwak Pita nYil Antiyok

¹¹ Dang kaadi Pita gyet kàa nAntiyok, be wen shin sar wur nyit, mbə mbii d̄e gyet wur c̄in n̄ə baa n̄ə nkaa ar kas.

¹² Akudang pak gurun mo tong p̄ə Jemis j̄i d̄e, be wur kə sese ashak kə nen d̄e baa mo a nen Yahudi mo kas, dangbe kaade des d̄es̄ə n̄ə mo j̄i wul, be wur cii sese ashak kə nen d̄e baa mo a nen Yahudi mo kas, mbəde wur k̄ər nen Yahudi mo.

¹³ Ashak kə wur, be koor nen Yahudi de mo a nendəm ndang Jesu mo, baa mo dar nkaa zeen kas, kaa wur sə, dang kə Barnabas zak, wur mbwoon mo ndəən mwaan mo kə pətuup de vəl-vəl nə.

¹⁴ Dang kaade wen naa mənə, baa mo dar ndəre-ndəre nkaa zeen mə pwoo deret nə kas, be nsat mPita, nnaar mo nənee, <<Katdang waa de waa a ngu Yahudi aa tong a kaa ngwe de baa wur a ngu Yahudi kas, be cirang dangbe gha nle təng nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mo tong kaa nen Yahudi mo sə yi?>>

Gurum Mo Kat Bam A mBə Shinzeen

¹⁵ Mun shikáa fun, mo làa mun a nen Yahudi mo, baa a nen shikbish kaa koor gurum mo sə kas.

¹⁶ Dang mu man nee, baa gurum kə dee a debang nyit Naan, a shi dak dewur cìn ndəən Wàar mo kas, dangbe gurum kə dee a debang, a mbə shinzeen ndəən Jesu Kristi. Har mun, mu shinzeen ndəən Kristi, mbəkə mmun dee dí a debang shi shinzeen nKristi, baa a shi mee dak de mu cìn ndəən Wàar nə kas. Mbəde, shi dak de gurum cìn nə ndəən Wàar nə, be baa gurum ncam dee a debang nyit Naan kas.

¹⁷ Dangbe muu gung kə mun dee de a debang ndəən Kristi. Katdang mo waa kat a mun a nenshikbish mo, be nə kám nə, Kristi wur a mee ngulep mə shikbish aa? Hai baa aasə kas koo daben!

¹⁸ Dangbe katdang wen kən dyik, a nkaa mbii de wen kən ten nshirip mo, be kən kám káa fen agaak nə, an a ngushikbish.

¹⁹ Wen kən dee a demumuut ndəən Wàar nə, mbəkə wen tong de kə seen pə Naan de.

²⁰ Mo pwas an ashak kə Kristi. Baa a an kən tong ndəən seen desə kas, dangbe a Kristi wur kə tong ndəən an. Kə seen de wen kə nə yaksə ndəən an desə, an kən tong a shi shinzeen ndəən Làa Naan, dewur wal nwen, dang wur shìn kaashin mbə an.

²¹ Baa wen cii deret Naan kas, mbəde katdang gurum kə dee a debang nyit Naan, a shi Wàar mo, be muut de Kristi wur muut nə, nə ndee a buu mənə be baa nə kə mee koop nə kas.

3

Gurum Kə Kat Bam A Shi Shinzeen nJesu Kristi

¹ Hai! Wun nen Galati mo, wu mwen zam. A soot dedang kə se but nwun yi? A yit fuu mo, be mo sat nwun agaak kaade mo pwas Kristi.

² Wu dar kə wen cìn mee tal de pə wun. Gyet wu lap Riin nə a mbə dak de wu cìn ndəən Wàar nə aa koo a mbəde gyet wu shinzeen yi?

³ Wun wu mwen aasə wo? Gyet wu shee wu yaa a ndəən Riin, dangbe yaksə, be wuu rəbet kyes nə a ndəən nan fuu mo aa?

⁴ Tan wu shwaajeel kə mbii mo shini-shinə a buu mənə aa? Taji wu yit kə nə dee a debuu kas.

⁵ Wur dewur shin Riin wur nwun, kə wur cìn mbii aapwoo mo ndəən wun, be wu pan nee, a mbəde wuu tap kə Wàar nə mo aa koo a mbəde wu kələng, dang wu shinzeen pwoo deret nə yi?

⁶ Wu cìn pan nkaa Abraham, kaade pwoo Naan nə sat sə nənee, <<Wur shinzeen nNaan mbə mo tang mənə wur a kaa ngwe de ndəre sə.>>

⁷ Mbəmənə, be yaksə, wu naa a nenshínzeen mo a jep Abraham nə mo.

⁸ nDəən pwoo Naan, be mu ten mu naa nə, Naan wur le nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mo dee a debang nyit wur a mbee shinzeen. Mo

satpwoo deret desə nə mbít mə Abraham nənəe, <<A ndəən waa be gurum mo jir, ndəən nyil nə mon nkat deret.>>

⁹ Nə aasə be, nen de mo shinzeen, mon nkat deret ashak kə Abraham, mbəde gyet wur kə shinzeen.

¹⁰ Nen de moo le pətuup fur mo, a nkaa dak Wàar nə, be mo a ndər tuup Naan. Mo ran ndəən bəət haal Naan nənəe, <<Koo a wii de baa wur gam Wàar de mo ran mo ndəən bəət haal mə Wàar nə kas, be gwar mənə a ndər tuup Naan.>>

¹¹ Yaksə, nə dee agaak nə, baa mee gurum mak dee a dəbang nyit Naan shi Wàar mo kas. Mbəde koo a wii, dewur dee a de ndəre a mbə shinzeen wur, be a wur nkat seen.

¹² Dangbe baa Wàar nə dar a nkaa shinzeen kas, <<Koo a wii dewur ngam Wàar nə mo, be gwar mənə wur nkat seen a shi mo.>>

¹³ Mun jir, mon ntokdyeel debish mun, mbəde baa mu gam Wàar nə mo jir kas, dangbe Kristi, wur can mun ndəən dyeel debish nə. A mbə mun, be wur shwaajeel fun mo, dang wur mang dyeel debish nə le nkaa shin. Nə a rəran ndəən bəət haal Naan nənəe, <<Koo a wii, de mo pwās wur nkaa təng, be wur a ndər tuup Naan.>>

¹⁴ Mbəkə ndəən Kristi Jesu, be deret mə Abraham nə dee nkaa nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Kəzak, mbəkə mun mu lap Riin de Naan wur kə ten cweer nə nnə, wudin ncin mmun mbə shinzeen fun mo.

Wàar Kə Pwoo De Naan Kə Ten Cweer Mo

¹⁵ Dyemnaa mo, an ncìn kám kə mbii de mu ten mu loot kə mo ndəən tong fun mo shidaar-shidaar. Katdang gurum mo vəl moo ten bwootpwoo ashak nkaa me mbii, be nə nluk kə mee gurum dyik teppwoo de mo kə ten bwoot nə, kəzak, baa mee gurum mak le mee mbii de nkaa nə kas, mbəde mo kə ten bwoot nə.

¹⁶ Nə aasə, Naan wur kə ten cweerpwoo mo Abraham yam-yam kə dang wur. Baa mo ran a nee kə dang wur mo kas. Katdang de mo sat nee, a dang wur mo, be de nə kám nə, dang nə mo a des, dangbe mo ran a nkaa dang wur məndong bejee. Dang wur deməndong desə nə a Kristi.

¹⁷ Mbii de an nkaa sat nə a nee, gyet yam-yam, be Naan wur kə ten bəlemcuk shi toom. Dangbe abwoon bit mo kambil feer kə laarkun, aku dang Naan wur shin Wàar nə nen Yahudi mo. Wàar de Naan wur shin desə nə, baa nə mak teppwoo de gyet wur kə ten cweer nə kas, kəzak, baa Wàar nə mo mak tupwoo de Naan wur kə ten cweer mo kas.

¹⁸ Katdang de Naan wur shin zuum wur ngurum mo a mbəde moo tap Wàar nə, be de baa gurum mo nkat zuum wur nə a mbə pwoo de Naan wur kə ten cweer nə kas. Dang mu man nee, a mbəde gyet Naan kə ten cweer nə, dangbe wur shin zuum nə Abraham.

Naan Shin Wàar Wur mMun

¹⁹ Dang, a mii a koop Wàar nə yi? Naan wur shin Wàar nə mo, a mbəkə mmun man mbii debish mo di. Gyet Naan wur shin Wàar nə mo mmun, a mbəkə mo tap mun di, mbə reppee lee, be parde pee nə wul, mbəkə dang Abraham nə jì di. Mbəde Naan wur kə ten cweerpwoo mənə a nwur. Naan wur shin Wàar nə a nnenlep wur mo, mbəkə mo sham shin di nsar mee gurum de gyet wur a ngu ar nnaar Naan kə gurum mo.

²⁰ Katdang ngu ar de mbut mee mbii, bə nə kám mmun nə wur dar a naar gurum mo vəl. Dang ndəən pwoo de gyet Naan cweer Abraham nə, be gyet a Naan wur mbəshin bejee, de gyet wur cweerpwoo mənə.

Shii Wàar

²¹ Kyet desə nə kám mmun nə, Wàar nə a nkaa koon kə pwoo de Naan wur kə ten cweer nə wo? Baa nə aasə kas koo dəben. Katdang gyet mee Wàar nə de, de gyet nə mmak shìn seen ngurum mo, be gyet nə mmak le gurum mo dee a de ndəre nyit Naan. Dang baa mee kaan Wàar mənə di kas.

²² Dang kaade mo ran ndəən bəet haal Naan sə nee, mbii de mo ndəən nyil nə jir, mo a ndər shikbish. A nen de mo shinzeen nJesu Kristi, mo lap mbii di Naan wur kə ten cweer nənee, wudin shìn nen de mo shinzeen Kristi bejee.

²³ Gyet akudang shinzeen nə jì, be mun a de shishoot ndəən Wàar nə, aku dang Naan wur wang ar mmun, kə mu shinzeen di nJesu Kristi.

²⁴ Mbəmənə, be gyet Wàar nə a ngukám fun, akudang Jesu Kristi wur jì. Kaadi wur jì be mu dee a di ndəre nyit Naan, mbəde mu shinzeen wur.

²⁵ Dang nyaksə, kaadi Naan kə wang ar nə mun, mbəkə mu shinzeen de Jesu Kristi, be baa mu kudi a ndər ngupan mun kas.

²⁶ Mbəde yaksə bə shinzeen, ndəən Jesu Kristi, be wun a jep Naan mo jir.

²⁷ Wun de moo cìn baptisma nwun jir ndəən Kristi, be wuu dee a debəbal kə Kristi mənə. Mbəmənə mu mwaan ndəən dyen mə Kristi.

²⁸ Yaksə, baa mee shwatyit kudi nnaar nen Yahudi mo kə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, koo naar kərem kə jeplu mo kas, koo nnaar mish mo kə mat mo kas, mbəde wun a deməndong jir ndəən Kristi Jesu.

²⁹ Katdang wun a mə Kristi, be wun a jep Abraham mo. Wuu lap mbii mo jir, de gyet Naan wur kə ten cweer nə.

4

¹ Mbii de an nkaa sat nə a nee, làa dewur nsekop, baa wur met kərem kas, naar dewur kudi a làa, jir kə de long nə mo a mə wur.

² Kaadi wur kudi a làa, be a gurum moo tap wur zak. A gurum moo naa mbii wur mo, har parpuus de puun wur le nə wul.

³ Nə kə mun aasə zak. Gyet nyam, naar de gyet baa mu manshii zeen kə mbii mo kas, be gyet mun a kərem mon ndər Wàar kə mbii de gurum mo loot kə cìn mo, de mo nyil desə mo.

⁴ Dang kaadi pee nə wul tyap, be Naan wur lep Làa wur sham ndəən nyil desə. Mo làa wur a kaadi mo kə làa gurum mo sə, ndər Wàar.

⁵ Mbəkə wurang nen de mon ndər Wàar nə di, mbəkə wur le mun dee de a jep Naan mo.

⁶ Mbəde wun a jep wur mo yaksə, be Naan wur lep Riin kə Làa wur sham ndəən pətuup fun mo. Riin nə wur petpee shibal nee, Daa puun!

⁷ Yaksə, be ndəən Naan, baa wu kudi a kərem mo kas, dangbe wun a jeplu mo. Katdang wu dee a jeplu mo, be wun nsekop kə mbii de Naan wur ncìn nə jep wur mo.

Pool Pan Nen Galati Mo

⁸ Gyet nyam, be baa wu man Naan kas, be gyet wun a kərem mo ndər riin de baa mo a naan kas.

⁹ Dangbe yaksə kaadi wu man Naan sə, koo kaadi Naan kə man wun sə, be cirang dang wun ciir kəbwoon nNaan, kə wun waa wu baa wu dəm de ndang Wàar kə mbii de gurum mo loot kə cìn yi mə riin de mo nyil desə baa moo mee bal kas yi? Dyen nwun kə wu baa wu dee de a kərem mo zak aa?

¹⁰ Wuu tap kə teer mo, kə puus serəbet mo, kə tar mo, kə pak teer mo ndəən bit nə.

¹¹ Dangbe wu shin kəərmuut taji dak de gyet wen cìn pee wun, nə yool dee a debuu.

¹² Dyemnaa mo, an kən dang pee wun, kə wu dee kaa ghan sə. Kaadi ghan kən dee kaa wun sə. Baa wuu cìn mee mbii debish nwen kas.

¹³ Wu man nee, gyet a wen shee jì kə pwoo ðeret nə nwun. Mbii de gyet nə le ðang wen tong pee wun de, a mbədi baa gyet wen nkoom kas.

¹⁴ Koo de gyet shwal nə daampee nwun, bə baa wu cii an kas, kəzak, baa wu bak an kas. Dangbe wu lap ghan shi pətuup məndong kaa wuu lap a mee ngulep Naan sə. Gyet wu lap ghan a kaa Kristi Jesu shikáa wur sə.

¹⁵ A nee, retnyit de gyet wu cín ashak kə wen sə, nə a nii? Mbəde wen sat nwun azeen, katðang de a mbii de nə mmak cín, be di gyet wun shwatytit fuu mo wu shín nghan.

¹⁶ Cirang ðangbe wen mbə ciir ndee a shaarlek fuu yi? Mbəde wen sat zeen nə nwun aa?

¹⁷ Nen de mo nkaa cín ðung nwun sə mo, moo gung a mbəkə mo kat ðeret de nyit fuu, ðangbe mbii de nə le ðang mo rəbet cín kəsə nə, baa nə ret kas. Mo rəbet a kə wun bəkshak de kə wen, mbəkə wu kələng a mo di bejee.

¹⁸ Katðang gurum mo tap shak a mbee mbii ðeret, be nə ret zam. Desə nə azeen-nzeen, koo a pərangyi. Koo de ghan ashak kə wun, koo de baa ghan ashak kə wun kas, be wen kən pan wun.

¹⁹ Jep fen de kən wal nwun sə mo, ghan a kaa mat de war nkaa shwaajeel mbee làa-làa sə. Wen nsat a nshwaajeel nə ðak, har pardí məse fuu dee nciit-nciit kə mə Kristi.

²⁰ Dyeen ghan ndəəm pee wun de zam, mbəkə nghan man ar de an nsat mbii desə mo de nwun. Yaksə, baa wen man mbii de an nsat nwun kas. Mbii nə daampee nwen nkaa wun zam.

Kám Shi Seera Kə Hagar

²¹ Wun nen de wu sat nee, wun a ndər Wàar nə mo. Wu sat nwen yaksə, wu kələng mbii de Wàar desə nə mo nkaa sat nə aa?

²² Mo ran ndəən bəət haal Naan nənee <<Gyet Abraham kə jep ðemish mo vəl. Gyet nəən memee war a kərem, kə nəən ðevəl nə, baa war a kərem kas.>>

²³ Dangbe mo làa-làa kə mat de gyet war a kərem sə, ndəən nan, ðangbe làa mat de gyet baa war a kərem kas sə, mo làa wur a nciit-nciit kə pwoo de gyet Naan wur ten cweer nə Abraham.

²⁴ Pwoo desə nə mee mbiikám ðejurum de but. Mat ðevəl desə nə mo, mo dee a kaa cweerpwoo shi toom mo vəl sə, de gyet Naan wur sat nə mo. Hagar a mat de war a kərem sə, war dee a səmpwoo de Naan wur cweer nə mMosis nkaa jwak Sinai. A war de war làa-làa mo be mo dee a kərem mo.

²⁵ Hagar war dee a səmpwoo kə jwak Sinai de nə nyil Arabiya. War dee a kaa Jerusalem sə, de war kə jep war mo, mo dee nkaa cín ðak kərem mbə cicinsə.

²⁶ Dang Jerusalem de nə ndəən ðengnaan, baa war a kərem kas, war a nəən fun.

²⁷ Bəət haal Naan sat nənee, <<Wii jeer, yi cín retnyit. Wii de baa yii cam shwaajeel mə làa-làa kas, mbəde mat ðemish ceen war, war kat jep mo des met mat de war tong ashak kə mish war.>>

²⁸ Yaksə, ðyemnaa, mo mmun a jep de mo kə tuwap nkaa de wun a kaa Aizik sə.

²⁹ Gyet nyam nə, be làa de gyet mo làa wur a ndəən nan sə, wur shínjeel laa de gyet mo làa wur a ndəən Riin. Nə aasə yaksə.

³⁰ Dang, mbii de mo ran nə ndəən bəət haal Naan nə sat a mbəmi? Nə sat nənee, <<A ceen kərem nə war kə làa war nə, mbəde baa làa kərem nə mmak sekop ashak kə laalu nə kas.>>

³¹ Mbəməna ðyemnaa mo, baa mun a kərem mo kas, ðangbe mun a jeplu mo.

5

Katpee De Mun Kə Nə nDəən Kristi

¹ Mbii de nə le, dangbe Kristi wur pwat kə mun ndər Wàar kə nen Yahudi nə mo, a mbəkə mun dee di a nankāa sun azeen-nzeen. Mbəmənə, be wen kən sat nwun nee, wu ɗar ɓalɓal kaa nen de mo a nankāa sut sə. Taji wu baa wu shìn kāa fuu, mbəkə wu baa wu dee di a kərem kas.

² Wen Pool, an nkaa sat nə wun nee, katɗang wu yit mmee gurum can wun, be nə dee agaak nənnee, << mbii de Kristi kə cìn mbə wun, be nə dee a buu mənə.

³ Wen kən rəbet kə koo a weyi man azeen-nzeen nə, katɗang mee gurum waa rəbet kə mo can wur, be nə dee a təng kə wur gam koor wàar nə mo di jir.

⁴ Wun nen de wu pan nee, wuu dee a de ndəre nyit Naan, mbəde wuu tap kə wàar nə mo, be wu pwat kə kāa fuu mo aku ndəən Kristi. Wuu dee a ɗepəpal ndəən ɗeret de Kristi kə ten cìn mo mbə wun.

⁵ Dangbe mun nen de baa mu leyit a nkaa can kas, be ndəən Riin shi shinzeen be, muu tong a shi gongpee shi canciin mə de ndəre mə Naan.

⁶ Katɗang mu dee a ɗeməndong kə Kristi Jesu, be baa nə kuɗi mee koop nə kas, koo de mo can gurum, kə koo de baa mo can gurum kas, dangbe mbii de nə kəkoop nə a shinzeen de nə kām sat ndəən wal.

⁷ Də nyam, be wun nkaa sekyeen ndəən pwoo ɗeret nə hakyeng, dangbe yaksə, be a me le ɗang baa wu kuɗi wuu mwaan ndəən zeen nə kas yi?

⁸ Baa a Naan ɗewur pərep wun, a wur cii sekyeen nwun kas.

⁹ <<A rep yist lee nə le kə bred wup di.>>

¹⁰ Dang mbəde mun a ɗeməndong ndəən Daa fun, be an shinzeen nee, baa pan fuu mo waa ɗen ɗyik kə mənə kas. Wen shinzeen nee, ngwe ɗewur nək wun sə, koo ɗewur a wii, be Naan nshín kar wur.

¹¹ Dang ɗyemnaa mo, katɗang an kən sat an satpwoo nə, can nə a təng, be a me le ɗang ghan kən sat a nshwaajeel ɗak yi? Katɗang nə aasə, be moo shang mbii de nə le canshii ngurum mo ndəən shiyeepyoom Kristi.

¹² Nen de mo daampee nookɗi nwun sə, wen fes nrəbet kə mo dəm pun sut kə mo dee di a meermuut mo.

¹³ Dyemnaa mo, Naan wur pərep wun, mbəkə taji wu dee a kərem mo ndər wàar mə nen Yahudi mo kas, dangbe, taji wu le kə katpee fuu nə, nə dee a ar de wun ncìn mbii ɗebish mə nan di kas. Dangbe nə ret kə wu walnshak kə ɓamshak zak.

¹⁴ Mo gam wàar nə mo jir a ndəən pwoo ɗesə nənnee, <<A wal ngənanɗ fwaa kaa sak sə.>>

¹⁵ Katɗang wun ndee a kaa luwaayil de moo seshak sə, be wu tap taji wu tu shak kyes kəɗəng-ndəng.

Wu Tong nDəən Riin Naan

¹⁶ Wen kən sat nwun nee, wu mwaan ndəən Riin, mbəkə taji wu gam ɗyen mə nan nə kas.

¹⁷ Mbəde mbii ɗenan nə kə rəbet, be baa mo a nciit kə mbii de Riin nə rəbet kas. Kəzak, mbii de Riin nə rəbet be baa mo a nciit kə mbii ɗenan nə rəbet kas. Mbii ɗevəl sə mo baa moo rəbet shak kas. ɗesə nə dee nee baa wu mak cìn mbii de wuu rəbet kas.

¹⁸ Dang katɗang wuu mwaan a ndəən Riin Naan, be baa wu kuɗi a ndər Wàar nə kas.

¹⁹ ɗak de gurum moo cìn ndəən məse kə gurum, nə agaak. Kyeet kə ɗak mənə mo, a kaa cin ngaa, ɗak ɗebish mo, cìn mbii ɗebish nen yitlwaan.

²⁰ Seyil nkùm, ðak soot, ciishak, jæ̃r, zuur, tuup, ræbetkáa, báksak, mæse ðe nə a mə yilangpee.

²¹ Zuur ðebish, shwaayuur, kuur ashak ðebish mo, kə mbii ðebish mo ðe shini-shinə. Wen kən satpwoo nwun shibal, kaade gyet ghan kən sat nwun sə nə, nen ðe moo cìn mbii ðesə mo jir, be baa mon ncam ðel ndəən mulki Naan kas, koo dæben.

²² Dang ðak ðe gurum moo cìn ndəən Riin Naan mo a, walnshak, kə retnyt, tongryang, gung mbii mo, naajeel nshak, cìn mbii ðeret mo, shinzeen,

²³ sham kə káa, yaasuk. Mbii ðesə mo jir, baa mee Wàar ðe nkaa mo kas.

²⁴ Nen ðe mo a mə Kristi Jesu, mo kə ten pwas nan fur mo nkaa shiyeep ashak kə koor nə.

²⁵ Katdang mu tong a ndəən Riin, be nə ret kə mu mwaan ndəən Riin nə zak.

²⁶ Taji mu ðiyeepkáa kas, kə taji mu le tuup nshak kas. Taji mu cìn zuur kə shak kas zak.

6

Wu Bamshak

¹ Dyemnaa mo, katdang mee gurum taa pal, be wun ðe wun a ðe balbal ndəən Riin Naan wu bam wur, mbəkə wur tuwap ðe. Wu sham kə káa fuu mo, kaade wun nkaa bam wur. Wu tap kə káa fuu, mbəkə taji wun wu waa wu ðel ndəən jwaan nə kas.

² Wu bamshak, katdang wu cìn aasə be wu gam Wàar Kristi mənə.

³ Katdang memee fuu lekáa wur a mee mbii, dangbe ndəən zeen nə, be baa wur a mee mbii kas, be gwar mənə nək a kaa shin bejee ðak.

⁴ Dang nə ret kə, koo a wii be wur cam ðak wur, dangbe wur nleshap shikáa shin, baa ashak kə ðewur kám shin kə mee gurum kas.

⁵ Koo a weyi ndəən wun be wur mang toon kə mbii ðewur cìn mo shikáa wur.

⁶ Koo weyi ðewur nkaa lap kámpwoo Naan, be nə ret kə wur bák mbii ðeret mo jir, ashak kə ngukám nə.

⁷ Taji mee gurum gwamkáa shin kas, mbəde baa mee ngwe cam zaal nNaan kas. Mbii ðe gurum kop be wur ndyiip a nə.

⁸ Ngwe ðewur kop a ndəən nan nwur, be wur ndyiip a mbii ðewam ndəən nan nə. Dang ngwe ðewur kop ndəən Riin Naan, be ndəən Riin be wur ndyiip a seen ðe ngaa-ngaa.

⁹ Taji kwak fun mo waam mbə cìn mbii ðeret mo kas, mbəde katdang pee nə wul, be mun ndyiip ðeret mə ðak fun mo, ka baa mu taa mu muutleet kas.

¹⁰ Aasə, nə ret kə mu cìn mbii ðeret mo, kaade mu katpee nə sə. Mu cìn mbii ðeret ngurum mo jir, met jir, a dyemnəən fun mo, ðe mo a nendəm ndang Kristi mo.

Pwoo De Mə Kyes Nə Mo

¹¹ Ran ðenan-nan ðe wu naa sə mo, a an ran mo shi sar fen shindəm nwun.

¹² A nen ðe mo ræbet leshap ndəən nan ðesə, a moo ræbet letəng nwun, mbəkə wu can-can ðe, kəzak, mbəkə taji mo shwaajeel, mbə shiyeepyoom Kristi kas.

¹³ Nen ðe moo ten can mo, mo shikáa fur, baa mo kyeer wàar nə kas. Dangbe nə a ræbet kə mo, kə mo can wun, mbəkə mo katpee ðe mbə canpwoo nkaa wun ndəən nan.

¹⁴ Dangbe pee wen ðe be a shi shiyeepyoom Daa fun Jesu Kristi, a nə a mbii məndong ðe nə mmak le kə nghan canpwoo bejee ðak. A mbə shiyeepmúut

wur, be mbii de mə nyil desə mo, baa mo kudfi mee koop nə pee ghan de kas. Nə dee a kaa moo ten pwas mo nkaa shiyeepmúut Kristi, kəzak, an a kaa ngwe de kə ten muut sə, har wen kən yit mbii mə nyil desə mo mbwoon.

¹⁵ Koo de mo can gurum, kə koo de baa mo can gurum kas, be baa nə kə mee koop nə kas. Mbii de nə kəkoop nə hakyeng nə ndesə, Naan wur shin seen depwoo mun.

¹⁶ Mbə de mo kə mwaan ndəən seen depwoo desə nə, be mo a nen Naan mo azeen. Moo tongryang kə Naan kə wur naa mo shi yit naajeel zak.

¹⁷ Yool yaksə, be baa dyen nwen kə mee gurum daampee nwen zak kas, mbəde nəmer de mo nkaa an mo kám nə, an a kərem mə Jesu.

¹⁸ Dyemnaa mo, deret mə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə riin fuu mo jir. Nə a kəsə.

Pwoo de Pool ran nen Afisus Mo

¹ Pool laalep Kristi shi ræbet Naan, shindam pee nen Naan de mo ndæen nyil Afisus, de mo shinzeen nJesu Kristi azeen-nzeen.

² Deret kə ryang mə Naan puun fun kə Daa fun Jesu Kristi mo tong ashak kə wun.

Deret De Mo a Mə Riin nDæen Kristi

³ Mu pəlang Naan puun, kə Daa fun Jesu Kristi, dewur le deret wur nkaa mun, shi koo a deret dedangyi de nə a mə Riin ndæen dengnaan mo, shi Kristi.

⁴ Akudang Naan wur leyil nə, be wur kə ten bələp mun, mbəkə mu dee a mə wur ndæen Kristi, mbəkə mu dee de a dəbang ndæen wal mbəde baa mee shikbish di ntoom nwur kas.

⁵ Naan kə ten sat nee, ndæen Jesu Kristi, be dyin nle kə mun dee a jep wur mo. Desə nə put a ndæen pan mə retnyit wur.

⁶ Wu yit kə mun kwoop wur mbə dedes mə yit naajeel nwur, dewur shin mmun nzuum ndæen Lāa wur dewur wal wur.

⁷ Mbəde a shi muut Kristi dangbe mo fween mun, shii mənə a nee, mo fwo shikbish fun mo mmun. Yit naajeel nNaan nə des zam,

⁸ dewur doo nə nkaa mun des, kə seen kə manshii mbii mo jir.

⁹ Yaksə Naan wur le kə mun man mbii de mo a səsok mə pan wur mo, nciit-nciit kə pan wur dewur kə ten le nə, kə nə dee a degagam ndæen Kristi.

¹⁰ Mbii de Naan wur kə ten sat nee, wudyin ncìn mo katdang pee nə wul. Be Naan wur nji kə mbii dewur kə ten le mo ndæen nyil desə ashak, kə de mo ndæen dengnaan kə de mo ndæen nyil desə jir, be Kristi wur ndee a káa mmo jir.

¹¹ Mon cìn mbii mo jir a nciit-nciit kə mbii de Naan wur kə ten sat nə wudin cìn mo. Naan wur ten bələp mun, kə mun dee a nen wur mo ndæen Kristi nciit-nciit kə pan wur. Mbii mo des aasə, nciit-nciit kə mbii dewur kə ten sat nə wudin cìn mo pəgyet di nshee.

¹² Mun de mu shee canciin nkaa Kristi, wu yit kə mun kwoop Naan mbə dedes wur.

¹³ A wun zak, wu dee a nen Naan mo kaadi wu kəlang pwoo de azeen nə. Pwoo deret de nə jì bam wun, kaade wu shinzeen nKristi sə, be Naan wur kə le sar wur nkaa wun, kə nwun dee de a mə wur. Kaade wur shin Riin Debang nə nwun nciit-nciit kə mbii dewur kə ten sat sə.

¹⁴ Riin Debang de Naan wur shin nə mun, wur dee a mbii denshee de nə kám mun nə, mu lap mbii de Naan ten sat nə wudyin shin nen wur mo. Desə nə kám mun nə, Naan wur shínpee nen de mo a mawur mo, yit kə mu kwoop Dehai wur di.

Dangnaan Pool

¹⁵ Mbə mbii desə, be yool mparpuus de wen kəlang pwoo nkaa shinzeen fuu nə ndæen Daa Jesu, kə wal fuu nə mbə nen Naan mo jir,

¹⁶ be baa wen kən nook pəlang Naan mbə wun kas. Wen kən pan wun ndæen dangnaan fen mo.

¹⁷ Wen kən dang pə Naan kə Daa fun Jesu Kristi, puun dehai shidaar-shidaar nee, dewur nshin Riin nwun, kə wur le nwun dee a nenseen mo, kə woo man mə Naan nwun ræret hakyeng.

¹⁸ Yit kə pətuup fuu mo wang ɗi, kə wu naan pee bang wur ɗi, mbəkə wu man mbii ɗe wuu canciin ɗe ke ɗewur kə ten pərep wun mbə nə, kə kop ɗewur nshin nen wur mo.

¹⁹ Baa mee ngwe mmak kám ɗedes wur, ɗe nə nkaa cìn ɗak ndəən mun kas, mun nen ɗe mu shinzeen wur. Iiko ɗe nə nkaa cìn ɗak ndəən mun, nə nciit-nciit kə ɗedes mə bal wur,

²⁰ ɗe gyet wur cìn ɗak kə nə, mbəkə wur yool ɗe kə Kristi a peemúut, kə nNaan wur le kə Kristi kaa tong nsarse wur ndəən dengnaan.

²¹ Kristi wur met mbal mishkoom mo jir, kə iiko, kə bal, kə ɗes mə se mishkoom mo jir. Səm wur nə met koor səm mo jir. Baa a ndəən bit ɗeyaksə bejee ɗak kas, ɗangbe kə ndəən bit ɗe mo ndung jì akyeen.

²² Naan wur kə ten le mbii mo jir ndershii wur, kəzak wur le wur ɗee a kaa mbii mo jir mbə Ekəlisya nə.

²³ Kuur nendəm ndang wur mo, a shin wur, ɗe mo gam kə wur shikáa wur, ɗewur gam mbii mo jir, koo a ndəən ar ɗedangyi

2

Wuu Kat Seen nDəən Kristi

¹ Gyet nyam be, wun a ɗeməturep ndəən tep waar kə shikbish fuu mo.

² Gyet nciit kə mənə, be wuu mwaan a ndəən coor ɗebish mə yil ɗesə, kə nwun kələng a ɗoo mə mishkoom bal kə riin ɗe mo ndəən kut mo, riin ɗe nə pə cìn dak nkaa nen ɗe mo cii cìn ɗyen Naan.

³ Gyet mu tong a kaa mo sə, ndəən coor mə nan fun mo. Kə gyet mu cìn mbii ɗe mu naa mo shang nnan fun mo, kə pan mə pətuup fun mo zak. ɗang ndəən tong fun, kaa koor gurum mo sə, be də mu ten mu ɗee a ɗe mun nshwaajeel mbə tuup Naan.

⁴ Dang mbəɗe kussuk Naan kə wal wur nə ɗes zam,

⁵ be jir ɗe gyet mun a ɗeməturep ndəən shikbish fun mo, be wur le kə mu kat seen ashak kə Kristi. Nə a mbə yit naajeel Naan, ɗangbe mu kat bam.

⁶ Naan wur nle kə mun yool ashak kə Kristi, kə wur le kə mun tong ashak kə wur ndəən dengnaan mbə səm kə Kristi Jesu.

⁷ nDəən bit ɗe mo pə jì, be wur nkám mmun ɗes shi ɗedes wur ɗe baa mee gurum mak kám nə kas. ɗesə nə a yit naajeel wur ɗedes mbə mun ndəən Kristi Jesu.

⁸ A mbə yit naajeel Naan, ɗangbe wu kat bam, mbəɗe wu shinzeen. Baa wu kat bam ɗesə nə a mbə mee ɗak ɗeret ɗe wu cìn kas, nə a zuum mə Naan.

⁹ Baa nə a mbə mənə ɗak kas. Mpeemənə, be taji mee gurum ɗiyeepkáa wur kas.

¹⁰ A Naan wur le mun shi sar wur, kaade mun ɗe sə, ɗangbe yaksə ndəən Kristi, be wur le mun a mbə cìn ɗak ɗeret mo, ɗewur kə ten ɗak nə le mbə mun, mbəkə mun cìn mo ɗi.

Mun Jir A Demədong nDəən Kristi

¹¹ Taji wu mundər kas, nə, gyet nyam be wun a nen ɗe baa mo làa wun a nen Yahudi mo kas. Be gyet nen Yahudi ɗe də mo lesut a nen ɗe mo can mo ndəən nan shi sar gurum mo, moo pet wun a nen ɗe nsuluk mo.

¹² Taji wu mundər kas nə, gyet mbít mənə mo, be baa wu kus kə Kristi kas, kə baa gyet wu man Naan kas. Gyet mo shwat wun ndəən jep mə nen Yahudi mo, kə gyet wun a məzep mo. Mbəɗe Naan kə ten bəlemcuk shi toom, kə baa gyet wun kə mee mbii canciin ndəən yil nə kas.

¹³ Amma, yaksə ndəən Kristi Jesu, be wun ɗe gyet wu jong, mo kə jì kə wun kus, shi toom Kristi.

¹⁴ A Kristi jì kà tongryang mmun, be wur le kà nen Yahudi mo dee a deməndong kà nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Wur shirip kok de gyet nà bàk mun, mbəkə mun dee dī a shaarshak.

¹⁵ Wur mang Wàar nen Yahudi mo baa kənə aku, mbəkə wur waa le gurum depwoo mo de ndəən dang devəl sə mo. De a ndəən ar desə, be wur jì kà tongryang.

¹⁶ A shi muut wur nkaa shiyeepyoom, be wur tu mbii de nà jì kà ciishak ngurum mo. A shi shiyeepmúut wur, be wur bəl dang mo shini-shini, kà mo dee a deməndong ndəən Naan.

¹⁷ Jesu wur jì satpwoo, mə ryang nwun. Wun nen de gyet wu jong kà Naan, kəzak, wur jì kà pwoo nà nen de gyet mo kus kà Naan zak.

¹⁸ A ndəən Kristi be mun gurum jir, mu mak jì ndəən Riin deməndong pə puun fun dī.

¹⁹ Mbəmənə, be yaksə, wun nen de baa wun a nen Yahudi mo kas, baa wu kudi a məzep koo pəkor mo kas. Yaksə wun a deməndong kà jepyil mə nen Naan mo, kà nwun dee a jeplu mə Naan mo zak.

²⁰ Mo dyik wun a nkaa kuk de jeplep kà Jesu mo, kà nensatpwoo Naan mo kà ten dyik nà. Jesu Kristi wur shikaa wur, a nghək dedes mə kwang lu nà.

²¹ A ndəən wur, be jir koor lu nà kəkàa nkaa wur, kà a wur le kà lu nà wurang, kà nà dee a lu debang mə Daa.

²² A ndəən wur, be mo dyik wun, kà nwun dee a pee dī Naan wur tong dī, shi riin wur.

3

Dak De Pool Cìn mBə Gurum Mo

¹ A mbə desə, be wen Pool, an a shishoot mbə Kristi Jesu, mbə wun nen de baa wun a nen Yahudi mo kas.

² Azeen-nzeen wu man nee, ndəən deret Naan, be wur shin dak desə nà nwen, mbəkə nghan cìn dī mbə wun.

³ Naan wur woo mbii desəsok mo nwen dewur kà ten sat nà wudin ncìn nwen. Wen kən ran pwoo nwun lee nkaa nà.

⁴ Katdang wu tang mbii de ghan kən ran nà, be wun mmanshii mman fen, nkaa mbii desəsok mə Kristi.

⁵ Gyet nyam, be baa mo woo mbii desəsok nà mo ngurum mo kas, amma yaksə be Naan wur kà woo nà agaak pee jeplep Jesu Kristi mo, kà nensatpwoo Naan debang mo, shi Riin wur debang.

⁶ Mbii desəsok nà a nee, nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, yaksə ndəən pwoo deret nà, be mo kat deret mə Naan ashak kà nen Yahudi nà mo. Kəzak yaksə, be nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, mo dee a mbii deməndong. Mo mak sekop ndəən mbii de Naan wur kà ten cweer nà, nwur gam nà ndəən Kristi.

⁷ A mbee pwoo deret desə, be Naan wur nle kà ghan dee a ngucìn dak wur, nciit kà zuum deret mə yit naajeel wur dewur kəcin nwen, de nà nkaa cìn dak ndəən bəl wur.

⁸ Koo de ghan a detaakat met jir ndəən nen Naan mo, amma Naan wur cìn dak desə nà nwen, de nà satpwoo deret nà mbə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Pwoo nkaa long Kristi de baa nà kà peekyes kas.

⁹ Kəzak, mbəkə nghan le kà gurum mo manshii mbii desəsok mə Naan mo dī, de Naan dewur le mbii mo ndəən nyil nà jir, be wur kà ten sok mbii desə nà mbee bit mo des.

¹⁰ Pan wur desə nə, yaksə ndəən nendəm ndang wur mo, be dedes mə seen wur nə dee agaak ndəən ar mo shini-shini, pə nenlep Naan mo kə iiko de mo ndəən dengnaan

¹¹ Nciit-nciit kə mbii de Naan wur kə ten sat nee, wudin ncìn nə shindəm ngaa-ngaa, dewur gam nə ndəən balkaa fun ashak kə Kristi Jesu Daa fun.

¹² Kə shinzeen fun ndəən wur, be mu katbal mpətuup, kə mu dəm de ntoom Naan, baa a shi kəərmuut kas.

¹³ Wen kən dang pə wun, taji kwak fuu mo murep kas, mbəde jir shawaajeel de an nkaa shwaa nə a mbə wun. Shwaajeel fen nə kəkoop nə pee wun di.

Dangnaan mBə Nen Afisus Mo

¹⁴ A mbəmənə, be an kən kurum ntoom puun,

¹⁵ a mbə wur, be koo a weyi de mo ndəən dengnaan kə de mo ndəən nyil desə moo kat səm wur.

¹⁶ Wen kən dang pə Naan ndəən long wur dedes, mbəkə wur shin iiko de nwun ndəən Riin wur. Mbəkə nwun katbal de ndəən pətuup fuu mo.

¹⁷ Mbe kə Kristi wur tong ndəən pətuup fuu mo, mbəde wu shinzeen wur. Wu shamseen, kə nwun dar nkaa kuk de nə a wal.

¹⁸ Mbəkə nwun, ashak kə nen Naan mo, be wu man kaam, kə shwal, kə wurang, kə jurum mə wal mə Kristi di.

¹⁹ Kəzak, mbəkə wu man wal mə Kristi de nə met nkoor man mo jir, mbəkə wu gam di kə man Naan ndəən pətuup fuu mo.

²⁰ Yaksə, pee wur, dewur kə iiko de nə cìn dak ndəən mun, met mbii de mu mak dang mo, koo pan de mo ndəən pətuup fun.

²¹ Dedes nə dee a mə Naan ndəən nendəm ndang wur mo, kə ndəən Kristi Jesu mbə pə mo jir, yool yaksə kə, har ngaa-ngaa. Nə a kəsə.

4

Mo Bəl Mun Kə Fwooshin Kristi

¹ Wen de an a shishoot mbə səm Daa. Wen kən dang pə wun, mbəkə wu mwaan-mwaan de mo lapshak kə petpee de Naan wur kə pərep wun mbə nə.

² Wu sham kə káa fuu mo koo pəanyi. Wu cìn mbii mo ndəən dyen, kə wun gung zak. Wu kám wal fuu mo agaak, kə nwun fwangshak zak.

³ Wu gung, kə nwun tap de kə balkaa de Riin wur shin nwun, shi tongryang de nə bəl wun ashak.

⁴ Shin nə a məndong, kə Riin nə məndong bejee. Kaadi mo kə pərep wun, ndəən canciin məndong nkaa mbii de mo kə pet wun mbə nə.

⁵ Daa a məndong, shinzeen nə a məndong, baptisma nə a məndong,

⁶ Naan a məndong, dewur a puun fun jir. Wur met mbii mo jir, kə a wur cìn dak ndəən mun jir, kə a wur ndəən mun jir zak.

⁷ Dang koo a weyi ndəən mun, be wur kə lap deret nciit-nciit kə zuum kə Kristi.

⁸ Kaade mo kə ran ndəən bəət haal Naan sə nənee,
<<Kaade Kristi wur kaa adeng,

be wur pan kərem
deyiyak mo des ashak kə wur,
kə wur shin zuum ngurum mo zak.>>

⁹ Yaksə, be nənee, <<wur kaa adeng >> be shii mənə a mii? Shii mənə nee, nshee be wur sham ndəən jurum kə peekyes kə yil desə.

¹⁰ Mbəmənə, gwar de gyet wur sham, a wur a gwar dewur kaa adeng-deng a kəkyeen dengnaan mo, mbəkə wur gam deng kə yil jir.

¹¹ A wur shìn zuum ngurum mbəkə npak mo dee di, a jeplep mo, kə npak mo dee a nensatpwoo Naan mo, kə npak mo dee di a nenkop pwoo Naan mo, kə npak mo dee di a Pasto mo, kə npak mo dee di a nenkām kam mo zak.

¹² Wur shin zuum desə mo, a mbəkə nə ɗak nen Naan mo de, mbə bamshak, kə mbəkə mo ɗyik fwoshik kə Kristi di.

¹³ Nə aasə, be mun jir, mun nyool mu dee a deməndong ndəən shinzeen fun, kə man fun de nə ndəən Lāa Naan. Mun nyool mu dee a nen de kə man mo, Mbəkə mun wul mbə gam dedes mə Kristi.

¹⁴ Be baa mu kudi a jep dedyeen mo kas mənə, de mo nnum mun shindəm sə, Mbəkə mo mang mun pán, shi koo a kyaan kām dedangyi kas. Mo a nenseen mo de mo a korong mbə bəram dung.

¹⁵ Akoppee mənə nə ret kə mun sat zeen nə ndəən nwal. Nə ret kə mun wurang ndəən mbii mo jir, ndəən Kristi dewur a káa fun.

¹⁶ A mbə wur, dangbe koo a beep dedangyi, mo shini-shini, mo tap bəl ashak, kə koo a peebal dedangyi, nə katbal a ndəən wur. Katdang koo a beep dedangyi nə kə cìn ɗak war rəret, be fwoshik nə nwurang, kə nə ɗyik set di ndəən nwal zak.

Seen Depwoo nDəən Kristi

¹⁷ nDəən səm Daa, be nkən satpwoo wun shibal nə, taji wu sat a ntong kaa nen de baa mo a nen Yahudi mo kas sə, de pan mo a debuu.

¹⁸ Pan de ndəən pətuup mo, nə a mə peenkwoo, baa mo kə mee ləbet ndəən seen de Naan shin kas, mbəde baa mo kə mee man kas, kə mo dee a nencinshik mo.

¹⁹ Baa mo kudi kə naashweep kə mee mbii kas. Mo fes shínkáa fur mo mbə cìn mbii debish mo, kə moo coor mbə cìn koo a mbii debish dedangyi. Baa moo kə mee yaasut kas.

²⁰ Amma baa a mbii de wun wu kām pee Kristi de mənə kas!

²¹ Mo sat nnə, wuu ten wu kələng pwoo nkaa wur, kə mmoo kām nwun zeen de nə ndəən Jesu.

²² Wu shwat suk desəər nə mo wu baa kə mo aku, de də moo nnum wun ndəən coor mə nan sə.

²³ Nə a təng kə npətuup fuu mo kə pan fuu mo dee a depwoo,

²⁴ Kəzak, nə a təng kə wu jwal fwoshik depwoo nə mo, de Naan wur ɗak mənə shikaa fin sə, kə nə woo káa nnə agaak ndəən seen de nə azeen-nzeen de nə a deret kə debang.

²⁵ Mbəmənə, wu baa kə dung ndəən wun, kə koo a weyi be wur sat azeen ngənəən wur bejee ɗak. Mbəde mun a deməndong kə shak ndəən Kristi.

²⁶ Katdang wu langtuup, be taji wu cìn shikbish kas. Taji puus shamru, be wun de nkaa langtuup kas.

²⁷ Taji wu shínpee ngujwaan kas.

²⁸ Ngwe de wur cìn wat, be taji wur baa cìn de kas, dangbe nə ret kə wur cìn ɗak deret shi sar wur, mbəkə wur mak cìn mee mbii de nen de mo mbut njeel

²⁹ Taji pwoo debish mo put ndəən pwoo fuu mo kas, dangbe dang a mbii deret mo, de mon ndyik wun, kaadi nə tap ret kə pee nə sə. Mbəkə nə jì de kə deret nen de moo kələng nə.

³⁰ Taji wu wāt pətuup nRiin Debang mə Naan kas, wur de a wur dee a langtəng nə, wuu dee a de fufwang mbə parpuus de mon mbam wun.

³¹ Wu pwat kə pwoo dedeet mo, kə ciishak, kə tuup, kə butbish, kə fələppee ashak kə cìn nyang mo jir.

³² Dang nə ret kə nwun naajeel shak, kə nwun bam shak, kə nwun fwo di nshak, kaadi Naan wur fwo di nwun ndəən Kristi sə.

5

Mwaan nDəən Peebang

¹ Kaade wun a jep Naan mo dewur wal wun sə, be nə a təng kə nwun kám shiimwaan Naan.

² Kəzak, wu mwaan ndəən wal, kaade Kristi wur wal mmun sə, be wur shin kaashin mbə mun kaa zuum kə mbiizuum de nə kə toos shang shang pə Naan di.

³ Taji pwoo nkaa ngaa, kə mbii debish mo, kə rəbet mbii mo pwat ndəən pwoo fuu mo kas. Mbəde pwoo nkaa kaan kə mənə mo, baa nə ret kə mo pwat mpwoo nen Naan mo kas.

⁴ Kəsə zak, taji mee pwoo debish mə le naashweep kə pwoo mə mwen mo, kə pwoo debuu mo, mo pwat ndəən pwoo fuu mo kas, amma wu yit kən plang put pwoo fuu mo.

⁵ Taji wu mundər nee, nen de moo cìn ngaa, kə nen de pan mo a debish, kə ngutələk mo, be baa mee kaan nen mənə moo mee ləbet mə sekop ndəən mulki Kristi kə mə Naan kas.

⁶ Taji wu yit kə mee gurum nnum wun shi pwoo debuu mo kas, mbəde a mbə mbii mo kaa desə mo be tuup Naan nə taa nkaa nencii kələngpee mo.

⁷ Mbəmənə, taji wu balkaa fuu ashak kə nen mənə mo kas.

⁸ Gyet nyam, wun a ndəən peenkwoo, dangbe yaksə wun a ndəən peebang, ndəən Daa. Nə ret kə wu mwaan kaa nen de mo ndəən peebang nə sə.

⁹ Dak nen de mo ndəən peebang, nə a ndəən mbii deret mo, kə de ndəre mo, kə zeen zak.

¹⁰ Wu gung, kə nwun kám mbii de mon nret nNaan nyit.

¹¹ Taji wu lesar fuu mo ndəən dak de mo a mə peenkwoo, de baa mo kəkoop nə kas, dangbe nə ret kə wu woo dak mənə mo agaak.

¹² Nə a mbii naashweep mbee satpwoo nkaa mbii de moo cìn mo a səsok.

¹³ Dang katdang jir mbii de nə agaak, a pee de bang di, be nə ndee a de gurum mo mak naa nə. Mbəde jir mbii de gurum mo mak naa nə, be nə a ndəən peebang.

¹⁴ Nə a kaadi mo kə ran ndəən bəət haal nNaan sə nənee,
<<Ngusaam, a mii, a yool a peemúut

Mbəkə Kristi wur
shin peebang de ngha>>

¹⁵ Wu tap kə shiimwaan fuu mo. Taji wu mwaan kaa mwen mo sə kas, dangbe wu mwaan kaa nen de kə seen mo sə.

¹⁶ Wu cìn dak koo a pee dedangyi, mbəde teer de yaksə nə mo gam kə mbii debish mo.

¹⁷ Mbəmənə, be taji wu dee a mwen mo kas, amma wu manshii kə mbii de Daa wur rəbet kə nwun cìn.

¹⁸ Taji wu shwaa am anab kə nə yuur wun kas, mbəde mənə mak jwaan wun, amma wu dee a degəgam shi Riin Debang.

¹⁹ Wu sat mee pwoo kə shak shi kook de mə kwoop mo, kə kook de mo a mə Riin. Wu cìn kook deret mo nNaan, kə pəlang ndəən pətuup fuu mo.

²⁰ Koo pəanyi be wu plang Naan puun mbə mbii mo jir ndəən səm nDaa fun Jesu Kristi.

Mat Mo Kə Mish Mo

²¹ Wu shin dedes ndər shak, mbəkə wu shin dedes di nKristi.

²² Mat mo, wu shin de dedes mmish fuu mo, kaadi wuu cìn nDaa sə.

²³ Mbəde mish wur a káa mat, kaadi Kristi wur a káa Ekəlisya sə, shii kə mənə a fwooshin fin kə wur shikáa fin a Ngubam war zak.

²⁴ Kaade Ekəlisya war ndər Kristi, nə aasə zak, wun mat mo, wu shin dedes mmish fuu mo ndəən mbii mo jir.

²⁵ Mish mo, wu wal mmat fuu mo, kaadi Kristi wur wal Ekəlisya nə sə, har wur shinkaa shin mbə war.

²⁶ Mbəkə wur le war dee di a dəbang shi vvang war kə am, kə pwoo Naan.

²⁷ Mbəkə wur dak Ekəlisya nə le de nshin, ndəən dedes, kə demen, baa ashak kə mee rap, kə mee pee taakat mbut mo kas. Mbəkə mo dee de a dəbang baa kə mee rap kas.

²⁸ Ni ret kə mish mo wal mmat fur mo kaa sut sə. Ngwe dewur wal mmat wur, be wur wal a nshin mənə.

²⁹ Baa mee gurum kə cam cii shin kas, dangbe wur tap shin mbiise nnə, kə wur tap kə nə rəret, kaadi Kristi wur cìn Ekəlisya sə

³⁰ Mbəde mun a beep mə foshik nwur.

³¹ A mbəmənə, be gurum wur nyit puun wur kə nən wur, kə wur balkaa de ashak kə mat wur, kə mo vəl mo dee di a deməndong.

³² Desə nə a mee mbii dedes desəsok. Mbii de wen kən sat nə, a nkaa Kristi kə Ekəlisya.

³³ Jir arang be wu yit koo weyi wur wal mmat wur, kaa kaashin sə, kə mat war shin dedes mmish war zak.

6

Jep Mo Kə Puun Mo

¹ Jep mo, wu kələng pwoo mpuun fuu mo ndəən Daa, mbəde mənə a mbii de ndəre.

² <<A shin dedes mpuun fwa kə nən fwaa mo,>> desə nə a Wàar denshee de mo kə ten le,

³ <<mbəkə a tong di ryang, kə mbəkə a kat teer mo di des ndəən nyil nə.>>

⁴ Puun mo, taji wu le kə pətuup jep fuu mo wat, kə nə le kə mo cìn tuup kas, amma wu kyeer mo, kə wu kar mo ndəən kám de mo a mə Daa Naan.

Kərem Mo Kə Nen De Dyel Mo

⁵ Kərem mo, wu kələngpwoo nen de moo dyel wun nsar fur mo. Kən sat a puun fuu de mo a mə yil desə nə. Wu kələngpwoo mo ndəən kər kə daar shi pətuup məndong, kaadi wuu cìn nKristi sə.

⁶ Taji wu cìn dak a yit gurum mo bejee, kə mo plang wun de kas, amma wu cìn dak kaa kərem mə Kristi sə. Wu cìn dyen nNaan ndəən pətuup fuu mo.

⁷ Wu cìn dak shi pətuup deret, mbəde wu cìn a nDaa Naan, baa a mmee gurum kas.

⁸ Taji wu mundər kas nə, dak deret de gurum kə cìn mo, be wur nwaa lap kwat nə pee Daa di, koo dewur a kərem, kə dewur a laalu.

⁹ Wun nen de wun kə kərem mo wu cìn mbii deret mmo zak. Taji wu wuk mo kas, mbəde wu man nə, Daa fu kə moo, wur a ndəən dengnaan, baa wur kə nshwatyit kas.

Leelek Naan Mo Jir

¹⁰ Peekyes nə, wu dar balbal ndəən Daa ndəən iiko mə dedes wur.

¹¹ Wu jwal leelek de Naan wur shin mo wun jir, mbəkə nwun mak dar di balbal nkaa Ngujwaan kə gwampee wur.

¹² Mbəde baa mu cìn lek nə a nkaa gurun mo, de moo nan kə toom kas, dangbe nə a nkaa se mishkoom, nen iiko de mo a mə Ngujwaan mo, nkaa se mishkoom kə nen peeknwoo de ndəən dengnaan mo.

¹³ Mbəmənə, be wu jwal leelek de Naan wur nshin nwun, mbəkə nwun dar di balbal ndəən teer debish mo. Mbəkə taji Ngujwaan wur se koorong nkaa wun kas.

¹⁴ Wu dar balbal shi dak suk, kə bwoot bwoon fuu mo shi zeen, kə cìn mbii de ndəre kaa kawung de nə tap tuur ngurun sə.

¹⁵ Wu jwal kwoopshii nshii fuu mo, mbə satpwoo deret, de nən jì kə tongryang.

¹⁶ Koo pərangyi, be wu mang gwat de nə a shinzeen ashak kə wun, mbə tap pas mə wus de gwar debish nə wur mpwas shinji nkaa wun.

¹⁷ Wu mang bam de Naan wur cìn nwun, kaa mbiikáa shool de nenlek moo lep mbəkə nə tap káa di mmo sə. Kə wu dyel pwoo Naan nə, kaa kwai de Riin Debang wur shin nwun sə.

¹⁸ Wu dangnaan (leshap kə Naan), mbə mbii desə mo shidaar-shidaar ndəən Riin. Wu tong shi gongpee, kəzak, wu gung ndəən mbii mo jir. Wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mbə nen Naan mo jir.

¹⁹ Wu dangnaan (leshap kə Naan) mbə ghan zak, mbəkə Naan wur cìn mbii de wen nsat mo di, kə mbəkə ghan sat mbii desəsok mə pwoo deret nə mo, de shibal baa a shi kəərmuut kas.

²⁰ A mbə pwoo deret nə, dang mo lep an mbəkə wen sat nə di. Be wen a shishoot shi tasek mə shool yaksə. Jir kə de an a shishoot, be wu cìn dangnaan (leshap kə Naan), mbəkə wur shinbal di nwen, kən satpwoo deret nə de shibal, kaadi nə ret kə wen cìn sə.

Tokshik Mə Kes Nə

²¹ Tikikus dyemnəən fun de mu wal wur, dewur a kərem Daa azeen-nzeen, wur nsat mbii mo nwun jir, nkaa an, kə nkaa dak de ghan nkaa cìn nə.

²² Wen kən ten nlep wur shindəm pee wun de, a mbəkə wur satpwoo di nwun nkaa mun, mbəkə nwun man tong fun de, kə nə bam pətuup fuu mo di zak.

²³ Naan puun, kə Daa fun Jesu Kristi shin tongryang, kə wal, kə shinzeen ndyemnəən fun mo jir.

²⁴ Deret Naan nə dee ashak kə nen de mo wal nDaa fun Jesu Kristi, shi wal de baa nii peekyes kas har ngaa-ngaa.

Lepran De Pool Ran Nen Filipi Mo

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool kə Timoti kərem Daa Jesu Kristi mo, shindəm pee nen Naan, de mo ndəən nyil nFilipi de mo balkaa fur mo ashak kə Kristi, jir kə nen denan-nan mə Ekəlisya mo, kə nenbam mo, kə Bishop mo, kə Dikon mo.

² Naan puun fun kə Daa fun Jesu Kristi, mo shin deret kə tongryang nwun.

Dangnaan mBə Nen Filipi Mo

³ Wen kən plang Naan koo a pərangyi, katdang wen yee wun,

⁴ ndəən dangnaan de kən cìn mbə wun jir shidaar-shidaar, be kən cìn nə a shi retnyit

⁵ mbəde wu fes wu balkaa fuu kə an ndəən pwoo deret nə, yool mpuus de gyet wu shee kələng nə jiwul cicinsə.

⁶ Wen man azeen-nzeen nee, Naan dewur yaa cìn dak deret desə ndəən wun, wur nsat a ncìn nə har parpuus de Kristi Jesu wur mbaaji.

⁷ Wen kən yee wun ndəən pətuup fen shidaar-shidaar, mbəmənə, be nə ret kə wen kat pan mənə nkaa wun. Mbəde wu balkaa fuu mo kə an ndəən deret de Naan wur cìn nwen. Kaadi yaksə, be wen ndəən lushoot, kə kaadi gyet wen katpee mbəkə wen kām di ngurum mo nee, pwoo deret nə azeen-nzeen.

⁸ Naan wur a langtəng fen, pan de ghan kə nə mbə wun nə a kaa wal de Jesu Kristi shikaa wur kə nə mbə mun sə.

⁹ Wen kən dangnaan, mbəkə nwal fuu nə naa nwurang de, kə mbəkə wu kat man kə seen di wun mman beet mbii mo de ndəre-ndəre.

¹⁰ Mbəkə nwun bələp mbii de nə rəret met di, kəzak, mbəkə wu dee de a dəbang, de baa wun kə mee rap kas parpuus Kristi wur mbaaji.

¹¹ Seen fuu mo gam kə mbii deret mo azeen-nzeen, de a Jesu Kristi wur mak shìn nə bejee, mbə le Naan a dedes kə kwoop wur.

¹² Dyemnaa mo, kən rəbet kə nwun man nee, jeel de mo kat wen, be nə le kə pwoo deret nə sekyeen.

¹³ har shiitoo de moo tap lu mishkoom nRom, kə pak gurum mo, mo man nə, wen a shishoot a mbə səm Jesu Kristi.

¹⁴ Pak dyemnəən fun mo des de mo ndəən Daa mo waa katbal ndəən pətuup fur mo, mbə satpwoo deret nə shi pətuup məndong, baa a shi kəərmuut kas, mbəde wen a shishoot a mbə səm Jesu.

¹⁵ Ii, azeen-nzeen, pak moo satpwoo deret nkaa Kristi a mbə zuur, kə bələp, dangbe pak moo sat a shi pətuup məndong.

¹⁶ Nen de moo satpwoo deret nkaa Kristi shi pətuup məndong sə, moo sat mənə a ndəən nwal, kəzak, mo man nə, wen a shishoot a mbəde an kə dar balbal bə tap pwoo deret nə.

¹⁷ Dangbe nen de moo satpwoo deret nkaa Kristi a mbə zuur sə, moo rəbet wat a pətuup fen, kə mo pan nə, wudun jì aa jeel nkaa wen ndəən lushoot nə.

¹⁸ Baa nə daampee nghan kas, katdang mo satpwoo deret nkaa Kristi, koo a mbə mbii dədangyi, be nə ret nwen nyit. Koo de moo sat a ndəən pan dəbish, koo de moo sat a ndəən pan deret, be ghan nsat a nkat retnyit dak, mbəde gurum moo kələng pwoo deret nkaa Kristi jir neyi.

¹⁹ Mbəde wen man nə, shi dangnaan fuu mbə ghan, kə bam de nə put pə Riin Jesu Kristi di, be mon nbwoot wen.

²⁰ A ɔyen fen kə canciin fen desə nə, baa wen cìn mee mbii de nə nji kə naashweep nkaa ghan kas. Dangbe rəbet fen, kə nghan satpwoo deret nə shibal baa shi kəarmuut kas mbəkə koo a ɔɔɔangyi, kə koo a pərangyi, be wen shin dedes de nKristi shibal kə foshik fen jir. Koo de wen de kə seen, kə koo di wen mmuut.

²¹ Pee wen di, be seen fen nə a Kristi, kə muut fen nə a ləbet zak.

²² Dang katdang wen sat a ntong ndəən nan desə ɔak, be ghan ncìn ɔak de nə mbam gurum mo. Yaksə baa nghan mman ar de ghan mbələp kas.

²³ Wen dee a kaa kamlang a naar kə am sə. Pan ɔəvəl desə nə mo dul ghan shindəm ndəən ar mo vəl. Wen kən rəbet kə ghan muut de yaksə, mbəkə ghan dəm ntong de ashak kə Kristi, mənə ret nwen met.

²⁴ Dang nə kəkoop nə zam, mbəkə nghan tong di kə seen ndəən fwoshik desə, mbə bam wun.

²⁵ Mbəde nghan man zeen nə aasə. Mbəmənə, be wen man nee, baa nghan mmuut yaksə kas, nghan ntong di, mbəkə wen bam wun de kə wu sekyeen de shi retnyit ndəən shinzeen fuu.

²⁶ Mbəkə katdang wen mbaaji pee wun di zak, be wu kat mbii de wun canpwoo di kaa an, mbə seen de wun kə nə ndəən Kristi Jesu, mbə tong de wen ntong ashak kə wun nə.

²⁷ Nə a təng kə nwun mwaan a ndəən mbii de pwoo deret Kristi nə sat nnə wu cìn mo. Mbəkə koo de nghan nji naa wun, koo de baa nghan nkatpee baaji naa wun kas, be nghan kələng nə, wuu ɔar a de balbal, kə pwoo fuu mo dee a ɔəməndong, kə pan fuu mo dee a ɔəməndong zak. Mbəkə wu cìn lek di ashak, mbə pwoo deret, de wuu shinzeen nə.

²⁸ Taji wu kəər shaarlek fuu mo kas, koo dāben. Desə nə nkām mmo nə, Naan wur kə ten bam wun, ɔangbe wur ntwe mo mbə shikbish fur mo. Mbəkə nwun man de zak nə, Naan shikaa wur, wur nshin korong nə nwun aasə.

²⁹ Naan wur shínpee nwun, baa a mbəkə wu shinzeen di nKristi bejee kas, ɔangbe a mbəkə wu shwaajeel de mbə wur zak.

³⁰ Yaksə nwun mak cìn lek nə ashak kə an. Lek desə nə a lek ɔəməndong kə de gyet wu naa an nkaa cìn nə, kə kaade wu kələng nə, an de a nkaa cìn lek mənə jiwul cicinsə.

2

Wu Sham Kə Kaa Koo Mə Kristi Sə

¹ Katdang seen fuu de mo ndəən Jesu Kristi mo dee a ɔəbal. Katdang wal wur nə jwan wun, katdang wuu shaar ashak kə Riin wur, katdang wuu naajeel shak kəcin ɔeret shak,

² be wu le kə retnyit fen nə gam, kə pan fuu mo dee a ɔəməndong kə wal fuu nə dee a ɔəməndong kə pətuup fuu mo dee a ɔəməndong ndəən mbii mo jir.

³ Taji wu cìn mee mbii mbə rəbetkaa kə ɔiyeepkaa kas, ɔangbe wu sham kə kaa fuu mo. Wu shin dedes nshak met nkāa fuu mo.

⁴ Taji memee fuu dee ntap a mbii de mo a məkāa fin bejee ɔak kas, ɔangbe wun ntap kə mbii mə nyee fuu mo zak.

⁵ Wu yit kə mase fuu mo dee a kaa mase Jesu Kristi wur kə nə.

⁶ Jesu ɔəwur a ɔəməndong kə Naan, ɔangbe baa wur

lekāa fin nciit-nciit kə Naan kas. Dang baa a mbii ɔəwur nyaa nə rip shibal kə wur dee di kaa Naan sə kas.

⁷ Dangbe Jesu wur sham kə kaa fin,

har wur leshin a káa kàrem sà.
 Mo lāa wur ndāen nan
 kaa koor gurum mo sà.
 8 Dangbe kaadi gyet wur de ndāen nan kaa gurum sà,
 be wur sham kà káa fin,
 dang wur shín shin
 mbə muut nkaa shiyeepyoom.
 9 Mbəməənə be Naan diyeep wur
 a dedes hakyeng,
 kə wur shìn sām wur a nJesu,
 de nə met koor sām mo jir.
 10 Mbəkə ndāen sām Jesu,
 be gurum mo jir
 ndāen dengnaan, kə ndāen nyil desə,
 kə ndər nyil desə,
 be mon nji kurum ntoom Jesu.
 11 Kəzak, koo a pwoo dedangyi,
 be nə nsat nə,
 Jesu Kristi wur a Daa,
 mbə ram Naan puun.

Wu Dee A Peebang

12 Mbəməənə, wun de wen wal nwun sà kaadi shidaar-shidaar be wuu naa ncìn mbii de də wen nsat nee, wu cìn mo, be an ashak kə wun sà. Be wu sat a sekyeen kə cìn mbii de gyet wen sat mo nwun dak. Jir kə de baa an kudi ashak kə wun kas, be wu shin dedes nNaan, kə wu kəər wur ndāen pətuup fuu mo zak. Wu cìn dak shibāl fuu mo, mbəkə bam fuu nə dee di a degəgam.
 13 Mbəde a Naan dewur kə cìn dak ndāen pətuup fuu mo shidaar-shidaar. A wur kə le kə nwun cìn mbii de mo ret wur nyit. Wur nshín bal nwun mbəkə nwun cìn mbii deret nə mo di.
 14 Wu cìn mbii mo jir, baa a shi pwoo ndoom-ndoom kə beetshik kas,
 15 mbəkə taji gurum mo naa bish fuu kas. Mbəkə nwun dee de a debang kaa jep Naan degəgam mo sà, de moo tong ndāen nyil debish sà, kə ndāen gurum de mo gam kə shikbish sà. Wu dee a pee bang mbut mmo ndāen nyil desə nə, kaa pee bang mə zar de mo adeng sà.
 16 Kaadi wuu satpwoo deret mə seen nə mo sà. Katdang wu cìn aasə, be ghan nkatpee mbə leshap shi wun parpuus mə Kristi. Mbədi parpuus mənə, be nə ndee agaak nee, daar kə dak de də ghan kən cìn nə, baa nə a buu kas.
 17 Koo de mon nfet ghan, kə mo doo toom fen kaa mbiizuum de shang sà mbə shinzeen fuu ndāen Naan, be nə ret nwen nyit, kə nə shang nwen ashak kə wun jir.
 18 Nə aasə zak, nə ret kə wun, wu cìn retnyit ashak kə an zak.

Timoti Kə Epafrodaitus

19 Katdang Daa Jesu Kristi wur rəbet, be wen kən lepan nə, an nlep Timoti shindəm pee wun de kəkəlak. Mbəkə katdang wur baaji, be wen kəlang pwoo de nkaa tong fuu, kə nə caa an di.
 20 Baa nghan kə mee ngwe kaa wur sà kas, dewur kə shìn shin azeen-nzeen mbə sekyeen fuu.
 21 Koor gurum nə mo dee a ncìn mbii de məkáa fur mo bejee dak, baa mo kak sekyeen mə pwoo Jesu Kristi kas.
 22 Wun shikáa fuu wuu man tong Timoti, mbəde an kə wur, mun a kaa puun kə dyem nwur sà, de muu cìn dak ashak mbə satpwoo deret nə.

²³ Mbəmənə kən lepan, mbəkə wen lep wur shindəm pee wun di kəlak-kəlak. kaɗang mman mbii de nə kat an di.

²⁴ Wen shinzeen ndəən Daa nee, Baa nə ntong des kas, be wur nle kə nghan shikáa fen wen dəm pee wun di.

²⁵ Wen kən pan nee, nə ret kə nghan lep Epafradaitus dyemnəən fun, wur a shaardak fen, dewur kə cìn lek nə ashak kə an, shindəm pee wun di. Gyet a wun lep wur jì pee an di, mbəkə wur bam an de ndəən dak mo.

²⁶ Gyet wur kə fes lepan mbəkə wur naa wun de jir, dangbe wur kə pətuup dewat mbəde baa gyet wur nkoom kas kaadi gyet wu kəlong sə.

²⁷ Azeen-nzeen baa gyet wur nkoom kas, mbə gyet wur kus kə muut, dangbe Naan wur naajeel wur. Baa Naan naa a jeel wur bejee kas, dangbe kə wen jir, mbəkə taji nkat pətuup dewat nkaa pətuup dewat kas.

²⁸ Mbəmənə, wen kən fes nlepan, mbəkə nghan lep wur shindəm pee wun di. Mbəkə nwun kat retnyit de mbə baa naa wur shi yit fuu mo, mbəkə pətuup mənə pan saam de zak.

²⁹ Mbəmənə, wul a wur ndəən səm nDaa shi retnyit hakyeng. Wu shin dedes nkaan nen mənə mo.

³⁰ Gyet dee di a lee kə wur muut mbə dak Kristi. Gyet wur shin seen wur, mbəkə wur bam an de, ndəən dak de baa wun shikáa fuu wu mak cìn nə kas.

3

Dyen Deret Nə Put A Pə Jesu Kristi Di

¹ Dyemnaa mo, mpee kyes nə, be wu cìn retnyit ndəən Daa. Baa nə daampee nwen mbə baa ran pwoo de gyet wen kən ten ran mo nwun kas, dangbe nə a mbəkə nə bam wun de, kə wun tong de ryang.

² Wu tap kə nen de moo cìn mbii debish, kaa as mo sə. Nen de mo sat nee, nə a təng kə gurum mo can-can.

³ A mun a de mo kə can mun, baa a mo kas. Mbəde muu seyil nNaan a ndəən Riin wur, kə muu cìn retnyit ndəən Jesu Kristi, mbəde seen fun mo a ndəən wur. Baa muu gāngkáa fun a nkaa mbii de gurum moo cìn, de mo a mə nan kas.

⁴ Katdang be de kən rəbet, be de an mmak gāngkáa fen, nkaa mbii de gurum moo cìn mə nan nə. Mbəmənə, katdang mee gurum kə pan nə, wur kə mbii gāngkáa ndəən nan nə, be an met ngwar mənə hakyeng ndəən mbii de mo a mə nan nə mo.

⁵ Kaadi gyet mo làa an, be abwoon de kən wul teer pwookun, be mo can ghan. Wen a ngu Yahudi, ndəən soon mə Benjamin. Wen a ngu Hiburu, làa nen Hiburu tyap. Katdang a ndəən ar mə tap Wàar mə nen Yahudi mo, be ghan kən tap Wàar nə a kaa nen Farisi mo sə.

⁶ Gyet kən shin jeel nendəm ndang Jesu mo. Nkwang mə tap Wàar nnen Yahudi mo, be kən tap Wàar nə mon ndəre-ndəre jir.

⁷ Dangbe ndəən mbii de gyet wen kən kat mo, kaa ləbet sə, be yaksə kən le mo dee a debuu mbə səm nKristi.

⁸ Ii, azeen-nzeen, kən le mbii desə mo dee a debuu, mbəde yaksə, wen kən man dedes mə wal Kristi Jesu Daa fen, de nə met mbii mo jir. Mbə səm wur, be ghan kən fwo mbii mənə mo jir. Yaksə, be kən nnaa moo dee a kaa pee de mo beer a zungtung sə, mbəde wen cii mo jir. kə nghan dee di a mə Kristi,

⁹ kə nghan tong de ndəən wur. Baa a mbə deret fen kas, de an mak kat nə mbə tap Wàar nə mo kas. Dang a mbə deret de mu kat nə mbə shinzeen de mun kə nə ndəən Kristi. A deret de nə put a pə Naan di, de nə dar a nkaa shinzeen.

¹⁰ A mbii de nkən fes nrəbet ndesə, kə nghan man Kristi di kə iiko nyool a peemúut nwur. Kə nghan shwaa pak jeel wur nə de zak, mbəkə nghan dee de kaa wur sə ndəən muut wur.

¹¹ Mbəkə koo de a me cìn yii, be wen kat yool a peemúut nə di zak.

Wu Sekyeen nDəən Kristi

¹² Baa kən ten kat mbii de kən leyit nkaa mo kas. Koo de baa kən dee a de ndəre-ndəre kas, dangbe kən gung mbəkə mbii mənə mo dee de a mənə, mbəde Kristi Jesu wur le kə wen dee a mə wur.

¹³ Dyemnaa mo, baa an kən lesen nə, kən ten nkat mbii desə nə mo kas, dangbe mbii məndong de kən cìn, wen kən mundər mbii de mo kə ten del. Yaksə, wen kən leyit fen ndəre-ndəre a nkaa mbii de mo a təleng fen bejee dak.

¹⁴ Wen kən gung mbə dəm wul a peekyes ndak fen, mbəkə nghan lap kwat de mə kaa adeng de ashak kə Jesu Kristi, ndəən petpee de Naan wur pet an nə di.

¹⁵ Wu yit kə pan desə, nə dee ndəən pətuup fun mo. Mun nen de mun kə seen, katdang mee mbii di, de baa wu manshii nə kas, be Naan wur nkámshii nə nwun.

¹⁶ Nə ret kə mun cìn mbii mo nciit-ciit de muu ten mu man ndəən Kristi.

¹⁷ Dyemnaa mo, wun jir wu mwaan ndəən shiimwaan fen, kəzak, wu naa nen de mwaan mo mo a deret ndəən ar nə, kaadi mun muu dee a mbiikám pee wun de sə.

¹⁸ Wen kən ten sat mbii desə mo nwun, yit des. Yaksə, be nghan baa sat a nə de nwun, jir shi yitmwa. Gurum mo dədes ndəən wun, de mo a shaarlek mə shiyeepmúut mə Kristi.

¹⁹ Peekyes mə nen desə nə mo, a muut mə aawus de baa nii peekyes kas, mbəde naan mmo nə a but mo. Baa mo kə mee naashweep kas. Moo diyeepkää fur mo. Mo fes le pətuup fur mo a nkaa mbii de mə nyil desə mo.

²⁰ Dang mun, be tul fun nə a ndəən dengnaan. A pee de muu naa Ngubam fun Daa Jesu Kristi dewur ntong adeng sham de.

²¹ Wur mbə ciir kə məse fun debish sə mo, mbəkə mo dee de kaa mə ram wur sə. Shi iiko wur desə, be wur njì kə mbii mo jir, kə mo dee de ntoom wur.

4

Mbii Mə Kám Mo

¹ Mbəmənə dyemnaa mo, de wen wal nwun. Wen fes nrəbet wun, de kən kat retnyit a shi wun, kə ghan kən cìn roop a shi wun zak. Wu dar balbal ndəən Daa.

² Wen kən satpwoo Yudiya, mo kə Sintiki nə. Nə ret kə mo tongryang kə shak, mbəde mo jir vəl mo a ndəən Kristi.

³ Wen dang pee waa dyemnəən fen, de muu cìn dak ashak, kussuk a bam mat desə mo. Mbədi mat desə nə moo cìn dak ashak kə an ndəən satpwoo deret nə, ashak kə Kelemen kə koor des de muu cìn dak ashak kə mo jir. Nen de səm mo a derəran ndəən bəət haal mə seen.

⁴ Wu cìn retnyit ndəən Daa shidaar-shidaar. Wen baa nsat a nə de nwun zak nə, wu cìn retnyit.

⁵ Wu yit kə gurum mo jir, mo naa gung fuu. Mbəde baaji Daa nə wul kus.

⁶ Taji wu yit kə mee mbii daampee nwun kas, dangbe ndəən mbii mo jir, be wu sat mbii, de wuu rəbet mon nNaan, ndəən dangnaan kə plang.

⁷ Tongriyang nNaan de nə met man mo jir, nə tap kə pətuup fuu mo kə pan fuu mo, ndəən Kristi Jesu.

⁸ Dyemnaa mo, peekyes nə, be jir mbii de nə azeen, de nə mak shin dedes, de nə a de ndəre, de nə a dəbang, jir a de nə a nwal, kə jir mbee de nə rit naa, jir katdang nii mee mbii deret met jir de, jir de nə mee mbii de nə ret plang de, be wu cìn pan nkaa mbii desə mo jir.

⁹ Wu cin dak kə mbii de gyet wuu ten wu kám mo, kə mbii de gyet wuu ten wu lap mo, kə mbii de gyet wuu ten wu naa mo, kə mbii de gyet wuu ten wu kələng mo pee an dī. Naan dewur shin tongryang mmun, wur ntong ashak kə wun.

Pool Pəlang Nen Dəm Dang Jesu Den Filipi Mo

¹⁰ Wen kat retnyit ndəən Daa hakyeng, mbəde gyet wuu doom mundər nwen, dangbe yaksə wuu pan ghan. Azeen-nzeen, gyet wuu pan an, dangbe baa gyet wu kat a pee mbə bam an kas.

¹¹ Baa nə, a mee mbii jee nwen kas, mbəde gyet wen kən ten kám ar mə gung ndəən jir mbii de ghan kə nə. Jir de nə des, kə jir de nə a lee, be wen kən tong a shi retnyit.

¹² Wen man mbii de an cin, katdang baa ghan kə mee mbii kas, kəzak, mman mbii de ghan ncìn katdang ghan kə mbii mo des. nDəən mbii mo jir, be ghan kən kám mbii desəsok desə, mbəkə nghan katpee dar de balbal, jir a ndəən ghəbəl kə an ndəən neen.

¹³ Wen mak cìn mbii mo jir, a ndəən bal de Kristi wur shìn nwen shidaar-shidaar.

¹⁴ Wen plang wun, mbəde də wu bam an ndəən jeel fen.

¹⁵ Wun nen Filipi mo, wu man shikáa fuu nə, gyet nshee mə pwoo deret nə, kaadi gyet an yool yit yil mMasidoniya, be baa mee Ekəlisya de nə shínkáa war ashak kə an mbə shin zuum mo, kə lap zuum mo kas, dang a wun bejee dak.

¹⁶ dang kaadi gyet nghan ndəən nyil nTasoloni, be wuu lep bam shindəm nwen nkaashak-nkaashak, baa a yit məndong kə vəl bejee kas.

¹⁷ Baa nə, a mbəde an kən tang a mee zuum pee wun dī kas, dangbe kən rəbet kə nwun wu kat ləbet de nkaa kwat fuu mo.

¹⁸ Wuu ten wu kwat ghan kəndəng, mbəde kən kat mbii de kən rəbet nə, dang nə des met mbii de də ghan kən rəbet nə. Mbəde nghan kən la zuum de wu lep shinji nwen nsar nEpafraaditus. Mbiizuum fuu desə nə mo, moo toos shang shang a kaa zuum de gurun moo shin nNaan sə. Mbiizuum de Naan lap de mo shang nyit nNaan hakyeng.

¹⁹ Kəzak Naan fen wur shin jir mbii de nə ret kə nwun kat dī nciit-nciit kə dedes mə long wur ndəən Jesu Kristi.

²⁰ Dedes nə dee a mə Naan puun fun mbə ngaa-ngaa, Nə aasə.

Tokshik De Mə Kyes Nə

²¹ Wu tok kə nen Naan de mo a mə Kristi Jesu jir. Dyemnaa de mo ashak kə an, moo tok kə wun.

²² Nen Naan mo jir moo tok kə wun. Met jir, a nen Naan de mon ntul mishkoom dedes Siza.

²³ Deret kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə riin fuu mo jir. Nee aasə.

Lepran De Pool Ran Nen Kolosi Mo

¹ Lepran desə nə put a nsar mənə Pool de Naan wu kə ten bələp nghan mbəkə nghan tong de a laalep nJesu Kristi, kə Timoti dyemnən fun ndəən Kristi.

² Dəm pee nen Naan de mo ndəən yil nKolosi, pee dyemnən fun mo de mo balkaa fur mo ashak kə Jesu Kristi. Deret kə Naan puun fun kə tongryang fin dee ashak kə wun jir.

Pəlang Kə Dangnaan

³ Muu chìn dangnaan nNaan mbe wun shidaar-shidaar. Kəzak, muu naa pəlang Naan de wu a puun kə Daa fun Jesu Kristi.

⁴ Mbəde mu kələng nə, shinzeen fuu ndəən Jesu Kristi nii sekveen, kəzak nnə, wuu wal nen kə Naan mo jir.

⁵ Mbəde wuu le pətuup nkaa mbii de Naan wu kə ten dak nə le ndəən dengnaan, Wu kələng pwoo nkaa mbii desə mo a ndəən pwoo deret de nə azeen de di wuu ten wu kələng nə.

⁶ Pwoo deret desə nə, nən nkaa mwan dām shipee-shipee ndəən yil desə. Nii shin ciir kə pətuup gurum mo, dangbe nii le kə mo chìn dak deret mo. Yaksə, gurum mo des, mo nkaa shinzeen dikə-dikə. Nə aasə, be nə kə dām wul mpee fuu, dangbe nə nkaa ciir kə pətuup fuu mo, mbəkə wun chìn dak deret mo de. Yaa mparpuus de di wu shee kələng nə, be yaksə wu manshii kə nə azeen-nzeen, kaadi Naan wur le deret nkaa wun sə.

⁷ Wu shee kələng pwoo deret desə, a mpwoo kə Abafaras, de muu wal nwur, dang wur a shaardak fun. Wur cìn dak kə Jesu Kristi shi pətuup məndong nnaar fuu a koppee fun.

⁸ A wur sat mmun pwoo nkaa nwal fuu ndəən Riin Debang.

⁹ Nə aasə, be yool mparpuus de di mu kələng pwoo mənə nkaa wun, be muu dangnaan(leshap kə Naan) (leshap kə Naan) mbə wun shidaar-shidaar. Muu dang pə Naan, mbəkə wur gam wun de seen mə man dyen fen, man de nə put a pee Riin wur jì di.

¹⁰ Man mənə le, kə mwaan fuu mo lapshak kə mə nen de mo dām ndang Jesu. Mwaan de nə tong dyen nJesu. Katdang wu mwaan a ndəən dyen Jesu, be məse fuu nən nle kə wu chìn dak deret mo, kə wu sat a nwurang ndəən man pwoo nkaa Naan dak.

¹¹ Muu dangnaan (leshap kə Naan) nə, Naan dewur bal met jir, wur nshínbal nwun, mbəkə wu dar de balbal ndəən mbii mo jir. Kəzak, koo de a me cìn yi, be nwun sat a ngung de dak, kə nwun kat retnyit di zak.

¹² Wu pəlang puun fun dewur adeng, wur dewur wang ar nə mmun, mbəkə mu sekop fen de ashak kə nen fin mo ndəən pee debang.

¹³ Wur put kə mun ndəən iiko mu peenkoo, dangbe wu waa mang mun del kə mun ndəən mulki kə Làa fin.

¹⁴ A Làa fin, wu ang mun, de nə kam nə a wur fwo shikbish fun mo mmun.

Jesu Kristi Kə Dak Fin

¹⁵ Baa mee gwar kə cam naa Naan kas, amma gurum mo kə naa Jesu de wu lapshak kə Naan. A wur kám tong kə Naan mmun agaak. Jesu wur a Làa Naan denshee, dewur met mbii de Naan wur le mo jir.

¹⁶ A ndəən Jesu, be Naan wur le mbii de mo ndəən yil nə jir. Mbii de mo ndəən dengnaan kə de mo ndəən yil desə. Mbii de gurum moo mak naa mo,

kə mbii de baa gurum moo mak naa mo kas. A ndəən dedes wur, be Naan wur le mbii de mo kə iiko ndəən dengnaan. Mbii denan mo kə dedyeen mo nciit-nciit kə bal fur mo. A ndəən Jesu, be Naan wur le mbii mo jir, kə mbii mo jir, a Jesu wu kə mo nsar, be mo a mu wur jir zak.

¹⁷ Pəgyet de yam-yam, be Jesu wur de, akudang Naan wur le mbii mo ndəən yil nə. Naan bəl mbii mo jir ashak a ndəən Jesu.

¹⁸ nDəən nen Naan mo, be Jesu a kaa mo. Koor gurum nə mo a foshik wur. A Jesu a kaa mə nen dām ndang Naan mo. A wur a denshee, zak, a wur shee yool a peemúut. Mpee mbii desə mo, be a wur a denshee ndəən mbii mo jir.

¹⁹ Nə ret nNaan nyit, be wur le kə dyen fen nə gam, kə nə tong ndəən Jesu.

²⁰ Nə ret Naan nyit zak, mbəkə wur waaji kə mbii mo jir pə shin di ndəən Jesu. A ndəən toom de Laa kə Naan wur beer nkaa shiyeepyoom, dangbe Naan wur rəbet waa baaji kə mbii mo jir, pə shin di. Mbii de mo ndəən yil desə, kə de mo ndəən dengnaan.

²¹ Di mmee nnaar, be wuu tong a jong-jong kə Naan, kə di wun a shaarlek Naan, mbə mbii debish, de di wuu cìn mo, kə pan fuu debish mo.

²² Amma yaksə, mbə muut Laa Naan, de mo laa wur ndəən nan, be Naan le kə wu dee a shaar fin mo, mbəkə pətuup fuu mo dee di a debang, kə mbəkə wur jì kə wun de ntoom Naan, dewur a debang.

²³ A mbii de Jesu cìn nwun mmənə, katdang wu sekyeen kə shinzeen ndəən pwoo deret nə. Kəzak, katdang wu dar balbal ndəən mbii desə mo. Wu sat a nlepətuup, nkaa mbii de wu kələng pwoo nkaa mo ndəən pwoo deret nə. A pwoo nkaa pwoo deret, de moo ten sat nə nkòo a weyi, ndəən yil desə. Wen Pool, dak fen nə a mbəkə nghan sat de ngurum mo, pwoo nkaa pwoo deret desə nə.

Dak De Naan Shin mPool

²⁴ Kaade wen nkaa shwaajeel mbə sām fuu, be nghan kə retnyit mputuup. Kaade gyet Daa Jesu shwaajeel sə, be wen zak, kən shwaajeel ndəən nan mbə sām kə nen fin mo de mo a fwooshin fin. Wen shwaajeel nə a mbəkə wen sət nkyes koor dak wur nə di.

²⁵ A Naan wur bələp nghan, mbəkə nghan dee di a kərem mə nen kə Jesu mo, be wu le dak desə nə nsar fen mbə sām fuu. Dak de wu le nsar fen nə, a mbəkə nghan satpwoo fen deret de ngurum mo kədəng.

²⁶ Pwoo de wen kən sat ngurum mo, be gyet yam, be nə a de səsok. Mbəmənə be baa gyet gurum mo manshii nə kas, amma yaksə Naan woo mmun agaak nen fin mo.

²⁷ Nə ret nNaan nyit, be wu le, kə nen fin mo manpwoo dejurum desə, de nə a mbii aapwoo zam. Nii koop nə hakyeng, mbə gurum mo jir, koo a ndəən yil dedangyi. Pwoo dewur woo nə mmun, a nə, Jesu Kristi wur tong ndəən wun. Mbəmənə, be wu lepətuup, mbə parpuus de wun ntong ashak kə wur ndəən ram fen.

²⁸ A mbəmənə be muu satpwoo ngurum mo jir nkaa Jesu Kristi. Muu satpwoo nkòo a weyi, kə wur tap, kəzak, muu kām seen ngurum mo nkaa mbii desə nə mo, a mbəkə koo a weyi, be wur dee de kə seen ndəən Kristi.

²⁹ A mbəmənə, be wen kən cìn dak shibal de Jesu wu shin nghan, dang wen kən gung mbəkə nghan kyes dak desə nə di.

2

¹ Dyen nghan, kə wun man dak de nghan kən gung mbe cìn nə mbə sām fuu, kə mbe nen de mo ndəən yil Lodisiya, kə jir nen de baa mo kə cam naa an kas.

² Wen nkaa cìn ðak ðesə nə, a mbəkə mo katbal de mputuup fur mo, mbəkə mo wal de nshak, mbəkə mo ðee de a ðeməndong. Dyeen nghan kə mo man jurum kə man nkaa Jesu hakyeng nə kyeet, mbəkə mo manshii kə mbii ðesə mo de jir. ðesə nə nji kə ðeret nkaa mo hakyeng. Mbii ðejurum nə, a Kristi shikáa fen.

³ Mo sok long mə seen kə man mo jir, a ndəən Jesu.

⁴ Wen kən sat mbii ðesə mo nwun, a mbəkə taji mee gurum ngwom wun shi liispwoo de nə shangkələng kas.

⁵ Koo ðang de baa wen ashak kə wun ndəən nan kas, be nghan de ashak kə wun ndəən riin. Nə shang nghan zam, kaade wen nnə kələng nə, wuu cìn mbii mo a nciit-nciit ndəən ar ðeret, kəzak, wuu ðar balbal ndəən shinzeen fuu de nə ndəən Kristi.

Seen De Gam nDəən Kristi

⁶ Kaade, wu mang Jesu Kristi kaa Daa fuu sə, be nə ret kə wu mwaan-mwaan de nə ret kə nen de mo balkaa fur mo ashak kə Jesu, moo cìn. Wu tong ndəən wur.

⁷ Wu sham seen fu mo nder-nder ndəən nwur, wu dyik seen fu mo kaa wur, kə wun ðeng kə bal ndəən shinzeen nwur, kaade mə kám nwun sə. Kəzak, wu pələng wu shidaar-shidaar mbə mbii mo jir.

⁸ Wu tap, taji mee gurum ngwom wun shiman mə yil ðesə, mbəkə wu taa wu mer de a ar ðeret nə kas. Kyaan kə man de nə put a ndəən wàar mə gurum mo, kə ndəən riin ðebish mə yil ðesə, baa nii put a pee Kristi ði kas.

⁹ A ndəən Jesu, be muu naa gam kə dyeen Naan, kə tong ndəən nan nə zak.

¹⁰ Mo shin seen nwun, a mbədi wuu balkaa ashak kə Jesu. A wur a káa kə mulki kə mbal mo jir.

¹¹ A ndəən wur, be mo can wun, baa a can de moo cìn shi sar ndəən nan kas, ðangbe a can de Jesu Kristi wur cìn nwun de nə put kə wun ndəən shikbish.

¹² Kaade gyet mo cìn baptisma nwun, mbe mo wum wun ashak kə Kristi, ðangbe mo waa yool kə wun ashak kə wur a peemúut.

¹³ Gyet yam be wun a ðemumuut mbe shikbish fuu mo, kə baa gyet wun a nen Naan mo kas de baa moo mee waar kas. Dangbe Naan shin seen nwun ashak kə Kristi, kəzak, Naan kə fwo shikbish fun mo jir.

¹⁴ Gyet yam be mun a ðemumurep mo nder wàar mə Naan, mbədi baa gyet muu cìn mbii de wàar kə Naan nə sat kas. Dangbe yaksə, Naan wur mang shikbish mənə mo baa kənə aku nkaa káa fun mo, kə wu fwo de mmun jir zak. Mbəde gyet mo pwas Jesu Kristi nkaa shiyeepyoom, a mbe shikbish fun ðesə nə mo.

¹⁵ Kaade gyet Jesu Kristi muut nkaa shiyeepyoom, be wur se koorong nkaa riin ðebish mo kə iiko mo, wur kám ngurum mo a agaak nə, wur bal met mmo jir.

¹⁶ Mbəmənə, be taji wu yit kə mee gurum lewàar nwun nkaa mbii de wuu se, kə shwaa kas, koo nkaa puus ðebang mo, koo nkaa mbii de wuu cìn mo, mbe tar ðepwoo, koo nkaa puus Nookdi.

¹⁷ Mbii ðesə mo ðee a mə riin, de gyet moo kám ngurum mo mbii de mo pə ji akyeen. Mbii de gyet moo ðee a mə riin ðesə nə, moo gam, a Kristi shikáa fin.

¹⁸ Mbəmənə, taji wu yit kə nen de mo lesut a kaa nendenan mo sə, mo tokdyeel ðebish nwun kas. Nen de mo sat nə, Naan kə woo mbii mo nwudun zuum. Mo sat nə, wu sham kə káa fuu mo mə ðung, kəzak, nnə wu seyil nenlep Naan mo. Nen mənə, moo roop, koo de baa mo a mee mbii kas. Pan fur mo a mə yil ðesə.

¹⁹ Baa moo ræbet balkaa fur ashak kə Kristi de wu a kaa mə nen mwaan ndang Naan nə mo kas. De a wur shínbal mmo, dang a wur shin mbiise mmo zak. Jir nen de moo balkaa fur mo ashak kə Jesu, be wur kə shínbal mmo, mbəkə mo jì de ashak zak. Kə mbəkə, mo wurang de a ndəən mbii de mo a mə Kristi, kaadi Naan wur ræbet sə. Beep mə fwoshik fun moo kaat shishak, mbəde mo kə peeəbal mo, kə paar mo. Nə a kaadi Kristi wu bəl nen mwaan ndang wur mo, de mo a shin fin sə.

²⁰ Kaade wu murap ashak kə Kristi, be baa riin de mə yil desə mon nkat bal nkaa wun kas. Dangbe a me le dang wuu sekyeen kə mwaan kaa kor gurun de mə yil desə mo yi? A me le dangbe wu cínkaa fuu nder kə wàar de gurun sat nee, wu cìn yi

²¹ Kaade moo sat nwun nə, taji wu tung mbii desə shi sar kas. Taji wu se mbii desə kas, kəzak, taji wu tung mbii desə shi sar kas.

²² Kyaan kə wàar desə mo, mo a kám mə gurun. De katdang mo gung cìn dak kə mo, be mo dee a debuu.

²³ Wàar kaa desə mo sə, mo kə lapshak kaa mo aa mee koop mə seen sə. Mbēdi wàar nə mo letəng ngurum mo, kə mo seyil de ndəən ar deret, kə mo sham kə kaa fur mo, mə dung zak, kə moo shínjeel de nsut fur mo, dangbe azeen-nzeen, baa moo mee koop nə kas, mbəde baa moo mee bal de mon mbam gurun, mbəkə wu tap de nə coor mə nan nə kas.

3

Seen Depwoo nDəən Kristi

¹ Mbəde mo kə yool kə wun ndəən seen ashak kə Kristi, mpeemənə, be wu le pətuup fuu mo nkaa mbii de mo ndəən dengnaan, a peedi Kristi wur tong de, nsarse kə Naan.

² Wu lepan fuu mo a nkaa mbii de mo adəng. Taji wu lepan fuu mo nkaa mbii de mo ndəən yil desə kas.

³ Mbēdi wuu murep, dang be seen fuu depwoo nə mo a səsok pee Kristi de ndəən Naan.

⁴ Katdang Kristi dewur a seen fuu, wur jì put, be wuwun zak, wun mput ashak kə wur ndəən dehai fin.

Seen Desəar Kə Depwoo

⁵ Wu twe mbii de mo a mə yil desə, de moo cìn dak ndəən seen fuu mo jir. Mbii kaa cìn ngaa mo sə, kə mwaan debish mo, kə coor mbii mə nan mo, kə ræbet mbii debish mo kə tələk, de nə a see nyil mee naan deci.

⁶ A mbə mbii debish kaa desə mo sə, be Naan wur woo tuup fin nkaa nenyil de mo cii kələng doo fin.

⁷ Gyet wun, shikaa fuu, wuu cìn mbii desə mo, har gyet wuu mwaan a ndəən mo.

⁸ Dangbe yaksə, kaadi wun kə seen depwoo sə, be nə ret kə wu shwat sar fuu mo aku, ndəən mbii debish desə nə mo jir. Mbii mo kaa langtuup, pan debish nkaa shak, pwoo debuu nkaa shak, kə jir pwoo de baa mo kə mee koop nə kas. Taji wu baa wu cìn mo de zak kas koo dāben.

⁹ Taji wu cìn dung nshak kas, mbəde wuu ten wu yit shiimwaan fuu de gyet yam nə mo dī.

¹⁰ Mbəmənə wu shee shiimwaan depwoo de Naan wu le ndəən pətuup fuu mo, de nə ndak shiimwaan fuu mo, kə wu dee de kaa wu sə, mbəkə wu man wu dīkə.

¹¹ Yaksə, baa mee shwatnyit de nnaar kə ngu Heleni kə ngu Yahudi kas, koo nnaar kə gwar de moo can wu kə gwar de nsuluk kas. Nnaar kə nenseen mo, kə nenyil de baa moo seen kas, nnaar kə mæzep mo, kə nenyil mo, nnaar

kə kərem mo, kə jeplu mo. Yaksə be gurum mo dee a nciit-nciit, ndəən Kristi, mbəde wu met mbii mo jir.

¹² Taji wu muunshik nə, Naan wal nwun zam, har wur bələp wun, mbəkə wu dee de a nenyil fin mo. Nə a təng kə shiimwaan fuu mo ret, kaa jep Naan mo sə. Wu naajeel mə shak. Wu cìn mbii deret nshak. Wu sham kə kaa fuu mo. Wu cìn mbii mo ndəən dyyen, kəzak, wu gung ndəən mbii mo jir.

¹³ Taji wu kəlak kə langtuup kə shak kas. Kat mee gurum cìn shikbish ngənəən, be gwar de mo cìn shikbish nə nwur, wu fwo de ngucìn shikbish nə. Daa Naan kə fwo shikbish fuu mo, mpeemənə, be nə ret kə wuwun, wu fwo di nshak zak.

¹⁴ Mbii de nii koop nə met jir, wu wal, mbəde nwal nə kə bəl gurum mo ashak ndəən tong de mbii mo a dekəgam jir.

¹⁵ Wu yit kə tongryang mə Kristi, nə se mishkoom ndəən pətuup fuu mo. A mpeemənə be Naan wu pərep wun, mbəkə wu tong ndəən tongryang mənə. Wu pəlang Naan shidaar-shidaar.

¹⁶ Wu yit kə pwoo kə Kristi nə tong ndəən wun hakyeng, kaadi wu cìn kām, kə bamshak ndəən seen de Naan wu cìn nwun sə. Wu kwoop Naan shi kook mo, kə kook de mo a mə Riin, de mo put ndəən pətuup fuu, de Riin kə Naan wu cìn wun. Kaade wuu koop Naan shi kook mo sə, be nə ret kə wu pəlang wu ndəən pətuup fuu mo.

¹⁷ nDəən mbii de wuu cìn mo jir, koo de a ndəən dak, be wu cìn mo jir a ndəən səm kə Daa fun Jesu. Wu pəlang Naan puun ndəən səm fin.

Ar De Nendəm Dang Jesu Mon nTong Di Ashak

¹⁸ Wun mat mo, wu shin dedes mish fuu mo, kaade nə ret kə nendəm dangnaan mo cìn sə.

¹⁹ Wun mish mo, wu nwal mmat fuu mo. Taji wu tong kə mo a shi lek kas.

²⁰ Wun jep mo, wu kələng pwoo puun fuu mo, mbəde mənə ret nNaan nyit zam.

²¹ Wun puun mo, taji wu le kə jep mo langtuup kas, mbəde kat wu le kə mo langtuup, be nə nroop kwak mmo.

²² Wun kərem mo, wu cìn mbii de nenlu fuu mo sat nnə wu cìn. Taji wu cìn mbii mo a mbəde moo naa wun kas, mbəkə wu kat deret de pee mo bejee kas, dangbe wu cìn mbii mo a shi pətuup deməndong, kə shin dedes nNaan.

²³ Koo dang de dak fuu nə a meyii, be wu cìn nə shi pətuup məndong, kaade wuu cìn a nNaan sə, baa a mbe gurum mo kas.

²⁴ A Daa Jesu Kristi wu a Daa fuu. Wun nlap kwat fuu mo a pə wu de. Kwat de wu nshin nwun nə, a sekop de wu dak nə le mbe nenyil fin mo ndəən dengnaan, mbəde dak de wuu cìn nə, be wuu seyil nDaa Jesu Kristi.

²⁵ Ngwar de wu cìn mbii debish, be Daa wu nkwat gwar mənə a shi mbii debish, nciit-nciit kə mbii debish de gwar mənə cìn. Baa mee shwatyit de kas koo dəben.

4

¹ Wun nen de wun kə kərem mo, wu fwang mo ndəən ar deret, ndəən zeen zak, mbəde wu man nə, wun de kə mee gwar dedes zak, ndəən dengnaan, dewur kə fwang wun.

Mbii De Nə Ret Kə Wu Cìn

² Wu dangnaan(leshap kə Naan) shidaar-shidaar. Wu tong shi gongpee, kəzak, wu pəlang Naan mbe mbii mo jir.

³ Wu dangnaan(leshap kə Naan) mbe mun zak, mbəkə Naan wang ar də mmun, kə mu satpwoo fin de ngurum mo. Kə mbəkə mu yakshii nə de ngurum mo mbii de jurum, de Naan wu woo mmun nkaa Jesu Kristi. A mbe pwoo deret nə, dangbe nghan a shishoot ndəən lushoot.

⁴ Wu dang pə Naan, mbəkə nghan satpwoo deret nə de ngurum mo agaak, kə mo manshii nə di, kaade nə ret kən ghan sat sə.

⁵ Wu mwaan shi seen, pə nenyil de baa mo a nendəm ndang Naan mo kas. Wu cìn dak kə koo a pee dedangyi de Naan shin wun!

⁶ Wu yit kə liispwoo fuu mo shang kələng ngurum mo, kaa mbii də mo tap le kəən dike sə, mbəkə wu man mbii de wun nlap de ngurum mo katdang mo tal mee mbii pə wun.

⁷ Tikikus satpwoo nwun, nkaa mbii də an kən cìn mo jir. Wur a dyemnəən fun de muu wal wur ndəən Kristi. Wur kə cìn dak kə nendəm ndang Naan mo, a shi pətuup məndong. Wen kə wu, mun a kərem kə Daa Jesu ndəən dak fin.

⁸ Wen kən lep wur dəm pee wun di, a mbəkə wur sat de nwun mbii de muu cìn mo jir, kəzak, mbəkə wu caa wun di.

⁹ Unisimus dəwur a nguyil fuu, wur ndəm ashak kə Tikikus. Mon nsat nwun mbii mo jir, nkaa an. Unisimus wu a dyemnəən fun, de muu wal nwur. Wur cìn dak kə nen dəm ndang Naan mo a shi pətuup məndong.

¹⁰ Aristaakus dəwur a shishoot ashak kə an, wur kə tok kə wun jir. Maak kən kə Barnabas, wur kə tok kə wun zak. Wen kən ten ran pwoo nwun nkaa wur zak. Katdang wur dəm pə wun de, be wu lap wu shi pətuup məndong rəret.

¹¹ Joshuwa de moo pet wur a Jastus, wur tok kə wun. Das dəkun sə mo, moo bəm nghan zam. A mo a nen Yahudi de moo cìn dak ashak kə nghan mpeesə. Muu sat ngurum mo nə, Naan wu a mishkoom.

¹² Abafaras dəwur a ndəən wun, wur tok kə wun. Abafaras wu a kərem kə Jesu Kristi. Wur dangnaan(leshap kə Naan) mbe wun shidaar-shidaar. Wur dang pə Naan, mbəkə wu dar de balbal, ndəən mbii de mo a mə Naan, mbəkə wu man mbii de moo ret de nNaan nyit. Kəzak, mbəkə wu kələng doo fin de, ndəən mbii mo jir.

¹³ Wen shikáa fen, nghan kən naa, kaade wur cìn dak balbal mbe səm fuu wun de wun ndəən Kolosi, kə be nen de mo ndəən Lodisiya kə Hirapolis.

¹⁴ Luka dəwur a nguyen, de muu wal nwur zam, kə Dimas moo tok kə wun.

¹⁵ Wu tok kə dyemnəən fun de mo ndəən Lodisiya, kə Nimfas, kə nendəm ndang Naan de mo ndəən tul nwur.

¹⁶ Abwoon de mo kə tang lepran desə nwun, be wu le kə mee gurum tang nə ndəən nendəm ndang Naan de mon nLodisiya zak. Wu tang lepran, de nendəm ndang Naan də mon nyil nLodisiya mon nlep shiin ji nwun zak.

¹⁷ Wu sat Arkipus nənee, <<Wur kyes dak de di Daa Jesu Kristi Shìn nwur, mbəkə wur cìn de sə.>>

¹⁸ A an Pool ran lepran desə nwun shi sar fen. Taji wu muunshik nə, an a shishoot ndəən lushoot kas. Deret Naan tong ashak kə wun jir. nə aasə.

Lepran Denshee Də Pool Ran Nenyil Tasolonə mo

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool kə Silas kə Timoti shin dām pə nendām ndang Naan de mo ndəən yil nTasoloni, de nə ndəən Naan puun kə Daa Jesu Kristi. Naan cin deret nwun kə tongryang zak.

Pool Plang Naan

² Koo pərangyi, be muu pəlang Naan mbe wun jir, kəzak, muu yee wun jir ndəən leshap kə Naan fun mo shidaar-shidaar.

³ Muu yee wun mbe Naan fun, dewur adeng, kaade wu kām cinzeen fuu nə ndəən mbii de wuu cìn mo. Kə kaade wal fuu nii le kə wu cìn dak shibal, kə kaade canciin fuu nkaa Jesu Kristi nə dar balbal sə.

⁴ Dyemnaa mo, mu man nee, Naan wur wal nwun, dang wur kə ten bələp wun, kə wu dee a nen fin mo zak.

⁵ Mbəde baa gyet mu satpwoo deret nə nwun a shi lepwoo fun bejee kas, amma a ndəən iiko mə Riin Debang. Kə mun mu cinzeen nee, mbii də mə sat nə azeen. Wu man tong fun, kaade gyet mun de ashak kə wun. Muu cìn mbii mo jir a mbe fuu.

⁶ Gyet wun, wuu yaa mwaan ndəən shiimwaan fun, kə ndəən shiimwaan kə Daa fun, koo de wuu shwaajeel, amma nə a mbəde wun kə lappwoo deret nə shi retnyit de Riin Debang shin nwun.

⁷ Nə aasə be, wu dee a mbii kām nkoor nenshínzeen nJesu Kristi de mo ndəən nyil mMasidoniya kə Akaya.

⁸ A mbə wun dangbe nenyil de mo kus, kə dejong mo, mo kələng pwoo Daa. Baa a mMasidoniya kə Akaya bejee kas, amma shinzeen fuu ndəən Naan nə dām wul koo pee defangyi. Mbəmənə, baa mun kə mee mbii mbə sat kas.

⁹ Gurum mo, koo a nnəyi, be moo sat a wun, kaade gyet wu lap mun shi pətuup məndong sə, kə kaade gyet wu yit kùm fuu mo, mbəkə wu seyil di nNaan dewur kə seen kə wur azeen,

¹⁰ kə wuu tong shi gongpee mbə waaji kə Lāa fin ndəən dengnaan, shii kə mənə a Lāa nwur Jesu Kristi de Naan wu yool kə wur a peemúut, kə wur bam mun ndəən tuup Naan de nən a ar jì zak.

2

Dak Pool Tasolonika

¹ Dyemnaa mo, wun wu man shikāa fuu nee, jì fun pee wun de baa nə a buu kas.

² Wu man kaade mun mu ten mu shwaajee kə fələp ndəən yil nFilipi, akudang muu jì pee wun de nTasolonə. Koo de gyet gurum mo des mmo cii mun, dangbe Naan fun wur shínbal mmun mputuup, mbəkə mə satpwoo wur deret nə de nwun.

³ Pwoo de mu sat nwun nə, baa nə a dung koo pan debish kas. Baa gyet mə sat nə, a mbəkə mə gwam mee gurum de kas.

⁴ Amma mbəde Naan wur kə ten bələp mun, kə wur kə ten le pwoo nwur nə ndəən sar wur. Muu cìn kə mə tong dyeen də a nNaan, dewur man pətuup fun mo jir. Baa muu cìn mbəkə mutong dyeen de a ngurum kas.

⁵ Wu man nə, baa muu kam jì kə mee pwoo ðeshang mmee gurum shi ləpwoo fun mo kas, mbəkə mə gwam wun, kə mə kat shooll de pee wun kas. Naan wu man nə aasə.

⁶ Baa muu cam tang a dedes pee gurum mo de kas, koo pə wun, koo pee nendeci mo. Koo di mun kə pee mbe cìn dak kə iiko fun kaa nenlep Kristi mo sə.

⁷ Dangbe jir kəsə, be gyet muu fwang wun, a kaade nəən kyee war fwang jep war mo sə.

⁸ Mbəde mə wal nwun zam, har gyet mu rəbet mbəkə mə shin seen fun mo mbe wun, baa a mbe pwoo deret Naan de gyet mə sat nwun bejee kas.

⁹ Dyemnaa mo, wu yee ndak de gyet mun mu cìn shibal pee wun di. Gyet mun mu cìn dak mpar kə puus, mbəkə taji mu lejeel nwun kas, nnaar de gyet mun nkaa satpwoo deret mə Naan nə nwun.

¹⁰ Wun a langtəng fun, kə Naan zak, Gyet shiimwaan fun mo mbə wun di, wun de wu shinzeen nə a ðebang, deret dang nii mee luk kas.

¹¹ Wu man nee, mu tap wun a kaade puun kə tap jep nwur mo sə.

¹² Muu caa wun, muu bam wun zak, kəzak, mun kə sat nə yit des nə, nə ret kə wun mwaan a mwaan de nə ret nNaan nyit. Naan dewur pərep wun, mbəkə wu ðel de ndəən mulki nwur, kə mə tong de ashak kə wur ndəən ram fin.

¹³ Mee mbii de nii le, kə mu pəlang Naan shidaar-shidaar zak, gyet mə shee satpwoo Naan nə nwun, be kaade wu kələng, be wu lap nə, baa a kaa pwoo gurum sə kas, amma wu lap nə a kaa pwoo Naan sə dang nə a pwoo nə azeen, de nə nkaa cìn dak ndəən pətuup fuu mo, wun nen de wu cinzeen.

¹⁴ Dyemnaa fun mo, wu mwaan ndəən shiimwaan nendəm ndang Naan de mo a mə Kristi Jesu, de mo ndəən yil nJudiya. Wu nshwaajeel nsar nenyil fuu mo, kaade gyet mu shwaajeel nsar nen Yahudi mo sə.

¹⁵ Gyet a nen Yahudi nə mo tu Daa Jesu, kə mo twe nensatpwoo Naan mo. Mo ceen mun zak. Baa mbii de mo cìn nə ret nNaan nyit kas koo lee. Kəzak, mo a shaarlek gurum mo jir.

¹⁶ Mbəde moo yaappee, mbəkə mo cii satpwoo deret nə de mmun, mbe nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, mbəkə taji mo kat seen de zak. A ndəən ar desi be, mo gam shi butbish fur de moo naa ncìn nə, amma yaksə tuup Naan nii taa nkaa mo jir.

Pool Rəbet Waa Dəm nYil nTasoloni

¹⁷ Dyemnaa mo, kaade gyet mu bəkshak kə wun, mbe rep pee lee, yaksə nə daampee mmun, koo de a yit fun mo bəkshak dak, be pətuup fun moo pan wun de shidaar-shidaar.

¹⁸ Dyeen mmun naa yit fuu mo zam. Muu fes mə rəbet dəm pee wun de zam. An Pool, kə lepan fen mbə dəm pee wun di met nyitvəl, amma nGujwaan ðar a ar nə.

¹⁹ A me a mbii canciin fun, kə retnyit fun, de nə kám nnə, muu se koorong nyit Daa fun Jesu, parpuus dewur mbaaji yii? Baa a wun kas aa?

²⁰ A wun a nen de wu le kə mu kat retyit kə nə nshang mmun parpuus de mun nnaa Jesu Kristi.

3

¹ Mbəmənə, kaade baa mu mak gung kə kas. Nə aasə, be rəbet fun nə, mun koor nə mo, mun ntong Afens mbusun,

² kə mə lep Timoti shindəm pee wun de. Timoti wur a dyemnəən fun ndəən dak Naan, mu satpwoo deret nkaa Jesu Kristi. Mu lep wur shindəm

pee wun di, mbəkə wur caa pətuup fuu mo de, kə wur kám də nwun, kə wu dar di balbal ndəən shinzeen fuu.

³ Mbəkə taji jeel de wun nkaa shwaa nə lee, kə memee fuu baa mbwoon kas. Wun wu man nnə, Naan wu kə ten lee nnə, mun nen fin mo mun nshwaa jeel.

⁴ Kaade gyet mun de ashak kə wun, be muu sat nwun nnə, nə a təng mun jir mun nshwaa jeel. Yaksə wun nkaa naa jeel nə, kaade gyet muu ten mu sat nwun sə.

⁵ Gyet wen man nnə, wun nkaa shwaa jeel, a nə le dangbe nghan lep Timoti dām pee wun, mbəkə ghan man de. Kyet wuu dar balbal ndəən shinzeen fuu nə wo? Baa di wen kudi kən mak gung kas mbəde kəarmuut doom yaa an. Wen yee nee, meebe ngujwaan wur kə cəər kə wun, mbəkə dak de gyet mu cìn nnaar fuu, be nə a dee buu.

⁶ Yaksə Timoti wur kə jì pee mun di. Wur satpwoo de nə ret mmun nyit, kaade wuu dar balbal ndəən shinzeen fuu ndəən Jesu Kristi, kə wal fuu nə bal zak. Wur sat mmun nee, wuu yee mun shidaar-shidaar shi retnyit, kə nnə dyyeen nwun nnaa mun kaade dyyeen mmu nnaa wun sə zak.

⁷ Dyemnaa mo, kaade mu kələng nee, shinzeen fuu nii sekyeen, be koo de mun nkaa shwaa jeel, kə mbii mo des moo daampee mmun, be desə nə, fes bam pətuup mmun zam. A shinzeen fuu nə bam pətuup fun mo.

⁸ Yaksə mun nkat gangkwak, katdang wu dar balbal ndəən Daa Jesu.

⁹ Mu pələng Naan dedes hakyeng mbe wun, kə mu kat retnyit a kyeen nwur mbe wun. Mu pələng wur mbe retnyit de mu kat ntoom Naan fun, mbe wun.

¹⁰ Muu naa ncìn dangnaan (leshap kə Naan) shidaar-shidaar, par kə puus, mbəkə, katdang mə katpee, be mun nji pee wun de, kə mə naa wun de shi yit fun. Kə mə bam wun de, ndəən mbii de moo luk wun ndəən shinzeen fuu nə.

¹¹ Muu dangnaan (leshap kə Naan) nee, Naan puun fun shikáa nwur, kə Daa fun Jesu Kristi wur nwang ar nə mmun, kə mu dām pee wun di.

¹² Daa wur le kə wu sekyeen kə wal kə koor gurum mo jir, kaade muu wal nwun sə.

¹³ Mbəkə wur gangkwak de nwun ndəən pətuup fuu mo, mbəkə shiimwaan fuu nə dee de a deret, kə debang nyit Naan dewur a puun fun jir, parde Daa fun Jesu Kristi wur nji ndəən yil desə ashak kə nen nwur debang mo jir.

4

Tong De Ni Ret nNaan nYit

¹ Dyemnaa mo peekyes nə, muu dang pə wun ndəən sām nDaa Jesu. Wu kám shi mun, caan kə mwaan de mun muu cìn, mbəkə nə gam dyyeen Naan de. Azeen, wuu ten wu yaa kyeet kə mwaan mənə, naa təng wun sekyeen ndəən mwaan mənə dikə dikə.

² Wu man kám de gyet mu cìn nwun ndəən bal Daa Jesu Kristi.

³ Naan wur rəbet kə wu dee a debang. Taji wu del ndəən shikbish de nə a mə ngaa kas.

⁴ Koo weyi ndəən wun, be nə ret kə wur man kaade wur yaa kaa fin di ndəən ar dəbang, de nə ret.

⁵ Baa a shi coor mə nan kas, kaade nenkum de baa mo man Naan kas, moo cìn sə.

⁶ Taji mee gwe cìn mbəde bish nkaa dyemnəən nwur kas, mbəde Daa wur cii nen de moo cìn kaan mbii mənə mo jir. Muu ten mu satpwoo nwun shibal nkaa nə.

⁷ Baa Naan wur pet mun a mbəkə mu dee di a ndəən shikbish kas, amma kə mə dee di a dəbang.

⁸ Mbəmənə kat mee gurum cii kám desə mo, be baa gwar mənə cii a gurum kas, amma wur cii a Naan, dewur shìn Riin nwur Debang nwun.

⁹ Baa nii mee kwoop nə kə nghan ran mee mbii nwun, nkaa wal ndyemnəən fuu mo kas, mbəde Daa Naan shikáa nwur, wur kə ten kám nwun kaade wun nwal nshak zak.

¹⁰ Azeen, wu wal nendəm ndang Jesu Kristi de mo ndəən Masidoniya jir, amma muu dang pə wun dyemnaa mo, mbəkə wu sekyeen de kə wal dīkə dīkə, mbe mo jir.

¹¹ Wu gung kə wu mwaan di shi məse mə pədok, wu tap kə mbii de wun pə cin mo, dang wu cin dak shi sar fuu mo, kaade gyet mu sat nwun sə.

¹² Katdang wu cìn mbii de mə sat nwun sə mo, be nen de baa mo shinzeen nDaa Jesu kas, mon nshin dedes nwun, kə baa wun ntaa wu kat mbut mme mbii kas.

Ji nDaa Jesu

¹³ Dyemnaa mo, mə rəbet kə wu man mee mbii hakyeng, nkaa nen di mo kə ten murəp mo, mbəkə taji pətuup fuu mo wat, kaa nen di baa mo shinzeen nyool a peemúut nə sə kas.

¹⁴ Mun mu shinzeen nee, Jesu kə muut, kə wur kə baa yool a peemúut. Mbəmənə, be mu man nee, katdang Jesu wur nji, be Naan wur nle kə nen de mo kə murəp ndəən Jesu, be mon nji ashak kə Jesu.

¹⁵ Pwoo de muu sat nwun sə, nə put a pee Daa de shikáa nwur. Katdang Daa Jesu wur nji ndəən yil desə, be mun nen de mə kudí mmeen, baa a mun ntaa təleng, nen de mo kə ten murəp mo kas.

¹⁶ Parpuus mənə, be Daa wur ndyeep doo shibal, kə ngulep Naan dedes, wur ntàa feer. Dangbe Daa Jesu wur nyool yit dengnaan kə wur sham de ndəən yil desə. Nen de mo kə ten murəp ndəən Kristi, a mon nshee yool a peemúut nə.

¹⁷ Mun nen də mu kudí mmeen ndəən yil desə, be Naan wur nlap mun kaa kə mun ndəən nluu, mbəkə mukaat dīkə Jesu nnaar kə dengnaan. Yool mmənə be mun ntong ashak kə Daa har ngaa-ngaa.

¹⁸ Mbəmənə, be wu caa pətuup nshak shi pwoo desə mo.

5

Wu Dak Suk Mbə Ji nDaa Jesu

¹ Dyemnaa mo, baa nii mee kwoop nə, kə mu ran mee mbii nwun nkaa parpuus kə peedí Daa Jesu wur nji kas.

² Wu ten wu man pwoo nkaa nə. Wun shikáa fuu, wuu ten wu man nee, parpuus mənə be Daa wur nji a kaa wat de kə jì mpar sə.

³ Nciit kə mənə, be gurum mon mbwet sut, dang mon nsat nənəe, << <<Koo meyii, be nə de ryang, kə mbii mo di rərə.>> Dangbe, ndi mman, mee jeel kə shwal ntaa nkaa mo, kaa shwal de mat moo kəleng nə, kaade mo pə làa-làa sə. Parmənə be baa mee gwar mbar kas koo məndong.

⁴ Amma wun dyemnaa fen mo, baa wun a ndəən peenkoo kas. Mbəmənə taji parpuus mənə dee nwun a mbii aapwoo, kaade jì kə wat aapwoo ngurum mo sə kas.

⁵ Wun jir, wun a nen de mo ndəən peebang, de wuu mwaan mpuus, baa wun a nen de ndəən peenkwoo mo kas, de muu tong ndəən peenkwoo sə kas.

⁶ Mbəmənə, taji wu saam kaade koor gurum moo cìn sə kas, amma mu yaasun, kə mə tong dī shi gongpee.

⁷ Gurum moo saam a mpar, kə gurum moo yuur a mpar,

⁸ amma mun, muu mwaan a mpuus. Mbəmənə be mə yaasun fun mo. Mu sat a nsekyeen ndəən shinzeen, kə wal ndəən Daa Jesu. Mbəde desə mo a kaa nlər shool, de shiitooon moo lep mbe gong tuur mmo, mbəkə taji mee mbii tung mo kas sə. Kəzak, wu yit kə mu sat a nleyit nkaa Daa Jesu də wur bam mun. Mbəde leyt desə nə dee a kaa mbiikaa shool de kə fwang kaa ngurum ndəən lek sə.

⁹ Mu man nə, Naan wu bələp mun, baa a mbəkə mə del de ndəən jeel kə tuup nwur kas, dangbe wur bələp mun a mbəkə mu kat bam de ndəən Daa Jesu Kristi.

¹⁰ Wur dewur muut, mbəkə katdang wur mbaaji, be koo de mu kudi mmeen ndəən yil nə, kə koo de muu ten mu murəp, be mun ntong ashak kə nwur.

¹¹ Mbəmənə wu gangkwak nshak, kə wu bamshak kaade wuu pə ncìn nə sə.

Kyes mPwoo Nə Mo

¹² Dyemnaa mo, mu dang pə wun kə wu shìn dedes nen de moo cìn dak pee wun dī. Muu sat a nen de moo fwang wun kə kam wun ndəən kəər nDaa.

¹³ Wu shìn dedes mmo hakyeng, kə wu wal mmo zak, mbə dak de moo cìn nə. Wu tongryang kə shak jir.

¹⁴ Dyemnaa mo, muu dang pə wun, mbəkə wu gwak nenseer mo, de sar fur mon nfii. Wuu gang pətuup nen de moo kəərmuut mo, kə wu bam nen de baa moo bal kas, kə wu gung kə shak jir zak.

¹⁵ Wu tap, mbəkə taji mee gwar kwat debish shi debish kas, amma wu gung kə wu cìn deret de nshak kə gurum mo jir, koo pərangyi.

¹⁶ Wu cìn retnyit koo pərangyi.

¹⁷ Wu dangnaan (leshap kə Naan) shidaar-shidaar.

¹⁸ nDəən mbii mo jir, be wu pəlang Naan, mbəde nii ret nNaan mbə wun nen de mo kə bal wun kə Jesu Kristi, kə wun cìn zak.

¹⁹ Taji wu cī cìn dak nRiin Naan de wu ndəən wun kas.

²⁰ Taji wu bākpwoo de mo put a pə Naan dī kas.

²¹ Wu kam mbii mo jir, mbəkə wu man dī nə azeen de. Wu yaa mbii de mo a deret.

²² Taji wu cìn mee mbii debish kas koo le.

²³ Wen cìn dangnaan (leshap kə Naan) nə, Naan shikaa fin, wur dewur cìn tongryang nwun, wu nle kə wu dee a dəbang ndəən mbii mo jir. nDəən riin fuu mo, kə seen fuu mo, kə suk fuu mo, mbəkə wu dak suk fuu mo de, mbe puus jì Daa Jesu Kristi, be baa wun nden kə mee yitluwaan (naasheep) kas.

²⁴ Naan dewur pərep wun agu cinzeen baa wur mmak bam wun kas.

²⁵ Dyemnaa mo, wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mbe mun.

²⁶ Wu tok kə nen cínzeen nə mo jir shi tokshik dəbang, wu yaa sar nshak ndəən wal de nə a mə Naan.

²⁷ nDəən səm kə Daa, be an kən satpwoo nwun shibal nee, nə a təng wu tang lepran desə nə nkom nen cínzeen nə mo jir.

²⁸ Deret Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun. Nə aasə.

Lepran Devəl De Pool Ran Nen Tasolonə mo

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool kə Silas, kə Timoti. Muu tok kə nendəm ndang Naan de mon nTasoloni, de mo a mə Naan puun fun kə Jesu Kristi.

² Naan puun fun kə Daa Jesu Kristi mo shín deret nwun kə tongryang zak.

Naan nTokdyeel nGurum Mo a Shi Jesu

³ Dyemnaa mo, nə a təng kə mu pəlang Naan mbe wun shidaar-shidaar. Nə ret kə mun, mu pəlang wun aasə zak, mbəde cinzeen fuu nə nkaa wurang hakyeng, kəzak, wal fuu mbə niyee fuu mo nii seet bubul dak.

⁴ A nə le dang mun shikaa fun muu canpwoo shi wun nendəm ndang Naan mo, mbə gung fuu, kə shinzeen fuu, kaade wuu dar di balbal jir kə de wuu gung kə shinjeel kə shwaajeel de wuu shwaa mo shini-shini.

⁵ Mbə mbii de wuu shwaajeel nə mo yaksə, parmee puus be mon nkat wun kə kwoop nə mbə mulki Naan. Desə mo dee a langtəng mbe kám nwun nee,

⁶ Naan a ngucandyeel den ndəre ndəre. Mbəmənə, wur nshinjeel nen de mo shínjeel nwun.

⁷ Wur nshin nookdi nwun kə mun jir ndəən jeel de muu shwaa mo yaksə. Mbii desə mon nden aasə parde Daa fun Jesu wur ntong ndəən dengnaan sham. Wur nkámkaa fin ashak kə nenlep nwur debal mo.

⁸ Wur nji shi wus de nii bəlempee, mbəkə wur kwat nen de mo cii Naan de, kə nen de mo ciipwoo deret nkaa Daa fun Jesu Kristi.

⁹ Kwat mo nən ndee a muut del dəm kə mo ngaa-ngaa. Baa mon mmak naa yit Naan koo dedes mə iiko nwur kas, koo le.

¹⁰ Katdang wur nji, parpuus dedes mənə, be nen nwur mo jir, mon nshin dedes nwur. Jir nen de mo shinzeen nwur, be mon nkwoop wur, kə wun zak wun ndee ndəən nen de mon nkwoop wur, mbəde wuu ten wu shinzeen mpwoo wur de mun kə sat nə nwun.

¹¹ Mbəmənə be muu dangnaan (Leshap kə Naan) mbe wun shidaar-shidaar, mbəkə Naan wur le kə wu dee dekoop nə, mbe zeen de Naan wur pərep wun mbəmənə. Naan wur le kə wu mak cìn koo a mbii deret dedangyi de wuu pan cìn nə mbe shinzeen fuu shibal nwur.

¹² A ndəən kaan kə ar desə, be gurum mon nle ram nsəm Daa Jesu ndəən wun, kə wun de ndəən wur zak, shi deret Daa Naan fun kə Daa Jesu Kristi.

2

Ngwe Debish

¹ Pwoo nkaa ji nDaa fun Jesu Kristi, kə kuur fun pee wur de. Dyemnaa mo, mu dang pə wun,

² taji pan fuu mo dee a decicəər koo nə daampee nwun kas. Mbəde pak gurum moo sat nee, puus Daa nii ten ji. Koo de gurum mo sat pwoo mənə a ndəən Riin, nnə puus nii ten del, koo a shi liispwoo nə, mo aasə. Koo kaade pak mo nkaa sat nə, nə di mu ran pwoo nwun, nkaa nə aasə ndəən pwoo de di mu ran nwun sə.

³ Taji wu le kə mee gurum ngwam wun kas, koo le. Baa puus nə kə waaji kas, atəng nnaar de gurum mon ncii tuwap kə mo cii Naan, nən nshee di akudang, kə gwar debish, dewur dee a deləloom, de mon nvwet wur ndəən wus, wu nji put agaak akudang zak.

⁴ Wun ncìn lek nkaa mbii de gurum mo kə seyil mmo jir; kə wur nlekáa fin a kaa Naan sə. A wur nsat nee, wudí met mmo jir; kəzak wur ndel ndəən Lu Naan dedes, kə wur ntong a peetong, dangbe wur leshin a Naan.

⁵ Baa wu pan kas aa? kaade gyet mun ashak kə wun sə, be wen kən ten nsat nwun nee, mbii desə mo jir mon nden aasə.

⁶ Yaksə be, a mee mbii kə yaa wur baa kənə. Wun shikáa fuu, wu man mbii mənə. Katpee nə wul, be gwar debish wur nji put agaak.

⁷ Jurum kə bal kə ngwar debish nə nkaa cìn dak yaksə ndəən yil desə nə. Dangbe mee ngwar kə yaa wu baa kə nə mbe reppee deben dak. Katdang mo mang ngwar de nii yaa wur baa kənə,

⁸ be ngwar debish nə wur nji put. Dangbe Daa Jesu wur ntu ngwar debish nə shi nook kə pwoo fin. Katdang Daa Jesu wur mbaaji ndəən dedes fin.

⁹ Katdang ngwar debish wur nji put, be wur nji a ndəən bal mə ngunjwaan. Wun ngwam gurum mo shi mbii aapwoo mo des dewur ncìn mo.

¹⁰ Wur ncìn dak kə koo mbii debish dedangyi, mbəkə wu ngwam nenyil de mon nloom de. Nen desə mo dee a deləloom mbəde di mo cii shinzeen, kə mo cii wal nzeen. Mbəmənə, be baa mo kat bam kas.

¹¹ Aasə be, Naan cəər kə pan fur mo, mbəkə mo shinzeen de a mbii də nə a dung bejee dak.

¹² Mbəmənə, be mon ndee a deləloom, mbəde mo cii shinzeen atəng mo kələng shang mə cìn shikbish dak.

Naan wur bələp wun

¹³ Dyemnaa fun mo, Daa wu wal nwun. Mbəmənə be nə ret kə mu pəlang Naan mbe wun. Naan wur ten bələp wun, pəgyet di nshee, mbəkə wur kat bam wur de ndəən bal Riin fin debang, dewur le wu dee a nen fin debang mo shi shinzeen ndəən mbii de nə azeen-nzeen.

¹⁴ Naan wu pərep wun, mbəkə wu tong de ashak kə Daa Jesu ndəən ram fin, mbe pwoo deret de mun kə sat nə nwun.

¹⁵ Mbəmənə dyemnaa mo, wu dar balbal, kə wu yaa mbii de gyet mu kám mo de, koo de gyet mə sat a shipwoo, kə koo de gyet mu sat a shi lepran de gyet mə ran mo nwun zak.

¹⁶ Daa fun Jesu Kristi shikáa nwur, kə Naan puun fun moo bam pətuup fuu mo.

¹⁷ Kə wur shínbal nwun, mbəkə wur cìn koo a dak dedangyi, kə pwoo deret de wuu sat zak.

3

Wu Dangnaan (Leshap kə Naan) mBə Mun

¹ Dyemnaa fun mo, pwoo de muu rəbet sat mə kyes nə a nee, muu dang pə wun, mbəkə wu dangnaan (leshap kə Naan) de mbə mun. Mbəkə pwoo Naan nə kaatpee mo de, kə mbəkə gurum mo lap nə di kəkoop, kaade gyet wun wu lap nə sə.

² Kəzak, wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mbe mun, mbəkə Naan wur bam mun de ndəən sar kə nen bish mo, de pətuup fur mo a de deet. Baa a gurum mo jir, mo shinzeen mpwoo nə kas.

³ Dangbe Daa wur kə dar nkaa zeen. Wur nshin bal nwun kə wur tap fwang wun aku nsar ngujwaan.

⁴ Mu shinzeen nDaa be wun, nə, wu cìn mbii de mu sat mo de, kə wuu sekyeen kə cìn mo zak.

⁵ Daa wur nle kə wu man wal Naan dedes mbe wun, kə gung kaade Daa Jesu gung sə zak.

Taji Wu Dee a Seer Mo Kas

⁶ Dyemnaa mo, ndæen sàm kə Daa Jesu Kristi, muu sat nwun shibal nee, taji wu balkaa kə dyemnæn fun de mo a seer mo kas. Shii kə mənə, a nen de baa moo mwaan nkaa kám de gyet mu kám nwun kas.

⁷ Wun shikáa fuu, wu man nee, nə ret kə wu mwaan ndæen shiimwaan fun, mbæde gyet mun ashak kə wun, be baa gyet muu tong kə sar fun mo nfii kas,

⁸ kə baa muu se mbiise nsar mee ngwar zuum kas, amma muu cìn ðak shibal kə sar fun mo mpar kə puus, mbəkə taji mu lejeel mmee ngwar ndæen wun kas.

⁹ Gyet mun kə iiko mbəkə mə sat nwun nnə wu shin mbiise mmun, dangbe baa gyet mu tal pə wun kas, mbedi gyet mu rəbet kám nwun ar de wun ncìn ðak shi sar fuu mo.

¹⁰ Kaade gyet mun de ashak kə wun, be muu naa nsatpwoo nwun shibal nə, katdang baa mee gurum cìn ðak kas, be taji wu shín mee mbii nwur se kas.

¹¹ Mu kəleng nee, pak mo ndæen wun, moo dee a seer mo. Nnə baa moo cìn mee ðak kas, amma nnə, moo dee mwaan buu, mbəkə mo lep pwoo de ndæen ðak kə gurum mo.

¹² nDæen sàm kə Daa Jesu Kristi, muu satpwoo shibal nee, nə ret kə nen mənə mo nook mwaan mənə, mbəkə mo cìn ðak, de mon nkat mbiise mukáa fur mo ði, mbə pwoo fur mo.

¹³ Dyemnaa mo, taji kwak fuu mo murəp mbə cìn ðak deret kas.

¹⁴ Katdang mee ngwar cii cìn mbii de mu sat ndæen pwoo desə, be wu naa gwar mənə rəret. Taji wu cìn mee mbii ashak kə wun kas, mbəkə naashweep yaa gwar mənə ði.

¹⁵ Dangbe taji wu naa wur a kaa shaarlek sə kas, dangbe wu fwang wur kaa dyemnæn sə.

Pwoo Mə Kyes Nə

¹⁶ Daa Jesu shikáa fin, de ryang kə put a pee wur ði, wur shìn tongryang nwun ndæen mbii mo jir. Daa Jesu tong ashak kə wun jir.

¹⁷ Desə a sar ran mənə Pool, de an kən le nə ndæen pwoo de moo put pee ghan ði. Wen kən ran aasə.

¹⁸ Deret kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun jir. Nə aasə.

Pwoo de Pool ran nTitus

¹ A ghan Pool kàrem nDaa Naan, kà laalep mǎ Daa Jesu Kristi, ran wasika desǎ nǎ. A Jesu wur bilip ghan, mbàkǎ nghan bǎm nen de Naan wur kǎ ten bilip mo, mbàkǎ shinzeen mo wurang de ndǎen Naan, kǎzak, mbàkǎ mo man zeen nǎ de jir nkaa ar kǎ Naan.

² Kǎ mo leytit fur mo de nkaa seen de nǎ azeen, de ngha-ngha. Naan de baa wur cìn dǔng kas, wur kǎ ten sat nǎ, wur shin seen mǎnǎ ngurum mo.

³ Nciit-nciit kǎgam pee nǎ, be wur nwoo seen desǎ nǎ agaak shi pwoo wur, dewur kǎ ten le nǎ nsar fen. A Naan dewur bǎm mun, a wur a ngwe dewur ten lep nghan, mbàkǎ ghan satpwoo wur de ngurum mo.

⁴ Wen nkaa ran wasika desǎ nghan Titus, làa fen de azeen-nzeen ndǎen shinzeen, de mun kǎ nǎ vǎl. Deret, kǎ ryang pee Naan puun nJesu Kristi Ngubam fun, mo tong ashak kǎ waa.

Dak de Titus Nkaa Cìn Nǎ Nyil nKrit

⁵ Mbii de nǎ le kǎ nghan yit waa nyil nKrit, a mbàkǎ gha sǎet a dak mbii mo de ndǎre-ndǎre, kǎ gha bilip nennan mo de mbee jir lu nNaan dedang ghi, de nǎ ndǎen nyil nKrit. Taji a mundǎr mbii de dǎ nsat nghan kas.

⁶ Jir we de a bilip kaa ngunan sǎ, be nǎ a tǎng kǎ gwar mǎnǎ kǎ mǎse deret, ngwe dewur kǎ mat a mǎndong bejee dak. Kǎ jep wur mo zak, nǎ a tǎng kǎ mo den a nen de mo shinzeen. Ngwe de mǎse wur nǎ mak le kǎ gurum mo naa nǎ, baa wur a ngucìn mbii debish kas, kǎzak, baa a ngukǎabǎl kas.

⁷ Jir a wii dewur a dedes ndǎen nendǎm ndang Naan mo, be wur naa a mbii de mo a mǎ Naan. Mbǎmǎnǎ, be mǎse wur nǎ a tǎng kǎ nǎ dee a deret. Baa wur ndee a nguroop, jir a ngwe de mbii kǎkǎlak làa wur mbut kas. Baa wur nshwaa am anab (filip) kǎ nǎ yuur wur de kas, baa wur a ngubwanbish kas. Baa wur a ngurǎbet mbii mbee kat lǎbet debuu kas.

⁸ Ni ret kǎ wur dee a ngula gurum mo ndǎen tulu wur. Nǎ a tǎng kǎ wur wal mbii deret mo. Nǎ ret kǎ wur dee a ngwe de mwaan wur nǎ a ndǎre-ndǎre, kǎ mǎse wur nǎ dee a de nǎ shang nNaan zak. Nguyaashin.

⁹ A ngwe dewur dǎr bǎlbǎl ndǎen shinzeen de mu kǎm nǎ, mbàkǎ wur mak kǎm de ngurum mo zak. Mbe kǎ mo katbǎl de ndǎen pǎtuup fur mo, kǎzak, mbàkǎ wur man mbii dewur nkǎm de nen de moo satpwoo debuu mo, kǎ wur kǎm de mmo, pee de mo taa del de.

¹⁰ Gurum mo dǎdes, de mo a nen tǎkook kǎ pee met jir, be a pak nen Yahudi de mo dee a nendǎm ndang Kristi. Mo sat nǎ, jir nen de mo dee a nendǎm ndang Daa Jesu, be tǎng mo can mo akudǎng, kaadi nen Yahudi moo cìn sǎ zak. Mo a nen satpwoo debuu moo, cìn dǔng de ngurum mo zak.

¹¹ A le kǎ mo dǎk tǎtǎk, mbǎde moo kǎm a mbii de baa nǎ ret kǎ mo kǎm kas, mbàkǎ mo kat lǎbet debuu de ndǎen cìn mbii debish. Mo nkaa dǎm ntul mo des ndǎen ar debish.

¹² Mee gurum wur de mbut nen Krit nǎ mo, dewur leshin a kaa ngusatpwoo Naan sǎ, wur sat nǎ, <<Nen Krit mo a nendǔng mo, a kaa luwayil mo sǎ, nenrǎbet mbii mo, kǎ seer zak.>>

¹³ Pwoo desǎ nǎ azeen.

¹⁴ Taji mo lekom mbee kǎlǎng pwoo debuu mǎ nen Yahudi mo, kǎ Wǎar gurum mo, de mo cii zeen zak kas.

¹⁵ Katdǎng pǎtuup gurum mo a debang, be mbii mo jir, mon ndee a debang pee nen mǎnǎ mo de zak. Dang nen de pǎtuup mo a debish kǎ de baa mo kǎ

shinzeen kas, be baa mee mbii de nā a debang pee mo de kas, mbæde pan mo a debish, baa mo man mbii deret kas.

¹⁶ Mo lekāa fur mo, a kaa nen de mo man Naan sə, dangbe mbii de moo cìn nā, nā kām ngurum mo nānee, baa mo man Naan kas jir dāben. Mo a nencii gurum mo, nencii kələngpee mo, baa mo mak cìn mee mbii de nā ret kas jir dāben.

2

Kām de Nā Azeen

¹ Dang waa, a kām ngurum mo mbii de mo a ndāen kām de nā azeen-nzeen.

² A kām nen dekukun mo nānee, << nā ret kə mo dee a nen de mo ya sut, kə mo le pətuup fur mo dar a pee məndong. Taji mo dee ntan kas, dangbe mo dee a nen de mo dar balbal ndāen shinzeen nā. Nen de mo wal ngurum mo, kə nengung ndāen mbii mo zak.

³ A sat mmat denan mo nānee, << nā ret kə mo kə mwaan kaa nen de mo man Naan sə. Taji mo satpwoo debish nkaa gurum mo kas. Taji mo dee a kərem mə shwaa mwes kas. Nā ret kə mo kām mbii deret ngurum mo.

⁴ Mbe kə mo kām de mmat dedyeen mo, kə mo wal de mmish fur mo, kə jep fur mo zak.

⁵ Nen yaasut mo, mbəkə mo dee de a debang ndāen pətuup fur mo, mbəkə mo naa tulu fur mo de rəret, kə mo dee de a deret, kə mo lekāa fur mo ndər mish fur mo. Mbe kə taji mee gurum katpee satpwoo debish nkaa pwoo Naan kas.

⁶ A sat jepzəlang mo nānee, << nā ret kə mo yaasut.

⁷ nDāen mbii mo jir, be nā ret kə mo dee a nen de moo məse deret mo. A kām ngurum mo. A kām ngurum mo mbii de nā ndāen pətuup fwa de nā azeen-nzeen, kə taji a dee ntan kas.

⁸ A cìn dak shi pwoo deret mo, mbəkə taji mee gurum katpee, mbee sat mee mbii nkaa pwoo de aa sat nā mo kas, mbəkə nen de mo cii nā, be naashweep ya mo de, mbæde baa mo naa mee mbii debish, mbəkə mo satpwoo de nkaa mun kas.

⁹ A sat kərem mo nānee, << mo sham kə kāa fur mo ndər nen de mo sərep mo, kə mo cìn mbii deret nen de moo mo zak. Taji kərem mo lapwoo nen de mo sərep mo shibal kas.

¹⁰ Taji mo cìn wat kas, dangbe nā ret kə jir a pəranghe, be mo dee a nenzeen mo, mbəkə mbii de moo cìn jir, be nā le kə gurum mo satpwoo deret de nkaa kām de nā nkaa Naan Ngubam fun.

¹¹ Naan wur kām deret wur mmun, mbəkə gurum mo jir mo kat bam de.

¹² Deret Naan nā kām mmun ar de mun nnook cìn mbii debish mo de nyit Naan, kə coor mə yil desə. Dang nā ret kə mun yaasun kə mun mwaan de ndəre-ndəre zak, mbəkə ndāen mbii de muu cìn mo jir, be nā ret de nNaan nyit.

¹³ Kaadi mun nkaa naa puus deret pardi mbii de muu leyit nkaa mo nā ngam, nciit kə mənə, be mun nnaa dedes nNaan fun. Dedes met jir mə Ngubam fun Jesu Kristi zak.

¹⁴ Mbə mun be wur shin seen wur mbəkə, wur can mun de ndāen mbii debish mo jir, kə mbəkə wur le mun dee de a nen de pətuup fun mo a debang. Kə mun dee de a nen wur mo, nen de mo coor cìn mbii deret mo jir.

¹⁵ Mbii desə mo, a mbii de waa nkām ngurum mo. A cìn dak kə ram de Naan kə shin ngha, mbəkə nghan caa gurum mo de, kə nghan gwak mo de zak. Taji a yit kə mee gurum bák gha kas.

3

Tong kə Nendəm nDang Jesu Mo

¹ A lepan nen fwa mo nānee, << nā ret kə mo sham kə káa fur mo ndər mishkoom mo, kə nen de mo kə ram jir. Nā ret kə mo kələng mo, kəzak mo tong shi đak sut, mbee cìn jir đak đedang de nā a đeret.

² Baa nā ret kə mo satpwoo đebish nkaa mee gurum kas. Taji mo cìn jər kas, dangbe mo sham kə káa fur mo ndər gurum mo jir.

³ Gyet mun shikáa fun, be mun a mwen mo, nenbaashik mo, nen cìn mbii de nəkan mo. Gyet mun a kərem mo, mbee shang mə nan desə. Pan fun mo jir a đebish shidaar-shidaar, kə coor mbii gurum mo shi yit đebish. Gurum mo cii mun, be mun zak, muu cii mo.

⁴ Dang kaadi Naan, dewur a Ngubam fun, wur kám đeret wur kə nwalshak wur mmun,

⁵ be wur bam mun. Bam desə, baa nā a mbee mee mbii đeret de muu cìn shikáa fun kas, dangbe a mbee naajeel wur, dangbe wur bam mun shi Riin Đebang. Wur wang pətuup fun mo, kə mo dee a đebang, kəzak, wur shin seen depoo mmun.

⁶ Wur doo Riin wur nkaa mun ndəən Jesu Kristi Ngubam fun.

⁷ Mbe kə shi đeret wur, be mu dee de a nenderet mo, kə mun kat seen de ngha-ngha, de muu leyit nkaa nā.

⁸ Pwoo desə nā azeen. Wen kən rəbet kə nghan sat mbii desə mo nen fwa mo shidaar-shidaar, mbəkə nen de mo shinzeen nNaan, be mo lepan fur mo mbee cìn mbii de ndəre mo shidaar-shidaar. Mbii desə mo a đeret, kəzak, mo kəkoop nā mbee gurum mo.

⁹ A nok sat mee pwoo debuu taji a watpee buu, kə nwun dee ntang səm puun fuu de mo kə murep mo kas. Kaji wu jər kə shak kas, jir wu dee mbeetshik nkaa Wàar mə Mosis mo kas. Mbii kaa mənə mo sə, baa mo kə mee koop nā kas, jir dāben.

¹⁰ Katdang mee gwar dewur cii kám fwa nā, be a gwak wur yit məndong, jir yit vəl, katdang baa gwar nā kələng gha kas, be a yit wur de.

¹¹ A man nānee, << gurum kaa mənə sə, be pan wur mo jir a đebish, a ngushikbish, wur shikáa wur, kə ten man nā; dýin a đebish.

Pwoo De Mu Kyes Nə Mo

¹² Katdang wen lep a Artimas, a dang a Tikikus shidəm pee gha de, be a gung, kə nghan jì a kat nghan de ndəən Nikapolis, mbəde nghan ntong de, mbe kyes tar kut.

¹³ A gung kə nghan bam Zinas de, dewur a nguman wàar mo, kə Apolos ndəən đak sut mbee mwaan mmo, mbəkə taji mo kat mee mbii jee kas.

¹⁴ Nā ret kə nen fun sə mo shin sut mbee cìn đak đeret mbee bam nen de mo ndəən jeel mo. Kaji mo tong buu shi sar de nfii kas.

Le Đeret

¹⁵ Nen de mo ashak kə an jir, moo tok kə gha. A tok kə nen de mo wal mmun ndəən shinzeen nNaan jir. Naan wur le đeret nkaa wun.

Pwoo de Jemis ran

¹ Lepran desə nə put a nsar Jemis kərem mə Naan kə Daa Jesu Kristi, tokshik mpee nenyil kə Naan, de mo a titiit shipee shipee ndəən yil dese.

Shinzeen kə dyeen

² Dyemnaa mo, wu chìn retnyit, katdang wu del ndəən jwaan mo shini-shini.

³ Mbedi wu man nə, katdang mo kam shinzeen fuu ni, be nən nle kə gung fuu nə dee a debal.

⁴ Wu yit kə gung fuu nə sat a nwurang dak, mbəkə wun dee de a diigəgam ndəən mbii mo jir.

⁵ Katdang mee gwar ndəən wun de baa wu kə dyeen kas, be wu yit kə gwar mənə dang pə Naan, mbəkə Naan shin dyeen de nwur. Naan wur zum zam, wu naa nchin mbii ngurum mo jir, baa wur chakpwo mbe shin mbii ngurum mo kas. Naan wu nshin dyeen mun jir de mo dang pə wu.

⁶ Katdang mee gwar dang mee mbii pee Naan de, be nə a təng gwar nə shinzeen nə, Naan wu ncin mbii nə nwur. Taji gwar mənə pan kyetwa ndəən pətuup fər kas. Mbedi gwar dewur pan kyetwa ndəən pətuup fər, be wu dee a kaa am de kut kə cut nə dəm kə ni, koo a pee dedangyi sə.

⁷ Mbəmənə, be taji gwar mənə lepan nnə, wudin nkat mee mbii pə Daa de kas.

⁸ Gwar mənə a ngupan mo vəl-vəl, kə baa wur dar a pee məndong kas, koo daben.

Pwoo nkaa long kə jeel

⁹ Nguso ndang Jesu Kristi, de baa wu kə long kas, be wu chìn retnyit, mbedi Naan kə ten shin dəədes nwur.

¹⁰ Nguso ndang Jesu Kristi, de wu kə long, be nə ret kə wu chìn retnyit zak, mbedi Naan kə le kə wu sham kə kaa fər. Mbedi gwar mənə man nə, jir kə long wu ni, be wur ndel dəm kəlak-kəlak, a kaa pel mə dēm de nii kəlak kə fii sə.

¹¹ Puus nə kaa yaapee nkaa pel mo, be nə le kə mo fii. Pel nə mo dong, be men fun nə kyes mmənə vit. Ni aasə zak, be ngulong wur muut kaadi wu nkaa tang long nə dikə.

Jwaan de moo jì

¹² Ngwar de wu gung jwaan mo, be wu nkat deret. Mbedi katdang wu se koorong nkaa jwaan nə mo jir, be Naan nshin seen nwur, de nən ndee a koppee kə kwat ni, kaadi Naan wu kə ten sat nə, wudin nshin ngurum mo jir, de mo nwal nwudi.

¹³ Katdang jwaan kat mee gurum, be taji gwar mənə sat nə, a Naan jwaan wudi kas. Baa mee mbii de nən mmak jwaan Naan, mbəkə wu chìn mbii debish de kas. Naan shikaa fər, baa wu cham jwaan mee gurum, mbəkə gwar mənə chìn mbii debish de kas.

¹⁴ A shoor debish de nə ndəən pətuup gurum, a nii jwaan gurum, mbəkə wu chìn mbii debish mo de.

¹⁵ Kyoor debish desə ni, a nii le kə gurum chìn mbii debish mo. Katdang mbii debish nə wurang, be peekyes nə a muut.

¹⁶ Dyemnaa fen mo, taji wu le kə mee gurum ngwom wun de kas.

¹⁷ Mbii deret mo, kə de azeen mo jir, moo tong a pee Naan jì. Mbii desə mo jir, a zuum de moo pwat a pee Naan de, de wu lepuus, kə zar mo, kə tar

ndəən ɗengnaan. Naan wu shikáa fər, baa wur cham sheedi kas, kə nə le kə mə dee de nkòo kas.

¹⁸ A mbut pan mə káa fər, ɗang wu naa nə ret wun nyit, ndəən pwoo wu de nə azeen, be wu shin seen mmun, mbəkə mun dee de a jep ɗenshee mo ndəən mbii de wu kə ten le mo ndəən yil dese.

Kələng mbii kə chìn ni

¹⁹ Dyemnaa mo, de wen nwal nwun. Ni ret kə wu man mbii desə mo, koo a weye, be wu lekom mbe kəlingpee kəlak-kəlak, ɗang be nə ret kə koo a weye, be taji wu lappwoo kəlak-kəlak kas. Taji mee mbii kəlak láa nwun mbut kas.

²⁰ Ngwar de wu kəlak kə langtuup, be baa gwar mənə mak chìn mbii de mo ret nNaan nyit kas.

²¹ Mbəmənə nghan kən sat nwun nə, wu baa kə mbii debish mo jir ndəən tong fuu mo. Wu fwo mo sí. Wu chii mbii debish mo jir, wu sham kə káa fuu mo ntoom Naan. Wu kələng pwoo de Naan wu kə ten kəp ndəən pətuup fuu mo, mbedi a ndəən bal kə pwoo wu, ɗangbe wu mbam seen fuu mo.

²² Dangbe nə a təng kən wu chìn mbii de pwoo Naan nə sat nnə wu chìn ni, baa nə, wu kələng a shi kom bejee ɗak kas. Nen de mo kələng pwoo Naan, ɗangbe baa mo chìn mbii de pwoo nə sat nnə mo chìn kas, be nen mənə moo ngwom a sut fur bejee.

²³ Katɗang gurum kə kələng a pwoo nə bejee, ɗangbe baa gwar nə chìn mbii de pwoo nə sat kas, be nə dee a kaa gwar de wu naa shin fər ndəən mbii naayit sə.

²⁴ De abwoon de wu kə ten naa shin ndəən mbii naayit ni, be kaadi wu chiir kəbwoon mbii naayit ni, be wu chiir muunshik nyit fər de wu kə naa ni.

²⁵ Dangbe gwar de wu tap bələp wàar kə Naan, ɗangbe wu chìn mbii de wàar nə mo sat, baa wu kəkələng bejee kas, de nən nle kə wu muunshik mbii nə mo kas, ɗang be wu tap chìn mbii de wàar nə sat, be Naan wu nle ɗeret nkaa gwar mənə hakyeng. Mbedi wàar kə Naan mo a ɗin ndəre-ndəre, mo bál mbe chínpee mmun, mbəkə mu dee de a mukáa fun.

²⁶ Katɗang mee gurum leshin a kaa nguso ndang Naan sə, ɗangbe baa gwar mənə tap kə liis fər kas, be gwar mənə ngwom a káa fər bejee. Mwaan wur de nə a mə nendəm ndang Naan mo, nə dee a buu.

²⁷ Nyit kə Naan de wu a puun fun jir, be mwaan de mənə a mə nen mwaan ndang Naan de nə azeen-nzeen, be a gwar ɗewur tap kə lukáa mo, kə matkaa mo, de mo nkaa shwaajeel, kəzak, gwar mənə tap kə káa fər, mbəkə taji mbii debish mə yil desə mo ngwom wu, kə mo le kə wu cìn shikbish kas.

Naan wur nwal mun nchiit-nchiit jir

2

¹ Dyemnaa fen mo, kaadi wun a nyemcínzeen ndəən Daa fun Jesu Kristi sə, de wu a ɗəədes met jir, be taji wu bakyit ngurum mo kas.

² Katɗang mee gwar jì ɗel ndəən kuur fuu kə kawan mə zinariya nkaa nəkongsar fər, kə nlər ɗeret mo, ɗang kat mee ngujeel jì ɗel ndəən kuur fuu, kə goklee.

³ Katɗang wu tap wu kaat gwar de wu loplee ɗeret sí, kə wu sat nwur nə, a jì a tong a peetong ɗeret sə, ɗang be wu sat ngujeel nə nənnee, waa ɗar sə, koo wu sat nwur nə, a tong nyil mpesi nder shii fen.

⁴ Katɗang wuu cìn mbii kaa mənə sə, be wu cìn a shikbish. Wuu baakyit ngurum mo nnaar fuu, be wu dee a nentokɗyeel mo, shi pan debish mo.

⁵ Dyemnaa mo, de wen nwal nwun, wu lekom, Naan wur bələp a nenjeel mo ndəən yil dese, mbəkə mo shinzeen de nDaa Jesu Kristi, kə mbəkə mo kat mulki/dəhai de gyet Naan wu kə ten sat nnə, wudɪn ncin nenyil de mo nwal nwudi mo.

⁶ Dangbe wun, wu bakseen nenjeel nə mo. A nenlong moo seen a wun, dangbe mo dul wun dəm kə nə nludiyee.

⁷ Kə, a nenlong nə moo satpwoo debish nkaa sim deret, de Naan wur le kə mo pet wun dishik, kaa nen fər mo sə zak.

⁸ Katdang wu fes wu gam wàar, de nə put a pee Naan de azeen-nzeen, de mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Naan nənnee: <<<<A nwal ngəang fwaa kaa sak fwaa sə.>> <<Be wu cìn a mbii deret hakyeng.

⁹ Dangbe katdang wuu shin dəədes ngurum mo, a shi baakyit, be mon nkat wun a debish, mbedi wu tep wàar Naan.

¹⁰ Koo dang de gurum gam wàar Naan nə mo jir, dang be wu taa kat ndəən memee məndong bejee đak, be wu kə dee a điiəpal ntom Naan mbut kor wàar nə mo jir.

¹¹ Ngwar de wu sat nə: <<<<Taji wu chìn ngaa kas, <<kə <taji wu tukáa kas.>>>>

Dangbe katdang mee gwar tukáa, be gwar mənə kə tep wàar Naan nə mmənə, koo de baa wu chìn ngaa kas, be nə dee nə, gwar mənə taa pal ndəən mbii de Naan kə ten sat nnə taji wu cìn kas.

¹² Mbəmənə, be nghan kən sat nwun nə, ndəən mbii mo jir, de wuu sat, kə de wuu cìn, be taji wu muunshik nə, a Naan wun ntokɖyeel mmun shi wàar fər, de nə chínpee mmun, kə mə dee de a mukáa fun mo.

¹³ Katdang mee gurum chii naajeel niyee mo, be Naan wu nchii naajeel ngwar mənə, parɖi Naan wu ntokɖyeel ngwar mənə zak. Dangbe naajeel kə Naan nə se koorong nkaa diyeel.

Shinzeen de baa nə kə đak kas

¹⁴ Dyemnaa mo, katdang mee gurum sat nənnee, wudi shinzeen nNaan, dang be, baa wur chìn đak de Naan sat nnə mə chìn mo kas, be baa shinzeen mənə kə mee kwoop nə kas. Chinarang dangbe shinzeen mənən mbam wu ye?

¹⁵ Katdang be, mee dyemnəən demish koo de mat, baa mo kə leelop, koo mbiise kas.

¹⁶ Dangbe wu sat nwur nə, <<A seet ryang, Naan le kə a kat mbiise kə leelep mo zak.>> Dangbe baa wu shin leelep, koo mbiise nwur kas, be kwoop mənə a meye?

¹⁷ Ni aasə zak, kə shinzeen de baa nə ashak kə đak kas, be nə a diimumuut.

¹⁸ Dangbe mee gurum mmak sat nənnee, <<Mee gwar kə shinzeen, kə memee kə chìn đak deret mo,>> Wen nlap gwar mənə a nənnee, <<A kám shinzeen kə mee gurum nghan, de baa nə ashak kə đak kas de! Be wen nkám shinzeen fen nghan, shi đak fen mo.>>

¹⁹ Waa shinzeen nə, Naan de azeen, wu a məndong, kaadi a sat aasə, be nə ret. Dangbe koo a riin debish mo, be mo shinzeen nə, Naan wu a məndong, dangbe kəərmuut kə yaa mo, kə moo daar zak.

²⁰ Waa mwen, baa a man nə, katdang gurum shinzeen nNaan, dangbe baa gwar mənə kə chìn đak deret kas, be shinzeen fər nə dee a buu mmənə kas aa?

²¹ A yee puun fun Abraham, gyet a me le dangbe Naan naa Abraham kaa gwar de deret sə ye? A mbe de gyet wu mang làa fər Aizik, mbəkə wu shin mbiizuum de nNaan, kaadi gyet Naan kə ten sat nnə wu chìn sə.

²² Ni agaak nə, gyet ndəən tong Abraham, be shinzeen, kə chìn mbii deret mo, moo set a ndangshak. Mbii de gyet wu chìn ni, nə gam shinzeen nwur.

²³ Ni gam mbii de gyet mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Naan sə nənnee: <<<<Abraham wu shinzeen nNaan, mpeemənə be <<Abraham wu dee a gwar de deret nyit <<Naan.>>

dang gyet gurum moo pet wu a shaar Naan.

²⁴ Yaksi be gha naa agaak nənnee, a ndəən dak deret de gurum kə cìn, dangbe gurum kə mak dee a deret nyit Naan, baa a shinzeen nNaan bejee dak kas.

²⁵ Ni aasə zak Rahab, mat ngaa sə, gyet waa lap nyemcoghol mo, kəzak, gyet waa tap bwet mo a mee ar diidik. Baa gyet a mbe dak deret dese, dangbe waa dee a deret nyit kə Naan kas aa?

²⁶ Ni aasə zak, kat baa riin kuđi ndəən gurum kas, be gwar mənə dee a kúm nə. Aasə, shinzeen ndin nchìn dak deret mo, be nə a diimumuut zak.

Gurum tap kə liis fər

3

¹ Dyemnaa mo, taji gurum mo des mo dee a nenkám mo kas. Wu man nənnee, dyeel de Naan wu ntok nə mmun nenkám mo, ntoon met mə kor gurum mo.

² Mun jir muu del dikə. Katdang baa mee gwar de wu del dikə ndəən leeshaap kas, be gwar mənə a dín deret, wu mak yaashin ndəən mbii mo jir.

³ Wu pan shool bəring de muu lep nə mbəring mo mpwo. Katdang mə rəbet kə mo chìn mbii de muu rəbet, mə mak dul teng shool bəring ni, mə dəm kə nə mpee de muu rəbet kə bəring nə dəm de.

⁴ Wu naa jirgi am mo, koo de mo des zam, be kut dəədes mak mang mo dəm kə ni, dang be jir kəsə, be ngutung nə wur shin ciir kə nə a shi rep mee lāa sitiyaari dəm nkwang dewur rəbet dəm de.

⁵ Ni aasə zak, liis nə a rep memee ndəən beep de nə ndəən fwoshik fun mo, (nə kə bal ndəən seen kə gurum) nii canjagham dəədes nkaa mbii mo. Wu man nə, a rep wus diidiben kə caan ləhət dəədes.

⁶ Liis fun nə a kaa wus sə. Mbii debish moo tong a de, mbii debish desə nə mo, mo mak mwaan dəm koo a pee dedangyi ndəən beep fun mo, dangbe nə wat gurum. Liis nə mak lewus lap, de nən ncaan seen kə gurum hakyeng. Yaa nkaadi gurum de a lāa, dangbe parmuut fər, har dəm nluwus de Naan kə dak nə mbe nenshikbish mo.

⁷ Gurum kə mak yaa koo a luwayil dedang ye, kə nə jì dee kaa longlu sə, har koo a nyer mo, kə luwa de moo mwaan shii but mo, kə luwa de mo ndəən am mo. Luwa mo jir, be gurum kə ten le mo dee nder fər.

⁸ Dangbe baa mee gurum kə cham fwang liis kas. Ni a mee mbii debish de pader chíi yaa nyil nə. Ni gam kə yen de nə a mə muut.

⁹ Muu chìn dak kə liis, mbəkə mun kwoop Naan de wu a Daa, kə puun fun, kəzak muu waa mu chiir mu satpwoo debuu nkaa gurum mo kaa mun sə a shii liis. Gurum de Naan wu le mo kaa shin fər sə.

¹⁰ Pwoo mə kwoop, kə pwoo mə fəleep, moo pwat a ndəən pwoo deməndong. Dyemnaa mo, mbii kaa desə sə, baa nə ret kas.

¹¹ Baa am diideet kə diishang mon mmak put a mbut tubut deməndong kas.

¹² Dyemnaa mo, baa tingkeen ncham lāa paat kas, kəzak, baa nən mmak chìn kə mo kat am deret ndəən tuun deməndong ashak kə am debish kas.

Seen de Naan shin mmun

¹³ A wii a gwar de wu ka seen, ka wur man mbii mo ndaen wun ye? Be na ret ka wu kam na agaak shi mwaan far deret, ka shi dak far deret mo, de wu cin mo ndaen seen, ka sham ka kaa far zak.

¹⁴ Dangbe katdang patuup fuu mo gam aa zuur diideet, ka ribetkaa, be baa na ret ka wu canjagham, ka wu chin dung nkaa zeen na kas.

¹⁵ Kiyeet ka seen de nii cin mbii deso mo, be baa na tong a pee Naan sham de kas, dang be na a ma yil⁴⁴ desi. Baa Riin Naan de ndaen na kas, dang be na put a pa ngujwaan ji de.

¹⁶ Koo a pee dedang ye, de zuur, ka rabetkaa mo de, be bwanbish, ka watpee, ka mbii debish mo jir moo tong a mpee mani.

¹⁷ Dangbe gwar de wu ka seen de na tong a pee Naan sham de, denshee ni, be gwar na a din deret, ka nii ji ka tongryang, nii le ka gurum mo chin mbii ndaen dyen deret, baa nii le gurum mo dee a nyemciishik mo kas. Nii le gwar mana dee a ngutap ka nyee mo, ka shidaar-shidaar be wur naa nchin dak deret mo, nyee mo. Patuup ka gwar mani, baa nan cham chiir kas, kazak, baa wur chin dung ngurum mo kas.

¹⁸ Diiret, a na a mbii de nen de moo kop cirem ma tongryang ndaen patuup ka gurum mo, mon ndip ni.

Wu lekaa fuu mo nsar Naan

4

¹ A me moo ji ka lek, ka jae nwun ye? Wuu lek ka shak, a mbedi choor debish mo nkaa lek ndaen patuup fuu mo.

² Wuu choor mbii mo, dang be baa wuu kat kas, mpeemana, be wuu tukaa. Wuu chin zuur ka mbii mo, dang be baa wu kat kas, mpeemana be wuu jae ka shak. Wuu lek ka shak zak. Baa wu kat mbii deso mo kas, a mbedi baa wu dang mo pee Naan de kas.

³ Mmee naar be wuu dang pee Naan de, dang be baa wu kat kas, a mbedi wuu dang mo a ndaen ar debish. Wuu dang mo a mbaka wu tu de ndaen ar de nkan, de mo a ma shoor ka nan fuu mo.

⁴ Wun a kaa mat de moo chin ngaa sa. Wu man na, katdang gurum ka rabet dee a shaar ma yil dese, be gwar mana ka rabet dee a shaarlek Naan. Mbamana, koo a weye, de wu rabet dee a shaar ma yil dese, be wu leshin dee a shaarlek Naan mmana.

⁵ Wu pan na, pwoo de mo ka ten ran na ndaen bat haal ka Naan, nan ndee a buu aa? De mo ran na: <<<<Riin de Naan wu le ndaen patuup fuu mo, <<na gam ka zuur hakyeng.>>

⁶ Dangbe deret de Naan wu shin mmun, na bal met choor debish de mo ndaen patuup fuu mo. Ni a kaadi mo ka ten ran ndaen bat haal Naan sa na: <<<<Naan wu chii nyemroop mo, <<dang be wu chin deret nenyil de mo sham ka kaa fur mo.>>

⁷ Mbamana, wen kan sat nwun na, wu sham ka kaa fuu mo ntoom Naan. Wu chii ngujwaan, be wun nsu yit wun de.

⁸ Wu ji kus ka Naan, be Naan wu nji kus ka wun zak. Wu vwang sar fuu mo, wun nenshikbish mo. Wun nen de wun ka patuup mo val-val, wu pwat ka mbii debish de mo ndaen patuup fuu mo, ka wun dee de a debang.

⁹ Ni ret ka wu kat patuup dewuwat, ka wu nwal mbe shikbish de wuu ten wu nchin mo. Wu yit ka shwar fuu mo chiir dee a maap, ka retnyit fuu mo dee a mbii wat patuup.

¹⁰ Wu sham ka kaa fuu mo ntoom Naan, be wun ndyeep wun zak.

Taji wu tokdyeel nshak kas

¹¹ Dyemnaa fen mo, taji wu leeshaap debish duk shak kas, koo a weye dewur leeshaap debish nkaa dyemnəən fər, koo tokdyeel nwur, be gwar mənii katpwoo debish a nkaa wàar nə. Kə wur dee a ngutokdyeel nkaa nwàar nə zak. Dangbe katdang mee gurum tokdyeel wàar ni, be baa gwar mənə cìn mbii de wàar nə sat kas, dang be wu leshin a ngutokdyeel mmənə.

¹² A Naan bishin, dewur shin wàar ngurum, kə a wur bishin, dewur ntokdyeel ngurum mo jir. A wur a dewur kə bal mbe bam gurum mo, kə wur kə bál mbe le kə gurum mo muut zak. Waa a weye de aa tokdyeel dyemnəən fwaa ye?

Taji wu canpo nkaa dadaar kas

¹³ Wu kələng pwoo fen, wun nenyil de wuu sat nə, <<Bit bang, koo bitsi, be mun nyool mbít-mbít kə mə dəm ndəən bərnə desí, kə mə hos bit de, kə mə cìn nwor, kə mə kat shool de.>>

¹⁴ Dangbe wun shikáa fuu, baa wu man mbii de nən ncìn dadaar kas. Seen fuu nə a kaa me sə ye? Seen fuu nə mo a kaa vuun sə, de nə jì put, amma ndəən rep pee lee, be nə del dəm loom.

¹⁵ Amma nə ret kə wu sat a nənnee, katdang Naan rəbet kə, katdang be mun de kə seen, be mun ncìn mbii dese, koo desí.

¹⁶ Har yaksi, wuu sat a diyeepkáa dak, kə wuu sat a canjagham dak. Kiyeeet kə canjagham dese, baa nə ret kas koo daben.

¹⁷ Koo a weye de wu man mbii de nə ret kə wu cìn, dang baa wur cìn kas, be gwe mənə cìn a shikbish mmənə.

Nenlong mon nshwaajeel

5

¹ Wu kələng nghan yaksi, wun nenlong mo. Ni ret kə wu nwal kə maap mbe jeel de mo mbə jì nkaa wun.

² Long fuu nə mon ndee a diiwam, kə ndukup mon nse nlər fuu deret nə mo.

³ Azurfa, kə zinariya kə shool fuu nə mon nnaatnjileng. Naatnjileng kə shool fuu desí nə mo, mmo dee a mbəkám nənnee, kaadə shool fuu desí nə mon nnaatnjileng sə, be nan fuu mon ncaan a kaadə wus kə caan mbii mo sə zak. Wuu sok long fuu mo yaksi, ntiit kə də yil nə kus kə kyes.

⁴ Wuu cìn dung nenyil de moo cìn dak ndəən maar fuu mo, wu chii kwat mo nchiit-nchiit kə dak de mo cìn nwun. Mbəmənə, be moo nwal pee Daa Naan de, mbəkə wur bam mo de. Yaksi, wal fur nə kə wul nkom Naan de a wur kə mbii mo jir nsar fin.

⁵ Wuu ten wu tong ndəən long mə yil desí, kə wuu ten wu cìn mbii de wu naa nə ret nwun nyit. Wuu dak suk, kə wu mwaal kaa randong de moo gong parpuus de mon nfet mo sə.

⁶ Wuu tokdyeel debish nkaa nen de baa mo cìn mee mbii debish kas. Wuu twe nen de baa di mmo mak bam sut kas.

Gung Kə Cìn Aduwa

⁷ Mbəmənə, dyemnaa mo, an kən sat nwun nənnee, wu gung har pardí Daa Jesu Kristi wu mbaaji ndəən yil desí. Wu yee nenmaar mo, wu naa kaadə moo gung de sə, moo gongpee, kə moo tap kə maar fur mo, har pardí fwan jì wul, kə pardə dəəp daben nə jì wul zak.

⁸ Ni ret kə wun, wu gung kaa nenmaar mo sə. Wu dak pətuup fuu mo, kə wu dar balbal, mbedə puus də Jesu Kristi wu mbaaji nə wul kus.

⁹ Dyemnaa mo, taji wu leeshaap ndoom-ndoom nkaa shak kas, mbəkə taji mo tokdyeel nwun kas. Wu naa, ngutokdyeel nə wur dar kus.

¹⁰ Dyemnaa mo, wu yee nensatpwo Naan de gyet yam sə mo. Gyet mo satpwoo ndəən sim Naan, mo shwaajeel, amma jir kəsə, be gyet mo gung ndəən shwaajeel nə. Ni ret kə wun, wu gung ndəən jeel nə kaadə gyet mo gung sə.

¹¹ Muu sat nə, mo a nenyil də mo kat retnyit, mbedə gyet mo gung har peekyes nə. Wu man pwoo nkaa gung kə Joob, kaadi gyet kam nə jì taa nkaa wu sə. Wu man zak nənee, gyet Naan le kə shwaajeel kə Joob nə waa jì kə deret nwur. Azeen - nzeen Naan wur kə pətuup deret mbe mun jir, kə wur naajeel nenyil fin mo zak.

¹² Dangbe mee mbii də nə met koor nə mo jir, dyemnaa mo. Taji wu tweer shi dengnaan, koo shi yil dəsi kas. Taji wu cìn tweerpwo, koo shi sim mee mbii kas. Dangbe wu yit kə ii, fuu mo dee a ii, kə waash, fuu mo dee a waash, bejee dak, mbəkə taji mo tokdyeel debish nwun kas.

¹³ Katdang memee ndəən wun nkaa shwaajeel, be nə ret kə wu cìn aduwa nNaan. Katdang memee ndəən wun kat retnyit, be wu yit kə wu kwoop Naan.

¹⁴ Katdang memee ndəən wun, de baa wur nkoom kas, be wu yit kə wur pet nennan mə (Ekəlisya) nen mwaan ndang Naan mo, mbəkə mo cìn aduwa dìn nNaan mbe wur. Katdang mo doom cìn aduwa ni, be mo pwes mwoor nkaa wur ndəən səm kə Daa.

¹⁵ Aduwa də gurum moo cìn nə a shi zeen azeen-nzeen, be nən nle kə nguchiinkom nə wu bar. Naan wu nle kə nguchiinkom nə kat koom hakyeng; kə katdang nguchiinkom nə wur kə cìn shikbish, be Naan wur nfwo shikbish nə mo nwur zak.

¹⁶ Mbəmənə, nghan kən sat nwun nə, wu woo shikbish fuu mo nshak, kə wu cìn aduwa mbe shak zak. Mbəkə wu kat koom də ndəən shwal fuu mo.

¹⁷ Gyet, Ilaija wu a gurum kaa mun sə, be wur cìn aduwa azeen-nzeen, mbəkə taji fwan jì kas. Be aduwa de gyet wu cìn ni, be mbe bit ken an kə kaghar, be baa fwan jì kas.

¹⁸ Mbwoon məni, be wu waa cìn aduwa zak, mbəkə fwan jì de, be Naan le kə fwan nə jì, nyil nə lok, har mbii mo yaa kàa.

¹⁹ Dyemnaa mo, katdang memee ndəən wun taa mer ndəən ar də nə a mə zeen ni, be nə ret kə memee fuu mo fwang wu waaji kə wur de, ndəən ar də nə a mə zeen nə.

²⁰ Nə ret kə wu man nə, koo a weye, də wur waaji kə mee ngushikbish ndəən ar ni, be gwar mənə bam seen kə ngushikbish nə ndəən muut, kəzak, be gwar mənə le kə Naan wur nfwo shikbish de mo des ngwar ni.

Pwoo denshee de Pita ran

¹ Wen Pita, laalep nDaa Jesu Kristi, kən ran pwoo desə nə, shidəm pee wun nen de Naan wur kə ten bilip wun, de wun a məzep ndəən nyil desə, kəzak, wun a tətii ndəən nyil mPontus, kə Galati kə Kapadosiya, kə Eshiya kə Bifiniya.

² Naan puun wur kə ten bilip wun, mbəkə nwun dee a nen wur mo nciit-nciit kə pan wur. Riin wur Debang, nə le kə nwun dee a nen debang mo, kə wu kələng doo nDaa Jesu Kristi, mbəkə toom wur vvang wun dee a debang. Yit naajeel nNaan kə zuum wur mo wurang ndəən wun.

Naan shin seen depoo mmun

³ Mu kwoop Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi, mbəde a mbee yit naajeel wur, dangbe wur shin seen depoo mmun ndəən Lāa wur, kaadi wur yol kə Jesu a peemūt sə. Mu leyit nkaa seen depoo desə nə.

⁴ Kəzak, mu sekop de baa nə ncam wam, koo dee a debish kas. Naan wur kə tap dak mənə le mbee mun ndəən dengnaan.

⁵ Wun de Naan wur tap wun shibal wur, mbəde wu shinzeen, parkyes nyil desə, be wun nkat seen de Naan wur nwoo nə agaak parpuus mənə.

⁶ Mpeemənə wu cìn retnyit des, mbee mbii de Naan wur tap dak mo le mbee wun ndəən dengnaan, koo de nyaksə be wun kə pətuup dewat mbee jeel de wuu shwaa mo. Wen man nənəe, << jeel de wuu shwaa mo nyaksə, a mbee reppee lee bejee.

⁷ Mbii de nə le dang wuu naajeel desə mo, a mbəkə gurum mo naa di nə shinzeen fuu nə azeen-nzeen. Koo a zinariya, mbii de nə a mə nyil desə, be gurum moo cam ret nə a shi wus. Nə aasə nciit-nciit kə shinzeen fun de nə met nzinariya. Duk nkaa cam shinzeen fuu nyaksə, mbəkə parpuus de Daa Jesu Kristi wur mbaaji, be gurum mo kwoop Naan, kə mo cìn dedes wur mbee wun.

⁸ Koo de baa wu naa Jesu Kristi wur kə yit kas, dangbe wu wal wur, kə wu shinzeen zak. Nə aasə, be wun kə retnyit hakyeng, de baa mee gurum mak sat nə kas.

⁹ Katdang wu sat a ncınzeen ndəən Jesu Kristi dak, be wun a nkaa kat seen de ngha-ngha.

¹⁰ Gyet be nensatpwoo Naan mo satpwoo nkaa bam desə de Naan wur cìn mmun, dewur kə ten dak nə mbee mun. Nensatpwoo Naan nə mo tap bilip shi dyen, mbəkə mo man ar de Naan wur yool bam gurum mo di.

¹¹ Gyet Riin nDaa Jesu Kristi ndəən pətuup fur mo, gyet nə sat mmo jir nkaa jeel de Jesu wur yool shwaa, akudang wur del ndəən dedes wur. Gyet moo leyit mbee parpuus de mbii desə mon ngam di.

¹² Naan wur kām mmo nənəe, << baa mon mmak naa gam nə ndəən teer fur mo kas, dangbe a wun naa gam nə. NYaksə nen de mo satpwoo diiret nə nwun, mo kə ten sat mbii mo nwun jir, kaadi Riin nNaan dewur tong adeng sham, wur shìn bal mmo sə. Nen lep Naan mo shikaa fur, mo rəbet naa mbii desə nə mo.

Mwaan de nə ret nen Naan mo

¹³ Mpeemənə wu dak pan fuu mo, mbəkə nwun dar di balbal mbee cìn dak nNaan. Wu tap kə kaa fuu mo rəret, kə nwun leyit di a nkaa deret de Naan wur ncin nwun parpuus de Daa Jesu wur baaji zak.

¹⁴ Wu sat a nkələng doo nNaan, kə nwun cìn mbii dēwur sat mo. Kaji wu waa wu baa shibwoon mbee cìn mbii dēbish, dē gyet moo shwat nwun akudang wuu man pwoo Naan kas.

¹⁵ Nə ret kə nwun man nənee, << Naan dēwur pərep wun kə nwun dēe a nen wur mo, wur a Naan dēbang. Nə a təng, bē wu yit kə mwaan fuu mo dēe a dēbang ndəən mbii mo jir.

¹⁶ Nə a nciit-nciit kə mbii dē mo kə ran ndəən bəət haal Naan sə nənee, << <<Wu yit kə mwaan fuu mo dēe a dēbang kaadi an a dēbang sə.>>

¹⁷ Wuu pet Naan a puun fuu, mbəmənə bē nə ret kə nwun kələng wur, kə nwun shin dēdes wur, kə wu kə mwaan ndəən dyan dēret ndəən mbii dē wuu cìn mo jir. Kaadi wuu tong dī ndəən yil dēsə, mbəde Naan wur ntokdyeel nkoo we a nciit-nciit kə mbii dē gurum cìn.

¹⁸ Wu man nənee, << Daa Jesu wur seet wun, a mbəkə wur put dī kə wun ndəən wàar dēbuu mə gurum dē gyet puun fuu moo cìn. Baa Daa Jesu wur seet wun a shi zinariya, koo azurfa dē moo wat sə kas,

¹⁹ dangbē wurang wun a shi toom wur dē nə kirim zam. Jesu wur dēe a kaa tēm dē mo bilip nə, mbəkə mo can nə kaa mbiizuum dē shang sə, wur dī baa wur kə mee shikbish, koo mee rap kas koo dāben.

²⁰ Naan wur kə ten sat mbii dēsə aasə, akudang wur leyil dēsə, nənee, << Jesu wur mbam gurum mo a ndəən ar dēsə. NYaksə, kaadi yil nə kus kə kyes, bē Naan kām Jesu mmun agaak mbee wun.

²¹ nDəən Jesu, bē wu shinzeen nNaan dēwur yol kə wur a peemúut, kə wur cìn dēdes wur zak. A mbəmənə, bē wu shinzeen nNaan, kə wu leyit fuu mo a nkaa wur.

²² Wuu ten wu le pətuup fuu mo dēe a dēbang, mbəde wuu cìn mbii dē azeen, dē pwoo Naan nə sat nənee wu cìn mo, azeen-nzeen, wuu wal nendəm ndang Kristi mo. Mpeemənə nghan nkaa sat nwun nənee, << wu walnshak shi pətuup fuu mo, kə bal fuu mo jir.

²³ Kaji wu mundər nənee, << moo baa làa wun dī apoo a buu kas, dangbē mbee bal dī nə ndəən pwoo wur dē nə jì kə seen. Baa mee mbii mak wat pwoo wur nə kas, nə tong dī mbe ngha-ngha. Baa a nen dēməmurep mo làa wun nyaksə kas, dangbē a Naan dē baa wur muut kas, a wur shin seen dēsə nə nwun.

²⁴ Gyet nyam bē mo ran ndəən bəət haal nNaan nənee: <<<<Gurum mo jir mo a kaa shit dē <<nə fii sə, men fur nə a kaa <<pel dē nə ciir fii kəlak-kəlak sə, <<mbee reppee lee, bē shit kə pel moo fii.>>

²⁵ Dang pwoo Naan nə dī mbe ngha-ngha. Pwoo dēsə nə a pwoo dēret dē muu sat nə nwun.

Naan wur kə ten bilip wun

2

¹ Kaadi Naan wur kə ten shin seen dēpoo dēsə nwun, bē nə ret kə nwun pwat kə mbii dēbish mo ndəən seen fuu mo jir. Kaji wu baa wu cìn dung kas. Kaji wu dēe a nen dē moo satpwoo, dangbē mo waa ciir cìn mee mbii dēdik kas. Kaji wu leyit nkaa mbii kə mee gurum kas. Kaji wu sat mee pwoo dēbuu nkaa gurum mo kas.

² Dang nə ret kə mwaan fuu nə dēe a kaa mə jep dē mo làa mo apoo, dē moo tang a wur pee nəən fur mo shidaar-shidaar sə. Nə ret kə neen am tu wun mbee wur dī nə azeen-nzeen. kə mənə, a pwoo Naan dē nə shin bál nwun shidaar-shidaar, mbe parpuus dē Naan wur mbam wun.)

³ Nə ret kə nwun sat a tang pwoo Naan shidaar-shidaar, mbəde wun shikáa fuu wu man nənee, << Daa fun Jesu Kristi wur wal mmun zam.

⁴ Mpeemənə, wu jì kus kə Daa Jesu Kristi, dewur shin seen ngurum mo. A wur a jwak de nə kə seen de ngha-ngha, de gurum mo cii nə kaa mbii de baa nə kəkoop nə kas sə. Dangnaan bilip wur, mbəde pə Naan di, be wur kəkoop nə hakyeng.

⁵ Wun shikáa fuu wun kə seen, mbəmənə nə ret kə nwun dee a kaa jwak de Naan wur dyiklu dishik sə, mbəde Riin wur debang wur ndəən wun. Wun a nen de Naan wur kə ten bilip wun, mbəkə nwun dee di a pris wur mo, mbəkə nwun cìn dak wur di shi pətuup məndong ndəən ar de nə shang wur, mbee səm kə Jesu Kristi.

⁶ Gyet mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan, de Naan sat nənee: <<Wu naa ghan nkaa le mee nhik ndəən Zayon, <<mbəkə lu fen dar di hakyeng. <<Koo a wii de shinzeen wur, be baa ngwe mənə nkələng yitlwaan kas.>>

⁷ Wun nen de wuu shinzeen ndəən wur, be wur kəkoop nə pee wun di hakyeng. Dang nen de baa mo shinzeen wur kas, be nənee: <<<<Ngək de gyet nen dyiklu mo cii, <<a nə yol dee a nghək de lu nə dar nkaa nə.>>

⁸ Mo waa baa ran ndəən bəət haal Naan nənee, << <<<<Desə nə a nghək de nə le gurum <<mo canshii kə mo pal.>>

Mbii de nə le dang gurum mo canshii kə mo pal, nə a mbəde mo cii cìn mbii de pwoo Naan sat nə mo cìn. Naan wur kə ten sat yam-yam nə nə nden aasə.

⁹ Dang pee wun, be wun a dang di Naan wur kə ten bilip. Kə wu dee a pris de moo cìn dak mishkoom dedes. Wun a dang di Naan wur tap bilip wun le nshin. Wun a nen de Naan wur kə ten cak wun mbee səm wur. Naan wur bilip wun, a mbəkə wu sat di agaak mbii dedes deret, dewur kə ten cìn mo nwun, kaadi wur put kə wun ndəən pekwoo, kə wur jì kə wun mbəkə nwun mwaan di ndəən peebang wur, desə nə aapwoo ngurum mo zam.

¹⁰ Gyet nyam be baa wun a nen Naan mo kas, dangbe nyaksə, wun a nen wur mo. Gyet nyam be baa wu man yit naajeel nNaan kas, dangbe nyaksə wu man yit naajeel wur.

Nə ret kə nen Naan mo shin dedes mishkoom mo, kə nen de moo cìn se mishkoom nkaa mo jir.

¹¹ Wun de wen wal nwun mo, taji wu mundər nə wun a məzep mo, de baa wuu tong a vit ndəən nyil desə kas, mbəmənə be ghan kən dang pə wun, taji wu lesuk fuu mo ndəən shikbish, de pətuup fuu moo rəbet cìn nə kas. Mbəde kyeet kə mbii mənə moo rəbet wat seen fuu mo.

¹² Wu sat a mwaan-mwaan de nə ret nyit nnen de baa mo a nen Naan mo kas, mbəkə koo de gurum moo satpwoo debuu nkaa wun, be mo naa mbii deret de wuu cìn mo, mbəkə mo ciir, kə mo kwoop Naan de parpuus dewur nji naa mun.

¹³ Mbə səm kə Daa fun Jesu Kristi, be wu sham kə káa fuu mo ndər kə nen de Naan shin iiko mmo ndəən nyil desə. Wu shin dedes mishkoom dewur naa gurum mo jir.

¹⁴ Kə nwun kələng gofna mo, de mo kə ten bilip mo, mbəkə mo kar nen de moo cìn mbii debish mo di.

¹⁵ Nə nret nNaan nyit, kat dang mwaan fun mon ndəre, mbəde katdang mwaan fuu mo a ndəre, be wun nle kə nyemdemwen de baa mo man mee mbii kas, nen de moo satpwoo debuu nkaa wun, mon ndok tətək.

¹⁶ Wun a nen de baa wun a shishoot kas, dangbe koo di baa wun a shishoot kas, be taji wu sat nənee, << katpee fuu nə shínpee nwun mbee cìn shikbish kas. Dang nə ret kə nwun mwaan-mwaan deret mə kərem nNaan mo.

¹⁷ Wu shin dedes ngurum mo jir. Wu wal ndyemnəən fuu de mo a nendəm ndang Kristi mo jir, kə nwun sat a nkəər Naan. Wu shin dedes mishkoom dewur mbee fuu.

Wu kám shiimwaan nDaa Jesu Kristi

¹⁸ Wun de wun a kərem mo, wu sham kə káa fuu mo ndər nenlu fuu mo, kəzak, wu shin dedes mmo ndəən mbii mo jir. Nə a təng kə nwun shin dedes mmo, koo di moo biyaal, koo de baa moo naa wun nyit kas, be nə ret kə nwun kələng mmo.

¹⁹ Ngwe dewur gung ndəən shwaajeel, be ngwe mənə man nənəe, << gung ndəən jeel nə ret nNaan nyit. Koo de gwar nə shwaa jeel nə, katdang baa a mbee mee mbii debish dewur cìn kas. Nə ret kə a ngwe mənə kat pələng pee gurum mo di.

²⁰ Dang gwar dewur gung ndəən shwaajeel a mbee mbii debish dewur cìn, be cirang dang wu naa mənə a kaa mee mbii deret pələng wur sə ne? Gwar mənə lap a kwat mbii dewur kə ten cìn. Dang gwar de mo shin jeel wur a mbee mbii deret dewur cìn, dangbe wur gung ndəən jeel sə, nə ret kə a gwar mənə kat pələng pee Naan di.

²¹ Naan dewur pərep wun, kə nwun dee a nen wur mo, a wur le, mbəkə nwun shwaajeel desə mo, koo de wuu cìn mbii mo ndəre-ndəre, mbəde Daa Jesu Kristi shikáa wur wur shwaajeel mbee wun. Nə ret kə nwun mwaan a ndəən shiimwaan wur.

²² Baa gyet Jesu wur cìn mee shikbish kas koo dəben. Baa wur nək mee gurum kas.

²³ Koo de gyet gurum mo fələp wur, be baa wur lap mmo shi fələp zak kas. Koo de gyet wur shwaajeel nsar gurum mo, be baa wur sat nə wudin nkwal mo shi jeel zak kas. Dang gyet wur lekáa wur a ndəən sar nNaan dewur ntokdyeel ngurum mo ndəre-ndəre.

²⁴ Jesu shikáa wur, wur mang shikbish fun mo le nkaa shin, kaadi gyet mo pwas wur nkaa shiyeepyoom, mbəkə mun dee di a nen de baa mu kudi muu mwaan ndəən shikbish kas, dangbe muu mwaan a ndəən ar seen, mbəkə mu cìn mbii deret di. Mbə láa de Jesu wur kat, be mu dee a debəbar.

²⁵ Gyet nyam be wuu dee a deləloom kaa təm de mo dəm loom sə, dangbe nyaksə wuu baa wu jì. Wu mwaan a ndang ngukiyeer fuu, wur dewur tap wun zak.

Tong deret nnaar mish kə mat mo

3

¹ Wun mat mo, nə ret kə nwun sham kə káa fuu mo ndər mish fuu mo, mbəkə katdang mee mish de baa wur shinzeen pwoo Naan kas, meebe wur ntuwap, kə wur shinzeen di mpwoo Naan, mbəde mwaan kə mat nə a deret, koo de baa mat nə war satpwoo Naan mmish nə shi pwoo kas.

² Mbəde mish fuu moo leyit, kə mo naa mwaan fuu mo di, kyet mwaan fuu nə mo a deret aa, koo a debish ghe. Kəzak, moo naa kyet wuu cìn mbii de Naan wur sat nə wu cìn aa, koo wuu cìn kas ghe?

³ Taji wu dee pan a nkaa ar de wun nlep lee mo nkaa suk fuu mo shidaar-shidaar kas, shii mənə, wu dee mpan jwat, kaa tepkáa, kə lep mbiikom, kə lep mbiitook mə makluwa mo sə. Kəzak, lep lee dekerəm mo nkaa suk fuu mo.

⁴ Dang wu yit kə ret fuu, nə put a ndəən pətuup fuu mo shidaar-shidaar. Wu gung mbii mo, kə nwun sham kə káa fuu mo zak. Mbəde ngyeel kə ret mənə, nii koop nə zam pə Naan di, kaa mbii deret sə.

⁵ Wu cìn pan nkaa mat diiyam-yam mo, de gyet moo leyit fur a nkaa Naan. Gyet shiimwaan mmo, nà le kà mmo dee a mat deret mo, mbàde mo sham kà kàa fur mo ndàr mish fur mo.

⁶ Seera, war dee a mee mbiikám. Gyet war kà mwaan ndàan ar mwaan deret, war pet Abraham a Daa fida. Katdang wun wu mwaan ndàan shiimwaan war, be wun a jep war mo azeen. Wu gung. Taji wu rabet kà mmee mbii lekàarmuut nwun kas.

⁷ Wun mish mo, nà ret kà nwun tong kà mat fuu mo ndàan ar de nà ret, mbàde wu man nànee, << baa mat mo kà bal a kaa mish mo sà kas. Mbàmənə wu shin dedes mmo, mbàde wun kà mo, wun ashak. Wun nkaa tap seen de Naan wur shin nwun nzuu. Katdang wu cìn mbii mo a ndàan ar deret desə, be baa mee mbii mmak le kà dangnaan fuu mo dee a buu kas.

Nen Naan mon nshwaajeel

⁸ Pwoo fen de mu kyes nà ndesə, nà ret kà pwoo fuu mo dee a deməndong, kəzak, wu naajeel nshak, wu walnshak, nendəm ndang Jesu mo, mbàde wun a dyemnəənshak mo ndàan Kristi. Wu fwangshak, kà nwun sham kà kàa fuu mo.

⁹ Katdang mee gurum cìn mbii debish nwun, be taji wu kwat mənə shi mbii debish zak kas. Katdang mee ngwe satpwoo debish nkaa wun, be taji wu fələp gwar mənə kas, dangbe nà ret kà nwun le deret nkaa nen mənə mo, mbàde mbii de nà le dangbe Naan wur pərep wun, kà nwun dee a nen wur mo, a mbəkə wur le deret di nkaa wun.

¹⁰ Duk kà ran ndàan bəət haal Naan nànee: <<<<Kasdang mee ngwe kà rabet tong shang shang ndàan seen deret, <<be taji gwar mənə kudi kà sat mee pwoo debish kas. <<Taji gwar mənə cìn dung kas.

¹¹ Nà a təng, be gwar mənə yit cìn mbii debish mo jir. <<Dang nà ret kà gwar mənə cìn a mbii deret mo bejee dak. <<Nà ret kà nwur sat a ntang tongryang kà nwur kat nà zak, <<mbəkə wur kat tongryang de pə Naan.

¹² Naan wur tap nen de moo cìn mbii deret mo, shidaar-shidaar, <<kà Naan wur kələng dangnaan mmo. <<Dang nen de moo cìn mbii debish mo, be Naan wur cii mo.>>

¹³ Katdang wun nkaa gung, mbee cìn mbii deret mo, be a wii mmak tung wun kà mbii debish ghe?

¹⁴ Dang kasdang wuu shwaajeel a mbàde wuu cìn mbii deret, be Naan wur nle deret nkaa wun, mbàmənə be, taji wu kəər nen de moo rabet cìn mbii debish nwun kas. Taji wu an suk kas.

¹⁵ Dang nà ret kà nwun leyit a nkaa Kristi bejee. Wu yit kà wur dee a mishkoom ndàan pətuup fuu mo, kà ndàan mbii de wuu cìn mo jir. Wu tong shi dak suk, koo a pərang ghe, mbəkə nwun man mbii de wun nsat di.

¹⁶ Wu sham kà kàa fuu mo ndàr nən de moo cìn tal desə mo pee wun di, kəzak, wu cìn mbii de wu naa nà ret ndàan pətuup fuu mo shidaar-shidaar. Mbe kà kasdang gurum mo sat mee pwoo debish nkaa mase fuu deret mə nendəm ndang Jesu Kristi, be yitlwaan ya mo di.

¹⁷ Nà ret met mbəkə gurum shwaajeel mbee cìn mbii diiret, kasdang nà a shi rabet kà Naan, nà ret met ndi gurum nshwaajeel a mbee debish dewur kà cìn.

¹⁸ Daa Jesu Kristi wur shwaajeel a mbee shikbish fun mo yit məndong, be wur kyes dak mə vwang shikbish fun mo. Yit məndong be ngwe de ndəre wur muut mbee mun nenshikbish mo, mbəkə wur jì kà mun di kus kà Naan. Gyet gurum mo tu wur ndàan nan, dangbe Naan le kà wur yol a peemúut kà seen.

¹⁹ Kaadi Jesu wur kudi ndàan iiko mə riin wur, be wur dəm satpwoo Naan nriin de mo a shishoot, de mo a peemúut mo.

²⁰ Riin desə mo a riin de gyet mo cii kələng pwoo Naan, kaadi gyet Nowa nkaa dak tii am dedes. Jir kəsə be gyet Naan wur sat a ngung kə mo dak. Gyet mənə, be gurum mo a kong bejee dak, de mo ndəən tii nə, be baa am tu mo kas. Gyet gurum nə mo a pwookun bejee.

²¹ Am de gyet mo del ndəən nə, nə dee a koppee baptisma. Duk bam wun mbut shikbish fuu mo, a mbee baptisma, mbəde gyet Daa Jesu Kristi wur yol a peemúut. Suup de gyet mo suup wun, kaadi gyet mo cín baptisma nwun sə, baa nə a mbəkə wur vvang pətuup fuu mo dee di a debang bejee kas. A mbee yol kə Daa Jesu Kristi a peemúut, dang wu kat bam ndəən shikbish fuu mo.

²² Daa Jesu wur kə ten kàa ndəən dengnaan. NYaksə be wur tong a nsarse nNaan. Wur a mishkoom nkaa nenlep nNaan mo, kə mbii mo jir de moo iiko.

Wu le Naan a mishkoom

4

¹ Kaadi gyet Jesu wur shwaajeel ndəən nan, nə aasə be nə ret kə nwun wu dak suk mbəkə nwun shwaajeel di ndəən nan kaadi gyet wur shwaa sə zak. Mbəde koo ngwe dedang nə, dewur shwaajeel ndəən nan desə, be wur yit shikbish.

² Yool nyaksi, taji wu yit kə coor mə pətuup fuu mo se korong nkaa wun kas, dangbe nə ret kə nwun cín a mbii de Naan kə rəbet kə nwun cín shidaar-shidaar.

³ Wuu ten wu watpee des nkaa cín mbii debish, kaa nen de baa mo man Naan kas, moo cín sə. Taji wu cín mbii mənə mo kas. Gyet nyam be wuu mwaan a ndəən coor mə nan fuu mo, baa gyet tong fuu nə mo ret kas. Gyet coor mə nan nə mo se korong nkaa wun. Gyet wuu sat a nshwaamwes, kə nə yuur wun di dak, shidaar-shidaar be wuu kuur ashak mbee shwaayuur, dedang gyet wuu seyil nkum mo, jir mbii desə mo, be Naan wur cii mo hakyeng.

⁴ Dang nyaksə, baa wu kudi wuu cín mbii debish sə mo ashak kə mo kas. Nə aapwoo ngurum mo, mbəde baa wu kudi wuu cín mbii desə mo ashak kə mo kas, mbəmənə be moo kas wun.

⁵ Dang parmeeci, be nen desə mon ndar ntoom Naan, kə wur tokdyeel di mmo, mbee mbii de mo cín mo ndəən nyil desə. Baa pee nə kudi jong-jong kas, aku Naan tokdyeel de mmo, nen de mo kudi kə seen ndəən nyil desə, kə nen de mo kə ten murep mo.

⁶ A nə le dang mo satpwoo Naan nə nen deməmurep mo, a mbee kə riin mmo kat seen di, kaadi Daa Naan wur kə seen sə.

⁷ Pardī yil desə nə nkyes, baa nə kə jì wul kas, mbəmənə wu tap kə káa fuu mo, kə nwun dar di balbal, mbəkə nwun mak cín dangnaan di.

⁸ Mbii de nə koop nə met jir nə a nənee, << wu sat a walnshak shi pətuup məndong shidaar-shidaar. Mbəde katdang wuu wal ngurum mo, be baa wun nsat a pan shikbish de mo cín mo nkaa wun kas.

⁹ Wu wang polu fuu mo nshak. Wu cín mbii ngurum a shi pətuup məndong.

¹⁰ Naan wur nle deret nkaa wun ndəən ar mo shini-shinə. Wur shinbal ngurum mo mbee cín dak mo shini-shinə. Mpeemənə, be nə ret kə koo we, be wur cín dak nə ndəən ar deret. Nə ret kə wur cín dak kə bal de Naan kə le nə nsar fuu, mbəkə nwun bam gurum mo di.

¹¹ Katdang Naan wur cín a iiko mee gurum de mə sat mee pwoo ngurum, be wu yit kə gwar mənə sat a pwoo de nə put pee Naan di. Katdang Naan wur shin mmee gurum, a iiko de mə cín dak mbee niyee mo, be wu yit kə

wur shin dedes nNaan mbee mbii mo jir, ndaen Jesu Kristi. A wur a ngwe dewur ka dedes ka iiko mbe ngha-ngha. Amin.

Jeel de wuu shwaa mo

¹² Wun di ken wal nwun, taji na dee nwun a mbii aapwoo kas, mbade wu del ndaen jeel denaat mo des. Mbii des mo kat wun, a mbaka mo cam shinzeen fuu di ndaen Naan. Mpeemane taji wu pan na jeel de mo ji nkaa wun na, mo a mee mbii diidik kas.

¹³ Wun a nkaa balkaa ndaen jeel de gyet Daa Jesu Kristi wur ka shwaa, mbaka parpuus de gurum mon nnaa dedes wur agaak, be wun ngam ka retnyit.

¹⁴ Katdang gurum mo sat mee pwoo debuu nkaa wun, mbade wun a nen ma Kristi mo, be wu cin retnyit, mbade Riin nNaan dewur a dedes hakyeng wur ashak ka wun.

¹⁵ Dang katdang mee gurum shwaa jeel a mbade wur cin mbii debish, kaa tukaa sa, koo cin wat, koo ngule pwoo ndaen mbii de baa wur daen na kas, baa kyeet ka shwaa jeel mane ka mee mbii deret daen na, de gurum mon nkwoop na kas. Wu tap ka kaa fuu mo. Taji mee ngwe cin mbii debish, de na nle ka wur lap nkyeet ka kwat mane kas.

¹⁶ Dang kat mee ngwe shwaa jeel, a mbade wur a ngutaa ndang Kristi, be taji wur kat yitlwaan kas, dangbe na ret ka wur kwoop Naan, mbade gurum moo naa wur a ngwe ma Kristi.

¹⁷ Katdang pee na wul de Naan wur ntokdyeel ngurum mo, be wur nshee a nkaa nen wur mo. Katdang Naan wur nshee tokdyeel na a nkaa nen wur mo, be a me ncin ka nen de mo ciipwoo Naan ne?

¹⁸ Na a raran ndaen bat haal nNaan nonee: <<<<Katdang na nluk, mbaka nenderet mo kat bam, <<be a me nkat nen shikbish de baa mo man Naan kas se?>>

¹⁹ Mbamane nen de mo shwaa jeel, de na a shi rabet nNaan, be na ret ka mo sat a ncin mbii deret mo. Kazak, na ret ka mo lekaa fur ndaen sar nNaan dewur le mo, ka dewur gam mbii mo jir. Mbii dewur sat na, wudin ncin mmo.

Tam nNaan mo

5

¹ Wen ka mee mbii mbee sat nwun, wun de wun a nennan mo ndaen Ekilisyaa. Wen shikaa fen, an a ngunan kaa wun sa. Gyet nyam, be an ken naa shi yit fen kyeet ken shwaa jeel de gyet Daa Jesu wur shwaa, dangbe nyaks, ghan ken balkaa ka wun, mbaka mo naa dedes Jesu di na ndaen mun, de Naan wur woo na mmun agaak. A mbamane, be wen ken dang pa wun nonee,

² wu naa nen Naan mo. Nen dewur le mo nsar fuu, mbaka nwun tap mo di. Wu tap mo kaadi ngukiyeer tam wur tap tam wur mo sa, mbaka taji mee mbii tung mo kas. Taji wu cin dak na a kaadi mee gurum sat na, tang wu cin sa kas. Dang wu cin dak shi patau mandong, kaadi gurum ka fes cin kaa wur mbee cin dak sa. Wu lekaa fuu mo nkaa cin dak des na. Kaji wu dee nleyit a nkaa shool de gurum mon nkwat wun kas, mbade na a mbii naashweep ka gurum dee, ntang shool ndaen dak kaa des sa.

³ Taji wu dee nkam bal fuu nkaa nen de Naan wur le mo nsar fuu kas, mbaka nwun tap mo di. Dang na ret ka shiimwaan fuu mo dee a mbii de na ret kam ngurum mo.

⁴ Katdang mwaan fuu na mo a deret, be parpuus de Daa Jesu Kristi, dewur a kaa nenkyeer tam na mo, wur nji put agaak, mbaka gurum mo naa wur di jir, be wur ncin mee mbiizuum de shang de nii koop na hakyeng nwun nen

de wu dar balbal. Mbiizuum desə nə a de ngha-nghan de baa nə ncam wat kas.

⁵ Wun jepzəlang mo, wu sham kə káa fuu mo ndər nennan mo. Wun jir, wu shin dedes nshak, kə nwun tong shi dak suk mbee cìn dak nshak. Mbəde nə a rəran ndəən bəət haal nNaan nənee: <<<<Naan wur cii nenroop mo, <<đangbe wur le deret nkaa nen de mo sham kə káa fur mo.>>

⁶ Nə aasə be wen kən sat nwun nənee, << wu sham kə káa fuu mo ntoom nNaan dewur kə bal, mbəkə wur diyeep wun di, katđang wur naapee nə wul wur nyit.

⁷ Mbii de moo daampee nwun jir, be wu le mo ndəən sar nNaan, mbəde a wur tap wun jir.

⁸ Taji wu dee ntan kas, dangbe wu tong shi gongpee, mbəde shaarlek fuu Ngujwaan wur kə mwaan mass-mass kaa mbwoor de nə wal kaadi nə nkaa tang ngwe de nə nse.

⁹ Wu dar balbal. Taji wu shin pee nwur kas. Wu sekyeen kə cìn dak nNaan bejee dak. Taji kəərmuut ya wun kas. Wu man nənee, << dyemnəən fuu nen Jesu mo koo a nə ndəən nyil desə, be mon nkaa shwaajeel kaadi wuu shwaajeel nyaksə sə.

¹⁰ Katđang wu shwaajeel nə mbee reppee lee, be Naan de mbii deret mo jir, moo put a pee wur di, wur de gyet wur pet wun, mbəkə nwun tong di ashak kə Kristi ndəən dedes wur, de nə dəm ngha-ngha. A Naan shikáa wur, wur nji dak wun. Wur nshin bal nwun, mbəkə nwun dar di balbal ndəən mbii mo jir.

¹¹ Naan wur le kə bal wur nə dee ashak kə wun jir. Amin.

Pwoo mə kyes nə mo

¹² A Silas bam ghan mbee ran rep wasika desə nə, nwun. Wen kən naa wur a kaa dyemnəən ndəən Kristi sə, dewur koop nə hakyeng, de gurum mak gánkáa nkaa wur. Wen kən ran pwoo desə mo nwun, a mbəkə nghan caa pətuup fuu mo di. Wen a nkaa sat zeen nə nwun agaak nənee, << Naan wur le deret nkaa wun.

¹³ Ekilisyə de nə ndəən pee desə nyil mBabilon, de Naan wur kə ten bilip nə, kaadi wur bilip wun sə, moo tok kə wun jir. Lää fen Maak wur tok kə wun zak.

¹⁴ Wun zak, wu tok kə shak ndəən wal, kə nə kám di nənee, << wuu wal nshak kaa dyemnəən de moo dəm ndang Jesu ashak sə. Wu yit kə ryang nDaa Jesu Kristi nə tong ashak kə wun jir, wun de wun a mə Jesu Kristi mo. Amin.

Pwoo devəl de Pita ran Tokshik

¹ A wen Simon Pita, kərem kə laalep nDaa Jesu Kristi, kən ran wasika desə shidəm pee wun di jir, wun nen de wun kə shinzeen de nə nciit kə munu, ndəən deret nNaan fun, kə Ngubam fun Daa Jesu Kristi.

² Deret kə ryang mo dee a muu des hakyeng, ndəən man Naan kə Jesu Daa fun.

Shiimwaan mə nen Naan mo

³ Naan ndəən dedes mə man wur, be wur kə ten bilip mun, mbəkə mun tong di ashak kə wur ndəən dedes wur, kə ndəən deret wur zak. A ndəən ar desə, be wur cin dak kə bal wur dedes, mbəkə wur cin mbii mo de mmun jir. Mbii de baa mun kə mo kas, kə mu kat seen de, kə mbəkə mun mwaan di ndəən ar de nə ret nwur nyit.

⁴ A ndəən ar desə, be wur cin mbii mo mmun des, mbiizuum de shang de gyet wur kə ten sat nə, wur ncin mmun. Wur cin mbii desə mo jir, a mbəkə ndəən mbiizuum desə mo, be mun npwat ndəən mbii debish, de mo di ndəən yil desə, de gurun mo fes rəbet mo. Dang wur kə ten pərep wun, mbəkə nwun tong dyen di nNaan.

⁵ Mpeemənə, be wen kən sat nwun nənee, << kaadi wuu ten wu shinzeen nJesu Kristi, be wu gung, mbəkə shiimwaan fuu mo dee di a deret hakyeng, kəzak, wu gung kə nwun man mbii mo di.

⁶ Taji wu yit nə dee a man mbii mo bejee kas, dangbe wu gung kə nwun yaasuk di. Kaadi wuu gung mbəkə nwun yaasuk di, be wu dar balbal ndəən mbii deret mo jir, kə nwun shin dedes nNaan.

⁷ Kaadi wuu mwaan ndəən ar de nə shang nNaan sə, be nə ret kə wu tap kə shak a kaa dyemnəənshak mo sə. Wu wal ngurun mo jir.

⁸ Katdang wuu sat a ncin mbii deret desə mo dak, be baa man fuu de nə ndəən Jesu Kristi nə ndee a debuu kas, dangbe seen fuu nə mon nlàa-làa deret mo.

⁹ Dang nen de baa mo kə dyen de nə a mə Naan kas, mo a kaa vum de baa moo naapee kas sə. Mo mundər nənee, << Naan wur kə ten fwo di mmo mbee shikbish de moo cin.

¹⁰ Mpeemənə, dyemnaa mo, wen kən dang pee wun, mbəkə nwun dar di balbal ndəən mbii desə mo, mbəde Naan wur kə ten pərep wun, kə nwur bilip wun, mbəkə nwun dee di a nen wur mo. Katdang wuu cin mbii deret nə mo, be baa wun ncam pal kas.

¹¹ Nə aasə be, Naan wur wang polu nə nwun, mbəkə nwun del di ndəən se mishkoom nDaa fun Jesu Kristi. Wur dewur a Ngubam fun. Mun ntong ashak kə wur mbe nghaa-nghaa.

¹² A Mbəmənə, be kən sat nwun shidaar-shidaar, mbee lepan nwun nkaa mbii desə mo jir, koo di wuu ten wu man mo, kə kaadi wuu dar balbal ndəən zeen, de wu man mo.

¹³ Kaadi wen kudi kə seen ndəən nyil desə, be ghan naa nə ret, mbəkə nghan lepan di nwun nkaa mbii desə mo shidaar-shidaar, mbəkə taji wu dee nsam kas.

¹⁴ Wen man nənee, << ndəən rep pee lee, be yak ghan nyit nan mə yil desə nə di, kaadi gyet Daa fun Jesu Kristi wur kám nwen nə, an cin aasə.

¹⁵ Wen ngung hakyeng, mbəkə nghan lepan di nwun nkaa mbii desə mo koo pərang ghe, koo abwoon de kən muut.

Nen de mo naa dedes nJesu

¹⁶ Gyet nyam be mu satpwoo nwun nkaa jì nDaa fun Jesu Kristi ndəən bal wur. Mbii de gyet mun nkaa sat nə nwun, baa nə a mee pwoo tongdiryem de mo put a ndəən pan mu gurum mo kas, dangbe mun shikáa fun, be muu ten mu naa dedes wur shi yit fun mo.

¹⁷ Kaadi, gyet Jesu wur lap dedes kə dehai, pə Naan di, be mun de gyet mu kələng, kaadi Naan dedes met jir wur sat mee pwoo nənee: <<<<Desə a Lāa fen, de wen wal wur. <<Di wur cìn mbii de mo ret nwen nyit zam.>>

¹⁸ Mun shikáa fun, gyet mun di ashak kə Daa fun Jesu Kristi nkaa dengjwak nNaan, gyet mu kələng doo de nə tong adeng sham.

¹⁹ Pwoo kə nensatpwoo kə Naan mo sət kám mmun agaak nənee, << mbii desə mo azeen-nzeen. Nə ret kə nwun lekáa fuu mo nkaa pwoo kə mo nə mo, mbəde pwoo mənə, nə a kaa ngyam de nə bangpee ndəən kwoo sə, wul kus kə bitmang mə puus mənə. Parpuus mənə, kaadi zar mangbit nə kaa put, be nwun naa mbii mo agaak ndəre-ndəre ndəən pətuup fuu mo aasə.

²⁰ Mbii de nə kəkoop nə met jir, be wen kən sat nwun nənee, << pwoo de gyet nensatpwoo Naan mo kə ten sat nə, de mo a rəran ndəən bəet haal mə Naan, baa mo put a ndəən pan mə gurum mo kas.

²¹ Mbəde pwoo de gyet nensatpwoo Naan mo sat, baa gyet nə put a ndəən pan mə gurum mo kas, dangbe gyet a Riin Debang mə Naan, wur del ndəən pətuup mmo, dangbe wur le kə mo sat mee pwoo de nə put a pee Naan di.

Nensatpwoo mu dung mo

2

¹ Dang gyet nyam, be nensatpwoo mə dung mo yol di ndəən gurum nə mo, kaadi nensatpwoo mə dung mon ndel di ndəən wun sə. Mon ncìn kám debish, de nə nwat shinzeen gurum mo, be mon nciipwoo nkaa Daa Jesu Kristi nənee, << baa wudun man wur kas. Wur de gyet wurang mo ndəən shikbish fur mo, mbee mbii debish de mon nkaa cìn nə. Be ndəən rep pee lee, be kwat de nə a mə jeel dedes nə nji taa nkaa mo, kə nə ntwe mo.

² Gurum mo des mon mmwaan ndəən shiimwaan fur de nə a mə naashweep. Dang mon nle kə gurum sat mee pwoo debish nkaa zeen mə ar nNaan.

³ Nensatpwoo mə dung nə mo, moo rəbet mbii gurum mo aasə, kə mo cìn dung mbəkə mo nək wun, kə mo kat mee ləbet di. Pəgyet di yam-yam, be Naan dewur ntokdyeel ngurum mo jir, wur kə ten dak shin, mbəkə wur shin kwat de mo mə mbii debish de moo cìn mo. Peedfi seen mmo nə nkyes di azeen-nzeen, be nə kə jì wul kus.

⁴ Gyet nenlep Naan de mo cìn shikbish, be baa Naan wur nyit mo kas. Wur yak mo be wur fwo mo ndəən tuun de nə a mə aawus, a bubwoot shi tasek de nə a mə shool, ndəən pee de kwoo de nə rap. Mon ntong a ndəən peemənə jiwul npuus diyeel.

⁵ Nendenyam, de gyet mo cìn shikbish, be baa Naan wur nyit mo kas. Naan wur le kə am dedes nə jì tu nen de gyet mo cii kələng doo wur jir. Gyet a Nowa bejee, de Naan tap wur, mbəkə taji mee mbii tung wur kas, mbəde gyet Nowa wur satpwoo ngurum mo nə, mo cìn mbii deret. Nowa wur bar, kə gurum mo pwoovəl.

⁶ Gyet Naan wur twe yil nSodom kə nGomora shi wus, be mo dee a fwat. Yil desə mo dee a mbiikám ngurum mo, nkaa mbii de nə nkat nen de baa mo kə Naan ndəən pətuup fur mo kas.

⁷ Gyet nciit kə mənə, be wur bam Lot de gyet wur a ngwe di ndəre. Gyet shikbish de gurum mo cìn, nə fes daampee mpətuup wur zam, mbii debish de gyet nen debish desə moo cìn.

⁸ Lot wur a ngwe de ndəre. Gyet wur tong ashak kə nenshikbish desə nə mo, wur naa mbii debish de moo cìn shidaar-shidaar, kə gyet wur kələng pwoo mo debish nə mo shidaar-shidaar zak. Shikbish de des mənə mo cìn nə, nə fes wāt pətuup wur zam, mbəde gyet wur a ngwe de ndəre.

⁹ Mbii de mo kə ten del gyet nyam nə mo, mo kám mmun nənəe, << Naan wur man ar dewur mbam nen wur mo di ndəən jwaan. Mbii desə nə mo waa kám zak nənəe, << Naan wur man ar dewur nkwat nen cìn shikbish mo, di wur nle mo ndər kə kar, jiwul parpuus diyeel.

¹⁰ Met jir, nə a mbee nen de moo sat a ncìn mbii debish dak, denan mo nə naa ncoor nə, kə mo waa ciipwoo nNaan. Nenkám de mə dung desə mo, mo bal mpətuup, kə ciishik zam. Baa mee kəərmuut kə ya mo mbee satpwoo debuun kaa riin dedes de mo ndəən dengnaan kas. Moo sat a nkàss mo dak.

¹¹ Nen lep Naan mo met nendung desə mon mbal, be baa mo kas mo kəsə ntoom Naan kas.

¹² Nen desə nə mo, moo satpwoo debish nkaa mbii de baa mo manshii nə ndəre-ndəre kas. Moo cìn mbii mo a kaa nen de baa mo man mee mbii kas sə. Moo cìn mbii mo a kaa luwayil mo sə. Di mo làa mo a mbəkə gurum mo yak mo twe di nluwaa. Azeen-nzeen moo twe mo a kaa luwayil mo sə, de baa gurum mo kudí kə kələng səm mo kas.

¹³ Naan wur kwat mo shi jeel, mbee jeel de gyet mmo kə shin ngurum mo. Nen desə nə mo rəbet a kələng shang mə seen desə bejee, be moo cìn pak mbii nə mo a nnaar puus. Shiimwaan mmo nə mo, mo a mbii yitlwaan pee wun di. Moo tong ashak kə wun mbee se mbiise, dangbe moo tap ciir mbwoon fuu, kə mo cìn mbii debish de mo shang mmo di.

¹⁴ Duk lepan mo a nkaa mat mo, mbəkə mo cìn ngaa di kə mo shidaar-shidaar. Baa cìn shikbish nə cam mak mo kas. Kat mo naa nen de baa mo dar balbal ndəən ar Naan kas, be mo nək nen mənə mo, mbəkə mo cìn mbii debish di. Koo pəranghe, be moo leyit a nkaa mbii mə gurum mo. Gurum kaa mənə mo sə, be mon ntaa ndər dyeel mə Naan.

¹⁵ Duk yit ar de ndəre nə, kə mo waa kə mwaan de a ndəən ar nBalaam làa Beyor. Gyet Balaam wur a ngwe dewur fes kələng shang mbee cìn mbii debish, mbəkə wur kat shool di.

¹⁶ Dangbe mo gwak wur mbee shikbish wur, dang nciit kə mənə, be jaaki wur de baa nə kə cam sat mee pwoo kas, be nə sat mee pwoo nwur kaa gurum sə, be njaakii nə le kə wur nook cìn nkyeet kə shikbish mənə.

¹⁷ Das desə nə mo dee a kaa dung de baa moo am kas sə. Mo dee a kaa nluu de kut kə mang nə del shidəm kə nə sə, mbəkə taji nə jì kə fwan kas. Naan wur tap dak mee pee dəən nkòo le di mbee mo.

¹⁸ Moo leshap shi doo debal nkaa pwoo de baa mo kə mee koop nə kas koo daben. Mo gung mbəkə mo nək nen de mo nkaa pwat ndəən nen di baa mo man zeen nə kas. Mo gung kə mo dul nen mənə mo jì cìn shikbish, di mo a mə ngaa, kaadi moo cìn sə.

¹⁹ Duk nkaa tuwap shi səm mo nənəe, << mo katpee mbee cìn mbii de moo rəbet, dangbe mə mo nen de mo sat pwoo mənə, mo a kərem mə shikbish. Mbəde koo a mbemi de nə dee a mishkoom nkaa gurum, be ngwe mənə dee a kərem mbii nə.

²⁰ Katdang gurum mo kə ten put ndəən mbii debish nyil desə, de moo wat, mbəde mo kə shinzeen nJesu Kristi, dewur a Ngubam fur. Dangbe katdang mo waa ciir pətuup, dang kə mbii debish mo waa ya mo, kə mo se korong nkaa mo, be nə dee nənēe, << ndəən peekyes nə, be mbii nə mbish nkaa mo met dīnshee nə.

²¹ Katdang nə dee aasə, be ngyal gyet mon nnook man ar de ndəre nə, mbəde baa nə kəkoop nə, kə gurum mo man ar nə hakyeng, dangbe mo waa ciir pətuup fur mo, kə mo yit Wàar kə Naan nə kas.

²² Mbii de nə kat mo, be nə kām mmun nənēe, << səmpwoo desə mo azeen de mo sat nənēe: <<<<As waa baa dəəm se mbii de nə kə fuut, kə ntuus de gurum kə vwang, nə waa baa dəəm biring ndəən book.>>

Kristi wur mbaaji

3

¹ Wun de wen wal nwun sə mo, desə nə a wasika devəl, de wen kən ran nwun. nDəən wasika devəl sə nə mo, be wen kən lepan nwun nkaa mbii desə mo, de wuu ten wu man mo, mbəkə nə mii wun di, kə nwun dəm di ndang Naan shi pətuup deməndong.

² Wen kən ran mbii desə nə mo, a mbəkə nghan lepan di nwun, kə taji wu mundər kas pwoo de pəgyet nensatpwoo Naan dəbang mo kə sat nə, nənēe nə ncīn. Taji wu mundər nWàar de Daa fun Jesu Kristi, dewur a Ngubam fun wur sat nənēe, << wu cīn mo kas. Gyet a wur nkaa satpwoo nə nwun shipo jeplep wur mo, dewur lep mo pee wun di.

³ A pwoo dīnshee de kən rəbet sat nə nwun ndesə. Wu man nənēe, << kus kə kyes mə yil nə, be gurum mon yool ya cīn mbii de nə shang mmo nyit. Nen desə nə mon nyaa shwar mə bākpee,

⁴ kə mon nsat nənēe: <<<<A me le dangbe baa Jesu Kristi wur jì, <<kaadi gyet wur kə ten sat sə kas sii? <<Puun fun mo kə ten murep, <<dangbe mbii mo de a kaa pəgyet mo di sə, <<nciit kə shee yil nə, baa mee mbii <<shee di kas koo dāben.>>

⁵ Nen de moo satpwoo desə, mo fes cii a nyang. Mo man nənēe, << gyet nyam be Naan wur le deng kə yil desə a shi pwoo dewur sat. Wur dak yil nə shi am, be nə dee nə, yil nə put a ndəən am.

⁶ Nə aasə be, gyet Naan wur tu yil di mbīt mənə a shi am, kaadi gyet am dedes, nə jì paa yil nə jir sə.

⁷ Naan wur kə ten sat nənēe, << deng kə yil deyaksə mo, mon ntong di mbe parpuus de wus jì caan mo jir hakyeng. Naan wur yit yil nə kə mbii de mo di jir, dang puus nə nwul dewur ntokdyeel ngurum mo jir, kə wur ntwe nen debish de mo cii kələng doo wur jir zak.

⁸ Wun de wen wal nwun mo, mee mbii məndong de nə kəkoop nə, de baa nə ret kə nwun mundər nnə kas. Nə a nənēe, << pee Naan di, be teer məndong nə a kaa bit mo ngal sə, kəzak, bit mo ngal, be nə a kaa teer məndong sə. Duk a deməndong pee Naan di.

⁹ Pak gurum moo pan nənēe, << Naan wur cii zam, mbəde baa wur nkaa cīn mbii dewur kə ten sat nnə, mbii mənə mon ncīn kas. Baa nə aasə kas, koo dāben, Naan wur gung kə wun, a mbəkə wur shīnpee de ngurum mo, mbəkə mo katpee tuwap di. Baa nə a dyen Naan kə mee gurum loom di kas. Wur rəbet kə gurum mo jir, mmo tuwap.

¹⁰ Jir kəsə, katdang pee nə wul, be Daa Jesu Kristi wur mbaaji. Wur baaji a nnə mman! Kaa jì wat, de baa gurum mo lepan nə, mee wat nji kas sə. Nciit kə mənə, be gurum mon nkələng mee doo dəbal, a dengnaan nə loom.

Jir mbii de mo ndaen dengnaan, ka de mo ndaen yil desə, mon ncaan jir. Dangbe yil desə ka mbii de mo ndaen nə jir, mon loom.

¹¹ Kaadi wun ka man nane, << mbii mo jir mon loom aasə, be nə ret ka nwun dak tong fuu mo, ka nwun tap di ka shiimwaan fuu mo. Nə ret ka seen fuu mo dee a debang, ka nwun lesuk ndaen sar Naan kadəng-ndəng. Ka nwun kələng doo wur ndaen mbii mo jir.

¹² Wu leyit nkaa parpuus de Naan wur mbaaji ndaen yil desə zak, ka nwun cin mbii mo ndaen ar deret, de nə nle ka puus mənə jì wul di kəlak-kəlak. A puus mənə, a de dengnaan nə ncaan. Dangbe nə loom zak, ka mbii de mo ndaen dengnaan jir ka de mo ndaen yil desə, mon ndee a fwat, baa mee mbii ndee di kas koo daben.

¹³ Dangnaan wur ka ten sat mmun nane, << wudin mbaa dak mee dengnaan ka yil depoo mo de, a pee de mbii mo jir mon ndee di ndəre-ndəre. A mbii de muu leyit nkaa nə mənə.

¹⁴ Wun de wen wal nwun mo, wen kən sat nwun nane, << kaadi nwun naa puus mənə, pardi Jesu Kristi wur mbaaji, be wu gung ka mwaan fuu mo dee di a diiret, mbəka wu tong de ryang ndaen wur.

¹⁵ Wu man nane, << mbii de nə le dangbe Daa fun Jesu Kristi wur gung, a mbəka nwun wu katpee di mbee bar. Dyemnaen fun Pool, de mu wal wur, wur cin dak ka seen de Naan shin wur, mbəka wur kām mbii mo di nwun, kaadi wur ran wasika wur nwun.

¹⁶ nDəən wasika wur mo jir, be wur ka sat mbii desə mo nwun jir. nDəən pak wasika wur nə mo, be nə luk mbəka gurum manshii pak pwoo nə mo. Nen de baa mo ka seen kas, nen de baa mo dar balbal kas, moo ciir ka mbii dewur sat nə mo. Kaadi mo ciir ka pwoo de mo ndaen bəət haal nNaan sə. Mbii de moo cin desə mo, moo dul a dyeel Naan jì nkaa kaa moo.

¹⁷ Dang wun, de wen wal nwun mo, wuu ten wu man mbii desə mo. Mbəmənə, wen kən sat nwun nane, << wu tap ka taji nen de mo ciir Naan, mo le ka nwun taa wu pal ndaen shikbish mmo kas. Kaji wu shínpee mmo, ka mo le ka nwun yol wu yit peedar fuu deret nə kas.

¹⁸ Dang nə ret ka nwun sekyeen ndaen ar deret, mbəka nDaa fun Jesu Kristi, dewur a Ngubam fun wur kām deret wur di nwun, nkaashak nkaashak, mbəka nwun sat a nwurang ndaen wal wur. Mu yit ka gurum mo shin dedes di nwur nyaksə ka mbe ngha-ngha. Amin.

Pwoo devəl de Joon ran

¹ Lepran desə nə put a nsar fen ngunan, dəm pee wii dī, mat debəbəlīp pee Naan kə jep fii mo. Wii de wen kən wal yi ndəən zeen, baa a wen bejee đak kas, đang kə jir nen de mo man zeen nə.

² Mbəde zeen de nə tong ndəən mun yaksə, nə ntong ndəən mun be vit.

³ Daa Naan puun Lāa wur Jesu Kristi, mo cìn đeret mmun, kə mo naa mun shi yit naajeel, kə tongryang. Desə mo ndee ashak kə mun ndəən zeen kə wal zak.

Zeen Kə Wal

⁴ Nə ret nwen nyit zam, mbəde wen kat pak jep fii moo mwaan ndəən zeen nə, nciit kə kaade puun wur sat nee, mu cìn sə.

⁵ Yaksə wen kə đang pee yi naa, yi yit kə mu walnshak. Baa desə nə a mee wàar đepwoo de wen ran nə nyi kas, đang a de mun kə nə pəgyet de nshee, ndang nə mu walshak.

⁶ A wal nə ndesə, nee, mu mwaan ndəən wàar wur mo. Desə nə a wàar nə, kaade wuu kələng nshee sə, nee, wu mwaan ndəən wal.

⁷ Nennumpee mo des, mo kə đel de ndəən yil nə jir. Nen de mo Cíipwoo nee, baa gyet Jesu wur jì ndəən yil desə a ndəən nan kas. Kiyeet nə mənə mo a nennumpee mo, kə a mo a shaarlek Kristi.

⁸ Wu tap kə káa fuu mo, mbəkə taji wu baam mbii de gyet mu ten cìn đak mbə nə sə kas, đang wu gung, kə kwat nə gam dī.

⁹ Koo a wii de wur dəm akyeen, đang katđang baa wur mwaan a ndəən kám Kristi kas, be baa wur kə Naan kas. Dang jir ngwe de wur sekyeen ndəən kám Daa Jesu, be gwar mənə kə Naan Puun kə Lāa ndəən pətuup wur.

¹⁰ Katđang mee guruh jì pee wun dī, đang baa gwar mənə jì aa kám desə nwun kas, be taji wu lap wur wu le ntulu fuu mo, koo wu kaat gwar mənə kas.

¹¹ Mbəde jir ngwe de wur lap nen mənə mo, be wur bəlkáa ashak kə nen mənə ndəən đak debish mo.

Pwoo De Mə Kyes Nə

¹² Koo de wen kə mbii mo des mbə ran mo nwun, be baa wen nran mo nwun shi haal mə bəət haal kə ing kas, đang wen kən lepan nee, wen nji kən naa wun de, kə mu katpwoo de ashak zak, mbəkə retnyit fun nə gam de.

¹³ Jep dyemnəən fii debəbəlīp pə Naan, moo tok kə yi.

Pwoo dekun de Joon ran

¹ Lepran desə nə put a nsar fen ngunan, dām pee waa Gayus de, de wen wal nwaa ndəən zeen.

² Shaar fen, wen kə dangnaan mbə nwaa, mbəkə a kat deret de ndəən mbii mo jir, kəzak, mbəkə a tong de nkoom, kaade seen fwaa nə kat deret sə.

³ Nə ret nwen nyit zam, kaade pak dyemnəən fun mo ji satpwoo deret nwen nkaa waa nənee, aa dar balbal ndəən shinzeen nə, kə kaade aa mwaan ndəən shinzeen nə sə zak.

⁴ Baa mee retnyit de wen də nə waa met ndesə kas, kə wen kələng nnə, jep fen moo mwaan a ndəən shinzeen nə.

Mo kwoop Gayus

⁵ Shaar fen, aa dar balbal ndəən zeen de aa cìn nə mbə dyemnəən fun nendəm ndang Jesu mo, jir kə də mo məzep mo.

⁶ Mo kə satpwoo Eklisiya mo nkaa wal fwa nə. Kuzuk a bam mo ndəən mwaan mo, nkaa ar də nə shin dades Naan di.

⁷ Mbəde mo yool yaa mwaan nə a mbə səm kə Daa. Baa mo nwaa lap mee bam pee neen kùm mo kas.

⁸ Mbəmənə, nə ret kə mun mu lap nen mənə mo ndəən lu fun mo, mbəkə mu dee de a shaar dak di ashak ndəən zeen.

Diyoturifis kə Dimitiriyus

⁹ wen kən ran mee mbii Eklisiya nə, dang Diyturifis de wur fes leshin a di nshee, wur bə kaat mun kas.

¹⁰ Katdang wen ji, bə wen ndul diyen fuu shinji kaa bii de wur nkaa cin ne, Pwoo debuu de wur naa nsat nə nkaa mun. Baa mənə mak wur kas, dang wur cii kaat pak nen dəmdang Jesu, wur cii nnen de moo pə rəbet kaat mo kə wur put ke mo ndəən Eklisiya ne

Pwoo deret nkaa Dimitiriyus

¹¹ Sharfen, taji a kam cin bii də bish mo kas, Dangbe a kam a deret mo. Koo a weyii de wur cìn mbii deret, bə gwar mənə a mə Naan. Jir ngwe de wur cìn mbii debish, baa gwar mənə kə naa Naan kas koo lee.

¹² Gurum mo jir mo satpwoo deret nkaa Dimitiriyus, har zeen nə shikáa fir. Mun zak muu sat daret nkaa wur. waa man nənee, mbii camkat fun nə azeen.

Tokshik mə kyes nə mo

¹³ Wen kə mbii mo des mbə ran mo ngha, dang baa an nran mo ngha a shi haal kə ing kas.

¹⁴ Wen kə lepan nə, an naa ngha, dangbə mun leshap kə shak yit kə yit.

¹⁵ Tongriyang ashak kə wun. Shaar də pee dəsə mo lep kə tokshik. Tokshik kə shaar də peemenə mo shi səm.

Pwoo de Juud ran

¹ Juud karem Jesu Kristi, dyemnæn nJemis,

Pæ ran lepran dəsə shidəm dəm pee nen dæ Naan pærep mo, dæ Naan puun wur wal mmo, kə mo dæe a dæ fufwang ndæn Jesu Kristi.

² Naajeel, kə ryang, kə wal wur, mo naa nwurang ndæn wun dak.

Jeel mBə Nenkām Mə Dung Mo

³ Sharfen dæ hakyeng mo, gyet dýeen fen mbə kə wen ran dæ wun nkaa bam dæ mun kə nə ashak. Dang mee bii le an ting kə nghan ran nwun, mbəkə wen caa wun, kə wun sekyeen di ndæn lek, mbə shinzeen dæ Naan wur kə ten shin nen wur dæ bang mo.

⁴ Mbəde pak gurum mo di, dæ mo kə dæn a dæ dyeel kə se mo pəgyet kə jì dæl ndæn wun a səsok. Nen dæ mo ciir kə pwoo Naan kə dæret wur, mbəkə mo katpee cìn mbii debish mə nan mo di. Kəzak, mo cii Daa Jesu Kristi.

⁵ Ko dæ wuu ten wu man mbii desə mo jir, an pæ ræbet ye wun, kaade gyet Naan wur put kə nen Izrel mo nyil Ijip. Dang nbwoon mənə, bə gyet Naan wur təkook nen dæ mo cii shinzeen.

⁶ Kəzak, nenlepnaan dæ mo yaa peetong mulki mo retret kas dang mo yit peetong fur mo, bə mo bwoot mo shi tæsek dæ nghan-ngha ndæn peeðe nə nkwoo, Naan wur le mo a npeemənə, har parpuus dyeel nən nji wul.

⁷ Nə akəsə zak, Sodom kə Gomora, kə yil dæ mo kus kə mo. Gyet yil desə mo shin kaa fur mo, mbə cìn ngaa kə mbii debish mo. Mo dæe a nbiikam nen lap kwat nshikbish dæ mo ndæn wus dæ nə dəm ngaa-ngaa.

⁸ Nə a ndæn ar desə, bə nen desə mo naa suun mo, dæ nə le mo waa ciir cìn shikbish nkaa sut fur mo. Mo cii dædes Naan, kə mo satpwoo debish nkaa nendæret mo dæ mo, ndæn dengnaan.

⁹ Mbii dæ koo a Makiyel dæ wur a ngwe dædes mə nenlep mo, baa wur mak sat nə kas. Kaade gyet Makiyel kə gujwan mo jiir nkaa kúm Mosis, bə baa Makiyel mak wang pwoo, mbəkə wur fæləp gujwan dæ kas, dang wur sat nənee, << Daa ngwak nghan!>>

¹⁰ Dangbè nen desə mo can mbii mo jir dæ baa mo manshii nə kas, kə mbii dæ mo manshi nə shi pan mə nan, mo a kaa long mo sə. A mbii mənə moo waa ciir təkook kə mo.

¹¹ Jeel mbə mo, Mbəde moo mwaan a ndæn ar Keen, kə tang læbet mo ndæn ar dæ gyet Balaam Deldəkə, Mo kə təkook kə mo ndeen təkook kə pee Kora.

¹² Nen desə mo a mbii naashwep dæn kuur fu dæ mə walshak fu, kaade mo pæ se mbiise kə wun nnen kærmut. Mo a kaa nen naa long dæ moo tap a kaasut bæjee dak. Mo a nluu dæ nə kə fwan kas dæ kut kə mang dæl seet kə nə sə. Mo a tæng dæ nə cii lăa-lăa harwaap jì mang sə. Tæng dæ mo kə bwan seen nə, kə nə dæe a dæ mumuut sə.

¹³ Mo a am dæ kut kə chut nə balbal ndæn bahar. Mo woo tæfil mə mbii naashweep dæ moo cìn mo zak. Mo a zar dæ moo mwaan. Naan wur tap dak mee pee ntun-ntun, dærap shekshek, le mbə mo nghan-ngha

¹⁴ Enok, wur a dang dæpwoovəl ndæn cirem Adam, wur satpwoo nkaa mo nənee, <<Wu naa, Daa wur kə jì kə nenlep wur dæbang mo ngal nkaa ngal mo,

¹⁵ mbəkə mo tokdyeel di ko weyii, kə mo candyeel di mo jir mbə dak debish de mo kə cin, Kə jir pwoo dəbuu de nenshikbish desə nə mo kə ten sat nkaa Naan.>>

¹⁶ Nen desə mo naa nkatpwoo ndom ndom, nenyapdebish ndəən nnyee mo, nen də mo tong a mə cin butdeet, mo kə canpwoo nkaa sut, dang mo caa gurum mo ar debish mbə kat ləbet fur.

Pet Pee mBə

Wu Dar Balbal

¹⁷ Wun sharfen mo, wen wal nwun sə, taji wu munshik mbii de gyet jeplep Daa fun Jesu Kristi mo sat nwun.

¹⁸ Mo sat nwun nee, <<Ndəən teer mə peekyes nə mo, be nenbákpee, mo nji put, Nen de moo mwaan a ndəən coor mə nan fur mo.>>

¹⁹ A nen desə mo, a nen də mo kə ji kə bakshak ndəən wun, A mo a nen de mo coor mbii debish mə yil desə shi məse fuu mo, baa mo kə Riin nNaan kas.

²⁰ Dang wun, sharfen mo de wen wal nwun, wu dyiksuk ndəən shinzeen fuu debang, dang Wu leshap kə Naan dəən Riin Debang zak.

²¹ Wu lesuk fuu mo ndəən wal Naan, kaade wu leyt nkaa naajeel nDaa Jesu Kristi mbəkə wur ji kə wun di ndəən seen də ngaa-ngaa.

²² Wu naajeel nen de mo dee nket-nket kə wun,

²³ Wu bam pak mo bəkə wu put kə mo di mbut nwus, kə mbə pak mo, bə wu naajeel, reep kə kəərmuut. Dang wu cii lée mo, Mbəde lée nə kə ten dee a derap shi shikbish fuu mo.

Kwoop Naan

²⁴ Pə wur de wur mak fwang wun, mbəkə taji wu táa wu pal kas, kə wur nji kə wun ntoom dedes Naan ndəən retnyit, baa kə mee rap kas.

²⁵ Mu shin ram nNaan dewur mbəshin a Ngubam fun, kə ram, kə Dehai, kə mulki, kə dedes kə bal, ndəən Jesu Kristi Daa fun, pəgyet de yam-yam, ji wul yaksə, kə har ngaa-ngaa! Nə a kəsə.

Mbe de Jesu Kristi woo nJoon ndaen Suun

¹ Suun ma Jesu kristi da Naan Cin wur Ka wur woo da kaem far mo mbii da mo kus ka ji. Jesu Kristi wur lep ngulep wur dam pee kaem wur Joon da, mbaka wur woo mbade sa mo de nwur.

² Joon wur ka ten sat agaak mbii de wur ka naa mo jir, ka wur ten ran pwoo ka Naan de Jesu Kristi woo mo nwur nnee, na a zeen.

³ Koo a weye, de wur tang baethaal sa na, be wur nkat daret, ka nen de mo lekom mbade kalang pwoo sa na de Naan ka woo na, ka moo cin mbade na sat, be mo nkat daret, mbade pee na ka wul kus, mbaka mbade sa na mo ngam da.

*Tokshik Joon Dam Pa
Ekalisya Da Pwooval Sa*

⁴ Wen Joon kan tok ka Ekalisya de pwooval sa mo, de mo ndaen yil Eshiya. Naan wur naa wun shi yit naajeel wur,
ka wur cin tongyang nwun zak.

Naan de wur de yaksade,
de pagyet wur de yam,
ka de wur ndang ji,
ka Riin de pwooval na mo,
de mo dar ntom
ka Naan a peetong
wur dades.

⁵ Ka Jesu Kristi,
de wur a langteng de a zeen,
wur a dingshee,
de mo shee yool ka wur a peemuut,
ka zak, a wur a Mishkoom nkaa
mishkoom de mo ndaen yil sa jir.
Wur wal mmun a mbade muut
de wur beer toom fin,
be wur fween mun
mbut shikbish fun mo.

⁶ Wur le ma dee a mishkoom ma pris mo,
mbaka ma seyil de nNaan puun wur.
Ram, ka iiko, mo
dee a ma Jesu Kristi
mbade ngaa-ngaa. Na aasade!

⁷ Wu naa, wur pa ji
nkaa nluu.
Gurum mo nnaa wur jir,
mbe ka nen de gyet mo shulang wur.
Gurum de mo ndaen yil sa jir,
mo nwal maap mbade wur.
Na ndaen aasade! Na aasade.

⁸ Daa Naan dades wur sat nanee <<a wen de shee ka mbade mo, ka kyes ka mbade mo jir zak. Naan de wur de yaksade, wur de yam, ka a wur pa ji zak.>>

Jesu Kristi kamshin nJoon

⁹ A an, Joon dyemnəən fuu ngudəm ndang Jesu, an a memee ndəən wun nen de wuu gung kə shwaajeel, mbəde wun a dər Mishkoom Kristi. An mee laayil, de am neer nə cəərkaat, de moo pet nə a Patmos, mbəde gyet an kən satpwoo Naan nə gurum mo, de Jesu wur shin langteng ne.

¹⁰ Parpuus kə Daa, be Riin Naan wur jì del ndəən an. Dangbe wen kələng mee doo dedes, kaa wal kə feer sə. Pə leshap mbwoon fen.

¹¹ Doo ne sat an nənee, << A ran mbəde waa nkaa naa nə, kə a lep kə bəəthaal nə də Ekəlisya depwoovəl sə mo, de mo nyilkaam, Afisus kə Simena, kə Pagamum, kə Tayatəra, kə Sardis, kə Filadalfiya, kə Lodisiya.>>

¹² Wen cəər mbəkə an naa ngwe de wur katpwoo nə də. Kaade an cəər, be an naa, peelee ngyem mo pwoovəl, de mo dak mo a shi zinariya.

¹³ Nnaar kə peelee ngyem de pwoovəl desə nə mo, be an naa mee gwar wur dər də, de wur lapshak kə Làa Gurum. Wur lep mee nlər de nə sham wul wur nkwaakshii, kə wur bwoot mee teng sə cəər nkaa tuur wur, de mo dak mənə a shi zinariya.

¹⁴ Shwepkəa wur nə mo piyaa kaa shuu sə, kə nə kaa door sə. Yit wur nə mo lapwus kaa liis kə wus sə.

¹⁵ Shi wur mo mələp, kaa shoole demələp, de mo tap dak shi wus mbəkə nə dee a deret sə. Doo wur nə a kaa wal kə am de moo sham mpətuul sə.

¹⁶ Wur kə zar mo pwoovəl nsarse wur, kə mee kwai di se put pwoo wur de nə se koop weet. Yit wur nə fes bangpee hakyeng kaa puus a naar sə.

¹⁷ Kaade an naa wur, be an taa nyil nder shii wur kaa an kən mumuut sə. Be wur le sarse wur nkaa an, dangbe wur sat nənee, <<Taji kəərmuut yaa waa kas. A an a dīnshee, kə a an a kyes ne.

¹⁸ A an a de mmeen. Gyet an kən muut, mbe yaksə, be an kə seen. Wen ntong de kə seen mbe ngaa-ngaa. Wen kə mbii wang peemúut, kə peedəm kə nen mumuut mo, a sar fən.

¹⁹ <<A ran mbəde aa ten a naa mo yaksə, kə mbəde waa nkaa naa mo, kə mbəde mo mbə jì.

²⁰ A desə nə a shii kə zar desəsok de pwoovəl de mo nsarse fen, kə peedar mə ngyem de pwoovəl de mo dak a shi zinariya. Zar de pwoovəl nə mo, a mo a nenlep kə Ekəlisya de pwoovəl nə mo, kə peedar kə ngyem de pwoovəl sə mo, mo a Ekəlisya de pwoovəl nə mo zak.>>

2

Lep dām pee Ekəlisya de nən nyil Afisus

¹ <<A ran shi dām lep-Naan de Ekəlisya di Sarduis wur den Ekəlisya de nən nyil Afisus nənee, << Lep desə nə, a pwoo de nə put mpwoo kə gwar de wur kə zar mo pwoovəl nsarse wur sə, de wur mwaaan nnaar kə peelee ngyem de pwoovəl sə mo, de mo dak mo a shi zinariya sə.

² Wen man dak de wun kə ten cin nə, kə jeel fuu, kə gung fuu zak. Baa wuu shaar kə nendebish mo kas. Wuu cam shiimwaan kə nen de mo sat nənee, << wudun a jeplep Jesu mo, mbe baa mo a jeplep Kristi kas. Wuu ten wu man ne, moo cin a dung.

³ Wu gung, koo de wun nkaa shwaajeel mbə səm fen, be taji wu baa mbwoon kas.

⁴ Amma an de kə mee mbii məndong nkaa wun de an kən rəbet sat nə nwun. Baa wu kudi wuu wal nghan kaa de gyet wuu wal an nshee sə kas.

⁵ Taji wu mander nshiimwaan fuu de gyet yam, akudang wuu taa wu pal sə kas. Wu tuwap, mbəkə wu baa wu mwaaan de ndəən ar nə, kaa gyet yam

sə. Katdang baa wu tuwap kas, be an mbə jì, kə an mang peelee ngyem nə de a peedar ni.

⁶ Dangbe mbə mbii mändong de an kə kwoop wun mbə nə a ndəsi, baa dyyen wun mbə dak nen Nikolaitan mo kas, kaadə baa nə a dyyen fen kas sə.

⁷ Ngwe de wur kə kom, mbə kələngpee be wur kələng mbəde Riin nə nkaa sat nə nendəm dangnaan mo, <<Ngwe de wur se koorong, be an ncin pee nwur se laatəng de nə a mə seen, de nə kàa ndəən bong kə Naan.>>

Lep Dəm Pee Ekəlisya

De Nən nYil nSimena

⁸ <<A ran lep dəm pee ngulep Naan de wur dəən Ekəlisya de nən nyil nSimena nənee, <<Lep desə nə a pwoo de nə put mpwoo kə gwar de wur a dīnshee, kə a wur a kyes kə mbə mo jir, de gyet wur kə muut, mbe yaksə wur kə seen.

⁹ Wen man shwa jeel fuu mo kə jeel fuu, kə zak, nghan man nənee, << Jir kə sə wun a nenlong mo. Wen man pwoo debish mə nen de moo lesut a nen Yahudi mo, be baa mo a nen Yahudi mo kas. Mo a nen kə ngujwaan mo.

¹⁰ Tajì wu kat mee kəərmuut nkaa jeel de wun mbə shwaa nə kas. A kələng, nGujwaan wur cam wun. Wur nle pak fuu mo ndəən lushoot, wun nshwajeel mbə teer mo kaapaat. Mbe wu gung, taji wu cii an kas, koo de mo ntətwe wun, be wu gung, mbəkə an cin biikaa koorong mə seen dedes nwun.

¹¹ Ngwe de wur kə kom, be wur kələng mbəde Riin wur nkaa sat nə (Ekəlisya) nendəm ndang Naan mo. Ngwe de wur se koorong, be baa muut de vəl nən ntung wur kas.>>

Lep Dəm Pee Ekəlisya

De Nən nYil Pagamum

¹² <<A ran lep dəm pee ngulep Naan de wur Ekəlisya de nən nyil Pagamum nə, Lep desə nə put a mpwoo kə gwar de wur kə kwai de nə se koop vəl sə.

¹³ Wen man, npée de wuu tong de nə, be ngujwaan wur kə le mpeetong fən a pee mə nə. jir kəsə be wuu yaa səm fən balbal. Baa wu nyan shin zeenpwoo fən kas, kaadə gyet dəən teer mə Antipas mo ngucìn langteng fən mbə mo tu wur ndəən yilkaam fu peeđe shetaan kə tong.

¹⁴ Mbe an kə rep pak mbə mo lee nkaa wun. Wun kə pak gurun mo nnaar fuu, de moo dəm a ndang kám mə Balaam. Gyet a Balaam wur kám mBalak, kə wur gangkwak nen Izrel mo, mbe gyet mo shin shikbish mbə se mbiise de gyet mo kə ten cin nkùm, kə cin mbə debish mo kaa ngaa sə.

¹⁵ Kəzak, wun kə nen de moo dəm ndang kám nən Nikolaus mo.

¹⁶ Wu tuwap, kas be an kus kə jì, kun cin lek de kə wun, shi kwai fən de nə jì put mpwoo fən sə.

¹⁷ Ngwe de wur kə kom, mbə kələngpee, be wur kələng mbəde Riin Naan wur nkaa sat nə Ekəlisya nendəm ndang Naan mo.>>

Ngwe de wur se koorong, be nghan ncin pak man de nə a səsok nwur. Kə zak, an ncin jwak depiyaa ngwar nə, kə səm depwoo a rəran dī kə nkaa jwak nə. Gwar de wur nlap jwak nə, be a wur man mbəde mo ran nkaa nə bejee dak.

Lep Dəm Pee Ekəlisya

De nYil nTayatira

¹⁸ <<A ran lep dəm pee ngulep Naan de wur tap kə Ekəlisya de nən nyil nTayatəra nə, Lep desə nə put a mpwoo kə Làa kə Naan de yit wur moo

lapwus kaa mbølem kə wus sə, de shii wur moo mølep kaa shool de mo tap ðak nə sə.

¹⁹ Wen man ðak fuu mo, kə wal fuu, kə cinzeen fuu, kə ðak bam de wu cin mo, kə gung fuu, kə zak, yaksə be wun nkaa cin ðak nə met de gyet wu cin mo nshee.

²⁰ Mbə jir kəsə, be an kə mbə ðesə mo nkaa ðel ðekə ðəsə moo nkaa wun. Mbəde wu tap wu kiyee mat de moo pet war a Jezebel sə, de war pet set a mat satpwoo kə Naan. A shi ar kám war, be war le kə kərem fən mo cin mbə ðebish mo kaa cin ngaa, kə se mbiise de mo kə ten cin nkùm.

²¹ Wen kən shin pee nwar, mbəkə war tuwap ðə, be war cii tuwap mbə shikbish war, de nə a mə ngaa.

²² Wen nle kə shwal yaa war ðə, kə nen de moo cin ngaa ashak kə war, katðang baa mo tuwap kas, kə mo nook cin mbii ðebish mənə mo kas, be nghan shin jeel mo.

²³ Wen nle kə jep war mo murep kə shwal, mbəkə Ekəlisya mo jir mo man ði nənee, << an a ngwe de an kən man pan de nə ndəən pətuup gurum mo, kə zak, an kən leng pətuup mo mo. Wen nkwat koo a weye nciit kə ðak de ngwe nə kə ten cin.

²⁴ Yaksə kən nsat wun koor nen Tayatəra, de baa wu lap kám nə kas, baa wu man mbii ðebish, de gurum moo pet nə a de səsok ndər mə Shetan kas, baa an le teng kaa wun kə mee leeton kas.

²⁵ Wu ðar balbal ndəən mbiide wuu ten wu kám, ðang mbaa njì.

²⁶ mbe gwar de wur se koorong, ðang wur cin ðyen fən, ðəm sul, an shin bal nkaa yil nə mo.

²⁷ Mo ncìn mulki nkaa yil nə mo, a shi kám shool, ðang mo mpyan mo, a kaa tuulwan de gurum kə piin nə sə, kaade wen kən kat bal nsar puun fen sə

²⁸ be an nshin zar mangbit ngwar mənə.

²⁹ Ngwe de wur kə kom, mbə kələngpee, be wur kələng mbəde Riin Naan nə sat luu Naan nə mo>>

3

Lep dām pee Ekəlisya de nə nyil nSardis

¹ <<A ran lep dām shi dām ngulep Naan de Ekəlisya de nə nyil nSardis nənee, << A lep nə ndesə, de nə put a mpwoo kə gwar de wur kə Riin Naan mo pwoovəl, kə zar mo pwoovəl zak.

Wen man ðak fwa, waa le kə gurum mo pan nnee, waa de kə seen, mbe waa a demumuut.

² A yool atəng, mbəkə a fwang rep koor seen de nə ðee nə de, mbəkə taji nə sət muut kənding-nding. Wen naa, baa shiimwaan fwa nə a ðeret nyit kə Naan kas.

³ Mbəmənə, be nghan kən sat nwaa, a pan mbəde gyet aa ten a kələng mo, de gyet mbe aa lap mo. A cinzeen mənə mo balbal. A yool, Katðang baa waa yool kas, be an mbaaji a kaa wat sə, de baa waa mman parpuus baaji fən nə kas.

⁴ Mbe rep pak gurum mo de, nyil nSardis, de mo tap le lée mo mo a ðebang. Nen mənə moo mwaan ashak kə nghan. Mo nlep lée ðepiyaa-piyaa mo, mbəde shiimwaan fur nə mo ret.

⁵ Nen de mo se koorong, be mo nlep lée ðepiyaa-piyaa mo zak. Baa an ncam tu səm mo ndəən bəəthaal mə nenseen mo kas. Kə lep wur mo, be an nsat agaak ne, mo a nen fen mo akyeen Naan, kə kəkyeen Jeplep wur mo.

⁶ Ngwe de wur ka kom mbə kələngpee, be wur kələng mbii de Riin Naan wur nkaa sat nə nen lu Naan mo.>>

*Lep dām pee Ekəlisya
de nən nyil nFiladalfiya*

⁷ <<A ran lep dām pee ngulep Naan de wur ka tap Ekəlisya de nən nyil nFiladalfiya.

<<Lep desə nə put a mpwoo ka gwar de wur a dəbang ka wur azeen. A wur ka makuli ka Devid. Katdang wur wang pwoolu nə, be baa mee gurum mak shoot nə kas, ka zak, katdang wur shoot pee nə, be baa mee gurum mmak wang nə kas.

⁸ Wen man dak fwa. A naa, an kən ten wangpee nwaa, de baa mee ngwe mmak shoot nə kas. Wen man nənee, << koo de baa bal fwa nə des kas, be waa aa dar balbal ndəən pwoo fen, ka zak, baa waa ciipwoo nənee a nook man an kas.

⁹ A kələng, an nle nen mə nguɟwaan de moo le sut a nen Yahudi sə mo, mbe baa mo a nen Yahudi mo kas, moo cin a dung. Wen nle ka nendung desə mo ji kurum ntoom fwa, ka nder shii fwa, ka mo man de zak nənee, << an wal nwaa.

¹⁰ Kaade aa ten a keer war fen sə mo, ka gung zak, mpeemənə be nghan ntap ka waa, mbəkə taji mee mbii tung waa kas, ndəən teer mə jeel de nən ndang ji nkaa yil nə, mbəkə nə cam gurum mo de jir ndəən bəm-yil ne.

¹¹ Wen ndang ji kəlak-kəlak. A yaa mbəde waa ka nə balbal, mbəkə taji, mee gurum mang zuum mə koorong nə kas.

¹² Jir gwar de wur se koorong, be an nle ka war den a kaa ndwet mə Lu Naan dedes Naan fen. De baa nə ncam put de ndəən Lu Naan nə kas. Wen nran səm Naan fən nkaa mo, ka səm mə yil Naan fen, Jerusalem depwoo, de nə tong a deng sham pə Naan fen də, kəzak, an nran səm fən depwoo nkaa mo.

¹³ Ngwe de wur ka kom mbə kələngpee, be wur kələng mbəde Riin Naan wur nkaa sat nen dām ndang Naan mo.>>

*Lep dām pee Ekəlisya
de nən nyil nLodisiya*

¹⁴ Gwar nə sat nghan nənee, <<A ran lep dām pee ngulep ka Naan de wur tap ka Ekəlisya de nən nyil nLodisiya.

<<Lep desə nə put a mpwoo ka gwar de moo pet wur a Amin. Shi ka mənə nənee, <nə aasə> Wur a ngwe de azeen-nzeen, ka wur a langteng de azeen. A wur a kuk ka mbəde Naan wur le mo jir.

¹⁵ Wen man dak fwa, baa waa a dəzuum koo detal kas. Ngyel de waa a dəzuum, koo detal.

¹⁶ mbəde waa anaar-anaar, baa waa a detal kas, koo dəzuum kas, mpeemənə, be an mbe wut waa put aku mbut mpwoo fən.

¹⁷ Waa sat nənee, << waa ka long, ka waa kat mbii mo jir! Mbə baa aa rebet mee mbii kas. Dangbe baa waa man nə nghaa ka mbii kas, nghaa bii yitmwa, ngu jeel, vuum, ka ngum.

¹⁸ Wen pə shin kar wun ka wu seet zinariya daret də mo dak shi wus pə nghan mbəkə a dee de a ngulong. A seet lee depiyaa mo pə nghan di, mbəkə a paa gum bii naashweep fwa di. A ji a seet yen mə yit zak, mbəkə a le de nyit fwa mo, mbəkə a naapee di.

¹⁹ Nen de wen kən wal mo, a mo a nen de kən gwak mo inn le more kaa ar. Mbemənə, be wu dar azeen-nzeen, mbəkə wu tuwap di.

²⁰ An səsə kən ɗar mpwoolu nə pə bwap pee. Katɗang mee ngwe kəlɔŋ doo fen, ɗang gwar nə wang pwoolu nə, be nghan ndel ndəən lu nə, mbə nghan se mbiise ashak kə gwar mənə, kə gwar mənə nse mbiise ashak kə nghan zak.

²¹ Gwe ɗe wu se koorong, be wen shin pee mo, mbəkə mo tong ɗe ashak kə nghan nkaa mbetong mə mulki fen, kaade gyet wen kən se koorong sə. Wen kən tong ashak kə puun fen nkaa mbətonɗ mə mulki wur.

²² Ngwe ɗe wur kə kom mbə kəlɔŋpee, be wu kəlɔŋ mbəɗe Riin nə nkaa sat nə lunaan mo.>>

4

Seyil nNaan adeng

¹ Abwoon mənə, be an ɗiyeep yit fən. Be an naa mee polu ɗe nə a wuwang ndəən ɗengnaan, be an kəlɔŋ doo ɗe nə wal nciit kə feer, ɗe ɗi nə katpwoo kə an nshee. Nə sat an nənəe, <<A kaa mpesi. Wen nkám nwaa mbəɗe ting mo ncìn abwoon mbii ɗesə mo.>>

² Abet-Abet, be Riin Naan wur jì ɗel ndəən an, ɗangbe ndəən ɗengnaan, be an naa mee peetong mə mulki, ɗe mee gwar kə tong nkaa ne.

³ Yit kə gwar ɗe wur tong nkaa nə, nii lapwus kaa jwak ɗeret ɗe moo pet mo a jaspə, kə kaneliyan, kə lilliu ɗe nə lapshak kə mee jwak ɗe moo pet nə a emiral, mo tap neer peetong mə mulki nə cəərkaat.

⁴ Mee peetong mə mulki mo laarvəl baafeer, mo neer peetong mə mulki nə le nnaar. Nennan mo laarvəl baafeer, moo tong nkaa peetong mə mulki ɗiisi nə mo. Nennan ɗesə nə mo, moo lep a lée ɗepiyaa-piyaa mo, kə zak, mo lep a mbekáa mə mulki, ɗe mo ɗak mo a shi zinariya.

⁵ Mələp kə pee kə put ɗe ndəən peetong mə mulki nə, kə or ɗedes kə nluu pərep. Akiyeen kə peetong mə mulki ɗesə nə mo, be ngyem mo pwoovəl mo nkaa lapwus. A ɗesə nə mo a Riin Naan ɗe pwoovəl sə mo.

⁶ Kəzak, akyeen kə peetong mə mulki nə, be an naa mee mbə kaa baahar sə, ɗe nə məlep kaa gəlas sə, kə nə ɗong kyet-kyet. Mee mbəɗe mo kə seen, mo feer, moo ɗar peefeer, cəər mbwoon kə peetong mə mulki ɗedes nə, mbə defeer ɗe mo kə seen nə mo, mo gam kə yit nkoop mbwoon kə nkoop ndəən.

⁷ ɗin nshee nə, lapshak kə nvar, ɗevəl nə lapshak kə kus randong, ɗekun nə, be yit kə nə nciit kə mə gurum, defeer nə lapshak kə puul ɗe nə nkaa yool ncáap sə.

⁸ Koo a ɗɗangyi ndəən mbəɗe mo kə seen feer ɗesə nə mo, be nə kə cáap mo peemee, kə mo kə yit cəər kat kə nder caap mo. Mpar kə puus, baa mo nok sat nənəe,

<<Dəbang, ɗəbang, ɗəbang,

a wur a ɗe yam,

kə a wur a ɗe yaksə,

kə a wur a ɗə mə ji zak.>>

⁹ Kaade mbii defeer ɗe mo kə seen ɗesə mo, mo kwoop, kə mo cin ɗedes mə pəlang, pee gwar ɗe wur tong nkaa peetong mə mulki nə, a wur ɗe wur kə seen mbe ngaa-ngaa.

¹⁰ be Nennan ɗe laarvəl baafeer sə mo, mo zəm ntoom kə gwar ɗe wur tong nkaa peetong mə mulki nə, mo seyil nwur. Wur ɗe wur mmeen mbe ngaa-ngaa. Nennan ɗesə nə mo shwat mbiikáa ɗe mə mulki mo mo ntoom wur, ɗang mo nkaa sat nənəe,

¹¹ <<Daa Naan fun

a waa mak lap ram,

kə kwoop, kə ɓal

A waa ðak mbə mo de jir,
 A shi pan fwa be
 waa ðak mo ðə, kəzak,
 A waa cin nseen mo.>>

5

Bəət-haal ðecicibet kə Laatəm

¹ Wen naa mee bəət haal de nə a cicibet ndəən sarse kə gwar de wur tong nkaa peetong mə mulki nə. Mo ran-ran nkaa bəət haal ðesə nə, nkoop mbwoon kə nkoop ndəən zak. Mo lus mo pwoovəl shi stam.

² Dangbe wen naa mee ngulep kə Naan dədes, de wur nkaa satpwoo balbal nənee, <<A wii mmak fəlep kaa kə <<stam de pwoovəl nə mo, <<mbe kə wur wang bəəthaal <<ðecicibet nə de ye?>>

³ Mbe baa mee gurum ndəən dengnaan, koo ndəən yil ðese, koo nder kə yil nə, de wur mak wang bəət haal ðesə nə, kə wur mak naa dəən nə de kas.

⁴ Be wen wal hakyeng, mbəde baa mo kat mee gurum de wur mak wang bəəthaal nə, koo naa dəən nə kas.

⁵ Dangbe memee ndəən nennan nə mo, sat an nənee, <<Taji a wal kas, a naa mbwoor ndang kə Juda, kə ndang kə Devid wur kə se koorong. Wur mmak fəlep nbii de mo lwas nə, kə wur wang bəət haal nə, kə mbii lwas ðepwoovəl nə mo.>>

⁶ Dangbe an naa mee Laatəm kə naapee kaa de ge gap sə, kə ðar nnaar kə peetong mə mulki nə mo, mo neer wur cəər kat kə mbə ðefeer de mo kə seen sə mo, kə nennan de sə mo. Laatəm ðesə nə kə soom mo pwoovəl, kə yit mo pwoovəl zak. ðese nə mo a Riin kə Naan de pwoovəl sə mo, de Naan wur lep mo koo a pee ðedangyi ndəən yil ðese.

⁷ Laatəm ðesə nə yool dəm lap bəət haal ðecicibet de nə nsarse kə gwar de wur tong nkaa peetong mə mulki ne.

⁸ Kaade wur lap bəəthaal ðesə nə, be mbəde mo kə seen feer sə mo, kə nennan de laarvəl baafeer sə mo, mo kurum nyil, ntoom kə Laatəm nə. Koo a weye ndəən nennan de laarvəl baafeer sə mo, be mo kə ndeng-ndeng, mo kə yaa ðaa shool, zinariya, de nə gam kə mee mbiizuum ðeshang. Mbiizuum ðesə nə a ðangnaan kə nen kə Naan mo.

⁹ Mo mang mee kook ðepwoo nənee,

<<A wa a mak
 mbə a mang bəət haal nə,
 kə a wang lwas nə mo,
 mbəde gyet mo kə tu waa,
 kə a shi toom fwa,
 be a waa seet gurum mo ðes,
 kə a ji kə mo nDaa Naan.

Nen de waa seet nə mo,
 mo put a ndəən koo a soon ðedangyii.
 Kə koo a ndəən lespwoo ðedangyii,
 kə koo a ndəən gurum ðedang mo yii,
 kə koo a ndəən yil ðedangyii zak.

¹⁰ Waa le mo ðee a mishkoom,
 kə mo ðee a pris mo cin ðak nNaan fun,
 kəzak, mo se mulki nkaa mo ndəən yil ne.

¹¹ Kaade naapee, be an kələng doo kə nenlep Naan mo ðes, de mo ngal kaapaat nkaa ngal kaapaat, de mo neer peetong mə mulki nə cəərkaat, kə mbii ðefeer de mo kə seen sə mo, mo neer mbetong mə mulki nə kə Nennan sə mo.

¹² Mo cin kook shi doo dedes nānee,
 <<Laatəm de gyet mo kə tu nā,
 a wur mak lap,
 iiko kə long, kə seen, kə bal,
 kə dedes kə ram, kə kwoop.>>

¹³ Dangbe an kələng mbəde mo dak mo jir, de mo ndəən dengnaan, kə de
 mo ndəən yil, kə de mo nder kə yil, kə de mo nkaa am, kə mbəde mo ndəən
 mo jir, mo cin kook nānee,
 <<Mbee wur de wuu tong nkaa
 peetong mə mulki,
 kə Laatəm, wu yit kə mə kwoop wur,
 kə shin dedes nwur,
 kə ram, kə iiko
 kə bal ngaa-ngaa.>>

¹⁴ Dangbe mbəde mo kə seen feer sə mo sat nānee, <<nə akə sə.> dang
 Nennan sə mo nkurum furum, kə mo seyil de nwur.

6

Mbiiluwaspēe mo

¹ Wen naa kaade Laatəm nā, fulep mbii luwaspee dīnshee mbwut
 depwoovəl sə mo. Dangbe an kələng doo kə memee mbut mbə defeer de
 mo kə seen sə. Wur petpee shi doo dəbal kaa kwòot kə nluu sə nānee, <<Jì!
 >>

² Kaade wen naapee, be wen naa mee bəreng depiyaa kə ji akyeen fen.
 Gwar de wur lang bəreng desə, wur kə nree nsar wur. Mo shin mbiikaa
 dades nwur, wur jì put kaa bəreng nā kaa gu koorong sə, mbe kə wur sə
 koorong dī.

³ Kaade Laatəm nā fulep mbii lwaspee devəl nā, be wen kələng mbii devəl
 də kə seen sə mo, sat nānee, <<jì!>>

⁴ Dangbe mee bəring npoo jì put, nā a naat. Gwar de wur lang bəring denaat
 desə nā, mo shin iiko nwur mbəkə wur mang tongryang baa kə nā aku ndəən
 yil dese, mbəkə gurum mo doom twe shak dī. mo shin mee kwai dedes nwur
 zak.

⁵ Kaade Laatəm nā fulep mbii luwaspee dekun nā, be wen kələng mbii
 dekun, de kə seen nā sat nānee, <<Jì!>> naapee, be naa bəring detəp a kyeen
 fen. Gwar de wur lang bəring detəp nā, wur kə mbii kām mbii mo ndəən sar
 fən.

⁶ be nkələng mee mbii kaa doo sə, ndəən mbə defeer de mo kə seen sə, doo
 nā sat nānee, <<Gurum mmang shool dak wur, mə puus məndong, kə wur
 seet muuduu mə alkama de məndong, kə zak, gurum mang shool dak wur,
 mə puus məndong, kə wur seet muuduu mo kun mə shwanan də. Mbe taji
 a təkook kə mwoor nā kə am anab nā kas.>>

⁷ Kaade Laatəm nā fulep mbii luwaspee defeer nā, be wen kələng doo kə
 defeer mbut mbəde mo kə seen nā wur sat nānee, <<Jì!>>

⁸ Ool mee bəring sə, nā a vuun, akyeen fən, moo pet gwar de wur lang
 bəring desə a muut, kə peetong nā nenmuut mo mbwoon nwur. Mo cin iiko
 mo nkaa məndong mbut feer kə yil nā, mbəkə mo twe gurum mo shi kwai,
 kə neen, kə muut, kə luwayil mo zak.

⁹ Kaade wur fulep mbiiluwaspēe depaat nā, be wen naa nder kə peewus
 mbezuum. A seen kə nen de gyet mo twe mo, mbəde gyet mo satpwoo Naan
 nā, kə zak, mo dar kaa shin zeen fur.

¹⁰ Mo petpee shi doo dedes <<Daa Naan dādes, dēbang, kə de waa azeen, <<a pərang dang wen ntokdyeel nenyil nə mo ye? <<Nen de gyet mo twe mun sə mo, <<mbəkə waa laa kwat mo de yii?>>

¹¹ Koo awayi dāen mo mo shin lée depiyaa mo jwal. Dang mo waa sat mo nənee, <<Wu gung delee aku, kə duu kə shaar dak fuu mo, kə dyemnāen fuu de mo ntwe mo, kaade mo twe wun sə,

¹² Naa Laatəm nə fulep mbii luwaspee depeemee nə, be naa yil nə yoon des zam, dangbe puus nə cəər dee a təp kaa nlər maap, de moo dak shi shweep ghə sə, kə tar nə cəər dee a naat kaa toom sə.

¹³ Zar mo ndāen dengnaan, mbe mo sham dyong nyil, kaadə laatəng kyeen denung moo dyong nyil, katdang kut cutpee balbal sə.

¹⁴ Dengnaan nə dēl loom kaa garvit de mo cəbet sə, mo shang jir zuul nə mo, kə yil de am neer mo le nnaar, baa kə nə pee mo de.

¹⁵ Dangbe mishkoom mə yil nə mo, kə nen de mo se mulki mo, Ke jep mishkoom mo kə denan-nan mə shiitoo mo, kə nenlong mo, kə nen de mo kə iiko mo, kə koor gurun mo jir, kərem mo, kə jeplu mo, mo dām loom ndāen gwoot mo, kə goop zuul mo.

¹⁶ Mo pət Zuul nə mo kə jwak nə mo nənee, <<Wu jì wu taa nkaa mun, kə wun paa mun yit gwar de wur kə tong nkaa mulki nə kə tuup Laatəm nə.

¹⁷ Mbeede puus tuup mo dedes nii jì wul. A wii mmak dar pwoo nə mpuus mənə yii?>>

7

Gurum mo Ngal Kambil Məndong kə Lar Feer Ba Feer Deluluwas

¹ Abwoon de mbii desə mo kyes, be nghan naa nenlep kə Naan mo feer, moo dar nkoop kwang defeer mə yil nə, mo yaa kut dīn nkwang defeer mə yil nə mo dar kə nə, mbəkə taji mee kut cutpee nkaa yil nə, koo nkaa baahar, koo nkaa təng mo kas.

² Dangbe nghan naa mee ngulep nNaan, de wur kə put a nkoop puus kàa, wur kə me bii ləlu Awas pee Naan de kə seen nsar wur. Wur pet nenlep defeer nə mo shi doo dī balbal de mo shin iiko mo, mbəkə mo təkook kə yil kə am.

³ Be wur sat nənee, <<Taji wu wat yil nə, koo baahar nə, koo təng mo kas. Wu dar akudang, see mə le fili (alaama) mə ləluwas mə Naan nkaa pəkyeen mə kərem wur mo akudang.>>

⁴ Dangbe nghan kələng duu nen də mo le fili (alaama) nə mo mpəkyeen mo, mo ngal kambil məndong kə lar feer baafeer. Nen desə nə mo put a ndāen koo soon dēdangyi mə nen Izrel mo.

⁵ nKwang soon Juda mo, Ngal kaapaat baavəl
nKwang soon mə Ruben mo, Ngal kaapaat baavəl.

nDāen soon mə Gad mo, Ngal kaapaat baavəl.

⁶ nKwang soon mə Asher mo, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon mú Naftali mo, ngal kaapaat baavəl,

nKwang soon Manasseh, ngal kaapaat baavəl.

⁷ nKwang soon mə Simiyon, ngal kaapaat baavəl.
nKwang soon Levayi mo, ngal kaapaat baavəl,

nKwang soon Isaka, ngal kaapaat baavəl,

nKwang soon Zebulum, ngal kaapaat baavəl,

nKwang soon Josef, ngal kaapaat baavəl.

⁸ nKwang soon Zebulum, ngal kaapaat baavəl,

nKwang soon Josef, ngal kaapaat baavəl.

nKwang soon mə Benjami mo, ngal kaapaat baavəl.

Duu Gurum mo kə nlər depiyaa

⁹ Abwoon desə, be wen ool, mbə duu gurum mo des, de baa mee gurum mak tang mo kas. Nen desə nə mo puwat a ndəən yil mo shinə-shinə, kə nkwang soon mo shinə-shinə, kə gurum mo shinə-shinə, kə liispwoo mo shinə-shinə, kə ndəən koo a pee dedangyi ndəən yil desə. Mo dar ntoom peetong mə mulki, kə ntoom Laatəm. Mo jwal lee depiyaa mo, mo kə kom kəkar nsar mo zak.

¹⁰ Mo diyeep doo mo mo ashak shibal, nənee,
<<Bam tong a pə Naan fun,

de wur tong

nkaa peetong mə mulki sə,

kə Laatəm nə.>>

¹¹ Nenlep mo jir, moo dar atəng neer peetong mə mulki nə, kə nennan sə mo, kə mbə defeer de mo kə seen sə mo zak. Nenlep nə mo saam kə yit fur nyil ntoom peetong mə mulki nə, kə mo seyil nNaan.

¹² Mo sat nənee,
<<Nə aasə, kwoop, kə dehai, kə seen,
kə pəlang, kə dades, kə iiko,
kə bal, mo dee a mə Naan fun
mbə ngaa-ngaa, Nə aasə.>>

¹³ Dangbe memee mbut nennan nə mo wur tal pə an di, be wur sat nənee,
<<Nen də mo din nlər de piyaa-piyaa sə mo awii mo me? Mo pwat a ni jii?
>>

¹⁴ Wen lap nwur nənee, <<Daa fen, a man.>>

Dangbe wur sat nənee,

<<Nen desə mo, a nen

de mo pwat ndəən nen

dī mo shin keer mo,

mo kə vvang lee nmo,

kə mo dee a depiyaa mo,

ndəən toom Laatəm.

¹⁵ A mpeemənə, be moo dar ntoom peetong mə
mulki Naan,

kə moo seyil ndəən Lu Naan dades,

mpaar kə puus.

Gwar de wur tong nkaa peetong

mə mulki nə,

wur tap mo.

¹⁶ Baa neen ncham láa mo kas,

kə zak, baa neen am cham tu mo kas.

Baa puus, koo tal

kə puus nən

cham mo kas.

¹⁷ Laatəm de wur nnaar

peetong mə mulki nə,

wur ndeen a ngukiyeer mo.

Wur dām kə mo a pee tubut

de nə a mə seen.

Naan wur mpwes

yitmwaan mo jir.>>

8

*Bii Lulwas de pwoovəl
ne kə Daa Shool Zinaria.*

¹ De Laatəm nə fulep bii luwas de pwoovəl nə be pee dok titik ndəən dengnaan, mbe nə kus kə koor awa məndong.

² Wen naa jeplep Naan mo pwoovəl, de moo dar ntoom Naan, be mo shin feer mo pwoovəl.

³ Mee ngulep Naan wur jì dar kus kə peewus mbiizuum, wur kə mee shool mə zinariya wus mbezuum. Mo shin mwoor dedu shangshang mə wus mbiizuum nwur des, mbəkə wur shin mo de ashak kə dangnaan mə nen Naan mo, nkaa peewus mbiizuum de mo dak nə a shi zinariya, de nə ntoom peetong mə mulki ne.

⁴ Diyeel wus mbezuum də kə toos shangshang nə, kə dangnaan mə nen Naan mo, de nən nsar ngulep Naan nə, nə kàa wul pee Naan də.

⁵ Dangbe ngulep nə wur mang daa shool mə wus mbezuum nə, wur gam shool nə shi wus nkaa pe wus mbiizuum nə, be wur vwet nkaa yil nə, Kaade wur vwet wus desə nə nkaa yil nə, be peekwoot, kə doo mo, kə pee mələp, be yil nə yoon.

Feer nə mo

⁶ Be nenlep Naan depwoovəl de mo kə feer mo pwoovəl sə, mo daksut, mbəkə mo taa feer nə mo.

⁷ Ngulep Naan dīnshee taa feer wur, be door kə wus, riyeep kə toom, mo sham beer nkaa yil nə. Məndong nkaa kun, mə yil nə caan, kə məndong nkaa kun mə təng mo caan zak, kə shit de mbrak mo caan jir.

⁸ Ngulep Naan devəl taa feer wur, be mee mbii kaa duum jwak lap wus, be mo vwet nə ndəən baahar. Məndong nkaa kun mə baahar nə cəər atoom.

⁹ Be Məndong nkaa kun, mə mbəde mo kə seen den baahar nə mo murep jir, Məndong nkaa kun, mə tii mo təkook.

¹⁰ Ngulep Naan dekun wur taa feer wur, be mee zar dədəs, de nə lap wus həlak-həlak kaa ngəyem sə, nə put adəng be nə sham taa nkaa məndong mbut nkun, mə gyeen mo, kə tubut mə am mo.

¹¹ Səm zar desə nə a, Deet. Be məndong mbut nkun mə am nə, mo cəər dee a dedeet, gurum mo des mo murep, mbə am də nə kə den a dedeet.

¹² Ngulep Naan defeer taa feer wur, be mo cut məndong mbut nkun mə puus, kə məndong mbut nkun mə tar, kə məndong mbut nkun mə zar mo, Mbemənə, be məndong mbut nkun mə peebang mo baa moo kudi kə bangpee kas. Məndong mbut nkun mə puus, baa nə kudi kə peebang kas, kə məndong dīn kun mə paar nə bangpee kas.

¹³ Kaade nghan naapee, be nghan kələng mee puul, de nə mwaan adəng, nii petpee shi doo dəbal, nānee, <<Jeel! Jeel! Jeel. Mpee gurum de mo ndəən yil nə, mbəde nenlep Naan de mo kudi kun sə, mo kus kə taa feer mo.>>

9

¹ Ngulep Naan depaat wur taa feer wur, be nghan naa mee zar de nə tong a dengnan sham taa bəm-yil nə. Mo shin biwangpee nzar nə mə tuun dejurum, de baa nə kə peedar sə kas nwur.

² Kaade wur wang pwoo tuun dejurum desə nə, be dyeel kaa put ndəən tuun nə, kaa dyeel wus de nə se lu sə. Diyeel desə nə kaa paa puus, kə dengnaan, mbe pee nə rap kaa par sə.

³ nDəən dyeel desə nə, be cibəl mo sham nkaa yil nə, mo shín bal mo kaa mə door mo sə.

⁴ Mo sat mo, << taji wu tung shit, koo tæng, kə bii də mo kop mo de mo ndəən yil nə kas, mbe wu tung a nen de baa mo kə mbii luwas mə Naan pəkyeen mo kas.

⁵ Baa mo shin iiko nə mo a mbəkə mo twe nen desə nə mo kas, mbe mo shin iiko nə mo, a mbəkə mo shinjeel de nen desə nə mo mbə tar mo paat. Jeel de mo shwaa nə, nə shwal kaa shwal de door pus gurum sə.

⁶ nDəən tar dəpaat desə nə mo, be nen desə nə mo yap muut, mbe baa mo kat kas. Moo rəbet muut mbe muut nə dām jong kə mo.

⁷ Cibel desə nə mo lapshak kə bəring de mo tap đak mo mbə dām nlek. Mo jwal mee mbii mo nkāa mo, kaa mbiikāa de mo đak mo shi zinariya sə, kə zak, yit mo lapshak kə yit ngurum mo.

⁸ Shwepkāa mo, a kaa mə shurep mo sə, kə zak, oos mo nə a kaa oos mə mbwoor mo sə.

⁹ Mo paa tuur mo nə mo, shi shool, kə cáap mo mo wal nciit kə wal mə shii bəring de moo dul keke bəring mo mbə dām nlek.

¹⁰ Mo kə ndang de nii pwaspee kaa door mo sə. A shi ndang desə mo, be mo katbal mbə shinjeel gurum mo, mbə tar mo paat.

¹¹ Mo kə gwe də a kaa mishkoom mo a ngulep mə tuun dejurum, de baa nə kə peedar kas sə, sām wur shi Yahudi, a Abaaddon, dangbe sām wur shi Heleni a Apoliyon. Shi mənə a nānee, <<Ngutəkook kə mbii mo.>>

¹² Jeel dedes đinshee nə đel mmənə. Dee jeel dedes mo de vəl, de mo ndang jì.

¹³ Ngulep kə Naan depeemee nə wur taa feer wur, dangbe nghan kələng mee doo nə jì put ndəən kwang defeer mə peewus mbezuum de mo đak nə a shi zinariya, de nə đar ntoom Naan.

¹⁴ Doo nə katpwoo ngulep depeemee də wur kə feer nə nə nānee, <<A fween nenlep defeer sə mo, de gyet mo bwot mo le ngəyen Yufrates dedes sə.>>

¹⁵ Nenlep defeer desə mo, mo gyet bwet mo a mbe pee desə, kə teer, kə tar, kə bit nə, gyet mo bwet mo, kə mo twe gurum de nyil nə mo məndong kaa kun.

¹⁶ Duu shiiton de mo lang bəring nə mo a miliyon kambil vəl. Wen kələng duu mo nə

¹⁷ Bəring nə mo kə nenlang nə mo, de wen naa mo ndəən suun fen nə, mo lap kəsə, gwat tuur mo, de nə naat kaa wus sə, nə təp kaa dengnaan sə, kə zak, nə a kaa fwat wus sə. Kāa bəring nə mo lapshak kə mə nvar mo. Wus kə diyeel, kə fwat wus mo jì put mpwoo kə bəring nə mo.

¹⁸ Məndong kaa kun mə gurum de nyil nə mo mo murep mbe mbii shin jeel dekun desə mo, wus nə, kə diyeel, kə fwat wus de pwat pwoo bəring nə mo.

¹⁹ Bal bəring nə mo, a ndəən pwoo mo, kə ndang mo mo. Dang mo nə mo a kaa nwòo mo sə, de mo kə kāa. A shi ndang desə nə mo, be bəring desə mo cínjeel gurum de nyil mo.

²⁰ Kaar gurum de baa mo murəp nsar kə jeel desə mo kas, be baa mo tuwap kas, mo sat a nseyil nriin debish mo, kə kùm de mo đak shi zinariya, kə azurfa, kə bòng đenaat, kə jwak, kə yoom mo. Baa moo naapee, koo kələngpee, koo mee mwaan kas.

²¹ Baa mo waa tuwap mbə tukāa de moo cin nə kas, kə mulak, mo kə shin ngaa, kə wat.

10

Laalepnaan kə Rep Laa Garvit

¹ Dangbe wen naa mee ngulep kə Naan dedes, wur tong a dengnaan sham. nLuu paa wur kaa nlər sə, kə zak, wiw neer kaa wur cærkaat. Yit wur nə a kaa puus sə, kə shii wur nə mo a kaa ndwet dənən-nan mə wus sə.

² Wur kə mee replaa garvit, de nə a wuwang nsar wur, wur leshii se wur nə nkaa baahar, kə shii kul wur nə kaa yil,

³ Dangbe wur petpee shi doo debal de nə lap shak kə or mə nvar. Kaade wur kə petpee nə, be peekwoot depwoovəl mo lap nwur shi doo debal.

⁴ Kaade peekwoot de pwoovəl nə mo leshap, be wen kən rəbet ran nə, mbe wen kələng mee doo ndəən dengnaan sat nənee, <<A shoot mbəde nluu de mo petpee pwoovəl nə mo sat. Taji a ran mbəde mo sat nə kas.>>

⁵ Dangbe ngulep kə Naan, de mee shii wur nə nkaa baahar, kə mee shii wur nkaa yil sə, wur diyeep sar se wur kaa adeng.

⁶ Wur tuceerpwoo ndəən səm kə Naan de wur de ngaa-ngaa, Wur de wur le dengnaan ke mbii de dən mo, kə bəm-yil kə mbii de dən mo, kə baahar kə mbii de dən mo. Laalep nNaan nə sat nə, <<Baa mee pee kudi kas!

⁷ Katdang laalep Naan de pwoovəl wur kus taa feer wur nə, be mbii mə Naan desəsok mo ngam, kaade gyet wur kə ten sat nkərem wur mo, nensatpwoo Naan mo.

⁸ dangbe doo de ken kələn sə ndəən dengnaan, nə katpwoo kə nghan zak nənee, <<A dəm, a mang ngarvit de wuwang nsar laalep nNaan de wur kə dar nkaa baahar kə yil.>>

⁹ nDəm pee Laalep nNaan nə ntal kə wur shin rep laagarvit nə nghan. Wur sat nghan nə, <<A la, a se. Nə be nduwang but nfwaa, dang mbut mpwoo fwaa, be nən mbə shang kaa loor nshii sə.>>

¹⁰ Wen la replaa ngarvit nən nsar Laalep nə nse, be nə shang nciit kə loor nshii pwoo fen. Abwoon de ndal nə, mbe cær duwang duwaan mbut fen.

¹¹ Dangbe mo sat nghan nənee, <<Nə atəng a baa can joom zak də gurum mo shinə-shinə kə nyil mo shinə-shinə, kə lespwoo mo shinə-shinə, kə nkaa mishkoom mo mo shinə-shinə zak.>>

11

Nensatpwoo Devəl Mo

¹ nLa mee kam, kaa kám kam mbii sə, dangbe mo sat nghan nənee, <<A dəm a kám Lu Naan dedes nə, kə peewus mbezuum nə kə, a tang duu nen seyil nə mo.

² Mbe taji a kám fuur nə kas, mbəde mo kə ten shin mənə, nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Nen desə mon treng nkaa yilkaam debang nə, mbə tar mo laarfeer baavəl.

³ Wen mbe nshin nlangtəng fen mo vəl, mbəkə mo sat joom, mbə teer mo ngal məndong kə dari vəl kə laarpeemee. Mo njwal leemaap mo.>>

⁴ Nenlangtəng devəl desə nə mo, a mo a tingpaat devəl sə mo, kə ngyem devəl sə mo zak, de moo dar ntoom kə Daa de mə yil desə ne.

⁵ Katdang mee gurum kə rəbet təkook kə mo, be wus nji put mpwoo mo, mbe nə se shaarlek mo mo. A desə dee, a ar muut jir gwar de wur kə rəbet tətook kə mo ating kə wur muut.

⁶ Nen desə nə mo kə iiko, mbəkə mo shoot dengnaan, mbəkə taji fwan ji kas, ndəən teer de mo nkaa can joom. Kəzak, mo kə iiko, mbəkə mo le am mo jir, mo ceer a toom. Mo mak cut mbəmyil nə shi shwal mo shini-shini, kaade mo naa nə ret mo nyit sə.

⁷ Abwoon de mo nkyes sat caamkat mo nā mo, be mee luwa de nā kaa put ndāen tuun de baa nā kē peedar kas sē. Luwa desē nān mbōwet lek nkaa mo, mbe nān nse koorong nkaa mo, dangbe nān ntwe mo zak.

⁸ Kūm des nā mo mbē ngarang ndāen peekat mā yilkaam dānan-nān sē mo, de moo kē koon mo a kē <<Sodom>> kē <<Ijip>> sē, pee de gyet mo pwas Daa mo de.

⁹ Mbe teer kun kē koor bē Gurum, mo shinē-shinē, soon mo shinē-shinē, liispwoo mo shinē-shinē, kē yil shinē-shinē, mo nnaa kūm kē mo nā, mbē mo ncii wum kūm kē mo ne.

¹⁰ Nen de moo tong ndāen yil dese, mo mbe ncīn retnyit mbē murēp kē das devēl desē nā mo, mo mbe yool mērep kē retyit. Kē zak, mo nlep zuum mo nshak, mbēde nenjoom de devēl sē mo kē shinjeel nen de yil nā mo.

¹¹ Abwoon teer mo kun kē koor, be Naan wur le kē nook mā seen del ndāen mo, mbe mo yool dar nkaa shii mo mo, dangbe mee kēarmuut dedes nā yaa nen de mo naa mo.

¹² Dangbe nen devēl sē mo kēlāng mee doo dedes de nā put ndāen dengnaan nā sat mo nānee, <<Wu kaa sē.>> Be shaarlek mo naa mo del kaa ndāen dengnaan dāen nluu.

¹³ Abet-abet, be yil nā yoon balbal. Māndong mbut nkaapaat mā yil nā pyan, kē gurum mo ngal pwoovēl, mo murēp ndāen yoon kē yil mēnē. Kēarmuut dedes yaa koor nen de mo baar nā mo, mbe mo kwoop dēdes nNaan de wur ndāen dengnaan.

¹⁴ Abwoon mbii shin keermuut devēl kē del, mbe mbii shin keermuut dekun nān nji kēlak-kēlak.

Feer De pwoovēl

¹⁵ Ngulep Naan de pwoovēl nā wur taa feer fān, be doo debal-bal mo ndāen dengnaan, mo sat nānee,

<<Semishkoom mā yil desē nā,
nā dēe a mulki mā Daa fun,
kē mā Kristi,
wur ncīn mulki nā a mbē ngaa-ngaa.>>

¹⁶ Dangbe nennan de Laarvēl baafeer sē mo, de moo tong nkaa mbii tong mā mulki mo mo ntoom kē Naan sē, mo kurum nyil, kē mo seyil de nNaan.

¹⁷ Mo sat nānee,
<<Mu pēlang waa, Daa Naan debal met jir,
A waa de yaksē, kē de dēyaam,
mbeede aa mang iiko fwa
dedes,

kē a yaa se mulki.

¹⁸ Yil nā mo langtuup,
dang tuurnung debish bish fwaa kē ji.

Pee nā wul de mon
tokdyeel Nen mumuut mo,
kē shin kwat
kerām fwaa nen cin joom mo
kē nen fwaa mo
de moo dyeep sām fwaa,
dēnan, kē dedyeen
kē mbe tēkook kē nen de mo
tēkook kē bēmyil nā.>>

¹⁹ Lu Naan dedes de nā ndāen dengnaan wang, be mo naa Kwati Mē Tucāerpwoo shi toom mā Naan. Dangbe pee nā mēlep des, kē doo dedes mo, mā peekwoot, be yil nā yoon, kē vivir.

12

mat kə nwòo

¹ Mee mbii naaman dedes put dɛən dɛngnaan, Mee mat war, lep nlər puus, kə tar nder shii war, kə war lepmbiikaa mulki kə zar mo kaapaat baavəl nkáa war.

² War də kə aak be war wal dɛbal but shal, kaade aak nə doom se war.

³ Dangbe mee mbii naaman zak nə jì put dɛ ndɛən dɛngnaan nə, mee duum nwòo dedes, dɛ nə a naat, kə káa mo pwoovəl, kə soom mo kaapaat, kə mbiikáa mə mulki mo pwoovəl, nkaa nə.

⁴ nDang nwòo nə fet mɛndong kaa nkun, mə zar dɛ mo ndɛən dɛngnaan sham dyong nyil. Nwòo nə dar akyeen mat dɛ war pə yap làa-làa sə, mbəkə nə balapə se làa nə dɛ kadang war laa.

⁵ War làa demish, wur be nse mulki nkaa nyil mo jir, shi kamshool. Nə bam laa nə kwet! Shi kàa pee Naan dɛ, npeetong mulki wur.

⁶ Mat nə war su dɛm a naaryil, a npeede Naan wur tap dɛkle nwar, dɛ mo ntap war, mbe teer mo ngal mɛndong, kə kambil vəl kə laarpeemee.

⁷ Lek yool ndɛən ndɛngnaan. Makiyel kə nenlep wur mo, mo nkaa lek kə nwòo nə, nwoo nə kə nenlep wur mo cɛər lek kə mo.

⁸ Dang baa bal wur nə mak kas be mo ceen wur dɛən dɛngNaan nə.

⁹ Mo mang cut am dɛsə nə, mo vwet wur shin sham ndɛən yil nə nwòo dɛgyet mənə mo pet wur a ngujwaan, ko shetan dɛ wur gwom gurum mo yil nə dɛm kənə a ar dɛ nkan mo mang wur vwet shi sham yil, kə jeplep wur mo.

¹⁰ Dangbe nghan kəlɛng mee doo dedes ndɛən dɛngnaan nə sat nənee, <<Yaksə, be bam Naan nə kə njì wul, kə iiko

kə mulki mə Naan fun, kə iiko mə kristi.
Be gwar dɛ wur fəlɛp dyemnən fun mo,
ntoom Naan fun
puus kə par
mo vwet shin sham yil.

¹¹ Mo se koorong nkaa wur
mbə toom kə
Laatəm kə,
pwoo kaa caamkat mo,
baa mo wal
seen fur kas
hakyeng

be mo shin seen fur har muut.
¹² Mbemənə, be wu cin retnyit, wun dɛngnaan mo,
<<kə nen dɛ moo
tong ndɛən dɛngnaan nə mo zak,
Mbe jeel kaa bəmyil,
kə baahar nə,
mbeede ngujwaan
wur kə sham pee wun dɛ,
Wur gam kə pətuup dɛwat,
Wur man pee

wur nə dɛe a lee dɛk.>>

¹³ Kaade cut am dɛsə nə naa, nə, mo vwet wudɛn shin sham ndɛən yil dɛse, be nə yaa sushii ndang mat dɛ war làa-làa demish sə.

¹⁴ Mbe mo shin cáap mat nə mo vəl dɛ dɛnan-nan mə puul, mbəkə war katpee yool dɛm wul pee dɛ mo kə ten dɛk war annaar yil, pee dɛ mo mbe tap war dɛ bərepee, kə koor pee dɛ baa nwoo nə mak wul dɛ kas.

¹⁵ Dangbe Nwòo nà wuut am shin put mpwoo nà kaa gyeen sà, be kà am nà ðel mat nà kà nà soo war seet kà nà kà tungzung nà.

¹⁶ Dangbe yil nà bam mat nà war, be nà wang pwoo nà be nà ðal gyeen ðe cut am nà wuut pwoo wur nà.

¹⁷ Tuup fes tu nwòo nà ndang mat war kaade nà naa baa nà mak yaa mat nà war kas, be nà ðam yaa lek nkaa ndang kà war nà mo. Dang kà mat nà, a nen ðe moo kàlàng ðoo kà Naan, ðe mo kà caamkat kà Jesu.

¹⁸ kut am nà ðar nkaa pwoo ðyees mà am baahar ne.

13

Luwayil mo vèl

¹ nWoo, nà ðar duk ðyees kà pwoo am baahar be nnaa mee Luwayil kà put ðàen am baahar. nà kà soom mo kaapaat, kà kàa mo pwoovèl, nà kà mbiikàa mà mulki mo kaapaat nkaa soom wur nà mo, koo a kàa ðedang yii, be mo ran mee sàm ðe nà satpwoo debish.

² Luwayil ðe nghan naa nà, nà lapshak kà lushim, ðang nà kà shii kaa mà ludang kà pwoo nà kaa mà nvar sà nwoo nà shin bal fen luwayil kà peetong mulki wur nà kà iiko Debal.

³ Mee but kàa wur nà mo nciit kà nà mee laa debish bish ðang laa debish-bish nà kà zuum. Yil nà gam kà mbii aapwoo be nà taadang Luwayil nà.

⁴ Gurum mo seyil nwoo nà beede nà shin iikoo luwayil nà, ðang be mo seyil nluwayil nà be mo tal nànee <<A wee kaa luwayil nà sà? A wee mak cin lek kà nà yii?>>

⁵ Mo shin pwoo nluwa ðesà nà mbe kà nà satpwoo roop, kà moo fèlèp Naan ðe kà nà cin ðak kà iikoo fən ði mbə tar mo laarfeer baavèl.

⁶ Luwa nà wang pwoo nà mbe kà nà satpwoo ðebuu mo kaa Naan, kà nà təkook kà sàm wur ði kà peetong wur, kà ðes ði mo kà tong a Dengnan

⁷ Mo Shin bal nà mbəkə nà cin lek ðe nkaa nen Naan ðebang mo kà se koorong kaa mo. Dang mo shin iiko nkaa jir soon ðedang yii, gurum ðedang yii, liispwoo ðedang yii? kà yil ðedang yi.

⁸ Jir nən ðe moo kà tong ndəən bəmyil ðesà mo be seyil luwayil nà. Jir sàm ði baa mo kà ran mo ðəən bəəthaal mə seen mə laatəm, laatəm ðə ði mo tuu pə gyet ðe nshee kà yil nà.

⁹ Ngwe ðe wur kà kom
mbə kàlàngpee.

<<

¹⁰ Katðang mee gurum
bə ðəm pee shoot,
be moo ðəm kà wur peeshoot.

Katðang mo
ntu mee gwe a shi kwai,
be nà a təng mo ntu wur
a shi kwai nà.>>

Desà nà a petpee mbəkə mo gung, kà mo ðar ðe balbal kà shinzeen nkvang nen Naan mo.

Luwa Yil De Put mbəmyil Nə

¹¹ Dangbe naa mee luwayil ðevèl, ðə nii put ðəən Bəmyil. Luwa ðesà nà kà soom mo vèl kaa laatəm sà, Mbe nà leeshap kaa kut am sà.

¹² Luwa ðesà nà cin ðak kà iiko mə luwayil ðeshee nà koppee nà, kà nà lee bəmyilð kə mbii ðe kà tong ðəən mo seyil ðe luwayil ðeshee nà, ðe laa nà debish bish sà kà zuum.

¹³ Luwayil devəl desə nə cin mbii nnaaman mo des hakyeng, nə le kə wus tong adeng Naan sham nkaa bəmyil nə nyitnaapee gurum mo.

¹⁴ Mbee mbii nnaaman nə mo be mo shin bal nə be cin mbii mo koo-pee mə luwayil de nshee nə, nə gwam nen tong dəən bəm-yil nə mo. wur lee mo mo den mbii kum mo but shin dades luwayil de di wur kat laa shi kwai jir kəsə be wur kə seen.

¹⁵ Mo shínbal nluwayil devəl kə wur shin nook de kum luwayil dínshée nə, kə kum nə leshaap di kə wur lee jir ngwe di wur cii seyil kum nə be mo tu.

¹⁶ Nə lee ting gurum mo jir, dedes kə delee, nenlong, kə nenjeel, jeplu mo, kə kərem mo, kə mo lap mee mbiinaaman nkaa sarse mo, koo nkaa pəkyeen mo mo,

¹⁷ Kə taji mo mak seet koo seet kə mbii kas see mo kə mbii naaman dese, de nə a səm luwayil mənə koo mee lambaa de naa səm nə.

¹⁸ Dese nə wal a seen be see a ngwe de wur kə seen, yit gwe de wur kə dyyeen wur yakshii luwayil nə mo de, Mbəde nə a lambaa mə gurum be lambaa nə a 666.

14

Laatəm kə Gurum Mo 144,000

¹ Kaade wen diyeep yit, be wen naa Laatəm akyeen fen, wur dar nkaa jwak nZayon, ashak kə nen wur gurum, de mo wul ngal kambil məndong kə laarfeer baafeer (144,000). Das desə nə mo kə səm Laatəm nə, kə səm kə puun wur a rəran nkaa pəkyeen mo jir.

² Dangbe wen kəleng mee doo sə ndəən dengnaan, de nə nciit-nciit kə wal kə am de nə sham ndang des, kə nə wal kaa peekwoot sə. Doo de kəleng nə, nə a kaa nen de mo pə taa ndeng-ndeng sə.

³ Mo cin kook depwoo ntoom kə mpeetong mə mulki nə, kə ntoom kə mbii defeer de mo kə seen sə mo, kə ntoom kə nennan sə mo. Baa mee ngwe mak kām kook mənə kas, see a das de mo ngal kambil məndong kə laarfeer baafeer. A mo a nen de mo kə ten ang mo ndəən yil nə.

⁴ Das desə nə mo a nen de baa gyet mo cam təkook kə sut kə mat mo kas, moo cam man mee mat mo kas. Mo dām ndang Laatəm nə, koo a pee dedang yii. Mo ang mo mbut gurum mo, kə mo shin mo kaa laa təng deshee nə nNaan, kə Laatəm nə.

⁵ Baa mee dung cam put mpwoo mo kas, mbəde baa mo kə mee shikbish kas.

Jeplep-Naan mo kun

⁶ Dangbe wen naa mee ngulep Naan pwoo, nkaa mwaaan ndəən kut a shi cáap, wur kə pwoo deret, dedəm ngaa-ngaa, Mbəkə wur sat nə de nen de mo ndəən bəm-yil dese. Pwoo desə nə, nə a mbə koo a yil dedang yii, kə mbə koo a soon dedang yii, koo a lespwoo dedang yii, kə nə a mbə gurum mo.

⁷ Wur sat shi doo dedes nənee, <<Wu kəər Naan, wu cin dedes nwur, mbəde puus tokdyeel wur nə jì wul. Wu seyil nNaan, mbəde a wur le deng mo kə yil nə. A wur le am ndəən baahar, kə tubut mo zak.>>

⁸ nGulep Naan devəl nə, jì sat nənee, << pal! Pal!! Yil Babilon dedes nə pal!!!. Gyet a war le dang gurum de ndəən yil nə mo shinə-shinə mo shwaa am yuurpee, de nə a mə cin ngaa.>>

⁹ Mee ngulep Naan dekun wur taa dang mo, wur sat shi doo dəbal nənee, << Katdang mee gurum seyil nluwayil sə, kə muriin wur, mbe kə ngwe mənə lap mbiinaaman mə luwayil nə nkaa pəkyeen wur koo sar wur,

¹⁰ Mo jir be nshwaa am laa ting de mə tuup Naan, Di wur kə ten doo shibal ndəən daa shool wur de nə a mə tuup wur. Mo nshinjeel ngwar mənə shi wus denaat, ntoom jeplep-Naan dəbang mo, kə Laatəm ne.

¹¹ Dangbe dyeel mə shwaajeel kə das mənə mo, nə yool kaa adeng mbə ngaa-ngaa. Baa mee nookdi di kas par kə puus be nen de mo seyil nluwayil kə mə riin nə, Kə koo awei de la mbiinaaman mə səm ne.>>

¹² Desə petpee nen Naan mo, mbəkə mo gung de ndəən tap kə Wàar Naan, kə zak, mbəkə mo dar de balbal shi shinzeen mo ndəən Jesu.

¹³ Dangbe wen kələng mee doo ndəən dengnaan, nə sat nənee, <<A ran desə, Deret aa nen de mo kə murep, nen de mo mmurəp dəən Daa, yool nyaksə. del dām akyeen>> Riin nə sat nə, << Ii, <<mo nnookdi mbut ndak mo mo, mbəde dak cin mo nə dām ndang mo.>>

Dyip Bəm-yil nə

¹⁴ Naapee, akyeen fen, be wen naa mee nluu depiyaa, mee gwar kətong nkaa nluu nə, de wur lapshak kə Làa Gurum. Wur kə mbiikaa mə zinariya nkaa kaa wur, də wur kə mee jeem desese nsar wur.

¹⁵ Be mee ngulep-Naan wur jì put ndəən Lu Naan dades, be wur petpee gwar de wur tong nkaa nluu sə, shi doo dəbal, <<A mang jeem fwa nə, kə a yaa diip-diip de, mbəde pee mə diip nə kə jì wul, bedə Dəben nə kə nung mak diip.>>

¹⁶ Gwar de wur tong nkaa nluu sə, wur wiit jeem wur nkaa maar de mo ndəən bəmyil nə, be mo diip bəm-yil nə.

¹⁷ Mee ngulep Naan, wur jì put ndəən Lu Naan dades nə ndəən dengnaan, ngulep desə wur kə jeem desese nsar wur zak.

¹⁸ Mee ngulep Naan, de a wur kə tap wus, wur jì put a npee wus mbezuum di, wur pet ngulep Naan de wur kə jeem desese sə shi doo dəbal nənee, <<A mang jeem fwa, kə a yaa saa tuun laatəng anab di mə bəm yil desə nə, mbəde laatəng anab nə mo kə nung.>>

¹⁹ Ngulep Naan nə wur wiit jeem wur nkaa yil nə, be wur yaa saa tuun anab mo, dangbe wur le mo ndəən pee dwat am anab, de nə a tuup Naan dades.

²⁰ Mo təreng, kə mo dwat làa anab nə mo, abwoon yilkaam nə. Toom put ndəən làa anab desə nə mo, mbe toom nə sham kaa am sə, de jong nə wul meel mo ngal məndong kə kambil peemee, kə jurum nə a kaa kām kə shii mo paat sə.

15

Nenlep mo pwoovəl kə jeel mo pwoovəl

¹ Dang wen naa, mee mbiinaaman dades, de nə dee a mbii aapwoo ndəən dengnaan. Wen naa nenlep Naan mo pwoovəl, kə jeel de mə kyes nə mo pwoovəl zak. A shi jeel desə mo, be Naan wur woo kyes kə tuup wur.

² Dangbe wen naa, mee mbəde nən nciit kə am baahar mə gəlas, de mo riyeep nə ashak kə wus, Nen de mo se koorong nkaa luwa sə, kə nkaa muriin wur, kə nkaa gwar de səm wur a səmduu (lambaa), moo dar de mpwoo gənə nə. Mo kə ndeng-ndeng mo nsar mo, de Naan wur shin mo,

³ dangbe mo cin kook mə Mosis kərem Naan, kə kook Laatəm nə, mo cin kook nə nənee,
<<Dak fwa nə mo a dənən-nan mo,
de mo aapwoo,

Daa Naan de bal met jir.

Ar fwa nə mo a de ndəre, kə mo azeen-nzeen zak,
Mishkoom mə gurum de mo ndəən yil nə mo jir.

⁴ A wii nkəər waa kas ye,
Daa? Kəzak, a wii nnook kwoop səm fwa ye?
Daa a waa mməsak, a dəbang.
Gurum de ndəən yil mo jir, mo nji
seyil nwaa.

Mbeede gurum mo jir,
mo kə woo dak fwa
de ndere nə mo.>>

⁵ Abwoon dese, be nghan naapee adengnaan, be nghan naa mo wangpee
dəbang mə bit mə Naan, de nə a langteng kə pwoo de gyet Naan wur kə ten
tuweer ne.

⁶ Nenlep Naan mo pwoovəl, de mo kə jeel mə kyes de pwoovəl sə, mo ji put
ndəən Lu Naan dədes, de nə a mə Bit Daa nə. Mo jwal a lée dəbang, fuwaat
dəməlep mo, de moo mangyit. Mo bwoot tuur fur mo shi zaal de mo dak mo
a shi zinariya.

⁷ Memee ndəən mbii defeer de mo kə seen sə shin daa shool mə zinariya
mo pwoovəl, nenlep Naan de pwoovəl nə mo. Daa shool desə nə mo gam kə
tuup Naan de wur kə seen dedəm ngaa-ngaa.

⁸ Bə Lu Naan dedes nə gam kə dyeel mə dedes wur, kə iiko wur zak. Baa
mee gurum mak del ndəən Lu Naan dedes nə kas, see abwoon de jeel de
pwoovəl mə nenlep də pwoovəl nə mo gam.

16

Daa mo pwoovəl mə tuup Naan

¹ Dangbe nghan kələng mee doo dəbal ndəən Lu Naan dedes nə, nə sat
nenlep kə Naan de pwoovəl nə mo nənee, <<Wu dəm wu doo mbii de ndəən
daa shool de pwoovəl di mə tuup Naan nə mo nkaa yil ne.>>

² Ngulep Naan dīnshee wur dəm doo mbii de nə ndəən daa shool de wur
kə nə nkaa yil nə. Dangbe sərep dēshwal de mo bish naa, mo pwas nen de
mo kə fili (alaama) mə luwa nkaa sut sə, kə nen de di mo seyil mmuriin kə
luwa ne.

³ Ngulep Naan devəl wur dəm doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə nkaa
baahar, dangbe am nə cəər dee kaa toom kə ngu mumuut sə. Mbe de mo kə
seen de moo tong ndəən am, mo murap jir.

⁴ Ngulep Naan dekun, wur dəm doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə
nkaa gənə am mo, kə tubut mo. Am nə mo cəər dee a toom.

⁵ Wen kələng ngulep de wur tap kə am mo, wur sat nənee,
<<Waa a dīn ndəret,
mbə candyeel desə mo,

Waa a dəbang,
waa de gyet yam, bə waa də,
waa de waa de yaksə.

⁶ Mbeede gyet mo beer toom
kə nen fwa mo,

kə toom nensatpwoo fwa mo zak,
<<Mbe waa kə shin toom
mo shwaa ntiit-ntiit kə kwat mo.>>

⁷ Dangbe nghan kələng mee doo
a peewus mbezuum nə sat zak nənee,
<<Ii, Daa Naan dəbal met jir.
Azeen-nzeen, candyeel fwa nə mo azeen,

kə mo a ndəre zak.>>

⁸ Ngulep Naan defeer, wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə, nkaa puus. Dangbe mo cínbal mpuus nə, mbəkə nə caan gurum mo de shi wus.

⁹ Tal kə puus nə fes baan gurum mo, shibal, mbe mo satpwoo debuu nkaa sām kə Naan, de wur kə iiko nkaa jeel nə mo. Mbe mo chi tuwap, baa mo kwoop dedes Naan kas.

¹⁰ Ngulep Naan depaat, wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə, nkaa pee mə mulki mə luwa nə. Dangbe mulki kə luwa nə cəər dee a peenkoo. Be gurum mo ərap liis fur mo mbə jeel de mo nkaa shwaa ne.

¹¹ Gurum mo waa satpwoo debuu nkaa Naan, mbə shwaa jeel de mo nkaa shwaa nə, kə sərap mo mo zak, mbe jir kəse, be mo chi tuwap, mbə dak debish de mo kə ten cin mo.

¹² Ngulep Naan depeemee, wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kəni, nkaa gənə Yufrates dedes sə, be am de nə ndəən gənə desə nə del fii, mbəkə nə dak ar de mishkoom de mo nji nkoop puus kəkāa.

¹³ Dangbe nghan naa riin debish mo kun, de mo kaa nzargook mo sə, mo jì put ndəən pwoo kə kus nwòo sə, kə ndəən pwoo kə luwa sə, kə ndəən pwoo kə ngusatpwoo Naan mə dung sə.

¹⁴ Riin debish desə nə mo nkaa cin mbə aapwoo mo des hakyeng. Mo dām pee mishkoom mə yil desə mo jir, mbəkə mo kyak mo le de ashak mbə cin lek parpuus dedes mə Naan debal met jir sə.

¹⁵ <<Wu naa nghan nji a kaa wat sə! Nen de mo tong shi gongpee, de mo kə lee fur mo a ləlep, mbəkə taji mo put ngum, kə mo kat naashwoop de kas, be nen mənə mo nkat deret.>>

¹⁶ Riin debish desə nə mo kyak mishkoom mə yil desə mo le ashak, mmee mbedə moo pet nə shi lespwoo mə nen Yahudi mo a Armageddon.

¹⁷ Ngulep depwoovəl, wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kənə nkaa kut. Dang mee doo debal jì put ndəən Lu kə Naan dades, a peetong mə mulki nə nənəe, <<Nə kə shin!>>

¹⁸ Kəzak, pee nə məlep, nluupet, kə pee nə gwan. Yil nə yoon shibal, de baa yil kə kyam yoon kaa mənə sə kas, pəgyet de gurum mo yaa tong de ndəən yil ne.

¹⁹ Bərnən dedes nə bək kun, kə kaar yil de ndəən yil nə mo jir, mo shirip. Naan wur pan Babilon dedes sə, mbe wur cin kap de nə gam kə am anab (filip) de nə a mə tuup wur nwura shwaa.

²⁰ Koo rep laayil dedangyi de am neer nə cəərkaat, be nə su dām loom, kə dengjwak mo su dām laam zak.

²¹ Daar dənən-nan mo put ndengnaan, mbe mo sham taa nkaa gurum mo, koo a daar dedangyi be toon kə nə wul kaa mə bufu kəən sə. Gurum mo satpwoo debuu nkaa Naan, mbə shwal de moo shwaa nə, mbə sham kə daar desə nə mo, kə zak, mbeede jeel nə fes shwal zam hakyeng.

17

Mat ngaa dedes kə luwayil sə

¹ Memee mbut nenlep Naan de pwoovəl sə mo de mo kə daa mo pwoovəl sə wur jì mpee nghan də, be wur sat nghan nənəe, <<A jì, be nghan nkám nwaa, kar de mo can mmat ngaa dedes nə də war kə tong pəkom am mo.

² Mishkoom de mə yil desə mo cin ngaa ashak kə war, kə gurum de ndəən yil desə mo fes yuur kə am anab mə ngaa war nə.>>

³ Be la lep Naan mang an seet kə nə but Riin, sə dām a naaryil, a npee de baa am de kas. A naaryil nə, be nghan naa mee mat kə tong nkaa mee

luwayil de nà a naat. Mo ran sàm debish mo, de mo satpwoo debuu nkaa Naan. Luwayil desà nà kà kàa mo pwoovəl, kà soom mo kaapaat.

⁴ Mat nà war tap jwal a lée de mo pan a naat mo de mo ret naa zam, war kà tap dak mo a shi mbəde mo dak mo a shi zinariya kà ngək deapwus mo, kà mbii jwat de rəret mo, kaa mbəde moo pet nà a peyal mo sà. Mat nà war kà mee dekwat nsar war, de mo dak a shi zinariya, de nà gam kà mbə debish mo, de mo a mē ar tong war debish mē ngaa.

⁵ Sàm də Mo ran nkaa pəkeen war nà a bii de mo manshi nà kas. BABILON DEDES, NƏƏN MAT nGAA MO, KƏ MBƏ DEBISH DE MO nDƏƏN YIL NƏ JIR.

⁶ Wen naa mat nà war kà yuur shi toom nen Naan de bang mo, Toom nen de gyet mo shin langtəng kà Jesu. Kaade naa war, be nà fes aapwoo nghan zam.

⁷ Ngulep Naan wur tal pə nghan nənēe, <<A mii aapwoo nwaa yii? Wen woo shii mbə de baa a manshi nà kas kaa mat nà kà luwayil de war kà lang kaa nà de nà kà kàa mo pwoovəl, kà soom mo kaapaat sà.

⁸ Luwayil de a naa sà, də gyet yam be nà di, mbe yaksə, baa nà kuđi kas, nən yool kàa put a ndəən tuun de baa nii peedar kas sà, mbəkə nà dām de a npeede mo ntu nà de vit. Nen de mo ndəən yil dese, de pəgyet de nshee kà yil nà, be baa mo ran sàm mo mo ndəən buthaal mē seen kas. Nin aapwoo mo mbə naa luwayil desà nà, mbəde gyet nà di kà seen, mbe nà kà muut, jir kəsə, be nà nwaa baaji put kà seen zak.

⁹ <<Dəsə kà rəbet a pətuup de kà seen manshi bii mo. Kàa de pwoovəl nà mo, mo a zuul mo pwoovəl, de mat nà war tong nkaa mo sà.

¹⁰ Mo a mishkom mo pwoovəl zak. Mo kà sham kà paat mo ndəən mulki mo, mbe məndong de nkaa se mulki yaksə. Baa devəl nà kà jì wul kas, mbe katdang wur nji wul, be wur nse mulki nà a mbə rep pee lee bejee dak.

¹¹ Luwayil de di nà di, yaksə baa nà kuđi kas, a nà a mishkoom depwookun nà. Mbe nà a ndəən soon mishkoom de pwoovəl sà mo. Be nà nkaa dām a pee de mo təkook kà nà.

¹² <<Soom dekaapaat de a naa sà mo, mo a mishkoom mo kaapaat, de baa mo kəcin mulki mo kas aku. Be mbə awa məndong, be mo ncin iiko mo kaa mishkoom mo sà, kà mo cin mulki de ashak kà luwayil ne.

¹³ Mishkoom dekaapaat sà mo, pan mo nà mo a deməndong, mo ncin bal mo, kà iiko mo nluwayil ne.

¹⁴ Mo ncin lek kà Laatəm nà, mbe Laatəm nà wur nse koorong nkaa mo, mbəde a wur a Daa ndaa mo, Mishkoom kà mishkoom mo, ashak kà wur, be nen de wur kà ten pərep, kà bələp mo, mo nse koorong zak.>>

¹⁵ Dangbə ngulepnaan wur sat nghan nənēe, <<Am de a naa sà, a mpeede mat ngaa sà war tong də, gurum mo, kuur gurum mo shinə-shinə, kà yil mo shinə-shinə, kà liispwoo mo shinə-shinə zak.

¹⁶ Soom de kaapaat de a naa sà mo, kà luwayil nà, mo mbə cii mat ngaa nà. Mo mbə təkook kà mbii də war kà nà mo jir, mbə mo yit war dee ngum, mo nse luwa war, kà mo ncaan war shi wus.

¹⁷ A Naan wur kà ten le mənə ndəən pətuup mo, mbəkə mo cin mbəde nà gam dyen wur də, kaadə mo balkaa mo mo, mbəkə mo shínbal mo mo, mbə se mulki kà luwayil nà, mbe pardi pwoonaan nà gam.

¹⁸ Mat de nwaa a naa nà, a yil dedes de nà kà cin mulki, nkaa mishkoom mē yil nà mo.>>

¹ Abwoon dese, bæ nghan naa mee ngulepnaan npoo kæ sham ndəən dengnaan. Ngulepnaan desə wur kæ iiko dedes zam. Mbə peebang mə iiko wur nə bang yil nə kədəng.

² Shi doo dedes be wur le or:
<<Bal fi kæ kyes! Bal fi kæ kyes!

Yil nBabilon dedes
War kæ dee a tulu
riin debish mo
War dee a peetong mə
koo a riin debish dedangyii,
War dee a peetong mə
koo a mbə derap,
kə nyer debish.

Kə koo a luwa dedang de nyakkap.

³ Mbēede gyet gurum nyil mo shini-shini, gyet mo shwaa a am anab
mə ngaa ashak kæ war.

Mishkoom mə yil desə mo
gyet mo cin ngaa kæ war

Kə nennwer
de mə yil desə mo,
moo long a shi ləbet mbə bii

kə kat war de mə yil dese, de nə met mə sat.>>

Kar Bə Dyeel De

Nə Mbə Taa nBabilon

⁴ Dangbe wen kələng mee doo npoo
de nə put ndəən dengnaan, nə sat nənee,

<<Wun nen fən mo,
wu put aku ndəən war,
mbekə taji mo cin kwat nwun ashak kæ war mbə shikbish war nə mo kas,
Mbəkə taji wu lap memee ndəən jeel war nə mo kas.

⁵ Mbədə shikbish war nə mo kæ ak
kaa wul a dengnaan,

Naan kæ yee
dəkdebish war mo.

⁶ Wu kwat war nciit
kə mbii də war kæ cin wun,
wu kwat war yitvəl,
mbə mbii de gyet war kæ cin mo nwun.

Wu doo mo yitvəl, kaade gyet
war kæ kam nwun dīn
dəkwat war sə.

⁷ Wu yit kæ kwat de nə a mə kar kæ jeel
de war lap nə, nə dee nciit-nciit kæ ram kæ long de gyet war shin nkáa
war,

mbēede war nkaa dʒeep kaa nnee
<wen a mishkoom de mat. baa wen a matkaa,
baa wen cam
wal maap kas.>

⁸ Mbēmənə be, jeel war nə mo n̄i taa
nkaa war ndi mman, mbeedi a parpuus məndong,
be muut kæ maap, kæ neen, mo ntaa nkaa war.
Dangbe wus ncaan war,
mbəde Daa Naan
de wur ntokdyeel nwar,

wur kə iiko des.

⁹ <<Katdang mishkoom mə bəm-yil desə mo, de gyet mo cin ngaa ashak kə war, de gyet mo se pak long war nə mo ashak kə war, be mo nnaa dyeel de nə caan war, be mo nwal kə maap mbə war.

¹⁰ Mbee jeel dedes de war shwaa nə. Be kəarmuut nyaa mo, mbə mo ndar a jong-jong kə moo wal də, kə mo nsat nənee,
<<Jeel! Jeel mbee wii yil

dedes Babilon!
Yil de gyet wii kə iiko des,
ndəən awa məndong,
be kyes fii nə jì wul!>>

¹¹ <<Nennwer de mo bəm-yil nə mo, mo nwal kə maap nkaa war, mbəde baa mee ngwe kudi, nseet lée mo mo kas.

¹² Lée nwar de mo a zinariya mo, kə mə azurfa mo, kə mə nghək deret de moo mələp nyilaknyilak, kə nlər de rərət mo shini-shini, kə nlər de pan a naat mo, kə shiyeep deret mo, kə mbii de mo dak mo a shi oos nə mo, kə shiyeep dekərəm mo, kə mbəde mo dak mo a shi shool deret mo, kə nghək deret de mə dyiklu mo,

¹³ kə bii de kə toos shangshang, kaa sinamon, kə le shəta, meer, kə frankisens, kə mwoor de gurun kə caan, mbəkə wur kələng toos deshang nə de sə, kə mə am anab, kə mə mwoor paat, kə mə áas deret mo, mə alkama, kə mə randong mo, kə təm mo, kə mə bəring mo, kə mə keke bəring, kə gurun mo di mo sərep mo kaa kərem mo sə>>

¹⁴ Nennwer nə mo nsat nwar nənee,
<<Jir mbii di rərət de di yii leyit nkaa mo,
moo del dəm jee.
Long fii mo jir,
kə rak fii nə mo jir,
mo nloom.
Baa wii kudi
yii kat

mo di zak kas.>>

¹⁵ Nennwer de mo seet kə mbii desə mo, de mo kat long pə war di, mo ndar jong-jong, kə kəarmuut fes yaa mo, mbə shwaajeel de war nkaa shwaa nə mo nwal kə maap.

¹⁶ Har mo nfwo ruruu nənee,
<<Jeel fii, jeel fii, wii yil dēdes,
gyet yam, be wii yii jwal a lee mulki di rərət mo
detap piyaa mo, kə detap naat juwal mo.
Di mo mələp shi zinariya,
kə shi nghək dekərəm
di mo,
kə lilliu.

¹⁷ nDəən awa məndong bejee,
bə long fii dedes sə mo dee a debuu!>

Jir nentung tii am mo, kə gurun de moo ghər mo ntii nə mo, kə nen de moo kat mbii teer mo mo a ndəən baahar mo, das desə mo jir, mo ndar jong-jong, kə war.

¹⁸ Katdang mo nnaa dyeel mə caan war nə kaa, be mo nfwo or shibal nənee, <Baa mo cam kat mee yil dedes kaa yil sə kas.>

¹⁹ Mo kok yil le nkaa kaa mo mo, ashak kə wal, kə maap nənee,
<<Jeel fii! Jeel fii, wii yil dēdes,
Gyet yam be nen

de mo kə tii mo nkaa baahar,
 moo kat long a mbə long fii,
 mbe ndəən awa məndong,
 be wii dee
 a deləloom jee!>

²⁰ Wii dengnaan, yi cin retnyit,
 mbə mbii de nə kat yil desə war.
 Wu cin retnyit, wun nen Naan mo,
 kə wun jeplep mo, kə nensatpwoo Naan mo,
 mbeede Naan wur candyeel nwar,
 mbee mbii de gyet war
 kəcin mo nwun.>>

Kyes mBabilon

²¹ Dangbe mee ngulep Naan dəbal, wur mang mee nghək dedes kaa fin
 dyyes dak sə, wur vwet nə ndəən am baahar, kə wur sat nənee,
 <<Mo mbwet Babilon yil dedes

sə a shibal aasə zak,
 baa mo nkudi
 kə naa war de zak kas.

²² Baa mo mbaa kələng wal kə ndeng-ndeng, kə doo nenkook mo,
 kə wal mbel, kə wal nfeer mo ndəən wii Babilon kas.

Baa mo nwaa kat mee ngucin dak shi sar,
 mə koo a kaan dak dedangyi ndəən wa kas.

Baa mo waa baa kələng
 wal nfin dyyes
 dakmo ndəən wii kas.

²³ Baa mee wus ngyem nwaa baa bangpee di ndəən wii kas.

Baa mo waa baa kələng mee doo məshpwoo kə matpoo ndəən wii kas.
 Gyet yam, be nennwer fii nə mo, a nen dənən-nan mə yil nə mo.

Gyet a shi mulgut mə soot fii,
 be yii le gurum de mo ndəən yil nə mo jir,
 mo taa mer ar di buu.

²⁴ Gyet a ndəən Babilon,

be mo kat toom
 nensatpwoo Naan mo,
 kə toom mə nen Naan mo, kə toom mə gurum
 de gyet mo saa mo jir ndəən bəm-yil nə.>>

19

kwoop Naan Be Pal mBabilon

¹ Abwoon dese, be nghan kələng mee doo de nə kaa doo dedes, mə gurum
 mo dedes sə ndəən dengnaan. Doo nə mo sat nənee,
 << kwoop Naan!

Mbeede bam, kə ram,
 kə iiko mo a mə Daa Naan fun.

² Mbeede candyeel wur
 nə azeen, kə nə a ndəret.
 Wur kə candyeel debish, mmat ngaa sə.
 De gyet war təkook yil nə shi ngaa war sə.

Wur baa kwat war,
 nciit kə toom kə kərem
 wur de gyet war twe mo.>>

³ Kəzak, mo waa baa fwo or shibal nənee,

<< kwoop Naan!

Dyeel de mo caan war

nə nkàa deng ngaa-ngaa.>>

⁴ Nennan de laarvəl baafeer sə mo, kə mbii defeer de mo kə seen sə mo, mo kurum nyil, kə mo seyil de nNaan, de wur tong a peetong mə mulki. Mo seyil nwur, mo sat nənee, <<Nə aa sə! Kwoop Naan!>>

⁵ Dangbe mee doo jì put de ndəən peetong mə mulki nə nənee,

<<Kwoop Naan fun,

wun kərem wur mo,

wun de wuu kər wur,

nen dedyeen mo, kə nen denan mo jir.>>

⁶ Dangbe wen kələng mee mbii kaa doo kə gurum mo des sə, nə nciit kə wal kə am dades, de nii sham ndang, kə nə wal kaa nluu de nii pet sə. Doo nə mo sat nənee,

<<Kwoop Naan!

Mbeede Daa Naan fun debal jir,

wur se mulki.

⁷ Wu yit kə mə cin retnyit shi pətuup debang,

wu yit kə mə shin dedes nwur.

Mbeede pee nə wul, de Laatəm kə Naan wur ncindyik.

Matpoo nə war kə dak seet mbə dyik nə.

⁸ Mo shin lée depiyaa peng-peng mo nwar,

mbekə war lep dī.>>

(Lée depiyaa peng-peng nə mo,

moo kám a dak deret de nen Naan de pang mo kə ten cin.)

⁹ Dangbe ngulep Naan wur sat nghan nənee, <<A ran desə. Deret nkaa nen de mo pərep mo mbə se serəbet mə Laatəm nə.>>

Ngulep Naan wur waa baa sat nghan nənee, <<Dese nə a pwoo Naan azeen-nzeen.>>

¹⁰ Wen saam nyil ntoom wur, mbəkə nghan seyil dī nwur, mbə wur sat nghan nənee, <<Taji a cin mənə kas, nghan a kərem Naan kaa waa sə, <<kə koor dyemnəən fun de mo lap langteng mə Jesu sə. A seyil a nNaan.

Pwoo de Jesu wur woo nə, a nə a káa riin nensatpwoo Naan mo.>>

Jeplek De a Dengnaan

Mo Se Koorong nKaa

Luwa Yil Nə

¹¹ Wen naa Dengnaan a wuwang, be mee bəring depiyaa de nii dar a kyen fen, de sām kə gwar de wur lang bəring depiyaa nə a Ngwe de ndəre, kə cin lek zak.

¹² Yit wur mo a kaa aawus sə, kə wur kə mbiikáa mə mulki mo des nkaa káa wur zak. Wur kə mee sām de nə a rəran nkaa shin, de baa mee gurum mak man nə kas, see a wur shikáa wur bejee dak.

¹³ Wur lep lée de səben de mo kə lep ndəən toom, kə sām wur nə a Pwoo Naan.

¹⁴ Nenlek de mo ndəən dengnaan, moo mwaan ndang wur nkaa bəring depiyaa-piyaa mo, kə mo tap lep a lee lilin depiyaa kə debang.

¹⁵ Mee kwai desese jì put mpwoo wur. A shi kwai desə be wur nsaa gurum de mo nyil nə mo shinə-shinə, <<Wur nse mulki nkaa mo a shi dūl shool.>> Wur ntəreng am anab nə a peetəreng anab de nə a mə tuup Naan debal met jir.

¹⁶ Nkaa nlər wur, kə nkaa cii wur, be sām de nə sat nənee, <<MISHKOOM MƏ MISHKOOM MO, DAA MƏ DAA MO.>>

¹⁷ Be nghan naa mee ngulep Naan wur ɗar nkaa puus, wur pərep nyer de moo yool nɗaap shi doo dedes, nənnee, <<Wu jì, wu kaat ashak jir, mbə gomteer dedes mə Naan.

¹⁸ Mbəkə wuu se luwa mishkoom mo ɗi, kə luwa ɗenan-nan mə nenlek mo, kə luwa nen ɗenan-nan mo, kə luwa mə bəring mo, kə mə nenlang bəring nə mo, kə luwa gurum mo jir, mə jeplu mo, kə mə kərem mo, ɗedyeen, kə ɗenan.>>

¹⁹ Wen naa luwayil sə, kə mishkoom mə yil nə mo, kə nenlek mo mo, mo kuur ashak, mbəkə mo cin lek ɗi kə ngulang bəring ɗepiyaa sə, kə nenlek wur mo.

²⁰ Mbə mo yaa luwayil nə ashak kə ngusatpwoo Naan mə ɗung sə, de gyet wur cin mbii aapwoo, kə mbiinaaman mo a pee mə luwayil nə. A shi mbii aapwoo ɗesə mo, be gyet wur num nen de mo lap mbiinaaman mə luwayil nə, kə gyet mo seyil muriin wur zak. Mo vwet mo weet mmeen ndəən aawus de nii lap a shi fwat mə bintəka.

²¹ Mo twe koor nə mo shi kwai de nə jì put pwoo kə ngulang bəring ɗepiyaa sə. Nyer mo jir, mo se luwa nə, mbə nə mak mo.

20

Bit nGal Məndong

¹ Dangbe Wen naa mee ngulep Naan kə sham put ndəən ɗengnaan, wur kə biwangpee mə wang tuun ɗejurum, de baa nii peedar kas sə, kə wur kə mee təkək dedes nsar wur.

² Wur yaa nwòo sə, nwòo de pəgyet nə ɗi yam-yam sə. A nwòo nə wur a ngujwan, ko shetan, Ngulep Naan wur ɓwoot ngujwaan mbə bit ngal məndong.

³ Ngulep Naan nə vwet nwòo nə sham ndəən tuun de baa nii peedar kas sə. Abwoon mənə, be wur shoot pwoo tuun nə, kə wur lus nə, mbəkə taji ngujwaan wur katpee mbə gwam gurum de ndəən yil nə mo ɗi zak kas, see abwoon bit ngal məndong akudang. Abwoon mənə, be mo mbwet ngujwaan nə, mbə reppee lee ɗak.

⁴ Dangbe wen naa mbii tong mə mulki mo, kə zak, nen de mo kə tong nkaa mbiitong mulki mo, moo shin ɓal mo bə tok dyeel. Wen naa seen nen de gyet mo saa kaa mo, mbəde gyet mo shin camkat mbə Jesu, kə mbə pwoo Naan. Baa gyet moo seyil luwayil nə koo mə riin wur kas, kə baa gyet mo lap mbiinaaman mə luwayil nə nkaa pəkyeen mo mo, koo nkaa sar mo mo kas. Mo baa shin seen mo, mbe mo se mulki ashak kə Kristi mbə bit dubu məndong.

⁵ Koor nen ɗə mumurap nə mo nkat seen kas, see mbwoon bit mo ngal məndong akudang. A ɗesə nə a yool a pee muut de nshee.

⁶ Dəret kə ɗəɓang a nen de mo mak yool a peemúut ɗinshee ɗiisi nə. Baa muut ɗevəl mak katbal nkaa mo kas, mbə mo nde a pris mə Naan mo, kə mə Kristi, mbə mo nse mulki ashak kə wur mbə bit mo ngal məndong.

Can Dyeel nShetan

⁷ Abwoon de bit ngal məndong nə mo ɗel, be mo nfwen shetan ndəən lushoot de mo ɓwoot wur ɗə.

⁸ Be ngujwaan wur nput dəm mbəkə wur gwam gurum de mo ndəən yil nə mo ɗə, ndəən kwang defeer mə yil nə. Yil ɗiisi nə mo a Gok, kə Magok, wur cak mo le ashak mbə lek. Duu mo nə ɗee a kaa ɗyees mpwoo am baahar sə.

⁹ Mo mpəər nkaa yil nə jir, mbə mo ndəm neer mpeedə nen Naan moo kuur ɗə, kə yil de wur wal nnə. Dangbə wus ntong a ɗengnaan sham se mo.

¹⁰ Dangbæ nguɔjwaan ɔe gyet wur gwam mo, mo nɔwɔet wur ndæən aawus ɔe nii lap a shi fwat mə bindəga, nbeede luwayil nə kə ngusatpwoo Naan mə ɔung sə mo. Mo nshwaajeel a peemənə mpar kə puus, mbə ngaa-ngaa.

Tokɔyeel nen ɔe mo kə murep

¹¹ Dangbæ wen naa mee peetong mə mulki dedes a piyaa, gwar ɔe wur tong nkaa peetong mə mulki ɔiisi nə, be yil kə dengnaan mo loom ciir nyit wur, baa mee peedi bə kas.

¹² Wen naa nen mumuut, denan, kə dedyeen mo kə ɔar toom mulki wur, bə bæet-haal mo wang. Bə bæet-haal pwoo wang ɔe nə a Bæet-haal mə seen. Mo ntokɔyeel nen mumuut nə mo nkaa mbii ɔi moo cin kaade mo kə ran ɔin bæet haal nə mo sə. Mo ran mo nkaa ɔak ɔe gyet nen mumuut nə mo kə cin be mo kutɔi mmeen.

¹³ Bahar war shwat nen mumuut ɔe mo ndæən war, kə muut mə peemúut mo shwat nen mumuut ɔe mo ndæən mo, koo a ngwe ɔedang ye, mo tokɔyeel mo nciit-nciit kə mbii ɔe moo kə ten cin.

¹⁴ Mbə mo vwet muut kə peemúut ndæən aawus. Aawus ɔesə nə a peemúut ɔevəl mmənə.

¹⁵ Jir ngwede baa səm wur nə a rəran ndæən bæethaal mə seen kas, be mo kə vwet gwar mənə ndæən aawus ne.

21

Dengnaan ɔepwoo kə yil ɔepwoo

¹ Wen naa ɔengnaan ɔepwoo kə bəm-yil ɔepwoo, mbəde ɔengnaan ɔinshee, kə bəm-yil ɔinshee nə, mo kuɔi kas, kə baa mee baahar kuɔi kas.

² Wen naa yil ɔebang, Jerusalem ɔepwoo, nə sham put ndæən ɔengnaan pee Naan ɔə. Mo tap ɔak war a kaa matpoo ɔe war lep léə rəret mbə kaat kə mish war sə.

³ Dangbæ nghan kələng mee ɔoo put a peetong mə mulki nə, nə sat nənee, <<Wu naa! Peetong Naan nə ashak kə gurum mo, wur ntong ashak kə mo. Mo mbə ɔee a nen wur mo, kə Naan wur shikáa fən ntong ashak kə mo, nwur ndee a Naan mo zak.

⁴ Wur mbə mpwes koo a yitmwaan ɔedangyi ndæən yit mo mo. Baa mee muut koo maap, koo wal, koo shwal kuɔi kas, mbəde mbə deyam mo kə ɔel seet.>>

⁵ Wur ɔe ɔə wur kə tong nkaa peetong mə mulki nə wur sat nənee, <<Wen nkaa ɔak koo meye, a ɔepwoo.>> Dangbæ wur sat nənee, <<A ran mbii ɔesə, mbəde mo mak kə gurum shinzeen, kə mo azeen zak.>>

⁶ Wur sat nghan nənee, <<Nə kə chin. A an a Alfa nə kə Omega, ɔinshee nə, kə kyes nə. Ngwe ɔe am tu wur, an bə shin am nwur nzuum, ndæən tuɔut mə am seen sə.

⁷ Nen ɔə mo se koorong, bə mo nse kop mbii ɔesə mo jir. An ndee a Naan mo, kə mo ɔee a jepfen mo.

⁸ Mbə nenkərmuut mo, kə nencii cinzeen mo, kə nendebish mo, kə nentukáa mo, kə nenngaa mo, kə soot mo, kə nenseyil nkùm mo, kə nencin ɔung mo, mo nfwo mo ndæən aawus ɔe nii lap wus a shi fwat mə bintəka. Dese nə a muut ɔevəl mməne.>>

Jerusalem ɔepwoo ne, Matpoo nLaatəm nə

⁹ Memee mbut nenlepnaan ɔe pwoovəl sə mo, ɔe mo kə ɔaa mo pwoovəl, gam kə jeel ɔe pwoovəl mə kyes nə sə mo, jì sat nghan nənee, <<A jì, kə nghan kám matpoo nə ɔi nghan, ɔə war a mat nlaatəm nə.>>

¹⁰ Bə wur mang an seet kə nə dān Riin shin kaa adəng zuul dādes dang wurang, kə wur kam pee yil dābang nghan. Jerusalem nə tong adəng sham put pə Naan dī.

¹¹ Nə bangpee shi ram nNaan, kə bangpee nə a kaa mə jwak dəkərəm mo sə, kaa bangpee mə jaspə sə. Nə bangpee kyel-kyel!

¹² Nə kə mee kok dādes, dēwurang, dē nə kə polu mo kaapaat baavəl. Nenlepnaan mo kaapaat baavəl, moo dār mpolu dəsə mo, Mo ran səm soon dēkaapaat baavəl mə nen Izrel mo nkaa polu dēkaapaat baavəl dəsə nə mo.

¹³ Də polu mo kun nsar puus kaa, polu mo kun nkwang ndeel, polu mo kun nkwang ngyeen, kə mo kun nə sarpuus sham.

¹⁴ Kok mə yil nə kə kuk mo kaapaat baavəl. Mo ran səm jeplep dā kaapaat baavəl Laatəm nə mo nkaa mo.

¹⁵ Ngulepnaan dē wur leshap kə nghan, wur kə mbiikám pee, dē mo dāk nə a shi zinariya, mbəkə wur kám yil nə dā, kə polu nə mo, kə kok nə mo.

¹⁶ Shwəl nyil nə kə kaam nə, mo a nciit-nciit. Ngulepnaan nə wur kam yil nə, bə wur kat nə wul meel ngal kaapaat ndān səben nyil nə, kə kaam nə, kə wurang nə nciit-nciit.

¹⁷ Ngulepnaan nə wur waa kám kaam kok nə, bə nə a shii kambil məndong kə laarfeer baafeer ntoon kə nəər nə.

¹⁸ Mo dāk kok nyil nə a shi jaspə, kə yil nə a shi zinariya kəding-ding, nə mələp kaa mbiinaarin.

¹⁹ Mo dāk jwat nkuk kok mə yil nə mo shi nghək daret.

Modak kuk dīnshee nə a shi jaspə,

dēvəl nə a shi safiya,

dēkun nə a shi aget,

dēfeer nə a shi emiral,

²⁰ Depaat nə a shi Onis,

dēpeemee nə a shi rubi,

Depwoovəl nə a shi krisolait,

dēpwookun nə a shi beril,

Depwoofeer nə a shi topas,

dēkaapaat nə a shi tokwes,

dēkaapaat baaməndong nə a shi jasin,

dēkaapaat baavəl nə a shi ametis.

²¹ Mo dāk koo a pwoolu dēdangyi dēkaapaat baavəl sə mo shi mee nghəkderet dē moo pet nə a peyal. Koo a pwoolu dēdang ye, bə nə mang peyal məndong. Ar dādes dā nə nyilkaam nə mo mo dāk a shi zinariya kədəng-dəng kaa binaariin sə.

²² Baa wen naa mee Lu Naan dēdes dē ndān yil nə kas, mbəde Daa Naan dēbal met jir, kə Laatəm nə, a mo a Lu Naan dādes.

²³ Baa yil nii rəbet puus, koo tar mbə kənə bang nə dī kas, mbəde dēdes Naan nii bang yil nə jir, kə Laatəm wur a ngyam yil ne.

²⁴ Bə song yil nə mo mwaan a ndān peebang nə, kə mishkoom mə Bəm-yil nə mo, mo nji kə dēdes mo mo ndān nə.

²⁵ Baa mo cam shoot polu nə mo koo yit məndong kas, mbəde baa mee paar nden dī kas.

²⁶ Bə yil nə mo bə ji kə ram, kə Long mo mo, ndān nə jir.

²⁷ Baa mee mbii dērap mmak dēl dē ndān yil nə kas. Koo ngwe dē wur cin mbəde mə nashweep, koo gwampee, bə baa mo cam dēl ndān yil nə kas, mbe see a nen dē səm mo mo a rəran ndān bəəthaal mə seen Laatəm bejee dāk.

22

Geen de Nə a Mə Seen

¹ Dangbe ngulep Naan wur kám mee geen nghan, de nə a mə am mə seen. Am nə dong yet-yet. Am nə put a peetong mə mulki Naan, kə mə Laatəm ne.

² Am desə nə sham a nnaar ar dedes mə yil nə. Təng mə seen nii đar mpwoo geen nə koo nkwang dedang ye. Nii lăa-lăa mo kaapaat baavəl, koo tar dedangyi mə laatəng mo. Kom təng desə nə a mbə baar gurum đí mə yil nə mo jir, shinə-shinə.

³ Baa mee mbii debish mmak del ndəən yil nə zak kas. Peetong mə mulki Naan kə Laatəm, mo ntong ndəən yil nə, kə kərem wur mo nseyil nwur.

⁴ Mo nnaa yit Naan, moo nnaa səm wur nkaa pəkyeen mo mo.

⁵ Baa mee par kuđi zak kas. Baa mo nwaa kuđi kə cin đak kə peebang mə ngyam zak kas, koo mə puus kas, mbəde Daa Naan wur nshin peebang mo, kə mo nse mulki mbe ngaa-ngaa.

Ji nJesu

⁶ Ngulepnaan wur sat nghan nənee, <<Pwoo desə nə mo mak de gurum nshínzeen mo, Kə mo azeen zak. Daa Naan de wur cin Riin wur nensatpwoo wur mo, wur lep ngulep wur, mbəkə ngulep nə wur kám đin nkərem wur mo, mbii de a ting mo ncìn akyeen kəlak.>>

⁷ <<Jesu sat nə nee, Wu naa, nghan kə jì kəlak-kəlak! Deret nkat ngwe de wur tap pwoo də nen satpwoo nan mo ran ndəən ngarvit desə.>>

⁸ A nghan Joon, a an a ngwede nkələng, dang nnaa mbii desə mo, kaade nghan kələng dang nghan naa mo, bə nghan taa nyil shii ngulepnaan nə kə nghan seyil de wur də kə kám mbii desə nə mo nghan.

⁹ Mbe wur sat nghan nənee, <Taji a seyil nghan kas, nnə wuđin a kərem kaa nghan sə, kə dyemnəən fun nensatpwoo Naan mo, kə jir nen de moo tap kə pwoo đerəran ndəən bəəthaal desə nə. Wu seyil a nNaan!>

¹⁰ Ngulep nə wur sat nghan nənee, << Pwoo Naan de mo ndəən bəəthaal desə, taji a paa mo kas, mbəde pee nə wul, mbəkə mbii desə nə mo cin đí.

¹¹ Wu yit kə ngucìn mbii debish mo, be wur sekyeen kə cin nə. Wu yit kə ngucìn mbii đerap mo, be wur sekyeen kə chin mo. Ngucìn mbii đin ndəre mo, wu yit kə wur sekyeen kə cin đin ndəre wur. Ngwe de wur a debang be wur sekyeen de a debang.>>

¹² <<Wu naa, nghan pə jì kəlak-kəlak ashak kə kwat fən. Wen shin nə nkòo a weye, nciit-nciit kə mbii de gurum kə ten cin mo.

¹³ Wen a Alfa kə Omega, de a nghan a Tələng kə mbii mo, kə de mbwoon kə mo, nghan a Dinshee kə Kyes kə mbii mo jir zak.

¹⁴ Nen de mo vvang lée mo mo bang-bang, be mo nkat đeret, mbəde a mo nkat iiko mbə se laatəng də mə seen nə, kə mo ndel mpolu nə mo, mbə del ndəən yil ne.

¹⁵ Mbwoon yil nə, be as mo đí, kə soot mo, kə nenngaa mo, kə nentukáa mo, kə nenseyil nkùm mo, kə jir nen de mo rəbet cìn dung mo.

¹⁶ A nghan a Jesu kən lep ngulep fen, mbəkə wur shin langteng desə mo nwaa, mbə Ekəlisya mo. A nghan a cirem kə dang Devit, kə a nghan a Tar mangbit, de nii bangpee sə.>>

¹⁷ Riin nə kə matpoo nə, mo sat nənee, <<A jì!>> Wu yit kə koo a weye, de wur kələngpee, be wur sat nənee, <<A jì.>> Wu yit kə koo a weye de neen am tu wur, mbə am mə seen, be wu yit kə wur jì, mbəkə wur lap am mə seen nə shwaa de shi zuum.

¹⁸ Wen Joon pə dul kom kòo a weye shibal nee koo a weyii de wur kələng pwoo de mo ran ndəən ngarvit desə, de mo put pee Riin Naan đí. Katdang

mee gurum le mee pwoo nkaa de mo ka ten ran ndaen ngarvit desə nə, be Naan wur le kwat pwoo ngwar mənə a shi jeel de mo ka ten ran ndaen ngarvit desə.

¹⁹ Katdang mee ngwe mang mee mbii baa ka nə ndaen pwoo de mo a rəran, de mo put a pee Riin Naan ndaen ngarvit desə, be Naan mbə mang pak pwoo məwur ndaen təng mə seen ka ndaen Yil Debang, kaadə mo ka sat ndaen ngarvit desə.

²⁰ Gwar de wu shin camkat mbə mbii desə nə mo jir, wur sat nənee, <<Ii, nghan pə ji kəlak-kəlak. Nə akəsə. A ji, Daa Jesu.>>

²¹ Deret Daa Jesu tong ashak ka wun jir. Naasə.